سنن أبي داود

SUNEN EBU DAVUDA

Ebu Davudova
zbirka hadisa sa komentarom

بسم الله الرحمن الرحيم

Ebu Davud Sulejman ibn Eš'as es-Sidžistani

SUNEN EBU DAVUDA

prijevod i komentar: Mahmut Karalić

Knjiga 6

Novi Pazar, 2012.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

POGLAVLJA O OSLOBAĐANJU ROBOVA

1. O robu koji posjeduje ugovor o otkupu, pa dio iz ugovora ispuni, a dio ne mogne ili umre

3924. ISPRIČAO NAM JE Harun b. Abdullah, kog je obavijestio Ebu Bedr, prenijevši od Ebu Utbe Ismaila b. Ajjaša, on od Sulejmana b. Sulejma, ovaj od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, ovaj od svoga djeda, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Rob koji ima ugovor o otkupu ostaje rob sve dok i posljednji dirhem iz ugovora ne otplati."**

3925. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna, kog je obavijestio Abdussamed, prenijevši od Hemmama, on od Abbasa el-Džeriria, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, on od njegovog djeda, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Koji god rob ima ugovor o otkupu uz iznos od stotinu oka, pa isplati devedeset oka, a ostane (dužan) deset oka, on i dalje ostaje rob. I koji god rob ima ugovor o otkupu uz iznos od stotinu dinara, pa isplati devedeset**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كِتَاب الْعِتْقِ

١. بَاب فِي الْمُكَاتَبِ يُؤَدِّي بَعْضَ كِتَابَتِهِ فَيَعْجِزُ أَوْ يَمُوتُ

٣٩٢٤. حَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا أَبُو بَدْرٍ حَدَّثَنِي أَبُو عُتْبَةَ إِسْمَعِيلُ بْنُ عَيَّاشٍ حَدَّثَنِي سُلَيْمَانُ بْنُ سُلَيْمٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْمُكَاتَبُ عَبْدٌ مَا بَقِيَ عَلَيْهِ مِنْ مُكَاتَبَتِهِ دِرْهَمٌ.

٣٩٢٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنِي عَبْدُ الصَّمَدِ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ حَدَّثَنَا عَبَّاسٌ الْجُرَيْرِيُّ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَيُّمَا عَبْدٍ كَاتَبَ عَلَى مِائَةِ أُوقِيَّةٍ فَأَدَّاهَا إِلَّا عَشْرَةَ أَوَاقٍ فَهُوَ عَبْدٌ وَأَيُّمَا عَبْدٍ كَاتَبَ عَلَى مِائَةِ دِينَارٍ

dinara, a ostane (dužan) deset dinara, on i dalje ostaje rob."[1]

فَأَدَّاهَا إِلَّا عَشْرَةَ دَنَانِيرَ فَهُوَ عَبْدٌ.

Ebu Davud kaže: "Hemmama nije obavijestio El-Abbas el-Džeriri. To je, vele, previd. Njega je obavijestio neki drugi šejh."

قَالَ أَبُو دَاوُد: لَيْسَ هُوَ عَبَّاسٌ الْجُرَيْرِيُّ قَالُوا هُوَ وَهْمٌ وَلَكِنَّهُ هُوَ شَيْخٌ آخَرُ.

3926. ISPRIČAO NAM JE Museded b. Muserhed, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ez-Zuhrija, on od Nebhana, Ummu Seleminog roba koji je sklopio ugovor o otkupu, da je Ummu Selema rekla: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je rekao: 'Ukoliko neka od vas ima roba koji je sklopio ugovor o svome otkupu, a ima čime izvršiti svoju obavezu, neka se pokriva pred njim.'"**[2]

٣٩٢٦. حَدَّثَنَا مُسَدَّدُ بْنُ مُسَرْهَدٍ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ نَبْهَانَ مُكَاتَبِ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَ سَمِعْتُ أُمَّ سَلَمَةَ تَقُولُ قَالَ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنْ كَانَ لِإِحْدَاكُنَّ مُكَاتَبٌ فَكَانَ عِنْدَهُ مَا يُؤَدِّي فَلْتَحْتَجِبْ مِنْهُ.

---

[1] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[2] Muslimanka nije obavezna šerijatski se pokrivati pred svojim robom. Ovdje Allahov Poslanik, s.a.v.s., zahtijeva od muslimanki da se pokrivaju pred robovima s kojima su sklopile ugovor o njihovom oslobađanju uz otkup, pošto otplatom rata postaju slobodni, a može se desiti da neki od njih neće svjesno isplatiti posljednje rate, kako bi sebi priuštili mogućnosti gledanja muslimanki otkrivenih.

2. O prodaji roba sa kojim postoji ugovor o otkupu ukoliko ugovor bude poništen

3927. ISPRIČALI SU NAM Kutejbe b. Seid i Abdullah b. Mesleme, njih je obavijestio El-Lejs, prenijevši od Ibn Šihaba, on od Urvea, **da je Berira[3] došla Aiši da od nje traži pomoć u pogledu izvršenja ugovora o njezinom oslobađanju od koga do tada nije ništa realizirala, pa joj je Aiša rekla: "Otiđi svojim gospodarima i pitaj ih slažu li se da ja ispunim tvoju ugovorenu obavezu o oslobađanju, a da pravo nasljedstva nad tvojom imovinom pripadne meni." Berira je to spomenula svojim gospodarima, pa su odbili, rekavši: "Ako hoće da ispuni tvoju obavezu iz ugovora o oslobađanju radi nagrade (kod Allaha), a da mi zadržimo pravo nasljedstva nad tvojom imovinom, neka to uradi." Aiša je to spomenula Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., a Allahov Poslanik, s.a.v.s., joj reče: "Kupi je i oslobodi, jer pravo nasljedstva nad imovinom roba pripada onome ko ga oslobodi." Potom Allahov Poslanik,**

٢. بَاب فِي بَيْعِ الْمُكَاتَبِ إِذَا فُسِخَتْ الْكِتَابَةُ

٣٩٢٧. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ وَقُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ قَالَا حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ أَنَّ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا أَخْبَرَتْهُ أَنَّ بَرِيرَةَ جَاءَتْ عَائِشَةَ تَسْتَعِينُهَا فِي كِتَابَتِهَا وَلَمْ تَكُنْ قَضَتْ مِنْ كِتَابَتِهَا شَيْئًا فَقَالَتْ لَهَا عَائِشَةُ ارْجِعِي إِلَى أَهْلِكِ فَإِنْ أَحَبُّوا أَنْ أَقْضِيَ عَنْكِ كِتَابَتَكِ وَيَكُونَ وَلَاؤُكِ لِي فَعَلْتُ فَذَكَرَتْ ذَلِكَ بَرِيرَةُ لِأَهْلِهَا فَأَبَوْا وَقَالُوا إِنْ شَاءَتْ أَنْ تَحْتَسِبَ عَلَيْكِ فَلْتَفْعَلْ وَيَكُونُ لَنَا وَلَاؤُكِ فَذَكَرَتْ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ابْتَاعِي فَأَعْتِقِي فَإِنَّمَا الْوَلَاءُ لِمَنْ أَعْتَقَ ثُمَّ قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: مَا بَالُ أُنَاسٍ يَشْتَرِطُونَ شُرُوطًا لَيْسَتْ فِي كِتَابِ اللَّهِ مَنْ اشْتَرَطَ

---

[3] Berira je bila robinja jednog ensarije, kako tvrdi Ebu Nuajm, ili robinja u plemenu Benu Hilal, kako tvrde drugi. Aiša ju je od njih kupila. Živjela je do Muavijinog hilafeta.

s.a.v.s., ustade i reče: "Šta misle ljudi koji postavljaju uvjete kojih nema u Allahovoj Knjizi!? Ko uvjetuje nešto što nije definirano u Allahovoj Knjizi, neće mu se to ispuniti, pa makar uvjetovao i stotinu puta. Allahov uvjet je najpreči i najjači."[4]

شَرْطًا لَيْسَ فِي كِتَابِ اللَّهِ فَلَيْسَ لَهُ وَإِنْ شَرَطَهُ مِائَةَ مَرَّةٍ شَرْطُ اللَّهِ أَحَقُّ وَأَوْثَقُ.

3928. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Vuhejb, prenijevši od Hišama b. Urvea, on od svoga oca: **"Berira je došla da od Aiše traži pomoć u pogledu izvršenja ugovora o njezinom otkupu. Rekla je: 'Sa gospodarima sam sklopila ugovor o mome otkupu uz uslov da im dam devet oka (zlata), svake godine jednu oku, pa mi pomozi.' Aiša reče: 'Ako tvoji gospodari hoće, ja ću taj cijeli iznos za tebe dati i osloboditi te, pod uslovom da pravo nasljedstva nad tvojom imovinom pripadne meni.' Berira je otišla mojim gospodarima...'** Hišam je potom citirao hadis poput Ez-Zuhrijevog hadisa, dodavši na kraju da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **'Šta**

٣٩٢٨. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا وُهَيْبٌ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّه عَنْهَا قَالَتْ جَاءَتْ بَرِيرَةُ لِتَسْتَعِينَ فِي كِتَابَتِهَا فَقَالَتْ إِنِّي كَاتَبْتُ أَهْلِي عَلَى تِسْعِ أَوَاقٍ فِي كُلِّ عَامٍ أُوقِيَّةٌ فَأَعِينِينِي فَقَالَتْ إِنْ أَحَبَّ أَهْلُكِ أَنْ أَعُدَّهَا عَدَّةً وَاحِدَةً وَأَعْتِقَكِ وَيَكُونَ وَلَاؤُكِ لِي فَعَلْتُ فَذَهَبَتْ إِلَى أَهْلِهَا وَسَاقَ الْحَدِيثَ نَحْوَ الزُّهْرِيِّ.

زَادَ فِي كَلَامِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي آخِرِهِ مَا بَالُ رِجَالٍ يَقُولُ أَحَدُهُمْ أَعْتِقْ يَا فُلَانُ وَالْوَلَاءُ لِي إِنَّمَا الْوَلَاءُ لِمَنْ أَعْتَقَ.

---

[4] Aiša je od vlasnika željela kupiti Beriru. On je pristao da joj je proda pod uvjetom da pravo na njeno nasljedstvo zadrži za sebe. Aiša se, čuvši to, počela kolebati. Vjerovjesnik, s.a.v.s., joj reče: "Kupi je, jer pravo nasljedstva na imovinu roba pripada onome ko ga kupi ili oslobodi." Nakon ovih Vjerovjesnikovih riječi Aiša ju je kupila, a potom oslobodila. Međutim, ona nakon oslobađanja nije prestala služiti Aišu.

misle ljudi koji kažu: 'Ti ga oslobodi, a pravo nasljedstva na njegovu imovinu pripada meni!?' Ne, nije tako. Pravo nasljedstva na njegovu imovinu pripada onome ko ga je oslobodio."[5]

٣٩٢٩. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ يَحْيَى أَبُو الْأَصْبَغِ الْحَرَّانِيُّ حَدَّثَنِي مُحَمَّدٌ يَعْنِي ابْنَ سَلَمَةَ عَنْ ابْنِ إِسْحَقَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ الزُّبَيْرِ عَنْ عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ وَقَعَتْ جُوَيْرِيَةُ بِنْتُ الْحَارِثِ بْنِ الْمُصْطَلِقِ فِي سَهْمِ ثَابِتِ بْنِ قَيْسِ بْنِ شَمَّاسٍ أَوْ ابْنِ عَمٍّ لَهُ فَكَاتَبَتْ عَلَى نَفْسِهَا وَكَانَتْ امْرَأَةً مَلَّاحَةً تَأْخُذُهَا الْعَيْنُ قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا فَجَاءَتْ تَسْأَلُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي كِتَابَتِهَا فَلَمَّا قَامَتْ عَلَى الْبَابِ فَرَأَيْتُهَا كَرِهْتُ مَكَانَهَا وَعَرَفْتُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَيَرَى مِنْهَا مِثْلَ الَّذِي رَأَيْتُ فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنَا جُوَيْرِيَةُ بِنْتُ الْحَارِثِ وَإِنَّمَا كَانَ مِنْ أَمْرِي مَا لَا يَخْفَى عَلَيْكَ وَإِنِّي وَقَعْتُ فِي سَهْمِ ثَابِتِ بْنِ قَيْسِ بْنِ شَمَّاسٍ وَإِنِّي كَاتَبْتُ عَلَى نَفْسِي فَجِئْتُكَ أَسْأَلُكَ فِي كِتَابَتِي فَقَالَ رَسُولُ

3929. ISPRIČAO NAM JE Abdulaziz b. Jahja Ebul-Esbeg el-Harrani, kog je obavijestio Muhammed b. Seleme, prenijevši od Ibn Ishaka, on od Muhammeda b. Džafera b. ez-Zubejra, on od Urvea b. ez-Zubejra, a on od Aiše: "Džuvejrija bint el-Haris b. el-Mustalek je, kao ratni plijen, došla Sabitu b. Kajsu b. Šemmasu ili njegovom amidžiću. Sklopila je ugovor o svom otkupu, a bila je izuzetno lijepa žena koja je skretala pažnju na sebe. Aiša kaže: 'Došla je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., da od njega zatraži da joj pomogne u njenom otkupu. Kad je stala na vrata i kad sam je vidjela, prezrela sam mjesto na kome je stajala. Znala sam da će Allahov Poslanik, s.a.v.s., vidjeti ono što sam i ja vidjela (njenu ljepotu). Rekla je: 'Allahov Poslaniče, ja sam Džuvejrija bint el-Haris. Meni se dogodilo ono što ti je poznato. Ja sam pripala Sabitu b. Kajsu b. Šemmasu, ali sam sklopila ugovor o mom otkupu, pa sam ti došla da mi u tome

[5] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Et-Tirmizija.

pomogneš.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Bi li željela nešto što je bolje od toga?' 'A šta je to, Allahov Poslaniče?' – upita ona. On reče: 'Da ja za tebe isplatim cijeli iznos iz ugovora i da se oženim tobom?' 'Pristajem.' – reče ona. Ljudi su čuli da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., oženio Džuvejriju, pa su i oni oslobodili sužnje koji su im došli u dio (ratnog plijena), kazavši: 'Oni su tazbina Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Nismo vidjeli da je ijedna žena bila bereketnija za svoj narod od nje. Ona je bila uzrok da je oslobođeno oko stotinu porodica iz plemena Benul-Mustalik.'"

Ebu Davud kaže: "Ovo je dokaz da vlasnik može oženiti svoju robinju."

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَهَلْ لَكِ إِلَى مَا هُوَ خَيْرٌ مِنْهُ قَالَتْ وَمَا هُوَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ أُؤَدِّي عَنْكِ كِتَابَتَكِ وَأَتَزَوَّجُكِ قَالَتْ قَدْ فَعَلْتُ قَالَتْ فَتَسَامَعَ تَعْنِي النَّاسَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ تَزَوَّجَ جُوَيْرِيَةَ فَأَرْسَلُوا مَا فِي أَيْدِيهِمْ مِنَ السَّبْيِ فَأَعْتَقُوهُمْ وَقَالُوا أَصْهَارُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَمَا رَأَيْنَا امْرَأَةً كَانَتْ أَعْظَمَ بَرَكَةً عَلَى قَوْمِهَا مِنْهَا أُعْتِقَ فِي سَبَبِهَا مِائَةُ أَهْلِ بَيْتٍ مِنْ بَنِي الْمُصْطَلِقِ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا حُجَّةٌ فِي أَنَّ الْوَلِيَّ هُوَ يُزَوِّجُ نَفْسَهُ.

3. O oslobođenju roba uz uslov

٣. بَاب فِي الْعِتْقِ عَلَى الشَّرْطِ

3930. ISPRIČAO NAM JE Musedded b. Muserhed, kog je obavijestio Abdulvaris, prenijevši od Seida b. Džumhana, da je Sefine kazao: "Bio sam Ummu Selemin rob, pa je rekla: 'Oslobodit ću te uz uslov da služiš Allahovog Poslanika, s.a.v.s., dok si živ.' On reče: 'I da mi nisi postavila takav uslov ja se od

٣٩٣٠. حَدَّثَنَا مُسَدَّدُ بْنُ مُسَرْهَدٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُمْهَانَ عَنْ سَفِينَةَ قَالَ: كُنْتُ مَمْلُوكًا لِأُمِّ سَلَمَةَ فَقَالَتْ أُعْتِقُكَ وَأَشْتَرِطُ عَلَيْكَ أَنْ تَخْدُمَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا

Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ne bih odvojio dok sam živ.', te me je oslobodila i to uvjetovala."[6]

عِشْتَ فَقُلْتُ وَإِنْ لَمْ تَشْتَرِطِي عَلَيَّ مَا فَارَقْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا عِشْتُ فَأَعْتَقَتْنِي وَاشْتَرَطَتْ عَلَيَّ.

4. O onome koji oslobodi svoj udio u robu

٤. بَاب فِيمَنْ أَعْتَقَ نَصِيبًا لَهُ مِنْ مَمْلُوكٍ

3931. ISPRIČAO NAM JE Ebul-Velid et-Tajalisi, kog je obavijestio Hemmam. A obavijestio nas je i Muhammed b. Kesir, prenijevši od Hemmama, on od Katadea, a on od Ebul-Meliha. Ebu Davud kaže da je Ebul-Velid prenio od svoga oca: **"Neki čovjek je djelimično oslobodio roba. To je spomenuo Vjerovjesniku, s.a.v.s., koji je rekao: 'Allahu nije potreban suvlasnik.'"**[7]

Ibn Kesir je u hadisu koji je on prenio dodao: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je presudio da je on time u potpunosti postao slobodan."**

٣٩٣١. حَدَّثَنَا أَبُو الْوَلِيدِ الطَّيَالِسِيُّ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ ح. وحَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ الْمَعْنَى أَخْبَرَنَا هَمَّامٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَبِي الْمَلِيحِ قَالَ أَبُو الْوَلِيدِ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رَجُلًا أَعْتَقَ شِقْصًا لَهُ مِنْ غُلَامٍ فَذَكَرَ ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: لَيْسَ لِلَّهِ شَرِيكٌ زَادَ ابْنُ كَثِيرٍ فِي حَدِيثِهِ فَأَجَازَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِتْقَهُ.

3932. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Hemmam, prenijevši od Katadea, on od En-Nadra b. Enesa, on od Beširа b. Nehika, a on od Ebu Hurejrea: **"Neki čovjek**

٣٩٣٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنِي هَمَّامٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ النَّضْرِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ بَشِيرِ بْنِ نَهِيكٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَجُلًا أَعْتَقَ شِقْصًا

---

[6] Bilježe ga i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[7] Allahu nije potreban suvlasnik – znači da ako već u ime Allaha oslobađaš tog roba, onda ga u potpunosti oslobodi, jer Allahu nije potrebno to da ga samo djelimično oslobađaš; Allah takvo djelo neće primiti.

je djelimično oslobodio svoga roba dječaka. Vjerovjesnik, s.a.v.s., ga je proglasio potpuno slobodnim s tim što ga je zadužio da isplati preostali dio.”

لَهُ مِنْ غُلَامٍ فَأَجَازَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِتْقَهُ وَغَرَّمَهُ بَقِيَّةَ ثَمَنِهِ.

3933. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna, kog je obavijestio Muhammed b. Džafer. A obavijestio nas je i Ahmed b. Ali b. Suvejd, prenijevši od Revha, on od Šu’bea, on od Katadea, sa istim senedom, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **“Ko oslobodi zajedničkog roba u dijelu koji njemu pripada dužan ga je u cijelosti osloboditi.”**

Ovo je tekst Ibn Suvejdovog hadisa.

٣٩٣٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ ح. وحَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ سُوَيْدٍ حَدَّثَنَا رَوْحٌ قَالَا حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ بِإِسْنَادِهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَعْتَقَ مَمْلُوكًا بَيْنَهُ وَبَيْنَ آخَرَ فَعَلَيْهِ خَلَاصُهُ وَهَذَا لَفْظُ ابْنِ سُوَيْدٍ.

3934. ISPRIČAO NAM JE Ibnul-Musenna, kog je obavijestio Muaz b. Hišam, prenijevši od njegovog oca, a ispričao nam je Ahmed b. Ali b. Suvejd, ovaj od Revha, on od Hišama b. Ebu Abdullaha, on od Katadea, sa istim senedom, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **“Ko oslobodi (zajedničkog) roba u dijelu koji njemu pripada, oslobodit će ga u cjelosti svojom imovinom, ako je ima.”**[8] Ibnul-Musenna nije spomenuo En-Nadra b. Enesa. Ovo je tekst Ibn Suvejdovog hadisa.

٣٩٣٤. حَدَّثَنَا ابْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنَا مُعَاذُ بْنُ هِشَامٍ حَدَّثَنِي أَبِي ح. وحَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ سُوَيْدٍ حَدَّثَنَا رَوْحٌ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ قَتَادَةَ بِإِسْنَادِهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَعْتَقَ نَصِيبًا لَهُ فِي مَمْلُوكٍ عَتَقَ مِنْ مَالِهِ إِنْ كَانَ لَهُ مَالٌ وَلَمْ يَذْكُرِ ابْنُ الْمُثَنَّى النَّضْرَ بْنَ أَنَسٍ وَهَذَا لَفْظُ ابْنِ سُوَيْدٍ.

---

[8] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori.

5. O onome ko je spomenuo rad roba kojim se iskupljuje, u ovom hadisu

3935. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Ibrahim, kog je obavijestio Eban el-Attar, prenijevši od Katadea, on od En-Nadra b. Enesa, on od Beširа b. Nehika, a on od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **“Ko djelimično oslobodi svoga roba, dužan ga je u cjelosti osloboditi, ako ima imovine, a ako nema, onda će mu omogućiti da se u dijelu u kome nije oslobođen oslobađa svojim radom, ali bez opterećenja.”**[9]

3936. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Ali, kog je obavijestio Jezid b. Zurej, a ispričao nam je Alija b. Abdullah, on od Muhammeda b. Bišra – ovo je njegov tekst – prenijevši od Seida b. Ebu Arube, on od Katadea, on od En-Nadra b. Enesa, on od Beširа b. Nehika, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ko oslobodi svoj dio (ili je kazao: svoj udio u robu) neka ga (u potpunosti) oslobodi svojim imetkom, ukoliko ima imetka. A ako ne bude imao imetka, odredit će se pravedno njegova vrijednost, a onda će se**

٥. بَاب مَنْ ذَكَرَ السِّعَايَةَ فِي هَذَا الْحَدِيثِ

٣٩٣٥. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا أَبَانُ يَعْنِي الْعَطَّارَ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنْ النَّضْرِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ بَشِيرِ بْنِ نَهِيكٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قال: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ أَعْتَقَ شَقِيصًا فِي مَمْلُوكِهِ فَعَلَيْهِ أَنْ يُعْتِقَهُ كُلَّهُ إِنْ كَانَ لَهُ مَالٌ وَإِلَّا اسْتُسْعِيَ الْعَبْدُ غَيْرَ مَشْقُوقٍ عَلَيْهِ.

٣٩٣٦. حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَلِيٍّ أَخْبَرَنَا يَزِيدُ يَعْنِي ابْنَ زُرَيْعٍ ح. وحَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بِشْرٍ وَهَذَا لَفْظُهُ عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ النَّضْرِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ بَشِيرِ بْنِ نَهِيكٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَعْتَقَ شِقْصًا لَهُ أَوْ شَقِيصًا لَهُ فِي مَمْلُوكٍ فَخَلَاصُهُ عَلَيْهِ فِي مَالِهِ إِنْ كَانَ لَهُ مَالٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ قُوِّمَ الْعَبْدُ قِيمَةَ عَدْلٍ ثُمَّ

[9] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori.

omogućiti (robu) da se u dijelu u kom nije oslobođen (postupno) otkupljuje, bez opterećenja, svojim radom."

اسْتُسْعِيَ لِصَاحِبِهِ فِي قِيمَتِهِ غَيْرَ مَشْقُوقٍ عَلَيْهِ.

Ebu Davud kaže: "U oba hadisa je rečeno da se otkupljuje bez opterećenja svojim radom."

قَالَ أَبُو دَاوُد: فِي حَدِيثِهِمَا جَمِيعًا فَاسْتُسْعِيَ غَيْرَ مَشْقُوقٍ عَلَيْهِ وَهَذَا لَفْظُ عَلِيٍّ -

3937. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Beššar, kog su obavijestili Jahja i Ibn Ebu Adij, prenijevši od Seida – sa njegovim senedom i sa istim značenjem. Prenio ga je i Revh b. Ubade od Seida b. Ebu Arube, ali nije spomenuo rad roba kojim se iskupljuje. A prenijeli su ga i Džerir b. Hazim i Musa b. Halef od Katadea, sa senedom Jezida b. Zurej'a i značenjem njegovog hadisa. U njemu je spomenuo da se, bez opterećenja, otkupljuje svojim radom. Ovo je Alijev tekst."

٣٩٣٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَشَّارٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى وَابْنُ أَبِي عَدِيٍّ عَنْ سَعِيدٍ بِإِسْنَادِهِ وَمَعْنَاهُ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَرَوَاهُ رَوْحُ بْنُ عُبَادَةَ عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي عَرُوبَةَ لَمْ يَذْكُرِ السِّعَايَةَ وَرَوَاهُ جَرِيرُ بْنُ حَازِمٍ وَمُوسَى بْنُ خَلَفٍ جَمِيعًا عَنْ قَتَادَةَ بِإِسْنَادِ يَزِيدَ بْنِ زُرَيْعٍ وَمَعْنَاهُ وَذَكَرَا فِيهِ السِّعَايَةَ.

6. O onome koji je prenio da se rob neće iskupljivati svojim radom

٦. بَاب فِيمَنْ رَوَى أَنَّهُ لَا يُسْتَسْعَى

3938. ISPRIČAO NAM JE El-Ka'nebi, prenijevši od Malika, on od Nafia, a on od Abdullaha b. Omera, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Ko oslobodi roba u dijelu koji njemu pripada i svojim partnerima isplati realno njihov dio, rob će biti slobodan. U protivnom će biti slobodan onoliko koliki je njegov dio."**

٣٩٣٨. حَدَّثَنَا الْقَعْنَبِيُّ عَنْ مَالِكٍ عَنْ نَافِعٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَعْتَقَ شِرْكًا لَهُ فِي مَمْلُوكٍ أُقِيمَ عَلَيْهِ قِيمَةُ الْعَدْلِ فَأَعْطَى شُرَكَاءَهُ حِصَصَهُمْ وَأُعْتِقَ عَلَيْهِ الْعَبْدُ وَإِلَّا فَقَدْ عَتَقَ مِنْهُ مَا عَتَقَ.

3939. ISPRIČAO NAM JE Muemmel, kog je obavijestio Ismail, prenijevši od Ejuba, on od Nafia, on od Ibn Omera, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – isti smisao, kazavši: "Nafi je ponekad govorio: **'Slobodan je onoliko koliko iznosi njegov dio.'**, a ponekad nije."

٣٩٣٩. حَدَّثَنَا مُؤَمَّلٌ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَعْنَاهُ قَالَ وَكَانَ نَافِعٌ رُبَّمَا قَالَ فَقَدْ عَتَقَ مِنْهُ مَا عَتَقَ وَرُبَّمَا لَمْ يَقُلْهُ.

3940. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Davud el-Ateki, kog je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Ejuba, on od Nafia, on od Ibn Omera, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – ovaj hadis. Ejub kaže: "Ne znam da li to stoji u Vjerovjesnikovom, s.a.v.s., hadisu ili je Nafi od sebe dodao: **'Bit će slobodan onoliko koliko iznosi njegov dio koji je oslobodio.'**"

٣٩٤٠. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْعَتَكِيُّ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهَذَا الْحَدِيثِ.

قَالَ أَيُّوبُ فَلَا أَدْرِي هُوَ فِي الْحَدِيثِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْ شَيْءٌ قَالَهُ نَافِعٌ وَإِلَّا عَتَقَ مِنْهُ مَا عَتَقَ.

3941. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. Musa er-Razi, kog je obavijestio Isa b. Junus, prenijevši od Ubejdullaha, on od Nafia, a on od Ibn Omera, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko oslobodi roba u dijelu koji njemu pripada, ako ima imetka, dužan ga je u cjelosti osloboditi, a ako nema imetka, onda će ga osloboditi u svome dijelu."**

٣٩٤١. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُوسَى الرَّازِيُّ أَخْبَرَنَا عِيسَى بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ أَعْتَقَ شِرْكًا مِنْ مَمْلُوكٍ لَهُ فَعَلَيْهِ عِتْقُهُ كُلِّهِ إِنْ كَانَ لَهُ مَا يَبْلُغُ ثَمَنَهُ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ عَتَقَ نَصِيبَهُ.

3942. ISPRIČAO NAM JE Mahled b. Halid, kog je obavijestio Jezid b. Harun, prenijevši od Jahjaa b. Seida, on od Nafia, on od Ibn Omera, a on od

٣٩٤٢. حَدَّثَنَا مَخْلَدُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ أَخْبَرَنِي يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ

Vjerovjesnika, s.a.v.s. – po smislu, slično hadisu Ibrahima b. Musaa.

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَعْنَى إِبْرَاهِيمَ بْنِ مُوسَى.

3943. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Muhammed b. Esma, kog je obavijestila Džuvejrija, prenijevši od Nafia, on od Ibn Omera, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – smisao poput Malikovog hadisa, i nije spomenuo: **“U protivnom, bit će slobodan onoliko koliko iznosi njegov udio koji je oslobodio.”** Njegov hadis se završava riječima: **‘rob će biti slobodan’**, kao u prethodnom hadisu.”

٣٩٤٣. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ أَسْمَاءَ حَدَّثَنَا جُوَيْرِيَةُ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَعْنَى مَالِكٍ وَلَمْ يَذْكُرْ وَإِلَّا فَقَدْ عَتَقَ مِنْهُ مَا عَتَقَ انْتَهَى حَدِيثُهُ إِلَى وَأُعْتِقَ عَلَيْهِ الْعَبْدُ عَلَى مَعْنَاهُ.

3944. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma’mera, on od Ez-Zuhrija, on od Salima, a on od Ibn Omera, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **“Ko oslobodi roba u onome dijelu koji njemu pripada, ako bude imao imetka da ga može u cjelosti osloboditi, on će ga u cjelosti osloboditi.”**

٣٩٤٤. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَالِمٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَعْتَقَ شِرْكًا لَهُ فِي عَبْدٍ عَتَقَ مِنْهُ مَا بَقِيَ فِي مَالِهِ إِذَا كَانَ لَهُ مَا يَبْلُغُ ثَمَنَ الْعَبْدِ.

3945. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Amra b. Dinara, on od Salima, on od svoga oca, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **“Ako rob bude u vlasništvu dvojice, i oslobodi ga jedan od njih u svome dijelu, ako bude imućan robu će se odrediti realna cijena u**

٣٩٤٥. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَمْرِو بْنِ دِينَارٍ عَنْ سَالِمٍ عَنْ أَبِيهِ يَبْلُغُ بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ الْعَبْدُ بَيْنَ اثْنَيْنِ فَأَعْتَقَ أَحَدُهُمَا نَصِيبَهُ فَإِنْ كَانَ مُوسِرًا

kojoj nema umanjivanja niti nepravde, pa će se osloboditi.

يُقَـوَّمُ عَلَيْهِ قِيمَـةً لَا وَكْسَ وَلَا شَطَطَ ثُمَّ يُعْتَقُ.

3946. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Muhammed b. Džafer, prenijevši od Šu'bea, on od Halida, on od Ebu Bišra el-Anberija, on od Ibnus-Seliba, a on od svoga oca: **"Neki čovjek je oslobodio roba u dijelu koji njemu pripada i Vjerovjesnik, s.a.v.s., mu nije zajamčio slobodu."**

٣٩٤٦. حَدَّثَنَـا أَحْمَـدُ بْـنُ حَنْبَـلٍ حَدَّثَنَـا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَـرٍ حَدَّثَنَا شُـعْبَةُ عَـنْ خَـالِدٍ عَـنْ أَبِي بِشْرٍ الْعَنْـبَرِيِّ عَـنْ ابْـنِ التَّلِـبِّ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رَجُلًا أَعْتَقَ نَصِيبًا لَهُ مِنْ مَمْلُوكٍ فَلَمْ يُضَمِّنْـهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

Ahmed kaže: "Ime (Es-Seliba) je sa taom, tj. Et-Telib. Šu'be je imao govornu mahanu pa nije pravio razliku između ta i sa."

قَالَ أَحْمَـدُ إِنَّمَا هُوَ بِالتَّاءِ يَعْنِي التَّلِبَّ وَكَانَ شُعْبَةُ أَلْثَغَ لَمْ يُبَيِّنْ التَّاءَ مِنَ الثَّاءِ.

7. O onome koji zarobi osobu sa kojom se ne može vjenčati (mahrema)

٧. بَاب فِيمَنْ مَلَكَ ذَا رَحِمٍ مَحْرَمٍ

3947. ISPRIČALI SU NAM Muslim b. Ibrahim i Musa b. Ismail, njih je obavijestio Hammad b. Seleme, prenijevši od Katadea, on od El-Hasana, on od Semure, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. Musa je na drugom mjestu rekao: od Semure b. Džunduba. Hammad misli da je kazao da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Kome u posjed, kao rob, dođe bližnji rod sa kojim se ne može vjenčati, on postaje slobodan."**

٣٩٤٧. حَدَّثَنَا مُسْـلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى بْنُ إِسْـمَعِيلَ قَالَا حَدَّثَنَا حَمَّـادُ بْنُ سَـلَمَةَ عَنْ قَتَـادَةَ عَنْ الْحَسَنِ عَنْ سَمُرَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَـلَّمَ وَقَـالَ مُوسَى فِي مَوْضِعٍ آخَرَ عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ فِيمَا يَحْسِـبُ حَمَّادٌ قال: قَالَ رَسُولُ اللّهِ صَـلَّى اللّه عَلَيْـهِ وَسَـلَّمَ: مَنْ مَلَكَ ذَا رَحِمٍ مَحْرَمٍ فَهُوَ حُرٌّ.

Ebu Davud kaže: "Prenio je Muhammed b. Bekr el-Birsani od Hammada b. Seleme, on od Katadea i Asima, njih dvojica od El-Hasana, on od Semure, a on od

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَى مُحَمَّدُ بْنُ بَكْرٍ الْبُرْسَانِيُّ عَنْ حَمَّادِ بْنِ سَلَمَةَ عَنْ قَتَادَةَ وَعَاصِمٍ عَنْ

Vjerovjesnika, s.a.v.s. – slično prethodnome hadisu. Niko drugi nije ispričao ovaj hadis do Hammad b. Seleme, a on se kod tog hadisa dvoumio."

الْحَسَنِ عَنْ سَمُرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِثْلَ ذَلِكَ الْحَدِيثِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَلَمْ يُحَدِّثْ ذَلِكَ الْحَدِيثَ إِلَّا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ وَقَدْ شَكَّ فِيهِ.

3948. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Sulejman el-Enbari, kog je obavijestio Abdulvehhab, prenijevši od Seida, on od Katadea, da je Omer b. el-Hattab kazao: **"Kome u posjed, kao rob, dođe bližnji rod, sa kojim se ne može vjenčati, on postaje slobodan."**

٣٩٤٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْأَنْبَارِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ عَنْ سَعِيدٍ عَنْ قَتَادَةَ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: **مَنْ مَلَكَ ذَا رَحِمٍ مَحْرَمٍ فَهُوَ حُرٌّ.**

3949. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Sulejman, kog je obavijestio Abdulvehhab, prenijevši od Seida, on od Katadea, a on od El-Hasana: **"Kome u posjed, kao rob, dođe bližnji rod, sa kojim se ne može vjenčati, on postaje slobodan."**

٣٩٤٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ عَنْ سَعِيدٍ عَنْ قَتَادَةَ عَنِ الْحَسَنِ قَالَ: **مَنْ مَلَكَ ذَا رَحِمٍ مَحْرَمٍ فَهُوَ حُرٌّ.**

3950. ISPRIČAO NAM JE Ebu Bekr b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Ebu Usame, prenijevši od Seida, on od Katadea, a on od Džabira b. Zejda i El-Hasana – slično prethodnom hadisu.

Ebu Davud kaže: "Seid je bolje pamtio od Hammada."

٣٩٥٠. حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرِ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا أَبُو أُسَامَةَ عَنْ سَعِيدٍ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ جَابِرِ بْنِ زَيْدٍ وَالْحَسَنِ مِثْلَهُ

قَالَ أَبُو دَاوُد: سَعِيدٌ أَحْفَظُ مِنْ حَمَّادٍ.

8. O oslobađanju majki i djece

٨. بَاب فِي عِتْقِ أُمَّهَاتِ الْأَوْلَادِ

3951. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Muhammed en-Nufejli, kog je

٣٩٥١. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ

obavijestio Muhammed b. Seleme, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Hattaba b. Saliha, štićenika ensarija, on od svoje majke, a ona od Selame bint Ma'kil, žena iz plemena Haridže Kajsa Ajlana, da je kazala: "U predislamsko doba je moj amidža došao u Medinu i prodao me El-Hubabu b. Amru, bratu Ebu Jesera b. Amra. Ja mu rodih Abdurrahmana b. el-Hubaba, ali on umrije. Njegova žena reče: 'Sad ću te, tako mi Allaha, prodati, da vratim njegov dug. Ja otiđoh Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekoh: 'Allahov Poslaniče, ja sam iz plemena Haridže Kajsa Ajlana. Moj amidža je u predislamsko doba došao u Medinu i prodao me El-Hubabu b. Amru, bratu Ebul-Jesera b. Amra. Ja sam mu rodila Abdurrahmana b. el-Hubaba. Njegova je žena rekla: 'Sad ću je, tako mi Allaha, prodati, da vratim njegov dug.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., upita: 'Ko je staratelj poslije El-Hubaba?' Rekoše: 'Njegov brat Ebul-Jeser ibn Amr.' On posla nekoga da ga pozovu da dođe kod njega. Pošto dođe, on reče: 'Oslobodite je i, kad čujete da je roblje stiglo, dođite kod mene, dat ću vam roba u zamjenu za nju.' Ona kaže: 'Oslobodili su me. Kad je stiglo roblje Allahovom

سَلَمَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ عَنْ خَطَّابِ بْنِ صَالِحٍ مَوْلَى الْأَنْصَارِيِّ عَنْ أُمِّهِ عَنْ سَلَامَةَ بِنْتِ مَعْقِلٍ امْرَأَةٍ مِنْ خَارِجَةِ قَيْسِ عَيْلَانَ قَالَتْ قَدِمَ بِي عَمِّي فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَبَاعَنِي مِنَ الْحُبَابِ بْنِ عَمْرٍو أَخِي أَبِي الْيُسْرِ بْنِ عَمْرٍو فَوَلَدْتُ لَهُ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ الْحُبَابِ ثُمَّ هَلَكَ فَقَالَتْ امْرَأَتُهُ الْآنَ وَاللَّهِ تُبَاعِينَ فِي دَيْنِهِ فَأَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي امْرَأَةٌ مِنْ خَارِجَةِ قَيْسِ عَيْلَانَ قَدِمَ بِي عَمِّي الْمَدِينَةَ فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَبَاعَنِي مِنَ الْحُبَابِ بْنِ عَمْرٍو أَخِي أَبِي الْيُسْرِ بْنِ عَمْرٍو فَوَلَدْتُ لَهُ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ الْحُبَابِ فَقَالَتْ امْرَأَتُهُ الْآنَ وَاللَّهِ تُبَاعِينَ فِي دَيْنِهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ وَلِيُّ الْحُبَابِ قِيلَ أَخُوهُ أَبُو الْيُسْرِ بْنُ عَمْرٍو فَبَعَثَ إِلَيْهِ فَقَالَ: أَعْتِقُوهَا فَإِذَا سَمِعْتُمْ بِرَقِيقٍ قَدِمَ عَلَيَّ فَأْتُونِي أُعَوِّضْكُمْ مِنْهَا قَالَتْ فَأَعْتَقُونِي وَقَدِمَ عَلَى رَسُولِ

Poslaniku, s.a.v.s., on im je u zamjenu za mene dao dječaka.”

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَقِيقٌ فَعَوَّضَهُمْ مِنِّي غُلَامًا.

3952. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Kajsa, on od Ataa, da je Džabir b. Abdullah kazao: **“Mi smo u vrijeme Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i Ebu Bekra prodavali (robinje) majke dece. Pošto za halifu bi izabran Omer, on nam to zabrani.”**[10]

٣٩٥٢. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ قَيْسٍ عَنْ عَطَاءٍ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قال: بِعْنَا أُمَّهَاتِ الْأَوْلَادِ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبِي بَكْرٍ فَلَمَّا كَانَ عُمَرُ نَهَانَا فَانْتَهَيْنَا.

9. O prodaji roba oslobođenog nakon smrti svoga gospodara

٩. بَاب فِي بَيْعِ الْمُدَبَّرِ

3953. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Hušejm, prenijevši od Abdulmelika b. Ebu Sulejmana, on od Ataa i Ismaila b. Ebu Halida, njih dvojica od Seleme b. Kuhejla, on od Ataa, a on od Džabira b. Abdullaha: **“Neki čovjek je proglasio svog roba slobodnim nakon njegove smrti. Pošto nije imao druge imovine, Vjerovjesnik, s.a.v.s., je naredio, pa**

٣٩٥٣. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ أَبِي سُلَيْمَانَ عَنْ عَطَاءٍ وَإِسْمَعِيلَ بْنِ أَبِي خَالِدٍ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ كُهَيْلٍ عَنْ عَطَاءٍ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ رَجُلًا أَعْتَقَ غُلَامًا لَهُ عَنْ دُبُرٍ مِنْهُ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ غَيْرُهُ فَأَمَرَ

---

[10] U hadisu koji bilježe Ahmed b. Hanbel u *Musnedu*, i Ibn Madže u *Sunenu*, sa senedom, da je Džabir kazao: **“Mi smo prodavali robinje, majke naše dece (djece koju su nam one rodile), a Vjerovjesnik, s.a.v.s., je bio među nama i u tome nije vidio smetnju.”** El-Bejheki kaže da se ni iz jednog predanja ne vidi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., za to znao i da im je to odobrio.

je prodan za sedam stotina ili devet stotina dirhema.”[11]

3954. ISPRIČAO NAM JE Džafer b. Musafir, kog je obavijestio Bišr b. Bek, prenijevši od El-Evzaija, on od Ataa b. Ebu Rebaha, ovaj od Džabira b. Abdullaha – ovo, dodavši da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **“Ti si potrebniji tom novcu (od prodaje njega). On je Allahu nepotreban.”**

3955. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Ismail b. Ibrahim, prenijevši od Ejuba, on od Ebuz-Zubejra, a on od Džabira: **“Ensarija Ebu Mezkur je svoga roba, po imenu Jakub, proglasio slobodnim nakon njegove smrti, a nije imao druge imovine. Allahov Poslanik, s.a.v.s., pozva roba i upita: ‘Ko ga želi kupiti?’ Kupio ga je Nuajm b. Abdullah b. en-Neham za osam stotina dirhema. On ih predade njegovom vlasniku i reče: ‘Ako je neki od vas siromašan, neka polazi od sebe. Ako ima viška imetka, neka ga troši na svoju porodicu. Ako i pored tih troškova bude imao viška, neka to troši na svoju rodbinu (ili je kazao: bliže rođake). Ako i pored tih troškova**

بِهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَبِيعَ بِسَبْعِ مِائَةٍ أَوْ بِتِسْعِمِائَةٍ.

٣٩٥٤. حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُسَافِرٍ حَدَّثَنَا بِشْرُ بْنُ بَكْرٍ أَخْبَرَنَا الْأَوْزَاعِيُّ حَدَّثَنِي عَطَاءُ بْنُ أَبِي رَبَاحٍ حَدَّثَنِي جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بِهَذَا زَادَ وَقَالَ يَعْنِي النَّبِيَّ صَلَّى اللَّه عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْتَ أَحَقُّ بِثَمَنِهِ وَاللَّهُ أَغْنَى عَنْهُ.

٣٩٥٥. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا أَيُّوبُ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ أَنَّ رَجُلًا مِنْ الْأَنْصَارِ يُقَالُ لَهُ أَبُو مَذْكُورٍ أَعْتَقَ غُلَامًا لَهُ يُقَالُ لَهُ يَعْقُوبُ عَنْ دُبُرٍ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ غَيْرُهُ فَدَعَا بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: مَنْ يَشْتَرِيهِ فَاشْتَرَاهُ نُعَيْمُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ النَّحَّامِ بِثَمَانِ مِائَةِ دِرْهَمٍ فَدَفَعَهَا إِلَيْهِ ثُمَّ قَالَ إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ فَقِيرًا فَلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ فَإِنْ كَانَ فِيهَا فَضْلٌ فَعَلَى عِيَالِهِ فَإِنْ كَانَ فِيهَا فَضْلٌ فَعَلَى ذِي

[11] U El-Buharijevom predanju stoji da je rob prodat za osam stotina dirhema i novac su dali njemu (tj. vlasniku roba).

bude imao viška, neka ga dijeli onima koji su najpotrebniji.'"[12]

قَرَابَتِهِ أَوْ قَالَ عَلَى ذِي رَحِمِهِ فَإِنْ كَانَ فَضْلًا فَهَاهُنَا وَهَاهُنَا.

10. O onome koji oslobodi svoje robove čiji broj premaši jednu trećinu njegove imovine

١٠. بَاب فِيمَنْ أَعْتَقَ عَبِيدًا لَهُ لَمْ يَبْلُغْهُمُ الثُّلُثُ

3956. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Harb, kog je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Ejuba, on od Ebu Kilabe, on od Ebul-Muhelleba, a on od Imrana b. Husajna: **"Neki čovjek je na samrti oslobodio šest robova, a nije imao druge imovine do njih. To doprije do Vjerovjesnika, s.a.v.s., te ga je (Poslanik) prekorio, a potom pozva robove, razdijeli ih na tri jednaka dijela. Dvojicu kockom odabra i oslobodi, a četvericu zadrža u robove."**[13]

٣٩٥٦. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ أَبِي قِلَابَةَ عَنْ أَبِي الْمُهَلَّبِ عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ أَنَّ رَجُلًا أَعْتَقَ سِتَّةَ أَعْبُدٍ عِنْدَ مَوْتِهِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ غَيْرُهُمْ فَبَلَغَ ذَلِكَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ لَهُ قَوْلًا شَدِيدًا ثُمَّ دَعَاهُمْ فَجَزَّأَهُمْ ثَلَاثَةَ أَجْزَاءٍ فَأَقْرَعَ بَيْنَهُمْ فَأَعْتَقَ اثْنَيْنِ وَأَرَقَّ أَرْبَعَةً.

3957. ISPRIČAO NAM JE Ebu Kamil, kog je obavijestio Abdulaziz b. el-Muhtar, prenijevši od Halida, on od Ebu Kilabe – sa istim senedom i u istom značenju, s tim što nije rekao: **"pa ga je prekorio."**

٣٩٥٧. حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ يَعْنِي ابْنَ الْمُخْتَارِ حَدَّثَنَا خَالِدٌ عَنْ أَبِي قِلَابَةَ بِإِسْنَادِهِ وَمَعْنَاهُ وَلَمْ يَقُلْ فَقَالَ لَهُ قَوْلًا شَدِيدًا.

3958. ISPRIČAO NAM JE Vehb b. Bekijje, kog je obavijestio Halid b. Abdullah, a on je Et-Tahan, prenijevši

٣٩٥٨. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ حَدَّثَنَا خَالِدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ هُوَ

---

[12]Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

[13]Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim El-Buharija.

od Halida, on od Ebu Kilabe, a on od Ebu Zejda, da je neki ensarija – pa je spomenuo isti smisao, dodavši da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao i ovo: **“Da sam ga vidio prije nego li je ukopan, ne bih mu dozvolio da se ukopa u muslimansko mezarje.”**[14]

الطَّحَّانُ عَنْ خَالِدٍ عَنْ أَبِي قِلَابَةَ عَنْ أَبِي زَيْدٍ أَنَّ رَجُلًا مِنَ الْأَنْصَارِ بِمَعْنَاهُ وَقَالَ يَعْنِي النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ شَهِدْتُهُ قَبْلَ أَنْ يُدْفَنَ لَمْ يُدْفَنْ فِي مَقَابِرِ الْمُسْلِمِينَ.

3959. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Jahjaa b. Atika i Ejuba, oni od Muhammeda b. Sirina, a on od Imrana b. Husajna: **“Neki čovjek je na samrti oslobodio šest robova, a nije imao druge imovine do njih. To doprije do Vjerovjesnika, s.a.v.s., koji ga prekori, a potom kockom odabra dvojicu i oslobodi ih, a četvericu zadrža u robove.”**[15]

٣٩٥٩. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ عَتِيقٍ وَأَيُّوبَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِيرِينَ عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ أَنَّ رَجُلًا أَعْتَقَ سِتَّةَ أَعْبُدٍ عِنْدَ مَوْتِهِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ غَيْرُهُمْ فَبَلَغَ ذَلِكَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَقْرَعَ بَيْنَهُمْ فَأَعْتَقَ اثْنَيْنِ وَأَرَقَّ أَرْبَعَةً.

11. Ko oslobodi roba koji ima imovine

١١. بَاب فِيمَنْ أَعْتَقَ عَبْدًا وَلَهُ مَالٌ

3960. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Ibn Lehia i El-Lejsa b.

٣٩٦٠. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي ابْنُ لَهِيعَةَ وَاللَّيْثُ بْنُ سَعْدٍ عَنْ عُبَيْدِ

[14] Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže da mu ne bi dozvolio da se ukopa u muslimansko mezarje zbog toga što je sve robove oslobodio, a oni su mu predstavljali cjelokupnu imovinu, jer čovjek ima pravo da na samrti raspolaže samo jednom trećinom svoje imovine; ostali dio treba ostaviti nasljednicima, što on nije učinio. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

[15] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

Sa'da, oni od Ubejdullaha b. Ebu Džafera, on od Bukejra b. el-Ešedždža, on od Nafia, a on od Abdullaha b. Omera, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko oslobodi roba koji ima imovine, imovina roba će pripasti njemu, osim ako njegov gospodar nije drugačije uslovio."**[16]

اللَّهِ بْنِ أَبِي جَعْفَرٍ عَنْ بُكَيْرِ بْنِ الْأَشَجِّ عَنْ نَافِعٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ أَعْتَقَ عَبْدًا وَلَهُ مَالٌ فَمَالُ الْعَبْدِ لَهُ إِلَّا أَنْ يَشْتَرِطَهُ السَّيِّدُ.

12. O oslobođenju roba koji je vanbračno dijete

١٢. بَاب فِي عِتْقِ وَلَدِ الزِّنَا

3961. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. Musa, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od Suhejla b. Ebu Saliha, on od svoga oca, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Vanbračno dijete je jedno od tri zla."**[17] Ebu Hurejre kaže: **"Da dam bič za borbu na Allahovom putu draže mi je nego da oslobodim vanbračno dijete."**[18]

٣٩٦١. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُوسَى أَخْبَرَنَا جَرِيرٌ عَنْ سُهَيْلِ بْنِ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: وَلَدُ الزِّنَا شَرُّ الثَّلَاثَةِ و قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ لَأَنْ أُمَتِّعَ بِسَوْطٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَعْتِقَ وَلَدَ زِنْيَةٍ.

[16] Većina misli, osim ako njegov novi gospodar koji ga je oslobodio nije drugačije uslovio, da ona pripada nekom drugom. Neki misle da se ovo odnosi na njegovog prvog vlasnika, osim ako on nije drugačije uslovio. Hadisi koji su ranije spomenuti ovo prvo mišljenje čine utemeljenijim imajući u vidu da je u njima Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao da imovina roba, nakon njegove smrti, pripada onome ko ga je oslobodio.

[17] Tri zla su: njegov otac, njegova majka, koji su počinili blud, i ono.

[18] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

13. O nagradi za oslobađanje

١٣. بَاب فِي ثَوَابِ الْعِتْقِ

3962. ISPRIČAO NAM JE Isa b. Muhammed er-Remli, kog je obavijestio Damre, prenijevši od Ibrahima b. Ebu Ablea, da je El-Garif ed-Dejlemi kazao: **“Došao nam je Vasile b. el-Eska, pa smo mu rekli: ‘Ispričaj nam hadis u kome nema dodataka niti manjkavosti.’ Čuvši to, on se rasrdi i reče: ‘Kad bi neko od vas učio (Kur’an), a njegov mushaf mu bio na dohvat ruke (obješen na zid), pa on nešto od sebe dodaje ili oduzima?’ Rekosmo: ‘Mislili smo na hadis koji si izravno čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.’ On reče: ‘Došao nam je Vjerovjesnik, s.a.v.s., u vezi jednog druga koji je izvršio ubistvo i time zaslužio Džehennem, i rekao: ‘Oslobađajte za njega robove, jer će Allah na svaki dio tijela oslobođenog roba osloboditi dio njegovog tijela od Vatre.’”**[19]

٣٩٦٢. حَدَّثَنَا عِيسَى بْنُ مُحَمَّدٍ الرَّمْلِيُّ حَدَّثَنَا ضَمْرَةُ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَبِي عَبْلَةَ عَنْ الْغَرِيفِ بْنِ الدَّيْلَمِيِّ قَالَ: أَتَيْنَا وَاثِلَةَ بْنَ الْأَسْقَعِ فَقُلْنَا لَهُ حَدِّثْنَا حَدِيثًا لَيْسَ فِيهِ زِيَادَةٌ وَلَا نُقْصَانٌ فَغَضِبَ وَقَالَ إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَقْرَأُ وَمُصْحَفُهُ مُعَلَّقٌ فِي بَيْتِهِ فَيَزِيدُ وَيَنْقُصُ قُلْنَا إِنَّمَا أَرَدْنَا حَدِيثًا سَمِعْتَهُ مِنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَتَيْنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي صَاحِبٍ لَنَا أَوْجَبَ يَعْنِي النَّارَ بِالْقَتْلِ فَقَالَ: أَعْتِقُوا عَنْهُ يُعْتِقْ اللَّهُ بِكُلِّ عُضْوٍ مِنْهُ عُضْوًا مِنْهُ مِنْ النَّارِ.

14. O tome koji je rob najvrjedniji

١٤. بَاب أَيُّ الرِّقَابِ أَفْضَلُ

3963. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna, kog je obavijestio Muaz b. Hišam, prenijevši od svog oca, on od Katadea, ovaj od Salima b. Ebul-

٣٩٦٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنَا مُعَاذُ بْنُ هِشَامٍ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ قَتَادَةَ عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي الْجَعْدِ عَنْ مَعْدَانَ بْنِ أَبِي طَلْحَةَ

[19]Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

Dža'da, on od Ma'dana b. Ebu Talhe el-Ja'merija, da je Ebu Nedžih es-Sulemi ispričao: **"Opsjedali smo sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., dvorac u Taifu** (Muaz kaže da njegov otac veli: **Dvorac u Taifu i zidine Taifa – i jedno i drugo). I čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je rekao: 'Ko pogodi nevjernika u borbi na Allahovom putu, imat će stepen u Džennetu.', pa je naveo hadis. I čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je rekao: 'Koji god musliman oslobodi muslimana, Allah će mu za svaku kost oslobođenog roba osloboditi po jednu njegovu kost od džehennemske vatre. I koja god muslimanka oslobodi muslimanku, Allah će joj na svaku njenu kost osloboditi po jednu njenu kost od Vatre na Sudnjem danu.'"**[20]

الْيَعْمَرِيِّ عَنْ أَبِي نَجِيحٍ السُّلَمِيِّ قَالَ: حَاصَرْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقَصْرِ الطَّائِفِ قَالَ مُعَاذٌ سَمِعْتُ أَبِي يَقُولُ بِقَصْرِ الطَّائِفِ بِحِصْنِ الطَّائِفِ كُلَّ ذَلِكَ فَسَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَنْ بَلَغَ بِسَهْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَلَهُ دَرَجَةٌ وَسَاقَ الْحَدِيثَ وَسَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: أَيُّمَا رَجُلٍ مُسْلِمٍ أَعْتَقَ رَجُلًا مُسْلِمًا فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ جَاعِلٌ وِقَاءَ كُلِّ عَظْمٍ مِنْ عِظَامِهِ عَظْمًا مِنْ عِظَامِ مُحَرَّرِهِ مِنَ النَّارِ وَأَيُّمَا امْرَأَةٍ أَعْتَقَتْ امْرَأَةً مُسْلِمَةً فَإِنَّ اللَّهَ جَاعِلٌ وِقَاءَ كُلِّ عَظْمٍ مِنْ عِظَامِهَا عَظْمًا مِنْ عِظَامِ مُحَرَّرِهَا مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

3964. ISPRIČAO NAM JE Abdulvehhab b. Nedžde, kog je obavijestio Bekijje, prenijevši od Safvana b. Amra, on od Sulejma b. Amira, ovaj od Šurahbila b. es-Simtu, koji je rekao Amru b. Abseu: "Ispričaj nam jedan hadis koji si čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s." On reče: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je kazao:

٣٩٦٤. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ بْنُ نَجْدَةَ حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ حَدَّثَنَا صَفْوَانُ بْنُ عَمْرٍو حَدَّثَنِي سُلَيْمُ بْنُ عَامِرٍ عَنْ شُرَحْبِيلَ بْنِ السِّمْطِ أَنَّهُ قَالَ لِعَمْرِو بْنِ عَبَسَةَ حَدِّثْنَا حَدِيثًا سَمِعْتَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ

[20] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

'Ko oslobodi roba vjernika, on će mu biti otkup od Vatre.'"[21]

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُؤْمِنَةً كَانَتْ فِدَاءَهُ مِنَ النَّارِ.

3965. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Amr, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od Amra b. Murre, on od Salima b. Ebul-Dža'da, da je Šurahbil b. es-Simtu rekao Ka'bu b. Murreu ili Murreu b. Ka'bu: "Ispričaj nam hadis koji si čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s." – pa je spomenuo smisao Muazovog hadisa do riječi: **"Koji god čovjek oslobodi muslimana, i koja god žena oslobodi muslimanku..."**, dodavši: **"I koji god čovjek oslobodi dvije muslimanke, bit će mu oslobođenje od Vatre, svakom kosti njih dviju bit će oslobođena po jedna njegova kost."**

Ebu Davud kaže: "Salim nije slušao hadise od Šurahbila. Šurahbil je umro na Siffinu."

٣٩٦٥. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ عَمْرِو بْنِ مُرَّةَ عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي الْجَعْدِ عَنْ شُرَحْبِيلَ بْنِ السِّمْطِ أَنَّهُ قَالَ لِكَعْبِ بْنِ مُرَّةَ أَوْ مُرَّةَ بْنِ كَعْبٍ حَدِّثْنَا حَدِيثًا سَمِعْتَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ مَعْنَى مُعَاذٍ إِلَى قَوْلِهِ وَأَيُّمَا امْرِئٍ أَعْتَقَ مُسْلِمًا وَأَيُّمَا امْرَأَةٍ أَعْتَقَتْ امْرَأَةً مُسْلِمَةً زَادَ وَأَيُّمَا رَجُلٍ أَعْتَقَ امْرَأَتَيْنِ مُسْلِمَتَيْنِ إِلَّا كَانَتَا فِكَاكَهُ مِنَ النَّارِ يُجْزِئُ مَكَانَ كُلِّ عَظْمَيْنِ مِنْهُمَا عَظْمٌ مِنْ عِظَامِهِ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: سَالِمٌ لَمْ يَسْمَعْ مِنْ شُرَحْبِيلَ مَاتَ شُرَحْبِيلُ بِصِفِّينَ.

15. O vrijednosti oslobođenja roba dok je čovjek zdrav

١٥. بَاب فِي فَضْلِ الْعِتْقِ فِي الصِّحَّةِ

3966. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ebu Ishaka, on od Ebu Habibea et-Taija, a on od Ebud-Derdaa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

٣٩٦٦. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ أَبِي حَبِيبَةَ الطَّائِيِّ عَنْ أَبِي

[21]Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

الدَّرْدَاءِ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَثَلُ الَّذِي يَعْتِقُ عِنْدَ الْمَوْتِ كَمَثَلِ الَّذِي يُهْدِي إِذَا شَبِعَ.

"Onaj koji na samrti oslobodi roba sličan je onom koji dobije (jelo) na poklon, pošto se zasitio."[22]

[22]Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

POGLAVLJE O HARFOVIMA I KIRAETIMA

3967. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Muhammed en-Nufejli, kog je obavijestio Hatim b. Ismail. A ispričao nam je i Nasr b. Asim, prenijevši od Jahjaa b. Seida, on od Džafera b. Muhammeda, on od svoga oca, da je Džabir rekao: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je učio: *Vet-tehizu*[23] *min mekami Ibrahime*[24] *musalla/Neka vam mjesto na kome je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete molitvu obavljati.* (El-Bekare, 125)"**[25]

3968. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Hišama b. Urvea, on od Urvea, a on od Aiše: **"Neki čovjek je na noćnom namazu glasno učio Kur'an. Kad je svanulo, Allahov Poslanik,**

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كِتَاب الْحُرُوفِ وَالْقِرَاءَاتِ

٣٩٦٧. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللهِ بْنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا حَاتِمُ بْنُ إِسْمَعِيلَ ح. وحَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَاصِمٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرَأَ ﴿ وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى ﴾.

٣٩٦٨. حَدَّثَنَا مُوسَى يَعْنِي ابْنَ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا أَنَّ رَجُلًا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَقَرَأَ فَرَفَعَ صَوْتَهُ بِالْقُرْآنِ فَلَمَّا أَصْبَحَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

---

[23]Nafi i Eš-Šami su ovu riječ učili sa fethom *vet-tehazu,* tj. *uzeli su*, a ostali učači su je učili sa kesrom *vet-tehizu* tj. *uzmite* kao što stoji, u ovom hadisu, da ju je i Vjerovjesnik, s.a.v.s., učio.

[24]Neki učenjaci Mekami-Ibrahimom smatraju cijeli Harem. Neki misle da su to sva značajna mjesta koja se posjećuju i obilaze tokom hadža, dok neki Mekami-Ibrahimom smatraju kamen na kom je Ibrahim, a.s., stajao dok je gradio Kabu. To je mjesto na kome namaze većinom klanjaju današnji imami Harema.

[25]Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

s.a.v.s., reče: 'Allah se smilovao onom čovjeku! Ove noći me je podsjetio na mnoge ajete koje odavno nisam učio.'"[26]

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَرْحَمُ اللَّهُ فُلَانًا كَائِنْ مِنْ آيَةٍ أَذْكَرَنِيهَا اللَّيْلَةَ كُنْتُ قَدْ أُسْقِطْتُهَا.

3969. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio Abdulvahid b. Zijad, prenijevši od Husajfa, on od Miksema, Ibn Abbasovog štićenika, da je Ibn Abbas rekao: **"Ovaj ajet: *Nezamislivo je da Vjerovjesnik šta utaji!*[27] je objavljen u vezi crvenog pliša[28] koji je nestao na Dan bitke na Bedru. Neki ljudi[29] su rekli: 'Možda ga je Allahov Poslanik, s.a.v.s., uzeo za sebe?', pa je Plemeniti i Uzvišeni Allah objavio: *Nezamislivo je da Vjerovjesnik šta utaji!* – do kraja ajeta."[30]**

Ebu Davud kaže: "*Jegulle* sa fethom na *ja*."

٣٩٦٩. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنُ زِيَادٍ حَدَّثَنَا خُصَيْفٌ حَدَّثَنَا مِقْسَمٌ مَوْلَى ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ ﴿ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ ﴾ فِي قَطِيفَةٍ حَمْرَاءَ فُقِدَتْ يَوْمَ بَدْرٍ فَقَالَ: بَعْضُ النَّاسِ لَعَلَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَذَهَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ﴿ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ ﴾ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: يَغُلَّ مَفْتُوحَةُ الْيَاءِ.

---

[26]Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai u *Sunenu*.

[27]Ovo je 161. ajet sure Ali Imran, koji glasi: *Nezamislivo je da Vjerovjesnik šta utaji! A onaj ko nešto utaji – donijet će na Sudnji dan to što je utajio i tada će se svakome u potpunosti dati ono što je zaslužio, nikome se nepravda neće učiniti.*

[28]Tj. crvenog pliša iz ratnog plijena.

[29]Ibn Merdivejh je zabilježio od Ebu Amra b. Alaa, on od Mudžahida, a on od Ibn Abbasa: "Licemjeri su za nešto potvorili Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa je Uzvišeni Allah objavio: *Nezamislivo je da Vjerovjesnik šta utaji!*

[30]Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

3970. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Isa, kog je obavijestio Mu'temir, prenijevši od svog oca, a on od Enesa b. Malika, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "*Allahumme inni euzu bike minel-buhli vel-heremi/Allahu, utječem Ti se od škrtosti i oronulosti.*"[31]

٣٩٧٠. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى حَدَّثَنَا مُعْتَمِرٌ قَالَ سَمِعْتُ أَبِي قَالَ سَمِعْتُ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ يَقُولُ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبَخَلِ وَالْهَرَمِ.

3971. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio Jahja b. Sulejm, prenijevši od Ismaila b. Kesira, on od Asima b. Lekita b. Sabirea, da je njegov otac Lekit b. Sabire kazao: "**Bijah izaslanik plemena Benul-Muntefik (ili je kazao: Bijah u izaslanstvu plemena Benul-Muntefik) Allahovom Poslaniku, s.a.v.s.**", pa je spomenuo hadis u kojem je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: *la tahsibenne/ne misli*, a nije rekao: *la tahsebenne*.[32]

٣٩٧١. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سُلَيْمٍ عَنْ إِسْمَعِيلَ بْنِ كَثِيرٍ عَنْ عَاصِمِ بْنِ لَقِيطِ بْنِ صَبِرَةَ عَنْ أَبِيهِ لَقِيطِ بْنِ صَبِرَةَ قَالَ: كُنْتُ وَافِدَ بَنِي الْمُنْتَفِقِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ فَقَالَ: يَعْنِي النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَحْسِبَنَّ وَلَمْ يَقُلْ لَا تَحْسَبَنَّ.

---

[31] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai u *Sunenu*.

[32] Ovaj hadis je u cjelosti zabilježio Et-Tirmizi u *Džami'u*, sa senedom od Lekita b. Sabrea, koji je rekao: "**Bijah izaslanik plemena Benul-Muntefik (ili je kazao: Bijah u izaslanstvu plemena Benul-Muntefik) Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. Kad smo stigli Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., nismo ga zatekli u kući. U kući smo zatekli Aišu. Ona naredi da nam se pripremi juha s mesom, koja nam kasnije bi pripremljena. Donesena nam je i posuda od palminih vlakana." – Kutejbe (u svom predanju) nije spomenuo posudu od palminih vlakana – "U njoj su bile hurme. Nakon toga je došao Allahov Poslanik, s.a.v.s., i upitao: 'Jeste li šta jeli (ili je kazao: Je li rečeno da vam se nešto spremi)?' 'Da, jeli smo, Allahov Poslaniče.' – odgovorismo. Dok smo sjedili s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s.,**

3972. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Isa, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Amra b. Dinara, on od Ataa, a on od Ibn Abbasa: **“Muslimani su naišli na čovjeka koji je čuvao svoje malo stado. (Ugledavši ih) reče: ‘Neka je na vas mir.’, ali ga oni ubiše i uzeše mu to stado. Tada je objavljeno: *...i onome koji vam nazove selam ne recite: ‘Ti nisi vjernik!’, kako biste se domogli ovozemaljskih dobrota.* (En-Nisa, 94), tj. toga malog stada.”**[33]

٣٩٧٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى حَدَّثَنَا سُفْيَانُ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ دِينَارٍ عَنْ عَطَاءٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: لَحِقَ الْمُسْلِمُونَ رَجُلًا فِي غُنَيْمَةٍ لَهُ فَقَالَ: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ فَقَتَلُوهُ وَأَخَذُوا تِلْكَ الْغُنَيْمَةَ فَنَزَلَتْ ﴿ وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْقَى إِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ﴾ تِلْكَ الْغُنَيْمَةَ.

3973. ISPRIČAO NAM JE Seid b. Mensur, kog je obavijestio Ibn Ebuz-Zinad. A obavijestio nas je i Muhammed b. Sulejman el-Enbari, prenijevši od Hadžadža b. Muhammeda, on od Ibn

٣٩٧٣. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي الزِّنَادِ ح. وحَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْأَنْبَارِيُّ حَدَّثَنَا حَجَّاجُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ ابْنِ أَبِي الزِّنَادِ وَهُوَ أَشْبَعُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ

čoban dotjera njegovo stado u tor. S njim je bilo tek ojanjeno janje koje je blejalo. ‘Šta je ojanjila, o ti?’ – upita (Allahov Poslanik, s.a.v.s.). ‘Žensko!’ – odgovori on. ‘Onda nam, umjesto njega, zakolji ovcu!’ Reče: ‘Ne misli (*la tehsibenne*, s kesrom na sinu, a nije rekao: *la tahsebenne*, s fethon na sinu) da je koljemo radi tebe.’ ‘Mi imamo stotinu ovaca i ne želimo imati više, pa kad nam se iznad toga rodi žensko, mi, umjesto njega, koljemo ovcu.’ Rekoh: ‘Allahov Poslaniče, imam ženu sa neobuzdanim jezikom.’ ‘Pusti je.’ – reče on. Rekoh: ‘Allahov Poslaniče, ona je ashab, i sa njom imam dijete.’ ‘Onda je savjetuj (da to otkloni od sebe).’ – reče on. ‘Ukoliko u njoj bude dobra, ona će to učiniti, a ne tuci je kao što tučeš robinju.’ Rekoh: ‘Allahov Poslaniče, obavijesti me o abdestu.’ Reče: ‘Temeljito uzimaj abdest, dobro protrljaj između prstiju i dobro izaperi nos, osim kad postiš.’”

[33]Bilježi ga i El-Buhari u *Sahihu.*

Ebuz-Zinada, a on je Ešbea, on od svoga oca, on od Haridžea b. Zejda b. Sabita, a on od svoga oca: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je učio:** ***gajru ulid-dareri/osim onih koji su za borbu nesposobni.*** **(En-Nisa, 95)"** Seid nije rekao: **"učio je."**[34]

خَارِجَةَ بْنِ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقْرَأُ ﴿ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ ﴾ وَلَمْ يَقُلْ سَعِيدٌ كَانَ يَقْرَأُ.

3974. ISPRIČALI SU NAM Osman b. Ebu Šejbe i Muhammed b. el-Ala. Ispričao nam je i Abdullah b. el-Mubarek, prenijevši od Junusa b. Jezida, on od Ebu Alija b. Jezida, on od Ez-Zuhrija, a on od Enesa b. Malika: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je učio:** ***vel-ajnu bil-ajni/*** oko za oko. **(El-Maide, 45)"**[35]

٣٩٧٤. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَمُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ قَالَا حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْمُبَارَكِ حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ يَزِيدَ عَنْ أَبِي عَلِيِّ بْنِ يَزِيدَ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: قَرَأَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ﴿ وَالْعَيْنُ بِالْعَيْنِ ﴾.

3975. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Ali, kog je obavijestio njegov otac, prenijevši od Abdullaha b. el-Mubareka, on od Junusa b. Jezida, ovaj od Ebu Alija b. Jezida, on od Ez-Zuhrija, a on od Enesa b. Malika: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je učio:** ***Ve ketebna alejhim fiha ennen-nefse bin-nefsi vel-ajnu bil-ajni/Mi smo u njemu propisali: glava za glavu, i oko za oko.*** **(El-Maide, 45)"**

٣٩٧٥. حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا أَبِي حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْمُبَارَكِ حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ يَزِيدَ عَنْ أَبِي عَلِيِّ بْنِ يَزِيدَ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرَأَ ﴿ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنُ بِالْعَيْنِ ﴾.

3976. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Fudajla b. Merzuka, da je Atije b. Sa'd el-Avfi kazao: "Pred Abdullahom b.

٣٩٧٦. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا فُضَيْلُ بْنُ مَرْزُوقٍ عَنْ عَطِيَّةَ بْنِ سَعْدٍ الْعَوْفِيِّ قَالَ: قَرَأْتُ

[34] Bilježe ga i El-Buhari u *Sahihu*, i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

[35] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

Omerom sam učio: ***Allahul-lezi halekakum min da'fin/Allah je Taj Koji vas nejakim stvara.*** On reče: *'mim du'fin.* **Proučio sam ga Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., onako kako si ga ti meni proučio, pa me je korigirao kako sam ja tebe korigirao.'"**

3977. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja el-Kutai, kog je obavijestio Ubejd b. Akil, prenijevši od Haruna, on od Abdullaha b. Džabira, on od Atijjea, on od Ebu Seida, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: "***min du'fin.***"

3978. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Eslema el-Minkarija, on od Abdullaha, on od svoga oca Abdurrahmana b. Ebzaa: **"Ubej b. Ka'b je učio:** ***Bi fadlillahi ve bi rahmetihi febizalike fel-tefrehu/Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju.*** **(Junus, 58)"**

3979. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Abdullah, kog je obavijestio El-Mugire b. Seleme, prenijevši od Ibnul-Mubareka, on od El-Edžleha, ovaj od Abdullaha b. Abdurrahmana b. Ebza, on od svoga oca, on od Ubejja, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., učio: "***Bi fadlillahi ve bi rahmetihi febizalike fel-tefrehu huve hajrun mimma tedžmeun/Neka***

عَلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ ﴿ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ﴾ فَقَالَ: ﴿ مِنْ ضُعْفٍ ﴾ قَرَأْتُهَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَمَا قَرَأْتَهَا عَلَيَّ فَأَخَذَ عَلَيَّ كَمَا أَخَذْتُ عَلَيْكَ.

٣٩٧٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى الْقُطَعِيُّ حَدَّثَنَا عُبَيْدٌ يَعْنِي ابْنَ عَقِيلٍ عَنْ هَارُونَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَابِرٍ عَنْ عَطِيَّةَ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ ضُعْفٍ.

٣٩٧٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَسْلَمَ الْمِنْقَرِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبْزَى قَالَ قَالَ أُبَيُّ بْنُ كَعْبٍ ﴿ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْتَفْرَحُوا ﴾

٣٩٧٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا الْمُغِيرَةُ بْنُ سَلَمَةَ حَدَّثَنَا ابْنُ الْمُبَارَكِ عَنِ الْأَجْلَحِ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبْزَى عَنْ أَبِيهِ عَنْ أُبَيٍّ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرَأَ ﴿ بِفَضْلِ

se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilate. (Junus, 58)"

اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْتَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا تَجْمَعُونَ ﴾.

3980. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Sabita, on od Šehra b. Havšeba, a on od Esme bint Jezid, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., učio: *innehu amile gajre salihin/jer radi ono što ne valja.* (Hud, 46)

٣٩٨٠. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ أَخْبَرَنَا ثَابِتٌ عَنْ شَهْرِ بْنِ حَوْشَبٍ عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ أَنَّهَا سَمِعَتْ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْرَأُ ﴿ إِنَّهُ عَمِلَ غَيْرَ صَالِحٍ ﴾.

3981. ISPRIČAO NAM JE Ebu Kamil, kog je obavijestio Abulaziz b. el-Muhtar, prenijevši od Sabita, da je Šehr b. Havšeb kazao: **"Pitao sam Ummu Selemu kako je Allahov Poslanik, s.a.v.s., učio ajet: *innehu amelun gajru salih*, pa je rekla: 'Učio ga je: *innehu amile gajre salihin/jer radi ono što ne valja.*'"**

Ebu Davud kaže: "Prenijeli su ga i Harun en-Nahvi i Musa b. Halef od Sabita onako kao što je kazao Abdulaziz."

٣٩٨١. حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ يَعْنِي ابْنَ الْمُخْتَارِ حَدَّثَنَا ثَابِتٌ عَنْ شَهْرِ بْنِ حَوْشَبٍ قَالَ: سَأَلْتُ أُمَّ سَلَمَةَ كَيْفَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْرَأُ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ ﴾ فَقَالَتْ قَرَأَهَا ﴿ إِنَّهُ عَمِلَ غَيْرَ صَالِحٍ ﴾

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَرَوَاهُ هَارُونُ النَّحْوِيُّ وَمُوسَى بْنُ خَلَفٍ عَنْ ثَابِتٍ كَمَا قَالَ عَبْدُ الْعَزِيزِ.

3982. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. Musa, kog je obavijestio Isa, prenijevši od Hamze ez-Zejjata, on od Ebu Ishaka, on od Seida b. Džubejra, on od Ibn Abbasa, a on od Ubejja b. Ka'ba: **"Kada bi molio, Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi počeo od sebe. Govorio bi:**

٣٩٨٢. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُوسَى أَخْبَرَنَا عِيسَى عَنْ حَمْزَةَ الزَّيَّاتِ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنْ أُبَيِّ بْنِ كَعْبٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ

Neka je Allahova milost na nas i na Musaa. Da se strpio sa svojim saputnikom, vidio bi čuda, nego je rekao: 'Ako te poslije ovoga za bilo šta upitam, onda se nemoj sa mnom družiti. Eto sam ti se opravdao!'" **Hamza je duljio riječ** *min ledunni*.

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَعَا بَدَأَ بِنَفْسِهِ وَقَالَ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى مُوسَى لَوْ صَبَرَ لَرَأَى مِنْ صَاحِبِهِ الْعَجَبَ وَلَكِنَّهُ قَالَ: ﴿ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي ﴾ طَوَّلَهَا حَمْزَةُ.

3983. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Abdurrahman Ebu Abdullah el-Anberi, kog je obavijestio Umejje b. Halid, prenijevši od Ebul-Džarijea el-Abdija, ovaj od Šu'bea, on od Ebu Ishaka, on od Seida b. Džubejra, on od Ibn Abbasa, ovaj od Ubejja b. Ka'ba: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je ajet:** ***Kad belagte min ledunni uzra/Eto sam ti se opravdao*** **– učio sa tešdidom."**[36]

٣٩٨٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الْعَنْبَرِيُّ حَدَّثَنَا أُمَيَّةُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا أَبُو الْجَارِيَةِ الْعَبْدِيُّ عَنْ شُعْبَةَ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنْ أُبَيِّ بْنِ كَعْبٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَرَأَهَا ﴿ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي ﴾ وَثَقَّلَهَا.

3984. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Mes'ud el-Missisi, kog je obavijestio Abdussamed b. Abdulvaris, prenijevši od Muhammeda b. Dinara, on od Sa'da b. Evsa, ovaj od Misdea Ebu Jahjaa, da je Ibn Abbas kazao: **"Ubejj b. Ka'b mi je (ove riječi) proučio onako kako ih je njemu proučio Allahov Poslanik, s.a.v.s:** ***fi ajnin hamietin/u jedan mutan izvor*****, bez tešdida."**[37]

٣٩٨٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مَسْعُودٍ الْمِصِّيصِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ بْنُ عَبْدِ الْوَارِثِ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ دِينَارٍ حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ أَوْسٍ عَنْ مِصْدَعٍ أَبِي يَحْيَى قَالَ سَمِعْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ يَقُولُ أَقْرَأَنِي أُبَيُّ بْنُ كَعْبٍ كَمَا أَقْرَأَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ﴿ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ ﴾ مُخَفَّفَةً.

---

[36] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

[37] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

3985. ISPRIČAO NAM JE Jahja b. el-Fadl, kog je obavijestio Vuhejb b. Amr en-Nemri, prenijevši od Haruna, on od Ebana b. Tagliba, ovaj od Atijjea el-Avfija, a on od Ebu Seida el-Hudrija, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Čovjek iz Ilijjuna će se pojaviti pred stanovnike Dženneta, pa će Džennet zasijati od njegovog lica poput blistave zvijezde."** – ovako je došlo u hadisu (durijju), u nominativu bez hemzeta na dalu – **"Od njih će biti i Ebu Bekr i Omer, koji će još više uživati."**

٣٩٨٥. حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ الْفَضْلِ حَدَّثَنَا وُهَيْبٌ يَعْنِي ابْنَ عَمْرٍو النَّمَرِيَّ أَخْبَرَنَا هَارُونُ أَخْبَرَنِي أَبَانُ بْنُ تَغْلِبَ عَنْ عَطِيَّةَ الْعَوْفِيِّ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الرَّجُلَ مِنْ أَهْلِ عِلِّيِّينَ لَيُشْرِفُ عَلَى أَهْلِ الْجَنَّةِ فَتُضِيءُ الْجَنَّةُ لِوَجْهِهِ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ. قَالَ وَهَكَذَا جَاءَ الْحَدِيثُ دُرِّيٌّ مَرْفُوعَةٌ الدَّالُ لَا تُهْمَزُ وَإِنَّ أَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ لَمِنْهُمْ وَأَنْعَمَا.

3986. ISPRIČALI SU NAM Osman b. Ebu Šejbe i Harun b. Abdullah, kog je obavijestio Ebu Usame, prenijevši od El-Hasana b. el-Hakema en-Nehaija, on od Ebu Sebrea en-Nehaija, da je Ferve b. Musejk el-Gutajfi kazao: **"Otišao sam Vjerovjesniku, s.a.v.s...",** pa je spomenuo hadis. **"Neki čovjek upita: 'Allahov Poslaniče, šta je Sebe?**[38] **Je li to zemlja ili žena?' Poslanik kaza: 'Nije ni zemlja ni žena. To je čovjek koji je imao deset sinova od kojih je nastalo deset arapskih plemena;**

٣٩٨٦. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَهَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللهِ قَالَا حَدَّثَنَا أَبُو أُسَامَةَ حَدَّثَنِي الْحَسَنُ بْنُ الْحَكَمِ النَّخَعِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو سَبْرَةَ النَّخَعِيُّ عَنْ فَرْوَةَ بْنِ مُسَيْكٍ الْغُطَيْفِيِّ قَالَ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ فَقَالَ: رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ يَا رَسُولَ اللهِ أَخْبِرْنَا عَنْ سَبَإٍ مَا هُوَ أَرْضٌ أَمْ امْرَأَةٌ فَقَالَ: لَيْسَ بِأَرْضٍ وَلَا امْرَأَةٍ وَلَكِنَّهُ رَجُلٌ وَلَدَ عَشَرَةً

[38] Seba je pleme u Jemenu koje potiče od Seba b. Ješdžeba b. Ja'ruba b. Kahtana b. Huda. A Saba je bila država na jugu Arabije, o čemu govori sura Seba.

šestero je ostalo u Jemenu, a četvero otišlo u Šam.'"[39]

Osman je umjesto: El-Gutajfi izgovarao: El-Gatafani. Rekao je: "Ispričao nam je El-Hasan b. el-Hakem en-Nehai."

مِنَ الْعَرَبِ فَتَيَامَنَ سِتَّةٌ وَتَشَاءَمَ أَرْبَعَةٌ قَالَ عُثْمَانُ الْغَطَفَانِيُّ مَكَانَ الْغُطَيْفِيِّ وَقَالَ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ الْحَكَمِ النَّخَعِيُّ.

3987. ISPRIČALI SU NAM Ahmed b. Abde i Ismail b. Ibrahim Ebu Ma'mer el-Huzeli, njih je obavijestio Sufjan, prenijevši od Amra, a on od Ikrimea, on od Ebu Hurejrea, prenijevši od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – Ismail je kazao: "od Ebu Hurejrea – pa je spomenuo hadis o Objavi, a to su ove riječi Uzvišenog:

٣٩٨٧. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَبْدَةَ وَإِسْمَعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ أَبُو مَعْمَرٍ الْهُذَلِيُّ عَنْ سُفْيَانَ عَنْ عَمْرٍو عَنْ عِكْرِمَةَ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِسْمَعِيلُ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رِوَايَةً

---

[39]Ovaj hadis je u cjelosti zabilježio Et-Tirmizi u *Džamiu*, sa senedom, da je Ferve b. Musejk el-Muradi kazao: **"Otišao sam Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekao: 'Allahov Poslaniče, mogu li se sa svojim sunarodnicima vjernicima boriti protiv sunarodnika koji su se odmetnuli od islama?' On mi dozvoli borbu protiv njih i imenova me za zapovjednika. Kad sam izišao od njega, pitao je: 'Šta je uradio El-Gutajfi?' Obavijestiše ga da sam otišao. On tad posla (čovjeka) za mnom koji me vrati. Dođoh mu, a on bijaše sa nekolicinom ashaba. Reče: 'Pozovi svoj narod, pa koji se od njih povrate u islam, prihvati ih. Ne žuri sa borbom protiv onih koji se ne povrate u islam dok ti ja ne izdam novo naređenje. O Sebi je objavljeno što je objavljeno.' Kad to čuše, neki čovjek upita: 'Allahov Poslaniče, šta je Seba? Je li to zemlja ili je žena?' On će na to: 'Nije ni zemlja ni žena. To je čovjek koji je imao deset sinova, od kojih je nastalo deset arapskih plemena, šestero je ostalo u Jemenu, a četvero otišlo u Šam. U Šam su otišla: Lahm, Džuzam, Gassan i Amile. U Jemenu su ostala: Ezd, Eš'aron, Himjer, Kunide, Mezhidž i Enmar.' Neki čovjek upita: 'Allahov Poslaniče, koje je (to pleme) Enmar?' On reče: 'To je ono iz koga su proizišla (plemena) Has'am i Bedžila.'"**

Hatta iza fuzzia an kulubihim/I kad iz srca njihovih nestane straha. (Saba, 23)"

3988. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Rafi en-Nejsaburi, kog je obavijestio Ishak b. Sulejman er-Razi, prenijevši od Ebu Džafera, on od Er-Rebia b. Enesa, da je Ummu Seleme, kazala: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je učio:** ***Bela kad džaetke ajati fekezzebti biha vestekberti ve kunti minel kafirin/Nikada! Dolazile su poruke Moje, pa si ih porekla i oholila se i nevjernica bila.*** **(Ez-Zumer, 5)"**

Ebu Davud kaže: "Ovaj hadis je mursel. Er-Rebi nije zatekao Ummu Selemu."

3989. ISPRIČALI SU NAM Ahmed b. Hanbel i Ahmed b. Abde, koje je obavijestio Sufjan, prenijevši od Amra, on od Ataa. Ibn Hanbel je kazao: od Ataa, rekavši: "Nisam dobro razumio Safvana." Ibn Abde b. Ja'la je prenio od svoga oca: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je na minberu učio:** ***Ve nadev ja Malik/Oni će dozivati: 'O Malik!'*** **(Ez-Zuhruf, 77)"**

Ebu Davud kaže: "Bez umekšavanja glasa."

3990. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Ali, kog je obavijestio Ebu Ahmed,

فَذَكَرَ حَدِيثَ الْوَحْيِ قَالَ فَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى ﴿ حَتَّى إِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ ﴾.

٣٩٨٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ رَافِعٍ النَّيْسَابُورِيُّ حَدَّثَنَا إِسْحَقُ بْنُ سُلَيْمَانَ الرَّازِيُّ سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ يَذْكُرُ عَنْ الرَّبِيعِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ قِرَاءَةُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ﴿ بَلَى قَدْ جَاءَتْكِ آيَاتِي فَكَذَّبْتِ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتِ وَكُنْتِ مِنْ الْكَافِرِينَ ﴾

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا مُرْسَلٌ الرَّبِيعُ لَمْ يُدْرِكْ أُمَّ سَلَمَةَ.

٣٩٨٩. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ مُوسَى النَّحْوِيُّ عَنْ بُدَيْلِ بْنِ مَيْسَرَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ شَقِيقٍ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْرَؤُهَا ﴿ فَرُوحٌ وَرَيْحَانٌ ﴾.

٣٩٩٠. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ وَأَحْمَدُ بْنُ عَبْدَةَ قَالَا حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَمْرٍو عَنْ عَطَاءٍ

prenijevši od Israila, on od Ebu Ishaka, on od Abdurrahmana b. Jezida, da je Abdullah kazao: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je proučio: *Inni ener-Rezzaku zul-kuvvetil-metin/Opskrbu dajem jedino Ja, Moćni i Jaki.* (Ez-Zarijat, 58)”**

3991. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Omer, kog je obavijestio Šu’be, prenijevši od Ebu Ishaka, on od El-Esveda, a on od Abdullaha: **“Vjerovjesnik, s.a.v.s., je učio: *Fe hel min muddekir/Pa ima li ikoga ko bi pouku primio?* (El-Kamer, 15) – znači, sa tešdidom.”**

Ebu Davud kaže: “Sa damom na mimu, fethom na dalu i kesrom na kafu.”

3992. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Ibrahim, kog je obavijestio Harun b. Musa en-Nahvi, prenijevši od Budejla b. Mejserea, on od Abdullaha b. Šekika, a on od Aiše: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je ovaj ajet ovako učio: *feruhun ve rejhanun/udobnost i opskrba.* (El-Vaki’a, 89)”**

Ebu Isa kaže: “Do mene je doprlo da je Ebu Davud kazao: ‘Ovaj hadis je munker.’”

3993. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Abdulmelik b. Abdurrahman ez-Zemari, prenijevši od Sufjana, on od Muhammeda b.

قَالَ ابْـنُ حَنْبَلٍ لَـمْ أَفْهَمْهُ جَيِّدًا عَـنْ صَفْوَانَ قَالَ ابْـنُ عَبْدَةَ ابْنُ يَعْلَى عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الْمِنْبَرِ يَقْرَأُ ﴿ وَنَادَوْا يَا مَالِكُ ﴾

قَالَ أَبُو دَاوُد: يَعْنِي بِلَا تَرْخِيمٍ.

٣٩٩١. حَدَّثَنَا نَـصْرُ بْنُ عَلِيٍّ أَخْبَرَنَا أَبُو أَحْمَـدَ أَخْبَرَنَا إِسْرَائِيلُ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ يَزِيدَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: أَقْرَأَنِي رَسُـولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنِّي أَنَا الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ.

٣٩٩٢. حَدَّثَنَـا حَفْـصُ بْـنُ عُمَرَ حَدَّثَنَـا شُـعْبَةُ عَـنْ أَبِي إِسْـحَقَ عَـنْ الْأَسْـوَدِ عَـنْ عَبْـدِ اللَّهِ أَنَّ النَّـبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَـلَّمَ كَانَ يَقْرَؤُهَـا ﴿ فَهَـلْ مِـنْ مُدَّكِـرٍ ﴾ يَعْنِي مُثَقَّلًا

قَـالَ أَبُـو دَاوُد: مَضْمُومَةُ الْمِيـمِ مَفْتُوحَةُ الدَّالِ مَكْسُـورَةُ الْكَافِ.

٣٩٩٣. حَدَّثَنَـا أَحْمَـدُ بْـنُ صَالِـحٍ حَدَّثَنَـا عَبْـدُ الْمَلِـكِ بْـنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الذِّمَـارِيُّ حَدَّثَنَا سُـفْيَانُ حَدَّثَـنِي مُحَمَّدُ بْـنُ الْمُنْكَدِرِ عَنْ

el-Munkedira, da je Džabir kazao: **"Čuo sam Vjerovjesnika, s.a.v.s., kada uči:** ***Ejahsebu enne malehu ahledehu/Mislio je da će ga blago njegovo besmrtnim učiniti.*** **(El-Humeze, 3)"**[40]

جَابِرٍ قال: رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْرَأُ أ ﴿ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ﴾.

3994. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Omer, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od Halida, on od Ebu Kilabea, a on od onoga kome je Allahov Poslanik, s.a.v.s., (ovaj ajet) ovako učio: ***Fe jevmeizin la juazzebu azabehu ehadun vela juseku vesakahu ehadun/Tog Dana niko neće kao On mučiti, i niko neće kao On u okove okivati.*** **(El-Fedžr, 25)**

Ebu Davud kaže: "Neki su između Halida i Ebu Kilabea ubacivali jednog raviju."

٣٩٩٤. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ خَالِدٍ عَنْ أَبِي قِلَابَةَ عَمَّنْ أَقْرَأَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ﴿ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ﴾

قَالَ أَبُو دَاوُد: بَعْضُهُمْ أَدْخَلَ بَيْنَ خَالِدٍ وَأَبِي قِلَابَةَ رَجُلًا.

3995. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ubejd, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Halida el-Hazzaija, on od Ebu Kilabea, on od onoga kome je Vjerovjesnik, s.a.v.s., učio ili kome je učio onaj kome je učio Vjerovjesnik, s.a.v.s: ***Fejevmeizin la juazzebu/Toga Dana niko neće kao On mučiti.***

Ebu Davud kaže: "Asim, El-A'meš, Talha b. Musarref, Ebu Džafer Jezid b.

٣٩٩٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ خَالِدٍ الْحَذَّاءِ عَنْ أَبِي قِلَابَةَ قَالَ: أَنْبَأَنِي مَنْ أَقْرَأَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْ مَنْ أَقْرَأَهُ مَنْ أَقْرَأَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ﴿ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذَّبُ ﴾

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَرَأَ عَاصِمٌ وَالْأَعْمَشُ وَطَلْحَةُ بْنُ مُصَرِّفٍ وَأَبُو جَعْفَرٍ يَزِيدُ بْنُ الْقَعْقَاعِ وَشَيْبَةُ بْنُ نَصَاحٍ وَنَافِعُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ

---

[40] Abadi kaže: "Ne nalazimo ovaj način učenja u djelima iz tedžvida i tefsira. Sve pouzdanije karije su učile bez hemzeta, a tako stoji da je učio i Vjerovjesnik, s.a.v.s., u predanjima ovoga hadisa koje su zabilježili Ibn Hibban u *Sahihu* i El-Hakim u *Mustedreku*.

el-Ka'ka, Šejbe b. Nessah, Nafi b. Abdurrahman, Abdullah b. Kesir ed-Dari, Ebu Amr b. el-ala, Hamza ez-Zejjat, Abdurrahman el-A'redž, Katade, El-Hasan el-Basri, Mudžahid, Humejd el-A'redž, Abdullah b. Abbas i Abdurrahman b. Ebu Bekr su učili: *La juazzibu vela jusiku*. U merfu-hadisu je *juazzebu,* sa fethom.

وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ كَثِيرٍ الدَّارِيُّ وَأَبُو عَمْرِو بْنُ الْعَلَاءِ وَحَمْزَةُ الزَّيَّاتُ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ الْأَعْرَجُ وَقَتَادَةُ وَالْحَسَنُ الْبَصْرِيُّ وَمُجَاهِدٌ وَحُمَيْدٌ الْأَعْرَجُ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبَّاسٍ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ أَبِي بَكْرٍ لَا يُعَذِّبُ وَلَا يُوثِقُ إِلَّا الْحَدِيثَ الْمَرْفُوعَ فَإِنَّهُ يُعَذَّبُ بِالْفَتْحِ.

3996. ISPRIČALI SU NAM Osman b. Ebu Šejbe i Muhammed b. el-Ala da im je ispričao Muhammed b. Ebu Ubejde, kog je obavijestio njegov otac, prenijevši od el-A'meša, on od Sada et-Taija, on od Atijjea el-Avfija, a on od Ebu Seida el-Hudrija: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je ispričao hadis, spomenuvši Džibrila i Mikala, a učio je: *Džibraile ve Mikaile.*"**

٣٩٩٦. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَمُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ أَنَّ مُحَمَّدَ بْنَ أَبِي عُبَيْدَةَ حَدَّثَهُمْ قَالَ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ سَعْدٍ الطَّائِيِّ عَنْ عَطِيَّةَ الْعَوْفِيِّ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: **حَدَّثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدِيثًا ذَكَرَ فِيهِ جِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَقَالَ: جِبْرَائِلُ وَمِيكَائِلُ**

3997. ISPRIČAO NAM JE Zejd b. Ahzem, kog je obavijestio Bišr b. Omer, prenijevši od Muhammeda b. Hazima, on od El-A'meša, kako se uči: *Džibraile ve Mikaile*. A ispričao nam je i El-A'meš, prenijevši od Sa'da et-Taija, on od Atijjea el-Afija, a on od Ebu Seida el-Hudrija: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je spomenuo meleka koji će puhnuti u Rog (Israfila), pa je rekao: 'Sa njegove desne strane bit će Džibril, a sa lijeve Mikail.'"**

٣٩٩٧. حَدَّثَنَا زَيْدُ بْنُ أَخْزَمَ حَدَّثَنَا بِشْرٌ يَعْنِي ابْنَ عُمَرَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ خَازِمٍ قَالَ ذُكِرَ كَيْفَ قِرَاءَةُ جِبْرَائِلَ وَمِيكَائِلَ عِنْدَ الْأَعْمَشِ فَحَدَّثَنَا الْأَعْمَشُ عَنْ سَعْدٍ الطَّائِيِّ عَنْ عَطِيَّةَ الْعَوْفِيِّ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: **ذَكَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَاحِبَ الصُّورِ فَقَالَ: عَنْ يَمِينِهِ جِبْرَائِلُ وَعَنْ يَسَارِهِ مِيكَائِلُ.**

Ebu Davud kaže da je Halef rekao: "Već četrdeset godina pišem harfove (slova), a ništa me nije izmorilo kao što su riječi *Džibrilu ve Mikalu.*"

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ خَلَفٌ مُنْذُ أَرْبَعِينَ سَنَةً لَمْ أَرْفَعِ الْقَلَمَ عَنْ كِتَابَةِ الْحُرُوفِ مَا أَعْيَانِي شَيْءٌ مَا أَعْيَانِي جِبْرَائِلُ وَمِيكَائِلُ.

3998. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija. Ma'mer kaže: "Ponekad bi spomenuo i Ibnul-Musejjeba, koji je kazao: **'Vjerovjesnik, s.a.v.s., Ebu Bekr, Omer i Osman su učili: *Maliki jevmiddin.* Prvi koji je učio: *Meliki jevmiddin* bio je Mervan.'"**

Ebu Davud kaže: "Ovo je pouzdanije od Ez-Zuhrijevog hadisa koji prenosi od Enesa, i Ez-Zuhrijevog hadisa prenijetog od Salima, od njegovog oca."

٣٩٩٨. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ قَالَ مَعْمَرٌ وَرُبَّمَا ذَكَرَ ابْنَ الْمُسَيَّبِ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَعُثْمَانُ يَقْرَءُونَ ﴿ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴾ وَأَوَّلُ مَنْ قَرَأَهَا ﴿ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴾ مَرْوَانُ

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا أَصَحُّ مِنْ حَدِيثِ الزُّهْرِيِّ عَنْ أَنَسٍ وَالزُّهْرِيِّ عَنْ سَالِمٍ عَنْ أَبِيهِ.

3999. ISPRIČAO NAM JE Seid b. Jahja el-Emevi, kog je obavijestio njegov otac, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Abdullaha b. Ebu Mulejkea, **da je Ummu Seleme spomenula – ili je upotrijebio drugu riječ – učenje Allahovog Poslanika, s.a.v.s: *Bismillahir-rahmannir-rahim. El-Hamdu lillahi Rabbil-alemin. Er-Rahmanir-Rahim Meliki (Maliki) jevmid-din*, učeći ajet po ajet.**

Ebu Davud kaže: "A čuo sam Ahmeda da kaže: 'Ranije se učilo: *Maliki jevmid-din.*'"

٣٩٩٩. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ يَحْيَى الْأُمَوِيُّ حَدَّثَنِي أَبِي حَدَّثَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ أَنَّهَا ذَكَرَتْ أَوْ كَلِمَةً غَيْرَهَا قِرَاءَةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴾ يُقَطِّعُ قِرَاءَتَهُ آيَةً آيَةً

قَالَ أَبُو دَاوُد: سَمِعْتُ أَحْمَدَ يَقُولُ الْقِرَاءَةُ الْقَدِيمَةُ ﴿ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴾.

4000. ISPRIČALI SU NAM Ubejdullah b. Omer b. Mejsere i Osman b. Ebu Šejbe, isti smisao, njih je obavijestio Jezid b. Harun, on od Sufjana b. Husejna, ovaj od El-Hakema b. Utejbea,

٤٠٠٠. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَعُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ بْنِ مَيْسَرَةَ الْمَعْنَى قَالَا حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ عَنْ سُفْيَانَ بْنِ حُسَيْنٍ

on od Ibrahima et-Tejmija, on od svoga oca, da je Ebu Zerr kazao. **"Jednom prilikom sam, pred sami zalazak sunca, jahao iza Allahovog Poslanika, s.a.v.s., na magarcu. On me upita: 'Znaš li gdje zalazi ovo?' Rekoh: 'Allah i Njegov Poslanik, s.a.v.s., najbolje znaju.', a on reče: 'Ono zalazi u jedan mutan izvor.'"**

عَنْ الْحَكَمِ بْنِ عُتَيْبَةَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ التَّيْمِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: كُنْتُ رَدِيفَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ عَلَى حِمَارٍ وَالشَّمْسُ عِنْدَ غُرُوبِهَا فَقَالَ: هَلْ تَدْرِي أَيْنَ تَغْرُبُ هَذِهِ قُلْتُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ قَالَ فَإِنَّهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَامِيَةٍ.

4001. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Isa, kog je obavijestio Hadžadž, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Omera b. Ataa, ovaj od Ibnul-Eskaovog štićenika, da je Ibnul-Eska rekao: **"Vjerovjesnik im je došao na muhadžirsku sofu, pa ga je neki čovjek upitao: 'Koji je ajet u Kur'anu najveći?' Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: *Allahu la ilahe illa hu. El-Hajjul-Kajjum la te'huzuhu sinetun vela nevm.*"**

٤٠٠١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ عَنْ ابْنِ جُرَيْجٍ قَالَ أَخْبَرَنِي عُمَرُ بْنُ عَطَاءٍ أَنَّ مَوْلًى لِابْنِ الْأَسْقَعِ رَجُلَ صِدْقٍ أَخْبَرَهُ عَنْ ابْنِ الْأَسْقَعِ أَنَّهُ سَمِعَهُ يَقُولُ إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَاءَهُمْ فِي صُفَّةِ الْمُهَاجِرِينَ فَسَأَلَهُ إِنْسَانٌ أَيُّ آيَةٍ فِي الْقُرْآنِ أَعْظَمُ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ﴿ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ﴾.

4002. ISPRIČAO NAM JE Ebu Ma'mer Abdullah b. Amr b. Ebul-Hadžadž el-Minkari, kog je obavijestio Abdulvaris, prenijevši od Šejbana, on od El-A'meša, on od Šekika, **da je Ibn Mes'ud učio:** ***Hejte lek/Hodi.*** **(Jusuf, 23)** Šekik kaže: **"Mi ga učimo: *Hite lek.*"**

٤٠٠٢. حَدَّثَنَا أَبُو مَعْمَرٍ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ أَبِي الْحَجَّاجِ الْمِنْقَرِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ حَدَّثَنَا شَيْبَانُ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ شَقِيقٍ عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ أَنَّهُ قَرَأَ ﴿ هَيْتَ لَكَ ﴾ فَقَالَ: شَقِيقٌ إِنَّا نَقْرَؤُهَا ﴿ هِئْتُ

Ibn Mes'ud kaže: "Najdraže mi je da ga učim onako kako sam ga ja naučio."

4003. ISPRIČAO NAM JE Hennad, kog je obavijestio Ebu Muavija, prenijevši od El-A'meša, a on od Šekika: **"Abdullahu[41] je rečeno: 'Neki ljudi ovaj ajet uče: *ve kalet hite lek/i reče: 'Dođi.'*, a on kaza: 'Ja ga najviše volim učiti onako kako sam naučio.', pa je proučio: *ve kalet hejte lek.*"**[42]

4004. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih. A ispričao nam je i Sulejman b. Davud el-Mehri, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Hišama b. Sa'da, on od Zejda b. Eslema, on od Ataa b. Jesara, a on od Ebu Seida el-Hudrija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Uzvišeni Allah je sinovima Israilovim rekao: *Udhulul-babe sudždžeden ve kulu hittatentugfer lekum hatajakum/a na kapiju pognutih glava uđite i recite: 'Oprosti.', bit će vam oprošteni grijesi.* (El-Bekare, 58)"**[43]

4005. ISPRIČAO NAM JE Džafer b. Musafir, kog je obavijestio Ibn Ebu Fudejk, prenijevši od Hišama b. Sa'da – sa istim senedom, slično prethodnom hadisu.

لَكَ ﴾ يَعْنِي فَقَالَ: ابْنُ مَسْعُودٍ أَقْرَؤُهَا كَمَا عُلِّمْتُ أَحَبُّ إِلَيَّ.

٤٠٠٣. حَدَّثَنَا هَنَادٌ حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ شَقِيقٍ قَالَ: قِيلَ لِعَبْدِ اللَّهِ إِنَّ أُنَاسًا يَقْرَءُونَ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿ وَقَالَتْ هِيتَ لَكَ ﴾ فَقَالَ: إِنِّي أَقْرَأُ كَمَا عُلِّمْتُ أَحَبُّ إِلَيَّ ﴿ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ ﴾.

٤٠٠٤. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ ح. وحَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْمَهْرِيُّ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنَا هِشَامُ بْنُ سَعْدٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ عَطَاءِ بْنِ يَسَارٍ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ تُغْفَرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ ﴾

٤٠٠٥. حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُسَافِرٍ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي فُدَيْكٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ سَعْدٍ بِإِسْنَادِهِ مِثْلَهُ.

[41] Abdullahu b. Mes'udu.

[42] Bilježi ga i El-Buhari u *Sahihu*.

[43] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Ibn Madžea.

4006. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Hišama b. Urvea, on od Urvea, da je Aiša kazala: **“Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., je sišla Objava, pa nam je proučio:** ***Suretun enzelnaha ve ferednaha/Objavljujemo suru i njezine propise činimo obaveznim.*** (En-Nur, 1)”

Ebu Davud kaže: “Tj. riječ: *ve ferednaha* – bez tešdida.”

٤٠٠٦. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ عُرْوَةَ عَنْ عُرْوَةَ أَنَّ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ نَزَلَ الْوَحْيُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَرَأَ عَلَيْنَا ﴿ سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا ﴾

قَالَ أَبُو دَاوُد: يَعْنِي مُخَفَّفَةً حَتَّى أَتَى عَلَى هَذِهِ الْآيَاتِ.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

POGLAVLJA O KUPALIŠTU/ HAMAMU

كِتَابُ الْحَمَّامِ

4007. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Abdullaha b. Šeddada, on od Ebu Uzrea, a on od Aiše: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio i muškarcima i ženama ulazak u (javna) kupališta, potom je muškarcima dozvolio (pod uvjetom da ulaze) u donjim ogrtačima."**[44]

٤٠٠٧. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ شَدَّادٍ عَنْ أَبِي عُذْرَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ دُخُولِ الْحَمَّامَاتِ ثُمَّ رَخَّصَ لِلرِّجَالِ أَنْ يَدْخُلُوهَا فِي الْمَيَازِرِ.

4008. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kudame, kog je obavijestio Džerir. A obavijestio nas je i Muhammed b. el-Musenna, prenijevši od Muhammeda b. Džafera, on od Šu'bea – svi su prenijeli od Mensura – on od Salima b. Ebul-Dža'da. Ibnul-Musenna je rekao: od Ebu Meliha: **"Neke žene iz Šama su došle Aiši. Ona ih upita: 'Ko ste vi?' 'Mi smo stanovnice Šama.' 'Vi ste iz mjesta gdje žene ulaze u kupališta?' – upita ih Aiša. 'Da.' – odgovoriše one, a Aiša reče: 'Čula sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je rekao: 'Koja god žena skine sa sebe odjeću izvan svoje**

٤٠٠٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ قُدَامَةَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ ح. وحَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ جَمِيعًا عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي الْجَعْدِ قَالَ ابْنُ الْمُثَنَّى عَنْ أَبِي الْمَلِيحِ قال: دَخَلَ نِسْوَةٌ مِنْ أَهْلِ الشَّامِ عَلَى عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا فَقَالَتْ مِمَّنْ أَنْتُنَّ قُلْنَ مِنْ أَهْلِ الشَّامِ قَالَتْ لَعَلَّكُنَّ مِنْ الْكُورَةِ الَّتِي تَدْخُلُ نِسَاؤُهَا الْحَمَّامَاتِ قُلْنَ نَعَمْ قَالَتْ أَمَا إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَا مِنْ امْرَأَةٍ تَخْلَعُ

[44]Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*, i Ibn Madže u *Sunenu*.

kuće, skinula je veo stida između sebe i svoga Gospodara.'"[45]

ثِيَابَهَا فِي غَيْرِ بَيْتِهَا إِلَّا هَتَكَتْ مَا بَيْنَهَا وَبَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى

Ebu Davud kaže: "Ovo je Džerirov hadis i on je potpuniji. Džerir nije spomenuo Ebul-Meliha. Rekao je da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao."

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: هَذَا حَدِيثُ جَرِيرٍ وَهُوَ أَتَمُّ وَلَمْ يَذْكُرْ جَرِيرٌ أَبَا الْمَلِيحِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

4009. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Abdurrahmana b. Zijada b. En'ama, on od Abdurrahmana b. Rafia, a on od Abdullaha b. Amra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Osvojit ćete stranu zemlju. U njoj ćete naći kupališta (hamame). Neka muškarci u njih ne ulaze, osim sa (donjim) ogrtačima, a zabranite ženama da u njih ulaze, osim kad su bolesne ili kad su u postporođajnom periodu."**[46]

٤٠٠٩. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ زِيَادِ بْنِ أَنْعُمَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ رَافِعٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّهَا سَتُفْتَحُ لَكُمْ أَرْضُ الْعَجَمِ وَسَتَجِدُونَ فِيهَا بُيُوتًا يُقَالُ لَهَا الْحَمَّامَاتُ فَلَا يَدْخُلَنَّهَا الرِّجَالُ إِلَّا بِالْأُزُرِ وَامْنَعُوهَا النِّسَاءَ إِلَّا مَرِيضَةً أَوْ نُفَسَاءَ.

1. O zabrani razgolićivanja

١. بَاب النَّهْيِ عَنْ التَّعَرِّي

4010. ISPRIČAO NAM JE Abdullah (b. Nufejl) b. Muhammed b. Nufejl, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Abdulmelika b. Ebu Sulejmana el-Arzemija, on od Ataa, a on od Ja'laa: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je vidio nekog čovjeka kako se kupa na otvorenom**

٤٠١٠. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ نُفَيْلٍ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ أَبِي سُلَيْمَانَ الْعَرْزَمِيِّ عَنْ عَطَاءٍ عَنْ يَعْلَى أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى رَجُلًا يَغْتَسِلُ

---

[45] Dakle, izgubila je stid pred svojim Stvoriteljem.

[46] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

bez (donjeg) ogrtača, pa se popeo na minber, zahvalio Allahu i izgovorio riječi slave, a potom kazao: 'Allah je stidljiv i On sve prekriva, voli stid i prekrivanje. Zato, kada se neko kupa, neka se prekrije.'"[47]

بِالْبَرَازِ بِلَا إِزَارٍ فَصَعِدَ الْمِنْبَرَ فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ حَيِيٌّ سِتِّيرٌ يُحِبُّ الْحَيَاءَ وَالسَّتْرَ فَإِذَا اغْتَسَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْتَتِرْ.

4011. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ahmed b. Ebu Halef, kog je obavijestio El-Esved b. Amir, prenijevši od Ebu Bekra b. Ajjaša, on od Abdulmelika b. Ebu Sulejmana, on od Ataa, on od Safvana b. Ja'laa, on od svoga oca, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – isti hadis.

Ebu Davud kaže: "Prvi hadis je potpuniji."

٤٠١١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي خَلَفٍ حَدَّثَنَا الْأَسْوَدُ بْنُ عَامِرٍ حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرِ بْنُ عَيَّاشٍ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ أَبِي سُلَيْمَانَ عَنْ عَطَاءٍ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَعْلَى عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهَذَا الْحَدِيثِ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: الْأَوَّلُ أَتَمُّ.

4012. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Ebun-Nadra, on od Zur'e b. Abdurrahmana b. Džerheda, koji bijaše stanovnik sofe, da je njegov otac kazao: **"Jednom prilikom je Allahov Poslanik, s.a.v.s., sjedio među nama, a moje stegno bijaše otkriveno. Vidjevši to, on reče: 'Zar ne znaš da stegno spada u stidna mjesta?'"**[48]

٤٠١٢. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ مَالِكٍ عَنْ أَبِي النَّضْرِ عَنْ زُرْعَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ جَرْهَدٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: كَانَ جَرْهَدٌ هَذَا مِنْ أَصْحَابِ الصُّفَّةِ قَالَ جَلَسَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِنْدَنَا وَفَخِذِي مُنْكَشِفَةٌ فَقَالَ: أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ الْفَخِذَ عَوْرَةٌ.

4013. ISPRIČAO NAM JE Ali b. Sehl er-Remli, kog je obavijestio Hadžadž,

٤٠١٣. حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ سَهْلٍ الرَّمْلِيُّ حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ

[47]Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

[48]Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*, Malik u *Muvetta'u*, i Ahmed b. Hanbel u *Musnedu*.

prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Habiba b. Ebu Sabita, ovaj od Asima b. Damrea, a on od Alije, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ne otkrivaj svoje stegno i ne gledaj u stegno ni živog ni mrtvog čovjeka!"**[49]

قَالَ أُخْبِرْتُ عَنْ حَبِيبِ بْنِ أَبِي ثَابِتٍ عَنْ عَاصِمِ بْنِ ضَمْرَةَ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **لَا تَكْشِفْ فَخِذَكَ وَلَا تَنْظُرْ إِلَى فَخِذِ حَيٍّ وَلَا مَيِّتٍ**

Ebu Davud je rekao: "U ovom hadisu je slabost."

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا الْحَدِيثُ فِيهِ نَكَارَةٌ.

2. O razgolićivanju

٢. بَاب مَا جَاءَ فِي التَّعَرِّي

4014. ISPRIČAO NAM JE Ismail b. Ibrahim, kog je obavijestio Jahja b. Seid el-Emevi, prenijevši od Osmana b. Hakima, on od Ebu Umamea b. Sehla, da je Misver b. Mahreme kazao: **"Noseći težak kamen, sa mene je spala odjeća. Vidjevši me nagog, Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi reče: 'Uzmi odjeću i ne hodajte nagi.'"**[50]

٤٠١٤. حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ الْأُمَوِيُّ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ حَكِيمٍ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ بْنِ سَهْلٍ عَنِ الْمِسْوَرِ بْنِ مَخْرَمَةَ قَالَ: **حَمَلْتُ حَجَرًا ثَقِيلًا فَبَيْنَا أَمْشِي فَسَقَطَ عَنِّي ثَوْبِي فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خُذْ عَلَيْكَ ثَوْبَكَ وَلَا تَمْشُوا عُرَاةً.**

4015. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, kog je obavijestio njegov otac. A obavijestio nas je i Ibn Beššar, kom je Jahja prenio od Behza b. Hakima, on od svoga oca, a on od njegovog djeda,[51] koji je kazao: **"Allahov Poslaniče, pred kim**

٤٠١٥. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ حَدَّثَنَا أَبِي ح. وحَدَّثَنَا ابْنُ بَشَّارٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى نَحْوَهُ عَنْ بَهْزِ بْنِ حَكِيمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ: **قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ عَوْرَاتُنَا مَا نَأْتِي**

---

[49] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

[50] Bilježi ga i Muslim u *Sahihu*.

[51] Djed mu se zvao Muavija b. Hajde b. Muavija b. Ka'b el-Kušejri, poznati ashab. Nastanio se u Basri, a umro je u Horosanu.

ćemo sakrivati svoje stidno mjesto?'[52] On reče: 'Stidno mjesto sakrij pred svakim, osim pred suprugom i robinjom!' 'Hoćemo li ga skrivati jedni od drugih?'[53] On reče: 'Ako si u mogućnosti sakriti svoje stidno mjesto da ga niko ne vidi, učini to!' 'A treba li ga osoba skrivati ako je sama?' On reče: 'Allaha se najviše treba stidjeti.'"[54]

مِنْهَا وَمَا نَذَرُ قَالَ احْفَظْ عَوْرَتَكَ إِلَّا مِنْ زَوْجَتِكَ أَوْ مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِذَا كَانَ الْقَوْمُ بَعْضُهُمْ فِي بَعْضٍ قَالَ إِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ لَا يَرَيَنَّهَا أَحَدٌ فَلَا يَرَيَنَّهَا قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِذَا كَانَ أَحَدُنَا خَالِيًا قَالَ اللَّهُ أَحَقُّ أَنْ يُسْتَحْيَا مِنْهُ مِنْ النَّاسِ.

4016. ISPRIČAO NAM JE Abdurrahman b. Ibrahim, kog je obavijestio Ibn Ebu Fudejk, prenijevši od Dahhaka b. Osmana, on od Zejda b. Eslema, on od Abdurrahmana b. Ebu Seida el-Hudrija,[55] a on od svoga oca,[56] da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "**Neka muškarac ne gleda stidni dio muškarca i neka žena ne gleda stidni dio žene. Neka**

٤٠١٦. حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي فُدَيْكٍ عَنْ الضَّحَّاكِ بْنِ عُثْمَانَ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

[52]Stidnim mjestom muškaraca smatra se sve od pasa pa do ispod koljena, dok se stidnim mjestom žena smatra sve, osim lica, šaka i nogu do članaka.

[53]Analogno ovome, i žena pred ženom.

[54]Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*, i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*. Hakim je ovaj hadis ocijenio sahihom.

[55]Abdurrahman b. Ebu Seid el-Hudri Sa'd b. Malik el-Ensari el-Hazredži je pouzdan prenosilac hadisa. Pripadao je trećoj generaciji. Umro je 112. godine po Hidžri, u 77. godini života.

[56]Sa'da b. Malika b. Sinana b. Ubejda el-Ensarija Ebu Seida el-Hudrija poznatog ashaba. Za vrijeme Bitke na Uhudu je bio mali, ali je učestvovao u gotovo svim kasnijim bitkama. Umro je 65. godine po Hidžri.

muškarac ne liježe sa muškarcem pod jedan prekrivač i neka žena ne liježe sa ženom pod jedan prekrivač."[57]

قَالَ لَا يَنْظُرُ الرَّجُلُ إِلَى عُرْيَةِ الرَّجُلِ وَلَا الْمَرْأَةُ إِلَى عُرْيَةِ الْمَرْأَةِ وَلَا يُفْضِي الرَّجُلُ إِلَى الرَّجُلِ فِي ثَوْبٍ وَاحِدٍ وَلَا تُفْضِي الْمَرْأَةُ إِلَى الْمَرْأَةِ فِي ثَوْبٍ.

4017. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. Musa, kog je obavijestio Ibn Ulejje, prenijevši od El-Džurejrija. A obavijestio nas je Muemmel b. Hišam, prenijevši od Ismaila, on od El-Džurejrija, on od Ebu Nadrea, on od nekog čovjeka iz plemena Et-Tafave, a on od Ebu Hurejrea da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "'**Neka muškarac nikako ne liježe sa drugim muškarcem pod isti ogrtač i neka žena ne liježe sa drugom ženom pod isti ogrtač osim sa djetetom, ili roditeljem** (roditeljem i djetetom).'[58] **Spomenuo je i treće, ali sam zaboravio."**[59]

٤٠١٧. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُوسَى أَخْبَرَنَا ابْنُ عُلَيَّةَ عَنِ الْجُرَيْرِيِّ ح. وحَدَّثَنَا مُؤَمَّلُ بْنُ هِشَامٍ قَالَ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ عَنِ الْجُرَيْرِيِّ عَنْ أَبِي نَضْرَةَ عَنْ رَجُلٍ مِنَ الطُّفَاوَةِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قال: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا يُفْضِيَنَّ رَجُلٌ إِلَى رَجُلٍ وَلَا امْرَأَةٌ إِلَى امْرَأَةٍ إِلَّا وَلَدًا أَوْ وَالِدًا قَالَ وَذَكَرَ الثَّالِثَةَ فَنَسِيتُهَا.

---

[57] Iz ovoga hadisa se zaključuje da je muškarcima haram gledati stidna mjesta drugih muškaraca, i ženama stidna mjesta drugih žena, osim kada je to neophodno, kao što je slučaj sa ljekarima prilikom ukazivanja liječničke pomoći. Također je haram da muškarac liježe sa muškarcem i žena sa ženom pod isti prekrivač.

[58] Abadi smatra da roditelji mogu leći sa svojom djecom pod isti prekrivač ako se radi o maloljetnoj djeci; ako su odrasli, nije im to dopušteno.

[59] El-Munziri kaže da je u senedu ovoga hadisa nepoznat ravija. El-Mizzi smatra da nikakav čovjek iz plemena Et-Tafave nije slušao hadise od Ebu Hurejrea.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

POGLAVLJA O OBLAČENJU

4018. ISPRIČAO NAM JE Amr b. Avn, kog je obavijestio (Abdullah) b. Mubarek, prenijevši od El-Džurerija, on od Ebu Nadrea, a on od Ebu Seida el-Hudrija, koji je kazao: **"Kada bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., oblačio novu odjeću, spomenuo bi je po nazivu - košulja ili saruk, a onda bi rekao: '*Allahume lekel-hamdu ente kesevtenihi, es'eluke min hajrihi ve hajri ma sunia lehu, ve euzu bike min šerrihi ve šerri ma sunia lehu./Allahu, Tebi hvala. Ti si me njime obukao. Molim Te za dobro ove odjeće i dobro onoga kome je napravljena, a utječem Ti se od njenog zla i zla onoga kome je napravljena*."**[60]

Ebu Nadre kaže: "A kada bi neko od Vjerovjesnikovih, s.a.v.s., ashaba obukao novu odjeću bilo bi mu rečeno: 'Da ih mnogo promijeniš i da ti Allah podari bolju.'"

4019. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Isa b. Junus, prenijevši od El-Džurejrija **sa istim senedom slično prethodnom hadisu.**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كِتَابُ اللِّبَاسِ

٤٠١٨. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عَوْنٍ أَخْبَرَنَا ابْنُ الْمُبَارَكِ عَنْ الْجُرَيْرِيِّ عَنْ أَبِي نَضْرَةَ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اسْتَجَدَّ ثَوْبًا سَمَّاهُ بِاسْمِهِ إِمَّا قَمِيصًا أَوْ عِمَامَةً ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ.

قَالَ أَبُو نَضْرَةَ فَكَانَ أَصْحَابُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَبِسَ أَحَدُهُمْ ثَوْبًا جَدِيدًا قِيلَ لَهُ تُبْلَى وَيُخْلِفُ اللَّهُ تَعَالَى.

٤٠١٩. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عِيسَى بْنُ يُونُسَ عَنْ الْجُرَيْرِيِّ بِإِسْنَادِهِ نَحْوَهُ.

---

[60] U hadisu koji bilježi Ibn Hibban u *Sahihu*, stoji da je Enes kazao: **"Kada bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., htio obući novu odjeću, učinio bi to u petak."**

4020. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Ibrahim, kog je obavijestio Muhammed b. Dinar, prenijevši od El-Džurejrija **sa istim senedom i i u istom značenju.**

Ebu Davud kaže: "A Abdulvehhab es-Sekafi. (A prenio ga je i Abdulvehhab es-Sekafi od El-Džurejrija) nije u njemu spomenuo Ebu Seida i Hammada b. Selemea, koji je kazao: "od El-Džurejrija, on od Ebul-Alaa, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s." Ebu Davud kaže: "Hammad b. Seleme i Es-Sekafi su isto slušali."

٤٠٢٠. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ دِينَارٍ عَنِ الْجُرَيْرِيِّ بِإِسْنَادِهِ وَمَعْنَاهُ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: عَبْدُ الْوَهَّابِ الثَّقَفِيُّ لَمْ يَذْكُرْ فِيهِ أَبَا سَعِيدٍ وَحَمَّادُ ابْنُ سَلَمَةَ قَالَ عَنْ الْجُرَيْرِيِّ عَنْ أَبِي الْعَلَاءِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. قَالَ أَبُو دَاوُد: حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ وَالثَّقَفِيُّ سَمَاعُهُمَا وَاحِدٌ.

4021. ISPRIČAO NAM JE Nusajr b. el-Feredž, kog je obavijestio Abdullah b. Jezid, prenijevši od Seida b. Ebu Ejuba, on od Ebu Merhuma, on od Sehla b. Muaza b. Enesa, a on od svoga oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko, nakon što jede, kaže: *El-Hamdu lillahil-lezi at'ameni hazet-ta'ame ve rezekanihi min gajri havlin minni vela kuvvetin/ Hvala Allahu, Koji me je, bez napora i snage, nahranio i opskrbio ovim jelom*, bit će mu oprošteni i raniji i potonji grijesi. A ko, nakon što obuče (novu) odjeću, izgovori: *El-Hamdu lillahil-lezi kesani hazes-sevbe ve rezekanihi min gajri havlin minni vela kuvvetin/ Hvala Allahu, Koji me je, bez napora i snage, obukao ovom odjećom i Koji me je njome opskrbio*, bit će mu oprošteni i raniji i potonji grijesi."**[61]

٤٠٢١. حَدَّثَنَا نُصَيْرُ بْنُ الْفَرَجِ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يَزِيدَ حَدَّثَنَا سَعِيدٌ يَعْنِي ابْنَ أَبِي أَيُّوبَ عَنْ أَبِي مَرْحُومٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ مُعَاذِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَكَلَ طَعَامًا ثُمَّ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا الطَّعَامَ وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ قَالَ وَمَنْ لَبِسَ ثَوْبًا فَقَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا الثَّوْبَ وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ.

[61] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

1. Šta treba reći onome ko obuče novu odjeću

١. بَاب فِيمَا يُدْعَى لِمَنْ لَبِسَ ثَوْبًا جَدِيدًا

4022. ISPRIČAO NAM JE Ishak b. el-Džerrah el-Ezeni, kog je obavijestio Ebun-Nadr, prenijevši od Ishaka b. Seida, on od svoga oca, a on od Ummu Halid, kćerke Halida b. Seida b. el-Asa: **"Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., je poklonjena odjeća, među kojom je bila i crnoporubljena mala haljina. On upita: 'Šta mislite, kome je najpreče dati ovu haljinu?' Narod je šutio. On reče: 'Dovedite mi Ummu Halid.' Doveli su je i on joj je dade. Pošto je obuče, on joj dva puta reče: 'Da ih mnogo promijeniš!' Potom poče gledati u šaru na crvenoj (ili: žutoj) haljini govoreći: 'Senah, senah, o Ummu Halid.', a senah na abesinskom jeziku znači: *lijepa*."**[62]

٤٠٢٢. حَدَّثَنَا إِسْحَقُ بْنُ الْجَرَّاحِ الْأَذَنِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو النَّضْرِ حَدَّثَنَا إِسْحَقُ بْنُ سَعِيدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أُمِّ خَالِدٍ بِنْتِ خَالِدِ بْنِ سَعِيدِ بْنِ الْعَاصِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُتِيَ بِكِسْوَةٍ فِيهَا خَمِيصَةٌ صَغِيرَةٌ فَقَالَ: مَنْ تَرَوْنَ أَحَقُّ بِهَذِهِ فَسَكَتَ الْقَوْمُ فَقَالَ: ائْتُونِي بِأُمِّ خَالِدٍ فَأُتِيَ بِهَا فَأَلْبَسَهَا إِيَّاهَا ثُمَّ قَالَ أَبْلِي وَأَخْلِقِي مَرَّتَيْنِ وَجَعَلَ يَنْظُرُ إِلَى عَلَمٍ فِي الْخَمِيصَةِ أَحْمَرَ أَوْ أَصْفَرَ وَيَقُولُ سَنَاهْ سَنَاهْ يَا أُمَّ خَالِدٍ وَسَنَاهْ فِي كَلَامِ الْحَبَشَةِ الْحَسَنُ.

2. O košulji

٢. بَاب مَا جَاءَ فِي الْقَمِيصِ

4023. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. Musa, kog je obavijestio El-Fadl b. Musa, prenijevši od Abdulmu'mina b. Halida el-Hanefija,[63] on od Abdullaha b.

٤٠٢٣. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا الْفَضْلُ بْنُ مُوسَى عَنْ عَبْدِ الْمُؤْمِنِ بْنِ خَالِدٍ الْحَنَفِيِّ عَنْ عَبْدِ

[62] Bilježi je i El-Buhari u *Sahihu*.

[63] Abdulmu'min b. Halid el-Mervezi nije loš ravija. Pripadao je sedmoj generaciji.

Burejdea, a on od Ummu Seleme: **"Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., je košulja[64] bila najdraža odjeća."**[65]

4024. ISPRIČAO NAM JE Zijad b. Ejub, kog je obavijestio Ebu Tumejle, prenijevši od Abdulmu'mina b. Halida, on od Abdullaha b. Burejdea, on od svoga oca (ili majke), a on od Ummu Seleme: **"Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., nijedna odjeća nije bila draža od košulje."**

4025. ISPRIČAO NAM JE Ishak b. Ibrahim el-Hanzali, kog je obavijestio Muaz b. Hišam, prenijevši od svoga oca, on od Budejla b. Mejserea, on od Šehra b. Havšeba, a on od Esme Bint Jezid: **"Rukavi košulje Allahovog Poslanika, s.a.v.s., bili su do zglobova šaka."**[66]

اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ كَانَ أَحَبُّ الثِّيَابِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْقَمِيصَ.

٤٠٢٤. حَدَّثَنَا زِيَادُ بْنُ أَيُّوبَ حَدَّثَنَا أَبُو تُمَيْلَةَ قَالَ حَدَّثَنِي عَبْدُ الْمُؤْمِنِ بْنُ خَالِدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ لَمْ يَكُنْ ثَوْبٌ أَحَبَّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ قَمِيصٍ.

٤٠٢٥. حَدَّثَنَا إِسْحَقُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ الْحَنْظَلِيُّ حَدَّثَنَا مُعَاذُ بْنُ هِشَامٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ بُدَيْلِ بْنِ مَيْسَرَةَ عَنْ شَهْرِ بْنِ حَوْشَبٍ عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ قَالَتْ كَانَتْ يَدُ كُمِّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى الرُّسْغِ.

---

[64]U hadisu koji bilježi Ed-Dejlemi stoji: **"Košulja Allahovog Poslanika, s.a.v.s., je bila od pamuka. Bila je kratka i imala je kraće rukave."** Vjerovatno se ovdje misli, kad ravija kaže da je košulja bila kratka i da je imala kratke rukave, da je u dužinu bila do polovine potkoljenica i da joj rukavi nisu dopirali do zgloba šake, imajući u vidu da su Arapi u to vrijeme nosili duže košulje koje su ličile današnjim galabijama, ili košuljama kakve danas nose Sudanci.

[65]Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

[66]Džezeri, na temelju ovog hadisa, smatra da je sunnet da rukavi košulje ne prelaze zglob šake, dok je u slučaju džubeta i druge vanjske odjeće sunnet da rukavi ne prelaze vrhove prstiju. Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

3. O ogrtačima

٣. بَاب مَا جَاءَ فِي الْأَقْبِيَةِ

4026. ISPRIČALI SU NAM Kutejbe b. Seid i Jezid b. Halid b. Mevhib, isti smisao, kom je ispričao El-Lejs b. Sa'd, prenijevši od Abdullaha b. Ubejdullaha b. Ebu Mulejkea, da je El-Misver b. Mahreme rekao: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je podijelio ogrtače, ali Mahremeu nije dao ništa. Mahreme reče: 'Sine moj, pođimo Allahovom Poslaniku, s.a.v.s.' Kad smo stigli, on kaza: 'Uđi i pozovi mi ga.' Pozvah ga i on iziđe. Na njemu bijaše jedan ogrtač. Reče: 'Ovaj sam za tebe sklonio.'** (Misver) reče: **'Pa je pogledao u njega.'** Ibn Mevhib je dodao: **'...Mahrema.'**, a onda su se usaglasili oko riječi: **'Mahreme je zadovoljan.'"**[67]

Kutejbe je kazao: "od Ibn Ebu Mulejkea", a nije spomenuo njegovo ime.

٤٠٢٦. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ وَيَزِيدُ بْنُ خَالِدِ بْنِ مَوْهَبٍ الْمَعْنَى أَنَّ اللَّيْثَ يَعْنِي ابْنَ سَعْدٍ حَدَّثَهُمْ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ عَنْ الْمِسْوَرِ بْنِ مَخْرَمَةَ أَنَّهُ قَالَ: قَسَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقْبِيَةً وَلَمْ يُعْطِ مَخْرَمَةَ شَيْئًا فَقَالَ: مَخْرَمَةُ يَا بُنَيَّ انْطَلِقْ بِنَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَانْطَلَقْتُ مَعَهُ قَالَ ادْخُلْ فَادْعُهُ لِي قَالَ فَدَعَوْتُهُ فَخَرَجَ إِلَيْهِ وَعَلَيْهِ قِبَاءٌ مِنْهَا فَقَالَ: خَبَأْتُ هَذَا لَكَ قَالَ فَنَظَرَ إِلَيْهِ زَادَ ابْنُ مَوْهَبٍ مَخْرَمَةُ ثُمَّ اتَّفَقَا قَالَ رَضِيَ مَخْرَمَةُ قَالَ قُتَيْبَةُ عَنْ ابْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ لَمْ يُسَمِّهِ.

4. O oblačenju luksuzne odjeće

٤. بَاب فِي لُبْسِ الشُّهْرَةِ

4027. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Isa, kog je obavijestio Ebu Avane. A ispričao nam je i Muhammed b. Isa, prenijevši od Šerika, on od Osmana b. Ebu Zur'e, on od El-Muhadžira

٤٠٢٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ ح. وحَدَّثَنَا مُحَمَّدٌ يَعْنِي ابْنَ عِيسَى عَنْ شَرِيكٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ أَبِي زُرْعَةَ

[67]Zabilježili su ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

eš-Šamija, a on od Ibn Omera. Šerikov hadis vezuju za Vjerovjesnika, s.a.v.s: **“Ko bude oblačio neuobičajeno luksuznu odjeću, Allah će mu na Sudnjem danu obući sličnu.”** U Ebu Avaneovom predanju stoji dodatak: **“Zatim će u njoj plamtiti u džehennemskoj vatri.”**[68]

عَنْ الْمُهَاجِرِ الشَّامِيِّ عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ فِي حَدِيثِ شَرِيكٍ يَرْفَعُهُ قال: مَنْ لَبِسَ ثَوْبَ شُهْرَةٍ أَلْبَسَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثَوْبًا مِثْلَهُ زَادَ عَنْ أَبِي عَوَانَةَ ثُمَّ تُلَهَّبُ فِيهِ النَّارُ

4028. ISPRIČAO NAM JE Museded da je Ebu Avane rekao: **“odjeću poniženja.”**[69]

٤٠٢٨. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ قَالَ ثَوْبَ مَذَلَّةٍ.

4029. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Ebun-Nadr, prenijevši od Abdurrahmana b. Sabita, on od Hassana b. Atijjea, ovaj od Ebu Muniba el-Džurešija, a on od Ibn Omera, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ko se poistovjeti sa jednim narodom – pripada mu.”**[70]

٤٠٢٩. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا أَبُو النَّضْرِ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ ثَابِتٍ حَدَّثَنَا حَسَّانُ بْنُ عَطِيَّةَ عَنْ أَبِي مُنِيبٍ الْجُرَشِيِّ عَنْ ابْنِ عُمَرَ قال: **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ.**

---

[68] Iz ovoga hadisa se zaključuje, ističe Abadi, da je nošenje luksuzne odjeće da bi se uzdizao iznad ostalih ljudi – zabranjeno. Ko bude oblačio luksuznu i neuobičajenu odjeću s ciljem da se istakne u odnosu na ostali svijet, Allah će mu istu takvu obući na Sudnjem danu, a onda će u njoj biti bačen u džehennemsku vatru. U sljedećem hadisu stoji da će mu Allah na Sudnjem danu obući odjeću poniženja.

[69] Ove hadise su zabilježili i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[70] Ali el-Kari kaže: “Ko se u pogledu odijevanja, u pogledu življenja i ponašanja poistovijeti naprimjer sa nevjernicima, on pripada njima. Analogno tome, ko se poistovjeti sa dobrim ljudima, on pripada njima. Et-Tirmizi je zabilježio u *Džami’u,* sa senedom od Abdullaha b. Omera, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ko se poistovijeti sa drugima, on pripada njima.”**

5. O oblačenju vune i kostrijeti

٥. بَاب فِي لُبْسِ الصُّوفِ وَالشَّعَرِ

4030. ISPRIČAO NAM JE Jezid b. Halid b. Jezid b. Abdullah b. Mevhib er-Remli i Husejn b. Ali, koje je obavijestio Ibn Ebu Zaide, prenijevši od svoga oca, on od Mus'aba b. Šejbea, on od Safije bint Šejbe, a ona od Aiše: **"Kad je Allahov Poslanik, s.a.v.s., (jednog jutra) izišao (pred nas), na sebi je imao ogrtač od crne kostrijeti ukrašen slikama kamiljih sjedala."**[71]

Husejn je kazao: "Ispričao nam je Jahja b. Zekerijja."

٤٠٣٠. حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ خَالِدِ بْنِ يَزِيدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَوْهَبٍ الرَّمْلِيُّ وَحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ قَالَا حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي زَائِدَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُصْعَبِ بْنِ شَيْبَةَ عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ شَيْبَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَيْهِ مِرْطٌ مُرَحَّلٌ مِنْ شَعَرٍ أَسْوَدَ.

وَقَالَ حُسَيْنٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ زَكَرِيَّا.

4031. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. el-Ala ez-Zubejdi, kog je obavijestio Ismail b. Ajjaš, prenijevši od Akila b. Mudrika, on od Lukmana b. Amira, da je Utbe b. Abd es-Sulemi kazao: **"Kada sam zatražio odjeću od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., dao mi je dvije grube lanene tkanine, pa sam se smatrao najodjevenijim među drugovima."**[72]

٤٠٣١. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ الْعَلَاءِ الزُّبَيْدِيُّ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ بْنُ عَيَّاشٍ عَنْ عَقِيلِ بْنِ مُدْرِكٍ عَنْ لُقْمَانَ بْنِ عَامِرٍ عَنْ عُتْبَةَ بْنِ عَبْدٍ السُّلَمِيِّ قال: اسْتَكْسَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكَسَانِي خَيْشَتَيْنِ فَلَقَدْ رَأَيْتُنِي وَأَنَا أَكْسَى أَصْحَابِي.

4032. ISPRIČAO NAM JE Amr b. Avn, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Katadea, a on od Ebu Burdea, da je njegov otac rekao: **"Sinčiću moj,**

٤٠٣٢. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عَوْنٍ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ

[71] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u.*

[72] El-Munziri kaže da je u senedu ovoga hadisa Ismail b. Ajjaš, prenosilac koga su hadiski učenjaci kritizirali.

da si nas vidio sa Vjerovjesnikom, s.a.v.s., kada bi nas zadesila kiša ili hladnoća, pomislio bi da je naš miris miris brava."[73]

أَبِي بُرْدَةَ قَالَ: قَالَ لِي أَبِي يَا بُنَيَّ لَوْ رَأَيْتَنَا وَنَحْنُ مَعَ نَبِيِّنَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَدْ أَصَابَتْنَا السَّمَاءُ حَسِبْتَ أَنَّ رِيحَنَا رِيحُ الضَّأْنِ.

6. O oblačenju skupocjene odjeće

٦. بَاب لبس المرتفع

4033. ISPRIČAO NAM JE Amr b. Avn, kog je obavijestio Umare b. Zazan, prenijevši (mislim) od Sabita, a on od Enesa b. Malika: **"Jezenski kralj[74] je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., darovao ogrtač koji je uzeo za trideset i tri kamile, ili trideset i tri deve, i on ga je primio."**[75]

٤٠٣٣. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عَوْنٍ أَخْبَرَنَا عُمَارَةُ بْنُ زَاذَانَ عَنْ ثَابِتٍ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ مَلِكَ ذِي يَزَنَ أَهْدَى إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حُلَّةً أَخَذَهَا بِثَلَاثَةٍ وَثَلَاثِينَ بَعِيرًا أَوْ ثَلَاثٍ وَثَلَاثِينَ نَاقَةً فَقَبِلَهَا.

4034. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijesto Hammad, prenijevši od Alija b. Zejda, a on od Ishaka b. Abdullaha b. el-Harisa: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je kupio ogrtač za dvadeset i nekoliko mladih deva koje**

٤٠٣٤. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ عَلِيِّ بْنِ زَيْدٍ عَنْ إِسْحَقَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَارِثِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

---

[73]Prilikom kiše i velike hladnoće ashabi su oblačili vunenu odjeću. Ko bi sjedio sa njima osjećao bi da mirišu na brave, jer je vuna tako mirisala. Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u *Džami'u* i ibn Madže u *Sunenu*. Et-Tirmizi ga je ocijenio vjerodostojnim.

[74]Jedan od himerijskih kraljeva iz Jemena.

[75]El-Munziri kaže da je u senedu ovoga hadisa Umare b. Zazan Ebu Seleme, prenosilac koga su mnogi hadiski učenjaci kritizirali.

su se tek počele tovariti i darovao ga jezenskom kralju."[76]

7. O oblačenju grube odjeće

4035. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad. A obavijestio nas je i Musa, prenijevši od Sulejmana b. el-Mugirea, isti smisao, on od Humejda b. Hilala, da je Ebu Burde kazao: **"Ušao sam kod Aiše, pa nam je iznijela ogrtač od krutog materijala koji se pravi u Jemenu i iskrpljenu košulju. Zaklela se Allahom da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., umro u njima dvoma."[77]**

4036. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. Halid Ebu Sevr el-Kelbi, kog je obavijestio Omer b. Junus b. el-Kasim el-Jemami, prenijevši od Ikrimea b. Ammara, on od Ebu Zumejla, on od Abdullaha b. Abbasa: **"Kad su el-harurijuni[78] ustali protiv Alije, otišao sam kod njega. Rekao mi je: 'Otiđi kod tih ljudi. Obukao sam najljepši jemenski ogrtač i**

اشْتَرَى حُلَّةً بِبِضْعَةٍ وَعِشْرِينَ قَلُوصًا فَأَهْدَاهَا إِلَى ذِي يَزَنَ.

٧. بَاب لِبَاسِ الْغَلِيظِ

٤٠٣٥. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ ح. وحَدَّثَنَا مُوسَى حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ يَعْنِي ابْنَ الْمُغِيرَةِ الْمَعْنَى عَنْ حُمَيْدِ بْنِ هِلَالٍ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا فَأَخْرَجَتْ إِلَيْنَا إِزَارًا غَلِيظًا مِمَّا يُصْنَعُ بِالْيَمَنِ وَكِسَاءً مِنَ الَّتِي يُسَمُّونَهَا الْمُلَبَّدَةَ فَأَقْسَمَتْ بِاللَّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قُبِضَ فِي هَذَيْنِ الثَّوْبَيْنِ.

٤٠٣٦. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ خَالِدٍ أَبُو ثَوْرٍ الْكَلْبِيُّ حَدَّثَنَا عُمَرُ بْنُ يُونُسَ بْنِ الْقَاسِمِ الْيَمَامِيُّ حَدَّثَنَا عِكْرِمَةُ بْنُ عَمَّارٍ حَدَّثَنَا أَبُو زُمَيْلٍ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبَّاسٍ قَالَ لَمَّا خَرَجَتْ الْحَرُورِيَّةُ أَتَيْتُ عَلِيًّا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ: ائْتِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمَ فَلَبِسْتُ أَحْسَنَ مَا يَكُونُ

[76] El-Munziri kaže da je ovaj hadis mursel i da je u njegovom senedu Ali b. Zejd b. Džud'an, prenosilac čije je hadise ulema odbacivala kao valjane argumente.

[77] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim En-Nesaija.

[78] El-Harurijuni su skupina haridžija iz mjesta Harure nedaleko od Kufe u Iraku.

otišao kod njih.' – Ebu Zumejl je rekao da je Ibn Abbas bio izuzetno lijep i zgodan čovjek – **'Kad su me ugledali, povikaše: 'Dobro nam došao, sine Abbasov, kakav ti je to ogrtač?' Rekoh: 'Ne korite me (zbog toga). Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., oblačio je najljepše ogrtače.'"**

Ebu Davud kaže: "Ebu Zumejl se zvao Simak b. el-Velid el-Hanefi."

مِنْ حُلَلِ الْيَمَنِ قَالَ أَبُو زُمَيْلٍ وَكَانَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَجُلًا جَمِيلًا جَهِيرًا قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ فَأَتَيْتُهُمْ فَقَالُوا مَرْحَبًا بِكَ يَا ابْنَ عَبَّاسٍ مَا هَذِهِ الْحُلَّةُ قَالَ مَا تَعِيبُونَ عَلَيَّ لَقَدْ رَأَيْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْسَنَ مَا يَكُونُ مِنَ الْحُلَلِ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: اسْمُ أَبِي زُمَيْلٍ سِمَاكُ بْنُ الْوَلِيدِ الْحَنَفِيُّ.

8. O svilenoj i vunenoj odjeći

٨. بَاب مَا جَاءَ فِي الْخَزِّ

4037. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Muhammed el-Enmati el-Basri, kog je obavijestio Abdurrahman b. Abdullah er-Razi. A obavijestio nas je i Ahmed b. Abdurrahman er-Razi, prenijevši od svog oca, a ovaj od svog oca Abdullaha b. Sa'da, da je njegov otac Sa'd kazao: "**U Buhari sam vidio čovjeka**[79] **na bijeloj mazgi. Na glavi mu bijaše crni saruk od svile i vune. Rekao je: 'Obukao mi ga je Allahov Poslanik, s.a.v.s.'"**[80]

Ovo je Osmanov tekst, obavještenje je u njegovom hadisu.

٤٠٣٧. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ مُحَمَّدٍ الْأَنْمَاطِيُّ الْبَصْرِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الرَّازِيُّ ح وحَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الرَّازِيُّ حَدَّثَنَا أَبِي أَخْبَرَنِي أَبِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَعْدٍ عَنْ أَبِيهِ سَعْدٍ قَالَ: رَأَيْتُ رَجُلًا بِبُخَارَى عَلَى بَغْلَةٍ بَيْضَاءَ عَلَيْهِ عِمَامَةُ خَزٍّ سَوْدَاءُ فَقَالَ: كَسَانِيهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَذَا لَفْظُ عُثْمَانَ وَالْإِخْبَارُ فِي حَدِيثِهِ.

---

[79] Neki kažu da je to bio Abdullah b. Hazim es-Sulemi, namjesnik Horasana, koji je, prema njihovom mišljenju, bio ashab. Neki, pak, poput El-Buharija, smatraju da Abdullah b. Hazim es-Sulemi nije zatekao Allahovog Poslanika, s.a.v.s.

[80] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

4038. ISPRIČAO NAM JE Abdulvehhab b. Nedžde, kog je obavijestio Bišr b. Bekr, prenijevši od Abdurrahmana b. Jezida b. Džabira, on od Atijjea b. Kajsa, ovaj od Abdurrahmana b. Ganma el-Eš'arija, on od Ebu Amira ili Ebu Malika – tako mi Allaha, nije me slagao – da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"U mome ummetu će biti onih koji će dozvoljavati svileno-vunenu i svilenu odjeću."** Potom je spomenuo poduže kazivanje, rekavši na kraju: **"A neke od njih će pretvoriti u majmune i svinje do Sudnjeg dana."**[81]

Ebu Davud kaže: "Oko dvadesetak ashaba Allahovog Poslanika, s.a.v.s., je oblačilo svileno-vunenu odjeću, među kojima su bili Enes i El-Bera b. Azib."

٤٠٣٨. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ بْنُ نَجْدَةَ حَدَّثَنَا بِشْرُ بْنُ بَكْرٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ يَزِيدَ بْنِ جَابِرٍ قَالَ حَدَّثَنَا عَطِيَّةُ بْنُ قَيْسٍ قَالَ سَمِعْتُ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ غَنْمٍ الْأَشْعَرِيَّ قَالَ حَدَّثَنِي أَبُو عَامِرٍ أَوْ أَبُو مَالِكٍ وَاللَّهِ يَمِينٌ أُخْرَى مَا كَذَّبَنِي أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: لَيَكُونَنَّ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَسْتَحِلُّونَ الْخَزَّ وَالْحَرِيرَ وَذَكَرَ كَلَامًا قَالَ يُمْسَخُ مِنْهُمْ آخَرُونَ قِرَدَةً وَخَنَازِيرَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَعِشْرُونَ نَفْسًا مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْ أَكْثَرُ لَبِسُوا الْخَزَّ مِنْهُمْ أَنَسٌ وَالْبَرَاءُ بْنُ عَازِبٍ.

9. O nošenju svile

٩. بَاب مَا جَاءَ فِي لُبْسِ الْحَرِيرِ

4039. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, kog je obavijestio Malik, prenijevši od Nafia, a on od Abdullaha b. Omera: **"Omer b. el-Hattab je ugledao svilene ogrtače koji su se prodavali ispred džamijskih vrata, pa je rekao: 'Allahov Poslaniče, kada bi kupio ovaj ogrtač i oblačio ga petkom i kada ti dođu delegacije?' Allahov Poslanik,**

٤٠٣٩. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ مَالِكٍ عَنْ نَافِعٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَأَى حُلَّةً سِيَرَاءَ عِنْدَ بَابِ الْمَسْجِدِ تُبَاعُ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ لَوْ اشْتَرَيْتَ هَذِهِ فَلَبِسْتَهَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَلِلْوَفْدِ إِذَا قَدِمُوا عَلَيْكَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

[81] El-Buhari ga je u *Sahihu* zabilježio u cjelosti, ali kao muallak-hadis.

s.a.v.s., reče: 'Ovo oblače samo oni koji na Budućem svijetu neće imati ništa.'[82] Potom su Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., stigli takvi ogrtači, pa je Omeru b. el-Hattabu dao jedan. Omer reče: 'Daješ mi ga, a rekao si onako o njemu?' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Nisam ti ga dao da bi ga ti obukao.', te ga je Omer b. el-Hatab (uzeo i) darovao svome bratu[83] u Mekki, koji je u to vrijeme bio mušrik."[84]

4040. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Junusa i Amra b. el-Harisa, oni od Ibn Šihaba, on od Salima b. Abdullaha, a on od svoga oca, ovaj slučaj: "**...ogrtač od grube svile. Zatim mu je poslao džube od brokata, rekavši:**

وَسَلَّمَ: إِنَّمَا يَلْبَسُ هَذِهِ مَنْ لَا خَلَاقَ لَهُ فِي الْآخِرَةِ ثُمَّ جَاءَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْهَا حُلَلٌ فَأَعْطَى عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ مِنْهَا حُلَّةً فَقَالَ: عُمَرُ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَسَوْتَنِيهَا وَقَدْ قُلْتَ فِي حُلَّةِ عُطَارِدَ مَا قُلْتَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنِّي لَمْ أَكْسُكَهَا لِتَلْبَسَهَا فَكَسَاهَا عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ أَخًا لَهُ مُشْرِكًا بِمَكَّةَ.

٤٠٤٠. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي يُونُسُ وَعَمْرُو بْنُ الْحَارِثِ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ بِهَذِهِ الْقِصَّةِ قَالَ حُلَّةُ إِسْتَبْرَقٍ وَقَالَ فِيهِ ثُمَّ

---

[82] Ove riječi, tvrdi Abadi, imaju općenito značenje i upućuju na to da svilenu odjeću mogu oblačiti samo oni koji ne vjeruju u Budući svijet, tj. nemuslimani. Ovaj hadis svojim općenitim smislom ukazuje da se ta zabrana odnosi i na muškarce i na žene. Međutim, u drugim hadisima Allahov Poslanik, s.a.v.s., je konkretizirao značenje ovog hadisa – da je oblačenje svilene odjeće zabranjeno muslimanima, a dozvoljeno muslimankama.

[83] Omer b. el-Hattab je ovaj ogrtač poklonio svome bratu po majci Osmanu b. Hakimu, koji je u to doba bio mušrik. Neki kažu da mu je on bio bratić, sin Zejda b. el-Hattaba, a neki tvrde da mu je on bio brat po mlijeku. Da li je poslije primio islam, sporno je među islamskim učenjacima.

[84] Ovaj hadis su, prema El-Munzirijevim riječima, zabilježili i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai u *Sunenu*.

'Prodaj ga i novac iskoristi za svoje potrebe.'"[85]

أَرْسَلَ إِلَيْهِ بِجُبَّةِ دِيبَاجٍ وَقَالَ تَبِيعُهَا وَتُصِيبُ بِهَا حَاجَتَكَ.

4041. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Asima el-Ahvela, on od Ebu Osmana en-Nehdija: **"Omer je napisao Utbeu b. Ferkadu: 'Vjerovjesnik, s.a.v.s., je zabranio svilu, osim ovoliko i ovoliko.', pokazavši koliko dva, tri ili četiri prsta."**[86]

٤٠٤١. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ حَدَّثَنَا عَاصِمٌ الْأَحْوَلُ عَنْ أَبِي عُثْمَانَ النَّهْدِيِّ قَالَ: كَتَبَ عُمَرُ إِلَى عُتْبَةَ بْنِ فَرْقَدٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنِ الْحَرِيرِ إِلَّا مَا كَانَ هَكَذَا وَهَكَذَا أُصْبُعَيْنِ وَثَلَاثَةً وَأَرْبَعَةً.

4042. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Harb, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od Ebu Avna, on od Ebu Saliha, on od Alije: **"Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., je darovan prugasti ogrtač protkan zlatom, pa ga je poslao meni. Ja sam ga obukao, otišao kod njega i vidio srdžbu na njegovom licu. Reče: 'Nisam ti ga poslao da bi ga ti oblačio.', nego mi je naredio da ga podijelim mojim ženama."**[87]

٤٠٤٢. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ أَبِي عَوْنٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا صَالِحٍ يُحَدِّثُ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أُهْدِيَتْ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حُلَّةُ سِيَرَاءَ فَأَرْسَلَ بِهَا إِلَيَّ فَلَبِسْتُهَا فَأَتَيْتُهُ فَرَأَيْتُ الْغَضَبَ فِي وَجْهِهِ وَقَالَ إِنِّي لَمْ أُرْسِلْ بِهَا إِلَيْكَ لِتَلْبَسَهَا وَأَمَرَنِي فَأَطَرْتُهَا بَيْنَ نِسَائِي.

---

[85]Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai u *Sunenu*.

[86]Prema mišljenju većine učenjaka, za porub odjeće se može upotrijebiti svila, pod uvjetom da ne prelazi četiri prsta. Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Et-Tirmizija.

[87]U ovom predanju, koje je prenio Ebu Salih, stoji da mu je naredio da ovaj ogrtač podijeli Fatimama, da naprave sebi mahrame. Mislio je na Fatimu, Vjerovjesnikovu kćerku, Fatimu bin Esed, Alijinu majku, Fatimu bint Hamza, Alijinu amidžičnu i Fatimu, suprugu

10. O onome koji nošenje svile smatra pokuđenim

١٠. بَاب مَنْ كَرِهَهُ

4043. ISPRIČAO NAM JE El-Ka'nebi, prenijevši od Malika, on od Nafia, on od Ibrahima b. Abdullaha b. Hunejna, on od svoga oca, a on od Alije b. Ebu Taliba: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio nošenje svilene odjeće, žute odjeće, zlatnog prstena i učenje Kur'ana na rukuu."**[88]

٤٠٤٣. حَدَّثَنَا الْقَعْنَبِيُّ عَنْ مَالِكٍ عَنْ نَافِعٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حُنَيْنٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّه عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ لُبْسِ الْقَسِّيِّ وَعَنْ لُبْسِ الْمُعَصْفَرِ وَعَنْ تَخَتُّمِ الذَّهَبِ وَعَنْ الْقِرَاءَةِ فِي الرُّكُوعِ.

4044. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Muhammed el-Mervezi, kog je obavijestio Abdurrezzak, on od Ma'mera, ovaj od Ez-Zuhrija, on od Ibrahima b. Abdullaha b. Hunejna, on od svoga oca, on od Alije b. Ebu Taliba, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s: "**...i učenje Kur'ana na rukuu i na sedždama.**"[89]

٤٠٤٤. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ يَعْنِي الْمَرْوَزِيَّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حُنَيْنٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّه عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهَذَا قَالَ عَنْ الْقِرَاءَةِ فِي الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ.

4045. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Muhammeda b. Amra, a

٤٠٤٥. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو

Akila b. Ebu Taliba, Alijinog brata. Ovaj hadis su zabilježili i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

[88] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami'u*, En-Nesai u *Sunenu* i Ibn Madže u *Sunenu*, ali u skraćenoj verziji.

[89] Ruku i sedžda su predviđeni za izgovaranje riječi kojima se slavi i veliča Uzvišeni Allah. Zato se na njima ne uči Kur'an.

on od Ibrahima b. Abdullaha, dodavši: **"...ali ne velim da je vama zabranio."**[90]

عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بِهَذَا زَادَ وَلَا أَقُولُ نَهَاكُمْ.

4046. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Alija b. Zejda, a on od Enesa b. Malika: **"Bizantijski car je Vjerovjesniku, s.a.v.s., darovao krzneni ogrtač dugih rukava protkan svilenim brokatom, i on ga je obukao. Kao da gledam rukave na njegovim rukama kako trepere. Zatim ga je poslao Džaferu, koji ga je obukao i došao Vjerovjesniku, s.a.v.s. Kad ga je vidio, Poslanik reče: 'Nisam ti ga dao da bi ga ti nosio.' 'A šta da radim sa njim?' – upita Džafer, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Pošalji ga svome bratu Negusu.'"**

٤٠٤٦. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ عَلِيِّ بْنِ زَيْدٍ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ مَلِكَ الرُّومِ أَهْدَى إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُسْتُقَةً مِنْ سُنْدُسٍ فَلَبِسَهَا فَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى يَدَيْهِ تَذَبْذَبَانِ ثُمَّ بَعَثَ بِهَا إِلَى جَعْفَرٍ فَلَبِسَهَا ثُمَّ جَاءَهُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنِّي لَمْ أُعْطِكَهَا لِتَلْبَسَهَا قَالَ فَمَا أَصْنَعُ بِهَا قَالَ أَرْسِلْ بِهَا إِلَى أَخِيكَ النَّجَاشِيِّ.

4047. ISPRIČAO NAM JE Mahled b. Halid, kog je obavijestio Revh, prenijevši Seida b. Ebu Arubea, on od Katadea, on od El-Hasana, a on od Imrana

٤٠٤٧. حَدَّثَنَا مَخْلَدُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا رَوْحٌ حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ قَتَادَةَ عَنِ الْحَسَنِ عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

---

[90]Neki učenjaci su, na temelju ovih Alijinih riječi, utvrdili da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., samo Aliji zabranio nošenje žute odjeće, a ostalim muškarcima, imajući u vidu da je Alija, u Et-Tirmizijevom predanju, rekao: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio i nošenje žute odjeće."** Međutim, sa njima se ne slažu Eš-Ševkani i El-Mubarekfuri. Oni smatraju da se ta Vjerovjesnikova, s.a.v.s., zabrana odnosi na sve muškarce. Kao dokaz svojoj tvrdnji navode hadis koji je zabilježio Muslim u *Sahihu*, sa senedom, da je Abdullah b. Amr kazao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je ugledao na meni dvije žute tkanine, pa je rekao: 'To je odjeća nevjernika, pa je ti ne nosi.'"

b. Husajna, da je Allahov Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **“Ja neću jahati na pokrovcu od svile i brokata, niti ću obući košulju porubljenu svilom.”** – Hasan je pokazao na džep njegove košulje. On veli da je rekao i ovo: **“Parfem za muškarce je snažnijeg mirisa a blaže boje, dok je parfem za žene snažnije boje a blažeg mirisa.”** Seid kaže: **“Vjerovjesnikove riječi u vezi parfema se odnose na ženu kada izlazi iz kuće, a kad je u muževljevoj kući, može se parfemisati kojim želi parfemom.”**

4048. ISPRIČAO NAM JE Jezid b. Halid b. Abdullah b. Mevhib el-Hemdani, kog je obavijestio El-Mufeddal b. Fedale, prenijevši od Ajjaša b. Abbasa el-Katebanija, da je Ebul-Husajn Hejsem b. Šefijj kazao: **“Moj drug Ebu Amir i ja smo izišli iz El-Meafira da klanjamo u El-Ilijau. U džamiji je bio čovjek iz El-Ezda po imenu Ebu Rejhane – ashab, koji je nešto pripovijedao ljudima. Moj drug je prije mene ušao u džamiju. Ušavši, sjeo sam pored njega. Upitao me je: ‘Jesi li čuo govor Ebu Rejhanea?’ ‘Nisam.’ – odgovorio sam, a on reče: ‘Čuo sam ga kada veli: ‘Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio desetero: šiljenje zuba, tetoviranje, čupanje dlaka i da muškarac leži pod jednim prekrivačem sa drugim**

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا أَرْكَبُ الْأُرْجُوَانَ وَلَا أَلْبَسُ الْمُعَصْفَرَ وَلَا أَلْبَسُ الْقَمِيصَ الْمُكَفَّفَ بِالْحَرِيرِ قَالَ وَأَوْمَأَ الْحَسَنُ إِلَى جَيْبِ قَمِيصِهِ قَالَ وَقَالَ أَلَا وَطِيبُ الرِّجَالِ رِيحٌ لَا لَوْنَ لَهُ أَلَا وَطِيبُ النِّسَاءِ لَوْنٌ لَا رِيحَ لَهُ قَالَ سَعِيدٌ أُرَاهُ قَالَ إِنَّمَا حَمَلُوا قَوْلَهُ فِي طِيبِ النِّسَاءِ عَلَى أَنَّهَا إِذَا خَرَجَتْ فَأَمَّا إِذَا كَانَتْ عِنْدَ زَوْجِهَا فَلْتَتَطَيَّبْ بِمَا شَاءَتْ.

٤٠٤٨. حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ خَالِدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَوْهَبٍ الْهَمْدَانِيُّ أَخْبَرَنَا الْمُفَضَّلُ يَعْنِي ابْنَ فَضَالَةَ عَنْ عَيَّاشِ بْنِ عَبَّاسٍ الْقِتْبَانِيِّ عَنْ أَبِي الْحُصَيْنِ يَعْنِي الْهَيْثَمَ بْنَ شَفِيٍّ قَالَ: خَرَجْتُ أَنَا وَصَاحِبٌ لِي يُكْنَى أَبَا عَامِرٍ رَجُلٌ مِنَ الْمَعَافِرِ لِنُصَلِّيَ بِإِيلِيَاءَ وَكَانَ قَاصُّهُمْ رَجُلٌ مِنَ الْأَزْدِ يُقَالُ لَهُ أَبُو رَيْحَانَةَ مِنَ الصَّحَابَةِ قَالَ أَبُو الْحُصَيْنِ فَسَبَقَنِي صَاحِبِي إِلَى الْمَسْجِدِ ثُمَّ رَدِفْتُهُ فَجَلَسْتُ إِلَى جَنْبِهِ فَسَأَلَنِي هَلْ أَدْرَكْتَ قَصَصَ أَبِي رَيْحَانَةَ قُلْتُ لَا قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ عَشْرٍ

muškarcem, bez ičega što ih razdvaja, i da žena leži pod jednim prekrivačem sa drugom ženom bez ičega što ih razdvaja, da muškarac porubljuje odjeću svilom, kao što čine arapi i nearapi, i da muškarac na ramena stavlja svilu, kao što to čine stranci, pljačkanje, da mu je sedlo od leopardove kože i da nosi prsten, osim onaj ko je na vlasti."[91]

عَنْ الْوَشْرِ وَالْوَشْمِ وَالنَّتْفِ وَعَنْ مُكَامَعَةِ الرَّجُلِ الرَّجُلَ بِغَيْرِ شِعَارٍ وَعَنْ مُكَامَعَةِ الْمَرْأَةِ الْمَرْأَةَ بِغَيْرِ شِعَارٍ وَأَنْ يَجْعَلَ الرَّجُلُ فِي أَسْفَلِ ثِيَابِهِ حَرِيرًا مِثْلَ الْأَعَاجِمِ أَوْ يَجْعَلَ عَلَى مَنْكِبَيْهِ حَرِيرًا مِثْلَ الْأَعَاجِمِ وَعَنْ النُّهْبَى وَرُكُوبِ النُّمُورِ وَلُبُوسِ الْخَاتَمِ إِلَّا لِذِي سُلْطَانٍ

Ebu Davud kaže: "Samo on je prenio obavijest o prstenu."

قَالَ أَبُو دَاوُد: الَّذِي تَفَرَّدَ بِهِ مِنْ هَذَا الْحَدِيثِ ذِكْرُ الْخَاتَمِ.

4049. ISPRIČAO NAM JE Jahja b. Habib, kog je obavijestio Revh, prenijevši od Hišama, on od Muhammeda, on od Ubejdea, a on od Alije da je kazao: **"Zabranio je korišćenje pokrovca od svile ili brokata."**

٤٠٤٩. حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ حَبِيبٍ حَدَّثَنَا رَوْحٌ حَدَّثَنَا هِشَامٌ عَنْ مُحَمَّدٍ عَنْ عَبِيدَةَ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: نُهِيَ عَنْ مَيَاثِرِ الْأُرْجُوَانِ.

4050. ISPRIČALI SU NAM Hafs b. Omer i Muslim b. Ibrahim, njih je obavijestio Šu'be, prenijevši od Ebu Ishaka, on od Hubejrea, da je Alija kazao: **"Allahov Poslanik mi je zabranio da nosim zlatni prsten i svilu i da sjedim na crvenom svilenom jastuku dok jašem."**[92]

٤٠٥٠. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ وَمُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ قَالَا حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ هُبَيْرَةَ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: نَهَانِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ خَاتَمِ الذَّهَبِ وَعَنْ لُبْسِ الْقَسِّيِّ وَالْمِيثَرَةِ الْحَمْرَاءِ.

---

[91] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

[92] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

4051. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Ibrahim b. Sa'd, prenijevši od Ibn Šihaba ez-Zuhrija, on od Urvea b. ez-Zubejra, a on od Aiše, **da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., klanjao u njenom crnoporubljenom ogrtaču, gledajući njegov porub. Kad je predao selam, rekao je: "Odnesite ovaj crnoporubljeni ogrtač Ebu Džehmu**[93] **– odvukao mi je pažnju u namazu, a donesite mi ogrtač bez poruba."**

٤٠٥١. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ حَدَّثَنَا ابْنُ شِهَابٍ الزُّهْرِيُّ عَنْ عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا **أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَّى فِي خَمِيصَةٍ لَهَا أَعْلَامٌ فَنَظَرَ إِلَى أَعْلَامِهَا فَلَمَّا سَلَّمَ قَالَ اذْهَبُوا بِخَمِيصَتِي هَذِهِ إِلَى أَبِي جَهْمٍ فَإِنَّهَا أَلْهَتْنِي آنِفًا فِي صَلَاتِي وَأْتُونِي بِأَنْبِجَانِيَّتِهِ.**

Ebu Davud kaže: "Ebu Džehm b. Huzejfe je iz porodice Benu Adija b. Ka'ba b. Ganima."

قَالَ أَبُو دَاوُد: أَبُو جَهْمِ بْنُ حُذَيْفَةَ مِنْ بَنِي عَدِيِّ بْنِ كَعْبِ بْنِ غَانِمٍ.

4052. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe i drugi, prenijevši od Sufjana, on od Ez-Zuhrija, on od Urvea, a on od Aiše – slično prethodnom hadisu, ali je prethodni potpuniji.

٤٠٥٢. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ فِي آخَرِينَ قَالُوا حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ نَحْوَهُ وَالْأَوَّلُ أَشْبَعُ.

11. O povlastici u pogledu poruba i svilenog konca

١١. بَاب الرُّخْصَةِ فِي الْعَلَمِ وَخَيْطِ الْحَرِيرِ

4053. ISPRIČAO NAM JE Museded, kog je obavijestio Isa b. Junus, prenijevši od El-Mugirea b. Zijada, da je Abdullah Ebu Omer, štićenik Esme bint Ebu Bekr, kazao: **"Vidio sam Ibn**

٤٠٥٣. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عِيسَى بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا الْمُغِيرَةُ بْنُ زِيَادٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ أَبُو عُمَرَ مَوْلَى أَسْمَاءَ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ قَال: رَأَيْتُ ابْنَ

[93] Ebu Džehm Ubejd, neki vele Amir b. Huzejfe el-Kureši el-Adevi je bio ashab. On je crnoporubljeni ogrtač poslao njemu, jer ga je ovaj darovao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s.

Omera kada je na pijaci kupio šamsku odjeću. Pošto je na njoj ugledao crveni (svileni) konac, vrati je prodavcu. Otišao sam Esmi i to joj spomenuo, a ona reče sluškinji: 'Djevojko, dodaj mi džube Allahovog Poslanika, s.a.v.s.' Ona izvadi džube od grube tkanine čiji su džepovi, rukavi i dva otvora bili opšiveni brokatom."[94]

عُمَرَ فِي السُّوقِ اشْتَرَى ثَوْبًا شَامِيًّا فَرَأَى فِيهِ خَيْطًا أَحْمَرَ فَرَدَّهُ فَأَتَيْتُ أَسْمَاءَ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لَهَا فَقَالَتْ يَا جَارِيَةُ نَاوِلِينِي جُبَّةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْرَجَتْ جُبَّةَ طَيَالِسَةٍ مَكْفُوفَةَ الْجَيْبِ وَالْكُمَّيْنِ وَالْفَرْجَيْنِ بِالدِّيبَاجِ.

4054. ISPRIČAO NAM JE Ibn Nufejl, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Husajfa, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: **"Allahov Poslanik je zabranio odjeću koja je sva od svile. Ako su samo porub i osnova tkanine od svile, to ne smeta."**[95]

٤٠٥٤. حَدَّثَنَا ابْنُ نُفَيْلٍ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا خُصَيْفٌ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: إِنَّمَا نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الثَّوْبِ الْمُصْمَتِ مِنَ الْحَرِيرِ فَأَمَّا الْعَلَمُ مِنَ الْحَرِيرِ وَسَدَى الثَّوْبِ فَلَا بَأْسَ بِهِ.

12. O (muškarčevom) oblačenju svile zbog opravdanog razloga

١٢. بَاب فِي لُبْسِ الْحَرِيرِ لِعُذْرٍ

4055. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Isa b. Junus,

٤٠٥٥. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا عِيسَى يَعْنِي ابْنَ يُونُسَ عَنْ

---

[94]Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[95]Većina učenjaka smatra da nije zabranjeno nositi odjeću koja u sebi sadrži svilu, ukoliko je većina njenog sastava od drugog materijala. Međutim, ako je njen sastav većinom od svile, onda je, prema njihovom mišljenju, muškarcima zabranjeno nositi takvu odjeću. Ženama je dozvoljeno nositi svilenu odjeću i ako je u cjelosti svilena.

prenijevši od Seida b. Ebu Arubea, on od Katadea, a on od Enesa: "**Allahov Poslanik, s.a.v.s., je dozvolio Abdurrahmanu b. Avfu i Ez-Zubejru b. el-Avvamu da obuku svilene košulje tokom jednog putovanja zbog svraba koji su imali.**"[96]

سَعِيدِ بْنِ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَنَسٍ قَالَ: رَخَّصَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ وَلِلزُّبَيْرِ بْنِ الْعَوَّامِ فِي قُمُصِ الْحَرِيرِ فِي السَّفَرِ مِنْ حِكَّةٍ كَانَتْ بِهِمَا.

13. O ženinom nošenju svile

١٣. بَاب فِي الْحَرِيرِ لِلنِّسَاءِ

4056. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio El-Lejs, prenijevši od Jezida b. Ebu Habiba, on od Ebu Efleha el-Hemedanija, on od Abdullaha b. Zurejra el-Gafikija, da je Alija b. Ebu Talib kazao: "Allahov Vjerovjesnik, s.a.v.s., je u desnu ruku uzeo svilu a u lijevu zlato, a onda rekao: 'Ovo dvoje je zabranjeno muškarcima moga ummeta.'"[97]

٤٠٥٦. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي حَبِيبٍ عَنْ أَبِي أَفْلَحَ الْهَمْدَانِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زُرَيْرٍ يَعْنِي الْغَافِقِيَّ أَنَّهُ سَمِعَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ إِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَذَ حَرِيرًا فَجَعَلَهُ فِي يَمِينِهِ وَأَخَذَ ذَهَبًا فَجَعَلَهُ فِي شِمَالِهِ ثُمَّ قَالَ إِنَّ هَذَيْنِ حَرَامٌ عَلَى ذُكُورِ أُمَّتِي.

[96] U predanju koje bilježi Et-Tirmizi u *Džamiu*, sa senedom od Enesa, stoji da su se Abdurrahman b. Avf i Zubejr b. Avvam tokom jednog vojnog pohoda požalili Vjerovjesniku, s.a.v.s., da imaju vaške, pa im je dozvolio da obuku svilene košulje. "Ja sam ih" – veli on – "vidio na njima."

Na temelju ovih i drugih hadisa, Malik i Ebu Hanife smatraju da je muškarcima, općenito, zabranjeno nositi svilu. Šafija i Ebu Jusuf se slažu sa njima, s tim što oni smatraju da je nošenje svile u nuždi muškarcima dozvoljeno, kao što je slučaj sa Abdurrahmanom b. Avfom i Zubejr b. Avvamom.

[97] Bilježe ga i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

4057. ISPRIČALI SU NAM Amr b. Osman i Kesir b. Ubejd, obojica iz Himsa, njih je obavijestio Bekijje, prenijevši od Ez-Zubejdija, on od Ez-Zuhrija, da je Enes b. Malik na Ummu Kulsum, kćerki Allahovog Poslanika, s.a.v.s., vidio svilom protkanu prugastu haljinu.[98]

Es-Sijera znači: *svilom protkana haljina.*

٤٠٥٧. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ وَكَثِيرُ بْنُ عُبَيْدٍ الْحِمْصِيَّانِ قَالَا حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ عَنْ الزُّبَيْدِيِّ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّهُ حَدَّثَهُ أَنَّهُ رَأَى عَلَى أُمِّ كُلْثُومٍ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُرْدًا سِيَرَاءَ.

قَالَ وَالسِّيَرَاءُ الْمُضَلَّعُ بِالْقَزِّ.

4058. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Ali, kog je obavijestio Ebu Ahmed ez-Zubejri, prenijevši od Mis'ara, on od Abdulmelika b. Mejserea, on od Amra b. Dinara, da je Džabir kazao: "Skidali smo je (svilu) dječacima, a ostavljali je djevojčicama."[99]

Mis'ar kaže: "Pitao sam o ovom hadisu Amra b. Dinara, pa ga nije poznavao."

٤٠٥٨. حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا أَبُو أَحْمَدَ يَعْنِي الزُّبَيْرِيَّ حَدَّثَنَا مِسْعَرٌ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ مَيْسَرَةَ عَنْ عَمْرِو بْنِ دِينَارٍ عَنْ جَابِرٍ قَالَ: كُنَّا نَنْزِعُهُ عَنْ الْغِلْمَانِ وَنَتْرُكُهُ عَلَى الْجَوَارِي قَالَ مِسْعَرٌ فَسَأَلْتُ عَمْرَو بْنَ دِينَارٍ عَنْهُ فَلَمْ يَعْرِفْهُ.

14. O nošenju jemenskog ogrtača

١٤. بَاب فِي لُبْسِ الْحِبَرَةِ

4059. ISPRIČAO NAM JE Hudbe b. Halid el-Ezdi, kog je obavijestio Hemmam, da je Katade kazao: "Upitali smo

٤٠٥٩. حدثنا هُدْبَةُ بنُ خَالِدٍ الأَزْدِيّ أخبرنا هَمّامٌ عن قَتَادَةَ قال: «قُلْنَا لأَنَسٍ - يَعني ابنَ مَالِكٍ - أيّ اللّبَاسِ

[98]Bilježe ga i El-Buhari u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

[99]Eš-Ševkani, u djelu *Nejlul-evtar*, kaže: "Učenjaci su se razišli po pitanju malodobnih dječaka – da li je njima dozvoljeno nošenje svile ili nije. Većina smatra da je i njima svila zabranjena, jer i dječaci spadaju u muškarce Vjerovjesnikovog, s.a.v.s., ummeta.", a u prilog tome govori i ovaj hadis. Eš-Šafi kaže da oni mogu oblačiti svilu bajramima, jer malodobni dječaci nemaju odgovornosti.

Enesa b. Malika: ‘Koja odjeća je bila najdraža (ili: koja odjeća se najviše sviđala) Vjerovjesniku, s.a.v.s?’ ‘Jemenski ogrtač sa crvenim prugama.’ – odgovorio je.”[100]

كَانَ أَحَبَّ إِلَى النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم، أَوْ أَعْجَبَ إِلَى رَسُولِ الله صلى الله عليه وسلم؟ قال: الْحِبَرَةُ».

15. O nošenju bijele odjeće

١٥. بَاب فِي الْبَيَاضِ

4060. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Abdullaha b. Osmana b. Husajma, on od Seida b. Džubejra, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Oblačite bijelu odjeću jer je ona najbolja, i u nju umotavajte vaše umrle. Najbolja surma je ismid;[101] ona izoštrava vid i jača trepavice.”[102]

٤٠٦٠. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُثْمَانَ بْنِ خُثَيْمٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْبَسُوا مِنْ ثِيَابِكُمْ الْبَيَاضَ فَإِنَّهَا مِنْ خَيْرِ ثِيَابِكُمْ وَكَفِّنُوا فِيهَا مَوْتَاكُمْ وَإِنَّ خَيْرَ أَكْحَالِكُمْ الْإِثْمِدُ يَجْلُو الْبَصَرَ وَيُنْبِتُ الشَّعْرَ.

16. O pranju i trošenju odjeće

١٦. بَاب فِي غَسْلِ الثَّوْبِ وَفِي الْخُلْقَانِ

4061. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Miskin, prenijevši od El-Evzaija. A obavijestio nas je i Osman b. Ebu Šejbe, prenijevši od Vekia, on

٤٠٦١. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا مِسْكِينٌ عَنْ الْأَوْزَاعِيِّ ح. وحَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ عَنْ وَكِيعٍ

---

[100] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Ibn Madžea.

[101] Vrsta kamena od kog se pravi najbolja surma. On je crne boje koja naginje ka crvenoj. Ima ga u Hidžazu, ali je najbolji onaj koji se uvozi iz Isfehana.

[102] Iz ovoga hadisa se da zaključiti, smatra Abadi, da je mustehab oblačiti bijelu odjeću te da je u bijelo mustehab zamotavati i umrle. Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

od El-Evzaija – slično tome – on od Hassana b. Atijjea, on od Muhammeda el-Munkedira, da je Džabir b. Abdullah kazao: “Došao nam je Allahov Poslanik, s.a.v.s., pa je, ugledavši čovjeka razbarušene i raštrkane kose, rekao: ‘Zar ovaj nema čime složiti svoju kosu?’ A ugledavši drugog čovjeka u prljavoj odjeći, reče: ‘Zar ovaj nema čime oprati svoju odjeću?’”[103]

عَنْ الْأَوْزَاعِيِّ نَحْوَهُ عَنْ حَسَّانَ بْنِ عَطِيَّةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُنْكَدِرِ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: أَتَانَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرَأَى رَجُلًا شَعِثًا قَدْ تَفَرَّقَ شَعْرُهُ فَقَالَ: أَمَا كَانَ يَجِدُ هَذَا مَا يُسَكِّنُ بِهِ شَعْرَهُ وَرَأَى رَجُلًا آخَرَ وَعَلَيْهِ ثِيَابٌ وَسِخَةٌ فَقَالَ: أَمَا كَانَ هَذَا يَجِدُ مَاءً يَغْسِلُ بِهِ ثَوْبَهُ.

4062. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Ebu Ishaka, on od Ebul-Ahvesa, da je njegov otac kazao: “Otišao sam Vjerovjesniku, s.a.v.s., u bijedničkoj odjeći. Vidjevši me takvog, upita me: ‘Imaš li kakve imovine?’ ‘Imam.’ – odgovorih. ‘Šta posjeduješ?’ – ponovo će on. Rekoh: ‘Allah mi je dao i deva, i brava, i konja, i robova.’ Čuvši to, on reče: ‘Ako ti je Allah dao imetka, neka se na tebi vidi trag Allahovih blagodati i počasti.’”[104]

٤٠٦٢. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا أَبُو إِسْحَقَ عَنْ أَبِي الْأَحْوَصِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي ثَوْبٍ دُونٍ فَقَالَ: أَلَكَ مَالٌ قَالَ نَعَمْ قَالَ مِنْ أَيِّ الْمَالِ قَالَ قَدْ آتَانِي اللَّهُ مِنْ الْإِبِلِ وَالْغَنَمِ وَالْخَيْلِ وَالرَّقِيقِ قَالَ فَإِذَا آتَاكَ اللَّهُ مَالًا فَلْيُرَ أَثَرُ نِعْمَةِ اللَّهِ عَلَيْكَ وَكَرَامَتِهِ.

17. O bojenju u žutu boju

١٧. بَاب فِي الْمَصْبُوغِ بِالصُّفْرَةِ

4063. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme el-Ka’nebi, kog je obavijestio

٤٠٦٣. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ الْقَعْنَبِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ يَعْنِي ابْنَ مُحَمَّدٍ عَنْ زَيْدِ

[103] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu.*

[104] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu.*

Abdulaziz b. Muhammed, prenijevši od Zejda b. Eslema: "Ibn Omer je bojio bradu u žuto. Toliko ju je bojio da bi mu farba kapala po odjeći. Upitan: 'Zašto (bradu) bojiš u žuto?', odgovorio je: 'Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je u nju boji i ona mu je bila najdraža. Nekad je Vjerovjesnik, s.a.v.s., u žutu boju bojio i svu svoju odjeću, čak i turban.'"[105]

يَعْنِي ابْنَ أَسْلَمَ أَنَّ ابْنَ عُمَرَ كَانَ يَصْبُغُ لِحْيَتَهُ بِالصُّفْرَةِ حَتَّى تَمْتَلِئَ ثِيَابُهُ مِنَ الصُّفْرَةِ فَقِيلَ لَهُ لِمَ تَصْبُغُ بِالصُّفْرَةِ فَقَالَ: إِنِّي رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصْبُغُ بِهَا وَلَمْ يَكُنْ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْهَا وَقَدْ كَانَ يَصْبُغُ ثِيَابَهُ كُلَّهَا حَتَّى عِمَامَتَهُ.

18. O nošenju (odjeće) zelene boje

١٨. بَاب فِي الْخُضْرَةِ

4064. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus, kog je obavijestio Ubejdullah b. Ijad,[106] prenijevši od Ijada,[107] da je Ebu Rimse[108] kazao: "Otišao sam sa svojim ocem Vjerovjesniku, s.a.v.s., i na njemu sam vidio dva zelena (prugasta) ogrtača."[109]

٤٠٦٤. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ إِيَادٍ حَدَّثَنَا إِيَادٌ عَنْ أَبِي رِمْثَةَ قَالَ: انْطَلَقْتُ مَعَ أَبِي نَحْوَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرَأَيْتُ عَلَيْهِ بُرْدَيْنِ أَخْضَرَيْنِ.

[105] Bilježi ga El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai u *Sunenu*.

[106] Ubejdullah b. Ijad b. Lekit es-Sudusi Ebu Selil el-Kufi je iskren prenosilac hadisa. El-Bezzar smatra da je bio blag prilikom prenošenja hadisa. Pripadao je sedmoj generaciji.

[107] Ijad b. Lekit es-Sudusi je, također, bio pouzdan prenosilac hadisa. Pripadao je četvrtoj generaciji.

[108] Ebu Rimse je ashab. Zvao se, po mišljenju nekih, Rifaa b. Jesrib, po mišljenju drugih: Jesrib b. Rifa'a, neki kažu: Imare b. Jesribi, a drugi Hibban b. Buhejb, et-Tejmi et-Temimi. Ibn Sa'd veli da je umro u Africi.

[109] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

19. O nošenju (odjeće) crvene boje

١٩. بَاب فِي الْحُمْرَةِ

4065. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Isa b. Junus, prenijevši od Hišama b. el-Gaza, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, da je njegov djed kazao: "Silazili smo sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., sa Senijetul-vedaa (planinski put). On se okrenu i na meni ugleda plašt iz jednog komada obojen šafranom. 'Kakav je to plašt na tebi?' – upita me. Shvatio sam da ga ne odobrava. Otišao sam do moje porodice, koja potpaljivaše vatru, i bacih ga u peć. Sutradan sam mu otišao, a on reče: 'Abdullahu, šta si uradio sa plaštom?' Obavijestih ga, a on reče: 'Što ga nisi dao nekoj od svojih žena, one mogu da ga nose?'"[110]

٤٠٦٥. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عِيسَى بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ الْغَازِ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ: هَبَطْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ ثَنِيَّةٍ فَالْتَفَتَ إِلَيَّ وَعَلَيَّ رَيْطَةٌ مُضَرَّجَةٌ بِالْعُصْفُرِ فَقَالَ: مَا هَذِهِ الرَّيْطَةُ عَلَيْكَ فَعَرَفْتُ مَا كَرِهَ فَأَتَيْتُ أَهْلِي وَهُمْ يَسْجُرُونَ تَنُّورًا لَهُمْ فَقَذَفْتُهَا فِيهِ ثُمَّ أَتَيْتُهُ مِنَ الْغَدِ فَقَالَ: يَا عَبْدَ اللَّهِ مَا فَعَلَتْ الرَّيْطَةُ فَأَخْبَرْتُهُ فَقَالَ: أَلَا كَسَوْتَهَا بَعْضَ أَهْلِكَ فَإِنَّهُ لَا بَأْسَ بِهِ لِلنِّسَاءِ.

4066. ISPRIČAO NAM JE Amr b. Osman el-Himsi, prenijevši od El-Velida da je Hišam b. el-Gaz rekao: "Obojen, ni gusto natopljen bojom, a ni ružičast."

٤٠٦٦. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ الْحِمْصِيُّ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ قَالَ قَالَ هِشَامٌ يَعْنِي ابْنَ الْغَازِ الْمُضَرَّجَةُ الَّتِي لَيْسَتْ بِمُشَبَّعَةٍ وَلَا الْمُوَرَّدَةُ.

4067. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Osman ed-Dimeški, kog je obavijestio Ismail b. Ajjaš, prenijevši od Šurahbila b. Muslima, on od Šuf'e, da je Abdullah b. Amr b. el-As kazao: "Allahov Poslanik,

٤٠٦٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُثْمَانَ الدِّمَشْقِيُّ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ بْنُ عَيَّاشٍ عَنْ شُرَحْبِيلَ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ شُفْعَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ

---

[110] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

s.a.v.s., me je vidio," – mislim da je Ebu Ali el-Lu'lui rekao: "a na meni je bila odjeća obojena ružičastim šafranom. 'Šta je to?' – upita me. Otišao sam i spalio je. Vjerovjesnik, s.a.v.s., me (poslije) upita: 'Šta si uradio sa odjećom?' 'Spalio sam je.' – odgovorih, a on kaza: 'Što je nisi dao nekoj od svojih žena?'"

عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ قال: رَآنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَبُو عَلِيٍّ اللُّؤْلُؤِيُّ أُرَاهُ وَعَلَيَّ ثَوْبٌ مَصْبُوغٌ بِعُصْفُرٍ مُوَرَّدٌ فَقَالَ: مَا هَذَا فَانْطَلَقْتُ فَأَحْرَقْتُهُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَا صَنَعْتَ بِثَوْبِكَ فَقُلْتُ أَحْرَقْتُهُ قَالَ أَفَلَا كَسَوْتَهُ بَعْضَ أَهْلِكَ

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je i Sevr, od Halida, koji je rekao: *ružičasta,* a Tavus je rekao: *žuta.*"

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ ثَوْرٌ عَنْ خَالِدٍ فَقَالَ: مُوَرَّدٌ وَطَاوُسٌ قَالَ مُعَصْفَرٌ.

4068. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Huzabe, kog je obavijestio Ishak b. Mensur, prenijevši od Israila, on od Ebu Jahjaa, on od Mudžahida, a on od Abdullaha b. Amra: "Neki čovjek je prošao pored Vjerovjesnika, s.a.v.s., a na sebi imaše dvije crvene tkanine. Nazva mu selam, ali mu Vjerovjesnik, s.a.v.s., ne uzvrati."[111]

٤٠٦٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ حُزَابَةَ حَدَّثَنَا إِسْحَقُ يَعْنِي ابْنَ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا إِسْرَائِيلُ عَنْ أَبِي يَحْيَى عَنْ مُجَاهِدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: مَرَّ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ عَلَيْهِ ثَوْبَانِ أَحْمَرَانِ فَسَلَّمَ عَلَيْهِ فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيْهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

---

[111] Neki učenjaci, među kojima je i Ebu Hanife, ovaj hadis uzimaju kao dokaz kako je muškarcima mekruh nositi crvenu odjeću. Međutim, Eš-Šafi i Malik smatraju da je muškarcima dozvoljeno nositi crvenu odjeću. Svoje mišljenje temelje na hadisu koji je zabilježen u *El-Kutubus-sitteu* od Beraa, koji je kazao: **"Nisam vidio nikoga ljepšeg od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u crvenom ogrtaču: kosa pala na ramena, široka pleća, srednji rast – ni nizak ni visok."** Ovaj hadis je zabilježio i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

4069. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Ala, kog je obavijestio Ebu Usama, prenijevši od El-Velida b. Kesira, on od Muhammeda b. Amra b. Ataa, on od nekog čovjeka iz plemena Benu Harise, da je Rafi b. Hadidž kazao: "Pošli smo sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., na putovanje. Na našim jahalicama i devama ugleda prekrivače od vune obojene u crveno te reče: 'Je li to crvena boja prevladava kod vas?' Na riječi Allahovog Poslanika brzo ustadosmo, da smo preplašili neke deve i poskidasmo prekrivače sa njih."[112]

٤٠٦٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ أَخْبَرَنَا أَبُو أُسَامَةَ عَنْ الْوَلِيدِ يَعْنِي ابْنَ كَثِيرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرِو بْنِ عَطَاءٍ عَنْ رَجُلٍ مِنْ بَنِي حَارِثَةَ عَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ قَالَ: خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ فَرَأَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى رَوَاحِلِنَا وَعَلَى إِبِلِنَا أَكْسِيَةً فِيهَا خُيُوطُ عِهْنٍ حُمْرٌ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَلَا أَرَى هَذِهِ الْحُمْرَةَ قَدْ عَلَتْكُمْ فَقُمْنَا سِرَاعًا لِقَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى نَفَرَ بَعْضُ إِبِلِنَا فَأَخَذْنَا الْأَكْسِيَةَ فَنَزَعْنَاهَا عَنْهَا.

4070. ISPRIČAO NAM JE Ibn Avf et-Tai, kog je obavijestio Muhammed b. Ismail, prenijevši od svog oca. Ibn Avf et-Tai je pročitao kod Ismaila, on od Damdama b. Zur'a, on od Šurejha b. Ubejda, on od Habiba b. Ubejda, on od Hurejsa b. el-Ebedždža (el-Ebledža – el-Ebha) es-Selihija (od hadisa Habiba b. Ubejda, on od hadisa Ibnul-Ebha), da je neka žena iz plemena Esed kazala:

٤٠٧٠. حَدَّثَنَا ابْنُ عَوْفٍ الطَّائِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنِي أَبِي قَالَ ابْنُ عَوْفٍ الطَّائِيُّ وَقَرَأْتُ فِي أَصْلِ إِسْمَعِيلَ قَالَ حَدَّثَنِي ضَمْضَمٌ يَعْنِي ابْنَ زُرْعَةَ عَنْ شُرَيْحِ بْنِ عُبَيْدٍ عَنْ حَبِيبِ بْنِ عُبَيْدٍ عَنْ حُرَيْثِ بْنِ الْأَبَحِّ السَّلِيحِيِّ أَنَّ امْرَأَةً مِنْ بَنِي أَسَدٍ قَالَتْ كُنْتُ يَوْمًا عِنْدَ زَيْنَبَ امْرَأَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

[112] El-Munziri kaže da je u senedu ovog hadisa nepoznat prenosilac.

"Bijah jednog dana kod Zejnebe, supruge Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Bojile smo njenu odjeću u crvenu glinu. Dok smo to radile, Allahov Poslanik, s.a.v.s., se pomoli. Pošto vidje crvenu glinu, on se vrati. Pošto to Zejneba vidje, znala je da Allahov Poslanik, s.a.v.s., prezire ono što radi. Ona uze odjeću, opra je i istrlja svo crvenilo sa nje. Allahov Poslanik, s.a.v.s., se potom vratio i, pošto nije ništa vidio, ušao je.'"

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَنَحْنُ نَصْبُغُ ثِيَابًا لَهَا بِمَغْرَةٍ فَبَيْنَا نَحْنُ كَذَلِكَ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمَّا رَأَى الْمَغْرَةَ رَجَعَ فَلَمَّا رَأَتْ ذَلِكَ زَيْنَبُ عَلِمَتْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ كَرِهَ مَا فَعَلَتْ فَأَخَذَتْ فَغَسَلَتْ ثِيَابَهَا وَوَارَتْ كُلَّ حُمْرَةٍ ثُمَّ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجَعَ فَاطَّلَعَ فَلَمَّا لَمْ يَرَ شَيْئًا دَخَلَ.

20. O dopuštenju u tome

٢٠. بَاب فِي الرُّخْصَةِ فِي ذَلِكَ

4071. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Omer en-Nemri, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od Ebu Ishaka, a on od El-Bera: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je imao kosu do ušnih resica. Vidio sam ga u crvenom ogrtaču. Nikada ništa ljepše od njega nisam vidio."[113]

٤٠٧١. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ النَّمَرِيُّ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ الْبَرَاءِ قال: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَهُ شَعْرٌ يَبْلُغُ شَحْمَةَ أُذُنَيْهِ وَرَأَيْتُهُ فِي حُلَّةٍ حَمْرَاءَ لَمْ أَرَ شَيْئًا قَطُّ أَحْسَنَ مِنْهُ.

4072. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebu Muavija, prenijevši od Hilala b. Amira, da je njegov otac kazao: "Na Mini sam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako sa mazge drži govor. Na njemu bijaše crveni ogrtač, a Alija je prenosio njegov govor."[114]

٤٠٧٢. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ عَنْ هِلَالِ بْنِ عَامِرٍ عَنْ أَبِيهِ قال: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمِنًى يَخْطُبُ عَلَى بَغْلَةٍ وَعَلَيْهِ بُرْدٌ أَحْمَرُ وَعَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَمَامَهُ يُعَبِّرُ عَنْهُ.

---

[113] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Ibn Madžea.

[114] Ibn Kajjim el-Dževzije smatra da griješi onaj ko misli da je to bio čisto crveni ogrtač. To je bio ogrtač iz Jemena, protkan crveno-

21. O nošenju crne (odjeće)

4073. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Hemmam, prenijevši od Katadea, on od Mutarrifa, da je Aiša kazala: "Obojila sam (napravila sam) Vjerovjesniku, s.a.v.s., crni ogrtač, te ga je oblačio. Pošto se oznojio, na njemu je osjećao miris vune, pa ga je skinuo. Mislim da je rekao da se njemu dopada ugodan miris."[115]

٢١. بَاب فِي السَّوَادِ

٤٠٧٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا هَمَّامٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ مُطَرِّفٍ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ صَنَعْتُ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُرْدَةً سَوْدَاءَ فَلَبِسَهَا فَلَمَّا عَرِقَ فِيهَا وَجَدَ رِيحَ الصُّوفِ فَقَذَفَهَا قَالَ وَأَحْسِبُهُ قَالَ وَكَانَ تُعْجِبُهُ الرِّيحُ الطَّيِّبَةُ.

---

crnim nitima. Sa njim se u tome ne slaže Ševkani. On smatra da je, ako ga ashab opisuje crvenim, onda crven, jer su ashabi vrlo dobro poznavali jezik. Na temelju ovog i drugih hadisa, Eš-Šafi i Malik smatraju da je muškarcima dozvoljeno oblačiti crvenu odjeću. Ebu Hanife smatra da im je mekruh oblačiti crvenu odjeću. Svoj stav temelji na hadisu koji bilježe Ebu Davud i Et-Tirmizi od Abdullaha b. Amra, koji je kazao: **"Pored Vjerovjesnika, s.a.v.s., je prošao čovjek koji je na sebi imao dvije crvene tkanine. Nazvao mu je selam, ali mu Vjerovjesnik, s.a.v.s., nije uzvratio."** Po mišljenju Ibn Hadžera el-Askalanija, sened ovog hadisa je slab, iako ga Tirmizi u nekim primjercima svoje zbirke ocjenjuje dobrim. El-Munziri veli da se u njegovom senedu nalazi Ebu Jahja el-Kattat, o čijem su se pravom imenu učenjaci razišli, tako da se hadisi koje on prenosi ne mogu uzimati kao argumenti.

[115] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu* i kao musned i kao mursel-hadis.

22. O nošenju odjeće sa resama

٢٢. بَاب فِي الْهُدْبِ

4074. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Muhammed el-Kureši, kog je obavijestio Hammad b. Seleme, prenijevši od Junusa b. Ubejda, ovaj od Ubejdea Ebu Hidaša, on od Ebu Temimea el-Hudžejmija, da je Džabir b. Sulejm kazao: "Došao sam Vjerovjesniku, s.a.v.s., a on bijaše ogrnut plaštom čije su mu rese dopirale do stopala."

٤٠٧٤. حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ الْقُرَشِيُّ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ أَخْبَرَنَا يُونُسُ بْنُ عُبَيْدٍ عَنْ عُبَيْدَةَ أَبِي خِدَاشٍ عَنْ أَبِي تَمِيمَةَ الْهُجَيْمِيِّ عَنْ جَابِرٍ يَعْنِي ابْنَ سُلَيْمٍ قَالَ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ مُحْتَبٍ بِشَمْلَةٍ وَقَدْ وَقَعَ هُدْبُهَا عَلَى قَدَمَيْهِ.

23. O sarucima (turbanima)

٢٣. بَاب فِي الْعَمَائِمِ

4075. ISPRIČALI SU NAM Ebul-Velid et-Tajalisi, Muslim b. Ibrahim i Musa b. Ismail, njih je obavijestio Hammad, prenijevši od Ebuz-Zubejra, a on od Džabira: "Vjerovjesnik, s.a.v.s., je na Dan oslobođenja Mekke ušao u Mekku sa crnim sarukom na glavi."[116]

٤٠٧٥. حَدَّثَنَا أَبُو الْوَلِيدِ الطَّيَالِسِيُّ وَمُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ قَالُوا حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَخَلَ عَامَ الْفَتْحِ مَكَّةَ وَعَلَيْهِ عِمَامَةٌ سَوْدَاءُ.

4076. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Ebu Usama, prenijevši od Musavira el-Verraka, on od Džafera b. Amra b. Hurejsa, da je njegov otac kazao: "Vidio sam Vjerovjesnika, s.a.v.s., na minberu. Na glavi mu

٤٠٧٦. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا أَبُو أُسَامَةَ عَنْ مُسَاوِرٍ الْوَرَّاقِ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ عَمْرِو بْنِ حُرَيْثٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الْمِنْبَرِ

[116] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim El-Buharija.

bijaše crni saruk, a jedan njegov kraj mu se spuštao između plećki.”[117]

وَعَلَيْهِ عِمَامَةٌ سَوْدَاءُ قَدْ أَرْخَى طَرَفَهَا بَيْنَ كَتِفَيْهِ.

4077. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid es-Sekafi, kog je obavijestio Muhammed b. Rebia, prenijevši od Ebu Hasana el-Askalanija, on od Ebu Dža’fera b. Muhammeda b. Alija b. Rukanea, a on od svoga oca: “Rukane se pohrvao sa Vjerovjesnikom, s.a.v.s., te ga je Vjerovjesnik, s.a.v.s., pobijedio (oborio na zemlju). Rukane reče: ‘Vjerovjesnik, s.a.v.s., je rekao: ‘Jedna od razlika između nas i idolopoklonika je i u tome što mi na kapama nosimo turbane.’”[118]

٤٠٧٧. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ الثَّقَفِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ رَبِيعَةَ حَدَّثَنَا أَبُو الْحَسَنِ الْعَسْقَلَانِيُّ عَنْ أَبِي جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ رُكَانَةَ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رُكَانَةَ صَارَعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصَرَعَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ رُكَانَةُ وَسَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فَرْقُ مَا بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْمُشْرِكِينَ الْعَمَائِمُ عَلَى الْقَلَانِسِ.

4078. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ismail, štićenik Benu Hašima, kog je obavijestio Osman b. Osman el-Gatafani, prenijevši od Sulejmana b. Harrebuza, on od nekog šejha iz Medine, da je Abdurrahman b. Avf rekao: “Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je na glavi smotao saruk (sa dva kraja), pustivši mi jedan kraj naprijed, a drugi nazad.”

٤٠٧٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَعِيلَ مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ عُثْمَانَ الْغَطَفَانِيُّ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ خَرَّبُوذَ حَدَّثَنِي شَيْخٌ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ قَالَ سَمِعْتُ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ عَوْفٍ يَقُولُ عَمَّمَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَدَلَهَا بَيْنَ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِي.

---

[117] Bilježe ga Muslim, Et-Tirmizi, En-Nesai, Ebu Davud i Ibn Madže.

[118] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami’u*.

24. O prebacivanju krajeva odjeće preko ramena

٢٤. بَاب فِي لِبْسَةِ الصَّمَّاءِ

4079. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od El-A'meša, on od Ebu Saliha, a on od Ebu Hurejrea: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio dva načina odijevanja: da se osoba umota u tkaninu tako da joj stidno mjesto bude otkriveno i da obuče odjeću tako da joj jedan kraj ostane izvan te da ga prebaci preko vrata."[119]

٤٠٧٩. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ لِبْسَتَيْنِ أَنْ يَحْتَبِيَ الرَّجُلُ مُفْضِيًا بِفَرْجِهِ إِلَى السَّمَاءِ وَيَلْبَسُ ثَوْبَهُ وَأَحَدُ جَانِبَيْهِ خَارِجٌ وَيُلْقِي ثَوْبَهُ عَلَى عَاتِقِهِ.

4080. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Ebuz-Zubejra, a on od Džabira: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio prebacivanje krajeva odjeće preko ramena i umotavanje u jednu tkaninu."[120]

٤٠٨٠. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ الصَّمَّاءِ وَعَنْ الِاحْتِبَاءِ فِي ثَوْبٍ وَاحِدٍ.

25. O otkopčavanju dugmadi

٢٥. بَاب فِي حَلِّ الْأَزْرَارِ

4081. ISPRIČALI SU NAM En-Nufejli i Ahmed b. Junus, njih je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Urvea b.

٤٠٨١. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ وَأَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ قَالَا حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا عُرْوَةُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ ابْنُ نُفَيْلٍ

[119] Takav način odijevanja je bio prisutan kod predislamskih Arapa. Ovim hadisom takav način, gdje može doći do otkrivanja stidnog dijela tijela, Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranjuje.

[120] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

Abdullaha, on od Ibn Nufejla b. Kušejra Ebu Mehla el-Džu'fija, ovaj od Muavije b. Kurrea, da je njegov otac kazao: "Došao sam Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., sa predstavnicima Muzejne da mu damo prisegu. Dugmad na njegovoj košulji bijahu otkopčana. Pošto mu dadosmo prisegu, zavukao sam ruku kroz otvor njegove košulje i opipao poslanički pečat."

Urve kaže: "Kad god sam vidio Muaviju i njegovog sina, bilo ljeti ili zimi, dugmad na njihovim košuljama bijahu otkopčana; nisu ih nikada zakopčavali."

ابْنُ قُشَيْرٍ أَبُو مَهَلٍ الْجُعْفِيُّ حَدَّثَنَا مُعَاوِيَةُ بْنُ قُرَّةَ حَدَّثَنِي أَبِي قَالَ: أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي رَهْطٍ مِنْ مُزَيْنَةَ فَبَايَعْنَاهُ وَإِنَّ قَمِيصَهُ لَمُطْلَقُ الْأَزْرَارِ قَالَ فَبَايَعْتُهُ ثُمَّ أَدْخَلْتُ يَدَيَّ فِي جَيْبِ قَمِيصِهِ فَمَسِسْتُ الْخَاتَمَ قَالَ عُرْوَةُ فَمَا رَأَيْتُ مُعَاوِيَةَ وَلَا ابْنَهُ قَطُّ إِلَّا مُطْلِقَيْ أَزْرَارِهِمَا فِي شِتَاءٍ وَلَا حَرٍّ وَلَا يُزَرِّرَانِ أَزْرَارَهُمَا أَبَدًا.

26. O prekrivanju glave

٢٦. بَاب فِي التَّقَنُّعِ

4082. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Davud b. Sufjan, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, ovaj od Urvea, da je Aiša rekla: "Dok smo, u podne, sjedili u našoj kući (u Mekki), neko reče Ebu Bekru: 'Ovaj što ide pokrivene glave je Allahov Poslanik, s.a.v.s. Došao je u vremenu u kome ranije nije dolazio.' Kad stiže, Allahov Poslanik, s.a.v.s., zatraži dozvolu za ulazak i, pošto mu bi dozvoljeno, on uđe."[121]

٤٠٨٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ دَاوُدَ بْنِ سُفْيَانَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ قَالَ قَالَ الزُّهْرِيُّ قَالَ عُرْوَةُ قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا بَيْنَا نَحْنُ جُلُوسٌ فِي بَيْتِنَا فِي نَحْرِ الظَّهِيرَةِ قَالَ قَائِلٌ لِأَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ هَذَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُقْبِلًا مُتَقَنِّعًا فِي سَاعَةٍ لَمْ يَكُنْ يَأْتِينَا فِيهَا فَجَاءَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَأْذَنَ فَأُذِنَ لَهُ فَدَخَلَ.

---

[121] Bilježi ga i El-Buhari u *Sahihu*.

27. O spuštanju ogrtača

4083. ISPRIČAO NAM JE Museded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Ebu Gifara, on od Ebu Temima el-Hudžejmija – a Ebu Temimiju je ime Tarif b. Mudžalid – da je Ebu Džurejj Džabir b. Sulejm kazao: “Vidio sam čovjeka čije mišljenje ljudi uvažavahu. Sve što kaže, ljudi prihvate. Upitao sam: ‘Ko je ovaj?’ Rekoše: ‘To je Allahov Poslanik, s.a.v.s.’ Dva puta rekoh: *Alejkes-selamu ja Resulallahi/Nek je na tebe mir, o Allahov Poslaniče.* On će na to: ‘Ne govori: *Alejkes-selamu*, to je pozdrav za mrtve, nego reci: *Es-selamu alejke/Neka je na tebe mir.* Upitah: ‘Jesi li ti Allahov poslanik?’ On reče: ‘Jesam, ja sam Allahov poslanik. Ako Ga zamoliš kad te spopadne kakva nezgoda, On je otkloni od tebe; ako je godina sušna, a Ti ga zamoliš, On će je učiniti rodnom; ako u pustinji izgubiš devu, pa Ga zamoliš, On će ti je vratiti.’ Rekoh: ‘Posavjetuj me!’ On reče: ‘Nikada nikoga nemoj grditi!’ On kaže: ‘Nakon toga više nikada nikoga nisam izgrdio, ni slobodnog ni roba, ni devu ni ovcu.’ ‘Ne omalovažavaj nijedno dobro. Kada razgovaraš sa svojim bratom, osmjehni mu se – to je dobro. Podigni svoj ogrtač do polovine potkoljenice. Ako to ne

٢٧. بَاب مَا جَاءَ فِي إِسْبَالِ الْإِزَارِ

٤٠٨٣. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ أَبِي غِفَارٍ حَدَّثَنَا أَبُو تَمِيمَةَ الْهُجَيْمِيُّ وَأَبُو تَمِيمَةَ اسْمُهُ طَرِيفُ بْنُ مُجَالِدٍ عَنْ أَبِي جُرَيٍّ جَابِرِ بْنِ سُلَيْمٍ قال: رَأَيْتُ رَجُلًا يَصْدُرُ النَّاسُ عَنْ رَأْيِهِ لَا يَقُولُ شَيْئًا إِلَّا صَدَرُوا عَنْهُ قُلْتُ مَنْ هَذَا قَالُوا هَذَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قُلْتُ عَلَيْكَ السَّلَامُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَرَّتَيْنِ قَالَ لَا تَقُلْ عَلَيْكَ السَّلَامُ فَإِنَّ عَلَيْكَ السَّلَامُ تَحِيَّةُ الْمَيِّتِ قُلْ السَّلَامُ عَلَيْكَ قَالَ قُلْتُ أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ قَالَ أَنَا رَسُولُ اللَّهِ الَّذِي إِذَا أَصَابَكَ ضُرٌّ فَدَعَوْتَهُ كَشَفَهُ عَنْكَ وَإِنْ أَصَابَكَ عَامُ سَنَةٍ فَدَعَوْتَهُ أَنْبَتَهَا لَكَ وَإِذَا كُنْتَ بِأَرْضٍ قَفْرَاءَ أَوْ فَلَاةٍ فَضَلَّتْ رَاحِلَتُكَ فَدَعَوْتَهُ رَدَّهَا عَلَيْكَ قَالَ قُلْتُ اعْهَدْ إِلَيَّ قَالَ لَا تَسُبَّنَّ أَحَدًا قَالَ فَمَا سَبَبْتُ بَعْدَهُ حُرًّا وَلَا عَبْدًا وَلَا بَعِيرًا وَلَا شَاةً قَالَ وَلَا تَحْقِرَنَّ شَيْئًا مِنَ الْمَعْرُوفِ وَأَنْ تُكَلِّمَ أَخَاكَ وَأَنْتَ مُنْبَسِطٌ إِلَيْهِ وَجْهُكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنَ الْمَعْرُوفِ وَارْفَعْ إِزَارَكَ إِلَى نِصْفِ السَّاقِ

želiš, onda ga spusti do članaka. Nipošto ne spuštaj ogrtač ispod toga, jer je to osobina oholih, a Allah ne voli ohole. Ako te neko naruži iznoseći mahane koje zna o tebi, ti ne iznosi mahane koje znaš o njemu, jer će se sve to, i grdnja, vratiti njemu.'"[122]

فَإِنْ أَبَيْتَ فَإِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِيَّاكَ وَإِسْبَالَ الْإِزَارِ فَإِنَّهَا مِنَ الْمَخِيلَةِ وَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمَخِيلَةَ وَإِنِ امْرُؤٌ شَتَمَكَ وَعَيَّرَكَ بِمَا يَعْلَمُ فِيكَ فَلَا تُعَيِّرْهُ بِمَا تَعْلَمُ فِيهِ فَإِنَّمَا وَبَالُ ذَلِكَ عَلَيْهِ.

4084. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Musaa b. Ukbea, ovaj od Salima b. Abdullaha, a on od svoga oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko iz oholosti bude spuštao odjeću, Allah ga neće pogledati na Sudnjem danu." Čuvši to, Ebu Bekr reče: "I pored moje pažnje, ponekad se neka strana moga ogrtača spusti." Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: "Ti nisi od onih koji to čine iz oholosti."[123]

٤٠٨٤. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ عُقْبَةَ عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ جَرَّ ثَوْبَهُ خُيَلَاءَ لَمْ يَنْظُرِ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقَالَ: أَبُو بَكْرٍ إِنَّ أَحَدَ جَانِبَيْ إِزَارِي يَسْتَرْخِي إِنِّي لَأَتَعَاهَدُ ذَلِكَ مِنْهُ قَالَ لَسْتَ مِمَّنْ يَفْعَلُهُ خُيَلَاءَ.

4085. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Eban, prenijevši od Jahjaa, on od Ebu Džafera, ovaj od Ataa b. Jesara, a on od Ebu Hurejrea:

٤٠٨٥. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا أَبَانُ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَنْ عَطَاءِ بْنِ يَسَارٍ عَنْ

---

[122] Bilježe ga i Et-Tirmiizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*, ali u skraćenoj formi.

[123] En-Nevevi smtara da nije dozvoljeno iz oholosti nositi odjeću ispod nožnih članaka. Ako je neko nosi ispod članaka, ali to ne radi iz oholosti, nego iz nepažnje, onda je to mekruh. Ibnul Abdulber smatra da se prijetnja da Allah na Sudnjem danu neće pogledati osobe koje nose dugačku odjeću odnosi se na muškarce koji to čine iz oholosti. (Abadi, *Avnul-Ma'bud* šerh *Suneni Ebi Davud*, 11/111 str.)

أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: بَيْنَمَا رَجُلٌ يُصَلِّي مُسْبِلًا إِزَارَهُ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اذْهَبْ فَتَوَضَّأْ فَذَهَبَ فَتَوَضَّأَ ثُمَّ جَاءَ فَقَالَ: اذْهَبْ فَتَوَضَّأْ فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا لَكَ أَمَرْتَهُ أَنْ يَتَوَضَّأَ ثُمَّ سَكَتَّ عَنْهُ قَالَ إِنَّهُ كَانَ يُصَلِّي وَهُوَ مُسْبِلٌ إِزَارَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبَلُ صَلَاةَ رَجُلٍ مُسْبِلٍ.

"Neki čovjek htjede klanjati, a ogrtač mu bijaše spušten (ispod članaka), te mu Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Idi uzmi abdest.' On je otišao, uzeo abdest i vratio se, a on mu reče: 'Idi i uzmi abdest.', kad to ču, neki čovjek reče: 'Allahov Poslaniče, zbog čega si mu naredio da uzme abdest, a onda si ušutio?' On reče: 'Zbog toga što je stao da klanja spuštenog ogrtača, a Uzvišeni Allah ne prima namaz čovjeku koji spusti ogrtač.'"[124]

٤٠٨٦. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُدْرِكٍ عَنْ أَبِي زُرْعَةَ بْنِ عَمْرِو بْنِ جَرِيرٍ عَنْ خَرَشَةَ بْنِ الْحُرِّ عَنْ أَبِي ذَرٍّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ قُلْتُ مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ خَابُوا وَخَسِرُوا فَأَعَادَهَا ثَلَاثًا قُلْتُ مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ خَابُوا وَخَسِرُوا

4086. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Omer, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od Alija b. Mudrika, on od Ebu Zur'e b. Amra b. Džerira, on od Haršea b. el-Hirra, a on od Ebu Zerra, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Sa trojicom Allah neće razgovarati niti će ih pogledati na Sudnjem danu, niti će ih očistiti (od grijeha) – njih čeka bolna patnja." "Ko su ti koji su već propali i stradali?" Pošto to ponovi tri puta, upitah: "Ko su ti, Allahov Poslaniče, koji su već propali i stradali?" On**

[124] Et-Tibi kaže: "Možda se tajna Vjerovjesnikove naredbe čovjeku da ode i uzme abdest iako je bio pod abdestom krije u tome da, razmišljajući o uzroku naredbe, shvati da Allahov Poslanik, s.a.v.s., insistirajući na vanjskoj čistoći želi podstaći na čišćenje nutrine od oholosti pošto je iz oholosti spustio svoj ogrtač, a Allah ne prima namaze oholih. El-Munziri kaže da je u senedu ovoga hadisa Ebu Džafer, čije je ime nepoznato."

reče: "Onaj koji (iz oholosti) spusti svoj ogrtač (ispod članaka), onaj koji prigovori za učinjeno dobro djelo i onaj koji prodaje svoju robu lažno se kunući (ili: krivo se kunući)."[125]

4087. ISPRIČAO NAM JE Museded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Sufjana, on od El-A'meša, on od Sulejmana b. Mishera, on od Haršea b. el-Hirra, on od Ebu Zerra, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – slično prethodnom, ali je prvi potpuniji. Rekao je: **"El-Mennan je onaj koji sve što da prigovori."**

4088. ISPRIČAO NAM JE Harun b. Abdullah, kog je obavijestio Ebu Amir Abdulmelik b. Amr, prenijevši od Hišama b. Sa'da, on od Kajsa b. Bišra et-Teglebija, ovaj od svog oca koji se družio sa Ebud-Derdaom: **"Ashab po imenu Ibnul-Hanzalijje bijaše u Damasku, izoliran od ljudi. Sa njima bi se družio jedino za vrijeme namaza. Kad bi završio namaz, slavio bi i veličao Allaha sve do svoje kuće. Jedanput prođe pored nas dok smo sjedili sa Ebud-Derdaom. Ebud-Derda mu reče: 'Reci nam koju riječ, da nama bude od koristi a da tebi ne naudi.' On reče:**

فَقَالَ: الْمُسْبِلُ وَالْمَنَّانُ وَالْمُنَفِّقُ سِلْعَتَهُ بِالْحَلِفِ الْكَاذِبِ أَوْ الْفَاجِرِ.

٤٠٨٧. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ سُفْيَانَ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ مُسْهِرٍ عَنْ خَرَشَةَ بْنِ الْحُرِّ عَنْ أَبِي ذَرٍّ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهَذَا وَالْأَوَّلُ أَتَمُّ قَالَ الْمَنَّانُ الَّذِي لَا يُعْطِي شَيْئًا إِلَّا مَنَّهُ.

٤٠٨٨. حَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا أَبُو عَامِرٍ يَعْنِي عَبْدَ الْمَلِكِ بْنَ عَمْرٍو حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ سَعْدٍ عَنْ قَيْسِ بْنِ بِشْرٍ التَّغْلِبِيِّ قَالَ أَخْبَرَنِي أَبِي وَكَانَ جَلِيسًا لِأَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ: كَانَ بِدِمَشْقَ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَالُ لَهُ ابْنُ الْحَنْظَلِيَّةِ وَكَانَ رَجُلًا مُتَوَحِّدًا قَلَّمَا يُجَالِسُ النَّاسَ إِنَّمَا هُوَ صَلَاةٌ فَإِذَا فَرَغَ فَإِنَّمَا هُوَ تَسْبِيحٌ وَتَكْبِيرٌ حَتَّى يَأْتِيَ أَهْلَهُ فَمَرَّ بِنَا وَنَحْنُ عِنْدَ أَبِي الدَّرْدَاءِ فَقَالَ لَهُ أَبُو الدَّرْدَاءِ كَلِمَةً تَنْفَعُنَا وَلَا تَضُرُّكَ قَالَ بَعَثَ

[125] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim El-Buharija.

'Jednom prilikom je Allahov Poslanik, s.a.v.s., poslao vojsku. Kad se vratila, dođe jedan čovjek i sjede među ljude sa kojima je sjedio Allahov Poslanik, s.a.v.s. Pošto sjede, reče čovjeku do sebe: 'Da si nas vidio kad smo se sreli sa neprijateljem. Jedan od nas pogodi neprijatelja kopljem uzvikujući (hvaleći se): 'Primi ga od mene, ja sam momak El-Gifari.' Šta ti kažeš za te njegove riječi?' On reče: 'Mislim da je njima pokvario svoju nagradu.' To je čuo drugi čovjek te reče: 'Ja u tome ne vidim ništa loše.' Počeše se oko toga prepirati dok ih ne ču Allahov Poslanik, s.a.v.s., pa reče: 'Subhanallah, nije loše da bude i nagrađen i pohvaljen.' Vidio sam Ebud-Derdaa kako se zbog toga silno raduje, pitajući ga: 'Jesi li to, uistinu, čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s?', a on odgovori: 'Jesam.' Ebu Derda mu je toliko ponavljao to pitanje da sam rekao: 'Da hoće Ebud-Derda kleknuti na koljena!' On pored nas naiđe i drugog dana, a Ebud-Derda mu reče: 'Reci nam koju riječ, da nama bude od koristi a da tebi ne naudi.' On reče: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je rekao: 'Onaj koji za borbu na Allahovom putu da konja, sličan je onome koji stalno dijeli milostinju.' Potom pored nas prođe i sljedećeg dana, a

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَرِيَّةً فَقَدِمَتْ فَجَاءَ رَجُلٌ مِنْهُمْ فَجَلَسَ فِي الْمَجْلِسِ الَّذِي يَجْلِسُ فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ لِرَجُلٍ إِلَى جَنْبِهِ لَوْ رَأَيْتَنَا حِينَ الْتَقَيْنَا نَحْنُ وَالْعَدُوُّ فَحَمَلَ فُلَانٌ فَطَعَنَ فَقَالَ: خُذْهَا مِنِّي وَأَنَا الْغُلَامُ الْغِفَارِيُّ كَيْفَ تَرَى فِي قَوْلِهِ قَالَ مَا أُرَاهُ إِلَّا قَدْ بَطَلَ أَجْرُهُ فَسَمِعَ بِذَلِكَ آخَرُ فَقَالَ: مَا أَرَى بِذَلِكَ بَأْسًا فَتَنَازَعَا حَتَّى سَمِعَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ لَا بَأْسَ أَنْ يُؤْجَرَ وَيُحْمَدَ فَرَأَيْتُ أَبَا الدَّرْدَاءِ سُرَّ بِذَلِكَ وَجَعَلَ يَرْفَعُ رَأْسَهُ إِلَيْهِ وَيَقُولُ أَنْتَ سَمِعْتَ ذَلِكَ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَقُولُ نَعَمْ فَمَا زَالَ يُعِيدُ عَلَيْهِ حَتَّى إِنِّي لَأَقُولُ لَيَبْرُكَنَّ عَلَى رُكْبَتَيْهِ قَالَ فَمَرَّ بِنَا يَوْمًا آخَرَ فَقَالَ لَهُ أَبُو الدَّرْدَاءِ كَلِمَةً تَنْفَعُنَا وَلَا تَضُرُّكَ قَالَ قَالَ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُنْفِقُ عَلَى الْخَيْلِ كَالْبَاسِطِ يَدَهُ بِالصَّدَقَةِ لَا يَقْبِضُهَا ثُمَّ مَرَّ بِنَا يَوْمًا آخَرَ فَقَالَ لَهُ أَبُو الدَّرْدَاءِ كَلِمَةً تَنْفَعُنَا وَلَا تَضُرُّكَ قَالَ قَالَ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

Ebud-Derda mu reče: 'Reci nam koju riječ, da nama bude od koristi a da tebi ne naudi.' On reče: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je rekao: 'Divan li je čovjek Hurejm el-Esedi, (samo) da ne nosi kosu do ramena i da ne spušta svoj ogrtač ispod članaka.' To doprije do Hurejma, te on skrati kosu do spram ušiju i podiže ogrtač do polovine potkoljenica. Potom prođe pored nas i sljedećeg dana, a Ebud-Derda mu reče: 'Reci nam koju riječ, da nama bude od koristi, a da tebi ne naudi.' On reče: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je kazao: 'Vi dolazite svojoj braći, pa uredite vaša sedla i dotjerajte malo vašu odjeću da izgledate kao pristojni ljudi. Allah ne voli neuljudnost i nepristojnost.'"

Ebu Davud kaže: "Tako je rekao i Ebu Nuajm, prenijevši od Hišama, koji je kazao: 'Tako da izgledate kao pristojni ljudi.'"

وَسَلَّمَ نِعْمَ الرَّجُلُ خُرَيْمٌ الْأَسَدِيُّ لَوْلَا طُولُ جُمَّتِهِ وَإِسْبَالُ إِزَارِهِ فَبَلَغَ ذَلِكَ خُرَيْمًا فَعَجِلَ فَأَخَذَ شَفْرَةً فَقَطَعَ بِهَا جُمَّتَهُ إِلَى أُذُنَيْهِ وَرَفَعَ إِزَارَهُ إِلَى أَنْصَافِ سَاقَيْهِ ثُمَّ مَرَّ بِنَا يَوْمًا آخَرَ فَقَالَ لَهُ أَبُو الدَّرْدَاءِ كَلِمَةً تَنْفَعُنَا وَلَا تَضُرُّكَ فَقَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِنَّكُمْ قَادِمُونَ عَلَى إِخْوَانِكُمْ فَأَصْلِحُوا رِحَالَكُمْ وَأَصْلِحُوا لِبَاسَكُمْ حَتَّى تَكُونُوا كَأَنَّكُمْ شَامَةٌ فِي النَّاسِ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفُحْشَ وَلَا التَّفَحُّشَ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَكَذَلِكَ قَالَ أَبُو نُعَيْمٍ عَنْ هِشَامٍ قَالَ حَتَّى تَكُونُوا كَالشَّامَةِ فِي النَّاسِ.

28. O oholosti

٢٨. بَاب مَا جَاءَ فِي الْكِبْرِ

4089. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad; a obavijestio nas je Hennad b. es-Serij, prenijevši od Ebul-Ahvesa, isti smisao, on od Ataa b. Saiba – Musa kaže: "od Selmana el-Egarra.", a Hennad kaže: "od El-Egarra Ebu Muslima, on od Ebu Hurejrea, on od Allahovog Poslanika,

٤٠٨٩. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ ح. وحَدَّثَنَا هَنَّادٌ يَعْنِي ابْنَ السَّرِيِّ عَنْ أَبِي الْأَحْوَصِ الْمَعْنَى عَنْ عَطَاءِ بْنِ السَّائِبِ قَالَ مُوسَى عَنْ سَلْمَانَ الْأَغَرِّ وَقَالَ هَنَّادٌ عَنْ الْأَغَرِّ أَبِي مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ هَنَّادٌ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

s.a.v.s., da je Uzvišeni Allah rekao: **"Gordost je Moj ogrtač, a veličina Moj plašt. Ko mi preuzme jedno od to dvoje, bacit ću ga u Vatru."**[126]

4090. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus, kog je obavijestio Ebu Bekr b. Ajjaš, prenijevši od El-A'meša, on od Ibrahima, on od Alkamea, a on od Abdullaha, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Neće ući u Džennet onaj u čijem se srcu nađe i koliko zrno gorušice oholosti, niti će ući u Džehennem onaj u čijem srcu bude i koliko zrno gorušice imana."**[127]

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je i El-Kasmeli od El-A'meša u istoj formi."

4091. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna Ebu Musa, kog je obavijestio Abdulvehhab, on od Hišama, ovaj od Muhammeda, a on od Ebu Hurejrea: **"Neki čovjek, lijepoga izgleda, dođe Vjerovjesniku, s.a.v.s., i reče: 'Allahov Poslaniče, ja volim ljepotu, a, kao što vidiš, data mi je. Ja ne želim da iko ima**

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الْكِبْرِيَاءُ رِدَائِي وَالْعَظَمَةُ إِزَارِي فَمَنْ نَازَعَنِي وَاحِدًا مِنْهُمَا قَذَفْتُهُ فِي النَّارِ

٤٠٩٠. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرٍ يَعْنِي ابْنَ عَيَّاشٍ عَنِ الْأَعْمَشِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَلْقَمَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ مِنْ كِبْرٍ وَلَا يَدْخُلُ النَّارَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ خَرْدَلَةٍ مِنْ إِيمَانٍ

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ الْقَسْمَلِيُّ عَنِ الْأَعْمَشِ مِثْلَهُ

٤٠٩١. حَدَّثَنَا أَبُو مُوسَى مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ حَدَّثَنَا هِشَامٌ عَنْ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَجُلًا أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَانَ رَجُلًا جَمِيلًا فَقَالَ: يَا

[126] Ponos i gordost su svojstva Uzvišenog Allaha. Ko god se bude kitio Allahovim svojstvima, zaslužit će Vatru. Allahovi robovi i Allahova stvorenja moraju biti skromna i ponizna pred Allahovom veličinom. Ko se bude oholio i uzdizao taj zaslužuje Džehennem.

Ovaj hadis bilježe i Muslim u *Sahihu* i Ibn Madže u *Sunenu*.

[127] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

ljepše nanule (ili: ljepše sandale) od mene, pa je li to oholost?' 'Ne.' – odgovori Vjerovjesnik, s.a.v.s. 'Oholost je odbijanje istine i ponižavanje ljudi.'"

رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي رَجُلٌ حُبِّبَ إِلَيَّ الْجَمَالُ وَأُعْطِيتُ مِنْهُ مَا تَرَى حَتَّى مَا أُحِبُّ أَنْ يَفُوقَنِي أَحَدٌ إِمَّا قَالَ بِشِرَاكِ نَعْلِي وَإِمَّا قَالَ بِشِسْعِ نَعْلِي أَفَمِنَ الْكِبْرِ ذَلِكَ قَالَ لَا وَلَكِنَّ الْكِبْرَ مَنْ بَطِرَ الْحَقَّ وَغَمَطَ النَّاسَ.

29. Dokle treba da doseže plašt

٢٩. بَاب فِي قَدْرِ مَوْضِعِ الْإِزَارِ

4092. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Omer, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od El-Alaa b. Abdurrahmana, da je njegov otac kazao: "Pitao sam Ebu Seida el-Hudrija u vezi plašta, pa je kazao: 'Naišao si na onoga koji to zna. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Plašt (ogrtač) muslimana treba biti do polovine potkoljenice. Nema grijeha ukoliko bude i duži od potkoljenice, do nožnih članaka. Sve ispod toga će biti u Vatri. Ko spusti svoj plašt iz oholosti, Allah ga neće pogledati.'"

٤٠٩٢. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ الْعَلَاءِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا سَعِيدٍ الْخُدْرِيَّ عَنْ الْإِزَارِ فَقَالَ عَلَى الْخَبِيرِ سَقَطْتَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِزْرَةُ الْمُسْلِمِ إِلَى نِصْفِ السَّاقِ وَلَا حَرَجَ أَوْ لَا جُنَاحَ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْكَعْبَيْنِ مَا كَانَ أَسْفَلَ مِنْ الْكَعْبَيْنِ فَهُوَ فِي النَّارِ مَنْ جَرَّ إِزَارَهُ بَطَرًا لَمْ يَنْظُرْ اللَّهُ إِلَيْهِ.

4093. ISPRIČAO NAM JE Hennad b. es-Serij, kog je obavijestio Husejn el-Džu'fi, prenijevši od Abdulaziza b. Ebu Revvada, on od Salima b. Abdullaha, on od svoga oca, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: "Ko iz oholosti spusti odjeću, kao što su ogrtač, košulja ili saruk,

٤٠٩٣. حَدَّثَنَا هَنَّادُ بْنُ السَّرِيِّ حَدَّثَنَا حُسَيْنٌ الْجُعْفِيُّ عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ أَبِي رَوَّادٍ عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْإِسْبَالُ فِي الْإِزَارِ وَالْقَمِيصِ وَالْعِمَامَةِ مَنْ

Allah ga neće pogledati na Sudnjem danu."[128]

جَرَّ مِنْهَا شَيْئًا خُيَلَاءَ لَمْ يَنْظُرِ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

4094. ISPRIČAO NAM JE Hennad, kog je obavijestio Ibnul-Mubarek, prenijevši od Ebus-Sabbaha, on od Jezida b. Ebu Sumejjea, da je Ibn Omer kazao: **"Ono što je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao u pogledu spuštanja ogrtača važi i za košulju."**

٤٠٩٤. حَدَّثَنَا هَنَّادٌ حَدَّثَنَا ابْنُ الْمُبَارَكِ عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي سُمَيَّةَ قَالَ سَمِعْتُ ابْنَ عُمَرَ يَقُولُ مَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فِي الْإِزَارِ فَهُوَ فِي الْقَمِيصِ.

4095. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Muhammeda b. Ebu Jahjaa, **da je Ikrime vidio Ibn Abbasa kad je obukao plašt, spustivši prednji kraj do stopala, a zadnji dio bi podigao. Upitao sam: 'Zbog čega si tako obukao plašt?' – a on reče: 'Vidio sam da ga je Allahov Poslanik, s.a.v.s., ovako nosio.'"**

٤٠٩٥. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي يَحْيَى قَالَ حَدَّثَنِي عِكْرِمَةُ أَنَّهُ رَأَى ابْنَ عَبَّاسٍ يَأْتَزِرُ فَيَضَعُ حَاشِيَةَ إِزَارِهِ مِنْ مُقَدَّمِهِ عَلَى ظَهْرِ قَدَمَيْهِ وَيَرْفَعُ مِنْ مُؤَخَّرِهِ قُلْتُ لِمَ تَأْتَزِرُ هَذِهِ الْإِزْرَةَ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْتَزِرُهَا.

30. O oblačenju žena

٣٠. بَاب فِي لِبَاسِ النِّسَاءِ

4096. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Muaz, kog je obavijestio njegov otac, prenijevši od Šu'bea, on od Katadea,

٤٠٩٦. حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُعَاذٍ حَدَّثَنَا أَبِي حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ

[128] Dakle, ko bi spustio svoj ogrtač, košulju ili kraj turbana ispod nožnih članaka iz oholosti, Allah ga na Sudnjem danu neće ni pogledati, a kamoli ukazati Svoju milost ili mu oprostiti grijehe. Ovaj hadis su zabilježili i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

on od Ikrimea, on od Ibn Abbasa, **da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., prokleo žene koje oponašaju muškarce i muškarce koji oponašaju žene.**[129]

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ لَعَنَ الْمُتَشَبِّهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ وَالْمُتَشَبِّهِينَ مِنَ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ.

4097. ISPRIČAO NAM JE Zuhejr b. Harb, kog je obavijestio Ebu Amir, prenijevši od Sulejmana b. Bilala, on od Suhejla, on od svoga oca, a on od Ebu Hurejrea, koji je kazao: "**Allahov Poslanik je prokleo muškarca koji se oblači na način kako se oblači žena, i ženu koja se oblači na način kako se oblači muškarac.**"[130]

٤٠٩٧. حَدَّثَنَا زُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا أَبُو عَامِرٍ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ بِلَالٍ عَنْ سُهَيْلٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الرَّجُلَ يَلْبَسُ لِبْسَةَ الْمَرْأَةِ وَالْمَرْأَةَ تَلْبَسُ لِبْسَةَ الرَّجُلِ.

4098. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Sulejman Luvejn, prenijevši od Sufjana, on je od Ibn Džurejdža, a on od Ibn Ebi Mulejkea, koji je kazao: "**Neko je rekao Aiši da ta i ta žena oblači sandale,**[131] **a ona reče: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je prokleo muškobanjaste žene.'**"[132]

٤٠٩٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ لُوَيْنٌ وَبَعْضُهُ قِرَاءَةً عَلَيْهِ عَنْ سُفْيَانَ عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ عَنِ ابْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ قَالَ: قِيلَ لِعَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا إِنَّ امْرَأَةً تَلْبَسُ النَّعْلَ فَقَالَتْ لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الرَّجُلَةَ مِنَ النِّسَاءِ.

---

[129] Et-Taberi smatra da muškarcima nije dozvoljeno da pri oblačenju i gizdanju oponašaju žene, niti je ženama dozvoljeno da u tome oponašaju muškarce. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je prokleo one koji to čine. Ovaj hadis su zabilježili i El-Buhari u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[130] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

[131] U to vrijeme sandale su bile isključivo obuća muškaraca.

[132] Muškobanjaste žene su one koje oblačenjem i ponašanjem oponašaju muškarce.

31. O riječima Uzvišenog: *da obuku svoje ogrtače*[133]

٣١. بَاب فِي قَوْلِهِ تَعَالَى ﴿ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ﴾

4099. ISPRIČAO NAM JE Ebu Kamil, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Ibrahima b. Muhadžira, on od Safije bint Šejbe, da je Aiša jednom prilikom pohvalila ensarijke i o njima rekla dobro, kazavši: **"Pošto je objavljena sura En-Nur, otišle su do svojih soba (ili: do svojih ogrtača)** – dilema kod Ebu Kamila – **iscijepale ih i od njih napravile vela."**[134]

٤٠٩٩. حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مُهَاجِرٍ عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ شَيْبَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّهَا ذَكَرَتْ نِسَاءَ الْأَنْصَارِ فَأَثْنَتْ عَلَيْهِنَّ وَقَالَتْ لَهُنَّ مَعْرُوفًا وَقَالَتْ لَمَّا نَزَلَتْ سُورَةُ النُّورِ عَمِدْنَ إِلَى حُجُورٍ أَوْ حُجُوزٍ شَكَّ أَبُو كَامِلٍ فَشَقَقْنَهُنَّ فَاتَّخَذْنَهُ خُمُرًا.

4100. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ubejd, kog je obavijestio Ibn Sevr, prenijevši od Ma'mera, on od Ibn Husajma, on od Safije bint Šejbe, a ona od Ummu Seleme da je rekla: **"Pošto je objavljeno: *...da obuku svoje ogrtače*, ensarijke su izišle (iz kuća u crnim) ogrtačima, kao da su im na glavama bile vrane."**

٤١٠٠. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا ابْنُ ثَوْرٍ عَنْ مَعْمَرٍ عَنْ ابْنِ خُثَيْمٍ عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ شَيْبَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ لَمَّا نَزَلَتْ ﴿ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ﴾ خَرَجَ نِسَاءُ الْأَنْصَارِ كَأَنَّ عَلَى رُءُوسِهِنَّ الْغِرْبَانَ مِنْ الْأَكْسِيَةِ.

---

133 El-Ahzab, 59.

134 El-Munziri kaže da je u senedu ovoga hadisa Ibrahim b. Muhadžir b. Džabir Ebu Ishak el-Bedželi el-Kufi, koga su mnogi hadiski učenjaci kritizirali.

32. O riječima Uzvišenog: *i neka vela svoja spuste na grudi svoje*[135]

4101. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih. A obavijestili su nas i Sulejman b. Davud el-Mehri, Ibnus-Serh i Ahmed b. Seid el-Hemdani, prenijevši od Ibn Vehba, on od Kurrea b. Abdurrahmana el-Meafirija, on od Ibn Šihaba, on od Urvea b. ez-Zubejra, da je Aiša kazala: **"Neka se Allah smiluje prvim muhadžirkama. Pošto je Allah objavio: *i neka vela svoja spuste na grudi svoje*, one su pocijepale svoje ogrtače."** Ibn Salih kaže: **"Pocijepale su svoje ogrtače i od njih napravile vela."**[136]

4102. ISPRIČAO NAM JE Ibnus-Serh i kazao: "Vidio sam u knjizi moga daidže, koji je prenio od Akila, a on od Ibn Šihaba – sa istim senedom, smisao prethodnog hadisa."

٣٢. بَاب فِي قَوْلِهِ ﴿ وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ ﴾

٤١٠١. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ ح. وحَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْمَهْرِيُّ وَابْنُ السَّرْحِ وَأَحْمَدُ بْنُ سَعِيدٍ الْهَمْدَانِيُّ قَالُوا أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ قَالَ أَخْبَرَنِي قُرَّةُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْمَعَافِرِيُّ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا أَنَّهَا قَالَتْ يَرْحَمُ اللَّهُ نِسَاءَ الْمُهَاجِرَاتِ الْأُوَلَ لَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ ﴿ وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ ﴾ شَقَقْنَ أَكْنَفَ.

قَالَ ابْنُ صَالِحٍ أَكْنَفَ مُرُوطِهِنَّ فَاخْتَمَرْنَ بِهَا.

٤١٠٢. حَدَّثَنَا ابْنُ السَّرْحِ قَالَ رَأَيْتُ فِي كِتَابِ خَالِي عَنْ عُقَيْلٍ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ بِإِسْنَادِهِ وَمَعْنَاهُ.

---

[135] En-Nur, 31.

[136] El-Munziri kaže: "U senedu ovoga hadisa je Kurre b. Abdurrahman b. Hajvil el-Meafir el-Misri, za koga je Ahmed b. Hanbel kazao da je munker-hadis."

33. O tome šta žena može pokazati od njenih ukrasa

٣٣. بَاب فِيمَا تُبْدِي الْمَرْأَةُ مِنْ زِينَتِهَا

4103. ISPRIČALI SU NAM Jakub b. Ka'b el-Entaki i Muemmel b. el-Fadl el-Harrani, njih je obavijestio El-Velid, prenijevši od Seida b. Bešira, on od Katadea, on od Halida, ovaj od Jakuba b. Durejka, a on od Aiše: **"Jednom prilikom je Esma bint Ebu Bekr ušla kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u tankoj odjeći. Vidjevši to, Allahov Poslanik, s.a.v.s., se okrenu od nje i reče: 'Esma, kada žensko postane punoljetno, nije dozvoljeno da joj se vidi išta drugo osim ovoga i ovoga.', pokazavši na lice i šake."**[137]

Ebu Davud kaže: "Ovaj hadis je mursel pošto Halid b. Durejk nije zatekao Aišu."

٤١٠٣. حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ بْنُ كَعْبٍ الْأَنْطَاكِيُّ وَمُؤَمَّلُ بْنُ الْفَضْلِ الْحَرَّانِيُّ قَالَا حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ عَنْ سَعِيدِ بْنِ بَشِيرٍ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ خَالِدٍ قَالَ يَعْقُوبُ ابْنُ دُرَيْكٍ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّه عَنْهَا أَنَّ أَسْمَاءَ بِنْتَ أَبِي بَكْرٍ دَخَلَتْ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَيْهَا ثِيَابٌ رِقَاقٌ فَأَعْرَضَ عَنْهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ يَا أَسْمَاءُ إِنَّ الْمَرْأَةَ إِذَا بَلَغَتْ الْمَحِيضَ لَمْ تَصْلُحْ أَنْ يُرَى مِنْهَا إِلَّا هَذَا وَهَذَا وَأَشَارَ إِلَى وَجْهِهِ وَكَفَّيْهِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا مُرْسَلٌ خَالِدُ بْنُ دُرَيْكٍ لَمْ يُدْرِكْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا.

34. Može li rob vidjeti kosu svoje gospodarice

٣٤. بَاب فِي الْعَبْدِ يَنْظُرُ إِلَى شَعْرِ مَوْلَاتِهِ

4104. ISPRIČALI SU NAM Kutejbe b. Seid i Ibn Mevehib, kog je obavijestio El-Lejs, prenijevši od Ebuz-Zubejra, a on od Džabira: **"Ummu Selema je od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., zatražila**

٤١٠٤. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ وَابْنُ مَوْهَبٍ قَالَا حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ أَنَّ أُمَّ سَلَمَةَ اسْتَأْذَنَتْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْحِجَامَةِ فَأَمَرَ

[137] Žensko, po šerijatu, postaje punoljetno dobijanjem prve menstuacije.

dozvolu da obavi hidžamu/puštanje krvi pomoću kupice. On joj je dozvolio i zadužio Ebu Tajjibea da joj pusti krv."

Džabir kaže: "Mislim da je on bio njen brat po mlijeku ili je bio maloljetan."[138]

أَبَا طَيْبَةَ أَنْ يَحْجُمَهَا قَالَ حَسِبْتُ أَنَّهُ قَالَ كَانَ أَخَاهَا مِنَ الرَّضَاعَةِ أَوْ غُلَامًا لَمْ يَحْتَلِمْ.

4105. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Isa, kog je obavijestio Ebu Džumej Salim b. Dinar, prenijevši od Sabita, a on od Enesa: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je došao Fatimi sa robom, kog joj je darovao. Fatima je bila u kratkoj odjeći; ako bi pokrila njome glavu, ne bi mogla pokriti noge, a ako bi njome pokrila noge, ne bi mogla pokriti glavu. Pošto Vjerovjesnik, s.a.v.s., kod nje primijeti nelagodnost, reče: 'Opusti se, ja sam ti otac, a on ti je rob.'"**

٤١٠٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى حَدَّثَنَا أَبُو جُمَيْعٍ سَالِمُ بْنُ دِينَارٍ عَنْ ثَابِتٍ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَتَى فَاطِمَةَ بِعَبْدٍ كَانَ قَدْ وَهَبَهُ لَهَا قَالَ وَعَلَى فَاطِمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا ثَوْبٌ إِذَا قَنَّعَتْ بِهِ رَأْسَهَا لَمْ يَبْلُغْ رِجْلَيْهَا وَإِذَا غَطَّتْ بِهِ رِجْلَيْهَا لَمْ يَبْلُغْ رَأْسَهَا فَلَمَّا رَأَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا تَلْقَى قَالَ إِنَّهُ لَيْسَ عَلَيْكِ بَأْسٌ إِنَّمَا هُوَ أَبُوكِ وَغُلَامُكِ.

35. O riječima Uzvišenog: *ili muškarcima kojima nisu potrebne žene*

٣٥. بَاب فِي قَوْلِهِ ﴿ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ ﴾

4106. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ubejd, kog je obavijestio Muhammed b. Sevr, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija i Hišama b. Urvea, on od Urvea, da je Aiša kazala: **"Kod Vjerovjesnikovih, s.a.v.s., supruga je ulazio jedan feminiziran čovjek; ubrajali su ga u muškarce kojima nisu**

٤١٠٦. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ ثَوْرٍ عَنْ مَعْمَرٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ وَهِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ كَانَ يَدْخُلُ عَلَى أَزْوَاجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُخَنَّثٌ فَكَانُوا يَعُدُّونَهُ مِنْ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ

[138] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i Ibn Madže u *Sunenu*.

potrebne žene. Ušavši, Vjerovjesnik, s.a.v.s., ga zateče kod jedne od supruga kako opisuje neku ženu, govoreći: 'Ako se gleda s prijeda, ima četiri, a ako se gleda od zada, ima osam (bora na trbuhu).'[139] **Čuvši to, Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Vidi ovoga, on zna šta je ovdje... Neka više ne ulazi kod vas i pokrivajte se pred njim.'"**[140]

فَدَخَلَ عَلَيْنَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمًا وَهُوَ عِنْدَ بَعْضِ نِسَائِهِ وَهُوَ يَنْعَتُ امْرَأَةً فَقَالَ: إِنَّهَا إِذَا أَقْبَلَتْ أَقْبَلَتْ بِأَرْبَعٍ وَإِذَا أَدْبَرَتْ أَدْبَرَتْ بِثَمَانٍ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَلَا أَرَى هَذَا يَعْلَمُ مَا هَاهُنَا لَا يَدْخُلَنَّ عَلَيْكُنَّ هَذَا فَحَجَبُوهُ.

4107. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Davud b. Sufjan, kog je obavijestio Abdurrezza'k, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, on od Urvea, a on od Aiše – po smislu, slično prethodnom hadisu.

٤١٠٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ دَاوُدَ بْنِ سُفْيَانَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ بِمَعْنَاهُ.

4108. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Junusa, on od Ibn Šihaba, on od Urvea, a on od Aiše – isti hadis, dodavši: **"Vjerovjesnik, a.s., je izbacio tog feminiziranog čovjeka koji je svakog petka dolazio iz pustinje da traži hranu."**

٤١٠٨. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي يُونُسُ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ بِهَذَا الْحَدِيثِ زَادَ وَأَخْرَجَهُ فَكَانَ بِالْبَيْدَاءِ يَدْخُلُ كُلَّ جُمُعَةٍ يَسْتَطْعِمُ.

4109. ISPRIČAO NAM JE Mahmud b. Halid, kog je obavijestio Omer, prenijevši od El-Evzaija – isti slučaj: **"Neko reče: 'Allahov Poslaniče, ako umre od**

٤١٠٩. حَدَّثَنَا مَحْمُودُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا عُمَرُ عَنْ الْأَوْزَاعِيِّ فِي هَذِهِ الْقِصَّةِ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ

[139] On je opisao gojaznu ženu, čak joj je opisao i bore na trbuhu koje ima od debljine.

[140] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

gladi?', pa mu je dozvolio da može doći svake sedmice dva puta, zatražiti hranu i vratiti se."[141]

إِنَّهُ إِذَنْ يَمُوتُ مِنَ الْجُوعِ فَأَذِنَ لَهُ أَنْ يَدْخُلَ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ مَرَّتَيْنِ فَيَسْأَلُ ثُمَّ يَرْجِعُ.

36. O riječima Uzvišenog: *i reci vjernicama neka obore poglede svoje*[142]

٣٦. بَاب فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ ﴿ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ ﴾

4110. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Muhammed el-Mervezi, kog je obavijestio Ali b. el-Husejn b. Vakid, prenijevši od svoga oca, on od Jezida en-Nahvija, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: "*...i reci vjernicama neka obore poglede svoje*, **ajet je derogiran a izuzet iz derogacije: *a starim ženama koje ne žude više za udajom nije grijeh da odlože ogrtače svoje, ali ne pokazujući ona mjesta na kojima se ukrasi nose.*** (En-Nur, 60)"

٤١١٠. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ الْمَرْوَزِيُّ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ وَاقِدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ يَزِيدَ النَّحْوِيِّ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ﴿ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ ﴾ الْآيَةَ فَنُسِخَ وَاسْتَثْنَى مِنْ ذَلِكَ ﴿ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا ﴾ الْآيَةَ.

4111. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Ala, kog je obavijestio Ibnul-Mubarek, prenijevši od Junusa, on od Ez-Zuhrija, ovaj od Nebhana, Ummu Seleminog štićenika, da je Ummu Seleme kazala: **"Bijah kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., a kod njega bijaše i Mejmuna. Ibn Ummu Maktum se pomoli i to nakon što nam je naređeno**

٤١١١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ حَدَّثَنَا ابْنُ الْمُبَارَكِ عَنْ يُونُسَ عَنِ الزُّهْرِيِّ قَالَ حَدَّثَنِي نَبْهَانُ مَوْلَى أُمِّ سَلَمَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ كُنْتُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعِنْدَهُ مَيْمُونَةُ فَأَقْبَلَ ابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ وَذَلِكَ بَعْدَ

---

[141] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Et-Tirmizija.

[142] En-Nur, 31. ajet.

pokrivanje. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Pokrijte se pred njim.' Upitasmo: 'Allahov Poslaniče, zar on nije slijep; niti nas vidi niti nas poznaje?' Vjerovjesnik, s.a.v.s., će na to: 'Jeste li vas dvije slijepe, zar vas dvije njega ne vidite?'"[143]

أَنْ أُمِرْنَا بِالْحِجَابِ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: احْتَجِبَا مِنْهُ فَقُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَيْسَ أَعْمَى لَا يُبْصِرُنَا وَلَا يَعْرِفُنَا فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَفَعَمْيَاوَانِ أَنْتُمَا أَلَسْتُمَا تُبْصِرَانِهِ

Ebu Davud kaže: "Ovo je isključivo važilo za Vjerovjesnikove, s.a.v.s., supruge. Zar ne vidiš da je naređeno Fatimi bint Kajs da obavezni rok čekanja/iddet provede kod Ibn Ummu Maktuma? Vjerovjesnik, s.a.v.s., je Fatimi bint Kajs rekao: 'Obavezni rok čekanja provedi kod Ibn Ummu Maktuma; on je slijep čovjek i pred njim možeš skidati odjeću.'"

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: هَذَا لِأَزْوَاجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَاصَّةً أَلَا تَرَى إِلَى اعْتِدَادِ فَاطِمَةَ بِنْتِ قَيْسٍ عِنْدَ ابْنِ أُمِّ مَكْتُومٍ قَدْ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لِفَاطِمَةَ بِنْتِ قَيْسٍ اعْتَدِّي عِنْدَ ابْنِ أُمِّ مَكْتُومٍ فَإِنَّهُ رَجُلٌ أَعْمَى تَضَعِينَ ثِيَابَكِ عِنْدَهُ.

4112. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Abdullah b. el-Mejmun, kog je obavijestio El-Velid, prenijevši od El-Evzaije, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, a ovaj od njegovog djeda, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ako neko uda svoju robinju za svoga roba, neka više ne gleda njen avret/stidne dijelove tijela."**[144]

٤١١٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمَيْمُونِ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ عَنِ الْأَوْزَاعِيِّ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا زَوَّجَ أَحَدُكُمْ عَبْدَهُ أَمَتَهُ فَلَا يَنْظُرْ إِلَى عَوْرَتِهَا.

---

[143] Abadi smatra da se naredba Allahovog Poslanika, s.a.v.s., njegovim suprugama da se pokriju pred slijepcem Ibn Ummu Maktumom odnosila samo na Vjerovjesnikove, s.a.v.s., supruge, a ne na ostale žene. Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

[144] Vlasniku robinja su njegove robinje, po šerijatu, dozvoljene. On ih može gledati i imati spolni odnos sa njima. Međutim, ako neku od svojih robinja uda za roba, ona mu postaje haram. Postaje mu

4113. ISPRIČAO NAM JE Zuhejr b. Harb, kog je obavijestio Veki, prenijevši od Davuda b. Sevvara el-Muzenija, on od Amra b. Šuajba, ovaj od svoga oca, on od njegovog djeda, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **“Ako neko oženi svoga slugu, svoga roba ili najamnika, neka ne gleda njegovo tijelo od pupka do ispod koljena.”**

Ebu Davud kaže: “Ispravno je: Sevvar b. Davud el-Muzeni es-Sejferi. Ovdje je previd napravio Veki.

٤١١٣. حَدَّثَنَا زُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنِي دَاوُدُ بْنُ سَوَّارٍ الْمُزَنِيُّ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا زَوَّجَ أَحَدُكُمْ خَادِمَهُ عَبْدَهُ أَوْ أَجِيرَهُ فَلَا يَنْظُرْ إِلَى مَا دُونَ السُّرَّةِ وَفَوْقَ الرُّكْبَةِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَصَوَابُهُ سَوَّارُ بْنُ دَاوُدَ الْمُزَنِيُّ الصَّيْرَفِيُّ وَهِمَ فِيهِ وَكِيعٌ.

37. Kako se nosi veo

٣٧. بَاب فِي الِاخْتِمَارِ

4114. ISPRIČAO NAM JE Zuhejr b. Harb, kog je obavijestio Abdurrahman. A obavijestio nas je i Musedded, prenijevši od Jahjaa, on od Sufjana, on od Habiba b. Ebu Sabita, on od Vehba, Ebu Ahmedovog štićenika, **da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., ušao kod Ummu Seleme, a ona se pokrivaše velom, te joj reče: “Prebaci ga (preko glave) samo jedanput, nemoj dva puta.”**[145]

٤١١٤. حَدَّثَنَا زُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ ح. وحَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ سُفْيَانَ عَنْ حَبِيبِ بْنِ أَبِي ثَابِتٍ عَنْ وَهْبٍ مَوْلَى أَبِي أَحْمَدَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَخَلَ عَلَيْهَا وَهِيَ تَخْتَمِرُ فَقَالَ: لَيَّةً لَا لَيَّتَيْنِ

---

zabranjeno da je gleda i da ima bilo kakav odnos sa njom, jer je tuđa žena.

[145] Allahov Poslanik, s.a.v.s., je naredio da se veo prebaci samo jedanput preko glave, a ne dva ili više puta, da ne bi izgledao kao turban, koji nose muškarci.

Ebu Davud kaže: "Njegove riječi *jedanput, a ne dva puta* znače da veo ne omotava dva ili više puta, kako ne bi ličio na turban, koji nose muškarci."

قَالَ أَبُو دَاوُد: مَعْنَى قَوْلِهِ لَيَّةً لَا لَيَّتَيْنِ يَقُولُ لَا تَعْتَمُّ مِثْلَ الرَّجُلِ لَا تُكَرِّرُهُ طَاقًا أَوْ طَاقَيْنِ.

38. O bijelim finim lanenim egipatskim platnima za žene

٣٨. بَاب فِي لِبْسِ الْقَبَاطِيِّ لِلنِّسَاءِ

4115. ISPRIČALI SU NAM Ahmed b. Amr b. es-Serh i Ahmed b. Seid el-Hemdani, njih je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Ibn Lehia, on od Musaa b. Džubejra, ovaj od Ubejdullaha b. Abbasa, on od Halida b. Jezida b. Muavije, da je Dihje b. Halife el-Kelbi rekao: **"Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., su data bijela fina lanena egipatska platna, pa je jedno dao meni, rekavši: 'Raspolovi ga na dva dijela; od jednog napravi sebi košulju, a drugi daj supruzi da njime prekrije glavu.' Pošto je krenuo, on reče: 'Reci ženi da ispod njega stavi nešto kako joj se ne bi vidjela kosa.'"**

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je i Jahja b. Ejub, rekavši: Abbas b. Ubejdullah b. Abbas."

٤١١٥. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَمْرِو بْنِ السَّرْحِ وَأَحْمَدُ بْنُ سَعِيدٍ الْهَمْدَانِيُّ قَالَا أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ عَنْ مُوسَى بْنِ جُبَيْرٍ أَنَّ عُبَيْدَ اللَّهِ بْنَ عَبَّاسٍ حَدَّثَهُ عَنْ خَالِدِ بْنِ يَزِيدَ بْنِ مُعَاوِيَةَ عَنْ دِحْيَةَ بْنِ خَلِيفَةَ الْكَلْبِيِّ أَنَّهُ قَالَ: **أُتِيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقَبَاطِيَّ فَأَعْطَانِي مِنْهَا قُبْطِيَّةً فَقَالَ: اصْدَعْهَا صَدْعَيْنِ فَاقْطَعْ أَحَدَهُمَا قَمِيصًا وَأَعْطِ الْآخَرَ امْرَأَتَكَ تَخْتَمِرُ بِهِ فَلَمَّا أَدْبَرَ قَالَ وَأْمُرْ امْرَأَتَكَ أَنْ تَجْعَلَ تَحْتَهُ ثَوْبًا لَا يَصِفُهَا**

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ يَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ فَقَالَ: عَبَّاسُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ.

39. O dužini donjih rubova odjeće

٣٩. بَاب فِي قَدْرِ الذَّيْلِ

4116. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Ebu Bekra b. Nafia, on od svoga oca, a on od Safije bint Ebu Ubejd, **da**

٤١١٦. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ مَالِكٍ عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ نَافِعٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ أَبِي

je Ummu Selema, Vjerovjesnikova, s.a.v.s., supruga Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pošto je spomenuo ogrtače,[146] rekla: "Kako da urade žene sa donjim rubovima (odjeće)?' On reče: 'Spustit će (ih od pola potkoljenica) za jedan pedalj.' 'Tada će otkriti stopala.' – ponovo će ona. On reče: 'Neka ih onda spuste za jednu podlakticu, ali ne više od toga.'"[147]

عُبَيْدٍ أَنَّهَا أَخْبَرَتْهُ أَنَّ أُمَّ سَلَمَةَ زَوْجَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ ذَكَرَ الْإِزَارَ فَالْمَرْأَةُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ تُرْخِي شِبْرًا قَالَتْ أُمُّ سَلَمَةَ إِذًا يَنْكَشِفُ عَنْهَا قَالَ فَذِرَاعًا لَا تَزِيدُ عَلَيْهِ.

4117. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. Musa, kog je obavijestio Isa, prenijevši od Ubejdullaha, on od Nafia, on od Sulejmana b. Jesara, on od Ummu Seleme, a ona od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – isti hadis.

Ebu Davud kaže: "Ibn Ishak i Ejub b. Musa su ga prenijeli od Nafia, a on od Safije."

٤١١٧. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُوسَى أَخْبَرَنَا عِيسَى عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنْ نَافِعٍ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ يَسَارٍ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهَذَا الْحَدِيثِ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ ابْنُ إِسْحَقَ وَأَيُّوبُ بْنُ مُوسَى عَنْ نَافِعٍ عَنْ صَفِيَّةَ.

4118. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja b. Seid, prenijevši od Sufjana, on od Zejda el-Ammija, ovaj od Ebus-Siddika en-Nadžija, a on od Ibn Omera: "**Allahov Poslanik, s.a.v.s., je dopustio Majkama pravovjernih da (svoje ogrtače koji su bili**

٤١١٨. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ سُفْيَانَ أَخْبَرَنِي زَيْدٌ الْعَمِّيُّ عَنْ أَبِي الصِّدِّيقِ النَّاجِيِّ عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: رَخَّصَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ فِي الذَّيْلِ شِبْرًا

[146] Tj. kada je rekao: "**Ko, iz oholosti, spusti odjeću da mu se vuče (po zemlji), Allah ga na Sudnjem danu neće pogledati.**"

[147] Ovaj hadis je dokaz da je ženama dozvoljeno nositi odjeću do zemlje, dok se muškarcima dozvoljava nošenje odjeće do članaka. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

ispod sredine potkoljenica) spuste za jedan pedalj, pa su tražile da im poveća te im je dozvolio da ih spuste za još jedan pedalj. Tražile su od nas (fetvu), pa smo im dozvolili da ih spuste preko cijele potkoljenice."[148]

ثُمَّ اسْتَزَدْنَهُ فَزَادَهُنَّ شِبْرًا فَكُنَّ يُرْسِلْنَ إِلَيْنَا فَنَذْرَعُ لَهُنَّ ذِرَاعًا.

40. O kožama uginulih životinja

٤٠. بَاب فِي أُهُبِ الْمَيْتَةِ

4119. ISPRIČALI SU NAM Musedded, Vehb b. Bejan, Osman b. Ebu Šejbe i Ibn Ebu Halef, njih je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ez-Zuhrija, on od Ubejdullaha b. Abdullaha, a on od Ibn Abbasa. Musedded i Vehb su rekli da je on prenio od Mejmune: **"Našoj štićenici je iz zekata darovana ovca, koja je kasnije uginula. Pored nje je prošao Vjerovjesnik, s.a.v.s., pa je rekao: 'Zašto ne uštavite njenu kožu i ne iskoristite je?' 'Ona je uginula, Allahov Poslaniče.' – rekoše prisutni, a on kaza: 'Nju je zabranjeno jesti.'"**[149]

٤١١٩. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ وَوَهْبُ بْنُ بَيَانٍ وَعُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَابْنُ أَبِي خَلَفٍ قَالُوا حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ مُسَدَّدٌ وَوَهْبٌ عَنْ مَيْمُونَةَ قَالَتْ أُهْدِيَ لِمَوْلَاةٍ لَنَا شَاةٌ مِنْ الصَّدَقَةِ فَمَاتَتْ فَمَرَّ بِهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: أَلَا دَبَغْتُمْ إِهَابَهَا وَاسْتَنْفَعْتُمْ بِهِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهَا مَيْتَةٌ قَالَ إِنَّمَا حُرِّمَ أَكْلُهَا.

[148] Što se tiče dužine odjeće, i muškarci i žene imaju dva stanja. Muškarcima je mustehab da svoju odjeću spuste do polovine potkoljenice, a dozvoljeno im je da je spuste do nožnih članaka. Ženama je mustehab da odjeću spuste ispod članaka za jedan pedalj, a dozvoljeno im je da je spuste do članaka. Ovaj hadis je zabilježio i Ibn Madže u *Sunenu*. A zabilježio ga je i En-Nesai u *Sunenu*, od Omera b. el-Hattaba. U senedima oba hadisa je Zejd el-Ammi, prenosilac čije hadise nisu prihvaćali kao valjane argumente.

[149] Prema El-Mubarekfurijevom mišljenju, ovaj hadis i hadisi koji slijede dokaz su da se koža uginule životinje ne može koristiti prije

4120. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jezid, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija – isti hadis, kazavši da je Mejmuna prenijela kako je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Zar nećete iskoristiti njenu kožu?"** Spomenuo je njegov smisao, a nije spomenuo štavljenje kože.

٤١٢٠. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَزِيدُ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ بِهَذَا الْحَدِيثِ لَمْ يَذْكُرْ مَيْمُونَةَ قَالَ فَقَالَ: أَلَا انْتَفَعْتُمْ بِإِهَابِهَا ثُمَّ ذَكَرَ مَعْنَاهُ لَمْ يَذْكُرِ الدِّبَاغَ.

4121. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, prenijevši od Abdurrezzaka da je Ma'mer rekao: **"Ez-Zuhri nije uslovljavao štavljenje, nego je rekao: 'Iskoristit će se, u svakom slučaju.'"**

٤١٢١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ قَالَ قَالَ مَعْمَرٌ وَكَانَ الزُّهْرِيُّ يُنْكِرُ الدِّبَاغَ وَيَقُولُ يُسْتَمْتَعُ بِهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ

Ebu Davud kaže: "El-Evzai, Junus i Ukajl u Ez-Zuhrijevom hadisu ne spominju štavljenje. Spomenuli su ga Ez-Zubejdi, Seid b. Abdulaziz i Hafs b. el-Velid."

قَالَ أَبُو دَاوُد: لَمْ يَذْكُرِ الْأَوْزَاعِيُّ وَيُونُسُ وَعُقَيْلٌ فِي حَدِيثِ الزُّهْرِيِّ الدِّبَاغَ وَذَكَرَهُ الزُّبَيْدِيُّ وَسَعِيدُ بْنُ عَبْدِ الْعَزِيزِ وَحَفْصُ بْنُ الْوَلِيدِ ذَكَرُوا الدِّبَاغَ.

4122. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Zejda b. Eslema, on od Abdurrahmana b. Va'lea, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s.,

٤١٢٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ وَعْلَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قال: سَمِعْتُ رَسُولَ

---

nego se uštavi i preradi. Tek štavljenjem i preradom ona postaje čista i dozvoljena za upotrebu ili prodaju.

Ovaj hadis su zabilježili Muslim u *Sahihu* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

rekao: **“Kada se koža uštavi (preradi), postaje čista.”**[150]

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِذَا دُبِغَ الْإِهَابُ فَقَدْ طَهُرَ.

4123. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Jezida b. Abdullaha b. Kusejta, on od Muhammeda b. Abdurrahmana b. Sevbana, on od svoje majke, a ona od Aiše: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je naredio da se iskoristi koža uginule životinje kada se uštavi.”**[151]

٤١٢٣. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ مَالِكٍ عَنْ يَزِيدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ قُسَيْطٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ ثَوْبَانَ عَنْ أُمِّهِ عَنْ عَائِشَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَرَ أَنْ يُسْتَمْتَعَ بِجُلُودِ الْمَيْتَةِ إِذَا دُبِغَتْ.

4124. ISPRIČALI SU NAM Hafs b. Omer i Musa b. Ismail, njih je obavijestio Hemmam, prenijevši od Katadea, on od El-Hasana, on od Dževna b. Katadea, a on od Selemea b. el-Muhabbeka: **“Za vrijeme Pohoda na Tebuk Allahov Poslanik, s.a.v.s., uđe u jednu kuću. Na zidu je visila mješina s vodom. On zatraži vode, a prisutni rekoše: ‘Allahov Poslaniče, mješina je od kože uginule životinje.’ ‘Štavljenje je njeno čišćenje.’ – kaza Poslanik.”**[152]

٤١٢٤. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ وَمُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ قَالَا حَدَّثَنَا هَمَّامٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ الْحَسَنِ عَنْ جَوْنِ بْنِ قَتَادَةَ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْمُحَبَّقِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ أَتَى عَلَى بَيْتٍ فَإِذَا قِرْبَةٌ مُعَلَّقَةٌ فَسَأَلَ الْمَاءَ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهَا مَيْتَةٌ فَقَالَ: دِبَاغُهَا طُهُورُهَا.

4125. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Vehb,

٤١٢٥. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي عَمْرٌو

---

150 Bilježe ga i Muslim u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

151 Bilježe ga i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

152 Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

prenijevši od Amra b. el-Harisa, on od Kesira b. Ferkada, on od Abdullaha b. Malika b. Huzafea, on od svoje majke, El-Alije bint Subej, da je kazala: "**Na Uhudu sam imala ovce. Uginule su, pa sam ušla kod Mejmune, Vjerovjesnikove, s.a.v.s., supruge i to joj spomenula. Rekla mi je: 'Uzmi njihove kože i iskoristi ih!' 'A je li to dozvoljeno?' – upitah, a ona reče: 'Jeste. Neke Kurejšije su naišle pored Allahovog Poslanika, s.a.v.s., koji su za sobom, poput magarca, vukli ovcu. Allahov Poslanik, s.a.v.s., ih upita: 'Zašto ne uzmete njenu kožu?' 'Uginula je.' – rekoše, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaza: 'Očistit će je voda i lišće mimoze.'"**[153]

يَعْنِي ابْنَ الْحَارِثِ عَنْ كَثِيرِ بْنِ فَرْقَدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَالِكِ بْنِ حُذَافَةَ حَدَّثَهُ عَنْ أُمِّهِ الْعَالِيَةِ بِنْتِ سُبَيْعٍ أَنَّهَا قَالَتْ كَانَ لِي غَنَمٌ بِأُحُدٍ فَوَقَعَ فِيهَا الْمَوْتُ فَدَخَلْتُ عَلَى مَيْمُونَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لَهَا فَقَالَتْ لِي مَيْمُونَةُ لَوْ أَخَذْتِ جُلُودَهَا فَانْتَفَعْتِ بِهَا فَقَالَتْ أَوَ يَحِلُّ ذَلِكَ قَالَتْ نَعَمْ مَرَّ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رِجَالٌ مِنْ قُرَيْشٍ يَجُرُّونَ شَاةً لَهُمْ مِثْلَ الْحِمَارِ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ أَخَذْتُمْ إِهَابَهَا قَالُوا إِنَّهَا مَيْتَةٌ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يُطَهِّرُهَا الْمَاءُ وَالْقَرَظُ.

41. Mišljenje onih koji kažu da se ne može koristiti koža uginulih životinja

٤١. بَاب مَنْ رَوَى أَنْ لَا يَنْتَفِعَ بِإِهَابِ الْمَيْتَةِ

4126. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Omer, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od El-Hakima, on od Abdurrahmana b. Ebu Lejla, a on od Abdullaha b. Ukejma: "**U Džuhejni nam je**

٤١٢٦. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ الْحَكَمِ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي لَيْلَى عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُكَيْمٍ قَالَ: قُرِئَ عَلَيْنَا

[153] Prakticirali su da pomoću lišća mimoze štave kože. Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

pročitano pismo Allahovog Poslanika, s.a.v.s. – tada sam bio mladić – (u kome je stajalo): 'Od uginule životinje ne koristite ni kožu ni tetive.'"[154]

كِتَابُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِأَرْضِ جُهَيْنَةَ وَأَنَا غُلَامٌ شَابٌّ أَنْ لَا تَسْتَمْتِعُوا مِنَ الْمَيْتَةِ بِإِهَابٍ وَلَا عَصَبٍ.

4127. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ismail, štićenik Benu Hašima, on od Es-Sekafija, prenijevši od Halida, da je El-Hakem b. Utejbea rekao: **"On je otišao sa još nekim ljudima Abdullahu b. Ukejmu, iz Džuhejne pa su oni ušli. Hakem je rekao: 'A ja sam ostao na vratima. Pošto su izišli od njega, obavijestili su me, prenijevši od Abdullaha b. Ukejma, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., pisao stanovnicima Džuhejne dva mjeseca prije smrti: 'Od uginule životinje ne koristite ni kožu ni tetive.'"**

٤١٢٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَعِيلَ مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ حَدَّثَنَا الثَّقَفِيُّ عَنْ خَالِدٍ عَنِ الْحَكَمِ بْنِ عُتَيْبَةَ أَنَّهُ انْطَلَقَ هُوَ وَنَاسٌ مَعَهُ إِلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُكَيْمٍ رَجُلٌ مِنْ جُهَيْنَةَ قَالَ الْحَكَمُ فَدَخَلُوا وَقَعَدْتُ عَلَى الْبَابِ فَخَرَجُوا إِلَيَّ فَأَخْبَرُونِي أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُكَيْمٍ أَخْبَرَهُمْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَتَبَ إِلَى جُهَيْنَةَ قَبْلَ مَوْتِهِ بِشَهْرٍ أَنْ لَا تَنْتَفِعُوا مِنَ الْمَيْتَةِ بِإِهَابٍ وَلَا عَصَبٍ

Ebu Davud kaže: "En-Nadr b. Šumejl je rekao: 'Ihabom se naziva neuštavljena i nepreređena koža. Kad se uštavi, više se ne naziva *ihab*, nego *šenn* i *kirbe*.'"

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ النَّضْرُ بْنُ شُمَيْلٍ يُسَمَّى إِهَابًا مَا لَمْ يُدْبَغْ فَإِذَا دُبِغَ لَا يُقَالُ لَهُ إِهَابٌ إِنَّمَا يُسَمَّى شَنًّا وَقِرْبَةً.

42. O kožama leoparda i deraćih životinja

٤٢. بَاب فِي جُلُودِ النُّمُورِ وَالسِّبَاعِ

4128. ISPRIČAO NAM JE Hennad b. es-Serij, prenijevši od Vekia, on od Ebul-Mu'temira, on od Ibn Sirina, a on od Muavije, da je Allahov Poslanik,

٤١٢٨. حَدَّثَنَا هَنَّادُ بْنُ السَّرِيِّ عَنْ وَكِيعٍ عَنْ أَبِي الْمُعْتَمِرِ عَنِ ابْنِ سِيرِينَ عَنْ مُعَاوِيَةَ قَالَ: قَالَ

[154] Ovo se odnosi na kožu prije njenog štavljenja i prerade.

s.a.v.s., rekao: **"Ne jašite na prostiračima od svile ili kože leoparda."**[155]

Muavija nije bio osumnjičen za laž prilikom prenošenja hadisa Allahovog Poslanika, s.a.v.s.

4129. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Beššar, kog je obavijestio Ebu Davud, prenijevši od Imrana, on od Katadea, on od Zurarea, ovaj od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Meleki se ne pridružuju skupini koja posjeduje kožu leoparda."**

4130. ISPRIČAO NAM JE Amr b. Osman b. Seid el-Himsi, kog je obavijestio Bekijje, prenijevši od Behira, a on od Halida: **"El-Mikdam b. Madikerib, Amr b. el-Esved i neki čovjek iz Kinnesrina, iz plemena Benu Esed, bijahu u izaslanstvu Muaviji b. Ebu Sufjanu. Muavija reče El-Mikdamu: 'Saznao sam da je umro El-Hasan b. Ali.', te El-Mikdam reče: '*Inna lillahi ve ina ilejhi radžiun/Mi smo Allahovi i Njemu se vraćamo.*' Neki čovjek mu reče: 'To ti smatraš nesrećom?' On mu reče: 'Kako neću smatrati kada ga je Allahov Poslanik, s.a.v.s., uzeo u svojoj sobi i rekao: 'Ovaj liči na mene,**

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَرْكَبُوا الْخَزَّ وَلَا النِّمَارَ.

قَالَ وَكَانَ مُعَاوِيَةُ لَا يُتَّهَمُ فِي الْحَدِيثِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَنَا أَبُو سَعِيدٍ قَالَ لَنَا أَبُو دَاوُدَ أَبُو الْمُعْتَمِرِ اسْمُهُ يَزِيدُ بْنُ طَهْمَانَ كَانَ يَنْزِلُ الْحِيرَةَ.

٤١٢٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَشَّارٍ حَدَّثَنَا أَبُو دَاوُدَ حَدَّثَنَا عِمْرَانُ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ زُرَارَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا تَصْحَبُ الْمَلَائِكَةُ رُفْقَةً فِيهَا جِلْدُ نَمِرٍ.

٤١٣٠. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ بْنِ سَعِيدٍ الْحِمْصِيُّ حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ عَنْ بَحِيرٍ عَنْ خَالِدٍ قال: وَفَدَ الْمِقْدَامُ بْنُ مَعْدِي كَرِبَ وَعَمْرُو بْنُ الْأَسْوَدِ وَرَجُلٌ مِنْ بَنِي أَسَدٍ مِنْ أَهْلِ قِنَّسْرِينَ إِلَى مُعَاوِيَةَ بْنِ أَبِي سُفْيَانَ فَقَالَ: مُعَاوِيَةُ لِلْمِقْدَامِ أَعَلِمْتَ أَنَّ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ تُوُفِّيَ فَرَجَّعَ الْمِقْدَامُ فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ أَتَرَاهَا مُصِيبَةً قَالَ لَهُ وَلِمَ لَا أَرَاهَا مُصِيبَةً وَقَدْ وَضَعَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حِجْرِهِ

[155] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

a Husejn liči na Aliju.' El-Esedi reče: 'Žar koju je Allah ugasio.' El-Mikdam reče: 'Ja neću otići od tebe dok ti ne kažem ono što ti (vjerovatno) neće biti po volji. Muavija, ja ću govoriti, pa te molim da ono što bude istina potvrdiš, a što ne bude – da kažeš da je neistina.' 'Hoću.' – reče on. 'Zaklinjem te Allahom' – veli El-Mikdam – 'da mi kažeš jesi li čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je zabranio nošenje zlata (muškarcima)?' 'Jesam.' – reče Muavija. 'A da li znaš' – nastavi El-Mikdam – 'da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio nošenje svile (muškarcima)?' 'Znam.' – odgovori on. 'A da li znaš' – nastavi El-Mikdam – 'da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio nošenje kože krvoločnih životinja i jahanje na njima?' 'Da, znam.' – odgovorio je Muavija, a El-Mikdam će na to: 'Muavija, ja sam to sve, tako mi Allaha, vidio u tvojoj kući!' Muavija reče: 'Ja sam znao, Mikdame, da tebi neću umaći.' Halid je rekao: 'Muavija je naredio da mu se da ono što nije dao preostaloj dvojici njegovih saputnika. Odredio je da se njegovom sinu iz bejtul-mala daju dvije stotine (dirhema). To što je dobio od Muavije podijelio je sa drugovima. El-Esedije nije nikome ništa dao od onoga što je uzeo. To je doprlo do

فَقَالَ: هَذَا مِنِّي وَحُسَيْنٌ مِنْ عَلِيٍّ فَقَالَ: الْأَسَدِيُّ جَمْرَةٌ أَطْفَأَهَا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ فَقَالَ: الْمِقْدَامُ أَمَّا أَنَا فَلَا أَبْرَحُ الْيَوْمَ حَتَّى أُغَيِّظَكَ وَأُسْمِعَكَ مَا تَكْرَهُ ثُمَّ قَالَ يَا مُعَاوِيَةُ إِنَّ أَنَا صَدَقْتُ فَصَدِّقْنِي وَإِنْ أَنَا كَذَبْتُ فَكَذِّبْنِي قَالَ أَفْعَلُ قَالَ فَأَنْشُدُكَ بِاللَّهِ هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ لُبْسِ الذَّهَبِ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَأَنْشُدُكَ بِاللَّهِ هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ لُبْسِ الْحَرِيرِ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَأَنْشُدُكَ بِاللَّهِ هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ لُبْسِ جُلُودِ السِّبَاعِ وَالرُّكُوبِ عَلَيْهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ فَوَاللَّهِ لَقَدْ رَأَيْتُ هَذَا كُلَّهُ فِي بَيْتِكَ يَا مُعَاوِيَةُ فَقَالَ: مُعَاوِيَةُ قَدْ عَلِمْتُ أَنِّي لَنْ أَنْجُوَ مِنْكَ يَا مِقْدَامُ قَالَ خَالِدٌ فَأَمَرَ لَهُ مُعَاوِيَةُ بِمَا لَمْ يَأْمُرْ لِصَاحِبَيْهِ وَفَرَضَ لِابْنِهِ فِي الْمِائَتَيْنِ فَفَرَّقَهَا الْمِقْدَامُ فِي أَصْحَابِهِ قَالَ وَلَمْ يُعْطِ الْأَسَدِيُّ أَحَدًا شَيْئًا مِمَّا أَخَذَ فَبَلَغَ ذَلِكَ مُعَاوِيَةُ فَقَالَ: أَمَّا الْمِقْدَامُ فَرَجُلٌ

Muavije pa je rekao: 'El-Mikdam je plemenit čovjek; pružio je svoju ruku, a El-Esedi je tvrdica.'"[156]

كَرِيمٌ بَسَطَ يَدَهُ وَأَمَّا الْأَسَدِيُّ فَرَجُلٌ حَسَنُ الْإِمْسَاكِ لِشَيْئِهِ.

4131. ISPRIČAO NAM JE Musedded b. Muserhed, kog su obavijestili Ismail b. Ibrahim i Jahja b. Seid, isti smisao, prenijevši od Seida b. Ebu Arubea, on od Katadea, on od Ebul-Meliha b. Usamea,[157] a on od svoga oca, **da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio korišćenje koža krvoločnih životinja.**[158]

٤١٣١. حَدَّثَنَا مُسَدَّدُ بْنُ مُسَرْهَدٍ أَنَّ يَحْيَى بْنَ سَعِيدٍ وَإِسْمَعِيلَ بْنَ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَاهُمْ الْمَعْنَى عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَبِي الْمَلِيحِ بْنِ أُسَامَةَ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ جُلُودِ السِّبَاعِ.

43. O obuvanju (obuće)

٤٣. بَاب فِي الِانْتِعَالِ

4132. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. es-Sabbah el-Bezzaz, kog je obavijestio Ibn Ebuz-Zinad, prenijevši od Musaa b. Ukbea, on od Ebuz-Zubejra, da je Džabir kazao: **"Putovali smo sa Vjerovjesnikom, s.a.v.s., pa je rekao: 'Nosite obuću što više, jer se čovjek u obući osjeća udobno, kao da jaše.'"**[159]

٤١٣٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الصَّبَّاحِ الْبَزَّازُ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ مُوسَى بْنِ عُقْبَةَ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ قَالَ: كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ فَقَالَ: أَكْثِرُوا مِنَ النِّعَالِ فَإِنَّ الرَّجُلَ لَا يَزَالُ رَاكِبًا مَا انْتَعَلَ.

4133. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Ibrahim, kog je obavijestio Hemmam, prenijevši od Katadea, a on od Enesa:

٤١٣٣. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَنَسٍ

---

[156] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

[157] Ebul-Melih Amir b. Usame b. Umejr el-Huzeli je pouzdan ravija. Pripadao je trećoj generaciji.

[158] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

[159] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

"Sandale (papuče) Allahovog Poslanika, s.a.v.s., su imale dva kaiša."[160]

أَنَّ نَعْلَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ لَهَا قِبَالاَنِ.

4134. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Abdurrahim Ebu Jahja, kog je obavijestio Ebu Ahmed ez-Zubejri, prenijevši od Ibrahima b. Tahmana, on od Ebuz-Zubejra, a on od Džabira: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio da se osoba obuva stojeći."**[161]

٤١٣٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحِيمِ أَبُو يَحْيَى أَخْبَرَنَا أَبُو أَحْمَدَ الزُّبَيْرِيُّ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ طَهْمَانَ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَنْتَعِلَ الرَّجُلُ قَائِمًا.

4135. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Ebuz-Zinada, on od El-A'redža, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Neka niko ne ide samo s jednom sandalom na nozi. Neka ih obje obuje, ili neka ih obje skine."**[162]

٤١٣٥. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ مَالِكٍ عَنْ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ الْأَعْرَجِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَمْشِي أَحَدُكُمْ فِي النَّعْلِ الْوَاحِدَةِ لِيَنْتَعِلْهُمَا جَمِيعًا أَوْ لِيَخْلَعْهُمَا جَمِيعًا.

4136. ISPRIČAO NAM JE Ebul-Velid et-Tajalisi, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Ebuz-Zubejra, on od Džabira, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ukoliko se nekome prekine**

٤١٣٦. حَدَّثَنَا أَبُو الْوَلِيدِ الطَّيَالِسِيُّ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا أَبُو الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا انْقَطَعَ شِسْعُ

---

[160] Abadi kaže da su sandale ili papuče Allahovog Poslanika, s.a.v.s., imale dva kaiša koji su se sjedinjavali u jedan između prstiju. Ovaj hadis su zabilježili u *El-Kutubus-sitteu* svi autori osim Muslima.

[161] Ova zabrana – da se obuva stojeći – uslijedila je više iz opreza, imajući u vidu da onaj ko se obuva stojeći stoji na jednoj nozi, pa da ne bi zbog toga pao.

[162] Ovaj hadis je dokaz da je mekruh bez razloga hodati na jednoj obuvenoj nozi, a da druga bude bosa. Daleko je efdalnije obuti obuću na obje noge ili je sa obje noge skinuti.

kaiš, neka ne ide u jednoj sandali dok onu drugu ne popravi. Također neka ne ide u jednoj mestvi i neka ne jede lijevom rukom."[163]

أَحَدِكُمْ فَلَا يَمْشِ فِي نَعْلٍ وَاحِدَةٍ
حَتَّى يُصْلِحَ شِسْعَهُ وَلَا يَمْشِ فِي
خُفٍّ وَاحِدٍ وَلَا يَأْكُلْ بِشِمَالِهِ.

4137. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio Safvan b. Isa, prenijevši od od Abdullaha b. Haruna, on od Zijada b. Sa'da, on od Ebu Nehika, a on od Ibn Abbasa: **"Sunnet je da se, kada se sjeda, skine obuća i ostavi pored sebe."**

٤١٣٧. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ
حَدَّثَنَا صَفْوَانُ بْنُ عِيسَى حَدَّثَنَا
عَبْدُ اللَّهِ بْنُ هَارُونَ عَنْ زِيَادِ بْنِ
سَعْدٍ عَنْ أَبِي نَهِيكٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ
قَالَ: مِنَ السُّنَّةِ إِذَا جَلَسَ الرَّجُلُ أَنْ
يَخْلَعَ نَعْلَيْهِ فَيَضَعَهُمَا بِجَنْبِهِ.

4138. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Ebuz-Zinada, on od El-A'redža, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Kada se obuvate, počnite sa desnom, a kada se izuvate, počnite sa lijevom (nogom). Dakle, prilikom obuvanja desna neka bude prva, a prilikom izuvanja posljednja."**[164]

٤١٣٨. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ
عَنْ مَالِكٍ عَنْ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ
الْأَعْرَجِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا انْتَعَلَ
أَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ بِالْيَمِينِ وَإِذَا نَزَعَ
فَلْيَبْدَأْ بِالشِّمَالِ وَلْتَكُنْ الْيَمِينُ
أَوَّلَهُمَا يُنْتَعَلُ وَآخِرَهُمَا يُنْزَعُ.

4139. ISPRIČALI SU NAM Hafs b. Omer i Muslim b. Ibrahim, njih je obavijestio Šu'be, prenijevši od El-Eš'asa b. Sulejma, on od svoga oca, on od Mesruka, a on od Aiše: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je u svemu volio desnu stranu: prilikom uzimanja**

٤١٣٩. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ
وَمُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ قَالَا حَدَّثَنَا
شُعْبَةُ عَنْ الْأَشْعَثِ بْنِ سُلَيْمٍ
عَنْ أَبِيهِ عَنْ مَسْرُوقٍ عَنْ عَائِشَةَ
قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُحِبُّ التَّيَمُّنَ مَا
اسْتَطَاعَ فِي شَأْنِهِ كُلِّهِ فِي طُهُورِهِ

---

163 Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

164 Bilježe ga i El-Buhari, u *Sahihu*, i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

abdesta, prilikom češljanja i prilikom obuvanja.”[165]

وَتَرَجُّلِهِ وَنَعْلِهِ قَالَ مُسْلِمٌ وَسِوَاكِهِ وَلَمْ يَذْكُرْ فِي شَأْنِهِ كُلِّهِ

Muslim je rekao: “**i prilikom upotrebe misvaka**”, a nije spomenuo: ‘**u svemu**’.

Ebu Davud kaže: “Šu’be ga je prenio od Muaza, a nije spomenuo: “**i prilikom upotrebe misvaka.**”

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ عَنْ شُعْبَةَ مُعَاذٌ وَلَمْ يَذْكُرْ سِوَاكَهُ.

4140. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od El-A’meša, on od Ebu Saliha, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “**Kada se oblačite i abdestite, počinjite s desnom stranom.**”[166]

٤١٤٠. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا الْأَعْمَشُ عَنْ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا لَبِسْتُمْ وَإِذَا تَوَضَّأْتُمْ فَابْدَءُوا بِأَيَامِنِكُمْ.

44. O postelji

٤٤. بَاب فِي الْفُرُشِ

4141. ISPRIČAO NAM JE Jezid b. Halid el-Hemdani er-Remli, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Ebu Hania, on od Ebu Abdurrahmana el-Hubulija, a on od Džabira b. Abdullaha: “**Allahov Poslanik je spomenuo postelju, pa je rekao: ‘Dovoljno je da neko ima jednu postelju za čovjeka, jednu za ženu, jednu za gosta, a četvrta bi već bila za šejtana.’**”[167]

٤١٤١. حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ خَالِدٍ الْهَمْدَانِيُّ الرَّمْلِيُّ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ عَنْ أَبِي هَانِئٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْحُبُلِيِّ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قال: ذَكَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْفُرُشَ فَقَالَ: فِرَاشٌ لِلرَّجُلِ وَفِرَاشٌ لِلْمَرْأَةِ وَفِرَاشٌ لِلضَّيْفِ وَالرَّابِعُ لِلشَّيْطَانِ.

---

[165] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori.

[166] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami’u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[167] Iz ovoga hadisa, prema En-Nevevijevom mišljenju, zaključujemo da čovjek treba imati onoliko posteljine koliko mu je dovoljno za

4142. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Veki. A obavijestio nas je i Abdullah b. el-Džerrah, prenijevši od Vekia, on od Israila, on od Simaka, da je Džabir b. Semure kazao: **"Ušao sam kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., u sobu i vidio da se naslonio na jastuk."** Ibnul-Džerrah je dodao: **"na svojoj lijevoj strani."**

Ebu Davud kaže: "Također i Ishak b. Mensur je prenio od Israila: '**na svojoj lijevoj strani.**'"

٤١٤٢. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ح. وحَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْجَرَّاحِ عَنْ وَكِيعٍ عَنْ إِسْرَائِيلَ عَنْ سِمَاكٍ عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ: **دَخَلْتُ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي بَيْتِهِ فَرَأَيْتُهُ مُتَّكِئًا عَلَى وِسَادَةٍ زَادَ ابْنُ الْجَرَّاحِ عَلَى يَسَارِهِ**

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ إِسْحَقُ بْنُ مَنْصُورٍ عَنْ إِسْرَائِيلَ أَيْضًا عَلَى يَسَارِهِ.

4143. ISPRIČAO NAM JE Hennad b. es-Serij, prenijevši od Vekia, on od Ishaka b. Seida b. Amra el-Kurešija, on od svoga oca, **da je Ibn Omer vidio putnike iz Jemena čija su sedla na devama bila od uštavljene kože, pa je rekao: "Ko ima želju vidjeti putnike koji najviše liče na ashabe Allahovog Poslanika, s.a.v.s., neka gleda ove."**

٤١٤٣. حَدَّثَنَا هَنَّادُ بْنُ السَّرِيِّ عَنْ وَكِيعٍ عَنْ إِسْحَقَ بْنِ سَعِيدِ بْنِ عَمْرٍو الْقُرَشِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنِ **ابْنِ عُمَرَ أَنَّهُ رَأَى رُفْقَةً مِنْ أَهْلِ الْيَمَنِ رِحَالُهُمُ الْأَدَمُ فَقَالَ: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى أَشْبَهِ رُفْقَةٍ كَانُوا بِأَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلْيَنْظُرْ إِلَى هَؤُلَاءِ.**

4144. ISPRIČAO NAM JE Ibnus-Serh, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ibnul-Munkedira, da je Džabir kazao: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., me je upitao: 'Jeste li uzeli vunene prekrivače?' Rekoh: 'Otkud nama vuneni**

٤١٤٤. حَدَّثَنَا ابْنُ السَّرْحِ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنِ ابْنِ الْمُنْكَدِرِ عَنْ جَابِرٍ قَالَ: **قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَتَّخَذْتُمْ أَنْمَاطًا**

---

njegovu čeljad i goste. Sve što je iznad tih potreba je luksuz i služi šejtanu. Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

prekrivači?', a on kaza: 'Uskoro ćete ih imati.'"[168]

قُلْتُ وَأَنَّى لَنَا الْأَنْمَاطُ قَالَ أَمَا إِنَّهَا سَتَكُونُ لَكُمْ أَنْمَاطٌ.

4145. ISPRIČALI SU NAM Osman b. Ebu Šejbe i Ahmed b. Meni, kog je obavijestio Ebu Muavija, prenijevši od Hišama b. Urvea, on od svoga oca, a on od Aiše: **"Jastuk Allahovog Poslanika, s.a.v.s., na kome je noću spavao je bio od uštavljene kože, napunjen palminim vlaknima."**[169]

٤١٤٥. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَأَحْمَدُ بْنُ مَنِيعٍ قَالَا حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ كَانَ وِسَادَةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ابْنُ مَنِيعٍ الَّتِي يَنَامُ عَلَيْهَا بِاللَّيْلِ ثُمَّ اتَّفَقَا مِنْ أَدَمٍ حَشْوُهَا لِيفٌ.

4146. ISPRIČAO NAM JE Ebu Tevbe, kog je obavijestio Sulejman b. Hajjan, prenijevši od Hišama, on od svoga oca, a on od Aiše: **"Dušek Allahovog Poslanika, s.a.v.s., je bio od štavljene kože napunjen palminim vlaknima."**[170]

٤١٤٦. حَدَّثَنَا أَبُو تَوْبَةَ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ يَعْنِي ابْنَ حَيَّانَ عَنْ هِشَامٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ كَانَتْ ضِجْعَةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ أَدَمٍ حَشْوُهَا لِيفٌ.

4147. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jezid b. Zurej, prenijevši od Halida el-Hazzaa, on od

٤١٤٧. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ زُرَيْعٍ حَدَّثَنَا خَالِدٌ الْحَذَّاءُ

[168] Abadi smatra da je ovo jedna od Vjerovjesnikovih, s.a.v.s., mudžiza, jer je nagovijestio nešto što će se dogoditi u skoroj budućnosti. Nagovijestio je da će muslimani u skoroj budućnosti osvojiti nove pokrajine i da će u ratnom plijenu dobiti i vunene prekrivače. To se i obistinilo.Ovaj hadis su u *El-Kutubus-sitteu* zabilježili svi autori, osim Ibn Madžea.

[169] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

[170] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

Ebu Kilabea, on od Zejnebe bint Ummi Seleme, **da je Ummu Selemin dušek bio pored Vjerovjesnikove, s.a.v.s., džamije.**[171]

عَنْ أَبِي قِلَابَةَ عَنْ زَيْنَبَ بِنْتِ أُمِّ سَلَمَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ كَانَ فِرَاشُهَا حِيَالَ مَسْجِدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

45. O stavljanju zavjesa

٤٥. بَاب فِي اتِّخَاذِ السُّتُورِ

4148. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Ibn Numejr, prenijevši od Fudajla b. Gazvana, on od Nafia, a on od Abdullaha b. Omera: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je došao Fatimi i, našavši na njenim vratima zavjesu, nije ušao – inače, sve obilaske je započinjao od nje. Došao je Alija i, vidjevši Fatimu zabrinutu, upita: ‘Šta ti je?’ ‘Dolazio mi je’ – veli ona – ‘Vjerovjesnik, s.a.v.s., i nije htio ući.’ Alija otiđe Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i reče: ‘Allahov Poslaniče, Fatimi je veoma teško palo što si joj dolazio, a nisi ušao.’ ‘Ja nisam ljubitelj dunjaluka niti sam ljubitelj bilo kakvog gizdanja.’ Alija otiđe Fatimi i obavijesti je o riječima Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a ona mu reče: ‘Upitaj Allahovog Poslanika šta mi prepručuje da uradim sa zavjesom?’ Poslanik je rekao: ‘Neka je daruje tom i tom siromahu.’”**

٤١٤٨. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا ابْنُ نُمَيْرٍ حَدَّثَنَا فُضَيْلُ بْنُ غَزْوَانَ عَنْ نَافِعٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَتَى فَاطِمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا فَوَجَدَ عَلَى بَابِهَا سِتْرًا فَلَمْ يَدْخُلْ قَالَ وَقَلَّمَا كَانَ يَدْخُلُ إِلَّا بَدَأَ بِهَا فَجَاءَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَرَآهَا مُهْتَمَّةً فَقَالَ: مَا لَكِ قَالَتْ جَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَيَّ فَلَمْ يَدْخُلْ فَأَتَاهُ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ فَاطِمَةَ اشْتَدَّ عَلَيْهَا أَنَّكَ جِئْتَهَا فَلَمْ تَدْخُلْ عَلَيْهَا قَالَ وَمَا أَنَا وَالدُّنْيَا وَمَا أَنَا وَالرَّقْمَ فَذَهَبَ إِلَى فَاطِمَةَ فَأَخْبَرَهَا بِقَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ قُلْ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا يَأْمُرُنِي بِهِ قَالَ قُلْ لَهَا فَلْتُرْسِلْ بِهِ إِلَى بَنِي فُلَانٍ

[171] Tj. pored mjesta na kome je Vjerovjesnik, s.a.v.s., klanjao (noćni) namaz. Ovaj hadis je zabilježio i Ibn Madže u *Sunenu*.

4149. ISPRIČAO NAM JE Vasil b. Abdule'la el-Esedi, kog je obavijestio Ibn Fudajl, prenijevši od svoga oca – isti hadis, rekavši: **"Zavjesa je bila šarena."**

٤١٤٩. حَدَّثَنَا وَاصِلُ بْنُ عَبْدِ الْأَعْلَى الْأَسَدِيُّ حَدَّثَنَا ابْنُ فُضَيْلٍ عَنْ أَبِيهِ بِهَذَا الْحَدِيثِ قَالَ وَكَانَ سِتْرًا مَوْشِيًّا.

46. O križevima na odjeći

٤٦. بَاب فِي الصَّلِيبِ فِي الثَّوْبِ

4150. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Eban, prenijevši od Jahjaa, on od Imrana b. Hittana, prenijevši od Aiše: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., u svojoj kući nije ostavio ništa što na sebi ima križ, a da ga nije uklonio."**[172]

٤١٥٠. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا أَبَانُ حَدَّثَنَا يَحْيَى حَدَّثَنَا عِمْرَانُ بْنُ حِطَّانَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ لَا يَتْرُكُ فِي بَيْتِهِ شَيْئًا فِيهِ تَصْلِيبٌ إِلَّا قَضَبَهُ.

47. O slikama

٤٧. بَاب فِي الصُّوَرِ

4151. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Omer, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od Alija b. Mudrika, on od Ebu Zur'e b. Amra b. Džerira, on od Abdullaha b. Nudžejja, on od svoga oca, on od Alije, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Meleki ne ulaze u kuću u kojoj su: slika, pas i džunub čovjek."**[173]

٤١٥١. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُدْرِكٍ عَنْ أَبِي زُرْعَةَ بْنِ عَمْرِو بْنِ جَرِيرٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ نُجَيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا تَدْخُلُ الْمَلَائِكَةُ بَيْتًا فِيهِ صُورَةٌ وَلَا كَلْبٌ وَلَا جُنُبٌ.

4152. ISPRIČAO NAM JE Vehb b. Bekijje, kog je obavijestio Halid,

٤١٥٢. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ أَخْبَرَنَا خَالِدٌ عَنْ سُهَيْلٍ يَعْنِي

[172] Bilježe ga i El-Buhari, u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

[173] Ovdje se misli na sliku bića koja imaju dušu, a ne na biljke i pejzaže. Ovaj hadis zabilježili su i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

prenijevši od Suhejla b. Ebu Saliha, on od Seida b. Jesara el-Ensarija, on od Zejda b. Halida el-Džuhenija, ovaj od Ebu Talhe el-Ensarija, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **“Meleki ne ulaze u kuću u kojoj je statua i pas.”** Zejd b. Halid reče Seidu b. Jesaru: **“Pođi sa nama kod Majke pravovjernih, Aiše, da je o tome upitamo.” Otišli smo kod nje i rekli: “Majko pravovjernih, Talha nam je ispričao da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao to i to, pa jesi li ti čula Vjerovjesnika, s.a.v.s., da to spominje?” “Nisam,” – reče ona – “ali ću vam ispričati o onome što sam vidjela da čini. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je izišao u vojni pohod. Očekujući njegov povratak, uzela sam vuneni prekrivač koji smo imali i prostrla ga na vrata. Pošto je došao, dočekala sam ga govoreći: ‘Nek je na tebe mir, Allahov Poslaniče. Hvala Allahu, Koji ti je ugled podigao i Koji te je počastio.’ On pogleda u kuću i, vidjevši prekrivač, ne uzvrati mi ništa. Na njegovom sam licu vidjela da mu nešto ne godi. Zatim priđe prekrivaču, trgnu ga i reče: ‘Allah nam nije naredio da iz onoga čime nas je opskrbio prekrivamo kamenje i ćerpiče.’ Nakon toga sam prekrivač raspolovila i napravila dva jastuka koja**

ابْنَ أَبِي صَالِحٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ
يَسَارٍ الْأَنْصَارِيِّ عَنْ زَيْدِ بْنِ
خَالِدٍ الْجُهَنِيِّ عَنْ أَبِي طَلْحَةَ
الْأَنْصَارِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ
صَلَّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا
تَدْخُلُ الْمَلَائِكَةُ بَيْتًا فِيهِ كَلْبٌ
وَلَا تِمْثَالٌ وَقَالَ انْطَلِقْ بِنَا إِلَى أُمِّ
الْمُؤْمِنِينَ عَائِشَةَ نَسْأَلُهَا عَنْ ذَلِكَ
فَانْطَلَقْنَا فَقُلْنَا يَا أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ
إِنَّ أَبَا طَلْحَةَ حَدَّثَنَا عَنْ رَسُولِ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِكَذَا
وَكَذَا فَهَلْ سَمِعْتِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَذْكُرُ ذَلِكَ قَالَتْ لَا
وَلَكِنْ سَأُحَدِّثُكُمْ بِمَا رَأَيْتُهُ
فَعَلَ خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي بَعْضِ مَغَازِيهِ
وَكُنْتُ أَتَحَيَّنُ قُفُولَهُ فَأَخَذْتُ نَمَطًا
كَانَ لَنَا فَسَتَرْتُهُ عَلَى الْعَرَضِ فَلَمَّا
جَاءَ اسْتَقْبَلْتُهُ فَقُلْتُ السَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ
وَبَرَكَاتُهُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَعَزَّكَ
وَأَكْرَمَكَ فَنَظَرَ إِلَى الْبَيْتِ فَرَأَى
النَّمَطَ فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيَّ شَيْئًا وَرَأَيْتُ
الْكَرَاهِيَةَ فِي وَجْهِهِ فَأَتَى النَّمَطَ
حَتَّى هَتَكَهُ ثُمَّ قَالَ إِنَّ اللَّهَ لَمْ
يَأْمُرْنَا فِيمَا رَزَقَنَا أَنْ نَكْسُوَ
الْحِجَارَةَ وَاللَّبِنَ قَالَتْ فَقَطَعْتُهُ

sam napunila palminim vlaknima. To mi nije osporio.'"[174]

وَجَعَلْتُهُ وِسَادَتَيْنِ وَحَشَوْتُهُمَا لِيفًا فَلَمْ يُنْكِرْ ذَلِكَ عَلَيَّ

4153. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od Suhejla – a onda je sa istim senedom spomenuo hadis sličan prethodnom, rekavši: **"Majko, ovaj mi je ispričao da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao..."'**

U njemu je Seid b. Jesar, Benu Nedžarov štićenik.

٤١٥٣. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنْ سُهَيْلٍ بِإِسْنَادِهِ مِثْلِهِ قَالَ فَقُلْتُ يَا أُمَّهْ إِنَّ هَذَا حَدَّثَنِي أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ وَقَالَ فِيهِ سَعِيدُ بْنُ يَسَارٍ مَوْلَى بَنِي النَّجَّارِ

4154. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio El-Lejs, prenijevši od Bukejra, on od Busra b. Seida, on od Zejda b. Halida, on od Ebu Talhe, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Meleki ne ulaze u kuću u kojoj je slika."** Busr kaže: **"Nakon toga se Zejd razbolio i mi smo otišli da ga obiđemo. Na njegovim vratima bijaše zavjesa sa slikom. Upitao sam Ubejdullaha el-Havlanija, štićenika Mejmune, Vjerovjesnikove, s.a.v.s., supruge:**[175] **'Zar nas Zejd od prvog dana nije obavijestio o slikama?' Ubejdullah reče: 'Zar ga nisi čuo kada je kazao: 'Osim ako se radi o šarama na platnu?'"**

٤١٥٤. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ بُكَيْرٍ عَنْ بُسْرِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِي طَلْحَةَ أَنَّهُ قَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَا تَدْخُلُ بَيْتًا فِيهِ صُورَةٌ قَالَ بُسْرٌ ثُمَّ اشْتَكَى زَيْدٌ فَعُدْنَاهُ فَإِذَا عَلَى بَابِهِ سِتْرٌ فِيهِ صُورَةٌ فَقُلْتُ لِعُبَيْدِ اللَّهِ الْخَوْلَانِيِّ رَبِيبِ مَيْمُونَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَلَمْ يُخْبِرْنَا زَيْدٌ عَنِ الصُّوَرِ يَوْمَ الْأَوَّلِ فَقَالَ: عُبَيْدُ اللَّهِ أَلَمْ تَسْمَعْهُ حِينَ قَالَ إِلَّا رَقْمًا فِي ثَوْبٍ.

[174] Bilježe ga i El-Buhari, u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[175] Iako Zejd b. Halid nije bio sin Mejmuninog prvog supruga, zvali su ga njenim pastorkom zato što ga je odgajala i brinula o njemu.

4155. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. es-Sabbah, kog je obavijestio Ismail b. Abdulkerim, prenijevši od Ibrahima b. Akila, on od svoga oca, on od Vehba b. Munebbiha, a on od Džabira: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je u El-Bethau, za vrijeme Oslobođenja Mekke, naredio Omeru b. el-Hattabu da ode do Kabe i u njoj izbriše sve slike.[176] Vjerovjesnik, s.a.v.s., nije ušao u Kabu dok u njoj sve slike nisu izbrisane.”**

٤١٥٥. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ الصَّبَّاحِ أَنَّ إِسْمَعِيلَ بْنَ عَبْدِ الْكَرِيمِ حَدَّثَهُمْ قَالَ حَدَّثَنِي إِبْرَاهِيمُ يَعْنِي ابْنَ عَقِيلٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ وَهْبِ بْنِ مُنَبِّهٍ عَنْ جَابِرٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَرَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ زَمَنَ الْفَتْحِ وَهُوَ بِالْبَطْحَاءِ أَنْ يَأْتِيَ الْكَعْبَةَ فَيَمْحُوَ كُلَّ صُورَةٍ فِيهَا فَلَمْ يَدْخُلْهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى مُحِيَتْ كُلُّ صُورَةٍ فِيهَا.

4156. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Junusa, on od Ibn Šihaba, on od Ibnus-Sebbaka, on od Ibn Abbasa, a ovaj od Mejmune, Vjerovjesnikove, s.a.v.s., supruge, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **“Jedne večeri mi je Džibril, a.s., obećao da će se te noći susresti sa mnom, ali to nije učinio. Sjetio sam se malog psa koji je bio ispod naše prostirke.” Vjerovjesnik, s.a.v.s., je naredio i pas je izveden, a on je uzeo vode i očistio mjesto na kom je bio. Pošto ga je sreo, Džibril mu je rekao: “Mi, meleki, ne ulazimo u kuću u kojoj je pas ili slika.” Kad je osvanulo,**

٤١٥٦. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي يُونُسُ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ ابْنِ السَّبَّاقِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ حَدَّثَتْنِي مَيْمُونَةُ زَوْجُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَام كَانَ وَعَدَنِي أَنْ يَلْقَانِي اللَّيْلَةَ فَلَمْ يَلْقَنِي ثُمَّ وَقَعَ فِي نَفْسِهِ جَرْوُ كَلْبٍ تَحْتَ بِسَاطٍ لَنَا فَأَمَرَ بِهِ فَأُخْرِجَ ثُمَّ أَخَذَ بِيَدِهِ مَاءً فَنَضَحَ بِهِ مَكَانَهُ فَلَمَّا لَقِيَهُ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَام قَالَ إِنَّا لَا نَدْخُلُ بَيْتًا فِيهِ كَلْبٌ وَلَا صُورَةٌ

---

[176] Abadi kaže: “Među tim slikama bila je slika Ibrahima, a.s., i Ismaila, a.s., kako u rukama drže strjelice za gatanje. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: **“Ubio ih Allah! Tako mi Allaha, njih dvojica nikada nisu gatali pomoću strjelica.”**

Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredi da se psi pobiju. Čak je naredio da se pobiju i psi čuvari malih vrtova, a da se ostave samo psi čuvari velikih vrtova.[177]

فَأَصْبَحَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَمَرَ بِقَتْلِ الْكِلَابِ حَتَّى إِنَّهُ لَيَأْمُرُ بِقَتْلِ كَلْبِ الْحَائِطِ الصَّغِيرِ وَيَتْرُكُ كَلْبَ الْحَائِطِ الْكَبِيرِ.

4157. ISPRIČAO NAM JE Ebu Salih Mahbub b. Musa, kog je obavijestio Ebu Ishak el-Fezari, prenijevši od Junusa b. Ebu Ishaka, on od Mudžahida, ovaj od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Došao mi je Džibril i rekao: ‘Jučer sam ti dolazio i nije me ništa drugo spriječilo da uđem kod tebe do vunena zavjesa na vratima na kojoj su bile statue i u kući krpa na kojoj su bile statue i pas u kući. Naredi da se otkinu glave na slikama sa krpa u kući kako bi izgledale kao drveće i naredi da se zavjesa prepolovi i od nje naprave dva jastuka na koja će se iz kuće izbaciti pas.’ Allahov Poslanik, s.a.v.s., tako uradi. Pas bijaše Hasanov ili Husejnov i bijaše ispod njihove klupe. On naredi i pas bi izbačen napolje.”**[178]

٤١٥٧. حَدَّثَنَا أَبُو صَالِحٍ مَحْبُوبُ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا أَبُو إِسْحَقَ الْفَزَارِيُّ عَنْ يُونُسَ بْنِ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ مُجَاهِدٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَتَانِي جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَام فَقَالَ لِي أَتَيْتُكَ الْبَارِحَةَ فَلَمْ يَمْنَعْنِي أَنْ أَكُونَ دَخَلْتُ إِلَّا أَنَّهُ كَانَ عَلَى الْبَابِ تَمَاثِيلُ وَكَانَ فِي الْبَيْتِ قِرَامُ سِتْرٍ فِيهِ تَمَاثِيلُ وَكَانَ فِي الْبَيْتِ كَلْبٌ فَمُرْ بِرَأْسِ التِّمْثَالِ الَّذِي فِي الْبَيْتِ يُقْطَعُ فَيَصِيرُ كَهَيْئَةِ الشَّجَرَةِ وَمُرْ بِالسِّتْرِ فَلْيُقْطَعْ فَلْيُجْعَلْ مِنْهُ وِسَادَتَيْنِ مَنْبُوذَتَيْنِ تُوطَآنِ وَمُرْ بِالْكَلْبِ فَلْيُخْرَجْ فَفَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَإِذَا الْكَلْبُ لِحَسَنٍ أَوْ حُسَيْنٍ كَانَ تَحْتَ نَضَدٍ لَهُمْ فَأَمَرَ بِهِ فَأُخْرِجَ

Ebu Davud kaže: “En-Nedad je klupa poput one na koju se stavlja odjeća.”

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَالنَّضَدُ شَيْءٌ تُوضَعُ عَلَيْهِ الثِّيَابُ شَبَهُ السَّرِيرِ.

[177] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

[178] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

POGLAVLJA O DOTJERIVANJU, MAZANJU I ČEŠLJANJU KOSE

4158. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Hišama b. Hassana, on od El-Hasana, a on od Abdullaha b. Mugaffela: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio pretjerano dotjerivanje, mazanje i češljanje kose; dozvoljeno je, ali samo povremeno."**[179]

4159. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Jezid el-Mazini, prenijevši od El-Džurejrija, a on od Abdullaha b. Burejdea: **"Jedan od ashaba je otputovao u Egipat do Fedalea b. Ubejda. Pošto je stigao kod njega, reče: 'Nisam ti došao radi posjete, nego poslom. Čuli smo hadis od Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Nadam se da ti nešto o njemu znaš.' 'Kako glasi?' – upita on. 'Tako i tako.' – kaza ovaj. 'Što si toliko raščupan, a namjesnik si na Zemlji?' – upita Fudalea. On reče: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je zabranio konfor.' 'A zašto na nogama nemaš obuće?' – ponovo će on. 'Allahov Poslanik,**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كِتَابُ التَّرَجُّلِ

٤١٥٨. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ هِشَامِ بْنِ حَسَّانَ عَنْ الْحَسَنِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُغَفَّلٍ قال: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ التَّرَجُّلِ إِلَّا غِبًّا.

٤١٥٩. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ أَخْبَرَنَا الْجُرَيْرِيُّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ أَنَّ رَجُلًا مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَحَلَ إِلَى فَضَالَةَ بْنِ عُبَيْدٍ وَهُوَ بِمِصْرَ فَقَدِمَ عَلَيْهِ فَقَالَ: أَمَا إِنِّي لَمْ آتِكَ زَائِرًا وَلَكِنِّي سَمِعْتُ أَنَا وَأَنْتَ حَدِيثًا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجَوْتُ أَنْ يَكُونَ عِنْدَكَ مِنْهُ عِلْمٌ قَالَ وَمَا هُوَ قَالَ كَذَا وَكَذَا قَالَ فَمَا لِي أَرَاكَ شَعِثًا وَأَنْتَ أَمِيرُ الْأَرْضِ قَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَنْهَانَا عَنْ كَثِيرٍ مِنْ الْإِرْفَاهِ قَالَ فَمَا لِي لَا أَرَى عَلَيْكَ حِذَاءً قَالَ

[179] Muhammed, s.a.v.s., traži umjerenost u svemu, a zabranjuje pretjerivanje. Ovim hadisom zabranjuje pretjerano dotjerivanje, mazanje i češljanje kose.

s.a.v.s., nam je naređivao da ponekad idemo bosi.'"

4160. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Muhammed b. Seleme, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Abdullaha b. Ebu Umamea, on od Abdullaha b. Ka'ba b. Malika, a on od Ebu Umamea, **da su ashabi spomenuli kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ovaj svijet, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Zar niste čuli da je skroman izgled[180] od imana i da je neuhranjenost, tj. suhonjavost od imana."**[181]

Ebu Davud kaže: "On je Ebu Umame b. Sa'lebe el-Ensari."

1. O poželjnosti parfema

4161. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Ali, kog je obavijestio Ebu Ahmed, prenijevši od Šejbana b. Abdurrahmana, on od Abdullaha b. el-Muhtara, on od Musaa b. Enesa, a on od Enesa b.

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُنَا أَنْ نَحْتَفِيَ أَحْيَانًا.

٤١٦٠. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي أُمَامَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ قَالَ: ذَكَرَ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمًا عِنْدَهُ الدُّنْيَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَلَا تَسْمَعُونَ أَلَا تَسْمَعُونَ إِنَّ الْبَذَاذَةَ مِنَ الْإِيمَانِ إِنَّ الْبَذَاذَةَ مِنَ الْإِيمَانِ يَعْنِي التَّقَحُّلَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: هُوَ أَبُو أُمَامَةَ بْنُ ثَعْلَبَةَ الْأَنْصَارِيُّ.

١. بَاب مَا جَاءَ فِي اسْتِحْبَابِ الطِّيبِ

٤١٦١. حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا أَبُو أَحْمَدَ عَنْ شَيْبَانَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُخْتَارِ عَنْ مُوسَى بْنِ أَنَسٍ عَنْ أَنَسِ بْنِ

---

[180] Odnosi se na odjeću. (opaska recenzenta)

[181] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*. Ebu Omer en-Nemri kaže: "Razišli su se u tome da li je ružan izgled od imana, tako da se ovo ne može koristiti kao dokaz, a i predanje ima nedostatak u lancu prenosilaca."

Malika: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je imao (poseban) miris kojim se mirisao."**[182]

مَالِكٍ قَالَ: كَانَتْ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُكَّةٌ يَتَطَيَّبُ مِنْهَا.

2. O uređivanju kose

٢. بَاب فِي إِصْلَاحِ الشَّعَرِ

4162. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Davud el-Mehri, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Ibn Ebuz-Zinada, ovaj od Suhejla b. Ebu Saliha, on od svoga oca, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Ko ima kosu, neka je uređuje."**[183]

٤١٦٢. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْمَهْرِيُّ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ حَدَّثَنِي ابْنُ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ سُهَيْلِ بْنِ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ كَانَ لَهُ شَعْرٌ فَلْيُكْرِمْهُ.

3. O tome da žene mogu kniti kosu

٣. بَاب فِي الْخِضَابِ لِلنِّسَاءِ

4163. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Omer, kog je obavijestio Jahja b. Seid, prenijevši od Alija b. el-Mubareka, on od Jahjaa b. Ebu Kesira, ovaj od Kerime bint Humam: **"Neka je žena upitala Aišu o knivenju, pa je kazala: 'Nije zabranjeno, ali ja to ne radim, jer moj dragi (Allahov Poslanik, s.a.v.s.) nije volio njen miris.'"**[184]

Ebu Davud kaže: "Tj. bojenje kose knom."

٤١٦٣. حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْمُبَارَكِ قَالَ حَدَّثَتْنِي كَرِيمَةُ بِنْتُ هَمَّامٍ أَنَّ امْرَأَةً أَتَتْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا فَسَأَلَتْهَا عَنْ خِضَابِ الْحِنَّاءِ فَقَالَتْ لَا بَأْسَ بِهِ وَلَكِنْ أَكْرَهُهُ كَانَ حَبِيبِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَكْرَهُ رِيحَهُ

قَالَ أَبُو دَاوُد: تَعْنِي خِضَابَ شَعْرِ الرَّأْسِ.

---

[182] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

[183] Uređivanje kose podrazumijeva njeno čišćenje, šišanje, mazanje i češljanje.

[184] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

4164. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Ibrahim, kog je obavijestila Gibta (Gita) bint Amr el-Mudžašijja, prenijevši od svoje tetke po ocu Ummul-Hasan, ona od svoje nene, a ona od Aiše, da je Hind bint Utbe[185] kazala: **"Allahov Vjerovjesniče, dozvoli mi da ti se zakunem na vjernost!" On reče: "Neću ti dozvoliti sve dok ne promijeniš izgled svojih šaka, jer su ti poput zvjerskih šapa."**[186]

٤١٦٤. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَتْنِي غِبْطَةُ بِنْتُ عَمْرٍو الْمُجَاشِعِيَّةُ قَالَتْ حَدَّثَتْنِي عَمَّتِي أُمُّ الْحَسَنِ عَنْ جَدَّتِهَا عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ هِنْدَ بِنْتَ عُتْبَةَ قَالَتْ يَا نَبِيَّ اللَّهِ بَايِعْنِي قَالَ لَا أُبَايِعُكِ حَتَّى تُغَيِّرِي كَفَّيْكِ كَأَنَّهُمَا كَفَّا سَبُعٍ.

4165. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Muhammed es-Suri, kog je obavijestio Halid b. Abdurrahman, prenijevši od Mutia b. Mejmuna, on od Safije bint Isme, da je Aiša kazala: **"Neka žena je iza zastora pružila pismo Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pa Allahov Poslanik, s.a.v.s., povuče svoju ruku, rekavši: 'Ne znam je li to ruka muškarca ili žene.' 'Ruka žene.' – kaza ona, a on će na to: 'Da si žena, oknila bi nokte.'"**[187]

٤١٦٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدٍ الصُّورِيُّ حَدَّثَنَا خَالِدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا مُطِيعُ بْنُ مَيْمُونٍ عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ عِصْمَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ أَوْمَتْ امْرَأَةٌ مِنْ وَرَاءِ سِتْرٍ بِيَدِهَا كِتَابٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَبَضَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهُ فَقَالَ: مَا أَدْرِي أَيَدُ رَجُلٍ أَمْ يَدُ امْرَأَةٍ قَالَتْ بَلْ امْرَأَةٌ قَالَ لَوْ كُنْتِ امْرَأَةً لَغَيَّرْتِ أَظْفَارَكِ يَعْنِي بِالْحِنَّاءِ.

[185] Hind bint Utbe je supruga Ebu Sufjana b. Harba. Ona je majka Muavije b. Ebu Sufjana. Primila je islam nakon Oslobođenja Mekke.

[186] Tj. sve dotle dok ne oknīš svoje šake, jer su ti jednobojne poput zvjerskih šapa i ne razlikuju se od šaka muškaraca, koji se ne kne.

[187] Da bi se ruke žena razlikovale od ruku muškaraca, žene su prakticirale da knu nokte ruku i nogu. Muškarcima je to bilo zabranjeno. Imajući u vidu da dotična žena nije imala oknivene nokte, Allahov Poslanik ju je upozorio da, ako je žena, treba kniti

4. O upletanju tuđe kose u svoju

٤. بَاب فِي صِلَةِ الشَّعْرِ

4166. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Ibn Šihaba, on od Humejda b. Abdurrahmana, da je Muavija b. Ebu Sufjan, u godini hadža, na minberu (u Medini), uzevši podrezan čeoni uvojak kose iz ruke pratioca, rekao: **"O Medinelije, gdje vam je ulema? Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je slično ovome zabranio, rekavši: 'Sinovi Israilovi su propali onda kada su im žene počele ovo raditi.'"**[188]

٤١٦٦. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ مَالِكٍ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ حُمَيْدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَنَّهُ سَمِعَ مُعَاوِيَةَ بْنَ أَبِي سُفْيَانَ عَامَ حَجَّ وَهُوَ عَلَى الْمِنْبَرِ وَتَنَاوَلَ قُصَّةً مِنْ شَعْرٍ كَانَتْ فِي يَدِ حَرَسِيٍّ يَقُولُ يَا أَهْلَ الْمَدِينَةِ أَيْنَ عُلَمَاؤُكُمْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَنْهَى عَنْ مِثْلِ هَذِهِ وَيَقُولُ إِنَّمَا هَلَكَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ حِينَ اتَّخَذَ هَذِهِ نِسَاؤُهُمْ.

4167. ISPRIČALI SU NAM Ahmed b. Hanbel i Musedded, njih je obavijestio Jahja, prenijevši od Ubejdullaha, on od Nafia, ovaj od Abdullaha: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je prokleo ženu koja upleta tuđe kose i onu koja traži da joj se uplete tuđa kosa u njenu, ženu**

٤١٦٧. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ وَمُسَدَّدٌ قَالَا حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ قَالَ حَدَّثَنِي نَافِعٌ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَال: لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

---

nokte i time se razlikovati od muškaraca. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

[188] Tj. Sinovi Israilovi su propali onda kada su njihove žene radi ukrašavanja počele upletati tuđe kose u svoje, a ovaj odrezani čeoni uvojak kose je dokaz da to i vaše žene čine. Ovaj hadis su zabilježili i u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Ibn Madžea.

koja tetovira i ženu koja traži da se tetovira."[189]

4168. ISPRIČALI SU NAM Muhammed b. Isa i Osman b. Ebu Šejbe, isti smisao, prenijevši od Džerira, on od Mensura, on od Ibrahima, on od Alkamea, a on od Abdullaha: **"Allah je prokleo žene koje tetoviraju i koje se tetoviraju."** Muhammed kaže: **"i one koje upletaju tuđe kose."** Osman kaže: **"i žene koje čupaju obrve."**, a onda su se usaglasili: **"i one koje prave umjetne razmake između zuba radi ljepšeg izgleda, a koje time mijenjaju lik koji je Allah stvorio." To doprije do jedne žene iz plemena Benu Esed, koja se zvala Ummu Jakub."** Osman je dodao: **"koja je u tom času učila Kur'an,"**, a onda su se suglasili: **"pa je otišla do njega i rekla: 'Doprlo je do mene da si ti prokleo one koje tetoviraju i one koje se tetoviraju.'** Muhammed kaže: **'i one koje upletaju tuđe kose.'** Osman kaže: **'i žene koje čupaju obrve.'**, a onda su se suglasili: **'i one koje prave umjetne razmake između zuba**

الْوَاصِلَةَ وَالْمُسْتَوْصِلَةَ وَالْوَاشِمَةَ وَالْمُسْتَوْشِمَةَ.

٤١٦٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى وَعُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ الْمَعْنَى قَالَا حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَلْقَمَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: لَعَنَ اللَّهُ الْوَاشِمَاتِ وَالْمُسْتَوْشِمَاتِ قَالَ مُحَمَّدٌ وَالْوَاصِلَاتِ و قَالَ عُثْمَانُ وَالْمُتَنَمِّصَاتِ ثُمَّ اتَّفَقَا وَالْمُتَفَلِّجَاتِ لِلْحُسْنِ الْمُغَيِّرَاتِ خَلْقَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَبَلَغَ ذَلِكَ امْرَأَةً مِنْ بَنِي أَسَدٍ يُقَالُ لَهَا أُمُّ يَعْقُوبَ زَادَ عُثْمَانُ كَانَتْ تَقْرَأُ الْقُرْآنَ ثُمَّ اتَّفَقَا فَأَتَتْهُ فَقَالَتْ بَلَغَنِي عَنْكَ أَنَّكَ لَعَنْتَ الْوَاشِمَاتِ وَالْمُسْتَوْشِمَاتِ قَالَ مُحَمَّدٌ وَالْوَاصِلَاتِ و قَالَ عُثْمَانُ وَالْمُتَنَمِّصَاتِ ثُمَّ اتَّفَقَا وَالْمُتَفَلِّجَاتِ قَالَ عُثْمَانُ لِلْحُسْنِ الْمُغَيِّرَاتِ خَلْقَ اللَّهِ تَعَالَى فَقَالَ:

---

[189] U predislamsko doba to su više radile žene nego muškarci. Zato je Allahov Poslanik, s.a.v.s., spomenuo žene. Međutim, navedeno prokletstvo se odnosi na svakoga ko spomenuto bude radio, svejedno da li je u pitanju muškarac ili žena. Ovaj hadis su u *El-Kutubus-sitteu* zabilježili svi autori.

radi ljepšeg izgleda, pa mijenjaju lik koji je Allah stvorio.' On reče: 'A zašto da ne proklinjem one koje je prokleo Allahov Poslanik, a što je sadržano i u Knjizi Uzvišenog Allaha!?' Ona reče: 'Proučila sam sve što je između dvije korice Mushafa i to nisam našla.' On će na to: 'Tako mi Allaha, ako si ga pročitala, morala si to naći.' Potom je proučio: *Ono što vam da Poslanik – to prihvatite, a ono što vam zabrani – klonite se toga.* Ona reče: 'Ja nešto od toga vidim i na tvojoj ženi.' On reče: 'Uđi i pogledaj!' Ušla je, potom izišla i rekla: 'Nisam vidjela.' Osman kaže: 'Pa je rekla: 'Nisam vidjela.'', a on će na to: 'Da nešto od toga ima kod nje, mi ne bismo živjeli skupa.'"[190]

وَمَا لِي لَا أَلْعَنُ مَنْ لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ فِي كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى قَالَتْ لَقَدْ قَرَأْتُ مَا بَيْنَ لَوْحَيْ الْمُصْحَفِ فَمَا وَجَدْتُهُ فَقَالَ: وَاللَّهِ لَئِنْ كُنْتِ قَرَأْتِيهِ لَقَدْ وَجَدْتِيهِ ثُمَّ قَرَأَ ﴿ وَمَا آتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ﴾ قَالَتْ إِنِّي أَرَى بَعْضَ هَذَا عَلَى امْرَأَتِكَ قَالَ فَادْخُلِي فَانْظُرِي فَدَخَلَتْ ثُمَّ خَرَجَتْ فَقَالَ: مَا رَأَيْتِ و قَالَ عُثْمَانُ فَقَالَتْ مَا رَأَيْتُ فَقَالَ: لَوْ كَانَ ذَلِكَ مَا كَانَتْ مَعَنَا.

4169. ISPRIČAO NAM JE Ibnus-Serh, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Usamea, on od Ebana b. Saliha, on od Mudžahida b. Džebra, a on od Ibn Abbasa: "Prokleta je žena koja upleće tuđe kose i ona koja traži da joj se uplete tuđa kosa u njenu, žena koja čupa obrve i ona kojoj se čupaju obrve, žena koja tetovira i žena koja se tetovira, osim ako to čini zbog bolesti."

Ebu Davud kaže: "Objašnjenje za riječ *el-vasile* je da je to žena koja u kosu

٤١٦٩. حَدَّثَنَا ابْنُ السَّرْحِ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ عَنْ أُسَامَةَ عَنْ أَبَانَ بْنِ صَالِحٍ عَنْ مُجَاهِدِ بْنِ جَبْرٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: لُعِنَتْ الْوَاصِلَةُ وَالْمُسْتَوْصِلَةُ وَالنَّامِصَةُ وَالْمُتَنَمِّصَةُ وَالْوَاشِمَةُ وَالْمُسْتَوْشِمَةُ مِنْ غَيْرِ دَاءٍ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَتَفْسِيرُ الْوَاصِلَةِ الَّتِي تَصِلُ الشَّعْرَ بِشَعْرِ النِّسَاءِ وَالْمُسْتَوْصِلَةُ الْمَعْمُولُ بِهَا وَالنَّامِصَةُ الَّتِي تَنْقُشُ الْحَاجِبَ حَتَّى

[190] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori.

upleta kosu drugih žena, a *mustevsile* je ona kojoj se to čini. *En-namisa* je žena koja čupa obrve, a *el-mutenemisa* je žena kojoj se to čini. Dok je *el-vašima*, ona koja tetovira knom ili tintom po licu, a *el-mustevšime* je ona kojoj se to čini."

تُرَقِّـهُ وَالْمُتَنَمِّصَةُ الْمَعْمُولُ بِهَا وَالْوَاشِـمَةُ الَّتِي تَجْعَلُ الْخِيـلَانَ فِي وَجْهِهَا بِكُحْلٍ أَوْ مِدَادٍ وَالْمُسْتَوْشِمَةُ الْمَعْمُولُ بِهَا.

4170. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Džafer b. Zijad, kog je obavijestio Šerik, prenijevši od Salima, a on od Seida b. Džubejra: **"Nema smetnje da se upletu zehovi (vlakna, svile ili vune)."**

Ebu Davud kaže: "Kao da smatra da su zabranjene samo ženske kose. Ahmed je govorio: 'Zehove ne smeta uplitati.'"

٤١٧٠. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرِ بْنِ زِيَادٍ قَالَ حَدَّثَنَا شَرِيكٌ عَنْ سَالِمٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ قال: لَا بَأْسَ بِالْقَرَامِلِ

قَـالَ أَبُو دَاوُد: كَأَنَّهُ يَذْهَـبُ إِلَى أَنَّ الْمَنْهِيَّ عَنْهُ شُعُورُ النِّسَاءِ

قَـالَ أَبُـو دَاوُد: كَانَ أَحْمَـدُ يَقُـولُ الْقَرَامِلُ لَيْسَ بِهِ بَأْسٌ.

5. O odbijanju parfema

٥. بَاب فِي رَدِّ الطِّيبِ

4171. ISPRIČALI SU NAM El-Hasan b. Ali i Harun b. Abdullah, isti smisao, prenijevši od Ebu Abdurrahmana el-Mukrija, prenijevši od Seida b. Ebu Ejuba, on od Ubejdullaha b. Ebu Džafera, on od El-A'redža, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Kome bude ponuđen parfem neka ga ne odbija, jer je parfem ugodnog mirisa i lagahan je za nošenje."**[191]

٤١٧١. حَدَّثَنَـا الْحَسَـنُ بْـنُ عَلِيٍّ وَهَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْمَعْنَى أَنَّ أَبَا عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْمُقْرِئَ حَدَّثَهُمْ عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي أَيُّوبَ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْـنِ أَبِي جَعْفَرٍ عَنْ الْأَعْـرَجِ عَنْ أَبِي هُرَيْـرَةَ قَـالَ: قَالَ رَسُـولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ عُرِضَ عَلَيْهِ طِيبٌ فَلَا يَرُدَّهُ فَإِنَّهُ طَيِّبُ الرِّيحِ خَفِيفُ الْمَحْمَلِ.

---

[191] Vjerovjesnik, s.a.v.s., nije odbijao nijedan poklon, a posebno nikada nije odbio parfem. Ovaj hadis su zabilježili i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

6. O ženi koja se parfemiše radi izlaska

٦. بَاب مَا جَاءَ فِي الْمَرْأَةِ تَتَطَيَّبُ لِلْخُرُوجِ

4172. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Sabita b. Umarea, on od Gunejma b. Kajsa, ovaj od Ebu Musaa, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ako se žena naparfemiše (i namjerno) prođe pored tuđih muškaraca da bi osjetili njen miris, ona je takva i takva." – izgovorio je krupne riječi.**[192]

٤١٧٢. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى أَخْبَرَنَا ثَابِتُ بْنُ عُمَارَةَ حَدَّثَنِي غُنَيْمُ بْنُ قَيْسٍ عَنْ أَبِي مُوسَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا اسْتَعْطَرَتْ الْمَرْأَةُ فَمَرَّتْ عَلَى الْقَوْمِ لِيَجِدُوا رِيحَهَا فَهِيَ كَذَا وَكَذَا قَالَ قَوْلًا شَدِيدًا.

4173. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Asima b. Ubejdullaha, on od Ubejdullaha Ebu Ruhmovog štićenika, **da je Ebu Hurejrea srela neka žena od koje je osjetio ugodan miris parfema, a od rubova njenog ogrtača za njom se dizala prašina, te joj je kazao: "O robinjo Silnog, ideš li to iz džamije?" "Da." – odgovori ona, a on je upita: "Jesi li se zbog nje i namirisala?" "Jesam." – odgovori ona. "Čuo sam moga miljenika Ebul-Kasima kada je rekao: "Koja se žena naparfemiše radi ove džamije, neće joj biti primljen namaz sve dotle dok se ne vrati kući i**

٤١٧٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنْ عُبَيْدٍ مَوْلَى أَبِي رُهْمٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: لَقِيَتْهُ امْرَأَةٌ وَجَدَ مِنْهَا رِيحَ الطِّيبِ يَنْفَحُ وَلِذَيْلِهَا إِعْصَارٌ فَقَالَ: يَا أَمَةَ الْجَبَّارِ جِئْتِ مِنْ الْمَسْجِدِ قَالَتْ نَعَمْ قَالَ وَلَهُ تَطَيَّبْتِ قَالَتْ نَعَمْ قَالَ إِنِّي سَمِعْتُ حِبِّي أَبَا الْقَاسِمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا تُقْبَلُ صَلَاةٌ لِامْرَأَةٍ تَطَيَّبَتْ لِهَذَا

[192] U Et-Tirmizijevom predanju stoji da je rekao: **"Ona je prostitutka."**

ne okupa se onako kao što se kupa radi džunupluka." – reče joj Ebu Hurejre.[193]

Ebu Davud kaže: "Riječ *el-i'sar* znači: *prašina.*"

الْمَسْجِدِ حَتَّى تَرْجِعَ فَتَغْتَسِلَ غُسْلَهَا مِنَ الْجَنَابَةِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: الْإِعْصَارُ غُبَارٌ

4174. ISPRIČALI SU NAM En-Nufejli i Seid b. Mensur, njih je obavijestio Abdullah b. Muhammed Ebu Alkame, prenijevši od Jezida b. Husajfea, on od Busra b. Seida, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Koja god žena se naparfemiše, neka sa nama ne prisustvuje jacijskom namazu."**[194] Ibn Nufejl je rekao: **"Posljednjem namazu (toga dana)."**

٤١٧٤. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ وَسَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ قَالَا حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ أَبُو عَلْقَمَةَ قَالَ حَدَّثَنِي يَزِيدُ بْنُ خُصَيْفَةَ عَنْ بُسْرِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّمَا امْرَأَةٍ أَصَابَتْ بَخُورًا فَلَا تَشْهَدَنَّ مَعَنَا الْعِشَاءَ قَالَ ابْنُ نُفَيْلٍ عِشَاءَ الْآخِرَةِ.

7. O parfemu za muškarce

٧. بَاب فِي الْخَلُوقِ لِلرِّجَالِ

4175. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Ataa el-Hurasanija, on od Jahja b. Ja'mura, da je Ammar b. Jasir kazao: **"Došao sam svojoj porodici navečer, a ruke mi bijahu ispucale (od vjetra), pa su mi ih namazali šafranom. Ujutro sam otišao kod Vjerovjesnika,**

٤١٧٥. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ أَخْبَرَنَا عَطَاءٌ الْخُرَاسَانِيُّ عَنْ يَحْيَى بْنِ يَعْمَرَ عَنْ عَمَّارِ بْنِ يَاسِرٍ قال: قَدِمْتُ عَلَى أَهْلِي لَيْلًا وَقَدْ تَشَقَّقَتْ يَدَايَ فَخَلَّقُونِي بِزَعْفَرَانٍ فَغَدَوْتُ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى

[193] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu.*

[194] Spomenuo je jacijski namaz zato što su žene u najvećem broju prisustvovale jacijskom namazu. Poruka ima općenito značenje: neka sa nama ne prisustvuje zajedničkom klanjanju ni jednog namaza, čak ni jacijskog, kome je ženama najviše dozvoljeno da prisustvuju. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu.*

s.a.v.s., nazvao mu selam, a on mi niti primi selam niti mi izrazi dobrodošlicu, nego reče: 'Otiđi i operi to sa sebe.' Otišao sam, oprao ruke, potom ponovo došao, ali je ostalo na meni traga šafrana. Nazvao sam mu selam, a on mi niti uzvrati selam, niti mi poželi dobrodošlicu, nego reče: 'Idi i to operi sa sebe.' Otišao sam i opet ih oprao, a potom se vratio, nazvao mu selam, a on mi uzvrati na selam, izrazi mi dobrodošlicu i reče: 'Meleki milosti ne prisustvuju sahrani nevjernika, niti se nalaze pored onoga koji je namazan šafranom, niti prisustvuju u kući u kojoj se nalazi džunub osoba.' Potom je dopustio da džunub osoba kad hoće spavati, jesti ili piti uzme abdest."

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيَّ وَلَمْ يُرَحِّبْ بِي وَقَالَ اذْهَبْ فَاغْسِلْ هَذَا عَنْكَ فَذَهَبْتُ فَغَسَلْتُهُ ثُمَّ جِئْتُ وَقَدْ بَقِيَ عَلَيَّ مِنْهُ رَدْعٌ فَسَلَّمْتُ فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيَّ وَلَمْ يُرَحِّبْ بِي وَقَالَ اذْهَبْ فَاغْسِلْ هَذَا عَنْكَ فَذَهَبْتُ فَغَسَلْتُهُ ثُمَّ جِئْتُ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ فَرَدَّ عَلَيَّ وَرَحَّبَ بِي وَقَالَ إِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَا تَحْضُرُ جَنَازَةَ الْكَافِرِ بِخَيْرٍ وَلَا الْمُتَضَمِّخَ بِالزَّعْفَرَانِ وَلَا الْجُنُبَ قَالَ وَرَخَّصَ لِلْجُنُبِ إِذَا نَامَ أَوْ أَكَلَ أَوْ شَرِبَ أَنْ يَتَوَضَّأَ

4176. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Ali, kog je obavijestio Muhammed b. Bekr, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Omera b. Ataa b. Ebul-Havara, on od Jahjaa b. Ja'mura, on od nekog čovjeka, da je Ammar b. Jasir – Omer tvrdi da je Jahja spomenuo ime tog čovjeka, ali ga je Omer zaboravio – kazao: "Namazao sam se." – potom je spomenuo ovaj slučaj, ali je prvi hadis mnogo potpuniji, jer je u njemu spomenuto pranje – "Upitao sam Omera: 'Jesu li bili u ihramu?' On reče: 'Nisu bili u ihramu, bili su kod kuće.'"

٤١٧٦. حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَكْرٍ أَخْبَرَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ أَخْبَرَنِي عُمَرُ بْنُ عَطَاءِ ابْنِ أَبِي الْخُوَارِ أَنَّهُ سَمِعَ يَحْيَى بْنَ يَعْمَرَ يُخْبِرُ عَنْ رَجُلٍ أَخْبَرَهُ عَنْ عَمَّارِ بْنِ يَاسِرٍ زَعَمَ عُمَرُ أَنَّ يَحْيَى سَمَّى ذَلِكَ الرَّجُلَ فَنَسِيَ عُمَرُ اسْمَهُ أَنَّ عَمَّارًا قَالَ تَخَلَّقْتُ بِهَذِهِ الْقِصَّةِ وَالْأَوَّلُ أَتَمُّ بِكَثِيرٍ فِيهِ ذِكْرُ الْغُسْلِ قَالَ قُلْتُ لِعُمَرَ وَهُمْ حُرُمٌ قَالَ لَا الْقَوْمُ مُقِيمُونَ.

4177. ISPRIČAO NAM JE Zuhejr b. Harb el-Esedi, kog je obavijestio Muhammed b. Abdullah b. Harb el-Esedi, prenijevši od Ebu Džafera er-Razija, on od Er-Rebia b. Enesa, on od svoja dva djeda, oni od Ebu Musaa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Allah neće primiti namaz muškarcu dok na njegovom tijelu ima i trun parfema šafrana."**[195]

Ebu Davud kaže: "Obojici njegovih djedova bilo je ime Zejd."

٤١٧٧. حَدَّثَنَا زُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ الْأَسَدِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ ابْنِ الزُّبَيْرِ الْأَسَدِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو جَعْفَرٍ الرَّازِيُّ عَنْ الرَّبِيعِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ جَدَّيْهِ قَالَا سَمِعْنَا أَبَا مُوسَى يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَعَالَى صَلَاةَ رَجُلٍ فِي جَسَدِهِ شَيْءٌ مِنْ خَلُوقٍ**

قَالَ أَبُو دَاوُد: جَدَّاهُ زَيْدٌ وَزِيَادٌ.

4178. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog su obavijestili Hammad b. Zejd i Ismail b. Ibrahim, prenijevši od Abdulaziza b. Suhejba, a on od Enesa: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je muškarcima zabranio korišćenje šafrana."** Musedded je prenio od Ismaila: **"Muškarcu je zabranio upotrebu šafrana."**[196]

٤١٧٨. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ أَنَّ حَمَّادَ بْنَ زَيْدٍ وَإِسْمَعِيلَ بْنَ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَاهُمْ عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ صُهَيْبٍ عَنْ أَنَسٍ قَالَ: **نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ التَّزَعْفُرِ لِلرِّجَالِ وَقَالَ عَنْ إِسْمَعِيلَ أَنْ يَتَزَعْفَرَ الرَّجُلُ.**

4179. ISPRIČAO NAM JE Harun b. Abdullah, kog je obavijestio Abdulaziz b. Abdullah el-Uvejsi, prenijevši od Sulejmana b. Bilala, on od Sevra b. Zejda, ovaj od El-Hasana b. Ebul-

٤١٧٩. حَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْأُوَيْسِيُّ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ بِلَالٍ عَنْ ثَوْرِ بْنِ زَيْدٍ عَنْ الْحَسَنِ بْنِ

---

195 Parfem od šafrana je žute ili crvene boje. To je ženski parfem i zbog toga je nekada dozvoljen muškarcima, a nekada je zabranjen. Abadi smatra da su hadisi u kojima se on zabranjuje muškarcima derogirani.

196 Bilježe ga i Muslim u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

Hasana, a on od Ammara b. Jasira, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Troma se meleki ne približavaju: lešu nevjernika, osobi koja se namazala šafranom i džunub osobi, osim ako uzme abdest."**

أَبِي الْحَسَنِ عَنْ عَمَّارِ بْنِ يَاسِرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ثَلَاثَةٌ لَا تَقْرَبُهُمُ الْمَلَائِكَةُ جِيفَةُ الْكَافِرِ وَالْمُتَضَمِّخُ بِالْخَلُوقِ وَالْجُنُبُ إِلَّا أَنْ يَتَوَضَّأَ.

4180. ISPRIČAO NAM JE Ejub b. Muhammed er-Rekki, kog je obavijestio Omer b. Ejub, prenijevši od Džafera b. Burkana, on od Sabita b. el-Hadžadža, on od Abdullaha el-Hemdanija, a on od El-Velida b. Ukbea: **"Pošto je Allahov Vjerovjesnik, s.a.v.s., oslobodio Mekku, Mekkelije su mu donosili malu djecu, pa ih je potirao po glavama i molio Allaha da im podari bereket. Kada sam mu ja donesen, a bijah namazan parfemom od šafrana, nije me potrao po glavi."**

٤١٨٠. حَدَّثَنَا أَيُّوبُ بْنُ مُحَمَّدٍ الرَّقِّيُّ حَدَّثَنَا عُمَرُ بْنُ أَيُّوبَ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ بُرْقَانَ عَنْ ثَابِتِ بْنِ الْحَجَّاجِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ الْهَمْدَانِيِّ عَنِ الْوَلِيدِ بْنِ عُقْبَةَ قال: لَمَّا فَتَحَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَكَّةَ جَعَلَ أَهْلُ مَكَّةَ يَأْتُونَهُ بِصِبْيَانِهِمْ فَيَدْعُو لَهُمْ بِالْبَرَكَةِ وَيَمْسَحُ رُءُوسَهُمْ قَالَ فَجِيءَ بِي إِلَيْهِ وَأَنَا مُخَلَّقٌ فَلَمْ يَمَسَّنِي مِنْ أَجْلِ الْخَلُوقِ.

4181. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Omer b. Mejsere, kog je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Selma el-Alevija, on od Enesa b. Malika: **"Neki čovjek je ušao kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a na njemu se osjetio trag šafrana. Rijetko kad bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., pokazao čovjeku u lice da mu se nešto kod njega ne dopada. Pošto je izišao, rekao je: 'Naredite mu da ovo opere.'"**

٤١٨١. حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ بْنِ مَيْسَرَةَ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ حَدَّثَنَا سَلْمٌ الْعَلَوِيُّ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَجُلًا دَخَلَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَيْهِ أَثَرُ صُفْرَةٍ وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَلَّمَا يُوَاجِهُ رَجُلًا فِي وَجْهِهِ بِشَيْءٍ يَكْرَهُهُ فَلَمَّا خَرَجَ قَالَ لَوْ أَمَرْتُمْ هَذَا أَنْ يَغْسِلَ هَذَا عَنْهُ.

8. O kosi

4182. ISPRIČALI SU NAM Abdullah b. Mesleme i Muhammed b. Sulejman el-Enbari, njih je obavijestio Veki, prenijevši od Sufjana, on od Ebu Ishaka, da je El-Bera kazao: **"Nisam vidio nikoga ljepšeg izgleda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u crvenom ogrtaču."**[197] Muhammed b. Sulejman je dodao: **"Kosa mu je pala na ramena."**

Ebu Davud kaže: "Ovako ga je prenio Israil od Ebu Ishaka: **'Kosa mu je pala na ramena.'**, a Šu'be je kazao: **'Kosa mu je bila do ušnih resica.'**"

٨. بَاب مَا جَاءَ فِي الشَّعَرِ

٤١٨٢. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ وَمُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْأَنْبَارِيُّ قَالَا حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ سُفْيَانَ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ الْبَرَاءِ قَالَ: مَا رَأَيْتُ مِنْ ذِي لِمَّةٍ أَحْسَنَ فِي حُلَّةٍ حَمْرَاءَ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زَادَ مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ لَهُ شَعْرٌ يَضْرِبُ مَنْكِبَيْهِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: كَذَا رَوَاهُ إِسْرَائِيلُ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ قَالَ يَضْرِبُ مَنْكِبَيْهِ و قَالَ شُعْبَةُ يَبْلُغُ شَحْمَةَ أُذُنَيْهِ.

---

[197] Ibn Kajjim el-Dževzije smatra da griješi onaj ko misli da je to bio čisto crveni ogrtač. To je bio ogrtač iz Jemena, protkan crveno-crnim nitima. Sa njim se u tome ne slaže Eš-Ševkani. On smatra da je, ako ga ashab opisuje crvenim, onda crven, jer su ashabi vrlo dobro poznavali jezik. Na temelju ovog i drugih hadisa, Eš-Šafi i Malik smatraju da je muškarcima dozvoljeno oblačiti crvenu odjeću. Ebu Hanife smatra da im je mekruh oblačiti crvenu odjeću. Svoj stav temelji na hadisu koji bilježe Ebu Davud i Tirmizi od Abdullaha b. Amra: **"Pored Vjerovjesnika, s.a.v.s., je prošao neki čovjek a na sebi imao dvije crvene tkanine. Nazvao mu je selam, ali mu Vjerovjesnik, s.a.v.s., nije uzvratio."** Po mišljenju Ibn Hadžera el-Askalanija, sened ovog hadisa je slab, iako ga Et-Tirmizi u nekim primjercima svoje zbirke ocjenjuje dobrim. El-Munziri veli da se u njegovom senedu nalazi Ebu Jahja el-Kattat, o čijem su se pravom imenu učenjaci razišli, tako da se hadisi koje on prenosi ne mogu uzimati kao argumenti.

4183. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Omer, njega je obavijestio Šu'be, prenijevši od Ebu Ishaka, a on od El-Beraa: **"Vjerovjesniku, s.a.v.s., je kosa dopirala do ušnih resica."**[198]

٤١٨٣. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ الْبَرَاءِ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَهُ شَعْرٌ يَبْلُغُ شَحْمَةَ أُذُنَيْهِ.

4184. ISPRIČAO NAM JE Mahled b. Halid, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Sabita, a on od Enesa: **"Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., kosa je bila do ušnih resica."**[199]

٤١٨٤. حَدَّثَنَا مَخْلَدُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنْ ثَابِتٍ عَنْ أَنَسٍ قَالَ: كَانَ شَعْرُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى شَحْمَةِ أُذُنَيْهِ.

4185. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ismail, prenijevši od Humejda, da je Enes b. Malik kazao: **"Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., je kosa bila do polovine ušiju."**[200]

٤١٨٥. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ أَخْبَرَنَا حُمَيْدٌ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: كَانَ شَعْرُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى أَنْصَافِ أُذُنَيْهِ.

4186. ISPRIČAO NAM JE Ibn Nufejli, kog je obavijestio Abdurrahman b. Ebuz-Zinad, prenijevši od Hišama b. Urvea, on od svoga oca, a on od Aiše:

٤١٨٦. حَدَّثَنَا ابْنُ نُفَيْلٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ كَانَ شَعْرُ رَسُولِ اللَّهِ

---

[198] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Et-Tirmizija.

[199] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

[200] U spomenutim hadisima riječ je o različitim situacijama. Kada bi se Allahov Poslanik, s.a.v.s., podšišao, kosa mu je bila do polovine ušiju ili do resica ušiju. A kada se ne bi duže šišao, kosa bi mu padala i na ramena. Ovaj hadis su zabilježili i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

"Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., kosa nije bila ni duga ni kratka."[201]

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَوْقَ الْوَفْرَةِ وَدُونَ الْجُمَّةِ.

9. O razdjeljivanju kose

٩. بَاب مَا جَاءَ فِي الْفَرْقِ

4187. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Ibrahim b. Sa'd, prenijevši od Ibn Šihaba, on od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbea, a on od Ibn Abbasa: **"Sljedbenici Knjige su kosu češljali pravo, dok su je mušrici razdjeljivali. Vjerovjesnik, s.a.v.s., se volio slagati sa sljedbenicima Knjige u onome što mu nije bilo propisano. Zato je u početku svoju kosu češljao pravo, a kasnije je razdjeljivao."**[202]

٤١٨٧. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ أَخْبَرَنِي ابْنُ شِهَابٍ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: كَانَ أَهْلُ الْكِتَابِ يَعْنِي يَسْدِلُونَ أَشْعَارَهُمْ وَكَانَ الْمُشْرِكُونَ يَفْرُقُونَ رُءُوسَهُمْ وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تُعْجِبُهُ مُوَافَقَةُ أَهْلِ الْكِتَابِ فِيمَا لَمْ يُؤْمَرْ بِهِ فَسَدَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَاصِيَتَهُ ثُمَّ فَرَقَ بَعْدُ.

4188. ISPRIČAO NAM JE Jahja b. Halef, kog je obavijestio Abdula'la, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Muhammeda b. Džafera b. ez-Zubejra, on od Urvea, da je Aiša kazala: **"Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., bih**

٤١٨٨. حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ خَلَفٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْأَعْلَى عَنْ مُحَمَّدٍ يَعْنِي ابْنَ إِسْحَقَ قَالَ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرِ بْنِ الزُّبَيْرِ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ كُنْتُ إِذَا أَرَدْتُ أَنْ أَفْرُقَ

[201] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*. Et-Tirmizi je za ovaj hadis rekao da je hasenun-sahihun-garibun.

[202] Posljednja praksa Allahovog Poslanika, s.a.v.s., bila je da je razdjeljivao kosu. El-Hazimi smatra da je prethodna njegova praksa češljanja kose pravo derogirana, što znači, kako tvrdi Ibn Hadžer el-Askalani, da mu je kasnije Objavom precizirano kako će kosu češljati.

razdjeljivala kosu od vrha glave, tako da bi mu razdjeljak čeonog uvojka došao tačno između očiju."

10. O dužoj kosi

4189. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Ala, kog su obavijestili Muavija b. Hišam, Sufjan b. Ukbe es-Suvai, Kabiseov brat, i Humejd b. Huvar, prenijevši od Sufjana es-Sevrija, on od Asima b. Kulejba, on od svoga oca, da je Vail b. Hudžr kazao: **"Otišao sam Vjerovjesniku, s.a.v.s., a imao sam dugačku kosu. Pošto me ugleda, upita me: 'Je li uvijek tako?' Vratih se kući i skratih kosu. Sutradan mu opet otiđoh, a on reče: 'Nisam ništa loše mislio, ali je tako bolje.'"**[203]

11. O čovjeku koji upleta svoju kosu

4190. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ibn Ebu Nedžiha, on od Mudžahida, da je Umihana rekla: **"Allahov Poslanik,**

رَأْسَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَدَعْتُ الْفَرْقَ مِنْ يَافُوخِهِ وَأُرْسِلُ نَاصِيَتَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ.

١٠. بَاب فِي تَطْوِيلِ الْجُمَّةِ

٤١٨٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ حَدَّثَنَا مُعَاوِيَةُ بْنُ هِشَامٍ وَسُفْيَانُ بْنُ عُقْبَةَ السُّوَائِيُّ هُوَ أَخُو قَبِيصَةَ وَحُمَيْدُ بْنُ خُوَارٍ عَنْ سُفْيَانَ الثَّوْرِيِّ عَنْ عَاصِمِ بْنِ كُلَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ وَائِلِ بْنِ حُجْرٍ قَالَ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلِي شَعْرٌ طَوِيلٌ فَلَمَّا رَآنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ذُبَابٌ ذُبَابٌ قَالَ فَرَجَعْتُ فَجَزَزْتُهُ ثُمَّ أَتَيْتُهُ مِنْ الْغَدِ فَقَالَ: إِنِّي لَمْ أَعْنِكَ وَهَذَا أَحْسَنُ.

١١. بَاب فِي الرَّجُلِ يَعْقِصُ شَعْرَهُ

٤١٩٠. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ ابْنِ أَبِي نَجِيحٍ عَنْ مُجَاهِدٍ قَالَ قَالَتْ أُمُّ هَانِئٍ قَدِمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ

[203] Bilježe ga i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

s.a.v.s., je stigao u Mekku,[204] a na glavi je imao četiri pletenice, tj. uvojka."[205]

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى مَكَّةَ وَلَهُ أَرْبَعُ
غَدَائِرَ تَعْنِي عَقَائِصَ.

12. O brijanju glave

١٢. بَاب فِي حَلْقِ الرَّأْسِ

4191. ISPRIČALI SU NAM Ukbe b. Mukrem i Ibnul-Musenna, njih je obavijestio Vehb b. Džerir, prenijevši od svog oca, on od Muhammeda b. Ebu Jakuba, ovaj od El-Hasana b. Sa'da, a on od Abdullaha b. Džafera: **"Nakon Džaferove smrti, Allahov Poslanik, s.a.v.s., njegovoj porodici nije išao tri dana. Zatim im je otišao i rekao: 'Od danas više nemojte plakati za mojim bratom.', a onda je rekao: 'Dovedite mi sinove moga brata.'[206] 'Doveli su nas' – veli Abdullah – 'poput malih ptića, a onda je rekao: 'Zovnite mi bricu!'**

٤١٩١. حَدَّثَنَا عُقْبَةُ بْنُ مُكْرَمٍ
وَابْنُ الْمُثَنَّى قَالَا حَدَّثَنَا وَهْبُ
بْنُ جَرِيرٍ حَدَّثَنَا أَبِي قَالَ سَمِعْتُ
مُحَمَّدَ بْنَ أَبِي يَعْقُوبَ يُحَدِّثُ عَنْ
الْحَسَنِ بْنِ سَعْدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ
جَعْفَرٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ أَمْهَلَ آلَ جَعْفَرٍ ثَلَاثًا أَنْ
يَأْتِيَهُمْ ثُمَّ أَتَاهُمْ فَقَالَ: لَا تَبْكُوا
عَلَى أَخِي بَعْدَ الْيَوْمِ ثُمَّ قَالَ ادْعُوا
لِي بَنِي أَخِي فَجِيءَ بِنَا كَأَنَّا أَفْرُخٌ

---

[204] U predanju koje bilježi Ahmed b. Hanbel, u *Musnedu*, stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., četiri puta dolazio u Mekku: kada je nakon Hudejbije obavio umru, kada je oslobodio Mekku, kada je obavio umru el-dži'rane i kada je bio na Oprosnom hadžu. Dolazak koji se spominje u ovom hadisu, kako se da vidjeti iz nekih predanja, bio je za vrijeme Oslobođenja Mekke, 8. godine po Hidžri.

[205] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

[206] Džafer b. Ebu Talib je poginuo u Bici na Muti, 8. godine po Hidžri 629. po Isau, a.s. Iza njega su ostala trojica sinova: Abdullah, Avn i Muhammed.

Pošto je došao, on mu naredi te nam obrija glave.'"[207]

فَقَالَ: ادْعُوا لِي الْحَلَّاقَ فَأَمَرَهُ فَحَلَقَ رُءُوسَنَا.

13. O ostavljanju čuperka djetetu

١٣. بَاب فِي الصبي له ذُؤَابَةٍ

4192. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Osman b. Osman – Ahmed je za njega rekao da je dobar čovjek – prenijevši od Omera b. Nafia, od svoga oca, a on od Ibn Omera: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio čuperak, a to je kad se djetetu obrije glava, a ostavi jedan dio kose."**[208]

٤١٩٢. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ عُثْمَانَ قَالَ أَحْمَدُ كَانَ رَجُلًا صَالِحًا قَالَ أَخْبَرَنَا عُمَرُ بْنُ نَافِعٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ عُمَرَ قال: **نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ الْقَزَعِ وَالْقَزَعُ أَنْ يُحْلَقَ رَأْسُ الصَّبِيِّ فَيُتْرَكَ بَعْضُ شَعْرِهِ.**

4193. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Ejuba, on od Nafia, a on od Ibn Omera: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio čuperak, a to je da se djetetu obrije glava, a ostavi jedan pramen."**

٤١٩٣. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ حَدَّثَنَا أَيُّوبُ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ الْقَزَعِ وَهُوَ أَنْ يُحْلَقَ رَأْسُ الصَّبِيِّ فَتُتْرَكَ لَهُ ذُؤَابَةٌ.**

4194. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od

٤١٩٤. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ

[207] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*. Pošto je njihova majka Esma bint Umejs bila u žalosti zbog pogibije svog muža Džafera b. Ebu Taliba, nije ih mogla čistiti, uređivati i češljati. Allahov Poslanik, s.a.v.s., se pobojao da se ne navašljaju, te je naredio brici da im obrije glave.

[208] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Et-Tirmizija.

Ejuba, on od Nafia, a on od Ibn Omera: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je vidio dječaka kome je dio glave obrijan, a dio ostavljen pod kosom, pa im je to zabranio, rekavši: 'Ili je svu obrijte ili je svu ostavite.'"**[209]

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى صَبِيًّا قَدْ حُلِقَ بَعْضُ شَعْرِهِ وَتُرِكَ بَعْضُهُ فَنَهَاهُمْ عَنْ ذَلِكَ وَقَالَ احْلِقُوهُ كُلَّهُ أَوِ اتْرُكُوهُ كُلَّهُ.

14. O dopuštenju toga

١٤. بَاب مَا جَاءَ فِي الرُّخْصَةِ

4195. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Ala, kog je obavijestio Zejd b. el-Hubab, prenijevši od Mejmuna b. Abdullaha, on od Sabita el-Bunanija, da je Enes b. Malik kazao: **"Imao sam čuperak. Moja majka reče: 'Neću ti ga odsjeći.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi ga ispružio i uhvatio."**[210]

٤١٩٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ حَدَّثَنَا زَيْدُ بْنُ الْحُبَابِ عَنْ مَيْمُونِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ ثَابِتٍ الْبُنَانِيِّ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: كَانَتْ لِي ذُؤَابَةٌ فَقَالَتْ لِي أُمِّي لَا أَجُزُّهَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَمُدُّهَا وَيَأْخُذُ بِهَا.

4196. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Jezid b. Harun, da je El-Hadžadž b. Hassan kazao: **"Ušli smo kod Enesa b. Malika. Moja sestra El-Mugira mi je (poslije) pričala: 'Tada si bio dječak; imao si dva čuperka (ili: dva pramena na glavi). Potrao ti je rukom glavu, blagoslovio te i rekao: 'Obrij ova dva pramena (ili: dva čuperka), jer je to običaj jevreja.'"**

٤١٩٦. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ حَدَّثَنَا الْحَجَّاجُ بْنُ حَسَّانَ قَالَ دَخَلْنَا عَلَى أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ فَحَدَّثَتْنِي أُخْتِي الْمُغِيرَةُ قَالَتْ وَأَنْتَ يَوْمَئِذٍ غُلَامٌ وَلَكَ قَرْنَانِ أَوْ قُصَّتَانِ فَمَسَحَ رَأْسَكَ وَبَرَّكَ عَلَيْكَ وَقَالَ احْلِقُوا هَذَيْنِ أَوْ قُصُّوهُمَا فَإِنَّ هَذَا زِيُّ الْيَهُودِ.

---

[209] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

[210] El-Kari veli: "Ispružio bi ga niz glavu i ono što bi bilo duže od ušiju odsjekao bi. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*, sa pouzdanim senedom.

15. O potkresivanju brkova

4197. ISPRIČAO NAM JE Museddeda, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ez-Zuhrija, on od Seida, a on od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Petero spada u fitret:[211] obrezivanje,[212] brijanje oko spolnog organa, brijanje ispod pazuha, sječenje noktiju i potkresivanje brkova."**[213]

4198. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme el-Ka'nebi, prenijevši od Malika, on od Ebu Bekra b. Nafia,[214]

١٥. بَاب فِي أَخْذِ الشَّارِبِ

٤١٩٧. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَعِيدٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ يَبْلُغُ بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْفِطْرَةُ خَمْسٌ أَوْ خَمْسٌ مِنْ الْفِطْرَةِ الْخِتَانُ وَالِاسْتِحْدَادُ وَنَتْفُ الْإِبِطِ وَتَقْلِيمُ الْأَظْفَارِ وَقَصُّ الشَّارِبِ.

٤١٩٨. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ الْقَعْنَبِيُّ عَنْ مَالِكٍ عَنْ أَبِي بَكْرِ

---

[211] Fitret je prirodno stanje, Allahov, dž.š., zakon koji čovjek treba prakticirati. Neki kažu to je sunnet. (Prim. rec.)

[212] Do kog vremena treba obaviti obrezivanje spolnog organa muškog djeteta/sunećenje, sporno je među islamskim učenjacima. Većina ih smatra da za obrezivanje nema određenog roka i da nije obaveza sunećenje obaviti dok je dijete malo. Svoj stav temelje na hadisu koji bilježe El-Buhari i Muslim u *Sahihima*, od Ebu Hurejrea, u kome stoji da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ibrahim, a.s., se osunetio u osamdesetoj godini života."** Eš-Šafi smatra da je roditelj ili staratelj dužan osunetiti dijete dok je još malo, a najdalje do punoljetnosti. Bilježe El-Bejheki u *Sunenu*, i Hakim u *Mustedreku*, da je Aiša kazala: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je Hasana i Husejna osunetio sedmi dan po rođenju."** Iz svega navedenog se zaključuje da je dijete lijepo osunetiti, po mogućnosti, sedmi dan po rođenju. A ako se tad ne uradi, može kad god se za to dobije prilika, pa makar i pozno.

[213] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori.

[214] Ebu Bekr b. Nafi el-Adevi, Ibn Omerov štićenik, je iskren prenosilac hadisa. Vele da mu je ime Omer. Pripadao je sedmoj

on od svoga oca, a on od Abdullaha b. Omera: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je naredio potkresivanje brkova, a puštanje brade."**[215]

بْنِ نَافِعٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَرَ بِإِحْفَاءِ الشَّوَارِبِ وَإِعْفَاءِ اللِّحَى.

4199. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Ibrahim, kog je obavijestio Sadeka ed-Dekiki, prenijevši od Ebu Imrana el-Dževnija, da je Enes b. Malik kazao: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je odredio da brijemo dio oko spolnog organa, da obrezujemo nokte, skraćujemo brkove i brijemo ispod pazuha jedanput u četrdeset dana."**[216]

٤١٩٩. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا صَدَقَةُ الدَّقِيقِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو عِمْرَانَ الْجَوْنِيُّ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: وَقَّتَ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَلْقَ الْعَانَةِ وَتَقْلِيمَ الْأَظْفَارِ وَقَصَّ الشَّارِبِ وَنَتْفَ الْإِبِطِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا مَرَّةً

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je Džafer b. Sulejman od Ebu Imrana, a on od Enesa, i nije spomenuo Vjerovjesnika, s.a.v.s., nego je kazao: **"određeno nam je vremenski"**, i ovo je pouzdanije.

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ جَعْفَرُ بْنُ سُلَيْمَانَ عَنْ أَبِي عِمْرَانَ عَنْ أَنَسٍ لَمْ يَذْكُرْ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ وُقِّتَ لَنَا وَهَذَا أَصَحُّ.

4200. ISPRIČAO NAM JE Ibn Nufejl, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Abdulmelika b. Ebu Sulejmana, Abdulmelik je čitao Ebuz-Zubejru, a Ebuz-Zubejr ga je prenio od Džabira, koji je kazao: **"Mi smo puštali prednje**

٤٢٠٠. حَدَّثَنَا ابْنُ نُفَيْلٍ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ قَرَأْتُ عَلَى عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ أَبِي سُلَيْمَانَ وَقَرَأَهُ عَبْدُ الْمَلِكِ عَلَى أَبِي الزُّبَيْرِ وَرَوَاهُ أَبُو الزُّبَيْرِ عَنْ

---

generaciji.

[215] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

[216] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

dijelove brade, osim prilikom hadža ili umre."[217]

Ebu Davud je rekao: "El-istihad je brijanje oko spolnog organa."

جَابِرٍ قال: كُنَّا نُعْفِي السِّبَالَ إِلَّا فِي حَجٍّ أَوْ عُمْرَةٍ

قَالَ أَبُو دَاوُد: الِاسْتِحْدَادُ حَلْقُ الْعَانَةِ.

16. O čupanju sijedih dlaka

١٦. بَاب فِي نَتْفِ الشَّيْبِ

4201. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja. A obavijestio nas je Musedded, prenijevši od Sufjana, isti smisao, on od Ibn Adžlana, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, a on od njegovog djeda, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ne čupajte sijede dlake. Nijedan musliman neće osijediti u islamu, a da mu** (kako stoji u Museddedovom predanju od Sufjana) **one (sijede dlake) neće biti svjetlo na Sudnjem danu."** A u (Jahjaovom hadisu stoji): **"a da mu neće na svaku (sijedu dlaku) biti upisan po jedan sevap i izbrisan po jedan grijeh."**[218]

٤٢٠١. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى ح. وحَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ الْمَعْنَى عَنْ ابْنِ عَجْلَانَ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَنْتِفُوا الشَّيْبَ مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَشِيبُ شَيْبَةً فِي الْإِسْلَامِ قَالَ عَنْ سُفْيَانَ إِلَّا كَانَتْ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقَالَ فِي حَدِيثِ يَحْيَى إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِهَا حَسَنَةً وَحَطَّ عَنْهُ بِهَا خَطِيئَةً.

---

[217] El-Buhari bilježi u *Sahihu*: **"Kada bi Ibn Omer obavio hadž ili umru, uzeo bi bradu u šaku i sve što bi prešlo preko šake odsjekao bi."**

[218] Sijede vlasi se kod ljudi javljaju u njihovoj poznoj dobi, u zrelosti, kada im prohtjevi i strasti počinju stagnirati i kada se ljudi više orjentišu na činjenje dobrih djela i rad za Budući svijet. Zbog toga Allahov Poslanik, s.a.v.s., veli da će sijede vlasi na Sudnjem danu biti svjetlo muslimana, jer se javljaju u vrijeme njihove imanske zrelosti. Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranjuje čupanje sijedih dlaka, a dozvoljava njihovo knivenje i bojenje.

17. O bojenju sijede kose i brade

١٧. بَاب فِي الْخِضَابِ

4202. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ez-Zuhrija, on od Ebu Selemea i Sulejmana b. Jesara, a on od Ebu Hurejrea, koji vezuje za Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je kazao: **"Jevreji i i kršćani ne boje sijede kose i brade, pa se razlikujte od njih."**[219]

٤٢٠٢. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ وَسُلَيْمَانَ بْنِ يَسَارٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ يَبْلُغُ بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى لَا يَصْبُغُونَ فَخَالِفُوهُمْ.

4203. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Amr b. es-Serh i Ahmed b. Seid el-Hemdani, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Ebuz-Zubejra, da je Džabir b. Abdullah kazao: **"Ebu Kuhafe[220] je doveden na dan Oslobođenja Mekke, a glava mu i brada bijahu bijele poput cvijeta drveta segam. Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Promijenite ovo u neku drugu boju, a izbjegavajte crnu.'"**[221]

٤٢٠٣. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَمْرِو بْنِ السَّرْحِ وَأَحْمَدُ بْنُ سَعِيدٍ الْهَمْدَانِيُّ قَالَا حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ حَدَّثَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قال: أُتِيَ بِأَبِي قُحَافَةَ يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ وَرَأْسُهُ وَلِحْيَتُهُ كَالثَّغَامَةِ بَيَاضًا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: غَيِّرُوا هَذَا بِشَيْءٍ وَاجْتَنِبُوا السَّوَادَ.

---

[219] Jevreji i hrišćani nisu ničim bojili sijedu kosu ili bradu, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredio svojim sljedbenicima da kniju sijedu kosu ili bradu kako bi se i po tome od njih razlikovali.

[220] Ebu Kuhafe je otac Ebu Bekra es-Siddika. Primio je islam na Dan oslobođenja Mekke. Živio je do Omerovog hilafeta, nadživivši svoga sina Ebu Bekra es-Siddika.

[221] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

4204. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Seida el-Džurejrija, on od Abdullaha b. Burejdea, on od Ebul-Esveda ed-Dilija, a on od Ebu Zerra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Knom i mečkovcem[222] se najbolje mogu obojiti sjeda kosa i brada."[223]**

٤٢٠٤. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنْ سَعِيدٍ الْجُرَيْرِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِي الْأَسْوَدِ الدِّيلِيِّ عَنْ أَبِي ذَرٍّ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ أَحْسَنَ مَا غُيِّرَ بِهِ هَذَا الشَّيْبُ الْحِنَّاءُ وَالْكَتَمُ.

4205. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus, kog je obavijestio Ubejdullah b. Ijad, prenijevši od Ijada, da je Ebu Rimse kazao: **"Otišao sam sa ocem Vjerovjesniku, s.a.v.s., a on imaše podužu kosu, do ušnih resica, oknivenu; na njemu bijahu dva zelena (prugasta) ogrtača."**

٤٢٠٥. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ إِيَادٍ قَالَ حَدَّثَنَا إِيَادٌ عَنْ أَبِي رِمْثَةَ قال: انْطَلَقْتُ مَعَ أَبِي نَحْوَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِذَا هُوَ ذُو وَفْرَةٍ بِهَا رَدْعُ حِنَّاءٍ وَعَلَيْهِ بُرْدَانِ أَخْضَرَانِ

4206. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Ala, kog je obavijestio Ibn Idris, prenijevši od Ibn Ebdžera, on od Ijada b. Lekita, a on od Ebu Rimsea, koji je u ovom haberu kazao: **"Moj otac je rekao Vjerovjesniku, s.a.v.s: 'Ja sam liječnik, pokaži mi to na leđima.' On reče: 'Allah je liječnik, a ti si samo lju-**

٤٢٠٦. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ حَدَّثَنَا ابْنُ إِدْرِيسَ قَالَ سَمِعْتُ ابْنَ أَبْجَرَ عَنْ إِيَادِ بْنِ لَقِيطٍ عَنْ أَبِي رِمْثَةَ فِي هَذَا الْخَبَرِ قَالَ فَقَالَ لَهُ أَبِي أَرِنِي هَذَا الَّذِي بِظَهْرِكَ فَإِنِّي رَجُلٌ طَبِيبٌ قَالَ اللَّهُ الطَّبِيبُ بَلْ

---

[222] Mečkovac je vrsta biljke – bot (ligistrum vulgare).

[223] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

bazan; liječnik je Onaj Koji je stvorio lijek.'"[224]

أَنْتَ رَجُلٌ رَفِيقٌ طَبِيبُهَا الَّذِي خَلَقَهَا.

4207. ISPRIČAO NAM JE Ibn Beššar, kog je obavijestio Abdurrahman, prenijevši od Sufjana, on od Ijada b. Lekita, da je Ebu Remse kazao: **"Došao sam sa ocem Vjerovjesniku, s.a.v.s., pa je moga oca ili nekog drugog čovjeka upitao: 'Ko je ovaj?' 'Moj sin.' – reče otac, a on kaza: 'Neće on nositi tvoj teret (niti ćeš ti nositi njegov).' Brada mu je bila obojena knom."**[225]

٤٢٠٧. حَدَّثَنَا ابْنُ بَشَّارٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ إِيَادِ بْنِ لَقِيطٍ عَنْ أَبِي رِمْثَةَ قَالَ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا وَأَبِي فَقَالَ لِرَجُلٍ أَوْ لِأَبِيهِ مَنْ هَذَا قَالَ ابْنِي قَالَ لَا تَجْنِي عَلَيْهِ وَكَانَ قَدْ لَطَّخَ لِحْيَتَهُ بِالْحِنَّاءِ.

4208. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ubejd, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Sabita, **da je Enes upitan da li se Vjerovjesnik, a.s., knio, pa je kazao da se on nije knio, ali su se knili Ebu Bekr i Omer, r.a.**[226]

٤٢٠٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ ثَابِتٍ عَنْ أَنَسٍ أَنَّهُ سُئِلَ عَنْ خِضَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ أَنَّهُ لَمْ يَخْضِبْ وَلَكِنْ قَدْ خَضَبَ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا.

18. O bojenju (brade i kose) u žuto

١٨. بَاب مَا جَاءَ فِي خِضَابِ الصُّفْرَةِ

4209. ISPRIČAO NAM JE Abdurrahim b. Mutarrif Ebu Sufjan, kog je obavijestio Amr b. Muhammed, on od Ibn Ebu Revvada, on od Nafia, a on od Ibn Omera: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je**

٤٢٠٩. حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحِيمِ بْنُ مُطَرِّفٍ أَبُو سُفْيَانَ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ مُحَمَّدٍ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي رَوَّادٍ عَنْ

[224] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*, ali u nešto skraćenom obliku.

[225] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

[226] Biljži ga i Muslim u *Sahihu*.

obuvao sandale od uštavljene mehke kože bez dlaka i bojio bradu žutnjakom i šafranom, i Ibn Omer je to činio."[227]

نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَلْبَسُ النِّعَالَ السِّبْتِيَّةَ وَيُصَفِّرُ لِحْيَتَهُ بِالْوَرْسِ وَالزَّعْفَرَانِ وَكَانَ ابْنُ عُمَرَ يَفْعَلُ ذَلِكَ.

4210. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Ishak b. Mensur, prenijevši od Muhammeda b. Talhe, on od Humejda b. Vehba, on od Ibn Tavsa, on od Tavsa, a on od Ibn Abbasa: **"Pored Vjerovjesnika, s.a.v.s., je prošao čovjek koji je (bradu) obojio knom, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: 'Kako je ovo lijepo.' Prošao je pored njega i drugi čovjek koji je (bradu) obojio knom i mečkovcem, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: 'Ovo je još bolje od onoga.' A prošao je pored njega i treći čovjek koji je (bradu) obojio u žuto, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: 'Ovo je bolje od svega prethodnog.'"[228]**

٤٢١٠. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا إِسْحَقُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ طَلْحَةَ عَنْ حُمَيْدِ بْنِ وَهْبٍ عَنْ ابْنِ طَاوُوسٍ عَنْ طَاوُوسٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: مَرَّ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ قَدْ خَضَّبَ بِالْحِنَّاءِ فَقَالَ: مَا أَحْسَنَ هَذَا قَالَ فَمَرَّ آخَرُ قَدْ خَضَّبَ بِالْحِنَّاءِ وَالْكَتَمِ فَقَالَ: هَذَا أَحْسَنُ مِنْ هَذَا قَالَ فَمَرَّ آخَرُ قَدْ خَضَّبَ بِالصُّفْرَةِ فَقَالَ: هَذَا أَحْسَنُ مِنْ هَذَا كُلِّهِ.

19. O bojenju (brade i kose) u crno

١٩. بَاب مَا جَاءَ فِي خِضَابِ السَّوَادِ

4211. ISPRIČAO NAM JE Ebu Tevbe, kog je obavijestio Ubejdullah, a njega Abdulkerim el-Džezeri, prenijevši od Seida b. Džubejra, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

٤٢١١. حَدَّثَنَا أَبُو تَوْبَةَ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ عَنْ عَبْدِ الْكَرِيمِ الْجَزَرِيِّ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

---

[227] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

[228] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

"Pred Sudnji dan će doći ljudi koji će (svoje brade) bojiti u crno poput prsa golubova. Oni neće ni osjetiti džennetskog mirisa."[229]

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَكُونُ قَوْمٌ يَخْضِبُونَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ بِالسَّوَادِ كَحَوَاصِلِ الْحَمَامِ لَا يَرِيحُونَ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ.

20. O korišćenju slonove kosti

٢٠. بَاب مَا جَاءَ فِي الِانْتِفَاعِ بِالْعَاجِ

4212. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Abdulvaris b. Seid, prenijevši od Muhammeda b. Džuhadea, on od Humejda eš-Šamija, on od Sulejmana el-Menbehija, da je Sevban, štićenik Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kazao: **"Kada bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., kretao na put, sa Fatimom bi se posljednjom oprostio, a kada bi se vraćao s puta, prvo bi kod nje ušao. Kad se jednom prilikom vratio iz vojnog pohoda, nije ušao kod nje, jer**

٤٢١٢. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ بْنُ سَعِيدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جُحَادَةَ عَنْ حُمَيْدٍ الشَّامِيِّ عَنْ سُلَيْمَانَ الْمُنَبِّهِيِّ عَنْ ثَوْبَانَ مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَافَرَ كَانَ آخِرُ عَهْدِهِ بِإِنْسَانٍ مِنْ أَهْلِهِ فَاطِمَةَ وَأَوَّلُ مَنْ يَدْخُلُ عَلَيْهَا إِذَا قَدِمَ فَاطِمَةَ فَقَدِمَ مِنْ غَزَاةٍ لَهُ وَقَدْ

[229] Većina učenjaka je na temelju ovoga hadisa zauzela stav da je bojenje kose i brade u crno mekruh. En-Nevevi smatra da je to mekruh tahrimen. Neki smatraju da im je to dozvoljeno u borbi, dok neki poput El-Halimija smatraju da je bojenje kose u crno dozvoljeno ženama, a nije muškarcima. Razlog što su učenjaci bojenje kose i brade u crno osudili jeste taj što su sljedbenici ranije objavljenih Knjiga kose i brade bojili u crno, pa da bi se i u tome razlikovali od njih. Ahmed b. Hanbel je zabilježio u *Musnedu* sa senedom od Ebu Umamea koji je kazao da je jednom prilikom izišao sa nekim ensarijama koji su imali sijede brade i kose, pa im je rekao: "O skupino ensarija, obojite vaše brade i kose u crvenkasto i žuto, a razlikujte se od sljedbenika ranije objavljenih Knjiga (koji su ih bojili u crno)."

je Fatima bila na svoja vrata stavila tkaninu od kostrijeti (ili: zavjesu), a Hasana i Husejna je nagizdala narukvicama od srebra. Pomislivši da nije htio ući zbog onoga što je vidio, uklonila je zavjesu i skinula narukvice sa dječaka i raskomadane ih dala njima dvojici. Njih dvojica plačući odoše Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. On od njih dvojice uze dijelove narukvica i reče: 'Sevbane, odnesi ovo kod tog i tog (do kuće jednog Medinelije), oni su moja porodica i nije mi drago da luksuzno žive na ovom svijetu. Sevbane, za ovo Fatimi kupi ogrlicu od kosti morskih životinja, a (njima dvojici) narukvice od slonove kosti.'"[230]

عَلَّقَتْ مِسْحًا أَوْ سِتْرًا عَلَى بَابِهَا وَحَلَّتْ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ قُلْبَيْنِ مِنْ فِضَّةٍ فَقَدِمَ فَلَمْ يَدْخُلْ فَظَنَّتْ أَنَّ مَا مَنَعَهُ أَنْ يَدْخُلَ مَا رَأَى فَهَتَكَتْ السِّتْرَ وَفَكَّكَتْ الْقُلْبَيْنِ عَنْ الصَّبِيَّيْنِ وَقَطَّعَتْهُ بَيْنَهُمَا فَانْطَلَقَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُمَا يَبْكِيَانِ فَأَخَذَهُ مِنْهُمَا وَقَالَ يَا ثَوْبَانُ اذْهَبْ بِهَذَا إِلَى آلِ فُلَانٍ أَهْلِ بَيْتٍ بِالْمَدِينَةِ إِنَّ هَؤُلَاءِ أَهْلُ بَيْتِي أَكْرَهُ أَنْ يَأْكُلُوا طَيِّبَاتِهِمْ فِي حَيَاتِهِمْ الدُّنْيَا يَا ثَوْبَانُ اشْتَرِ لِفَاطِمَةَ قِلَادَةً مِنْ عَصَبٍ وَسِوَارَيْنِ مِنْ عَاجٍ.

[230] Da li je kost slona čista i dozvoljena za korišćenje muslimanima sporno je među islamskim pravnicima. Eš-Šafi smatra da je ona nečista. Ebu Hanife smatra da je čista, Ibn Tejmijje smatra također da je čista i da je muslimanima dozvoljeno njeno korišćenje. Kao dokaz tome o navodi i činjenicu da su ashabi koristili češljeve napravljene od slonove kosti. Da su smatrali slonovu kost nečistom, ne bi to činili.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

POGLAVLJA O PRSTENU

1. O izradi prstena

4213. ISPRIČAO NAM JE Abdurrahim b. Mutarrif er-Revasi, kog je obavijestio Isa, prenijevši od Seida, on od Katadea, a on od Enesa b. Malika: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je htio napisati pismo nekim nearapima, pa mu je rečeno da oni ne pridaju značaj pismima na kojima nema pečata. Tada on naredi da mu se izradi prsten od srebra na kome je dao ugravirati: Muhammedun Resulullah/Muhammed, Allahov poslanik."**[231]

4214. ISPRIČAO NAM JE Vehb b. Bekijje, prenijevši od Halida, on od Seida, on od Katadea, a on od Enesa – po značenju, slično hadisu Isaa b. Junusa, s tim što je dodao: **"Do smrti ga je nosio na ruci. Potom ga je naslijedio Ebu Bekr i nosio ga do svoje smrti. Potom ga je naslijedio Omer i nosio do svoje smrti. Kada ga je naslijedio**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كِتَاب الْخَاتَمِ

١. بَاب مَا جَاءَ فِي اتِّخَاذِ الْخَاتَمِ

٤٢١٣. حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحِيمِ بْنُ مُطَرِّفٍ الرُّوَاسِيُّ حَدَّثَنَا عِيسَى عَنْ سَعِيدٍ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: أَرَادَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَكْتُبَ إِلَى بَعْضِ الْأَعَاجِمِ فَقِيلَ لَهُ إِنَّهُمْ لَا يَقْرَءُونَ كِتَابًا إِلَّا بِخَاتَمٍ فَاتَّخَذَ خَاتَمًا مِنْ فِضَّةٍ وَنَقَشَ فِيهِ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

٤٢١٤. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ عَنْ خَالِدٍ عَنْ سَعِيدٍ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَنَسٍ بِمَعْنَى حَدِيثِ عِيسَى بْنِ يُونُسَ زَادَ فَكَانَ فِي يَدِهِ حَتَّى قُبِضَ وَفِي يَدِ أَبِي بَكْرٍ حَتَّى قُبِضَ وَفِي يَدِ عُمَرَ حَتَّى قُبِضَ وَفِي يَدِ عُثْمَانَ فَبَيْنَمَا هُوَ عِنْدَ بِئْرٍ إِذْ

[231] Bilježi ga i El-Buhari u *Sahihu*.

Osman, spao mu je sa ruke u bunar. Naredio je da se voda iz bunara iscrpi, ali ga nije našao."[232]

سَقَطَ فِي الْبِئْرِ فَأَمَرَ بِهَا فَنُزِحَتْ فَلَمْ يَقْدِرْ عَلَيْهِ.

4215. ISPRIČALI SU NAM Kutejbe b. Seid i Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Junusa b. Jezida, on od Ibn Šihaba, ovaj od Enesa: **"Vjerovjesnikov, s.a.v.s., prsten bijaše od srebra, a njegov ukras od abesinskog kamena."**[233]

٤٢١٥. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ وَأَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ قَالَا حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي يُونُسُ بْنُ يَزِيدَ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَنَسٌ قال: **كَانَ خَاتَمُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ وَرِقٍ فَصُّهُ حَبَشِيٌّ.**

4216. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Humejda et-Tavila, on od Enesa b. Malika: **"Cio Vjerovjesnikov, s.a.v.s., prsten bijaše od sreba, čak je i njegov ukras (kamen) bio od srebra."**[234]

٤٢١٦. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا حُمَيْدٌ الطَّوِيلُ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: **كَانَ خَاتَمُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ فِضَّةٍ كُلُّهُ فَصُّهُ مِنْهُ.**

4217. ISPRIČAO NAM JE Nusajr b. el-Feredž, kog je obavijestio Ebu

٤٢١٧. حَدَّثَنَا نُصَيْرُ بْنُ الْفَرَجِ حَدَّثَنَا أَبُو أُسَامَةَ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ

[232] Bilježe ga i El-Buhari u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami'u*, i *Šemailu* i En-Nesai u *Sunenu*.

[233] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori.

[234] Između ovoga i prethodnog hadisa postoji izvjesna razlika. U prethodnom hadisu stoji da je prsten bio od srebra, a njegov ukras od abesinskog kamena, a u ovome da je cijeli prsten, pa i njegov ukras, bio od srebra. Prema mišljenju Abadija, ovakva različitost se može eliminirati na dva načina. 1) da prethodni hadis shvatimo u smislu da je Vjerovjesnikov prsten bio od srebra, a da je napravljen u Abesiniji. 2) da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., imao više prstenova, pa je kod nekih ukras bio od kamena, a kod nekih od srebra. Ovaj hadis su u *El-Kutubus-sitteu* zabilježili svi autori, osim Ibn Madžea.

Usama, prenijevši od Ubejdullaha, on od Nafia, a on od Ibn Omera: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je sebi izradio prsten od zlata, ukras (kamen) je okretao unutar šake. Naredio je da se na njega ugravira: Muhammedun Resulullah. Ljudi tada počeše izrađivati prstenje od zlata. Kad vidje da ljudi masovno izrađuju prstenje od zlata, on svoj prsten odbaci i reče: ‘Nikada ga više neću nositi. Potom sebi izradi prsten od srebra i na njega naredi da se izgravira: Muhammedun Resulullah. Poslije njega taj prsten je nosio Ebu Bekr; nakon Ebu Bekra, Omer, a poslije njega nosio ga je Osman, sve dok mu nije upao u bunar Eris.”**[235]

Ebu Davud kaže: “Ljudi nisu odstupali od Osmana sve dok mu prsten nije pao u bunar.”

عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ قال: اتَّخَذَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَاتَمًا مِنْ ذَهَبٍ وَجَعَلَ فَصَّهُ مِمَّا يَلِي بَطْنَ كَفِّهِ وَنَقَشَ فِيهِ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ فَاتَّخَذَ النَّاسُ خَوَاتِمَ الذَّهَبِ فَلَمَّا رَآهُمْ قَدْ اتَّخَذُوهَا رَمَى بِهِ وَقَالَ لَا أَلْبَسُهُ أَبَدًا ثُمَّ اتَّخَذَ خَاتَمًا مِنْ فِضَّةٍ نَقَشَ فِيهِ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ثُمَّ لَبِسَ الْخَاتَمَ بَعْدَهُ أَبُو بَكْرٍ ثُمَّ لَبِسَهُ بَعْدَ أَبِي بَكْرٍ عُمَرُ ثُمَّ لَبِسَهُ بَعْدَهُ عُثْمَانُ حَتَّى وَقَعَ فِي بِئْرِ أَرِيسٍ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَلَمْ يَخْتَلِفْ النَّاسُ عَلَى عُثْمَانَ حَتَّى سَقَطَ الْخَاتَمُ مِنْ يَدِهِ.

4218. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Sufjan b. Ujejne, prenijevši od Ejuba b. Musaa, on od Nafia, a on od Ibn Omera, **da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredio da se na njega ugravira: Muhammedun Resulullah, rekavši: “Neka niko od vas ne**

٤٢١٨. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ بْنُ عُيَيْنَةَ عَنْ أَيُّوبَ بْنِ مُوسَى عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ فِي هَذَا الْخَبَرِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَنَقَشَ فِيهِ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَقَالَ لَا يَنْقُشْ

[235] Bunar Eris se nalazio u jednom vrtu nedaleko od Mesdžidulkibletejn (Džamije sa dvije kible). Taj bunar i danas tu postoji, s tim što je malo zatrpan i u njemu nema vode. Ovaj hadis su zabilježili u *El-Kutubus-sitte* svi autori, osim Ibn Madžea.

ugravira ovo što je ugravirano na mome prstenu." – potom je naveo hadis.[236]

أَحَـدٌ عَلَى نَقْشِ خَاتَـمِي هَذَا ثُمَّ سَاقَ الْحَدِيثَ.

4219. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, kog je obavijestio Ebu Asim, prenijevši od El-Mugirea b. Zijada, on od Nafia, on od Ibn Omera: **"Tražili su ga, ali ga nisu našli, pa je Osman sebi izradio drugi prsten, na njega ugravirao: Muhammedun Resulullah, i njime pečatio akte."**[237]

٤٢١٩. حَدَّثَنَـا مُحَمَّدُ بْـنُ يَحْيَى بِنِ فَـارِسٍ حَدَّثَنَـا أَبُـو عَاصِـمٍ عَـنْ الْمُغِيرَةِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ بِهَذَا الْخَبَرِ عَـنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَـلَّمَ قَالَ فَالْتَمَسُـوهُ فَلَمْ يَجِدُوهُ فَاتَّخَـذَ عُثْمَانُ خَاتَمًا وَنَقَشَ فِيهِ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ قَالَ فَكَانَ يَخْتِمُ بِهِ أَوْ يَتَخَتَّمُ بِهِ.

2. O ostavljanju prstena

٢. بَاب مَا جَاءَ فِي تَرْكِ الْخَاتَمِ

4220. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Sulejman Luvejn, prenijevši od Ibrahima b. Sa'da, on od Ibn Šihaba, a on od Enesa b. Malika, **da je jednog dana na Vjerovjesnikovoj, s.a.v.s., ruci vidio prsten od srebra. Ljudi su sebi izradili prstenje i stavili na ruke, pa je**

٤٢٢٠. حَدَّثَنَـا مُحَمَّدُ بْنُ سُـلَيْمَانَ لُوَيْـنٌ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ سَـعْدٍ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّهُ رَأَى فِي يَدِ النَّـبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَاتَمًا مِنْ وَرِقٍ يَوْمًا وَاحِدًا فَصَنَعَ النَّاسُ فَلَبِسُوا وَطَرَحَ النَّبِيُّ

[236] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[237] U El-Buharijevom predanju stoji: **"Nakon što je Osmanu prsten upao u bunar, tražili su ga tri dana, ali ga nisu uspjeli pronaći."** Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

Allahov Poslanik, s.a.v.s., odbacio svoj prsten, te su i ljudi odbacili svoje prstenje."[238]

Ebu Davud kaže: "Od Ez-Zuhrija su ga prenijeli Zijad b. Sa'd, Šuajb i Ibn Musafir i svi su kazali: **'od srebra.'"**

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَطَرَحَ النَّاسُ

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ عَنْ الزُّهْرِيِّ زِيَادُ بْنُ سَعْدٍ وَشُعَيْبٌ وَابْنُ مُسَافِرٍ كُلُّهُمْ قَالَ مِنْ وَرِقٍ.

3. O zlatnom prstenu

٣. بَاب مَا جَاءَ فِي خَاتَمِ الذَّهَبِ

4221. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio El-Mu'temir, prenijevši od Er-Rukejna b. er-Rebia, on od El-Kasima b. Hassana, on od Abdurrahmana b. Harmelea, da je Ibn Mes'ud govorio: **"Allahov Vjerovjesnik, s.a.v.s., je prezirao desetero: žuti parfem, tj. parfem u kome ima šafrana, bojenje sijedih dlaka (u crno), spuštanje plašta (ispod članaka) nošenje prstena od zlata (muškarcima), da žena svoju ljepotu pokazuje muškarcima, igru pomoću kocki, rukju, izuzev** ***muavvezetejn*** **(sure El-Felek i En-Nas), nošenje talismana, sustezanje od izbacivanja sjemena prilikom spolnog odnosa sa ženom, i općenje sa dojiljom, a što nije zabranjeno."**[239]

٤٢٢١. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا الْمُعْتَمِرُ قَالَ سَمِعْتُ الرُّكَيْنَ بْنَ الرَّبِيعِ يُحَدِّثُ عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ حَسَّانَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ حَرْمَلَةَ أَنَّ ابْنَ مَسْعُودٍ كَانَ يَقُولُ كَانَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَكْرَهُ عَشْرَ خِلَالٍ الصُّفْرَةَ يَعْنِي الْخَلُوقَ وَتَغْيِيرَ الشَّيْبِ وَجَرَّ الْإِزَارِ وَالتَّخَتُّمَ بِالذَّهَبِ وَالتَّبَرُّجَ بِالزِّينَةِ لِغَيْرِ مَحَلِّهَا وَالضَّرْبَ بِالْكِعَابِ وَالرُّقَى إِلَّا بِالْمُعَوِّذَاتِ وَعَقْدَ التَّمَائِمِ وَعَزْلَ الْمَاءِ لِغَيْرِ أَوْ غَيْرَ مَحَلِّهِ أَوْ عَنْ مَحَلِّهِ وَفَسَادَ الصَّبِيِّ غَيْرَ مُحَرِّمِهِ

---

[238] El-Buhari i Muslim smatraju da se u ovom hadisu radi o grešci. Poznato je svima da je prsten koji je Vjerovjesnik, s.a.v.s., odbacio bio od zlata, a ne od srebra.

[239] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

Ebu Davud kaže: "Samo su stanovnici Basre, Allah najbolje zna, prenijeli ovaj hadis sa ovim senedom."

قَالَ أَبُو دَاوُد: انْفَرَدَ بِإِسْنَادِ هَذَا الْحَدِيثِ أَهْلُ الْبَصْرَةِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ.

4. O željeznom prstenu

٤. بَاب مَا جَاءَ فِي خَاتَمِ الْحَدِيدِ

4222. ISPRIČALI SU NAM El-Hasan b. Ali i Muhammed b. Abdulaziz b. Ebu Rizme, isti smisao, njih je obavijestio Zejd b. el-Hubab, prenijevši od Abdullaha b. Muslima es-Sulemija el-Mervezija Ebu Tajjibea, on od Abdullaha b. Burejdea, a on od svoga oca: **"Vjerovjesniku, s.a.v.s., dođe neki čovjek, a na ruci mu bijaše prsten od bronze. Allahov Poslanik, s.a.v.s., upita: 'Šta je to, osjećam kod tebe smrad kumira?'[240] Čuvši to, on ga skide. Potom mu dođe, a imaše prsten od gvožđa.[241] Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Šta je to, vidim na tebi nakit džehennemlija?' Čuvši to, on ga skide i upita: 'Kakav prsten da uzmem?' Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu odgovori: 'Od srebra, s tim da ne bude teži od jednog miskala.'"**[242]

٤٢٢٢. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ وَمُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ أَبِي رِزْمَةَ الْمَعْنَى أَنَّ زَيْدَ بْنَ حُبَابٍ أَخْبَرَهُمْ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْلِمٍ السُّلَمِيِّ الْمَرْوَزِيِّ أَبِي طَيْبَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رَجُلًا جَاءَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَيْهِ خَاتَمٌ مِنْ شَبَهٍ فَقَالَ لَهُ مَا لِي أَجِدُ مِنْكَ رِيحَ الْأَصْنَامِ فَطَرَحَهُ ثُمَّ جَاءَ وَعَلَيْهِ خَاتَمٌ مِنْ حَدِيدٍ فَقَالَ: مَا لِي أَرَى عَلَيْكَ حِلْيَةَ أَهْلِ النَّارِ فَطَرَحَهُ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ أَتَّخِذُهُ قَالَ اتَّخِذْهُ مِنْ وَرِقٍ وَلَا تُتِمَّهُ مِثْقَالًا.

[240] Allahov Poslanik, s.a.v.s., je time aludirao na bronzu, od koje su u to vrijeme pravljeni kumiri.

[241] Ukrasi nevjernika u Džehennemu bit će lanci i sindžiri od gvožđa, njima će biti okovani. Uzvišeni Allah, u suri El-Insan, u 4. ajetu, veli: *Mi smo za nevjernile okove i sindžire i Oganj razbuktali pripremili.*

[242] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

Muhammed nije kazao: Abdullah b. Muslim, niti je El-Hasan rekao: Es-Sulemi el-Mervezi.

وَلَمْ يَقُلْ مُحَمَّدٌ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ مُسْلِمٍ وَلَمْ يَقُلْ الْحَسَنُ السُّلَمِيَّ الْمَرْوَزِيَّ.

4223. ISPRIČALI SU NAM Ibnul-Musenna, Zijad b. Jahja i El-Hasan b. Ali, njih je obavijestio Sehl b. Hammad Ebu Attab, prenijevši od Ebu Mekin Nuh b. Rebia, on od Ijasa b. el-Harisa b. el-Muajkiba i njegovog djeda po majci Ebu Zubaba, on od svoga djeda: **"Vjerovjesnikov, s.a.v.s., prsten je bio od željeza, presvučen srebrom. Ponekad ga je nosio. A El-Muajkib je bio zadužen da ga čuva."**[243]

٤٢٢٣. حَدَّثَنَا ابْنُ الْمُثَنَّى وَزِيَادُ بْنُ يَحْيَى وَالْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ قَالُوا حَدَّثَنَا سَهْلُ بْنُ حَمَّادٍ أَبُو عَتَّابٍ حَدَّثَنَا أَبُو مَكِينٍ نُوحُ بْنُ رَبِيعَةَ حَدَّثَنِي إِيَاسُ بْنُ الْحَارِثِ بْنِ الْمُعَيْقِيبِ وَجَدُّهُ مِنْ قِبَلِ أُمِّهِ أَبُو ذُبَابٍ عَنْ جَدِّهِ قال: كَانَ خَاتَمُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ حَدِيدٍ مَلْوِيٌّ عَلَيْهِ فِضَّةٌ قَالَ فَرُبَّمَا كَانَ فِي يَدِهِ قَالَ وَكَانَ الْمُعَيْقِيبُ عَلَى خَاتَمِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

4224. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Bišr b. el-Mufeddal, kog je obavijestio Asim b. Kulejb, prenijevši od Ebu Burdea, da je Alija kazao: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je rekao: 'Reci: *Allahumme-hdini ve seddidni/ Allahu, uputi me i potpomozi me.* Uz riječi: *uputi me*, kaži: *na Pravi put*, a uz riječi: *pomozi me*, spomeni riječi: *da pogodim cilj.*' A zabranio mi je da nosim prsten na ovom i ovom prstu.",** pokazujući na kažiprst i na srednji prst – Asim je u dilemi – **"i da nosim svilenu**

٤٢٢٤. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا بِشْرُ بْنُ الْمُفَضَّلِ حَدَّثَنَا عَاصِمُ بْنُ كُلَيْبٍ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّه عَنْهُ قال: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قُلْ اللَّهُمَّ اهْدِنِي وَسَدِّدْنِي وَاذْكُرْ بِالْهِدَايَةِ هِدَايَةَ الطَّرِيقِ وَاذْكُرْ بِالسَّدَادِ تَسْدِيدَكَ السَّهْمَ قَالَ وَنَهَانِي أَنْ أَضَعَ الْخَاتَمَ فِي هَذِهِ أَوْ فِي هَذِهِ لِلسَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى شَكَّ عَاصِمٌ وَنَهَانِي عَنْ الْقَسِّيَّةِ وَالْمِيثَرَةِ.

---

[243] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

odjeću, i da koristim crveni pokrovac od svile i brokata."[244]

Ebu Burde kaže: "A šta je to svilena odjeća?" – upitali smo Aliju. On je rekao: "To je odjeća koja nam je dolazila iz Šama ili Egipta sa prugama poput citrusa, dok je crveni pokrovac nešto što su žene pravile za svoje muževe."

قَالَ أَبُو بُرْدَةَ فَقُلْنَا لِعَلِيٍّ مَا الْقَسِّيَّةُ قَالَ ثِيَابٌ تَأْتِينَا مِنَ الشَّامِ أَوْ مِنْ مِصْرَ مُضَلَّعَةٌ فِيهَا أَمْثَالُ الأُتْرُجِّ قَالَ وَالْمِيثَرَةُ شَيْءٌ كَانَتْ تَصْنَعُهُ النِّسَاءُ لِبُعُولَتِهِنَّ.

5. O nošenju prstena na desnoj ili lijevoj ruci

٥. بَاب مَا جَاءَ فِي التَّخَتُّمِ فِي الْيَمِينِ أَوْ الْيَسَارِ

4225. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Sulejmana b. Bilala, on od Šerika b. Ebu Nemira, on od Ibrahima b. Abdullaha b. Hunejna, on od svoga oca, on od Alije, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao... Šerik je prenio od Ebu Selemea b. Abdurrahmana: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je nosio prsten na desnoj ruci."**[245]

٤٢٢٥. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي سُلَيْمَانُ بْنُ بِلَالٍ عَنْ شَرِيكِ بْنِ أَبِي نَمِرَةَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حُنَيْنٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ شَرِيكٌ و أَخْبَرَنِي أَبُو سَلَمَةَ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَتَخَتَّمُ فِي يَمِينِهِ.

---

[244] En-Nevevi kaže da su učenjaci jednoglasni u mišljenju da je muškarcima sunnet nositi prstenje na malom prstu. Žene ga mogu nositi na svim prstima.Ovaj hadis su zabilježili i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*.

[245] Nevevi, u komentaru Muslimovog *Sahiha*, kaže: "Šerijatski pravnici su jednoglasni u mišljenju da je dozvoljeno prsten nositi i na desnoj i na lijevoj ruci. Ni na jednoj ruci, po njihovom mišljenju, nije mekruh nositi ga. Međutim, razilaze se u tome na kojoj ga je ruci efdalnije nositi, pogotovo kad se ima na umu da su ga mnogi učenjaci selefa nosili na desnoj, a mnogi i na lijevoj ruci. Malik smatra da ga je efdalnije nositi na lijevoj, dok mnogi drugi učenjaci misle da ga je

4226. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Ali, kog je obavijestio njegov otac, prenijevši od Abdulaziza b. Ebu Revvada, on od Nafia, a on od Ibn Omera: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je nosio prsten na lijevoj ruci, a kamen je okretao prema unutrašnjosti šake."**[246]

Ebu Davud kaže: "Ibn Ishak i Usama, tj. b. Zejd su prenijeli od Nafia sa njegovim senedom: **'na desnoj ruci.'**"

٤٢٢٦. حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنِي أَبِي حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ أَبِي رَوَّادٍ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَتَخَتَّمُ **فِي يَسَارِهِ وَكَانَ فَصُّهُ فِي بَاطِنِ كَفِّهِ**

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ ابْنُ إِسْحَقَ وَأُسَامَةُ يَعْنِي ابْنَ زَيْدٍ عَنْ نَافِعٍ بِإِسْنَادِهِ فِي يَمِينِهِ.

4227. ISPRIČAO NAM JE Hennad, prenijevši od Abdea, on od Ubejdullaha, a on od Nafia: **"Ibn Omer je prsten nosio na lijevoj ruci."**

٤٢٢٧. حَدَّثَنَا هَنَّادٌ عَنْ عَبْدَةَ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنْ نَافِعٍ أَنَّ ابْنَ عُمَرَ كَانَ يَلْبَسُ خَاتَمَهُ فِي يَدِهِ الْيُسْرَى.

4228. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Seid, kog je obavijestio Junus b. Bukejr, da je Muhammed b. Ishak kazao: **"Vidio sam kod Es-Salta b. Abdullaha b. Nevfela b. Abdulmuttaliba prsten na malom prstu desne ruke. 'Šta je to?' – upitao sam. On reče: 'Vidio sam Ibn Abbasa kako ovako nosi prsten okrenuvši njegov ukras (kamen) na gornu stranu šake. Ibn Abbas je spominjao da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., ovako nosio svoj prsten.'"**

٤٢٢٨. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ بُكَيْرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ قَالَ: رَأَيْتُ عَلَى الصَّلْتِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ نَوْفَلِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ خَاتَمًا فِي خِنْصَرِهِ الْيُمْنَى فَقُلْتُ مَا هَذَا قَالَ رَأَيْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ يَلْبَسُ خَاتَمَهُ هَكَذَا وَجَعَلَ فَصَّهُ عَلَى ظَهْرِهَا قَالَ وَلَا يَخَالُ ابْنَ عَبَّاسٍ إِلَّا قَدْ كَانَ يَذْكُرُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَلْبَسُ خَاتَمَهُ كَذَلِكَ.

---

efdalnije nositi na desnoj ruci. Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

[246] Ovaj hadis je, prema mišljenju Ibn Hadžera el-Askalanija, šaz. Daleko su pouzdaniji hadisi u kojima se govori da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., prsten nosio na desnoj ruci.

6. O praporcima

٦. بَاب مَا جَاءَ فِي الْجَلَاجِلِ

4229. ISPRIČALI SU NAM Ali b. Sehl i Ibrahim b. el-Hasan, kog je obavijestio Hadžadž, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Omera b. Hafsa, on od Amira b. Abdullaha, **da je Ali b. Sehl b. ez-Zubejr prenio od njihove štićenice da je odvela Zubejrovu kćerku Omeru b. el-Hattabu, koja na nogama imaše praporce, pa je to Omer presjekao rekavši: "Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je kazao: 'Uz ovakvo zvonce (praporac) je šejtan.'"**

٤٢٢٩. حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ سَهْلٍ وَإِبْرَاهِيمُ بْنُ الْحَسَنِ قَالَا حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ عَنْ ابْنِ جُرَيْجٍ أَخْبَرَنِي عُمَرُ بْنُ حَفْصٍ أَنَّ عَامِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ عَلِيُّ بْنُ سَهْلٍ بْنِ الزُّبَيْرِ أَخْبَرَهُ أَنَّ مَوْلَاةً لَهُمْ ذَهَبَتْ بِابْنَةِ الزُّبَيْرِ إِلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ وَفِي رِجْلِهَا أَجْرَاسٌ فَقَطَعَهَا عُمَرُ ثُمَّ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِنَّ مَعَ كُلِّ جَرَسٍ شَيْطَانًا.

4230. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Abdurrahim, kog je obavijestio Revh, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Bunane, štićenice Abdurrahmana b. Hajjana el-Ensarija, da je Aiša kazala: **"Dok je Bunana bila kod mene, uvedena je robinja sa praporcima na sebi koji su odzvanjali. Kazala sam: 'Ne uvodite je dok joj ne skinete praporce, jer sam čula Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je rekao: 'Meleki ne ulaze u kuću u kojoj je zvono.'"**

٤٢٣٠. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحِيمِ حَدَّثَنَا رَوْحٌ حَدَّثَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ عَنْ بُنَانَةَ مَوْلَاةِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ حَسَّانَ الْأَنْصَارِيِّ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ بَيْنَمَا هِيَ عِنْدَهَا إِذْ دُخِلَ عَلَيْهَا بِجَارِيَةٍ وَعَلَيْهَا جَلَاجِلُ يُصَوِّتْنَ فَقَالَتْ لَا تُدْخِلْنَهَا عَلَيَّ إِلَّا أَنْ تَقْطَعُوا جَلَاجِلَهَا وَقَالَتْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: لَا تَدْخُلُ الْمَلَائِكَةُ بَيْتًا فِيهِ جَرَسٌ.

7. O povezivanju zuba zlatom

٧. بَاب مَا جَاءَ فِي رَبْطِ الْأَسْنَانِ بِالذَّهَبِ

4231. ISPRIČALI SU NAM Musa b. Ismail i Muhammed b. Abdullah el-Huzai, isti smisao, prenijevši od Ebul-Ešheba, on od Abdurrahmana b. Tarefea: "**Njegovom djedu Arfedžeu b. Esadu je odsječen dio nosa u Bici kod Kulaba,**[247] **te je taj dio nosa uradio od srebra. Pošto mu se inficirao, Vjerovjesnik, s.a.v.s., mu je preporučio da taj dio nosa uradi od zlata.**"[248]

٤٢٣١. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ وَمُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْخُزَاعِيُّ الْمَعْنَى قَالَا حَدَّثَنَا أَبُو الْأَشْهَبِ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ طَرَفَةَ أَنَّ جَدَّهُ عَرْفَجَةَ بْنَ أَسْعَدَ قُطِعَ أَنْفُهُ يَوْمَ الْكُلَابِ فَاتَّخَذَ أَنْفًا مِنْ وَرِقٍ فَأَنْتَنَ عَلَيْهِ فَأَمَرَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاتَّخَذَ أَنْفًا مِنْ ذَهَبٍ

4232. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog su obavijestili Jezid b. Harun i Ebu Asim, prenijevši od Ebul-Ešheba, on od Abdurrahmana b. Tarefea, a on od Arfedžea b. Esada – po značenju, slično prethodnom hadisu. Jezid kaže: "Pitao sam Ebul-Ešheba da li je Abdurrahman b. Tarefe dočekao svoga djeda Arfedžea. 'Jeste.' – odgovorio je." Ispričao nam je i Muemmel b. Hišam, kog je obavijestio Ismail, prenijevši od Ebul-Ešheba, on

٤٢٣٢. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ وَأَبُو عَاصِمٍ قَالَا حَدَّثَنَا أَبُو الْأَشْهَبِ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ طَرَفَةَ عَنْ عَرْفَجَةَ بْنِ أَسْعَدَ بِمَعْنَاهُ قَالَ يَزِيدُ قُلْتُ لِأَبِي الْأَشْهَبِ أَدْرَكَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ طَرَفَةَ جَدَّهُ عَرْفَجَةَ قَالَ نَعَمْ، حَدَّثَنَا مُؤَمَّلُ بْنُ هِشَامٍ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ

[247] Kulab je naziv za vodu koja se nalazi nedaleko od Jemame. Tu su se dogodile dvije bitke među arapskim plemenima u predislamsko doba; u jednoj je Arfedžeu b. Esadu povrijeđen nos.

[248] Ovaj hadis učenjaci uzimaju kao dokaz da je dozvoljeno, u slučaju povrede, ugrađivati zlatni nos, analogno tome i kao dokaz da je dozvoljeno zlatom povezivati zube. Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*. Et-Tirmizi ga smatra hasen-hadisom.

od Abdurrahmana, on od Arfedžea b. Esada, a on od svoga oca, da je Arfedže – onda je spomenuo smisao prethodnog hadisa.

عَنْ أَبِي الْأَشْهَبِ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ طَرَفَةَ عَنْ عَرْفَجَةَ بْنِ أَسْعَدَ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ عَرْفَجَةَ بِمَعْنَاهُ.

8. O (ženinom) nošenju zlata

٨. بَاب مَا جَاءَ فِي الذَّهَبِ لِلنِّسَاءِ

4233. ISPRIČAO NAM JE Ibn Nufejl, kog je obavijestio Muhammed b. Seleme, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Jahjaa b. Abbada, ovaj od svoga oca Abbada b. Abdullaha, a on od Aiše: **"Vjerovjesniku, s.a.v.s., je donijet nakit koji mu je darovao Negus. U njemu je bio i zlatni prsten sa abesinskim kamenom. Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga je uzeo štapom (ili: prstima), a potom pozvao unuku Umamu bint Ebul-As, Zejnebinu kćerku, i rekao: 'Nagizdaj se, kćerkice, ovim.'"**[249]

٤٢٣٣. حَدَّثَنَا ابْنُ نُفَيْلٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ قَالَ حَدَّثَنِي يَحْيَى بْنُ عَبَّادٍ عَنْ أَبِيهِ عَبَّادِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَدِمَتْ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِلْيَةٌ مِنْ عِنْدِ النَّجَاشِيِّ أَهْدَاهَا لَهُ فِيهَا خَاتَمٌ مِنْ ذَهَبٍ فِيهِ فَصٌّ حَبَشِيٌّ قَالَتْ فَأَخَذَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِعُودٍ مُعْرِضًا عَنْهُ أَوْ بِبَعْضِ أَصَابِعِهِ ثُمَّ دَعَا أُمَامَةَ ابْنَةَ أَبِي الْعَاصِ ابْنَةَ ابْنَتِهِ زَيْنَبَ فَقَالَ: تَحَلَّيْ بِهَذَا يَا بُنَيَّةُ.

4234. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, kog je obavijestio Abdulaziz b. Muhammed, prenijevši od Esida b. Ebu Esida el-Berrada, on od Nafia b. Ajjaša, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Ko voljenoj (muškoj) osobi želi podariti prsten od džehennemske vatre, neka joj podari prsten od zlata. Ko voljenoj**

٤٢٣٤. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ يَعْنِي ابْنَ مُحَمَّدٍ عَنْ أَسِيدِ بْنِ أَبِي أَسِيدٍ الْبَرَّادِ عَنْ نَافِعِ بْنِ عَيَّاشٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

[249] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

osobi želi podariti ogrlicu od džehennemske vatre, neka joj podari ogrlicu od zlata. I ko voljenoj osobi želi podariti narukvicu od džehennemske vatre, neka joj podari narukvicu od zlata. Preporučujem vam srebro, njime se zabavljajte."

قَالَ مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُحَلِّقَ حَبِيبَهُ حَلْقَةً مِنْ نَارٍ فَلْيُحَلِّقْهُ حَلْقَةً مِنْ ذَهَبٍ وَمَنْ أَحَبَّ أَنْ يُطَوِّقَ حَبِيبَهُ طَوْقًا مِنْ نَارٍ فَلْيُطَوِّقْهُ طَوْقًا مِنْ ذَهَبٍ وَمَنْ أَحَبَّ أَنْ يُسَوِّرَ حَبِيبَهُ سِوَارًا مِنْ نَارٍ فَلْيُسَوِّرْهُ سِوَارًا مِنْ ذَهَبٍ وَلَكِنْ عَلَيْكُمْ بِالْفِضَّةِ فَالْعَبُوا بِهَا.

4235. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Mensura, on od Rebijja b. Hiraša, on od svoje supruge, a ona od Huzejfeove sestre, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"O skupino žena, gizdajte se srebrom, jer se nijedna žena neće nagizdati zlatom, s ciljem da se (oholo) istakne, a da neće biti kažnjena zbog njega."**[250]

٤٢٣٥. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ رِبْعِيِّ بْنِ حِرَاشٍ عَنِ امْرَأَتِهِ عَنْ أُخْتٍ لِحُذَيْفَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ أَمَا لَكُنَّ فِي الْفِضَّةِ مَا تَحَلَّيْنَ بِهِ أَمَا إِنَّهُ لَيْسَ مِنْكُنَّ امْرَأَةٌ تَحَلَّى ذَهَبًا تُظْهِرُهُ إِلَّا عُذِّبَتْ بِهِ.

4236. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Eban b. Jezid el-Attar, prenijevši od Jahjaa, on od Mahmuda b. Amra el-Ensarije, kom je ispričala Esma bint Jezid, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Koja god žena na vrat stavi ogrlicu od zlata, na Sudnjem danu će joj biti na vrat stavljena slična ogrlica od vatre. A koja god**

٤٢٣٦. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا أَبَانُ بْنُ يَزِيدَ الْعَطَّارُ حَدَّثَنَا يَحْيَى أَنَّ مَحْمُودَ بْنَ عَمْرٍو الْأَنْصَارِيَّ حَدَّثَهُ أَنَّ أَسْمَاءَ بِنْتَ يَزِيدَ حَدَّثَتْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَيُّمَا امْرَأَةٍ تَقَلَّدَتْ قِلَادَةً مِنْ ذَهَبٍ قُلِّدَتْ فِي عُنُقِهَا مِثْلَهُ مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

[250] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

žena u uši stavi minđuše od zlata, na Sudnjem danu će joj biti stavljene u uši slične minđuše od vatre."[251]

وَأَيُّمَا امْرَأَةٍ جَعَلَتْ فِي أُذُنِهَا خُرْصًا مِنْ ذَهَبٍ جُعِلَ فِي أُذُنِهَا مِثْلُهُ مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

4237. ISPRIČAO NAM JE Humejd b. Mes'ade, kog je obavijestio Ismail, prenijevši od Halida, on od Mejmuna el-Kannada, on od Ebu Kilabea, a on od Muavije b. Ebu Sufjana: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio jahanje na kožama leoparda i nošenje zlata, osim manje količine."**[252]

Ebu Davud kaže: "Ebu Kilabe se nije susreo s Muavijom."

٤٢٣٧. حَدَّثَنَا حُمَيْدُ بْنُ مَسْعَدَةَ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ حَدَّثَنَا خَالِدٌ عَنْ مَيْمُونٍ الْقَنَّادِ عَنْ أَبِي قِلَابَةَ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ أَبِي سُفْيَانَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ رُكُوبِ النِّمَارِ وَعَنْ لُبْسِ الذَّهَبِ إِلَّا مُقَطَّعًا

قَالَ أَبُو دَاوُد: أَبُو قِلَابَةَ لَمْ يَلْقَ مُعَاوِيَةَ.

---

[251] Prema El-Hattabijevom mišljenju, ovaj hadis je moguće razumijeti na dva načina: 1) da je ove riječi Allahov Poslanik, s.a.v.s., izgovorio u početku islama, pa je to kasnije derogirano; i 2) da se ova prijetnja odnosi na žene koje ne daju zekat na zlato. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

[252] Većom količinom se, prema mišljenju Ibn Reslana, smatra količina u visini nisaba, i to je zabranjeno, jer su tolike količine zlata nosili samo gordi i oholi. Sve ispod toga se smatra manjom količinom i to je ženama dozvoljeno nositi. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

POGLAVLJA O NEREDIMA I RATNIM SUKOBIMA

كِتَابُ الْفِتَنِ وَالْمَلَاحِمِ

1. O spominjanju nereda i onoga što ukazuje na njih

١. بَاب ذِكْرِ الْفِتَنِ وَدَلَائِلِهَا

4238. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od El-A'meša, on od Ebu Vaila, da je Huzejfe kazao: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je održao govor. Nije propustio ništa od onoga što će se događati do Sudnjeg dana, a da o tome nije ispričao. Neko je to upamtio, a neko zaboravio; to moji drugovi znaju. Kad bi se nešto od toga dogodilo, sjetio bih ga se, kao kad se čovjek, kada ga ugleda, sjeti svog poznanika kog dugo nije vidio."**[253]

٤٢٣٨. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ أَبِي وَائِلٍ عَنْ حُذَيْفَةَ قَالَ: قَامَ فِينَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَائِمًا فَمَا تَرَكَ شَيْئًا يَكُونُ فِي مَقَامِهِ ذَلِكَ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ إِلَّا حَدَّثَهُ حَفِظَهُ مَنْ حَفِظَهُ وَنَسِيَهُ مَنْ نَسِيَهُ قَدْ عَلِمَهُ أَصْحَابُهُ هَؤُلَاءِ وَإِنَّهُ لَيَكُونُ مِنْهُ الشَّيْءُ فَأَذْكُرُهُ كَمَا يَذْكُرُ الرَّجُلُ وَجْهَ الرَّجُلِ إِذَا غَابَ عَنْهُ ثُمَّ إِذَا رَآهُ عَرَفَهُ.

4239. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, kog je obavijestio Ibn Ebu Merjem, prenijevši od Ibn Ferruha, on od Usamea b. Zejda, ovaj od Ibn Kabisa b. Zuejba, on od svoga oca, da je Huzejfe b. el-Jemani rekao: **"Ne znam, tako mi Allaha, jesu li ashabi, uistinu, zaboravili, ili se iz određenih**

٤٢٣٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي مَرْيَمَ أَخْبَرَنَا ابْنُ فَرُّوخَ أَخْبَرَنِي أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ أَخْبَرَنِي ابْنٌ لِقَبِيصَةَ بْنِ ذُؤَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ حُذَيْفَةُ بْنُ الْيَمَانِ وَاللَّهِ مَا أَدْرِي أَنَسِيَ

253 Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*.

razloga prave da su zaboravili. Tako mi Allaha, Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam nije propustio navesti ni jednog vođu nereda sve do propasti ovoga svijeta koji će imati tri stotine i više svojih pristalica, a da nam ga nije spomenuo imenom, imenom njegovog oca i njegovog plemena."

4240. ISPRIČAO NAM JE Harun b. Abdullah, kog je obavijestio Ebu Davud el-Haferi, prenijevši od Bedra b. Osmana, on od Amira, on od nekog čovjeka, on od Abdullaha, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Mojim sljedbenicima će se desiti četiri (velika) iskušenja; u posljednjem će biti kraj."**

4241. ISPRIČAO NAM JE Jahja b. Osman b. Seid el-Himsi, kog je obavijestio Ebul-Mugire, prenijevši od Abdullaha b. Salima, on od El-Alaa b. Utbea, on od Umejra b. Hania el-Ansija, da je Abdullah b. Omer rekao: **"Sjedili smo sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa je spomenuo iskušenja. Spomenuo ih je mnogo. Spomenuo je iskušenje zvano pokrovac/podsjedlo. Neko upita: 'Allahov Poslaniče, kakvo je to iskušenje?' On reče: 'To je iskušenje međusobnog nepovjerenja i oružanih sukoba.' Potom je spomenuo iskušenje izobilja, koje će početi sa čovjekom**

أَصْحَابِي أَمْ تَنَاسَوْا وَاللَّهِ مَا تَرَكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ قَائِدِ فِتْنَةٍ إِلَى أَنْ تَنْقَضِيَ الدُّنْيَا يَبْلُغُ مَنْ مَعَهُ ثَلَاثَ مِائَةٍ فَصَاعِدًا إِلَّا قَدْ سَمَّاهُ لَنَا بِاسْمِهِ وَاسْمِ أَبِيهِ وَاسْمِ قَبِيلَتِهِ.

٤٢٤٠. حَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا أَبُو دَاوُدَ الْحَفَرِيُّ عَنْ بَدْرِ بْنِ عُثْمَانَ عَنْ عَامِرٍ عَنْ رَجُلٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَكُونُ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ أَرْبَعُ فِتَنٍ فِي آخِرِهَا الْفَنَاءُ.

٤٢٤١. حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ عُثْمَانَ بْنِ سَعِيدٍ الْحِمْصِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو الْمُغِيرَةِ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَالِمٍ حَدَّثَنِي الْعَلَاءُ بْنُ عُتْبَةَ عَنْ عُمَيْرِ بْنِ هَانِئٍ الْعَنْسِيِّ قَالَ سَمِعْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ يَقُولُ كُنَّا قُعُودًا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ فَذَكَرَ الْفِتَنَ فَأَكْثَرَ فِي ذِكْرِهَا حَتَّى ذَكَرَ فِتْنَةَ الْأَحْلَاسِ فَقَالَ: قَائِلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا فِتْنَةُ الْأَحْلَاسِ قَالَ هِيَ هَرَبٌ وَحَرْبٌ ثُمَّ فِتْنَةُ السَّرَّاءِ دَخَنُهَا مِنْ تَحْتِ قَدَمَيْ رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يَزْعُمُ أَنَّهُ مِنِّي وَلَيْسَ مِنِّي

od moga roda koji će tvrditi da mene slijedi. Međutim, on neće pripadati meni; meni pripadaju samo bogobojazni. Potom će ljudi krenuti za lošim i nestabilnim čovjekom. Onda će nastupiti veliko iskušenje, koje neće ostaviti nikoga od mog ummeta a da mu neće zadati udarac. Kad god budu mislili da je završeno, ono će se nastaviti. Čovjek će osvitati kao vjernik, a omrkivati kao nevjernik. Ljudi će biti svrstani u dvije skupine: skupina vjernika, među kojima neće biti licemjera, i skupina licemjera, među kojima neće biti vjernika. Kada dođe to vrijeme, toga dana ili sutradan, očekujte pojavu Dedžala.'"

وَإِنَّمَا أَوْلِيَائِي الْمُتَّقُونَ ثُمَّ يَصْطَلِحُ النَّاسُ عَلَى رَجُلٍ كَوَرِكٍ عَلَى ضِلَعٍ ثُمَّ فِتْنَةُ الدُّهَيْمَاءِ لَا تَدَعُ أَحَدًا مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ إِلَّا لَطَمَتْهُ لَطْمَةً فَإِذَا قِيلَ انْقَضَتْ تَمَادَتْ يُصْبِحُ الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِنًا وَيُمْسِي كَافِرًا حَتَّى يَصِيرَ النَّاسُ إِلَى فُسْطَاطَيْنِ فُسْطَاطِ إِيمَانٍ لَا نِفَاقَ فِيهِ وَفُسْطَاطِ نِفَاقٍ لَا إِيمَانَ فِيهِ فَإِذَا كَانَ ذَاكُمْ فَانْتَظِرُوا الدَّجَّالَ مِنْ يَوْمِهِ أَوْ مِنْ غَدِهِ.

4242. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Katadea, on od Nasra b. Asima, da je Subej b. Halid kazao: "Otišao sam u Kufu u vrijeme kada je osvojen grad Tuster, da bih iz nje doveo mazge. Ušao sam u džamiju i zatekao skupinu ljudi okupljenih oko nekog čovjeka koji je sjedio, a koji je ličio na stanovnika Hidžaza. 'Ko je ovaj?' – upitah. Ljudi me čudno pogledaše i rekoše: 'Zar ga ne znaš? To je Huzejfe b. el-Jemani, ashab Allahovog Poslanika, s.a.v.s.' Huzejfe reče: 'Ljudi su Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pitali o dobru,

٤٢٤٢. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ نَصْرِ بْنِ عَاصِمٍ عَنْ سُبَيْعِ بْنِ خَالِدٍ قَالَ: أَتَيْتُ الْكُوفَةَ فِي زَمَنٍ فُتِحَتْ تُسْتَرُ أَجْلُبُ مِنْهَا بِغَالًا فَدَخَلْتُ الْمَسْجِدَ فَإِذَا صَدْعٌ مِنَ الرِّجَالِ وَإِذَا رَجُلٌ جَالِسٌ تَعْرِفُ إِذَا رَأَيْتَهُ أَنَّهُ مِنْ رِجَالِ أَهْلِ الْحِجَازِ قَالَ قُلْتُ مَنْ هَذَا فَتَجَهَّمَنِي الْقَوْمُ وَقَالُوا أَمَا تَعْرِفُ هَذَا هَذَا حُذَيْفَةُ بْنُ الْيَمَانِ صَاحِبُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: حُذَيْفَةُ إِنَّ النَّاسَ كَانُوا يَسْأَلُونَ رَسُولَ اللَّهِ

a ja sam ga pitao o zlu.’ Čuvši to, ljudi ga čudno pogledaše. On reče: ‘Vidim vaš prezir. Upitao sam: ‘Allahov Poslaniče, hoće li nakon ovog dobra koje nam je Allah podario ponovo doći zlo kakvo je i ranije bilo?’ ‘Hoće.’ – odgovori on. Upitah: ‘A šta će biti izlaz iz njega?’ ‘Mač (borba).’ – odgovori on, a ja upitah: ‘A šta će biti nakon toga?’ On reče: ‘Ukoliko Uzvišeni Allah da da na Zemlji bude halifa, ti mu se pokori, makar prema tebi bio i nepravedan i makar ti prisvojio imovinu. U protivnom se izoliraj od svijeta, taman lišće i korijenje drveća jeo, i umro.’ Upitah: ‘A šta će biti poslije toga?’ ‘Poslije toga će se pojaviti Dedžal, koji će posjedovati rijeku i vatru. Ko dospije u njegovu vatru, zaslužit će nagradu i biti sačuvan patnje, a ko dospije u njegovu rijeku, zalužit će patnju, a ostat će bez nagrade.’ Upitah: ‘A šta će biti nakon toga?’ ‘Nastupit će Sudnji dan.’ – odgovori on.”

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْخَيْرِ وَكُنْتُ أَسْأَلُهُ عَنِ الشَّرِّ فَأَحْدَقَهُ الْقَوْمُ بِأَبْصَارِهِمْ فَقَالَ: إِنِّي أَرَى الَّذِي تُنْكِرُونَ إِنِّي قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ هَذَا الْخَيْرَ الَّذِي أَعْطَانَا اللَّهُ أَيَكُونُ بَعْدَهُ شَرٌّ كَمَا كَانَ قَبْلَهُ قَالَ نَعَمْ قُلْتُ فَمَا الْعِصْمَةُ مِنْ ذَلِكَ قَالَ السَّيْفُ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ ثُمَّ مَاذَا يَكُونُ قَالَ إِنْ كَانَ لِلَّهِ خَلِيفَةٌ فِي الْأَرْضِ فَضَرَبَ ظَهْرَكَ وَأَخَذَ مَالَكَ فَأَطِعْهُ وَإِلَّا فَمُتْ وَأَنْتَ عَاضٌّ بِجِذْلِ شَجَرَةٍ قُلْتُ ثُمَّ مَاذَا قَالَ ثُمَّ يَخْرُجُ الدَّجَّالُ مَعَهُ نَهْرٌ وَنَارٌ فَمَنْ وَقَعَ فِي نَارِهِ وَجَبَ أَجْرُهُ وَحُطَّ وِزْرُهُ وَمَنْ وَقَعَ فِي نَهْرِهِ وَجَبَ وِزْرُهُ وَحُطَّ أَجْرُهُ قَالَ قُلْتُ ثُمَّ مَاذَا قَالَ ثُمَّ هِيَ قِيَامُ السَّاعَةِ

4243. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma’mera, on od Katadea, on od Nasra b. Asima, a on od Halida b. Halida el-Ješkurija – prethodni hadis – “Upitao sam: ‘A šta će biti nakon mača?’ Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: ‘Ljudi će živjeti u grijehu,

٤٢٤٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ عَنْ مَعْمَرٍ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ نَصْرِ بْنِ عَاصِمٍ عَنْ خَالِدِ بْنِ خَالِدٍ الْيَشْكُرِيِّ بِهَذَا الْحَدِيثِ قَالَ قُلْتُ بَعْدَ السَّيْفِ قَالَ بَقِيَّةٌ عَلَى أَقْذَاءٍ وَهُدْنَةٌ عَلَى دَخَنٍ ثُمَّ سَاقَ الْحَدِيثَ

obmanama i licemjerstvu.'" Potom je naveo hadis.

Katade je povratak ljudi u nevjerstvo u doba Ebu Bekra definirao kao život u grijehu, obmanama, licemjerstvu i solidarisanje u mržnji.

4244. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme el-Ka'nebi, kog je obavijestio Sulejman b. el-Mugire, prenijevši od Humejda, da je Nasr b. Asim el-Lejsi kazao: **"Otišli smo kao izaslanici plemena Benu Lejs kod El-Ješkurija. Kad smo stigli, on upita: 'Ko ste vi?' Rekosmo: 'Mi smo izaslanici plemena Benu Lejs. Došli smo da te upitamo za Huzejfeov hadis.' On je spomenuo hadis, istakavši da je Huzejfe rekao: 'Allahov Poslaniče, hoće li poslije ovoga dobra ponovo biti zla?' On reče: 'Bit će i iskušenja i zla.' Upitao je: 'Allahov Poslaniče, a hoće li poslije tog zla opet biti dobra?' On reče: 'Huzejfe, nauči Allahovu Knjigu i postupaj po njoj.' To je rekao tri puta. Huzejfe je ponovo upitao: 'Allahov Poslaniče, hoće li poslije tog zla opet biti dobro?' On reče: 'Poslije toga će nastupiti tmina, ljudi će se ujedinjavati oko neistine.' Upitao je: 'Allahov Poslaniče, šta podrazumijevaš pod tminom?' On reče: 'Srca ljudi se više neće vraćati na ono pozitivno na**

قَالَ وَكَانَ قَتَادَةُ يَضَعُهُ عَلَى الرِّدَّةِ الَّتِي فِي زَمَنِ أَبِي بَكْرٍ عَلَى أَقْذَاءٍ يَقُولُ قَذًى وَهُدْنَةٌ يَقُولُ صُلْحٌ عَلَى دَخَنٍ عَلَى ضَغَائِنَ

٤٢٤٤. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ الْقَعْنَبِيُّ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ يَعْنِي ابْنَ الْمُغِيرَةِ عَنْ حُمَيْدٍ عَنْ نَصْرِ بْنِ عَاصِمٍ اللَّيْثِيِّ قَالَ أَتَيْنَا الْيَشْكُرِيَّ فِي رَهْطٍ مِنْ بَنِي لَيْثٍ فَقَالَ: مَنْ الْقَوْمُ قُلْنَا بَنُو لَيْثٍ أَتَيْنَاكَ نَسْأَلُكَ عَنْ حَدِيثِ حُذَيْفَةَ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلْ بَعْدَ هَذَا الْخَيْرِ شَرٌّ قَالَ فِتْنَةٌ وَشَرٌّ قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلْ بَعْدَ هَذَا الشَّرِّ خَيْرٌ قَالَ يَا حُذَيْفَةُ تَعَلَّمْ كِتَابَ اللَّهِ وَاتَّبِعْ مَا فِيهِ ثَلَاثَ مِرَارٍ قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلْ بَعْدَ هَذَا الشَّرِّ خَيْرٌ قَالَ هُدْنَةٌ عَلَى دَخَنٍ وَجَمَاعَةٌ عَلَى أَقْذَاءٍ فِيهَا أَوْ فِيهِمْ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ الْهُدْنَةُ عَلَى الدَّخَنِ مَا هِيَ قَالَ لَا تَرْجِعُ قُلُوبُ أَقْوَامٍ عَلَى الَّذِي كَانَتْ عَلَيْهِ قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَبَعْدَ هَذَا الْخَيْرِ شَرٌّ قَالَ فِتْنَةٌ عَمْيَاءُ صَمَّاءُ عَلَيْهَا دُعَاةٌ عَلَى أَبْوَابِ النَّارِ فَإِنْ تَمُتْ يَا

čemu su bila.' Rekoh: 'Hoće li poslije tog dobra biti još kakvog zla?' On reče: 'Bit će takvo iskušenje da ljudi više neće moći ni vidjeti ni čuti Istinu, i bit će aktivni oni koji pozivaju u vatru. Huzejfe, ako dočekaš to vrijeme, da se povučeš i jedeš korijenje i lišće drveća, bolje ti je nego da slijediš bilo koga od njih.'"

حُذَيْفَةُ وَأَنْتَ عَاضٌّ عَلَى جِذْلٍ خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَنْ تَتَّبِعَ أَحَدًا مِنْهُمْ

4245. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Abdulvaris, prenijevši od Ebut-Tejjaha, on od Sahra b. Bedra el-Adžlija, on od Subej'a b. Halida – isti hadis – a on od Huzejfea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ako tada ne bude halife, bježi i živi u izolaciji dok ne umreš, pa makar umro šuteći." Huzejfe je na kraju rekao: 'Upitao sam: 'A šta će biti nakon toga?' 'Ako bi čovjek, nakon toga, pritekao u pomoć kobili da se oždrijebi, neće je ni oždrijebiti, a nastupit će Sudnji dan.'"**

٤٢٤٥. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ حَدَّثَنَا أَبُو التَّيَّاحِ عَنْ صَخْرِ بْنِ بَدْرٍ الْعِجْلِيِّ عَنْ سُبَيْعِ بْنِ خَالِدٍ بِهَذَا الْحَدِيثِ عَنْ حُذَيْفَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَإِنْ لَمْ تَجِدْ يَوْمَئِذٍ خَلِيفَةً فَاهْرُبْ حَتَّى تَمُوتَ فَإِنْ تَمُتْ وَأَنْتَ عَاضٌّ وَقَالَ فِي آخِرِهِ قَالَ قُلْتُ فَمَا يَكُونُ بَعْدَ ذَلِكَ قَالَ لَوْ أَنَّ رَجُلًا نَتَجَ فَرَسًا لَمْ تُنْتَجْ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ.

4246. ISPRIČAO NAM JE Museded, kog je obavijestio Isa b. Junus, prenijevši od El-A'meša, on od Zejda b. Vehba, on od Abdurrahmana b. Abu Rabil-Ka'bea, a on od Abdullaha b. Amra, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ko iskreno, iz srca, pruživši ruku, da prisegu jednom vođi, neka mu bude pokoran koliko je u mogućnosti. A**

٤٢٤٦. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عِيسَى بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا الْأَعْمَشُ عَنْ زَيْدِ بْنِ وَهْبٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ رَبِّ الْكَعْبَةِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ بَايَعَ إِمَامًا فَأَعْطَاهُ صَفْقَةَ يَدِهِ وَثَمَرَةَ قَلْبِهِ فَلْيُطِعْهُ مَا اسْتَطَاعَ فَإِنْ جَاءَ

ako se pojavi drugi, samozvani vođa, pogubite ga." "Abdurrahman upita: 'Jesi li to čuo lično od Allahovog Poslanika, s.a.v.s?' On reče: 'Jesam, čule su ga ove moje uši i zapamtilo ovo moje srce.' 'Tvoj amidžić Muavija nam naređuje da činimo tako i tako.' – kaza Abdurrahman, a on reče: 'Pokori mu se u onome u čemu je pokornost Allahu, a odbij mu pokornost u grijehu prema Allahu.'"

آخَرُ يُنَازِعُهُ فَاضْرِبُوا رَقَبَةَ الْآخَرِ قُلْتُ أَنْتَ سَمِعْتَ هَذَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ سَمِعَتْهُ أُذُنَايَ وَوَعَاهُ قَلْبِي قُلْتُ هَذَا ابْنُ عَمِّكَ مُعَاوِيَةُ يَأْمُرُنَا أَنْ نَفْعَلَ وَنَفْعَلَ قَالَ أَطِعْهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ وَاعْصِهِ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ.

4247. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, kog je obavijestio Ubejdullah b. Musa, prenijevši od Šejbana, on od El-A'meša, on od Ebu Saliha, a on od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Teško Arapima od zla koje se prikučilo! Tad će biti spašen onaj koji ne bude učestvovao u borbi."**[254]

٤٢٤٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُوسَى عَنْ شَيْبَانَ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ وَيْلٌ لِلْعَرَبِ مِنْ شَرٍّ قَدْ اقْتَرَبَ أَفْلَحَ مَنْ كَفَّ يَدَهُ.

Ebu Davud kaže: "Prenijeto mi je od Ibn Vehba, kog je obavijestio Džerir b. Hazim, prenijevši od Ubejdullaha b. Omera, on od Nafia, a on od Ibn Omera, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **'Uskoro bi muslimani mogli biti stjera-**

قَالَ أَبُو دَاوُد: حُدِّثْتُ عَنْ ابْنِ وَهْبٍ قَالَ حَدَّثَنَا جَرِيرُ بْنُ حَازِمٍ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يُوشِكُ

---

[254] Et-Tibi smatra da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., ovim riječima aludirao na nerede koji će se dogoditi nakon ubistva Osmana ili nerede koji će se dogoditi između Alije i Muavije.

ni u Medinu. Sulah[255] bi im mogla biti krajnja granica.'"[256]

الْمُسْلِمُونَ أَنْ يُحَاصَرُوا إِلَى الْمَدِينَةِ حَتَّى يَكُونَ أَبْعَدَ مَسَالِحِهِمْ سَلَاحِ.

4248. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, prenijevši od Anbesea, on od Junusa, a on od Ez-Zuhrija: **"Sulah je blizu Hajbera."**

٤٢٤٨. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ عَنْ عَنْبَسَةَ عَنْ يُونُسَ عَنِ الزُّهْرِيِّ قَالَ وَسَلَاحِ قَرِيبٌ مِنْ خَيْبَرَ.

4249. ISPRIČALI SU NAM Sulejman b. Harb i Muhammed b. Isa, koje je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Ejuba, on od Ebu Kilabea, on od Ebu Esme, a on od Sevbana, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Allah mi je skupio Zemlju te sam vidio njezin istok i zapad. Moji sljedbenici će zavladati onim što mi je od nje skupljeno i pokazano, i bit će mi date dvije riznice: crvena i bijela.[257] Molio sam se svome Gospodaru da moje sljedbenike ne uništi općom sušom i da nad njima ne zavladaju strani neprijatelji, koji će ih pokoriti, a moj Gospodar**

٤٢٤٩. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ وَمُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى قَالَا حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ أَبِي قِلَابَةَ عَنْ أَبِي أَسْمَاءَ عَنْ ثَوْبَانَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ اللَّهَ زَوَى لِي الْأَرْضَ أَوْ قَالَ إِنَّ رَبِّي زَوَى لِي الْأَرْضَ فَرَأَيْتُ مَشَارِقَهَا وَمَغَارِبَهَا وَإِنَّ مُلْكَ أُمَّتِي سَيَبْلُغُ مَا زُوِيَ لِي مِنْهَا وَأُعْطِيتُ الْكَنْزَيْنِ الْأَحْمَرَ وَالْأَبْيَضَ وَإِنِّي سَأَلْتُ رَبِّي لِأُمَّتِي أَنْ لَا يُهْلِكَهَا بِسَنَةٍ بِعَامَّةٍ وَلَا يُسَلِّطَ

---

[255] Sulah je mjesto nedaleko od Hajbera.

[256] Šejh Abdulhak ed-Dehlevi smatra da se ove Vjerovjesnikove, s.a.v.s., riječi odnose na stanje muslimana u vrijeme pojave Dedžala, kada će muslimani od nevjernika biti zbijeni u Medinu i njenu okolinu.

[257] Dvije riznice: crvena i bijela, koje su obećane Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., u ovom hadisu su, ustvari, Perzija i Bizantija. Allah, dž.š., mu je obećao da će njegovi sljedbenici zavladati dvjema velikim supersilama: Perzijom i Bizantijom, što se nakon njegove smrti obistinilo.

reče: 'O, Muhammede, Ja sam odredio sudbinu, i ništa se mimo toga ne može desiti! Odredio sam da tvoje sljedbenike neću uništiti općom sušom, niti ću dozvoliti da nad njima strani neprijatelji zavladaju i da ih pokore, makar sa svih strana krenuli protiv njih, sve dok se ne počnu međusobno uništavati i porobljavati.' Plašim se za moje sljedbenike vođa koji će ih u voditi u zabludu! Kad moji sljedbenici podignu mač jedan na drugog, on više neće biti spušten do Sudnjeg dana. Neće nastupiti Sudnji dan dok se neka plemena mog ummeta ne priključe idolopoklonicima i ne počnu se klanjati kipovima![258] Među mojim sljedbenicima će se pojaviti trideset lažova! Svaki od njih će tvrditi da je vjerovjesnik, a ja sam Posljednji vjerovjesnik; poslije mene više nema vjerovjesnika! Uvijek će jedna skupina moga ummeta biti na Istini." Ebu Isa kaže: "Ispoljavati Istinu.", a onda su se saglasili: "I neće im moći nauditi oni koji su protiv njih, sve dok Allahova odredba ne dođe."[259]

عَلَيْهِمْ عَدُوًّا مِنْ سِوَى أَنْفُسِهِمْ فَيَسْتَبِيحَ بَيْضَتَهُمْ وَإِنَّ رَبِّي قَالَ لِي يَا مُحَمَّدُ إِنِّي إِذَا قَضَيْتُ قَضَاءً فَإِنَّهُ لَا يُرَدُّ وَلَا أُهْلِكُهُمْ بِسَنَةٍ بِعَامَّةٍ وَلَا أُسَلِّطُ عَلَيْهِمْ عَدُوًّا مِنْ سِوَى أَنْفُسِهِمْ فَيَسْتَبِيحَ بَيْضَتَهُمْ وَلَوْ اجْتَمَعَ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِ أَقْطَارِهَا أَوْ قَالَ بِأَقْطَارِهَا حَتَّى يَكُونَ بَعْضُهُمْ يُهْلِكُ بَعْضًا وَحَتَّى يَكُونَ بَعْضُهُمْ يَسْبِي بَعْضًا وَإِنَّمَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي الْأَئِمَّةَ الْمُضِلِّينَ وَإِذَا وُضِعَ السَّيْفُ فِي أُمَّتِي لَمْ يُرْفَعْ عَنْهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَلَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَلْحَقَ قَبَائِلُ مِنْ أُمَّتِي بِالْمُشْرِكِينَ وَحَتَّى تَعْبُدَ قَبَائِلُ مِنْ أُمَّتِي الْأَوْثَانَ وَإِنَّهُ سَيَكُونُ فِي أُمَّتِي كَذَّابُونَ ثَلَاثُونَ كُلُّهُمْ يَزْعُمُ أَنَّهُ نَبِيٌّ وَأَنَا خَاتَمُ النَّبِيِّينَ لَا نَبِيَّ بَعْدِي وَلَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى الْحَقِّ قَالَ ابْنُ عِيسَى ظَاهِرِينَ ثُمَّ اتَّفَقَا لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ.

---

[258] To se već obistinilo. Neka muslimanska plemena su se odmetnula od islama još za vrijeme hilafeta Ebu Bekra es-Siddika. On je protiv njih poveo oružanu borbu.

[259] To je vjetar koji će usmrtiti svakog vjernika, tj. nastupit će Smak svijeta. Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

4250. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Avf et-Taiji, kog je obavijestio Muhammed b. Ismail, prenijevši od svog oca. Ibn Avf prenosi od Ismaila, on od Damdama, on od Šurejha, a on od Ebu Malika el-Eš'arija da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **"Allah vas je sačuvao troga: da vaš Vjerovjesnik, s.a.v.s., ne uputi dovu protiv vas, pa da svi stradate; da oni koji su na neistini ne nadvladaju one koji su na Istini, i da se ne složite na stranputici."**

4251. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Sulejman el-Enbari, kog je obavijestio Abdurrahman, prenijevši od Sufjana, on od Mensura, on od Ribija b. Hiraša, on od El-Beraa b. Nadžijea, on od Abdullaha b. Mes'uda, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ratni meteži će u islamu potrajati do trideset i pete, ili trideset i šeste, ili trideset i sedme godine. Ukoliko propadnu, propast će zbog onoga zbog čega su i raniji narodi propadali, a ukoliko im njihova vjera ostane, ostat će sedamdeset godina. Upitah: 'Sedamdeset godina od onoga što je preostalo ili od onoga što je prošlo?' On reče: 'Od onoga što je prošlo.'"**

Ebu Davud kaže: "Pogriješio je onaj koji je rekao: Khiraš."

٤٢٥٠. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَوْفٍ الطَّائِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنِي أَبِي قَالَ ابْنُ عَوْفٍ وَقَرَأْتُ فِي أَصْلِ إِسْمَعِيلَ قَالَ حَدَّثَنِي ضَمْضَمٌ عَنْ شُرَيْحٍ عَنْ أَبِي مَالِكٍ يَعْنِي الْأَشْعَرِيَّ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ اللَّهَ أَجَارَكُمْ مِنْ ثَلَاثِ خِلَالٍ أَنْ لَا يَدْعُوَ عَلَيْكُمْ نَبِيُّكُمْ فَتَهْلَكُوا جَمِيعًا وَأَنْ لَا يَظْهَرَ أَهْلُ الْبَاطِلِ عَلَى أَهْلِ الْحَقِّ وَأَنْ لَا تَجْتَمِعُوا عَلَى ضَلَالَةٍ.

٤٢٥١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْأَنْبَارِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ عَنْ سُفْيَانَ عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ رِبْعِيِّ بْنِ حِرَاشٍ عَنْ الْبَرَاءِ بْنِ نَاجِيَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ تَدُورُ رَحَى الْإِسْلَامِ لِخَمْسٍ وَثَلَاثِينَ أَوْ سِتٍّ وَثَلَاثِينَ أَوْ سَبْعٍ وَثَلَاثِينَ فَإِنْ يَهْلَكُوا فَسَبِيلُ مَنْ هَلَكَ وَإِنْ يَقُمْ لَهُمْ دِينُهُمْ يَقُمْ لَهُمْ سَبْعِينَ عَامًا قَالَ قُلْتُ أَمِمَّا بَقِيَ أَوْ مِمَّا مَضَى قَالَ مِمَّا مَضَى.

قَالَ أَبُو دَاوُد: مَنْ قَالَ خِرَاشٍ فَقَدْ أَخْطَأَ.

4252. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Anbese, prenijevši od Junusa, on od Ibn Šihaba, ovaj od Humejda b. Abdurrahmana, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Približava se vrijeme u kome će se srušiti znanje, u kome će se pojaviti neredi, u kome će u srcima ljudi zavladati pohlepa i u kome će se povećati broj meteža." "Šta su to meteži, Allahov Poslaniče?' – upita neko, a on reče: 'To su ubistva. To su ubistva."**[260]

٤٢٥٢. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا عَنْبَسَةُ حَدَّثَنِي يُونُسُ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ قَالَ حَدَّثَنِي حُمَيْدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَتَقَارَبُ الزَّمَانُ وَيَنْقُصُ الْعِلْمُ وَتَظْهَرُ الْفِتَنُ وَيُلْقَى الشُّحُّ وَيَكْثُرُ الْهَرْجُ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيَّةُ هُوَ قَالَ الْقَتْلُ الْقَتْلُ.

2. O zabrani hitanja u nered

٢. بَاب فِي النَّهْيِ عَنِ السَّعْيِ فِي الْفِتْنَةِ

4253. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Veki, prenijevši od Osmana eš-Šehhama, ovaj od Muslima b. Ebu Bekra, on od svoga oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Bit će (veliki) nered u kome će onaj koji leži biti bolji od onoga koji sjedi, onaj koji sjedi bolji od onoga koji stoji, onaj koji stoji biti bolji od onoga koji ide, a onaj koji ide bolji od onoga koji**

٤٢٥٣. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ عُثْمَانَ الشَّحَّامِ قَالَ حَدَّثَنِي مُسْلِمُ بْنُ أَبِي بَكْرَةَ عَنْ أَبِيهِ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّهَا سَتَكُونُ فِتْنَةٌ يَكُونُ الْمُضْطَجِعُ فِيهَا خَيْرًا مِنَ الْجَالِسِ وَالْجَالِسُ خَيْرًا مِنَ الْقَائِمِ وَالْقَائِمُ خَيْرًا مِنَ الْمَاشِي وَالْمَاشِي

[260] Ibnul-Kajjim kaže: "Možda se pod *približavanjem vremena* misli na približavanje propasti svijeta (kijamet), ili na približavanje ljudi jedni drugima po zlu i smutnji, ili se misli na to da će ljudi imati kratak vijek, ili na to da će vrijeme brzo teći, tako da će godina biti kao mjesec, mjesec kao nedjelja, nedjelja kao dan." El-Hatabi kaže: "Time se misli na približavanje vremena u kome će biti malo bereketa u vremenu."

trči!' Ebu Bekr upita: 'Allahov Poslaniče, šta mi (u tom slučaju) preporučuješ?' On reče: 'Onaj koji bude imao kamila, neka ide za svojim kamilama. Onaj koji bude imao brava, neka ide za svojim bravima. Onaj koji bude imao zemlje, neka se zabavi svojom zemljom.' 'A ko ne bude imao ništa od toga?' – ponovo će Ebu Bekr, a Poslanik reče: 'Neka uzme svoj mač i neka njime udara po kamenjaru, a onda, ako može pobjeći od nereda kako bi se spasio, neka bježi.'"[261]

خَيْرًا مِنَ السَّاعِي قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا تَأْمُرُنِي قَالَ مَنْ كَانَتْ لَهُ إِبِلٌ فَلْيَلْحَقْ بِإِبِلِهِ وَمَنْ كَانَتْ لَهُ غَنَمٌ فَلْيَلْحَقْ بِغَنَمِهِ وَمَنْ كَانَتْ لَهُ أَرْضٌ فَلْيَلْحَقْ بِأَرْضِهِ قَالَ فَمَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ شَيْءٌ مِنْ ذَلِكَ قَالَ فَلْيَعْمِدْ إِلَى سَيْفِهِ فَلْيَضْرِبْ بِحَدِّهِ عَلَى حَرَّةٍ ثُمَّ لِيَنْجُ مَا اسْتَطَاعَ النَّجَاءَ.

4254. ISPRIČAO NAM JE Jezid b. Halid er-Remli, kog je obavijestio El-Mufeddal, prenijevši od Ajjaša, on od Bukejra, on od Busra b. Seida, on od Husejna b. Abdurrahmana el-Ešdžeija, da je Sa'd b. Ebu Vekkas upitao: **"Allahov Poslaniče, ako neko uđe u moju kuću i krene da me ubije?" On reče: "Budi poput Ademovog, a.s., sina (Habila)."** Jezid je potom proučio: ***I kad bi ti pružio ruku svoju prema meni da me ubiješ, ja ne bih pružio svoju prema tebi da te ubijem, jer ja se bojim Allaha, Gospodara svjetova.*** **(El-Maide, 28)**

٤٢٥٤. حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ خَالِدٍ الرَّمْلِيُّ حَدَّثَنَا مُفَضَّلٌ عَنْ عَيَّاشٍ عَنْ بُكَيْرٍ عَنْ بُسْرِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ حُسَيْنِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْأَشْجَعِيِّ أَنَّهُ سَمِعَ سَعْدَ بْنَ أَبِي وَقَّاصٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي هَذَا الْحَدِيثِ قَالَ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ إِنْ دَخَلَ عَلَيَّ بَيْتِي وَبَسَطَ يَدَهُ لِيَقْتُلَنِي قَالَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: كُنْ كَابْنَيْ آدَمَ وَتَلَا يَزِيدُ ﴿ لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ ﴾ الْآيَةَ

4255. ISPRIČAO NAM JE Amr b. Osman, kog je obavijestio njegov otac,

٤٢٥٥. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ حَدَّثَنَا أَبِي حَدَّثَنَا شِهَابُ بْنُ

[261] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*.

prenijevši od Šihaba b. Hiraša, ovaj od El-Kasima b. Gazvana, on od Ishaka b. Rašida el-Džezerija, on od Salima, on od Amra b. Vabisea el-Esedija, on od svoga oca Vabisea, da je Ibn Mes'ud kazao: **"Čuo sam Vjerovjesnika, s.a.v.s..."**, pa je spomenuo dio Ebu Bekrovog hadisa: **"Sve žrtve nereda će u Vatru." Upitah: "A kad će to biti, o sine Mes'udov?" "To će biti u vrijeme meteža, kada čovjek neće biti siguran od onoga sa kojim sjedi." "A šta mi preporučuješ da činim ako to vrijeme dočekam?" – upitah, a on reče: "Pazi na svoj jezik i ruku, i u svojoj kući sjedi na prostirci." Pošto je ubijen Osman, srce me povede u Damask. Tamo sretoh Hurejma b. Fatika i ispričah mu to, a on se zakle Allahom, osim Koga drugog boga nema, da je od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., čuo isto onako kako je meni ispričao Ibn Mes'ud.**

4256. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Abdulvaris b. Seid, prenijevši od Muhammeda b. Džuhadea, on od Abdurrahmana b. Servana, on od Huzejla, a on od Ebu Musaa el-Eš'arija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Pred Sudnji dan će nastupiti (veliki) neredi, tamni poput tamne noći. U njima će čovjek osvitati kao vjernik, a omrkavati kao nevjernik; omrkavati**

خِرَاشٍ عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ غَزْوَانَ عَنْ إِسْحَقَ بْنِ رَاشِدٍ الْجَزَرِيِّ عَنْ سَالِمٍ حَدَّثَنِي عَمْرُو بْنُ وَابِصَةَ الْأَسَدِيُّ عَنْ أَبِيهِ وَابِصَةَ عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: فَذَكَرَ بَعْضَ حَدِيثِ أَبِي بَكْرَةَ قَالَ قَتْلَاهَا كُلُّهُمْ فِي النَّارِ قَالَ فِيهِ قُلْتُ مَتَى ذَلِكَ يَا ابْنَ مَسْعُودٍ قَالَ تِلْكَ أَيَّامُ الْهَرْجِ حَيْثُ لَا يَأْمَنُ الرَّجُلُ جَلِيسَهُ قُلْتُ فَمَا تَأْمُرُنِي إِنْ أَدْرَكَنِي ذَلِكَ الزَّمَانُ قَالَ تَكُفُّ لِسَانَكَ وَيَدَكَ وَتَكُونُ حِلْسًا مِنْ أَحْلَاسِ بَيْتِكَ فَلَمَّا قُتِلَ عُثْمَانُ طَارَ قَلْبِي مَطَارَهُ فَرَكِبْتُ حَتَّى أَتَيْتُ دِمَشْقَ فَلَقِيتُ خُرَيْمَ بْنَ فَاتِكٍ فَحَدَّثْتُهُ فَحَلَفَ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَسَمِعَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَمَا حَدَّثَنِيهِ ابْنُ مَسْعُودٍ.

٤٢٥٦. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ بْنُ سَعِيدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جُحَادَةَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ ثَرْوَانَ عَنْ هُزَيْلٍ عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ بَيْنَ يَدَيْ السَّاعَةِ فِتَنًا كَقِطَعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ يُصْبِحُ الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِنًا

kao vjernik, a osvitati kao nevjernik. U njima će onaj koji sjedi biti bolji od onoga koji stoji, a onaj koji ide bolji od onoga koji trči. U njima polomite vaše lukove i isprekidajte (na njima) strune i o kamenje polomite vaše mačeve. Ako neki od njih uđe kod vas, postupite poput Ademovog boljeg sina."[262]

وَيُمْسِي كَافِرًا وَيُمْسِي مُؤْمِنًا وَيُصْبِحُ كَافِرًا الْقَاعِدُ فِيهَا خَيْرٌ مِنَ الْقَائِمِ وَالْمَاشِي فِيهَا خَيْرٌ مِنَ السَّاعِي فَكَسِّرُوا قِسِيَّكُمْ وَقَطِّعُوا أَوْتَارَكُمْ وَاضْرِبُوا سُيُوفَكُمْ بِالْحِجَارَةِ فَإِنْ دُخِلَ يَعْنِي عَلَى أَحَدٍ مِنْكُمْ فَلْيَكُنْ كَخَيْرِ ابْنَيْ آدَمَ.

4257. ISPRIČAO NAM JE Ebul-Velid et-Tajalisi, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Rekbea b. Maskalea, on od Avna b. Ebu Džuhajfea, da je Abdurrahman b. Semure kazao: **"Uhvatio sam Ibn Omera za ruku dok smo išli jednim od puteva Medine. Naišavši na nečiju odrubljenu glavu[263], on reče: 'Neka je proklet ubica ovog čovjeka!' Pošto prođosmo, kaza: 'Ja mislim da je on već proklet. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je kazao: 'Ko pođe prema nekome od mojih sljedbenika s namjerom da ga ubije, neka mu ovaj**

٤٢٥٧. حَدَّثَنَا أَبُو الْوَلِيدِ الطَّيَالِسِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ رَقَبَةَ بْنِ مَصْقَلَةَ عَنْ عَوْنِ بْنِ أَبِي جُحَيْفَةَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ يَعْنِي ابْنَ سَمُرَةَ قَالَ: كُنْتُ آخِذًا بِيَدِ ابْنِ عُمَرَ فِي طَرِيقٍ مِنْ طُرُقِ الْمَدِينَةِ إِذْ أَتَى عَلَى رَأْسٍ مَنْصُوبٍ فَقَالَ: شَقِيَ قَاتِلُ هَذَا فَلَمَّا مَضَى قَالَ وَمَا أُرَى هَذَا إِلَّا قَدْ شَقِيَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَنْ مَشَى إِلَى رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي لِيَقْتُلَهُ

[262] Ovim riječima Allahov Poslanik je preporučio svojim sljedbenicima da, ukoliko dođe do međusobnih nereda i sukoba, odbace svoja oružja i da ne učestvuju u tome. Ukoliko neko od učesnika u neredima ode u nečiju kuću s namjerom da ubije vlasnika, taj neka mu se ne suprotstavlja oružjem, nego neka sa njim postupi onako kako je postupio Ademov sin Habil sa bratom Kabilom. Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

[263] Abadi misli da je to možda bila glava Ibnuz-Zubejra, koji je ubijen u neredima i međusobnim sukobima između muslimana.

ovako uradi (namjesti svoj vrat), jer će ubica u Džehennem, a ubijeni u Džennet.'"

فَلْيَقُلْ هَكَذَا فَالْقَاتِلُ فِي النَّارِ وَالْمَقْتُولُ فِي الْجَنَّةِ

Ebu Davud kaže: "Također ga prenosi Es-Sevri od Avna, a on od Abdurrahmana b. Sumejrea. A prenosi ga i Lejs b. Ebu Sulejm od Avna, a on od Abdurrahmana b. Sumejrea. Ispričao mi je i El-Hasan b. Ali, kome je ispričao Ebu Velid, prenijevši od Ebu Avanea, da se ovaj hadis nalazi u Ibn Sebreovoj knjizi, a rekli su da se nalazi kod Semurea ili Sumejrea. Ovo je Ebu el-Velidov govor."

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ الثَّوْرِيُّ عَنْ عَوْنٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سُمَيْرٍ أَوْ سُمَيْرَةَ وَرَوَاهُ لَيْثُ بْنُ أَبِي سُلَيْمٍ عَنْ عَوْنٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سُمَيْرَةَ. قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ لِي الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا أَبُو الْوَلِيدِ يَعْنِي بِهَذَا الْحَدِيثِ عَنْ أَبِي عَوَانَةَ وَقَالَ هُوَ فِي كِتَابِي ابْنُ سَبَرَةَ وَقَالُوا سَمُرَةَ وَقَالُوا سُمَيْرَةَ هَذَا كَلَامُ أَبِي الْوَلِيدِ.

4258. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Ebu Imrana el-Dževnija, on od El-Mušeasa b. Tarifa, on od Abdullaha b. es-Samita, da je Ebu Zerr kazao: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je rekao: 'O Ebu Zerre!' Rekoh: 'Odazivam ti se, Allahov Poslaniče, i pokoravam.'** – onda je spomenuo hadis u kome je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **'Šta ćeš raditi kada među muslimanima zavlada toliki nered da će biti ubijani u vlastitim kućama?' Rekao sam: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju (ili je kazao: Onako kako mi preporuče Allah i Njegov Poslanik).' On reče: 'Budi strpljiv.' Zatim mi reče: 'O Ebu Zerre!' Rekoh: 'Odazivam ti se, Allahov Poslaniče, i pokoravam.', a on nastavi: 'Šta ćeš raditi kad vidiš**

٤٢٥٨. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ أَبِي عِمْرَانَ الْجَوْنِيِّ عَنِ الْمُشَعَّثِ بْنِ طَرِيفٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الصَّامِتِ عَنْ أَبِي ذَرٍّ قال: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا أَبَا ذَرٍّ قُلْتُ لَبَّيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَسَعْدَيْكَ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ قَالَ فِيهِ كَيْفَ أَنْتَ إِذَا أَصَابَ النَّاسَ مَوْتٌ يَكُونُ الْبَيْتُ فِيهِ بِالْوَصِيفِ يَعْنِي الْقَبْرَ قُلْتُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ أَوْ قَالَ مَا خَارَ اللَّهُ لِي وَرَسُولُهُ قَالَ عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ أَوْ قَالَ تَصْبِرُ ثُمَّ قَالَ لِي يَا أَبَا ذَرٍّ قُلْتُ لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ قَالَ كَيْفَ أَنْتَ إِذَا رَأَيْتَ أَحْجَارَ الزَّيْتِ قَدْ غَرِقَتْ بِالدَّمِ قُلْتُ مَا خَارَ اللَّهُ لِي

kamenje mjesta Ez-Zejt[264] natopljeno krvlju?' 'Ono što mi Allah i Njegov Poslanik, s.a.v.s., preporuče.' On reče: 'Budi u kući sa svojom porodicom!' Upitah: 'Allahov Poslaniče, a da li da uzmem svoj mač i da se borim?' On reče: 'Ne, jer ćeš u tom slučaju biti njihov saučesnik.' Upitah: 'A šta mi onda preporučuješ?' On reče: 'Drži se svoje kuće.' 'A ako neko od njih dođe u moju kuću da me ubije?' – ponovo upitah, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Ako se budeš bojao da će ti sjaj (njegovog) mača zaslijepiti oči, stavi nešto na lice (i pusti neka te ubije), jer će on ponijeti i tvoj i svoj grijeh.'"[265]

Ebu Davud kaže: "El-Mušeasa u ovome hadisu nije spomenuo niko drugi do Hammad b. Zejd."

4259. ISPRIČAO NAM JE Muhamed b. Jahja b. Faris, kog je obavijstio Affan b. Muslim, prenijevši od Abdulvahida b. Zijada, on od Asima el-Ahvela, a on od Ebu Kebšea, da je Ebu Musa kazao: **"Pred vama su (veliki) neredi, tamni poput tamne noći. U njima će čovjek osvitati kao vjernik, a omrkavati kao**

وَرَسُولُهُ قَالَ عَلَيْكَ بِمَنْ أَنْتَ مِنْهُ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفَلَا آخُذُ سَيْفِي وَأَضَعُهُ عَلَى عَاتِقِي قَالَ شَارَكْتَ الْقَوْمَ إِذَنْ قُلْتُ فَمَا تَأْمُرُنِي قَالَ تَلْزَمُ بَيْتَكَ قُلْتُ فَإِنْ دُخِلَ عَلَيَّ بَيْتِي قَالَ فَإِنْ خَشِيتَ أَنْ يَبْهَرَكَ شُعَاعُ السَّيْفِ فَأَلْقِ ثَوْبَكَ عَلَى وَجْهِكَ يَبُوءُ بِإِثْمِكَ وَإِثْمِهِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: لَمْ يَذْكُرِ الْمُشَعَّثَ فِي هَذَا الْحَدِيثِ غَيْرَ حَمَّادِ بْنِ زَيْدٍ.

٤٢٥٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ حَدَّثَنَا عَفَّانُ بْنُ مُسْلِمٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنُ زِيَادٍ حَدَّثَنَا عَاصِمٌ الْأَحْوَلُ عَنْ أَبِي كَبْشَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا مُوسَى يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ فِتَنًا كَقِطَعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ يُصْبِحُ

---

[264] Ez-Zejt je bila mahala u Medini, u kojoj je Jezidova vojska pod komandom Muslima b. Ukbea el-Mirija tri dana činila masakr nad njenim stanovništvom.

[265] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

nevjernik, i omrkavati kao vjernik, a osvitati kao nevjernik. Onaj koji sjedi tokom tih iskušenja bit će bolji od onoga koji stoji, onaj koji stoji bit će bolji od onoga koji ide, a onaj koji ide bit će bolji od onoga koji trči.' 'Šta nam (u tom slučaju) naređuješ, Allahov Poslaniče?' – upitaše prisutni. '(U tom slučaju) budite u svojim kućama na prostirkama.' – reče on."

الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِنًا وَيُمْسِي كَافِرًا الْقَاعِدُ فِيهَا خَيْرٌ مِنَ الْقَائِمِ وَالْقَائِمُ فِيهَا خَيْرٌ مِنَ الْمَاشِي وَالْمَاشِي فِيهَا خَيْرٌ مِنَ السَّاعِي قَالُوا فَمَا تَأْمُرُنَا قَالَ كُونُوا أَحْلَاسَ بُيُوتِكُمْ.

4260. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. el-Hasan el-Missisi, kog je obavijestio Hadžadž b. Muhammed, prenijevši od El-Lejsa b. Sa'da, on od Muavije b. Saliha, on od Abdurrahmana b. Džubejra, on od svoga oca, da je El-Mikdad b. el-Esved kazao: "Tako mi Allaha, čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je kazao: 'Sretnik će biti onaj koji se bude držao po strani u vrijeme nereda. Sretnik će biti onaj koji se bude držao po strani u vrijeme nereda. Sretnik će biti onaj koji se bude držao po strani u vrijeme nereda, kao i onaj koji zapadne u iskušenje pa to ne kukajući strpljivo podnese.'"

٤٢٦٠. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ الْحَسَنِ الْمِصِّيصِيُّ حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ يَعْنِي ابْنَ مُحَمَّدٍ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ بْنُ سَعْدٍ قَالَ حَدَّثَنِي مُعَاوِيَةُ بْنُ صَالِحٍ أَنَّ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ جُبَيْرٍ حَدَّثَهُ عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْمِقْدَادِ بْنِ الْأَسْوَدِ قَالَ: أَيْمُ اللَّهِ لَقَدْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِّبَ الْفِتَنَ إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِّبَ الْفِتَنِ إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِّبَ الْفِتَنُ وَلَمَنِ ابْتُلِيَ فَصَبَرَ فَوَاهًا.

3. O čuvanju jezika

٣. بَاب فِي كَفِّ اللِّسَانِ

4261. ISPRIČAO NAM JE Abdulmelik b. Šuajb b. el-Lejs, kog je obavijestio

٤٢٦١. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ شُعَيْبِ بْنِ اللَّيْثِ حَدَّثَنِي ابْنُ

Ibn Vehb, prenijevši od El-Lejsa, on od Jahjaa b. Seida, da je Halid b. Ebu Imran prenio od Abdurrahmana b. el-Bejlemanija, on od Abdurrahmana b. Hurmuza, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Uskoro će nastupiti (veliki) nered, u kome se neće ni govoriti ni slušati Istina, niti će se razlikovati Istina od neistine. Ko mu se približi, bit će uvučen u njega. Jezik će u njemu biti opasan poput mača."**

وَهْبٍ حَدَّثَنِي اللَّيْثُ عَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ قَالَ قَالَ خَالِدُ بْنُ أَبِي عِمْرَانَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْبَيْلَمَانِيِّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ هُرْمُزَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ سَتَكُونُ فِتْنَةٌ صَمَّاءُ بَكْمَاءُ عَمْيَاءُ مَنْ أَشْرَفَ لَهَا اسْتَشْرَفَتْ لَهُ وَإِشْرَافُ اللِّسَانِ فِيهَا كَوُقُوعِ السَّيْفِ.

4262. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ubejd, kog je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Lejsa, on od Tavusa, on od nekog čovjeka po imenu Zijad, a on od Abdullaha b. Amra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Uskoro će nastupiti (veliki) nered koji će obuhvatiti Arape; poginuli u njemu bit će u Vatri.[266] U njemu će jezik biti opasniji od mača."**

Ebu Davud kaže: "Es-Sevri ga je prenio od Lejsa, on od Tavusa, a on od El-A'džema."

٤٢٦٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ حَدَّثَنَا لَيْثٌ عَنْ طَاوُسٍ عَنْ رَجُلٍ يُقَالُ لَهُ زِيَادٌ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّهَا سَتَكُونُ فِتْنَةٌ تَسْتَنْظِفُ الْعَرَبَ قَتْلَاهَا فِي النَّارِ اللِّسَانُ فِيهَا أَشَدُّ مِنْ وَقْعِ السَّيْفِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ الثَّوْرِيُّ عَنْ لَيْثٍ عَنْ طَاوُسٍ عَنِ الْأَعْجَمِ.

---

[266] Ovdje je riječ o budućim međusobnim sukobima muslimana, a posebno Arapa. Oni će se sukobiti radi ovosvjetskih prestiža, a neće im cilj biti Allah. A svaki musliman koji se bude borio protiv muslimana zbog ovosvjetskih hirova, a ne radi Allaha, pa pogine, dospjet će u Džehennem.

4263. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Isa b. et-Tabbaa, kog je obavijestio Abdullah b. Abdulkuddus, koji je umjesto riječi: **'neki čovjek koji se zvao Zijad'** rekao: **'Zijad Sejmin Kuš'**.

٤٢٦٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى بْنِ الطَّبَّاعِ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبْدِ الْقُدُّوسِ قَالَ زِيَادٌ سِيْمِينُ كُوسَ.

4. O dopuštenju bježanja u pustinju u vrijeme nereda

٤. بَاب مَا يُرَخَّصُ فِيهِ مِنْ الْبَدَاوَةِ فِي الْفِتْنَةِ

4264. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Abdurrahmana b. Abdullaha b. Abdurrahmana b. Ebu Sa'saa, on od svoga oca, a on od Ebu Seida el-Hudrija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Uskoro bi najbolji imetak vjernika mogli biti bravi za kojima će čovjek ići po brdima i klancima, bježeći sa svojom vjerom od nereda."**[267]

٤٢٦٤. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ مَالِكٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي صَعْصَعَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يُوشِكُ أَنْ يَكُونَ خَيْرَ مَالِ الْمُسْلِمِ غَنَمٌ يَتَّبِعُ بِهَا شَغَفَ الْجِبَالِ وَمَوَاقِعَ الْقَطْرِ يَفِرُّ بِدِينِهِ مِنْ الْفِتَنِ.

5. O zabrani borbe u vrijeme nereda

٥. بَاب فِي النَّهْيِ عَنْ الْقِتَالِ فِي الْفِتْنَةِ

4265. ISPRIČAO NAM JE Ebu Kamil, kog je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Ejuba i Junusa, njih dvojica od El-Hasana, da je El-Ahnef b. Kajs kazao: **"Izišao sam da se borim, pa me je sreo Ebu Bekr i rekao: 'Vrati**

٤٢٦٥. حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ أَيُّوبَ وَيُونُسَ عَنْ الْحَسَنِ عَنْ الْأَحْنَفِ بْنِ

---

[267] Ovaj hadis nam je jasan dokaz da je izolacija i povlačenje od svijeta neminovost kada dođe u opasnost čovjekovo vjerovanje. Ovaj hadis su zabilježili i El-Buhari u *Sahihu* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

se, jer sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je rekao: 'Ukoliko se dva muslimana sukobe mačevima, i ubica i ubijeni će u Džehennem.' Upitah: 'Jasno mi je za ubicu, ali zašto ubijeni?' 'Zato' – reče on – 'što je i on htio ubiti svoga druga.'"[268]

قَيْسٍ قَالَ: خَرَجْتُ وَأَنَا أُرِيدُ يَعْنِي فِي الْقِتَالِ فَلَقِيَنِي أَبُو بَكْرَةَ فَقَالَ: ارْجِعْ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِذَا تَوَاجَهَ الْمُسْلِمَانِ بِسَيْفَيْهِمَا فَالْقَاتِلُ وَالْمَقْتُولُ فِي النَّارِ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا الْقَاتِلُ فَمَا بَالُ الْمَقْتُولِ قَالَ إِنَّهُ أَرَادَ قَتْلَ صَاحِبِهِ.

4266. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Mutevekkil el-Askalani, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ejuba, on od El-Hasana – isti smisao, sa istim senedom, ali sažetije.

Ebu Davud je za Muhammeda b. el-Mutevekkila kazao da je slab prenosilac. Zvali su ga El-Husejn.

٤٢٦٦. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُتَوَكِّلِ الْعَسْقَلَانِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ الْحَسَنِ بِإِسْنَادِهِ وَمَعْنَاهُ مُخْتَصَرًا.

6. O opasnosti ubistva muslimana

٦. بَاب فِي تَعْظِيمِ قَتْلِ الْمُؤْمِنِ

4267. ISPRIČAO NAM JE Muemmel b. el-Fadl el-Harrani, kog je obavijestio Muhammed b. Šuajb, da je Halid b. Dihkan kazao: "**Bijasmo u gradu Zulkija, u Pohodu na Konstantinopolj. Dođe Hani b. Kulsum b. Šerik el-Kinani, ugledan čovjek iz Palestine, i nazva selam Abdullahu b. Ebu Zekerijjau,**

٤٢٦٧. حَدَّثَنَا مُؤَمَّلُ بْنُ الْفَضْلِ الْحَرَّانِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ شُعَيْبٍ عَنْ خَالِدِ بْنِ دِهْقَانَ قَالَ: كُنَّا فِي غَزْوَةِ الْقُسْطَنْطِينِيَّةِ بِذُلُقْيَةَ فَأَقْبَلَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ فِلَسْطِينَ مِنْ أَشْرَافِهِمْ وَخِيَارِهِمْ يَعْرِفُونَ ذَلِكَ لَهُ يُقَالُ لَهُ هَانِئُ بْنُ كُلْثُومِ

---

[268] U El-Buharijevom predanju stoji da je El-Hasan rekao: "**Pošao sam naoružan u vrijeme nereda, pa me je sreo Ebu Bekr i upitao: 'Kuda to ideš?' Rekao sam: 'Želim pomoći amidžiću Allahovog Poslanika, s.a.v.s., (u borbi protiv Muavije).', a on reče: 'Vrati se, jer sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je rekao...'"**

čiju je vrijednost poznavao. Abdullah b. Ebu Zekerijja nam je ispričao da je čuo Ummud-Derda kad je prenijela od Ebud-Derdaa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: ‘Allah će, ako bude htio, oprostiti svaki grijeh, osim onome koji umre kao mušrik, ili vjerniku koji namjerno ubije vjernika.’ Hani b. Kulsum reče: ‘Čuo sam Mahmuda b. er-Rebia da prenosi od Ubadea b. es-Samita da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: ‘Ko ubije vjernika, osjećajući zadovoljstvo zbog njegove smrti, Allah od njega neće primiti ni farzove ni nafile.’ Potom nam je Ibn Ebu Zekerijja ispričao, prenijevši od Ummud-Derdae, ona od Ebud-Derdaa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: ‘Vjernik će biti brz u činjenju dobrih djela i dobar sve dotle dok ne ubije nekoga koga mu je zabranjeno ubiti. A kada to učini, klonut će i propasti.’”

I Hani b. Kulsum je prenio od Mahmuda b. er-Rebia, on od Ubadea b. es-Samita, a on od Allahovog Poslanika, s.a.v.s. – slično.

بْنِ شَرِيكٍ الْكِنَانِيُّ فَسَلَّمَ عَلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي زَكَرِيَّا وَكَانَ يَعْرِفُ لَهُ حَقَّهُ قَالَ لَنَا خَالِدٌ فَحَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي زَكَرِيَّا قَالَ سَمِعْتُ أُمَّ الدَّرْدَاءِ تَقُولُ سَمِعْتُ أَبَا الدَّرْدَاءِ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: كُلُّ ذَنْبٍ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَغْفِرَهُ إِلَّا مَنْ مَاتَ مُشْرِكًا أَوْ مُؤْمِنٌ قَتَلَ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَقَالَ: هَانِئُ بْنُ كُلْثُومٍ سَمِعْتُ مَحْمُودَ بْنَ الرَّبِيعِ يُحَدِّثُ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ أَنَّهُ سَمِعَهُ يُحَدِّثُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا فَاعْتَبَطَ بِقَتْلِهِ لَمْ يَقْبَلْ اللَّهُ مِنْهُ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا قَالَ لَنَا خَالِدٌ ثُمَّ حَدَّثَنِي ابْنُ أَبِي زَكَرِيَّا عَنْ أُمِّ الدَّرْدَاءِ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَزَالُ الْمُؤْمِنُ مُعْنِقًا صَالِحًا مَا لَمْ يُصِبْ دَمًا حَرَامًا فَإِذَا أَصَابَ دَمًا حَرَامًا بَلَّحَ وَحَدَّثَ هَانِئُ بْنُ كُلْثُومٍ عَنْ مَحْمُودِ بْنِ الرَّبِيعِ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِثْلَهُ سَوَاءً.

4268. ISPRIČAO NAM JE Abdurrahman b. Amr, prenijevši od Muhammeda b. Mubareka, on od Sadeka b. Halida, ili od nekog drugog, da je Halid b. Dihkan rekao: **"Pitao sam Jahjaa b. Jahja el-Gassanija o značenju Vjerovjesnikovih, s.a.v.s., riječi: 'osjećajući zadovoljstvo zbog njegovog ubistva', pa je rekao: 'To su oni koji ubijaju u vrijeme nereda. Neki od njih ubija misleći da je na ispravnom putu; ne kaje se i ne traži od Allaha oprost.'"**

Ebu Davud kaže: **"Ubija sa zadovoljstvom, prolijevajući krv."**

٤٢٦٨. حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَمْرٍو عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُبَارَكٍ حَدَّثَنَا صَدَقَةُ بْنُ خَالِدٍ أَوْ غَيْرُهُ قَالَ قَالَ خَالِدُ بْنُ دِهْقَانَ سَأَلْتُ يَحْيَى بْنَ يَحْيَى الْغَسَّانِيَّ عَنْ قَوْلِهِ اعْتَبَطَ بِقَتْلِهِ قَالَ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي الْفِتْنَةِ فَيَقْتُلُ أَحَدُهُمْ فَيَرَى أَنَّهُ عَلَى هُدًى لَا يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ يَعْنِي مِنْ ذَلِكَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: فَاعْتَبَطَ يَصُبُّ دَمَهُ صَبًّا.

4269. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Ibrahim, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Abdurrahmana b. Ishaka, on od Ebuz-Zinada, on od Mudžalida b. Avfa, da je Haridže b. Zejd kazao: **"Na ovome mjestu sam čuo Zejda b. Sabita kada kaže: 'Ovaj ajet: *Onome koji hotimično ubije vjernika kazna će biti Džehennem, u kome će vječno ostati.* (En-Nisa, 93) – objavljen je šest mjeseci nakon (68. ajeta) sure El-Furkan: *...i oni koji se mimo Allaha drugom bogu ne klanjaju, i koji, one koje je Allah zabranio, ne ubijaju, osim kad pravda zahtijeva.*"**

٤٢٦٩. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ أَخْبَرَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ إِسْحَقَ عَنْ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ مُجَالِدِ بْنِ عَوْفٍ أَنَّ خَارِجَةَ بْنَ زَيْدٍ قَالَ سَمِعْتُ زَيْدَ بْنَ ثَابِتٍ فِي هَذَا الْمَكَانِ يَقُولُ أُنْزِلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ ﴿ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا ﴾ بَعْدَ الَّتِي فِي الْفُرْقَانِ ﴿ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ﴾ بِسِتَّةِ أَشْهُرٍ.

4270. ISPRIČAO NAM JE Jusuf b. Musa, kog je obavijestio Džerir,

٤٢٧٠. حَدَّثَنَا يُوسُفُ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ أَوْ حَدَّثَنِي الْحَكَمُ

prenijevši od Mensura, a on od Seida b. Džubejra. I El-Hakem prenosi da je Seid b. Džubejr kazao: **“Upitao sam Ibn Abbasa, a on rekao: ‘Kad je objavljen ajet iz sure El-Furkan: ...*i oni koji se mimo Allaha drugom bogu ne klanjaju, i koji, one koje je Allah zabranio, ne ubijaju, osim kad pravda zahtijeva,* mušrici Mekke rekoše: ‘Mi smo ubijali one koje je Allah zabranio, i klanjali smo se, mimo Allaha, drugom bogu, i bludničili smo, pa je Uzvišeni Allah objavio: *ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrđava djela u dobra promijeniti.* (El-Furkan, 70) – ovaj ajet je objavljen u vezi sa njima. A ajet iz sure En-Nisa: *Onome koji hotimično ubije vjernika, kazna će biti Džehennem, u kome će vječno ostati* – odnosi se na čovjeka koji poznaje propise islama i uz to hotimično ubije vjernika, njemu će kazna biti Džehennem i za njega nema oprosta.’ Ovo sam spomenuo Mudžahidu, pa je rekao: ‘Osim onome koji se iskreno pokaje.’”**

عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ قَالَ سَأَلْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ فَقَالَ: لَمَّا نَزَلَتْ الَّتِي فِي الْفُرْقَانِ ﴿ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ﴾ قَالَ مُشْرِكُو أَهْلِ مَكَّةَ قَدْ قَتَلْنَا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ وَدَعَوْنَا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَأَتَيْنَا الْفَوَاحِشَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ ﴿ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ﴾ فَهَذِهِ لِأُولَئِكَ قَالَ وَأَمَّا الَّتِي فِي النِّسَاءِ ﴿ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ ﴾ الْآيَةَ قَالَ الرَّجُلُ إِذَا عَرَفَ شَرَائِعَ الْإِسْلَامِ ثُمَّ قَتَلَ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ لَا تَوْبَةَ لَهُ فَذَكَرْتُ هَذَا لِمُجَاهِدٍ فَقَالَ: إِلَّا مَنْ نَدِمَ.

4271. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Ibrahim, kog je obavijestio Hadžadž, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Ja’laa, ovaj od Seida b. Džubejra, da je Ibn Abbas o ajetu: *i oni koji se mimo Allaha drugom bogu ne klanjaju, i koji,*

٤٢٧١. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ عَنْ ابْنِ جُرَيْجٍ حَدَّثَنِي يَعْلَى عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ فِي هَذِهِ الْقِصَّةِ فِي

one koje je Allah zabranio, ne ubijaju, osim kad pravda zahtijeva, **rekao da se odnosi na mušrike. Također je (u vezi njih) objavio:** *Reci: "O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost!* (Ez-Zumer, 53)"

﴿ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ﴾ أَهْلِ الشِّرْكِ قَالَ وَنَزَلَ ﴿ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ ﴾.

4272. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Abdurrahman, prenijevši od Sufjana, on od El-Mugirea b. en-Nu'mana, on od Seida b. Džubejra, **da je Ibn Abbas za ajet:** ***Onome koji hotimično ubije vjernika,*** **rekao da nije ničim derogiran.**

٤٢٧٢. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ الْمُغِيرَةِ بْنِ النُّعْمَانِ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قال: ﴿ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا ﴾ قَالَ مَا نَسَخَهَا شَيْءٌ.

4273. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus, kog je obavijestio Ebu Šihab, prenijevši od Sulejmana et-Tejmija, da je Ebu Midžlez o ajetu: ***Onome koji hotimično ubije vjernika kazna će biti Džehennem,*** **rekao: "To će mu biti kazna, ali ako Allah bude htio, oslobodit će ga."**

٤٢٧٣. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا أَبُو شِهَابٍ عَنْ سُلَيْمَانَ التَّيْمِيِّ عَنْ أَبِي مِجْلَزٍ فِي قَوْلِهِ ﴿ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ ﴾ قَالَ هِيَ جَزَاؤُهُ فَإِنْ شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَتَجَاوَزَ عَنْهُ فَعَلَ.

7. Šta se očekuje za ubistvo

٧. بَاب مَا يُرْجَى فِي الْقَتْلِ

4274. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebul-Ahves Sellam b. Sulejm, prenijevši od Mensura, on od Hilala b. Jesafa, da je Seid b. Zejd kazao: **"Bijasmo kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., pa je spomenuo neka iskušenja ukazujući**

٤٢٧٤. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو الْأَحْوَصِ سَلَّامُ بْنُ سُلَيْمٍ عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ هِلَالِ بْنِ يَسَافٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ زَيْدٍ قال: كُنَّا عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ

na njihovu opasnost. Mi rekosmo (ili je kazao: pa su rekli): 'Allahov Poslaniče, ako to zateknemo, uništit će nas.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Nećete biti uništeni, ali ćete biti ubijani.' Seid je rekao: 'Vidio sam braću kad su pobijeni.'"

فِتْنَةٌ فَعَظَّمَ أَمْرَهَا فَقُلْنَا أَوْ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ لَئِنْ أَدْرَكَتْنَا هَذِهِ لَتُهْلِكَنَّا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: كَلَّا إِنَّ بِحَسْبِكُمْ الْقَتْلَ قَالَ سَعِيدٌ فَرَأَيْتُ إِخْوَانِي قُتِلُوا.

4275. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Kesir b. Hišam, prenijevši od El-Mes'udija, on od Seida b. Ebu Burdea, on od svoga oca, a on od Ebu Musaa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Moji sljedbenici (koji sada žive) bit će pomilovani; oni neće imati kazne na Budućem svijetu. Njihova kazna će biti na ovom svijetu izražena kroz nerede, potrese i ubistva."**[269]

٤٢٧٥. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا كَثِيرُ بْنُ هِشَامٍ حَدَّثَنَا الْمَسْعُودِيُّ عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي بُرْدَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي مُوسَى قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أُمَّتِي هَذِهِ أُمَّةٌ مَرْحُومَةٌ لَيْسَ عَلَيْهَا عَذَابٌ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُهَا فِي الدُّنْيَا الْفِتَنُ وَالزَّلَازِلُ وَالْقَتْلُ.

---

[269] Zabilježio ga je i El-Hakim u *Mustedreku*, i ocijenio ga vjerodostojnim.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

POGLAVLJE O MEHDIJI

كِتَابُ الْمَهْدِيِّ

4276. ISPRIČAO NAM JE Amr b. Osman, kog je obavijestio Mervan b. Muavija, prenijevši od Ismaila b. Ebu Halida, on od svoga oca, a on od Džabira b. Semurea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ova vjera će biti uspravna sve dotle dok bude vladalo dvanaest halifa; oko njih će se okupljati ummet.’ ‘Potom sam’ – veli Džabir – ‘od Vjerovjesnika, s.a.v.s., čuo nešto što nisam razumio. Upitao sam mog oca: ‘Šta je rekao?’ A on reče: ‘Rekao je da će svi biti iz plemena Kurejš.’”**[270]

٤٢٧٦. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ حَدَّثَنَا مَرْوَانُ بْنُ مُعَاوِيَةَ عَنْ إِسْمَعِيلَ يَعْنِي ابْنَ أَبِي خَالِدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: لَا يَزَالُ هَذَا الدِّينُ قَائِمًا حَتَّى يَكُونَ عَلَيْكُمْ اثْنَا عَشَرَ خَلِيفَةً كُلُّهُمْ تَجْتَمِعُ عَلَيْهِ الْأُمَّةُ فَسَمِعْتُ كَلَامًا مِنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ أَفْهَمْهُ قُلْتُ لِأَبِي مَا يَقُولُ قَالَ كُلُّهُمْ مِنْ قُرَيْشٍ.

4277. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Vuhejb, prenijevši od Davuda, on od Amira, a on od Džabira b. Semurea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ova vjera**

٤٢٧٧. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا وُهَيْبٌ حَدَّثَنَا دَاوُدُ عَنْ عَامِرٍ عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ:

---

[270] Po Ibn Kesirovom mišljenju, u ovom hadisu Allahov Poslanik, s.a.v.s., je nagovijestio da neće nastupiti Sudnji dan dok islamskim ummetom ne bude vladalo dvanaest halifa, koji će vladati po propisima Kur’ana i sunneta. Svi će vući porijeklo od plemena Kurejš. Do sada ih je bilo ukupno peterica: četverica hulefai-rašidina i Omer b. Abdulaziz. Ostali će doći do Sudnjeg dana. Jedan od dvanaest nagoviještenih bi, po mišljenju mnogih, mogao biti i Mehdi. Ovaj hadis je zabilježio i Et-Tirmizi u *Džami’u*.

će biti u usponu sve dok bude vladalo dvanaest halifa.' Čuvši to, ljudi su glasno izgovorili tekbir. Potom je nešto tiho rekao. Upitao sam oca: 'Oče, šta ono sada reče?' 'Rekao je da će svi biti iz plemena Kurejš.' – odgovorio je on."[271]

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: لَا يَزَالُ هَذَا الدِّينُ عَزِيزًا إِلَى اثْنَيْ عَشَرَ خَلِيفَةً قَالَ فَكَبَّرَ النَّاسُ وَضَجُّوا ثُمَّ قَالَ كَلِمَةً خَفِيفَةً قُلْتُ لِأَبِي يَا أَبَتِ مَا قَالَ قَالَ كُلُّهُمْ مِنْ قُرَيْشٍ.

4278. ISPRIČAO NAM JE Ibn Nufejl, kog je obavijestio Zuhejr, prenijevši od Zijada b. Hajsemea, on od El-Esveda b. Seida el-Hemdanija, on od Džabira b. Semurea – isti hadis, dodavši: **"Pošto se Vjerovjesnik, s.a.v.s., vratio kući, Kurejšije otiđoše kod njega i upitaše: 'A šta će biti poslije toga?' On reče: 'Bit će sukobi.'"**[272]

٤٢٧٨. حَدَّثَنَا ابْنُ نُفَيْلٍ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا زِيَادُ بْنُ خَيْثَمَةَ حَدَّثَنَا الْأَسْوَدُ بْنُ سَعِيدٍ الْهَمْدَانِيُّ عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ بِهَذَا الْحَدِيثِ. زَادَ فَلَمَّا رَجَعَ إِلَى مَنْزِلِهِ أَتَتْهُ قُرَيْشٌ فَقَالُوا ثُمَّ يَكُونُ مَاذَا قَالَ ثُمَّ يَكُونُ الْهَرْجُ.

4279. ISPRIČAO NAM JE Museded, prenijevši od Omera b. Ubejda. A ispričao nam je i Muhammed b. el-Ala, kog je obavijestio Ebu Bekr b. Ajjaš. A ispričao nam je i Musedded, prenijevši od Jahjaa, on od Sufjana. A ispričao nam je i Ahmed b. Ibrahim, kog je obavijestio Ubejdullah b. Musa, prenijevši od Zaidea. A ispričao nam je Ahmed b. Ibrahim, kog je obavijestio Ubejdullah b. Musa, prenijevši od Fitra, isti smisao. Svi su prenijeli od Asima, on od Zirra,

٤٢٧٩. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ أَنَّ عُمَرَ بْنَ عُبَيْدٍ حَدَّثَهُمْ ح. وحَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرٍ يَعْنِي ابْنَ عَيَّاشٍ ح. وحَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ سُفْيَانَ ح. وحَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُوسَى أَخْبَرَنَا زَائِدَةُ ح. وحَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنِي عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُوسَى عَنْ فِطْرٍ الْمَعْنَى وَاحِدٌ كُلُّهُمْ عَنْ

---

[271] Bilježi ga i Muslim u *Sahihu*.

[272] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu*, i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

on od Abdullaha, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Kada bi od ovoga svijeta ostao samo jedan dan"** – Zaide je rekao: **"Allah bi taj dan produžio"** – a onda su se suglasili: **"da bi u njemu poslao čovjeka (ili: da bi u njemu bio poslat čovjek/da bi u njemu Allah poslao čovjeka) od moje loze (ili: od moje porodice), koji će se zvati poput mene, a njegov otac poput moga oca."** U Fitrovom hadisu stoji dodatak: **"Koji će Zemlju ispuniti pravdom i pravičnošću kao što je bila ispunjena nepravdom i nasiljem."** U Sufjanovom hadisu stoji: **"Neće nestati ovoga svijeta sve dotle dok Arapima ne zavlada čovjek od moje loze čije će ime biti poput moga imena.[273]"**

Ebu Davud kaže: "Tekst Ebu Bekrovog i Omerovog hadisa je, po smislu, poput Sufjanovog hadisa."

4280. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio El-Fadl b. Dukejn, prenijevši od Fitra, on od El-Kasima b. Ebu Bezzea, on od Ebut-Tufejla, on od Alije, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Kada bi od ovoga svijeta ostao samo jedan dan, Allah bi u njemu poslao čovjeka od moje loze**

عَاصِمٍ عَنْ زِرٍّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ قَالَ زَائِدَةُ فِي حَدِيثِهِ لَطَوَّلَ اللَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ ثُمَّ اتَّفَقُوا حَتَّى يَبْعَثَ فِيهِ رَجُلًا مِنِّي أَوْ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يُوَاطِئُ اسْمُهُ اسْمِي وَاسْمُ أَبِيهِ اسْمُ أَبِي.

زَادَ فِي حَدِيثِ فِطْرٍ يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا.

وَقَالَ فِي حَدِيثِ سُفْيَانَ لَا تَذْهَبُ أَوْ لَا تَنْقَضِي الدُّنْيَا حَتَّى يَمْلِكَ الْعَرَبَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يُوَاطِئُ اسْمُهُ اسْمِي.

قَالَ أَبُو دَاوُد: لَفْظُ عُمَرَ وَأَبِي بَكْرٍ بِمَعْنَى سُفْيَانَ.

٤٢٨٠. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا الْفَضْلُ بْنُ دُكَيْنٍ حَدَّثَنَا فِطْرٌ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ أَبِي بَزَّةَ عَنْ أَبِي الطُّفَيْلِ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدَّهْرِ إِلَّا يَوْمٌ لَبَعَثَ اللَّهُ رَجُلًا مِنْ أَهْلِ

[273] Dakle, zvat će se Muhammed b. Abdullah. Ovaj hadis pobija tvrdnju šija da će očekivani Mehdi biti Abdullah b. Hasan el-Askeri.

da Zemlju ispuni pravdom kao što je ispunjena nepravdom.”

بَيْتِي يَمْلَؤُهَا عَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ
جَوْرًا.

4281. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Ibrahim, kog je obavijestio Abdullah b. Džafer er-Rekki, prenijevši od Ebul-Meliha el-Hasana b. Omera, on od Zijada b. Bejana, on od Alija b. Nufejla, on od Seida b. el-Musejjeba, a on od Ummu Seleme, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Mehdi će biti od moga roda, od Fatiminog potomka.”**

Abdullah b. Džafer kaže: “Čuo sam Ebul-Meliha kada hvali Alija b. Nufejla, spominjući njegovu ispravnost.”

٤٢٨١. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ
حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ الرَّقِّيُّ
حَدَّثَنَا أَبُو الْمَلِيحِ الْحَسَنُ بْنُ
عُمَرَ عَنْ زِيَادِ بْنِ بَيَانٍ عَنْ عَلِيِّ
بْنِ نُفَيْلٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ
عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ سَمِعْتُ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
يَقُولُ: الْمَهْدِيُّ مِنْ عِتْرَتِي مِنْ وَلَدِ
فَاطِمَةَ.

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ وَسَمِعْتُ أَبَا
الْمَلِيحِ يُثْنِي عَلَى عَلِيِّ بْنِ نُفَيْلٍ وَيَذْكُرُ مِنْهُ
صَلَاحًا.

4282. ISPRIČAO NAM JE Sehl b. Temam b. Bezi, kog je obavijestio Imran el-Kattan, prenijevši od Katadea, on od Ebu Nadrea, a on od Ebu Seida el-Hudrija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Mehdi će biti od moje loze. Imat će široko čelo i povijen nos. Ispunit će Zemlju pravdom i pravičnošću kao što je bila ispunjena nasiljem i nepravdom. Vladat će sedam godina.”**

٤٢٨٢. حَدَّثَنَا سَهْلُ بْنُ تَمَّامِ بْنِ
بَزِيعٍ حَدَّثَنَا عِمْرَانُ الْقَطَّانُ عَنْ
قَتَادَةَ عَنْ أَبِي نَضْرَةَ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ
الْخُدْرِيِّ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْمَهْدِيُّ مِنِّي
أَجْلَى الْجَبْهَةِ أَقْنَى الْأَنْفِ يَمْلَأُ
الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ
جَوْرًا وَظُلْمًا يَمْلِكُ سَبْعَ سِنِينَ.

4283. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna, kog je obavijestio Muaz b. Hišam, prenijevši od svog oca, on od Katadea, ovaj od Saliha Ebul-Halila, on od njegovog druga, on od

٤٢٨٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى
حَدَّثَنَا مُعَاذُ بْنُ هِشَامٍ حَدَّثَنِي أَبِي

Ummu Seleme, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: "Na samrti (nekog) od vladara doći će do mimoilaženja. Tad će izići jedan od stanovnika Medine i pobjeći za Mekku. Ljudi će ga izvući iz njegove kuće, iako on to ne želi, i dati mu prisegu (pored Kabe) između Hadžerul-Esveda i Mekami-Ibrahima. Tad će iz Šama biti poslata vojska da se bori protiv njega, koja će u El-Bejdau, mjestu između Mekke i Medine, potonuti u zemlju. Kad to vide ljudi, doći će mu drugo izaslanstvo od najboljih stanovnika Šama i Iraka i dati mu prisegu. Tad će se pojaviti čovjek iz plemena Kurejš čije su daidže bile iz plemena Kelb. On će protiv onih koji su dali prisegu čovjeku iz Medine (Mehdiji) poslati vojsku. Mehdijeve pristalice će pobijediti pristalice (Kurejšije čije su daidže iz) plemena Kelb. Oni koji nisu prisustvovali plijenu od plemena Kelb razočarali su se. Mehdi će podijeliti imovinu postupivši prema sunnetu njihovog Vjerovjesnika, s.a.v.s., i uspostaviti mir sa njegovim susjedima. Ostat će sedam godina. Potom će umrijeti, a muslimani će mu klanjati dženazu."

Ebu Davud kaže: "Oni koji su prenijeli od Hišama kazali su da će ostati

عَنْ قَتَادَةَ عَنْ صَالِحٍ أَبِي الْخَلِيلِ عَنْ صَاحِبٍ لَهُ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّه عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَكُونُ اخْتِلَافٌ عِنْدَ مَوْتِ خَلِيفَةٍ فَيَخْرُجُ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ هَارِبًا إِلَى مَكَّةَ فَيَأْتِيهِ نَاسٌ مِنْ أَهْلِ مَكَّةَ فَيُخْرِجُونَهُ وَهُوَ كَارِهٌ فَيُبَايِعُونَهُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ وَيُبْعَثُ إِلَيْهِ بَعْثٌ مِنْ أَهْلِ الشَّامِ فَيُخْسَفُ بِهِمْ بِالْبَيْدَاءِ بَيْنَ مَكَّةَ وَالْمَدِينَةِ فَإِذَا رَأَى النَّاسُ ذَلِكَ أَتَاهُ أَبْدَالُ الشَّامِ وَعَصَائِبُ أَهْلِ الْعِرَاقِ فَيُبَايِعُونَهُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ ثُمَّ يَنْشَأُ رَجُلٌ مِنْ قُرَيْشٍ أَخْوَالُهُ كَلْبٌ فَيَبْعَثُ إِلَيْهِمْ بَعْثًا فَيَظْهَرُونَ عَلَيْهِمْ وَذَلِكَ بَعْثُ كَلْبٍ وَالْخَيْبَةُ لِمَنْ لَمْ يَشْهَدْ غَنِيمَةَ كَلْبٍ فَيَقْسِمُ الْمَالَ وَيَعْمَلُ فِي النَّاسِ بِسُنَّةِ نَبِيِّهِمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَيُلْقِي الْإِسْلَامُ بِجِرَانِهِ فِي الْأَرْضِ فَيَلْبَثُ سَبْعَ سِنِينَ ثُمَّ يُتَوَفَّى وَيُصَلِّي عَلَيْهِ الْمُسْلِمُونَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ بَعْضُهُمْ عَنْ هِشَامٍ تِسْعَ سِنِينَ وَقَالَ بَعْضُهُمْ سَبْعَ سِنِينَ

devet godina, a neki da će ostati sedam godina."

4284. ISPRIČAO NAM JE Harun b. Abdullah, kog je obavijestio Abdussamed, prenijevši od Hemmama, on od Katadea – isti hadis, rekavši: **"devet godina."**

Ebu Davud kaže: Drugi, osim Muaza, su prenijeli od Hišama: **"devet godina."**

4285. ISPRIČAO NAM JE Ibnul-Musenna, kog je obavijestio Amr b. Asim, prenijevši od Ebul-Avvama, on od Katadea, ovaj od Ebul-Halila, on od Abdullaha b. el-Harisa, on od Ummu Seleme, a ona od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – isti hadis, ali je Muazov hadis potpuniji.

4286. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od Abdulaziza b. Rufej'a, on od Ubejdullaha b. el-Kibtijjea, on od Ummu Seleme, a ona od Vjerovjesnika, s.a.v.s., o slučaju propadanja vojske: **"Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, šta će biti sa onim koji je bio primoran da ide u vojsku?' On reče: 'Propast će u zemlju skupa sa njima, ali će na Sudnjem danu biti proživljen prema njegovoj namjeri.'"**[274]

٤٢٨٤. حَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ عَنْ هَمَّامٍ عَنْ قَتَادَةَ بِهَذَا الْحَدِيثِ وَقَالَ تِسْعَ سِنِينَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: و قَالَ غَيْرُ مُعَاذٍ عَنْ هِشَامٍ تِسْعَ سِنِينَ

٤٢٨٥. حَدَّثَنَا ابْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عَاصِمٍ حَدَّثَنَا أَبُو الْعَوَّامِ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنْ أَبِي الْخَلِيلِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَارِثِ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهَذَا الْحَدِيثِ وَحَدِيثُ مُعَاذٍ أَتَمُّ.

٤٢٨٦. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ رُفَيْعٍ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ ابْنِ الْقِبْطِيَّةِ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقِصَّةِ جَيْشِ الْخَسْفِ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكَيْفَ بِمَنْ كَانَ كَارِهًا قَالَ يُخْسَفُ بِهِمْ وَلَكِنْ يُبْعَثُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى نِيَّتِهِ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: حُدِّثْتُ عَنْ هَارُونَ بْنِ الْمُغِيرَةِ قَالَ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ أَبِي قَيْسٍ عَنْ شُعَيْبِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ قال: قَالَ

[274] Bilježi ga i Muslim u *Sahihu*.

Ebu Davud kaže: “Prenijeto mi je od Haruna b. el-Mugirea, kog je obavijestio Amr b. Ebu Kajs, prenijevši od Šuajba b. Halida, on od Ebu Ishaka, da je Alija, gledajući u svoga sina El-Hasana, kazao: “Ovaj moj sin će biti poglavica, kako ga je nazvao Vjerovjesnik, s.a.v.s., a od njegovog potomstva će se pojaviti čovjek koji će se zvati kao i vaš Vjerovjesnik, s.a.v.s; ličit će na njega u ponašanju, a neće na njega ličiti izgledom.” Potom je spomenuo priču o ispunjenju Zemlje pravdom.

Harun kaže: “Ispričao nam je Amr b. Ebu Kajs, prenijevši od Mutarrifa b. Tarifa, on od Ebul-Hasana, a on od Hilala b. Amra, on od Alije, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **‘Pojavit će se dobar čovjek s one strane rijeke[275] po imenu El-Haris Harras (El-Haris b. Harras). Na čelu njegove vojske bit će čovjek po imenu Mensur, koji će pomagati čovjeku od Muhammedove, s.a.v.s., loze kao što su Kurejšije pomogle Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. Svaki vjernik će biti dužan pomoći ga ili mu se odazvati.”**

عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَنَظَرَ إِلَى ابْنِهِ الْحَسَنِ فَقَالَ: إِنَّ ابْنِي هَذَا سَيِّدٌ كَمَا سَمَّاهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَسَيَخْرُجُ مِنْ صُلْبِهِ رَجُلٌ يُسَمَّى بِاسْمِ نَبِيِّكُمْ يُشْبِهُهُ فِي الْخُلُقِ وَلَا يُشْبِهُهُ فِي الْخَلْقِ ثُمَّ ذَكَرَ قِصَّةً يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا.

وَقَالَ هَارُونُ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ أَبِي قَيْسٍ عَنْ مُطَرِّفِ بْنِ طَرِيفٍ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ عَنْ هِلَالِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ سَمِعْتُ عَلِيًّا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَخْرُجُ رَجُلٌ مِنْ وَرَاءِ النَّهْرِ يُقَالُ لَهُ الْحَارِثُ بْنُ حَرَّاثٍ عَلَى مُقَدِّمَتِهِ رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ مَنْصُورٌ يُوَطِّئُ أَوْ يُمَكِّنُ لِآلِ مُحَمَّدٍ كَمَا مَكَّنَتْ قُرَيْشٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجَبَ عَلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ نَصْرُهُ أَوْ قَالَ إِجَابَتُهُ.

---

275 Od Buhare i Semerkanda.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

POGLAVLJA O KRVAVIM SUKOBIMA

كِتَابِ الْمَلَاحِمِ

1. O tome šta se spominje poslije stotine godina

١. بَاب مَا يُذْكَرُ فِي قَرْنِ الْمِائَةِ

4287. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Davud el-Mehri, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Seida b. Ebu Ejuba, on od Šerahila b. Jezida el-Meafirija, on od Ebu Alkamea, on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, koliko znam, kazao: **"Allah će poslije svake stotine godina ovom ummetu poslati onoga koji će im obnoviti vjeru."**

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je Abdurrahman b. Šurejh el-Iskenderani ne prelazeći njime Šerahila."

٤٢٨٧. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْمَهْرِيُّ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي سَعِيدُ بْنُ أَبِي أَيُّوبَ عَنْ شَرَاحِيلَ بْنِ يَزِيدَ الْمُعَافِرِيِّ عَنْ أَبِي عَلْقَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ فِيمَا أَعْلَمُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةِ سَنَةٍ مَنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا.

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ شُرَيْحٍ الْإِسْكَنْدَرَانِيُّ لَمْ يَجُزْ بِهِ شَرَاحِيلَ.

2. Šta je spomenuto o krvavim sukobima sa Bizantincima

٢. بَاب مَا يُذْكَرُ مِنْ مَلَاحِمِ الرُّومِ

4288. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Isa b. Junus, prenijevši od El-Evzaija, a on od Hassana b. Atijjea, koji je kazao: **"Mekhul i Ibn Ebu Zekerijja su pošli kod Halida b. Ma'dana, a i ja sam otišao sa njima, pa nam je ispričao od Džubejra b. Nufejra da je Džubejr u vezi sporazuma rekao:**

٤٢٨٨. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا عِيسَى بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا الْأَوْزَاعِيُّ عَنْ حَسَّانَ بْنِ عَطِيَّةَ قَالَ مَالَ مَكْحُولٌ وَابْنُ أَبِي زَكَرِيَّا إِلَى خَالِدِ بْنِ مَعْدَانَ وَمِلْتُ مَعَهُمْ فَحَدَّثَنَا عَنْ جُبَيْرِ بْنِ نُفَيْرٍ عَنِ الْهُدْنَةِ قَالَ: قَالَ جُبَيْرٌ انْطَلِقْ بِنَا إِلَى ذِي

'Pođi sa nama kod Zil-Mihbera, Vjerovjesnikovog, s.a.v.s., ashaba.' Otišli smo kod njega, pa ga je Džubejr upitao o sporazumu. On je rekao: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je kazao: 'Vi ćete sa Bizantincima postići siguran sporazum, pa ćete se skupa boriti protiv vašeg zajedničkog neprijatelja, kog ćete pobijediti i steći veliki ratni plijen, a potom se mirno povratiti svojim kućama. Kad budete u Merdžu, jednom uzvišenom mjestu, jedan od kršćana će podići križ i reći: 'Pobijedio je križ.' To će rasrditi jednog muslimana te će mu polomiti križ. Tad će Bizantinci prekršiti sporazum i počet će se okupljati za krvavi sukob.'"

مِخْبَرٍ رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَيْنَاهُ فَسَأَلَهُ جُبَيْرٌ عَنِ الْهُدْنَةِ فَقَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: سَتُصَالِحُونَ الرُّومَ صُلْحًا آمِنًا فَتَغْزُونَ أَنْتُمْ وَهُمْ عَدُوًّا مِنْ وَرَائِكُمْ فَتُنْصَرُونَ وَتَغْنَمُونَ وَتَسْلَمُونَ ثُمَّ تَرْجِعُونَ حَتَّى تَنْزِلُوا بِمَرْجٍ ذِي تُلُولٍ فَيَرْفَعُ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ النَّصْرَانِيَّةِ الصَّلِيبَ فَيَقُولُ غَلَبَ الصَّلِيبُ فَيَغْضَبُ رَجُلٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ فَيَدُقُّهُ فَعِنْدَ ذَلِكَ تَغْدِرُ الرُّومُ وَتَجْمَعُ لِلْمَلْحَمَةِ

4289. ISPRIČAO NAM JE Muemmel b. el-Fadl el-Harrani, kog je obavijestio El-Velid b. Muslim, prenijevši od Ebu Amra, on od Hassana b. Atijjea – ovaj hadis, dodavši: "Muslimani se dohvatiše oružja i počeše borbu protiv njih. Allah je tu skupinu muslimana počastio šehadetom."[276]

٤٢٨٩. حَدَّثَنَا مُؤَمَّلُ بْنُ الْفَضْلِ الْحَرَّانِيُّ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ حَدَّثَنَا أَبُو عَمْرٍو عَنْ حَسَّانَ بْنِ عَطِيَّةَ بِهَذَا الْحَدِيثِ وَزَادَ فِيهِ وَيَثُورُ الْمُسْلِمُونَ إِلَى أَسْلِحَتِهِمْ فَيَقْتَتِلُونَ فَيُكْرِمُ اللَّهُ تِلْكَ الْعِصَابَةَ بِالشَّهَادَةِ.

Ebu Davud kaže: "El-Velid je hadis prenio od Džubejra, on od Zu Mihbera, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. Prenijeli su ga i Revh, Jahja b. Hamza i Bišr b. Bekr od El-Evzaija onako kako je Isa kazao."

قَالَ أَبُو دَاوُد: إِلَّا أَنَّ الْوَلِيدَ جَعَلَ الْحَدِيثَ عَنْ جُبَيْرٍ عَنْ ذِي مِخْبَرٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَبُو دَاوُد: وَرَوَاهُ رَوْحٌ وَيَحْيَى بْنُ حَمْزَةَ وَبِشْرُ بْنُ بَكْرٍ عَنِ الْأَوْزَاعِيِّ كَمَا قَالَ عِيسَى.

[276] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

3. Znaci krvavih sukoba

٣. بَاب فِي أَمَارَاتِ الْمَلَاحِمِ

4290. ISPRIČAO NAM JE Abbas el-Anberi, kog je obavijestio Hašim b. el-Kasim prenijevši od Abdurrahmana b. Sabita b. Sevbana, on od svoga oca, ovaj od Mekhula, on od Džubejra b. Nufejra, on od Malika b. Juhamira, a on od Muaza b. Džebela, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Dogodit će se izgradnja Bejtul-Makdisa, rušenje Jesriba, a rušenje Jesriba će se dogoditi početkom velikog okršaja, osvajanje Konstantinopolja i pojava Dedžala.” Vjerovjesnik, s.a.v.s., potom potapša po stegnima ili po ramenima Muaza b. Džebela, kome je ovo govorio, i reče: ‘Ovo ti je istina kao što je istina da si ti ovdje, ili kao što je istina da ti sjediš ovdje, o Muaze b. Džebele.’”**

٤٢٩٠. حَدَّثَنَا عَبَّاسٌ الْعَنْبَرِيُّ حَدَّثَنَا هَاشِمُ بْنُ الْقَاسِمِ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ ثَابِتِ بْنِ ثَوْبَانَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مَكْحُولٍ عَنْ جُبَيْرِ بْنِ نُفَيْرٍ عَنْ مَالِكِ بْنِ يَخَامِرَ عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: عُمْرَانُ بَيْتِ الْمَقْدِسِ خَرَابُ يَثْرِبَ وَخَرَابُ يَثْرِبَ خُرُوجُ الْمَلْحَمَةِ وَخُرُوجُ الْمَلْحَمَةِ فَتْحُ قُسْطَنْطِينِيَّةَ وَفَتْحُ الْقُسْطَنْطِينِيَّةِ خُرُوجُ الدَّجَّالِ ثُمَّ ضَرَبَ بِيَدِهِ عَلَى فَخِذِ الَّذِي حَدَّثَهُ أَوْ مَنْكِبِهِ ثُمَّ قَالَ إِنَّ هَذَا لَحَقٌّ كَمَا أَنَّكَ هَاهُنَا أَوْ كَمَا أَنَّكَ قَاعِدٌ يَعْنِي مُعَاذَ بْنَ جَبَلٍ.

4. Učestalost krvavih sukoba

٤. بَاب فِي تَوَاتُرِ الْمَلَاحِمِ

4291. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Muhammed en-Nufejli, kog je obavijestio Isa b. Junus, prenijevši od Ebu Bekra b. Ebu Merjema, on od El-Velida b. Sufjana el-Gassanija,[277] on od

٤٢٩١. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا عِيسَى بْنُ يُونُسَ عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ أَبِي مَرْيَمَ عَنْ الْوَلِيدِ بْنِ سُفْيَانَ الْغَسَّانِيِّ عَنْ يَزِيدَ بْنِ قُتَيْبٍ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي

[277] Velid b. Sufjan b. Ebu Merjem el-Gasani Šami je nedovoljno poznat prenosilac hadisa. Pripadao je šestoj generaciji.

Jezida b. Kutajba es-Sekunija,[278] on od Ebu Bahrijea,[279] on od Muaza b. Džebela, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Veliki okršaj, osvajanje Konstantinopolja i pojava Dedžala desit će se u roku od sedam mjeseci."**

بَحْرِيَّةَ عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْمَلْحَمَةُ الْكُبْرَى وَفَتْحُ الْقُسْطَنْطِينِيَّةِ وَخُرُوجُ الدَّجَّالِ فِي سَبْعَةِ أَشْهُرٍ.

4292. ISPRIČAO NAM JE Hajve b. Šurejh el-Himsi, kog je obavijestio Bekijje, prenijevši od Behira, on od Halida, on od Ibn Ebu Bilala, a on od Abdullaha b. Busra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Između velikog okršaja i osvojenja grada (Konstantinopolja) proteći će šest godina; sedme godine će se pojaviti Dedžal."**[280]

٤٢٩٢. حَدَّثَنَا حَيْوَةُ بْنُ شُرَيْحٍ الْحِمْصِيُّ حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ عَنْ بَحِيرٍ عَنْ خَالِدٍ عَنْ ابْنِ أَبِي بِلَالٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُسْرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ بَيْنَ الْمَلْحَمَةِ وَفَتْحِ الْمَدِينَةِ سِتُّ سِنِينَ وَيَخْرُجُ الْمَسِيحُ الدَّجَّالُ فِي السَّابِعَةِ.

Ebu Davud kaže: "Ovaj hadis je pouzdaniji od Isa (b. Junusovog) hadisa."[281]

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا أَصَحُّ مِنْ حَدِيثِ عِيسَى.

---

[278] Jezid b. Kutajb es-Sekuni je prenosilac koji zadovoljava. Pripadao je šestoj generaciji.

[279] Ebu Bahrije Abdullah b. Kajs el-Himsi. Ibn Mein ga smatra pouzdanim prenosiocem hadisa.

[280] Između ovoga i prethodnog hadisa, koji je prenio Muaz b. Džebel, postoji kolizija. Tu koliziju pokušao je riješiti Ibn Kesir, kazavši: "Očito je da će biti više velikih okršaja. Između prvog velikog okršaja i osvajanja Konstantinopolja proteći će šest godina, dok će između posljednjeg velikog okršaja, osvajanja Konstantinopolja i pojave Dedžala proteći sedam mjeseci. Ebu Davud smatra da je hadis Abdullaha b. Busra vjerodostojniji od Muaz b. Džebelovog hadisa.

[281] Tj. hadisa Muaza b. Džebela.

5. O okupljanju naroda protiv islama

٥. بَاب فِي تَدَاعِي الْأُمَمِ عَلَى الْإِسْلَامِ

4293. ISPRIČAO NAM JE Abdurrahman b. Ibrahim ed-Dimeški, kog je obavijestio Bišr b. Bekr, prenijevši od Ibn Džabira, on od Ebu Abdusselama, on od Sevbana, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Uskoro bi moglo doći vrijeme da se narodi okupe protiv vas kao što se okupljaju oni koji jedu oko zdjele." Neko upita: "Hoćemo li tada biti malobrojni?" On reče: "Nećete, bit ćete mnogobrojni, ali ćete biti poput nanosa bujice, jer će Allah iz srca vašeg neprijatelja ukloniti strah od vas, a u vaša srca će usaditi slabost." "A u čemu će se ogledati ta slabost?" – upita neko. On reče: "U prevelikoj (vašoj) ljubavi prema ovome svijetu i preziru prema smrti."**

٤٢٩٣. حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ إِبْرَاهِيمَ الدِّمَشْقِيُّ حَدَّثَنَا بِشْرُ بْنُ بَكْرٍ حَدَّثَنَا ابْنُ جَابِرٍ حَدَّثَنِي أَبُو عَبْدِ السَّلَامِ عَنْ ثَوْبَانَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يُوشِكُ الْأُمَمُ أَنْ تَدَاعَى عَلَيْكُمْ كَمَا تَدَاعَى الْأَكَلَةُ إِلَى قَصْعَتِهَا فَقَالَ: قَائِلٌ وَمِنْ قِلَّةٍ نَحْنُ يَوْمَئِذٍ قَالَ بَلْ أَنْتُمْ يَوْمَئِذٍ كَثِيرٌ وَلَكِنَّكُمْ غُثَاءٌ كَغُثَاءِ السَّيْلِ وَلَيَنْزَعَنَّ اللَّهُ مِنْ صُدُورِ عَدُوِّكُمْ الْمَهَابَةَ مِنْكُمْ وَلَيَقْذِفَنَّ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ الْوَهْنَ فَقَالَ: قَائِلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْوَهْنُ قَالَ حُبُّ الدُّنْيَا وَكَرَاهِيَةُ الْمَوْتِ.

6. O utočištu od krvavih okršaja

٦. بَاب فِي الْمَعْقِلِ مِنْ الْمَلَاحِمِ

4294. ISPRIČAO NAM JE Hišam b. Ammar, kog je obavijestio Jahja b. Hamza, prenijevši od Ibn Džabira, on od Zejda b. Ertatea, on od Džubejra b. Nufejra, on od Ebud-Derdaa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Najbolje utočište za muslimane u vrijeme krvavih okršaja bit će mjesto El-Guta,**

٤٢٩٤. حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ عَمَّارٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ حَمْزَةَ حَدَّثَنَا ابْنُ جَابِرٍ حَدَّثَنِي زَيْدُ بْنُ أَرْطَاةَ قَالَ سَمِعْتُ جُبَيْرَ بْنَ نُفَيْرٍ يُحَدِّثُ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ فُسْطَاطَ

الْمُسْلِمِينَ يَوْمَ الْمَلْحَمَةِ بِالْغُوطَةِ إِلَى جَانِبِ مَدِينَةٍ يُقَالُ لَهَا دِمَشْقُ مِنْ خَيْرِ مَدَائِنِ الشَّامِ.

pored Damaska, jednog od najboljih gradova Šama.”

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: حُدِّثْتُ عَنِ ابْنِ وَهْبٍ قَالَ حَدَّثَنِي جَرِيرُ بْنُ حَازِمٍ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم: "يُوشِكُ الْمُسْلِمُونَ أَنْ يُحَاصَرُوا إِلَى الْمَدِينَةِ حَتَّى يَكُونَ أَبْعَدَ مَسَالِحِهِمْ سَلَاحُ".

Ebu Davud kaže: “Ispričao mi je Ibn Vehb, prenijevši od Džerira b. Hazima, on od Ubejdullaha b. Omera, on od Nafia, a on od Ibn Omera, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Uskoro bi moglo doći vrijeme da muslimani budu zbijeni u Medinu, čija će krajnja granica biti mjesto Selah.”**

٤٢٩٥. حدثنا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ عن عَنْبَسَةَ عن يُونُسَ عن الزُّهْرِيِّ قَالَ: «وَسَلَاحُ قَرِيبٌ مِنْ خَيْبَرَ».

4295. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, prenijevši od Anbesea, on od Junusa, a on od Ez-Zuhrija: **“Selah je nedaleko od Hajbera.”**

٧. بَاب ارْتِفَاعِ الْفِتْنَةِ فِي الْمَلَاحِمِ

7. Uklanjanje nereda[282] u vrijeme krvavih okršaja (sa nevjernicima)

٤٢٩٦. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ بْنُ نَجْدَةَ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ ح. وحَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ سَوَّارٍ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ سُلَيْمٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ جَابِرٍ الطَّائِيِّ قَالَ هَارُونُ فِي حَدِيثِهِ عَنْ عَوْفِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَنْ يَجْمَعَ اللَّهُ عَلَى هَذِهِ

4296. ISPRIČAO NAM JE Abdulvehhab b. Nedžde, kog je obavijestio Ismail. A ispričao nam je i Harun b. Abdullah, prenijevši od El-Hasana b. Sevvara, on od Ismaila, ovaj od Sulejmana b. Sulejma, on od Jahjaa b. Džabira et-Taija – Harun, u hadisu koji je prenio od Avfa b. Malika, kaže – da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: **“Allah neće dozvoliti da se istodobno protiv ovoga ummeta podignu dva mača:**

[282] Tj. međusobnih sukoba muslimanima u vrijeme krvavih okršaja sa nevjernicima.

njihov vlastiti mač i mač njihovog neprijatelja."[283]

الْأُمَّةِ سَـيْفَيْنِ سَيْفًا مِنْهَا وَسَيْفًا مِنْ عَدُوِّهَا.

8. O zabrani izazivanja Turaka i Abesinaca

٨. بَاب فِي النَّهْيِ عَنْ تَهْيِيجِ التُّرْكِ والْحَبَشَةِ

4297. ISPRIČAO NAM JE Isa b. Muhammed er-Remli, kog je obavijestio Damre, prenijevši od Eš-Šejbanija, on od Ebu Sukejnea, oslobođenog roba, on od nekog ashaba, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Ne dirajte Abesince sve dok oni vas ne budu dirali, i ne dirajte Turke sve dok oni vas ne budu dirali."**[284]

٤٢٩٧. حَدَّثَنَا عِيسَى بْنُ مُحَمَّدٍ الرَّمْلِيُّ حَدَّثَنَا ضَمْرَةُ عَنْ السَّيْبَانِيِّ عَنْ أَبِي سُكَيْنَةَ رَجُلٍ مِنْ الْمُحَرَّرِينَ عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ دَعُوا الْحَبَشَةَ مَا وَدَعُوكُمْ وَاتْرُكُوا التُّرْكَ مَا تَرَكُوكُمْ.

9. O borbi protiv Turaka

٩. بَاب فِي قِتَالِ التُّرْكِ

4298. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe, kog je obavijestio Jakub el-Iskenderani, prenijevši od Suhejla b. Ebu Saliha, on od svoga oca, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Neće nastupiti Sudnji dan dok se muslimani ne sukobe sa Turcima, narodom čija će lica biti debela poput**

٤٢٩٨. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ يَعْنِي الْإِسْكَنْدَرَانِيَّ عَنْ سُهَيْلٍ يَعْنِي ابْنَ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُقَاتِلَ الْمُسْلِمُونَ

---

[283] Dakle, Allah neće dozvoliti da se međusobno sukobe u vrijeme dok se bore protiv svog neprijatelja.

[284] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

dvostrukom kožom obloženog štita, a koji će nositi odjeću od krzna."[285]

4299. ISPRIČALI SU NAM Kutejbe, Ibnus-Serh i drugi, prenijevši od Sufjana, on od Ez-Zuhrija, on od Seida b. el-Musejjeba, a on od Ebu Hurejrea. Ibnus-Serh je kazao da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Neće nastupiti Sudnji dan dok se ne sukobite sa narodom koji će nositi obuću od krzna, niti će nastupiti Sudnji dan dok se ne sukobite sa narodom malih očiju i malog zaravnjenog nosa, a čija će lica biti debela poput dvostrukom kožom obloženog štita."**[286]

4300. ISPRIČAO NAM JE Džafer b. Musafir et-Tinisi, kog je obavijestio Hallad b. Jahja, prenijevši od Beširа b. el-Muhadžira, on od Abdullaha b. Burejdea, ovaj od svoga oca, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Sa vama će se sukobiti narod malih očiju, tj. Turci. Tri puta ćete ih tjerati pred sobom dok ih ne stignete na Arapskom poluostrvu. Prilikom prvog tjeranja od njih će se spasiti oni koji uspiju pobjeći. Prilikom drugog tjeranja neki će se**

التُّرْكَ قَوْمًا وُجُوهُهُمْ كَالْمَجَانِّ الْمُطْرَقَةِ يَلْبَسُونَ الشَّعَرَ.

٤٢٩٩. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ وَابْنُ السَّرْحِ وَغَيْرُهُمَا قَالُوا حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رِوَايَةً قَالَ ابْنُ السَّرْحِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تُقَاتِلُوا قَوْمًا نِعَالُهُمُ الشَّعَرُ وَلَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تُقَاتِلُوا قَوْمًا صِغَارَ الْأَعْيُنِ ذُلْفَ الْآنُفِ كَأَنَّ وُجُوهَهُمُ الْمَجَانُّ الْمُطْرَقَةُ.

٤٣٠٠. حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُسَافِرٍ التِّنِّيسِيُّ حَدَّثَنَا خَلَّادُ بْنُ يَحْيَى حَدَّثَنَا بَشِيرُ بْنُ الْمُهَاجِرِ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَدِيثٍ يُقَاتِلُكُمْ قَوْمٌ صِغَارُ الْأَعْيُنِ يَعْنِي التُّرْكَ قَالَ تَسُوقُونَهُمْ ثَلَاثَ مِرَارٍ حَتَّى تُلْحِقُوهُمْ بِجَزِيرَةِ الْعَرَبِ فَأَمَّا فِي السِّيَاقَةِ الْأُولَى فَيَنْجُو مَنْ هَرَبَ مِنْهُمْ وَأَمَّا فِي الثَّانِيَةِ فَيَنْجُو بَعْضٌ وَيَهْلَكُ

[285] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

[286] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

spasiti, a neki će poginuti, a trećim tjeranjem svi će biti pobijeni."[287]

بَعْضٌ وَأَمَّا فِي الثَّالِثَةِ فَيُصْطَلَمُونَ أَوْ كَمَا قَالَ.

10. O spominjanju Basre

١٠. بَاب فِي ذِكْرِ الْبَصْرَةِ

4301. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, kog je obavijestio Abdussamed b. Abdulvaris, prenijevši od svog oca, on od Seida b. Džumhana, ovaj od Muslima b. Ebu Bekra, a on

٤٣٠١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ بْنُ عَبْدِ الْوَارِثِ حَدَّثَنِي أَبِي حَدَّثَنَا

[287] Ahmed b. Hanbel je ovaj hadis zabilježio u sasvim suprotnom značenju u odnosu na Ebu Davudovo predanje. Ahmed b. Hanbel kaže: "Ispričao nam je Ebu Nuajm, prenijevši od Beširа b. Muhadžira, on od Abdullaha b. Burejdea, da je njegov otac kazao: **'Sjedio sam kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., i čuo ga kada je kazao: 'Narod širokih lica i malih očiju, čija će lica ličiti na kožni štit, tjerat će moje sljedbenike tri puta, dok ih ne stignu na Arapskom poluotoku. Kod prvog tjeranja od muslimana će se spasiti samo oni koji uspiju pobjeći. Kod drugog tjeranja neki će se spasiti, a neki pobjeći, dok će kod trećeg tjeranja svi preostali izginuti.' 'Ko će biti oni, Allahov Vjerovjesniče?' – upitaše prisutni. On reče: 'To će biti Turci. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, oni će svoje konje vezati za stubove muslimanskih džamija.'** Burejde je od tada sa sobom vodio uvijek po dva ili tri konja sa svim potrepštinama neophodnim za putovanje, kako bi bio spreman za taj okršaj."

Neki su pokušali da objasne protivurječnost između Ahmed b. Hanbelovog i Ebu Davudovog hadisa. Najbolje što je u tom pogledu rečeno je da će se sukobi muslimana i Turaka desiti dva puta: u jednom će pobijediti muslimani, a u drugom Turci. Međutim, ovakvo objašnjenje učenjaci nisu mogli prihvatiti. Jedino pravo rješenje koje su učenjaci prihvatili jeste da je Ahmed b. Hanbelov hadis pouzdaniji i da je neki prenosilac u Ebu Davudovom predanju napravio previd zamijenivši teze, te je umjesto pobjede Turaka, pobjedu pripisao muslimanima.

od svoga oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Neki ljudi mog ummeta će se nastaniti u kotlini koju nazivaju Basrom na rijeci Tigris, preko koje će biti most. Ona će imati mnogo stanovnika i bit će stjecište muhadžira.” Ibn Jahja veli da je Ebu Ma’mer kazao: “Ona će biti jedan od muslimanskih gradova. Pred Sudnji dan će doći potomci Kanture,[288] naroda širokih lica i malih očiju, i nastaniti se na obali rijeke. Njeni stanovnici će se podijeliti na tri skupine: skupina koja se neće boriti protiv njih, nego će se povući u pustinju i baviti stočarstvom i poljoprivredom, i bit će uništeni; skupina koja će od njih zatražiti jamstvo i povratiti se u nevjerstvo, i skupina koja će ostaviti iza sebe žene i djecu, boriti se protiv njih i pasti kao šehidi.”

4302. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. es-Sabbah, kog je obavijestio Abdulaziz b. Abdussamed, prenijevši od Musaa el-Hannata, nije poznato, osim da ga je spomenuo od Musaa b. Enesa, da je Enesu b. Maliku Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Enese, ljudi će nastanjivati gradove. Jedan od gradova bit će i Basra (ili: Busajra). Ako prođeš pored nje ili u nju uđeš, nipošto ne prilazi

سَعِيدُ بْنُ جُمْهَانَ حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ أَبِي بَكْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَبِي يُحَدِّثُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَنْزِلُ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي بِغَائِطٍ يُسَمُّونَهُ الْبَصْرَةَ عِنْدَ نَهَرٍ يُقَالُ لَهُ دِجْلَةُ يَكُونُ عَلَيْهِ جِسْرٌ يَكْثُرُ أَهْلُهَا وَتَكُونُ مِنْ أَمْصَارِ الْمُهَاجِرِينَ.

قَالَ ابْنُ يَحْيَى قَالَ أَبُو مَعْمَرٍ وَتَكُونُ مِنْ أَمْصَارِ الْمُسْلِمِينَ فَإِذَا كَانَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ جَاءَ بَنُو قَنْطُورَاءَ عِرَاضُ الْوُجُوهِ صِغَارُ الْأَعْيُنِ حَتَّى يَنْزِلُوا عَلَى شَطِّ النَّهْرِ فَيَتَفَرَّقُ أَهْلُهَا ثَلَاثَ فِرَقٍ فِرْقَةٌ يَأْخُذُونَ أَذْنَابَ الْبَقَرِ وَالْبَرِّيَّةِ وَهَلَكُوا وَفِرْقَةٌ يَأْخُذُونَ لِأَنْفُسِهِمْ وَكَفَرُوا وَفِرْقَةٌ يَجْعَلُونَ ذَرَارِيَّهُمْ خَلْفَ ظُهُورِهِمْ وَيُقَاتِلُونَهُمْ وَهُمُ الشُّهَدَاءُ.

٤٣٠٢. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الصَّبَّاحِ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ عَبْدِ الصَّمَدِ حَدَّثَنَا مُوسَى الْحَنَّاطُ لَا أَعْلَمُهُ إِلَّا ذَكَرَهُ عَنْ مُوسَى بْنِ أَنَسٍ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَهُ يَا أَنَسُ إِنَّ النَّاسَ يُمَصِّرُونَ أَمْصَارًا وَإِنَّ مِصْرًا مِنْهَا يُقَالُ لَهُ الْبَصْرَةُ أَوْ الْبُصَيْرَةُ فَإِنْ أَنْتَ مَرَرْتَ

[288] Davni predak Turaka.

njenim slanim područjima, sidrištima, pijaci i kapijama njenih gradonačelnika, nego se drži predgrađa, jer će nju zadesiti propadanje tla, žestoki vjetrovi i strašni potresi. Ljudi će u njoj omrkivati kao ljudi, a osvanjivati kao majmuni i svinje."

4303. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna, kog je obavijestio Ibrahim b. Salih b. Dirhem, da je njegov otac rekao: "Pošli smo (u Mekku) da obavimo hadž. Na putu smo naišli na čovjeka koji nam reče: 'Hoćete li proći pored El-Ubulle?'[289] 'Hoćemo.' – odgovorismo, a on reče: 'Ko će mi od vas obećati da će u džamiji El-Aššar za mene klanjati dva ili četiri rekata, rekavši: 'Ovo nijetim za Ebu Hurejrea?' Čuo sam moga prijatelja Ebul-Kasima kada je rekao: 'Allah će iz mjesta u kome je džamija El-Aššar na Sudnjem danu proživjeti šehide, jedine koji će stajati sa šehidima Bedra.'"

Ebu Davud kaže: "Ova džamija je odmah uz rijeku Eufrat."

11. O spominjanju Abesinije/Etiopije

4304. ISPRIČAO NAM JE El-Kasim b. Ahmed el-Bagdadi, kog je obavijestio

بِهَا أَوْ دَخَلْتَهَا فَإِيَّاكَ وَسِبَاخَهَا وَكَلَاءَهَا وَسُوقَهَا وَبَابَ أُمَرَائِهَا وَعَلَيْكَ بِضَوَاحِيهَا فَإِنَّهُ يَكُونُ بِهَا خَسْفٌ وَقَذْفٌ وَرَجْفٌ وَقَوْمٌ يَبِيتُونَ يُصْبِحُونَ قِرَدَةً وَخَنَازِيرَ.

٤٣٠٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنِي إِبْرَاهِيمُ بْنُ صَالِحِ بْنِ دِرْهَمٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبِي يَقُولُ انْطَلَقْنَا حَاجِّينَ فَإِذَا رَجُلٌ فَقَالَ لَنَا إِلَى جَنْبِكُمْ قَرْيَةٌ يُقَالُ لَهَا الْأُبُلَّةُ قُلْنَا نَعَمْ قَالَ مَنْ يَضْمَنُ لِي مِنْكُمْ أَنْ يُصَلِّيَ لِي فِي مَسْجِدِ الْعَشَّارِ رَكْعَتَيْنِ أَوْ أَرْبَعًا وَيَقُولَ هَذِهِ لِأَبِي هُرَيْرَةَ سَمِعْتُ خَلِيلِي رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مِنْ مَسْجِدِ الْعَشَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ شُهَدَاءَ لَا يَقُومُ مَعَ شُهَدَاءِ بَدْرٍ غَيْرُهُمْ

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا الْمَسْجِدُ مِمَّا يَلِي النَّهَرَ.

١١. بَاب النَّهْيِ عَنْ تَهْيِيجِ الْحَبَشَةِ

٤٣٠٤. حَدَّثَنَا الْقَاسِمُ بْنُ أَحْمَدَ الْبَغْدَادِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو عَامِرٍ عَنْ زُهَيْرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُوسَى بْنِ

[289] Poznato mjesto blizu Basre.

Ebu Amir, prenijevši od Zuhejra b. Muhammeda, on od Musaa b. Džubejra, on od Ebu Umamea b. Sehla b. Hunejfa, on od Abdullaha b. Amra, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **“Ne dirajte Abesince sve dok oni vas ne diraju, jer će blago koje se nalazi ispod Kabe izvaditi rob iz Abesinije po imenu Zus-Suvejkatejn.”**[290]

جُبَيْرٍ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ بْنِ سَهْلِ بْنِ حَنِيفٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اتْرُكُوا الْحَبَشَةَ مَا تَرَكُوكُمْ فَإِنَّهُ لَا يَسْتَخْرِجُ كَنْزَ الْكَعْبَةِ إِلَّا ذُو السُّوَيْقَتَيْنِ مِنَ الْحَبَشَةِ.

12. O predznacima Sudnjeg dana

١٢. بَاب أَمَارَاتِ السَّاعَةِ

4305. ISPRIČAO NAM JE Muemmel b. Hišam, kog je obavijestio Ismail, prenijevši od Ebu Hajjana et-Tejmija, a on od Ebu Zur’ea: **“Jedna skupina je došla kod Mervana[291] u Medinu i čula ga kad je, pričajući o predznacima Sudnjeg dana, rekao da će njegov prvi predznak biti pojava Dedžala. Ebu Zur’a kaže: ‘Otišao sam Abdullahu b. Amru i upitao ga o tome, a Abdullah reče: ‘On nije rekao ništa posebno. Ja**

٤٣٠٥. حَدَّثَنَا مُؤَمَّلُ بْنُ هِشَامٍ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ عَنْ أَبِي حَيَّانَ التَّيْمِيِّ عَنْ أَبِي زُرْعَةَ قَالَ: جَاءَ نَفَرٌ إِلَى مَرْوَانَ بِالْمَدِينَةِ فَسَمِعُوهُ يُحَدِّثُ فِي الْآيَاتِ أَنَّ أَوَّلَهَا الدَّجَّالُ قَالَ فَانْصَرَفْتُ إِلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو فَحَدَّثْتُهُ فَقَالَ: عَبْدُ اللَّهِ لَمْ يَقُلْ شَيْئًا سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ

---

[290] Bilježi El-Buhari u *Sahihu*, od Ebu Hurejrea da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Kabu će srušiti rob iz Abesinije/Etiopije po imenu Zus-Suvejkatejn.”** Es-Sujuti navodi da su El-Halimi i drugi tvrdili da će se rob po imenu Zus-Suvejkatejn pojaviti kada se pojavi Isa, a.s., nakon propasti Jedžudža i Medžudža.

[291] Mervan b. el-Hakem b. Ebul-As b. Umejje Ebu Abdulmelik el-Emevi el-Medeni. Izabran je za halifu 64., a umro je u ramazanu 65. godine po Hidžri. Nije precizno ustanovljeno da li je bio ashab ili nije.

sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je kazao: 'Prvi predznak koji će se pojaviti pred Sudnji dan bit će rađanje Sunca sa zapada ili izlazak životinje pred ljude ujutru (iz zemlje). Koji god od njih dva bude prvi, drugi će se dogoditi odmah iza njega.'"[292]

Abdullah kaže: "Abdullah je čitao (ranije objavljene) knjige (i mislim da je u njima to napisano, a mislim kako u njima stoji) da će prvi biti rađanje Sunca sa zapada."

4306. ISPRIČALI SU NAM Museded i Hennad isti smisao. Musedded je prenio od Ebul-Ahvesa, on od Furata el-Kazzaza,[293] on od Amira b. Vasilea. Hennad je prenio od Ebu Tufejla da je Huzejfe b. Usejd[294] el-Gifari rekao: **"Dok smo sjedili u hladu ispred sobe Allahovog Poslanika, s.a.v.s., glasno smo spominjali Sudnji dan. Čuvši to, Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Neće nastupiti Sudnji dan dok se ne pojavi deset predznaka: izlazak sunca sa**

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِنَّ أَوَّلَ الْآيَاتِ خُرُوجًا طُلُوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا أَوْ الدَّابَّةُ عَلَى النَّاسِ ضُحًى فَأَيَّتُهُمَا كَانَتْ قَبْلَ صَاحِبَتِهَا فَالْأُخْرَى عَلَى أَثَرِهَا.

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ وَكَانَ يَقْرَأُ الْكُتُبَ وَأَظُنُّ أَوَّلَهُمَا خُرُوجًا طُلُوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا.

٤٣٠٦. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ وَهَنَّادٌ الْمَعْنَى قَالَ مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو الْأَحْوَصِ حَدَّثَنَا فُرَاتٌ الْقَزَّازُ عَنْ عَامِرِ بْنِ وَاثِلَةَ وَقَالَ هَنَّادٌ عَنْ أَبِي الطُّفَيْلِ عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ أَسِيدٍ الْغِفَارِيِّ قَالَ: كُنَّا قُعُودًا نَتَحَدَّثُ فِي ظِلِّ غُرْفَةٍ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرْنَا السَّاعَةَ فَارْتَفَعَتْ أَصْوَاتُنَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَنْ تَكُونَ أَوْ لَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ حَتَّى يَكُونَ

[292] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i Ibn Madže u *Sunenu*, s tim da u Ibn Madžeovom *Sunenu* nema Imranovog kazivanja.

[293] Furat b. Ebu Abdurrahman el-Kazzaz el-Kufi je pouzdan prenosilac hadisa. Pripadao je petoj generaciji.

[294] Ebu Seriha Huzejfe b. Usejd el-Hafari je ashab, jedan od onih koji su Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., dali prisegu pod drvetom na Hudejbijji.

zapada, izlazak životinje[295] iz zemlje, izlazak Jedžudža i Medžudža, pojava Dedžala, silazak Isaa, a.s., pojavljivanje dima, tri propadanja tla u zemlju – jedno na zapadu, jedno na istoku i jedno na Arapskome poluotoku. Posljednje od toga je vatra koja će se pojaviti iz Jemena od strane Adena[296], a koja će tjerati ljude na mjesto sakupljanja.'"[297]

قَبْلَهَا عَشْرُ آيَاتٍ طُلُوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا وَخُرُوجُ الدَّابَّةِ وَخُرُوجُ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ وَالدَّجَّالُ وَعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَالدُّخَانُ وَثَلَاثَةُ خُسُوفٍ خَسْفٌ بِالْمَغْرِبِ وَخَسْفٌ بِالْمَشْرِقِ وَخَسْفٌ بِجَزِيرَةِ الْعَرَبِ وَآخِرُ ذَلِكَ تَخْرُجُ نَارٌ مِنَ الْيَمَنِ مِنْ قَعْرِ عَدَنٍ تَسُوقُ النَّاسَ إِلَى الْمَحْشَرِ

4307. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Ebu Šuajb el-Harrani, kog je obavijestio Muhammed b. el-Fudajl, prenijevši od Umarea, on od Ebu Zur'ea, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Neće nastupiti Sudnji dan dok se sunce ne rodi sa zapada. A kada se rodi i ljudi ga vide, povjerovat će svi koji su na njoj (Zemlji), a to je:** ***Onoga dana kada neki predznaci od Gospodara***

٤٣٠٧. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ أَبِي شُعَيْبٍ الْحَرَّانِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْفُضَيْلِ عَنْ عُمَارَةَ عَنْ أَبِي زُرْعَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا فَإِذَا طَلَعَتْ وَرَآهَا النَّاسُ آمَنَ مَنْ

---

[295] Životinja koja će pred Sudnji dan izići iz zemlje spominje se u Kur'anu u suri En-Neml, u 82. ajetu. Uzvišeni veli: *I kada dođe vrijeme da oni budu kažnjeni, Mi ćemo učiniti da iz zemlje iziđe jedna životinja koja će im reći da ljudi u dokaze Naše nisu uvjereni.* Mufessiri smatraju da je to ogromna životinja koja će izići iz pukotine na Safi. Ibn Omer i Ibn Abbas smatraju da je to Džessasa, koja se spominje u hadisu o Dedžalu.

[296] Aden je poznati grad u Jemenu. U jednom predanju spominje se da će se vatra pojaviti od strane Hidžaza. Kadi smatra da se očito radi o dvjema vatrama, od kojih će se jedna pojaviti od Adena a druga od Hidžaza.

[297] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

tvoga dođu nijednom čovjeku neće biti od koristi to što će tada vjerovati, ako prije nije vjerovao ili ako nije, kao vjernik, kakvo dobro uradio. (El-En'am, 158)"[298]

عَلَيْهَا فَذَاكَ حِينَ ﴿ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا ﴾ الْآيَةَ.

13. O Eufratovom otkrivanju riznice

١٣. بَاب فِي حَسْرِ الْفُرَاتِ عَنْ كَنْزٍ

4308. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Seid el-Kindi, kog je obavijestio Ukbe b. Halid es-Sekuni, prenijevši od Ubejdullaha, on od Hubejba b. Abdurrahmana, on od Hafsa b. Asima, a ovaj od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Eufrat će ubrzo otkriti riznicu zlata.[299] Ko to doživi, neka od toga ništa ne uzima."**[300]

٤٣٠٨. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَعِيدٍ الْكِنْدِيُّ حَدَّثَنِي عُقْبَةُ بْنُ خَالِدٍ السَّكُونِيُّ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ عَنْ خُبَيْبِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ حَفْصِ بْنِ عَاصِمٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يُوشِكُ الْفُرَاتُ أَنْ يَحْسِرَ عَنْ كَنْزٍ مِنْ ذَهَبٍ فَمَنْ حَضَرَهُ فَلَا يَأْخُذْ مِنْهُ شَيْئًا

4309. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Seid el-Kindi, prenijevši od Ukbea b. Halida, on od Ubejdullaha, ovaj od Ebuz-Zenada, on od El-A'redža, on od

٤٣٠٩. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَعِيدٍ الْكِنْدِيُّ حَدَّثَنِي عُقْبَةُ يَعْنِي ابْنَ

---

[298] El-En'am, 158. ajet. Ovaj hadis su zabilježili i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[299] Jahja b. Šeref en-Nevevi smatra da će rijeka Eufrat presušiti i da će se u dnu njenog korita pokazati zlato.

[300] Po El-Mubarekfurijevom mišljenju, Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranjuje onima koji to budu doživjeli da uzimaju to zlato zbog toga što bi to ono moglo biti uzrok mnogih međusobnih sukoba i obračuna, jer, iz pohlepe, svako će željeti da prigrabi sebi što više. Ovaj hadis su zabilježili i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*, i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

Ebu Hurejrea, a on od Vjerovjesnika – slično prethodnom hadisu, osim što je (u ovom hadisu) rekao: “**...otkrit će brdo zlata.**”[301]

خَالِدٍ حَدَّثَنِي عُبَيْدُ اللَّهِ عَنْ أَبِي
الزِّنَادِ عَنْ الْأَعْرَجِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ
عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مِثْلَهُ إِلَّا أَنَّهُ قَالَ يَحْسِرُ عَنْ جَبَلٍ
مِنْ ذَهَبٍ.

14. O pojavi Dedžala[302]

١٤. بَاب خُرُوجِ الدَّجَّالِ

4310. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Amr, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od Mensura, a on od Rib’ijja b. Hiraša: “**Huzejfe i Ebu Mes’ud su se sastali. Ebu Huzejfe reče: ‘Ja o onome što će Dedžal posjedovati više znam od**

٤٣١٠. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَمْرٍو
حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ رِبْعِيِّ
بْنِ حِرَاشٍ قَالَ: اجْتَمَعَ حُذَيْفَةُ وَأَبُو
مَسْعُودٍ فَقَالَ: حُذَيْفَةُ لَأَنَا بِمَا مَعَ
الدَّجَّالِ أَعْلَمُ مِنْهُ إِنَّ مَعَهُ بَحْرًا مِنْ

---

301 Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*, i Et-Tirmizi u *Džami’u*.

302 Dedžal je čovjek. Nazvan je Dedžalom zato što će tako vješto lagati da će uspijevati u potpunosti prikrivati Istinu. Međutim, ovdje se nameće logično pitanje, a to je: Ako je Dedžal toliko opasan, zašto onda nije spomenut u Kur’anu? Odgovor na to pitanje glasi: Uzvišeni Allah u Kur’anu, u suri El-En’am, u 158. ajetu kaže: *Zar oni čekaju da im meleki dođu, ili kazna Gospodara tvoga, ili neki predznaci od Gospodara tvoga? Onoga dana kada neki predznaci od Gospodara tvoga dođu, nijednom čovjeku neće biti od koristi to što će tada vjerovati, ako prije nije vjerovao ili ako nije, kao vjernik, kakvo dobro uradio. Reci: “Samo vi čekajte, i mi ćemo, doista, čekati.”* Tirmizi bilježi od Ebu Hurejrea da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Troje, kada se pojave, nijednom čovjeku neće biti od koristi to što će tada vjerovati ako prije nije vjerovao: Dedžal, životinja iz zemlje i sunce sa zapada.” Ovaj hadis pojašnjava da je Dedžal, u spomenutom ajetu, indirektno spomenut.

njega samoga.[303] Posjedovat će more vode i rijeku vatre. Ono što budete vidjeli kao vatru bit će voda, a što budete vidjeli kao vodu bit će vatra. Ko zatekne to vrijeme, pa bude htio vode, neka se napije iz onoga što vidi kao vatru, jer će u tome naći vodu.'"[304]

Ebu Mes'ud el-Bedri je kazao: "Ovako sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao."

4311. ISPRIČAO NAM JE Ebul-Velid et-Tajalisi, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od Katadea, on od Enesa b. Malika, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: "**Nijedan vjerovjesnik, s.a.v.s., nije poslat, a da nije upozorio svoj narod na ćoravog lažova Dedžala. On je ćorav, a vaš Uzvišeni Gospodar nije.[305] Među očima će mu pisati *nevjernik*."[306]**

4312. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna, prenijevši od Muhammeda b. Džafera, a on od Šubea.

مَاءٍ وَنَهْرًا مِنْ نَارٍ فَالَّذِي تَرَوْنَ أَنَّهُ نَارٌ مَاءٌ وَالَّذِي تَرَوْنَ أَنَّهُ مَاءٌ نَارٌ فَمَنْ أَدْرَكَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَأَرَادَ الْمَاءَ فَلْيَشْرَبْ مِنَ الَّذِي يَرَى أَنَّهُ نَارٌ فَإِنَّهُ سَيَجِدُهُ مَاءً.

قَالَ أَبُو مَسْعُودٍ الْبَدْرِيُّ هَكَذَا سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ.

٤٣١١. حَدَّثَنَا أَبُو الْوَلِيدِ الطَّيَالِسِيُّ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ يُحَدِّثُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَا بُعِثَ نَبِيٌّ إِلَّا قَدْ أَنْذَرَ أُمَّتَهُ الدَّجَّالَ الْأَعْوَرَ الْكَذَّابَ أَلَا وَإِنَّهُ أَعْوَرُ وَإِنَّ رَبَّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرَ وَإِنَّ بَيْنَ عَيْنَيْهِ مَكْتُوبًا كَافِرٌ

٤٣١٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ شُعْبَةَ

ك ف ر

[303] Pretpostaviti je, veli Abadi, da sam Dedžal neće poznati tajanstvenost vode i vatre koje će posjedovati onako kao što ih poznaje Huzejfe.

[304] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*, ali sažeto.

[305] Imajući u vidu da će Dedžal za sebe tvrditi da je Bog, ovo će biti jasan dokaz da on laže, jer istinski Bog nije ćorav, niti ima bilo kakvu mahanu.

[306] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*, i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

4313. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Abdulvaris, prenijevši od Šuajba b. el-Habhaba, a on od Enesa b. Malika – isti hadis – da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **“...pročitat će ga svaki musliman.”**[307]

٤٣١٣. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ عَنْ شُعَيْبِ بْنِ الْحَبْحَابِ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي هَذَا الْحَدِيثِ قَالَ يَقْرَؤُهُ كُلُّ مُسْلِمٍ.

4314. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od Humejda b. Hilala, on od Ebud-Dehmaa, ovaj od Imrana b. Husajna, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ko bude čuo da se pojavio Dedžal neka bježi što dalje od njega, jer je on, tako mi Allaha, (toliko opasan) da će mu doći čovjek koji za sebe misli da je vjernik, pa će ga slijediti zbog njegovih sposobnosti kojima će kod njega izazvati dileme.”**

٤٣١٤. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ حَدَّثَنَا حُمَيْدُ بْنُ هِلَالٍ عَنْ أَبِي الدَّهْمَاءِ قَالَ سَمِعْتُ عِمْرَانَ بْنَ حُصَيْنٍ يُحَدِّثُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ سَمِعَ بِالدَّجَّالِ فَلْيَنْأَ عَنْهُ فَوَاللَّهِ إِنَّ الرَّجُلَ لَيَأْتِيهِ وَهُوَ يَحْسِبُ أَنَّهُ مُؤْمِنٌ فَيَتَّبِعُهُ مِمَّا يَبْعَثُ بِهِ مِنْ الشُّبُهَاتِ أَوْ لِمَا يَبْعَثُ بِهِ مِنْ الشُّبُهَاتِ هَكَذَا قَالَ.

4315. ISPRIČAO NAM JE Hajve b. Šurejh, kog je obavijestio Bekijje, prenijevši od Behira, on od Halida b. Ma’dana, on od Amra b. el-Esveda, on od Džunadea b. Ebu Umejjea, a on od Ubadea b. es-Samita, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **“Toliko sam vam pričao o Dedžalu da se bojim da nećete razumjeti da je Mesih Dedžal onizak čovjek kovrdžave kose, ćorav u jedno oko, nije mu ni ispupčeno ni**

٤٣١٥. حَدَّثَنَا حَيْوَةُ بْنُ شُرَيْحٍ حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ حَدَّثَنِي بَحِيرٌ عَنْ خَالِدِ بْنِ مَعْدَانَ عَنْ عَمْرِو بْنِ الْأَسْوَدِ عَنْ جُنَادَةَ بْنِ أَبِي أُمَيَّةَ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ أَنَّهُ حَدَّثَهُمْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنِّي قَدْ حَدَّثْتُكُمْ عَنْ الدَّجَّالِ حَتَّى خَشِيتُ أَنْ لَا

[307] Bilježi ga i Muslim u *Sahihu*.

udubljeno. Ako vam se nešto pobrka, znajte da vaš Gospodar nije ćorav.”[308]

Ebu Davud kaže: “Amr b. el-Esved je bio kadija.”

4316. ISPRIČAO NAM JE Safvan b. Salih ed-Dimeški el-Muezzin, kog je obavijestio El-Velid, prenijevši od Ibn Džabira, on od Jahjaa b. Džabira et-Taija, on od Abdurrahmana b. Džubejra b. Nufejra, on od svoga oca, a on od En-Nevvasa b. Sem’ana el-Kilabija: **“Jednom prilikom Allahov Poslanik, s.a.v.s., spomenu Dedžala i reče: ‘Ako se pojavi dok sam ja među vama, sam ću ga savladati. A ako se pojavi kada ja ne budem među vama, svako će se sa njim boriti, a Allah je zaštitnik svakog muslimana. Ko god ga od vas zatekne, neka uči prve ajete sure El-Kehf. To će vas zaštititi od njegovih iskušenja. ‘A koliko će ostati na Zemlji?’ – upitasmo. On reče: ‘Četrdeset dana, s tim što će dan biti kao godina, dan kao mjesec, dan kao sedmica, a ostali dani kao i ovi vaši dani.’ ‘Allahov Poslaniče,’ – ponovo upitasmo – ‘da li će nam u tom danu koji će izgledati kao godina biti dovoljan namaz kao u svakom običnom danu?’ On reče: ‘Neće, morat ćete za svaki namaz odrediti**

تَعْقِلُوا إِنَّ مَسِيحَ الدَّجَّالِ رَجُلٌ قَصِيرٌ أَفْحَجُ جَعْدٌ أَعْوَرُ مَطْمُوسُ الْعَيْنِ لَيْسَ بِنَاتِئَةٍ وَلَا حَجْرَاءَ فَإِنْ أُلْبِسَ عَلَيْكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ رَبَّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: عَمْرُو بْنُ الأَسْوَدِ وَلِيَ الْقَضَاءَ.

٤٣١٦. حَدَّثَنَا صَفْوَانُ بْنُ صَالِحٍ الدِّمَشْقِيُّ الْمُؤَذِّنُ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ حَدَّثَنَا ابْنُ جَابِرٍ حَدَّثَنِي يَحْيَى بْنُ جَابِرٍ الطَّائِيُّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ جُبَيْرِ بْنِ نُفَيْرٍ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ الْكِلَابِيِّ قَالَ: ذَكَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الدَّجَّالَ فَقَالَ: إِنْ يَخْرُجْ وَأَنَا فِيكُمْ فَأَنَا حَجِيجُهُ دُونَكُمْ وَإِنْ يَخْرُجْ وَلَسْتُ فِيكُمْ فَامْرُؤٌ حَجِيجُ نَفْسِهِ وَاللَّهُ خَلِيفَتِي عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ فَمَنْ أَدْرَكَهُ مِنْكُمْ فَلْيَقْرَأْ عَلَيْهِ فَوَاتِحَ سُورَةِ الْكَهْفِ فَإِنَّهَا جِوَارُكُمْ مِنْ فِتْنَتِهِ قُلْنَا وَمَا لَبْثُهُ فِي الأَرْضِ قَالَ أَرْبَعُونَ يَوْمًا يَوْمٌ كَسَنَةٍ وَيَوْمٌ كَشَهْرٍ وَيَوْمٌ كَجُمُعَةٍ وَسَائِرُ أَيَّامِهِ كَأَيَّامِكُمْ

[308] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

njegovo vrijeme shodno razmaku u ovom danu.[309] **Potom će se pored bijele munare od istočne strane Damaska spustiti Isa, sin Merjemin,**[310] **koji će ga stići na kapiji grada Ludda**[311] **i pogubiti.'"**[312]

فَقُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا الْيَوْمُ الَّذِي كَسَنَةٍ أَتَكْفِينَا فِيهِ صَلَاةُ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ قَالَ لَا اقْدُرُوا لَهُ قَدْرَهُ ثُمَّ يَنْزِلُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ عِنْدَ الْمَنَارَةِ الْبَيْضَاءِ شَرْقِيَّ دِمَشْقَ فَيُدْرِكُهُ عِنْدَ بَابِ لُدٍّ فَيَقْتُلُهُ.

4317. ISPRIČAO NAM JE Isa b. Muhammed, kog je obavijestio Damre, prenijevši od Es-Sejbanija, on od Amra b. Abdullaha, on od Ebu Umamea, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – slično prethodnom hadisu, spomenuvši namaze, po značenju, kao u prethodnom hadisu.

٤٣١٧. حَدَّثَنَا عِيسَى بْنُ مُحَمَّدٍ حَدَّثَنَا ضَمْرَةُ عَنْ السَّيْبَانِيِّ عَنْ عَمْرِو بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْوَهُ وَذَكَرَ الصَّلَوَاتِ مِثْلَ مَعْنَاهُ

4318. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Omer, kog je obavijestio Hemmam, prenijevši od Katadea, on od Salima b. Ebul-Dža'da, on od Ma'dana b. Ebu Talhe, dio hadisa koji je Ebu Derda prenio od Vjerovjesnika, s.a.v.s: **"Ko nauči**

٤٣١٨. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي الْجَعْدِ عَنْ مَعْدَانَ بْنِ أَبِي طَلْحَةَ عَنْ حَدِيثِ أَبِي الدَّرْدَاءِ يَرْوِيهِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

[309] To znači: Ko dočeka taj dan, kada klanja sabah, neka sačeka onoliko vremena koliki je razmak u ovom danu između sabaha i podneva i neka klanja podne. Isto tako će postupiti i sa ostalim namazima.

[310] U Ibn Madževom predanju ovog hadisa stoji da će se Isa, sin Merjemin, spustiti u Bejtul-Makdis. U nekim predanjima stoji da će se spustiti u Jordan.

[311] Grad Ludd je, smatra En-Nevevi, u Palestini, nedaleko od Kudsa.

[312] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim El-Buharija.

napamet deset ajeta s početka sure El-Kehf bit će sačuvan od Dedžala."[313]

Ebu Davud kaže: "Ovako je kazao Hišam ed-Destevai, prenijevši od Katadea, s tim što je Ed-Destevai rekao: **'Ko nauči napamet (posljednjih deset ajeta) sure El-Kehf.'"** I Šu'be je od Katadea prenio: **"Posljednjih (deset ajeta) sure El-Kehf."**

وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ حَفِظَ عَشْرَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ سُورَةِ الْكَهْفِ عُصِمَ مِنْ فِتْنَةِ الدَّجَّالِ.

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: وَكَذَا قَالَ هِشَامٌ الدَّسْتُوَائِيُّ عَنْ قَتَادَةَ إِلَّا أَنَّهُ قَالَ مَنْ حَفِظَ مِنْ خَوَاتِيمِ سُورَةِ الْكَهْفِ و قَالَ شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ مِنْ آخِرِ الْكَهْفِ.

4319. ISPRIČAO NAM JE Hudbe b. Halid, kog je obavijestio Hemmam b. Jahja, prenijevši od Katadea, on od Abdurrahmana b. Adema, on od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Između mene i Isaa, a.s, neće bit nijedan vjerovjesnik. On će sići, pa kada ga ugledate prepoznajte ga. On će biti čovjek srednjeg rasta, rumeno-bijele puti. Bit će spušten u dva ogrtača koji više naginju žutom. Sa glave će mu kapati voda, iako nije pokisao. Borit će se protiv ljudi za islam, slomit će krst, ubiti svinju i ukinuti glavarinu. Allah će u njegovo vrijeme uništiti sve narode, osim sljedbenika islama i uništit će El-Mesiha Dedžala. Na Zemlji će ostati četrdeset godina. Zatim će umrijeti i muslimani će mu klanjati dženaze-namaz."**

٤٣١٩. حَدَّثَنَا هُدْبَةُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا هَمَّامُ بْنُ يَحْيَى عَنْ قَتَادَةَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ آدَمَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَيْسَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ نَبِيٌّ يَعْنِي عِيسَى وَإِنَّهُ نَازِلٌ فَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَاعْرِفُوهُ رَجُلٌ مَرْبُوعٌ إِلَى الْحُمْرَةِ وَالْبَيَاضِ بَيْنَ مُمَصَّرَتَيْنِ كَأَنَّ رَأْسَهُ يَقْطُرُ وَإِنْ لَمْ يُصِبْهُ بَلَلٌ فَيُقَاتِلُ النَّاسَ عَلَى الْإِسْلَامِ فَيَدُقُّ الصَّلِيبَ وَيَقْتُلُ الْخِنْزِيرَ وَيَضَعُ الْجِزْيَةَ وَيُهْلِكُ اللَّهُ فِي زَمَانِهِ الْمِلَلَ كُلَّهَا إِلَّا الْإِسْلَامَ وَيُهْلِكُ الْمَسِيحَ الدَّجَّالَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ أَرْبَعِينَ سَنَةً ثُمَّ يُتَوَفَّى فَيُصَلِّي عَلَيْهِ الْمُسْلِمُونَ.

[313] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

15. Vijest o džessasi (špijunki)[314]

١٥. بَاب فِي خَبَرِ الْجَسَّاسَةِ

4320. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Osman b. Abdurrahman, prenijevši od Ibn Ebu Ziba, on od Ez-Zuhrija, ovaj od Ebu Selemea, a on od Fatime bint Kajs: "Jedne noći Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zakasnio sa jacijskim namazom. Potom je izišao i rekao: 'Zadržala me je vijest koju je ispričao Temim ed-Dari o čovjeku sa nekog od ostrva. Vidio sam ženu koja je imala dugačku kosu. 'Ko si ti?' – upitao sam. 'Ja sam Džessasa.'[315] – odgovorila je ona. Rekla je: 'Otiđi do one palače!' Otišao sam do palače i u njoj zatekao okovanog čovjeka duge kose, okačenog da visi između neba i zemlje. 'Ko si ti?' – upitah. Ja sam Dedžal, odgovori on. 'Je li već poslat nepismeni Vjerovjesnik?' 'Jeste.' – odgovorih. 'Pokoravaju li mu se ili griješe prema njemu?' 'Pokoravaju mu

٤٣٢٠. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي ذِئْبٍ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ فَاطِمَةَ بِنْتِ قَيْسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَّرَ الْعِشَاءَ الْآخِرَةَ ذَاتَ لَيْلَةٍ ثُمَّ خَرَجَ فَقَالَ: إِنَّهُ حَبَسَنِي حَدِيثٌ كَانَ يُحَدِّثُنِيهِ تَمِيمٌ الدَّارِيُّ عَنْ رَجُلٍ كَانَ فِي جَزِيرَةٍ مِنْ جَزَائِرِ الْبَحْرِ فَإِذَا أَنَا بِامْرَأَةٍ تَجُرُّ شَعْرَهَا قَالَ مَا أَنْتِ قَالَتْ أَنَا الْجَسَّاسَةُ اذْهَبْ إِلَى ذَلِكَ الْقَصْرِ فَأَتَيْتُهُ فَإِذَا رَجُلٌ يَجُرُّ شَعْرَهُ مُسَلْسَلٌ فِي الْأَغْلَالِ يَنْزُو فِيمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ فَقُلْتُ مَنْ أَنْتَ قَالَ أَنَا الدَّجَّالُ خَرَجَ نَبِيُّ الْأُمِّيِّينَ بَعْدُ قُلْتُ نَعَمْ قَالَ أَطَاعُوهُ أَمْ عَصَوْهُ

[314] Džessasa je životinja s otoka koja Dedžalu donosi vijesti.

[315] Abadi kaže: "Postoji mogućnost da je Dedžal imao dvije džessase: jedna je bila životinja, a druga žena. Međutim, veća je vjerovatnoća da je imao jednu džessasu, i to je bio najvjerovatnije šejtan koji se nekad preobražavao u lik životinje, a nekad u lik žene."

se.' – odgovorih. On reče: 'To je za njih bolje.'"[316]

4321. ISPRIČAO NAM JE Hadžadž b. Ebu Jakub, kog je obavijestio Abdussamed, prenijevši od svog oca, on od Husejna el-Muallima, ovaj od Abdullaha b. Burejdea, on od Amira b. Šerahila eš-Šabija, da je Fatima bint Kajs kazala: **"Čula sam Vjerovjesnikovog, s.a.v.s., glasnika kako viče: 'Zajednički namaz!' Ušla sam u džamiju i klanjala sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s. Pošto je završio namaz, Allahov Poslanik, s.a.v.s., sjede na minber i, nasmijavši se, reče: 'Neka svako ostane na svome mjestu.', a onda nastavi: 'Znate li zbog čega sam vas okupio?' 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.' – rekše prisutni, a on reče: 'Tako mi Allaha, nisam vas okupio s ciljem da bih vas odobrovoljio ili da bih vas zastrašio, nego da vam ispričam o Temimu ed-Dariju, koji je bio hrišćanin, pa je primio islam. Ispričao mi je nešto što je u skladu sa onim što sam vam već govorio o Dedžalu. Ispričao mi je da se sa trideset ljudi iz (jemenskih) plemena Lahm i Džuzam ukrcao u lađu. Sa njima su se morski valovi mjesec dana**

قُلْتُ بَلْ أَطَاعُوهُ قَالَ ذَاكَ خَيْرٌ لَهُمْ.

٤٣٢١. حَدَّثَنَا حَجَّاجُ بْنُ أَبِي يَعْقُوبَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ حَدَّثَنَا أَبِي قَالَ سَمِعْتُ حُسَيْنًا الْمُعَلِّمَ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بُرَيْدَةَ حَدَّثَنَا عَامِرُ بْنُ شَرَاحِيلَ الشَّعْبِيُّ عَنْ فَاطِمَةَ بِنْتِ قَيْسٍ قَالَتْ سَمِعْتُ مُنَادِيَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُنَادِي أَنَّ الصَّلَاةَ جَامِعَةٌ فَخَرَجْتُ فَصَلَّيْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمَّا قَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاتَهُ جَلَسَ عَلَى الْمِنْبَرِ وَهُوَ يَضْحَكُ قَالَ لِيَلْزَمْ كُلُّ إِنْسَانٍ مُصَلَّاهُ ثُمَّ قَالَ هَلْ تَدْرُونَ لِمَ جَمَعْتُكُمْ قَالُوا اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ قَالَ إِنِّي مَا جَمَعْتُكُمْ لِرَهْبَةٍ وَلَا رَغْبَةٍ وَلَكِنْ جَمَعْتُكُمْ أَنَّ تَمِيمًا الدَّارِيَّ كَانَ رَجُلًا نَصْرَانِيًّا فَجَاءَ فَبَايَعَ وَأَسْلَمَ وَحَدَّثَنِي حَدِيثًا وَافَقَ الَّذِي حَدَّثْتُكُمْ عَنْ الدَّجَّالِ حَدَّثَنِي أَنَّهُ رَكِبَ فِي سَفِينَةٍ بَحْرِيَّةٍ مَعَ ثَلَاثِينَ رَجُلًا مِنْ لَخْمٍ

[316] Zabilježio ga je i Muslim u *Sahihu*, sa više seneda. Ni u jednom od njih nije spomenuo Osmana b. Abdurrahmana.

poigravali, da bi na kraju, pred akšam, sa lađom pristali uz obalu jednog ostrva, sjeli u čamce i iskrcali se na ostrvo. Kad su se iskrcali, srela ih je kosmata životinja. Pošto je ugledaše, upitaše je: 'Ko si ti?' 'Ja sam džessasa/ špijunka.' 'A šta je to džessas?' – upitaše je, a ona reče: 'Otiđite do onoga čovjeka u palači, on željno očekuje vijest od vas.' Pošto nam spomenu čovjeka, rastadosmo se sa njom, iz bojazni da nije šejtanica. Hitro smo otišli u palaču, a u njoj bijaše najkrupniji čovjek kog smo ikada vidjeli. Ruke mu iznad vrata bijahu vezane ogromnim lancima...' – a onda je spomenuo ostatak hadisa. 'Pitao ih je o palmama Bejsana[317], o vrelu Zugar[318] i o nepismenom Vjerovjesniku. On reče: 'Ja sam Mesih. Uskoro će mi biti dozvoljeno da se pojavim.' Poslanik, s.a.v.s., kaza: 'On je u Šamskom ili u Jemenskom moru, od strane istoka.' To je rekao dva puta i pokazao rukom

وَجُـذَامٍ فَلَعِبَ بِهِمُ الْمَوْجُ شَـهْرًا فِي الْبَحْرِ وَأَرْفَئُوا إِلَى جَزِيرَةٍ حِينَ مَغْرِبِ الشَّمْسِ فَجَلَسُوا فِي أَقْرُبْ السَّفِينَةِ فَدَخَلُوا الْجَزِيرَةَ فَلَقِيَتْهُمْ دَابَّـةٌ أَهْلَـبُ كَثِيرَةُ الشَّـعْرِ قَالُوا وَيْلَكِ مَا أَنْتِ قَالَتْ أَنَا الْجَسَّاسَةُ انْطَلِقُـوا إِلَى هَذَا الرَّجُـلِ فِي هَذَا الدَّيْرِ فَإِنَّهُ إِلَى خَبَرِكُمْ بِالْأَشْوَاقِ قَالَ لَمَّا سَمَّتْ لَنَا رَجُلًا فَرِقْنَا مِنْهَا أَنْ تَكُونَ شَيْطَانَةً فَانْطَلَقْنَا سِرَاعًا حَتَّى دَخَلْنَا الدَّيْرَ فَإِذَا فِيهِ أَعْظَمُ إِنْسَـانٍ رَأَيْنَاهُ قَطُّ خَلْقًا وَأَشَـدُّهُ وِثَاقًا مَجْمُوعَةٌ يَدَاهُ إِلَى عُنُقِهِ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ وَسَأَلَهُمْ عَنْ نَخْلِ بَيْسَانَ وَعَنْ عَيْنِ زُغَرَ وَعَنِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ قَالَ إِنِّي أَنَا الْمَسِـيحُ وَإِنَّهُ يُوشَكُ أَنْ يُـؤْذَنَ لِي فِي الْخُرُوجِ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: وَإِنَّهُ فِي بَحْرِ الشَّامِ أَوْ بَحْرِ الْيَمَنِ لَا بَلْ مِنْ قِبَلِ الْمَشْرِقِ مَا هُوَ مَرَّتَيْنِ وَأَوْمَأَ بِيَدِهِ قِبَلَ الْمَـشْرِقِ قَالَتْ حَفِظْتُ هَذَا

---

[317] Bejsan je još od davnina poznat grad u Palestini. Nalazio se na strani prema drevnom Šamu.

[318] Ovo vrelo je, kako tvrdi El-Kelbi, nazvano po ženi koja ga je otkrila. Ona se zvala Zugar. Nakon što ga je otkrila, pored njega se i nastanila koristeći njegovu vodu za piće i druge potrebe. Kad ovo vrelo presahne, to će biti znak da će se uskoro pojaviti Dedžal.

prema istoku. Zapamtila sam ovo (veli Fatima).” Potom je navela cijeli hadis.[319]

مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَسَاقَ الْحَدِيثَ

[319] Ovaj hadis u cjelosti glasi ovako: “Fatima bint Kajs kaže: **‘Čula sam Vjerovjesnikovog, s.a.v.s., glasnika kako viče: ‘Zajednički namaz!’ Otišla sam u džamiju i klanjala sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s. Pošto je završio namaz, Allahov Poslanik, s.a.v.s., sjede na minber i, nasmijavši se, reče: ‘Neka svako ostane na svome mjestu.’, a onda nastavi: ‘Znate li zbog čega sam vas okupio?’ ‘Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.’ – rekše prisutni, a on reče: ‘Tako mi Allaha, nisam vas okupio da bih vas odobrovoljio ili da bih vas zastrašio, nego da bih vam kazao o Temimu ed-Dariju, koji je bio hrišćanin, pa je primio islam. On mi je nešto ispričao, a što je u skladu sa onim što sam vam već govorio o Dedžalu. Ispričao mi je da se sa trideset ljudi iz (jemenskih) plemena Lahm i Džuzam ukrcao u lađu. Sa njima su se morski valovi mjesec dana poigravali da bi na kraju, pred akšam, sa lađom pristali uz obalu jednog ostrva, sjeli u čamce i iskrcali se na ostrvo. Kad su se iskrcali, srela ih je kosmata životinja. Pošto je ugledaše, upitaše je: ‘Ko si ti?’ ‘Ja sam džessasa/špijunka.’ ‘A šta je to džessasa?’ – upitaše je, a ona reče: ‘Otiđite do onoga čovjeka u pećini, on željno očekuje vijest od vas.’ Pošto nam spomenu čovjeka, mi se rastadosmo sa njom iz bojazni da nije šejtanica. Hitro smo otišli u pećinu, a u njoj bijaše najkrupniji čovjek koga smo ikada vidjeli. Ruke mu bijahu iznad vrata vezane ogromnim lancima, a između koljena i nožnih članaka stavljeno gvožđe. Rekli smo: ‘Teško tebi, ko si ti?’ On reče: ‘Vi pretpostavljate ko sam ja, nego vi mene obavijestite ko ste vi?’ Rekosmo: ‘Mi smo Arapi. Ukrcali smo se u lađu i krenuli. More se uzburkalo, te su se talasi s nama poigravali mjesec dana, a onda nas donijeli pred obale ovoga ostrva, gdje smo se i usidrili. Sjeli smo u čamce i pristali na ostrvo. Na njemu smo sreli kosmatu životinju, toliko dlakavu da joj se ne raspoznaje prednji od zadnjeg dijela tijela. Pošto je vidjesmo, upitasmo je: ‘Teško tebi, ko si ti?’ ‘Ja sam džessasa.’ – odgovorila je. ‘A šta je to džessasa?’**

4322. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Sudran, kog je obavijestio El-Mu'temir, prenijevši od Ismaila b. Ebu Halida, on od Mudžalida b. Seida, da je Amir kazao: "Obavijestila me je Fatima bint Kajs da je jednom prilikom Vjerovjesnik, s.a.v.s., klanjao podne-namaz, a onda se popeo na minber – prije

٤٣٢٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ صُدْرَانَ حَدَّثَنَا الْمُعْتَمِرُ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ بْنُ أَبِي خَالِدٍ عَنْ مُجَالِدِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ عَامِرٍ قَالَ حَدَّثَتْنِي فَاطِمَةُ بِنْتُ قَيْسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَّى الظُّهْرَ ثُمَّ

– upitasmo je, a ona reče: 'Idite do onoga čovjeka u pećini, on sa nestrpljenjem očekuje vašu vijest.' Pohitali smo prema tebi iz bojazni da nije šejtanica.' On reče: 'Obavijestite me o palmama Bejsana.' 'Šta te u vezi njih zanima?' – upitasmo. 'Da li rađaju?' – upita on. 'Rađaju.' – rekosmo, a on će na to: 'Uskoro više neće rađati. Obavijestite me o Tiberijskom jezeru!' 'Šta te u vezi sa njim zanima?' 'Zanima me imali u njemu vode ili ne?' – upita on. 'Da, u njemu ima mnogo vode.' – odgovorismo. 'Njegova voda će uskoro presušiti.' – reče on. 'A obavijestite me o vrelu Zugar.' – ponovo će on. 'A šta te u vezi njega zanima?' – upitasmo, a on reče: 'Zanima me da li u njemu ima vode i da li je stanovnici koriste za navodnjavanje?' 'Da, u njemu ima puno vode i stanovnici je koriste za navodnjavanje.' – rekosmo mi. On reče: 'A obavijestite me o pouzdanom Vjerovjesniku, šta je uradio?' 'Izišao je iz Mekke i nastanio se u Jesrib.' – odgovorismo mi. 'A jesu li mu se Arapi suprotstavili?' – upita on. 'Jesu.' – odgovorismo. 'A šta je učinio sa njima?' – ponovo će on. 'Pobijedio ih je sa svojim pristalicama i oni su mu se pokorili.' – rekosmo, a on će na to: 'To se, znači, već dogodilo?' 'Jeste, dogodilo se.' – odgovorismo mi, a on reče: 'Za njih će biti dobro ako mu se pokore. A sad ću vas obavijestiti o sebi. Ja sam Mesih. Uskoro će mi biti dozvoljeno da se pojavim i ja ću se pojaviti. Putovat ću po Zemlji i neću ostaviti ni jednog grada a da u njega u roku od četrdeset noći neću ući, osim Mekke i Medine. U ta dva grada mi je zabranjen ulazak. Kad god budem pokušao ući u njih, preda mnom će se pojaviti melek s mačem i odbiti me od njega.'"

tog dana na minber se popeo samo petkom.” – a onda je spomenuo ovo kazivanje.

Ebu Davud kaže: “Ibn Sudran Basri se potopio u more zajedno sa Ibn Misverom. Osim njega, niko drugi se nije spasio.”

4323. ISPRIČAO NAM JE Vasil b. Abdula’la, kog je obavijestio Ibn Fudajl, prenijevši od El-Velida b. Abdullaha b. Džumej’a, on od Ebu Selemea b. Abdurrahmana, a on od Džabira, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., toga dana sa minbera rekao: **“Dok su neki ljudi putovali morem, nestalo im je hrane. Kad su stigli do jednog ostrva, izišli su na ostrvo da potraže hljeba. Susrela ih je Džessasa. ‘A šta je to Džessasa?’ – upitao sam Ebu Selemu. On je rekao: ‘To je žena duge kose i dugačkih dlaka po tijelu. Rekla je: ‘Idite u onu palaču.’ (U palači bijaše čovjek u okovima) koji ih pitaše za palme Bejsana, za vrelo Zugar, a to je bio El-Mesih.”** – spomenuo je cijeli hadis.

Ibn Ebu Seleme mi reče: “U ovom hadisu ima nešto što ja nisam upamtio.” On kaže da je Džabir tvrdio da je Dedžal, ustvari, Ibn Sajjad. Rekao sam: “Ibn Sajjad je umro.” On reče: “Iako je umro.” Rekao sam: “Ibn Sajjad je primio islam.” On će na to: “Iako je primio islam.” Re-

صَعِدَ الْمِنْبَرَ وَكَانَ لَا يَصْعَدُ عَلَيْهِ إِلَّا يَوْمَ جُمُعَةٍ قَبْلَ يَوْمَئِذٍ ثُمَّ ذَكَرَ هَذِهِ الْقِصَّةَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَابْنُ صُدْرَانَ بَصْرِيٌّ غَرِقَ فِي الْبَحْرِ مَعَ ابْنِ مِسْوَرٍ لَمْ يَسْلَمْ مِنْهُمْ غَيْرُهُ.

٤٣٢٣. حَدَّثَنَا وَاصِلُ بْنُ عَبْدِ الْأَعْلَى أَخْبَرَنَا ابْنُ فُضَيْلٍ عَنْ الْوَلِيدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جُمَيْعٍ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ذَاتَ يَوْمٍ عَلَى الْمِنْبَرِ إِنَّهُ بَيْنَمَا أُنَاسٌ يَسِيرُونَ فِي الْبَحْرِ فَنَفِدَ طَعَامُهُمْ فَرُفِعَتْ لَهُمْ جَزِيرَةٌ فَخَرَجُوا يُرِيدُونَ الْخُبْزَ فَلَقِيَتْهُمْ الْجَسَّاسَةُ قُلْتُ لِأَبِي سَلَمَةَ وَمَا الْجَسَّاسَةُ قَالَ امْرَأَةٌ تَجُرُّ شَعْرَ جِلْدِهَا وَرَأْسِهَا قَالَتْ فِي هَذَا الْقَصْرِ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ وَسَأَلَ عَنْ نَخْلِ بَيْسَانَ وَعَنْ عَيْنِ زُغَرَ قَالَ هُوَ الْمَسِيحُ.

فَقَالَ لِي ابْنُ أَبِي سَلَمَةَ إِنَّ فِي هَذَا الْحَدِيثِ شَيْئًا مَا حَفِظْتُهُ قَالَ شَهِدَ جَابِرٌ أَنَّهُ هُوَ ابْنُ صَيَّادٍ قُلْتُ فَإِنَّهُ قَدْ مَاتَ قَالَ وَإِنْ مَاتَ قُلْتُ فَإِنَّهُ أَسْلَمَ قَالَ وَإِنْ أَسْلَمَ قُلْتُ فَإِنَّهُ قَدْ دَخَلَ الْمَدِينَةَ قَالَ وَإِنْ دَخَلَ الْمَدِينَةَ.

kao sam: "Ibn Sajjad je živio u Medini.' On reče: 'Iako je živio u Medini."[320]

16. Vijest o Ibn Saidu (Sajjadu)

١٦. بَاب فِي خَبَرِ ابْنِ صَائِدٍ

4324. ISPRIČAO NAM JE Ebu Asim Hušejš b. Asrem, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, on od Salima, a on od Ibn Omera: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je sa grupom ashaba u kojoj je bio i Omer b. Hattab prošao pored Ibn Saida dok se, kao dječak, igrao sa djecom pored tvrđave Benu Megalea. Nije primijetio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., dok ga nije potapšao po leđima i upitao: 'Svjedočiš li da sam ja Allahov poslanik?' Ibn Said ga pogleda i reče: 'Svjedočim da si ti poslanik koji je poslat neukima.' Potom Ibn Sajjad (Said) upita Vjerovjesnika, s.a.v.s: 'A svjedočiš li ti da sam ja Allahov poslanik?'**[321] **Vjero-**

٤٣٢٤. حَدَّثَنَا أَبُو عَاصِمٍ خُشَيْشُ بْنُ أَصْرَمَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَالِمٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَّ بِابْنِ صَائِدٍ فِي نَفَرٍ مِنْ أَصْحَابِهِ فِيهِمْ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ وَهُوَ يَلْعَبُ مَعَ الْغِلْمَانِ عِنْدَ أُطُمِ بَنِي مَغَالَةَ وَهُوَ غُلَامٌ فَلَمْ يَشْعُرْ حَتَّى ضَرَبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ظَهْرَهُ بِيَدِهِ ثُمَّ قَالَ أَتَشْهَدُ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ قَالَ فَنَظَرَ إِلَيْهِ ابْنُ صَيَّادٍ فَقَالَ: أَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ الْأُمِّيِّينَ ثُمَّ قَالَ ابْنُ صَيَّادٍ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَتَشْهَدُ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

[320] Pošto je Džabir tvrdio da je Dedžal, ustvari, Ibn Sajjad, Ibn Seleme mu je naveo nekoliko argumenata koji govore da Dedžal nije Ibn Sajjad. Ti argumenti su sljedeći: Ibn Sajjad je umro, a Dedžal neće umrijeti do pred Sudnji dan. Ibn Sajjad je primio islam, a Dedžal neće nikada primiti islam, i Ibn Sejjad je živio u Medini, a Dedžal neće moći ući u Medinu.

[321] Ovdje se nameće logično pitanje, a to je: Zašto Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije pogubio Ibn Sajjada kad je za sebe tvrdio da je Allahov poslanik? Odgovor bi bio: Nije to učinio iz dva razloga: 1) zato što je Ibn Sajjad tada bio dječak, i 2) zato što je Ibn Sajjad bio

vjesnik, s.a.v.s., mu reče: 'Ja vjerujem u Allaha i Njegove poslanike.'[322] Vjerovjesnik, s.a.v.s., potom upita: 'Šta ti dolazi (od Objave)?' Ibn Sajjad reče: 'Dolazi mi i istina i neistina.' Čuvši to, Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Kod tebe se sve pobrkalo.' Potom Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Ja ću zamisliti nešto, a ti me obavijesti o tome šta sam zamislio?'[323] Mislio je na (ajet): *Jevme te'tis-semau bi duhanin mubin/ Dan kad će im se činiti da prema nebu vide vidljiv dim.* (Ed-Duhan, 10) Ibn Sajjad reče: 'Zamislio si *duh*.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Idi, ti ne znaš ništa više od vrača.' Čuvši to, Omer kaza: 'Allahov Poslaniče, dozvoli mi da mu odrubim glavu.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Ako je on uistinu (Dedžal), ti ga ne možeš ubiti, a ako

آمَنْتُ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ثُمَّ قَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا يَأْتِيكَ قَالَ يَأْتِينِي صَادِقٌ وَكَاذِبٌ فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خُلِطَ عَلَيْكَ الْأَمْرُ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنِّي قَدْ خَبَّأْتُ لَكَ خَبِيئَةً وَخَبَأَ لَهُ ﴿ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ﴾ قَالَ ابْنُ صَيَّادٍ هُوَ الدُّخُّ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: اخْسَأْ فَلَنْ تَعْدُوَ قَدْرَكَ فَقَالَ: عُمَرُ يَا رَسُولَ اللَّهِ ائْذَنْ لِي فَأَضْرِبَ عُنُقَهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنْ يَكُنْ فَلَنْ تُسَلَّطَ عَلَيْهِ يَعْنِي الدَّجَّالَ وَإِلَّا يَكُنْ هُوَ فَلَا خَيْرَ فِي قَتْلِهِ.

---

jevrej, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., je tada sa jevrejima imao ugovor o nenapadanju.

[322] To može imati dva značenja: a) Vjerujem u Allaha i Njegove poslanike, pa ako si i ti jedan od njih, vjerujem i u tebe, b) Vjerujem u Allaha i Njegove poslanike, a ti nisi od njih.

[323] Dakle, ja ću zamisliti nešto, a ti me, ako si vjerovjesnik, obavijesti o tome šta sam zamislio. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zamislio 10. ajet sure Ed-Duhhan. Ibn Sajjad je od cjelokupnog ajeta pogodio pola riječi: *duh* od riječi *duhan*. Pogodio je toliko koliko mu je šejtan uspio došapnuti.

nije, onda nemaš nikakve koristi ako ga ubiješ.'"[324]

٤٣٢٥. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ يَعْنِي ابْنَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ مُوسَى بْنِ عُقْبَةَ عَنْ نَافِعٍ قَالَ: كَانَ ابْنُ عُمَرَ يَقُولُ وَاللَّهِ مَا أَشُكُّ أَنَّ الْمَسِيحَ الدَّجَّالَ ابْنُ صَيَّادٍ.

4325. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio Jakub b. Abdurrahman, prenijevši od Musaa b. Ukbea, a on od Nafia: **"Ibn Omer je govorio: 'Tako mi Allaha, ja nemam dileme da je El-Mesih ed-Dedžal Ibn Sajjad.'"**

٤٣٢٦. حَدَّثَنَا ابْنُ مُعَاذٍ حَدَّثَنَا أَبِي حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ سَعْدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُنْكَدِرِ قَالَ: رَأَيْتُ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ يَحْلِفُ بِاللَّهِ أَنَّ ابْنَ صَائِدٍ الدَّجَّالُ فَقُلْتُ تَحْلِفُ بِاللَّهِ فَقَالَ: إِنِّي سَمِعْتُ عُمَرَ يَحْلِفُ عَلَى ذَلِكَ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمْ يُنْكِرْهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

4326. ISPRIČAO NAM JE Ibn Muaz, kog je obavijestio njegov otac, prenijevši od Šu'bea, ovaj od Sa'da b. Ibrahima, da je Muhammed b. el-Munkedir kazao: **"Vidio sam Džabira b. Abdullaha kada se zakleo Allahom da je Ibn Sajjad (Said) Dedžal. Rekoh mu: 'Kuneš se Allahom?' On reče: 'Čuo sam Omera kada se pred Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., zakleo Uzvišenim Allahom na to i Allahov Poslanik, s.a.v.s., to nije opovrgao.'"**[325]

[324] Nevevi, u komentaru Muslimovog *Sahiha*, veli: "U hadisu je spomenut i kao Ibn Sajjad i kao Ibn Said, a ime mu je Saf. Da li je on Mesih Dedžal ili nije, sporno je među islamskim učenjacima. Ono što se iz hadisa da uočiti jeste da Vjerovjesniku, s.a.v.s., nije objavljeno da li je on Dedžal ili nije. Samo su mu objavljene Dedžalove osobine, a Ibn Sajjad je imao slične. Zbog toga Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije bio siguran da li je Ibn Sajjad Dedžal ili nije. Zato je i rekao Omeru b. Hattabu: 'Ako on zaista bude Dedžal, ti ga nisi u stanju ubiti!'" Ovaj Ibn Omerov hadis bilježe i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*.

[325] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*.

4327. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Ibrahim, kog je obavijestio Ubejdullah b. Musa, prenijevši od Šejbana, on od El-A'meša, on od Salima, da je Džabir kazao: **"Izgubili smo Ibn Sajjada (Saida) na dan kada se dogodio masakr u kamenjaru."**[326]

٤٣٢٧. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ مُوسَى حَدَّثَنَا شَيْبَانُ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ سَالِمٍ عَنْ جَابِرٍ قَالَ: فَقَدْنَا ابْنَ صَيَّادٍ يَوْمَ الْحَرَّةِ.

4328. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, kog je obavijesto Abdulaziz b. Muhammed, prenijevši od El-Alaa, on od svoga oca, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Neće nastupiti Sudnji dan dok se ne pojavi trideset varalica (Dedžala); svaki od njih će tvrditi da je Allahov poslanik."**[327]

٤٣٢٨. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ يَعْنِي ابْنَ مُحَمَّدٍ عَنْ الْعَلَاءِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَخْرُجَ ثَلَاثُونَ دَجَّالُونَ كُلُّهُمْ يَزْعُمُ أَنَّهُ رَسُولُ اللَّهِ.

4329. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Muaz, kog je obavijestio njegov otac, prenijevši od Muhammeda b. Amra, on od Ebu Selemea, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Neće nastupiti Sudnji dan dok se ne pojavi trideset lažova (Dedžala); svaki će lagati na Allaha i Njegovog Poslanika, s.a.v.s."**

٤٣٢٩. حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُعَاذٍ حَدَّثَنَا أَبِي حَدَّثَنَا مُحَمَّدٌ يَعْنِي ابْنَ عَمْرٍو عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَخْرُجَ ثَلَاثُونَ كَذَّابًا دَجَّالًا كُلُّهُمْ يَكْذِبُ عَلَى اللَّهِ وَعَلَى رَسُولِهِ.

[326] To je dan kada je Jezid b. Muavija pobijedio stanovnike Medine i na ovome mjestu činio masakr nad njima.

[327] U Et-Taberanijevom predanju stoji: **"sedamdeset varalica (Dedžala)"**; dok u Ahmed b. Hanbelovom predanju stoji i dodatak: **"Posljednji od njih će biti ćoravi Dedžal, koji će se pojaviti pred Sudnji dan."**

4330. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. el-Džerrah, prenijevši od Džerira, on od Mugirea, on od Ibrahima, on od Abidea es-Selmanija – slično prethodnom hadisu. **Upitao sam ga: “Smatraš li Muhtara (se-Sekafija) jednim od njih?” Abide reče: “On im je jedan od predvodnika.”**

٤٣٣٠. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْجَرَّاحِ عَنْ جَرِيرٍ عَنْ مُغِيرَةَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ قَالَ قَالَ عُبَيْدَةُ السَّلْمَانِيُّ بِهَذَا الْخَبَرِ قَالَ فَذَكَرَ نَحْوَهُ فَقُلْتُ لَهُ أَتَرَى هَذَا مِنْهُمْ يَعْنِي الْمُخْتَارَ فَقَالَ: عُبَيْدَةُ أَمَا إِنَّهُ مِنَ الرُّءُوسِ.

17. O naređivanju dobra i zabranjivanju zla

١٧. بَاب الْأَمْرِ وَالنَّهْيِ

4331. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Muhammed en-Nufejli, kog je obavijestio Junus b. Raid, prenijevši od Alija b. Bezimea, on od Ebu Ubejdea, a on od Abdullaha b. Mes'uda, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Prvi propust sinova Israilovih bijaše onda kada je neki od njih, vidjevši čovjeka kako griješi, rekao: ‘Boj se Allaha i ne čini to, to ti nije dozvoljeno.’ Sutradan bi ga ponovo vidio kako griješi i ne bi ga sprječavao u tome. To ga ne bi sprječavalo da se sa njim druži i da jede i pije sa njim. Kad su tako počeli činiti, Allah učini njihova srca istim (ubaciti mržnju u njih). U vezi sa njima bi objavljeno:** ***Jezikom Davuda i Isa, sina Merjemina, prokleti su oni od sinova Israilovih koji nisu vjerovali – zato što***

٤٣٣١. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ رَاشِدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ بَذِيمَةَ عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ أَوَّلَ مَا دَخَلَ النَّقْصُ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ كَانَ الرَّجُلُ يَلْقَى الرَّجُلَ فَيَقُولُ يَا هَذَا اتَّقِ اللَّهَ وَدَعْ مَا تَصْنَعُ فَإِنَّهُ لَا يَحِلُّ لَكَ ثُمَّ يَلْقَاهُ مِنَ الْغَدِ فَلَا يَمْنَعُهُ ذَلِكَ أَنْ يَكُونَ أَكِيلَهُ وَشَرِيبَهُ وَقَعِيدَهُ فَلَمَّا فَعَلُوا ذَلِكَ ضَرَبَ اللَّهُ قُلُوبَ بَعْضِهِمْ بِبَعْضٍ ثُمَّ قَالَ: ﴿ لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ إِلَى قَوْلِهِ فَاسِقُونَ ﴾ ثُمَّ قَالَ كَلَّا وَاللَّهِ لَتَأْمُرُنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهَوُنَّ

su se bunili i uvijek granice zla prelazili **– do riječi:** ***ali, mnogi su od njih nevjernici.*** **(El-Maide, 78-81) Zatim Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: "Tako mi Allaha, nećete ni vi biti spašeni sve dok ne budete naređivali dobro a odvraćali od zla, dok ne uzmete prijstupnika za ruku i vratite ga Istini (Pravome putu), milom ili silom nasilnika!"**[328]

عَنِ الْمُنْكَرِ وَلَتَأْخُذُنَّ عَلَى يَدَيِ الظَّالِمِ وَلَتَأْطُرُنَّهُ عَلَى الْحَقِّ أَطْرًا وَلَتَقْصُرُنَّهُ عَلَى الْحَقِّ قَصْرًا.

4332. ISPRIČAO NAM JE Halef b. Hišam, kog je obavijestio Ebu Šihab el-Hannat, prenijevši od El-Alaa b. el-Musejjeba, on od Amra b. Murrea, on od Salima, on od Ebu Ubejdea, on od Ibn Mes'uda, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – slično prethodnom hadisu, dodavši: **"ili će Allah učiniti istim (ubaciti mržnju u) vaša srca, a onda će i vas prokleti kao što je i njih prokleo."**

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je i El-Muharibi od El-Alaa b. el-Musejjeba, on od Abdullaha b. Amra b. Murrea, on od Salima el-Eftasa, on od Ebu Ubejdea, a on od Abdullaha. A prenio ga je i Halid et-Tahan od El-Alaa, on od Amra b. Murrea, a on od Ebu Ubejdea."

٤٣٣٢. حَدَّثَنَا خَلَفُ بْنُ هِشَامٍ حَدَّثَنَا أَبُو شِهَابٍ الْحَنَّاطُ عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنْ عَمْرِو بْنِ مُرَّةَ عَنْ سَالِمٍ عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِنَحْوِهِ زَادَ أَوْ لَيَضْرِبَنَّ اللَّهُ بِقُلُوبِ بَعْضِكُمْ عَلَى بَعْضٍ ثُمَّ لَيَلْعَنَنَّكُمْ كَمَا لَعَنَهُمْ

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ الْمُحَارِبِيُّ عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ مُرَّةَ عَنْ سَالِمٍ الْأَفْطَسِ عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ وَرَوَاهُ خَالِدٌ الطَّحَّانُ عَنِ الْعَلَاءِ عَنْ عَمْرِو بْنِ مُرَّةَ عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ.

4333. ISPRIČAO NAM JE Vehb b. Bekijje, prenijevši od Halida. A ispričao nam je i Amr b. Avn, prenijevši od Hušejma, isti smisao, on od Ismaila,

٤٣٣٣. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ عَنْ خَالِدٍ ح. وحَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عَوْنٍ أَخْبَرَنَا هُشَيْمٌ الْمَعْنَى عَنْ إِسْمَعِيلَ عَنْ قَيْسٍ قَالَ قَالَ أَبُو بَكْرٍ بَعْدَ

[328] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

a on od Kajsa, da je Ebu Bekr, nakon što je zahvalio Allahu i izgovorio riječi pohvale o Njemu, kazao – Halidov tekst: **“O ljudi, vi učite ovaj ajet pogrešno ga shvatajući: *O vjernici, brinite se o sebi; ako ste na Pravom putu, neće vam nauditi onaj koji je zalutao!* (El-Maide, 105) a mi smo čuli Vjerovjesnika, s.a.v.s., kada je kazao: ‘Kada ljudi vide nekoga da čini nasilje, pa ga u tome ne spriječe, postoji bojazan da Allah ne spusti Svoju kaznu na sve.’”**[329] A Amr je prenio od Hušejma da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ni u jednom narodu se neće činiti grijesi – a taj narod je u stanju da to spriječi, ali to ne učini – a da ne postoji bojazan da će ih Allah sve obuhvatiti Svojom kaznom.”**[330]

Ebu Davud kaže: “A prenijeli su ga – veli Halid – i Ebu Usame i skupina. Šu’be je kazao: **‘Ni u jednom narodu se neće činiti grijesi, a da oni koji ne griješe ne budu mnogo brojniji od njih.’”**

أَنْ حَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّكُمْ تَقْرَءُونَ هَذِهِ الآيَةَ وَتَضَعُونَهَا عَلَى غَيْرِ مَوَاضِعِهَا ﴿ عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لاَ يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ ﴾ قَالَ عَنْ خَالِدٍ وَإِنَّا سَمِعْنَا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوُا الظَّالِمَ فَلَمْ يَأْخُذُوا عَلَى يَدَيْهِ أَوْشَكَ أَنْ يَعُمَّهُمُ اللَّهُ بِعِقَابٍ وَقَالَ عَمْرٌو عَنْ هُشَيْمٍ وَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَا مِنْ قَوْمٍ يُعْمَلُ فِيهِمْ بِالْمَعَاصِي ثُمَّ يَقْدِرُونَ عَلَى أَنْ يُغَيِّرُوا ثُمَّ لاَ يُغَيِّرُوا إِلاَّ يُوشِكُ أَنْ يَعُمَّهُمُ اللَّهُ مِنْهُ بِعِقَابٍ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَرَوَاهُ كَمَا قَالَ خَالِدٌ أَبُو أُسَامَةَ وَجَمَاعَةٌ وَقَالَ شُعْبَةُ فِيهِ مَا مِنْ قَوْمٍ يُعْمَلُ فِيهِمْ بِالْمَعَاصِي هُمْ أَكْثَرُ مِمَّنْ يَعْمَلُهُ.

---

[329] Spomenuti ajet nije u koliziji sa onim što je Ebu Bekr prenio od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u pogledu obaveznosti svakog pojedinca da aktivno učestvuje u sprječavanju činjenja zla.Većina učenjaka i mufessira smatra da ajet ima sljedeći smisao: **O vjernici, radite sve ono čime ste zaduženi. Ukoliko to učinite, neće vam nauditi onaj koji je zalutao.**

[330] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami’u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima.*

4334. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebul-Ahves, prenijevši od Ebu Ishaka, on od Ibn Džerira, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: “ **Ni u jednom narodu neki čovjek neće početi griješiti – a oni su u stanju spriječiti ga ali to ne učine – a da ih neće stići kazna prije nego umru.”**

٤٣٣٤. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو الْأَحْوَصِ حَدَّثَنَا أَبُو إِسْحَقَ أَظُنُّهُ عَنْ ابْنِ جَرِيرٍ عَنْ جَرِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَا مِنْ رَجُلٍ يَكُونُ فِي قَوْمٍ يُعْمَلُ فِيهِمْ بِالْمَعَاصِي يَقْدِرُونَ عَلَى أَنْ يُغَيِّرُوا عَلَيْهِ فَلَا يُغَيِّرُوا إِلَّا أَصَابَهُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَمُوتُوا.

4335. ISPRIČALI SU NAM Muhammed b. el-Ala i Hennad b. es-Serij, njih je obavijestio Ebu Muavija, prenijevši od El-A’meša, on od Ismaila b. Redžaa, on od svoga oca, a on od Ebu Seida. Također se prenosi od Kajsa b. Muslima, on od Tarika b. Šihaba, a on od Ebu Seida el-Hudrija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **“Ko vidi kakvo zlo i bude u stanju spriječiti ga rukom, neka to učini.”** Ovdje je Hennad prekinuo ostatak hadisa, a upotpunio ga je Ibnul-Ala: **“A ako ga nije u stanju spriječiti rukom, neka to učini jezikom. A ako ga nije u stanju spriječiti ni jezikom, neka ga onda prezre srcem, a to je najslabiji iman.”**[331]

٤٣٣٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ وَهَنَّادُ بْنُ السَّرِيِّ قَالَا حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ إِسْمَعِيلَ بْنِ رَجَاءٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ وَعَنْ قَيْسِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ طَارِقِ بْنِ شِهَابٍ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَنْ رَأَى مُنْكَرًا فَاسْتَطَاعَ أَنْ يُغَيِّرَهُ بِيَدِهِ فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ وَقَطَعَ هَنَّادٌ بَقِيَّةَ الْحَدِيثِ وَفَّاهُ ابْنُ الْعَلَاءِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ بِلِسَانِهِ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ.

---

[331] Istinski vjernici se nikoga i ničega ne boje, osim Svevišnjeg Allaha. Kada ugledaju kakvo zlo, nastoje ga po svaku cijenu spriječiti, pa ako to ne budu mogli silom, onda će to činiti riječima. Međutim, kada dođe vrijeme u kome se ljudi neće smjeti suprotstaviti zlu ni riječima, to će biti vrijeme slabog imana kod ljudi. Ovaj hadis su zabilježili i Muslim u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami’u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

4336. ISPRIČAO NAM JE Ebur-Rebi Sulejman b. Davud el-Ateki, kog je obavijestio Ibnul-Mubarek, prenijevši od Utbea b. Ebu Hakima, on od Amra b. Džarijea el-Lahmija, da je Ebu Umejje eš-Ša'bani upitao Ebu Sa'lebea el-Hušenija: **"Ebu Sa'lebe, šta veliš o ovom ajetu:** ***O, vjernici, brinite o sebi?*** **A on reče: 'Tako mi Allaha, o njemu sam pitao onoga koji zna. O njemu sam pitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa je rekao: 'Naređujte jedni drugima dobro, a zabranjujte zlo, sve dok ne vidite da se (ljudi) pokoravaju pohlepi, slijede strasti, da su odabrali ovaj svijet i da svako postupa isključivo po vlastitom mišljenju. Tada povedite računa o sebi, a pustite druge. Pred vama su dani koji će iziskivati strpljenje poput strpljenja onoga koji drži žeravicu u ruci. Onaj ko (tada) bude radio dobro, imat će nagradu kao pedeset ljudi koji rade slično.'"** Drugi su, u predanju koje su mi prenijeli, dodali: **"Neko upita: 'Allahov Poslaniče, hoće li imati nagradu kao pedeset ljudi od njih (ljudi koji će u to vrijeme živjeti)?' On reče: 'Kao pedeset ljudi od vas (ashaba).'"**[332]

٤٣٣٦. حَدَّثَنَا أَبُو الرَّبِيعِ سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْعَتَكِيُّ حَدَّثَنَا ابْنُ الْمُبَارَكِ عَنْ عُتْبَةَ بْنِ أَبِي حَكِيمٍ قَالَ حَدَّثَنِي عَمْرُو بْنُ جَارِيَةَ اللَّخْمِيُّ حَدَّثَنِي أَبُو أُمَيَّةَ الشَّعْبَانِيُّ قال: سَأَلْتُ أَبَا ثَعْلَبَةَ الْخُشَنِيَّ فَقُلْتُ يَا أَبَا ثَعْلَبَةَ كَيْفَ تَقُولُ فِي هَذِهِ الْآيَةِ ﴿ عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ ﴾ قَالَ أَمَا وَاللَّهِ لَقَدْ سَأَلْتَ عَنْهَا خَبِيرًا سَأَلْتُ عَنْهَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: بَلْ ائْتَمِرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَتَنَاهَوْا عَنْ الْمُنْكَرِ حَتَّى إِذَا رَأَيْتَ شُحًّا مُطَاعًا وَهَوًى مُتَّبَعًا وَدُنْيَا مُؤْثَرَةً وَإِعْجَابَ كُلِّ ذِي رَأْيٍ بِرَأْيِهِ فَعَلَيْكَ يَعْنِي بِنَفْسِكَ وَدَعْ عَنْكَ الْعَوَامَّ فَإِنَّ مِنْ وَرَائِكُمْ أَيَّامَ الصَّبْرِ الصَّبْرُ فِيهِ مِثْلُ قَبْضٍ عَلَى الْجَمْرِ لِلْعَامِلِ فِيهِمْ مِثْلُ أَجْرِ خَمْسِينَ رَجُلًا يَعْمَلُونَ مِثْلَ عَمَلِهِ وَزَادَنِي غَيْرُهُ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَجْرُ خَمْسِينَ مِنْهُمْ قَالَ أَجْرُ خَمْسِينَ مِنْكُمْ.

4337. ISPRIČAO NAM JE El-Ka'nebi da ga je obavijestio Abdulaziz b. Ebu

٤٣٣٧. حَدَّثَنَا الْقَعْنَبِيُّ أَنَّ عَبْدَ الْعَزِيزِ بْنَ أَبِي حَازِمٍ حَدَّثَهُمْ عَنْ

[332] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

Hazim, prenijevši od svoga oca, on od Umarea b. Amra, a on od Abdullaha b. Amra b. el-Asa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Kako ćete postupiti kada dođe vrijeme (ili: uskoro bi moglo doći vrijeme) kada će poumirati dobri ljudi, a ostati najgori, koji će raskinuti međusobne ugovore i izgubiti međusobno povjerenje, i razjediniti se da će biti ovako razjedinjeni.' – proturio je prste jedan mimo drugoga. Rekoše: 'Kaži nam kako da postupimo, Allahov Poslaniče.' On reče: 'Radite ono za šta budete znali da je ispravno, a klonite se onoga za šta niste sigurni da je ispravno. Tada vodite računa o sebi, a klonite se ostalog svijeta.'"**[333]

أَبِيهِ عَنْ عُمَارَةَ بْنِ عَمْرٍو عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ كَيْفَ بِكُمْ وَبِزَمَانٍ أَوْ يُوشِكُ أَنْ يَأْتِيَ زَمَانٌ يُغَرْبَلُ النَّاسُ فِيهِ غَرْبَلَةً تَبْقَى حُثَالَةٌ مِنَ النَّاسِ قَدْ مَرِجَتْ عُهُودُهُمْ وَأَمَانَاتُهُمْ وَاخْتَلَفُوا فَكَانُوا هَكَذَا وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ فَقَالُوا وَكَيْفَ بِنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ تَأْخُذُونَ مَا تَعْرِفُونَ وَتَذَرُونَ مَا تُنْكِرُونَ وَتُقْبِلُونَ عَلَى أَمْرِ خَاصَّتِكُمْ وَتَذَرُونَ أَمْرَ عَامَّتِكُمْ

Ebu Davud kaže: "Ovako je sa više seneda preneseno od Abdullaha b. Amra, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s."

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَكَذَا رُوِيَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ غَيْرِ وَجْهٍ.

4338. ISPRIČAO NAM JE Harun b. Abdullah, kog je obavijestio El-Fadl b. Dukejn, prenijevši od Junusa b. Ebu Ishaka, on od Hilala b. Habbaba Ebul-Alaa, ovaj od Ikrimea, da je Abdullah b. Amr b. el-As rekao: **"Dok smo sjedili sa Allahovim Poslanikom, on je spomenuo nered/smutnju rekavši: 'Kada vidite ljude da ne poštuju ugovore i da su postali nepovjerljivi i kada budu**

٤٣٣٨. حَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا الْفَضْلُ بْنُ دُكَيْنٍ حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ هِلَالِ بْنِ خَبَّابٍ أَبِي الْعَلَاءِ قَالَ حَدَّثَنِي عِكْرِمَةُ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ قَالَ: بَيْنَمَا نَحْنُ حَوْلَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ ذَكَرَ الْفِتْنَةَ فَقَالَ: إِذَا رَأَيْتُمْ

[333] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

razjedinjeni ovako.' – pokazao je svojim prstima razdvojivši ih. Ustadoh i upitah: 'Kako da u tom slučaju postupim? Neka me Allah učini zamjenom za tebe.' On reče: 'Drži se svoje kuće, pazi na svoj jezik, radi ono za šta znaš da je, sigurno, ispravno, a kloni se onoga u šta nisi siguran. Tada vodi računa o sebi, a pusti ostali svijet.'"

النَّاسَ قَدْ مَرِجَتْ عُهُودُهُمْ وَخَفَّتْ أَمَانَاتُهُمْ وَكَانُوا هَكَذَا وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ قَالَ فَقُمْتُ إِلَيْهِ فَقُلْتُ كَيْفَ أَفْعَلُ عِنْدَ ذَلِكَ جَعَلَنِي اللَّهُ فِدَاكَ قَالَ الْزَمْ بَيْتَكَ وَامْلِكْ عَلَيْكَ لِسَانَكَ وَخُذْ بِمَا تَعْرِفُ وَدَعْ مَا تُنْكِرُ وَعَلَيْكَ بِأَمْرِ خَاصَّةِ نَفْسِكَ وَدَعْ عَنْكَ أَمْرَ الْعَامَّةِ.

4339. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ubade el-Vasiti, kog je obavijestio Jezid b. Harun, prenijevši od Israila, on od Muhammeda b. Džuhadea, ovaj od Atijjea el-Avfija, a on od Ebu Seida el-Hudrija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Najbolji džihad je riječ pravde pred nepravednim vladarom ili nepravednim emirom."**[334]

٤٣٣٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَادَةَ الْوَاسِطِيُّ حَدَّثَنَا يَزِيدُ يَعْنِي ابْنَ هَارُونَ أَخْبَرَنَا إِسْرَائِيلُ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جُحَادَةَ عَنْ عَطِيَّةَ الْعَوْفِيِّ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَفْضَلُ الْجِهَادِ كَلِمَةُ عَدْلٍ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ أَوْ أَمِيرٍ جَائِرٍ.

4340. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Ala, kog je obavijestio Ebu Bekr, prenijevši od Mugirea b. Zijadel-Masilija, on od Adijja b. Adijja, on od El-Ursa b. Amirea el-Kindija, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Kada se počini kakav grijeh na Zemlji, onaj koji je bio prisutan kad se počinio i srcem ga prezreo poput je onoga koji nije bio prisutan dok se grijeh poči-**

٤٣٤٠. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ أَخْبَرَنَا أَبُو بَكْرٍ حَدَّثَنَا مُغِيرَةُ بْنُ زِيَادٍ الْمُوصِلِيُّ عَنْ عَدِيِّ بْنِ عَدِيٍّ عَنْ الْعُرْسِ ابْنِ عَمِيرَةَ الْكِنْدِيِّ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا عُمِلَتْ الْخَطِيئَةُ فِي الْأَرْضِ كَانَ مَنْ شَهِدَهَا فَكَرِهَهَا وَقَالَ مَرَّةً أَنْكَرَهَا كَانَ كَمَنْ غَابَ عَنْهَا

[334] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

nio. A ko bude odsutan dok se grijeh činio, a ne bude mu smetalo to što je počinjen, sličan je onome koji je bio prisutan dok se taj grijeh činio (a nije reagirao).”

وَمَنْ غَابَ عَنْهَا فَرَضِيَهَا كَانَ كَمَنْ شَهِدَهَا

4341. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus, kog je obavijestio Ebu Šihab, prenijevši od Mugirea b. Zijada, on od Adijja b. Adijja, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – slično prethodnom hadisu, kazavši: **“Ko bude prisutan (kad se grijeh činio) i prezreo ga sličan je onome koji je bio odsutan dok je grijeh činjen.”**

٤٣٤١. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا أَبُو شِهَابٍ عَنْ مُغِيرَةَ ابْنِ زِيَادٍ عَنْ عَدِيِّ بْنِ عَدِيٍّ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْوَهُ قَالَ مَنْ شَهِدَهَا فَكَرِهَهَا كَانَ كَمَنْ غَابَ عَنْهَا.

4342. ISPRIČALI SU NAM Sulejman b. Harb i Hafs b. Omer, kog je obavijestio Šu’be – ovo je njegov tekst – prenijevši od Amra b. Murrea, on od Ebul-Bahterija, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. Sulejman je prenio od nekog ashaba da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **“Ljudi neće propasti sve dok ne budu opravdavali griješenje.”**

٤٣٤٢. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ وَحَفْصُ بْنُ عُمَرَ قَالَا حَدَّثَنَا شُعْبَةُ وَهَذَا لَفْظُهُ عَنْ عَمْرِو بْنِ مُرَّةَ عَنْ أَبِي الْبَخْتَرِيِّ قَالَ أَخْبَرَنِي مَنْ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ و قَالَ سُلَيْمَانُ حَدَّثَنِي رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَنْ يَهْلَكَ النَّاسُ حَتَّى يَعْذِرُوا أَوْ يُعْذِرُوا مِنْ أَنْفُسِهِمْ.

18. Nastupanje Sudnjeg dana

١٨. بَاب قِيَامِ السَّاعَةِ

4343. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma’mera, on od Ez-Zuhrija, on od Salima b. Abdullaha i Ebu

٤٣٤٣. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنْ الزُّهْرِيِّ قَالَ أَخْبَرَنِي سَالِمُ بْنُ

Bekra b. Sulejmana,[335] da je Abdullah b. Omer kazao: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je jedne noći, pred kraj svoga života,[336] imamio jaciju-namaz. Pošto predade selam, ustade i reče: ‘Da li vam je večeras jasno da nikoga ko se danas nalazi na površini zemlje za stotinu godina neće biti?’ Ibn Omer kaže: ‘Ljudi su nagađali o značenju tih riječi Allahovog Poslanika dok su prenosili ove hadise o stotini godina. A Allahov Poslanik, s.a.v.s., je, rekavši da nikoga ko se trenutno nalazi na površini zemlje, za stotinu godina neće biti, time htio kazati da će nestati tog pokoljenja.’”**[337]

عَبْدِ اللَّهِ وَأَبُو بَكْرِ بْنُ سُلَيْمَانَ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ قَالَ: صَلَّى بِنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ لَيْلَةٍ صَلَاةَ الْعِشَاءِ فِي آخِرِ حَيَاتِهِ فَلَمَّا سَلَّمَ قَامَ فَقَالَ: أَرَأَيْتَكُمْ لَيْلَتَكُمْ هَذِهِ فَإِنَّ عَلَى رَأْسِ مِائَةِ سَنَةٍ مِنْهَا لَا يَبْقَى مِمَّنْ هُوَ عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ أَحَدٌ قَالَ ابْنُ عُمَرَ فَوَهِلَ النَّاسُ فِي مَقَالَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تِلْكَ فِيمَا يَتَحَدَّثُونَ عَنْ هَذِهِ الْأَحَادِيثِ عَنْ مِائَةِ سَنَةٍ وَإِنَّمَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا يَبْقَى مِمَّنْ هُوَ الْيَوْمَ عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ يُرِيدُ بِأَنْ يَنْخَرِمَ ذَلِكَ الْقَرْنُ.

4344. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Sehl, kog je obavijestio Hadžadž b. Ibrahim, prenijevši od Ibn Vehba, on od Muavije b. Saliha, ovaj od Abdurrahmana b. Džubejra, on od svoga oca, a on od Ebu Sa’lebea el-Hušenija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Allah**

٤٣٤٤. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ سَهْلٍ حَدَّثَنَا حَجَّاجُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ حَدَّثَنِي مُعَاوِيَةُ بْنُ صَالِحٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ جُبَيْرٍ

[335] Ebu Bekr b. Sulejman b. Ebu Haseme Abdullah b. Huzejfe el-Adevi el-Medeni je pouzdan prenosilac hadisa. Pripadao je četvrtoj generaciji. Bio je vrstan poznavalac genealogije porodica.

[336] U hadisu koji bilježi Muslim u *Sahihu* od Džabira b. Abdullaha stoji da je to bilo mjesec dana prije Vjerovjesnikove, s.a.v.s., smrti.

[337] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori osim Ibn Madžea.

ovaj ummet neće zadržati više od pola dana."[338]

عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي ثَعْلَبَةَ الْخُشَنِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَنْ يُعْجِزَ اللَّهُ هَذِهِ الْأُمَّةَ مِنْ نِصْفِ يَوْمٍ.

4345. ISPRIČAO NAM JE Amr b. Osman, kog je obavijestio Ebul-Mugire, prenijevši od Safvana, on od Šurejha b. Ubejda, on od Sa'da b. Ebu Vekkasa, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Želim da moji sljedbenici pred njihovim Gospodarem ne budu zadržani ni polovinu dana."**

Neko upita Seida: "A koliko je pola dana?" On reče: "To je pet stotina godina."

٤٣٤٥. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ حَدَّثَنَا أَبُو الْمُغِيرَةِ حَدَّثَنِي صَفْوَانُ عَنْ شُرَيْحِ بْنِ عُبَيْدٍ عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنِّي لَأَرْجُو أَنْ لَا تَعْجِزَ أُمَّتِي عِنْدَ رَبِّهَا أَنْ يُؤَخِّرَهُمْ نِصْفَ يَوْمٍ قِيلَ لِسَعْدٍ وَكَمْ نِصْفُ ذَلِكَ الْيَوْمِ قَالَ خَمْسُ مِائَةِ سَنَةٍ.

---

[338] To znači da se Muhammedovi, s.a.v.s., sljedbenici neće zadržati prilikom polaganja računa više od pola dana, a to je pet stotina hiljada godina.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

POGLAVLJA O PRECIZIRANIM KAZNAMA

1. O kazni za odmetnika od vjere

4346. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Muhammed b. Hanbel, kog je obavijestio Ismail b. Ibrahim, prenijevši od Ejjuba, a on od Ikrimea: **"Alija je spalio neke ljude koji su se odmetnuli od islama. Kad ta vijest doprije do Ibn Abbasa[339], on reče: 'Da sam bio (na njegovom mjestu), ne bih ih spalio, jer je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: 'Ne kažnjavajte Allahovom kaznom.' Ja bih ih pobio u skladu sa riječima Allahovog Poslanika, s.a.v.s: 'Ko promijeni svoju vjeru, ubijte ga.' Te riječi stigoše do Alije, te reče: 'Allah se smilovao Ibn Abbasu.'"**[340]

4347. ISPRIČAO NAM JE Amr b. Avn, kog je obavijestio Ebu Muavija, prenijevši od El-A'meša, on od Abdullaha b. Murrea, on od Mesruka, a on od Abdullaha,[341] da je Allahov Poslanik,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كِتَاب الحُدُودِ

١. بَاب الحُكْمِ فِيمَنْ ارْتَدَّ

٤٣٤٦. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ أَخْبَرَنَا أَيُّوبُ عَنْ عِكْرِمَةَ أَنَّ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَام أَحْرَقَ نَاسًا ارْتَدُّوا عَنْ الْإِسْلَامِ فَبَلَغَ ذَلِكَ ابْنَ عَبَّاسٍ فَقَالَ: لَمْ أَكُنْ لِأُحْرِقَهُمْ بِالنَّارِ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا تُعَذِّبُوا بِعَذَابِ اللَّهِ وَكُنْتُ قَاتِلَهُمْ بِقَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ بَدَّلَ دِينَهُ فَاقْتُلُوهُ فَبَلَغَ ذَلِكَ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَام فَقَالَ: وَيْحَ ابْنِ عَبَّاسٍ.

٤٣٤٧. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عَوْنٍ أَخْبَرَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُرَّةَ عَنْ مَسْرُوقٍ عَنْ عَبْدِ

[339] Ibn Abbas je tada bio guverner Basre.

[340] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Muslima.

[341] Abdullaha b. Mes'uda.

s.a.v.s., rekao: **"Nije dozvoljeno ubiti muslimana[342] koji posvjedoči da je samo Allah Bog i da sam ja Allahov poslanik, osim u tri slučaja: udatu ili oženjenu osobu koja počini blud, ubicu i onoga koji napusti vjeru i time napusti svoju zajednicu."**[343]

اللَّهِ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا يَحِلُّ دَمُ رَجُلٍ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ الثَّيِّبُ الزَّانِي وَالنَّفْسُ بِالنَّفْسِ وَالتَّارِكُ لِدِينِهِ الْمُفَارِقُ لِلْجَمَاعَةِ.

4348. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Sinan el-Bahili, kog je obavijestio Ibrahim Tahman, prenijevši od Abdulaziza b. Rufeja, on od Ubejda b. Umejra, a on od Aiše, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s. rekao: **"Nije dozvoljeno ubiti muslimana[344] koji posvjedoči da je samo Allah bog i da je Muhammed Allahov poslanik, osim u tri slučaja: oženjenog ili udatu koji počini blud – ta osoba će biti kamenovana, čovjeka koji ustane da se bori protiv Allaha i Njegovog Poslanika – on će biti ubijen**

٤٣٤٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سِنَانٍ الْبَاهِلِيُّ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ طَهْمَانَ عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ رُفَيْعٍ عَنْ عُبَيْدِ بْنِ عُمَيْرٍ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ رَجُلٌ زَنَى بَعْدَ إِحْصَانٍ فَإِنَّهُ يُرْجَمُ وَرَجُلٌ خَرَجَ

---

[342] Ovo se odnosi i na muslimana i na muslimanku.

[343] Samo u tri slučaja ubistvo muslimana ili muslimanke se smatra opravdanim. Prvi slučaj je kada oženjen musliman ili udata muslimanka učine preljubu. U tom slučaju im, po šerijatu, slijedi smrtna kazna kamenovanjem. Drugi slučaj je kada musliman ili muslimanka ubiju nekog. U tom slučaju im, po šerijatu, slijedi smrtna kazna odmazdom. Treći slučaj je kada osoba napusti islam; po šerijatu joj slijedi smrtna kazna odsijecanjem glave. U sva tri slučaja nadležni su šerijatski sudovi i ni u kom slučaju nije dozvoljeno da ta kažnjavanja sprovode neovlašćeni pojedinci ili grupe.

[344] Ovo se odnosi i na muslimana i na muslimanku.

ili razapet ili će biti protjeran iz svoje zemlje, i ubicu."[345]

4349. ISPRIČALI SU NAM Ahmed b. Hanbel i Musedded, njih je obaviještio Jahja b. Seid, koji kaže: 'Musedded je prenio od Kurrea b. Halida, on od Humejda b. Hilala, koji prenosi od Ebu Burdea da je Ebu Musa rekao: "Otišao sam Vjerovjesniku, s.a.v.s., sa dvojicom eš'arija. Jedan mi bijaše s desne, a drugi s lijeve strane. Tražili su posao, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., je šutio. 'Šta ti veliš, o Ebu Musa (ili: o Abdullahu b. Kajsu)?' – upita me. Rekoh: 'Tako mi Onoga Koji te je s Istinom poslao, ja nisam znao šta oni hoće, niti sam znao da traže posao.' Kao da sad gledam u njegov misvak smežuren ispod njegove usne. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Mi za naše poslove ne angažiramo one koji to izričito žele. Ebu Musa (ili je kazao: Abdullahu b. Kajsu), ti idi u Jemen.' Kasnije je za njim poslao Muaza b. Džebela (u drugu pokrajinu u Jemenu). Kad je Muaz došao u posjetu Ebu Musau, on mu reče: 'Uđi.', i dade mu jastuk da na njega sjedne. Kod Ebu Musaa zateče nekog čovjeka vezanog. 'Šta je ovo?' – upita Muaz. 'Ovo je jevrej koji je bio primio islam,

مُحَارِبًا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّهُ يُقْتَلُ أَوْ يُصْلَبُ أَوْ يُنْفَى مِنَ الْأَرْضِ أَوْ يَقْتُلُ نَفْسًا فَيُقْتَلُ بِهَا.

٤٣٤٩. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ وَمُسَدَّدٌ قَالَا حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ قَالَ مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا قُرَّةُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا حُمَيْدُ بْنُ هِلَالٍ حَدَّثَنَا أَبُو بُرْدَةَ قَالَ قَالَ أَبُو مُوسَى أَقْبَلْتُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَعِي رَجُلَانِ مِنَ الْأَشْعَرِيِّينَ أَحَدُهُمَا عَنْ يَمِينِي وَالْآخَرُ عَنْ يَسَارِي فَكِلَاهُمَا سَأَلَ الْعَمَلَ وَالنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَاكِتٌ فَقَالَ: مَا تَقُولُ يَا أَبَا مُوسَى أَوْ يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ قَيْسٍ قُلْتُ وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ مَا أَطْلَعَانِي عَلَى مَا فِي أَنْفُسِهِمَا وَمَا شَعَرْتُ أَنَّهُمَا يَطْلُبَانِ الْعَمَلَ وَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى سِوَاكِهِ تَحْتَ شَفَتِهِ قَلَصَتْ قَالَ لَنْ نَسْتَعْمِلَ أَوْ لَا نَسْتَعْمِلُ عَلَى عَمَلِنَا مَنْ أَرَادَهُ وَلَكِنِ اذْهَبْ أَنْتَ يَا أَبَا مُوسَى أَوْ يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ قَيْسٍ فَبَعَثَهُ عَلَى الْيَمَنِ ثُمَّ أَتْبَعَهُ مُعَاذَ بْنَ جَبَلٍ قَالَ فَلَمَّا قَدِمَ عَلَيْهِ مُعَاذٌ قَالَ انْزِلْ وَأَلْقَى

[345] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

a onda se odmetnuo.' – odgovori Ebu Musa. 'Neću sjesti' – reče Muaz – 'dok on ne bude pogubljen onako kako su to odredili Allah i Njegov Poslanik.' 'Sjedi.' – reče Ebu Musa. 'Neću sjesti dok on ne bude pogubljen onako kako su odredili Allah i Njegov Poslanik.' – reče Muaz. Kad je to rekao treći put, on je naredio te je pogubljen. Tada njih dvojica nastaviše razgovarati o noćnom namazu. Muaz b. Džebel reče: 'Ja i spavam i ustajem da klanjam (ili: klanjam i spavam), i očekujem od spavanja isto što očekujem i od ustajanja i klanjanja.'"[346]

لَهُ وِسَادَةً وَإِذَا رَجُلٌ عِنْدَهُ مُوثَقٌ قَالَ مَا هَذَا قَالَ هَذَا كَانَ يَهُودِيًّا فَأَسْلَمَ ثُمَّ رَاجَعَ دِينَهُ دِينَ السُّوءِ قَالَ لَا أَجْلِسُ حَتَّى يُقْتَلَ قَضَاءُ اللَّهِ وَرَسُولِهِ قَالَ اجْلِسْ نَعَمْ قَالَ لَا أَجْلِسُ حَتَّى يُقْتَلَ قَضَاءُ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَأَمَرَ بِهِ فَقُتِلَ ثُمَّ تَذَاكَرَا قِيَامَ اللَّيْلِ فَقَالَ: أَحَدُهُمَا مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ أَمَّا أَنَا فَأَنَامُ وَأَقُومُ أَوْ أَقُومُ وَأَنَامُ وَأَرْجُو فِي نَوْمَتِي مَا أَرْجُو فِي قَوْمَتِي.

4350. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio El-Himmani Abdulhamid b. Abdurrahman, prenijevši od Talhe b. Jahjaa i Burejda b. Abdullaha b. Ebu Burdea, njih dvojica od Ebu Burdea, da je Ebu Musa kazao: "Došao mi je Muaz dok sam bio u Jemenu. Kod mene bijaše (vezan) jevrej koji je bio primio islam, a potom se odmetnuo. Pošto stiže, Muaz reče: 'Neću sjahati s deve dok on ne bude pogubljen.', i on je pogubljen. Jedan od njih (Talha

٤٣٥٠. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا الْحِمَّانِيُّ يَعْنِي عَبْدَ الْحَمِيدِ ابْنَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ طَلْحَةَ بْنِ يَحْيَى وَبُرَيْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي بُرْدَةَ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ عَنْ أَبِي مُوسَى قال: قَدِمَ عَلَيَّ مُعَاذٌ وَأَنَا بِالْيَمَنِ وَرَجُلٌ كَانَ يَهُودِيًّا فَأَسْلَمَ فَارْتَدَّ عَنِ الْإِسْلَامِ فَلَمَّا قَدِمَ مُعَاذٌ قَالَ لَا أَنْزِلُ عَنْ دَابَّتِي حَتَّى يُقْتَلَ

[346] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai u *Sunenu*.

ili Burejd) je rekao: **'Prije pogubljenja mu je ponuđeno da učini tevbu (pokajanje).'"**[347]

فَقُتِلَ قَالَ أَحَدُهُمَا وَكَانَ قَدْ اسْتُتِيبَ قَبْلَ ذَلِكَ

4351. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Ala, kog je obavijestio Hafs, prenijevši od Eš-Šejbanija,[348] on od Ebu Burdea, sličnu priču, u kojoj je kazao: **"Ebu Musau je doveden čovjek koji se odmetnuo od islama. Ebu Musa ga je oko dvadeset noći pozivao da se pokaje. Kad je došao Muaz, i on ga pozvao na pokajanje, ali je pogubljen pošto je odbio."**

٤٣٥١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ حَدَّثَنَا حَفْصٌ حَدَّثَنَا الشَّيْبَانِيُّ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ بِهَذِهِ الْقِصَّةِ قَالَ فَأُتِيَ أَبُو مُوسَى بِرَجُلٍ قَدْ ارْتَدَّ عَنْ الْإِسْلَامِ فَدَعَاهُ عِشْرِينَ لَيْلَةً أَوْ قَرِيبًا مِنْهَا فَجَاءَ مُعَاذٌ فَدَعَاهُ فَأَبَى فَضَرَبَ عُنُقَهُ

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je i Abdulmelik b. Umejr od Ebu Burdea, ali u njemu nije spomenuo traženje pokajanja. A prenio ga je i Ibn Fudajl od Eš-

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَرَوَاهُ عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ عُمَيْرٍ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ لَمْ يَذْكُرْ الِاسْتِتَابَةَ وَرَوَاهُ ابْنُ فُضَيْلٍ عَنْ الشَّيْبَانِيِّ عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي

[347] Da li će se odmetniku od islama prije pogubljenja pružiti mogućnost pokajanja ili neće, sporno je među islamskim učenjacima. Većina smatra da će mu se pružiti mogućnost pokajanja, pa, ako se pokaje, neće biti pogubljen, u protivnom hoće. Svoje mišljenje temelje na ovome hadisu i pismu Omera b. el-Hattaba koje je uputio svim namjesnicima u vezi odmetnika od islama. U njemu je napisao: **"Odmetnika od islama pritvorite tri dana i dajite mu jednu pogaču dnevno da jede. Možda mu Allah omogući da se u roku od tri dana pokaje, pa da mu Allah oprosti."** Niko od ashaba nije imao na ovo Omerovo pismo nikakvu primjedbu. El-Hasan el-Basri i Tavus smatraju da mu se uopće neće pružati mogućnost pokajanja, nego će se odmah pogubiti.

[348] Sulejman b. Ebu Sulejman Ebu Ishak eš-Šejbani el-Kufi je bio pouzdan prenosilac. Pripadao je petoj generaciji prenosilaca hadisa. Omro je oko 140. godine po Hidžri.

Šejbanija, on od Seida b. Ebu Burdea, on od svoga oca, a on od Ebu Musaa, koji, također, nije spomenuo traženje pokajanja."

بُرْدَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي مُوسَى لَمْ يَذْكُرْ فِيهِ الِاسْتِتَابَةَ

4352. ISPRIČAO NAM JE Ibn Muaz, kog je obavijestio njegov otac, prenijevši od El-Mes'udija,[349] on od El-Kasima – ovo predanje, kazavši: **"Muaz nije htio odsjesti dok on nije pogubljen i nije mu ponudio da učini tevbu."**

٤٣٥٢. حَدَّثَنَا ابْنُ مُعَاذٍ حَدَّثَنَا أَبِي حَدَّثَنَا الْمَسْعُودِيُّ عَنْ الْقَاسِمِ بِهَذِهِ الْقِصَّةِ قَالَ فَلَمْ يَنْزِلْ حَتَّى ضُرِبَ عُنُقُهُ وَمَا اسْتَتَابَهُ.

4353. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Muhammed el-Mervezi, kog je obavijesto Ali b. el-Husejn b. Vakid, prenijevši od svoga oca, on od Jezida en-Nahvija, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: **"Abdullah b. Sa'd b. Ebus-Serh pisaše Allahovom Poslaniku (da je primio islam). Poslije ga je šejtan zaveo te se pripojio nevjernicima. Na Dan oslobođenja Mekke Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredi da se pogubi, ali Osman b. Affan od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., zatraži da ga poštedi i Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga poštedi."**[350]

٤٣٥٣. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ الْمَرْوَزِيُّ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ وَاقِدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ يَزِيدَ النَّحْوِيِّ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: كَانَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَعْدِ بْنِ أَبِي سَرْحٍ يَكْتُبُ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَزَلَّهُ الشَّيْطَانُ فَلَحِقَ بِالْكُفَّارِ فَأَمَرَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُقْتَلَ يَوْمَ الْفَتْحِ فَاسْتَجَارَ لَهُ عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ فَأَجَارَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

---

[349] Abdurrahman b. Ubejdullah b. Utbe b. Abdullah b. Mes'ud el-Huzeli el-Kufi, poznat kao El-Mes'udi.

[350] Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga je na Osmanovo insistiranje poštedio zato što ga je Osman obavijestio da je on ponovo primio islam. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

4354. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Ahmed b. el-Mufeddal, prenijevši od Esbata b. Nasra, on od Es-Sudijja,[351] ovaj od Mus'aba b. Sa'da, a on od Sa'da: **"Na Dan oslobođenja Mekke Abdullah b. Sa'd b. Ebu Serh se sakrio kod Osmana b. Affana. Osman ga je doveo pred Vjerovjesnika, s.a.v.s., i rekao: 'Allahov Poslaniče, prihvati Abdullahovu prisegu.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga tri puta pogleda i svaki put odbi da od njega prihvati prisegu. Nakon trećeg puta prihvati. Onda se okrenu ashabima i reče: 'Zar među vama nema nijednog oštroumnog čovjek koji bi mu, nakon što sam odbio njegovu prisegu, prišao i pogubio ga?' Prisutni rekoše: 'Allahov Poslaniče, mi ne znamo šta ti misliš. Što nam nisi pogledom dao znak?' On reče: 'Vjerovjesniku nije dozvoljeno da ima varljivo oko.'"**[352]

٤٣٥٤. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ الْمُفَضَّلِ حَدَّثَنَا أَسْبَاطُ بْنُ نَصْرٍ قَالَ زَعَمَ السُّدِّيُّ عَنْ مُصْعَبِ بْنِ سَعْدٍ عَنْ سَعْدٍ قَالَ: لَمَّا كَانَ يَوْمُ فَتْحِ مَكَّةَ اخْتَبَأَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَعْدِ بْنِ أَبِي سَرْحٍ عِنْدَ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ فَجَاءَ بِهِ حَتَّى أَوْقَفَهُ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ بَايِعْ عَبْدَ اللَّهِ فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَنَظَرَ إِلَيْهِ ثَلَاثًا كُلُّ ذَلِكَ يَأْبَى فَبَايَعَهُ بَعْدَ ثَلَاثٍ ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَى أَصْحَابِهِ فَقَالَ: أَمَا كَانَ فِيكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ يَقُومُ إِلَى هَذَا حَيْثُ رَآنِي كَفَفْتُ يَدِي عَنْ بَيْعَتِهِ فَيَقْتُلُهُ فَقَالُوا مَا نَدْرِي يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا فِي نَفْسِكَ أَلَّا أَوْمَأْتَ إِلَيْنَا بِعَيْنِكَ قَالَ إِنَّهُ لَا يَنْبَغِي لِنَبِيٍّ أَنْ تَكُونَ لَهُ خَائِنَةُ الْأَعْيُنِ.

4355. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio Humejd b. Abdurrahman, prenijevši od svoga oca, on od Ebu Ishaka, on od Eš-Ša'bija, a on od Džerira, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Ako rob pobjegne u**

٤٣٥٥. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا حُمَيْدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ الشَّعْبِيِّ عَنْ جَرِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى

[351] Ismail b. Abdurrahman es-Sudijj.

[352] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

idolopoklonstvo, dozvoljeno ga je pogubiti."[353]

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِذَا أَبَقَ الْعَبْدُ إِلَى الشِّرْكِ فَقَدْ حَلَّ دَمُهُ.

2. O propisu za onoga koji uvrijedi Vjerovjesnika, s.a.v.s.

٢. بَاب الْحُكْمِ فِيمَنْ سَبَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

4356. ISPRIČAO NAM JE Abbad b. Musa el-Hutteli, kog je obavijestio Ismail b. Džafer el-Medeni, prenijevši od Israila, on od Osmana eš-Šehhama, a on od Ikrimea, da je Ibn Abbas rekao: "Neki slijepac je imao ženu (robinju) koja je vrijeđala Vjerovjesnika, s.a.v.s., govoreći za njega ružne riječi. On joj to zabrani, ali ona ne prestade s tim. Upozorio ju je, ali ona ni nakon upozorenja ne prestade s tim. Jedne večeri ona poče ružno o njemu govoriti, vrijeđati ga, a on uze kratki mač, probode joj stomak i ubi je, a dijete ižiđe iz nje i proli se krv. Ujutro to spomenu Vjerovjesniku, s.a.v.s., koji okupi svijet i reče: 'Preklinjem čovjeka koji je uradio to što je uradio da ustane da izvršim nad njim ono što sam obavezan.' Tada ustade slijep čovjek, dršćući dođe pred Vjerovjesnika, s.a.v.s., sjede, a zatim reče: 'Allahov Poslaniče, ona je tebe vrijeđala i o tebi ružno govorila. Ja sam joj zabranjivao i upozoravao je da to ne radi, ali ona nije prestajala. Sa

٤٣٥٦. حَدَّثَنَا عَبَّادُ بْنُ مُوسَى الْخُتَّلِيُّ أَخْبَرَنَا إِسْمَعِيلُ بْنُ جَعْفَرٍ الْمَدَنِيُّ عَنْ إِسْرَائِيلَ عَنْ عُثْمَانَ الشَّحَّامِ عَنْ عِكْرِمَةَ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ عَبَّاسٍ أَنَّ أَعْمَى كَانَتْ لَهُ أُمُّ وَلَدٍ تَشْتُمُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَتَقَعُ فِيهِ فَيَنْهَاهَا فَلَا تَنْتَهِي وَيَزْجُرُهَا فَلَا تَنْزَجِرُ قَالَ فَلَمَّا كَانَتْ ذَاتَ لَيْلَةٍ جَعَلَتْ تَقَعُ فِي النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَتَشْتُمُهُ فَأَخَذَ الْمِغْوَلَ فَوَضَعَهُ فِي بَطْنِهَا وَاتَّكَأَ عَلَيْهَا فَقَتَلَهَا فَوَقَعَ بَيْنَ رِجْلَيْهَا طِفْلٌ فَلَطَّخَتْ مَا هُنَاكَ بِالدَّمِ فَلَمَّا أَصْبَحَ ذُكِرَ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَجَمَعَ النَّاسَ فَقَالَ: أَنْشُدُ اللَّهَ رَجُلًا فَعَلَ مَا فَعَلَ لِي عَلَيْهِ حَقٌّ إِلَّا قَامَ فَقَامَ الْأَعْمَى يَتَخَطَّى النَّاسَ وَهُوَ يَتَزَلْزَلُ حَتَّى قَعَدَ بَيْنَ يَدَيْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

---

[353] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

njom imam dvoje djece kao dva bisera, a i volio sam je. Kad je jučе počela da te vrijeđa i da o tebi govori pogrdne riječi, uzeo sam kratki mač, stavio joj ga na stomak i na nju se svom težinom nageo dok je nisam usmrtio. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Budite svjedoci da je njena krv beznačajna.'"[354]

فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنَا صَاحِبُهَا كَانَتْ تَشْتُمُكَ وَتَقَعُ فِيكَ فَأَنْهَاهَا فَلَا تَنْتَهِي وَأَزْجُرُهَا فَلَا تَنْزَجِرُ وَلِي مِنْهَا ابْنَانِ مِثْلُ اللُّؤْلُؤَتَيْنِ وَكَانَتْ بِي رَفِيقَةً فَلَمَّا كَانَ الْبَارِحَةَ جَعَلَتْ تَشْتُمُكَ وَتَقَعُ فِيكَ فَأَخَذْتُ الْمِغْوَلَ فَوَضَعْتُهُ فِي بَطْنِهَا وَاتَّكَأْتُ عَلَيْهَا حَتَّى قَتَلْتُهَا فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَلَا اشْهَدُوا أَنَّ دَمَهَا هَدَرٌ.

4357. ISPRIČALI SU NAM Osman b. Ebu Šejbe i Abdullah b. el-Džerrah, prenijevši od Džerira, on od Mugirea, on od Eš-Ša'bija, a on od Alije: **"Jedna jevrejka je vrijeđala Vjerovjesnika, s.a.v.s., govoreći o njemu pogrdne riječi, i neki čovjek ju je zadavio. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je obustavio odmazdu i krvarinu zbog nje."**

٤٣٥٧. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْجَرَّاحِ عَنْ جَرِيرٍ عَنْ مُغِيرَةَ عَنْ الشَّعْبِيِّ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ يَهُودِيَّةً كَانَتْ تَشْتُمُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَتَقَعُ فِيهِ فَخَنَقَهَا رَجُلٌ حَتَّى مَاتَتْ فَأَبْطَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَمَهَا.

---

[354] Spomenuta žena bila je nemuslimanka. Allahovom Poslaniku je, kako ističe Abadi, najvjerovatnije Objavom saopćeno da je čovjek kazao istinu. I pošto svako ko uvrijedi Allahovog Poslanika, s.a.v.s., zaslužuje smrt, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je odustao od odmazde nad tim slijepim čovjekom. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

4358. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Junusa, on od Humejda b. Hilala, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. A obavijestili su nas i Harun b. Abdullah i Nusajr b. el-Feredž, prenijevši od Ebu Usamea, on od Jezida b. Zurej'a, on od Junusa b. Ubejda, on od Humejda b. Hilala, on od Abdullaha b. Mutarrifa, da je Ebu Berze kazao: **"Bijah kod Ebu Bekra kada se žestoko rasrdio na nekog čovjeka (zbog uvrede koju mu je izgovorio). Rekao sam: 'Dozvoli mi, zastupniče Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da mu odrubim glavu!' Ta moja riječ je odagnala njegov bijes. Ebu Bekr je tad ustao i otišao svojoj kući, a poslije je poslao po mene. Pošto sam mu došao, upita me: 'Šta si ono maloprije rekao?' Rekao sam: 'Dozvoli mi da mu odrubim glavu.', a on će na to: 'A da sam ti dozvolio, da li bi to učinio?' 'Bih.' – odgovorih, a on reče: 'Ne, tako mi Allaha, poslije Muhammeda, s.a.v.s., neće biti ubijen niko zbog toga što je uvrijedio nekog čovjeka.'"**[355]

Ebu Davud kaže: "Ovo je tekst hadisa koji je prenio Jezid."

Ahmed b. Hanbel kaže: "Tj. Ebu Bekr ne može ubiti nijednog čovjeka, osim u tri slučaja za koja je Allahov Poslanik,

٤٣٥٨. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ يُونُسَ عَنْ حُمَيْدِ بْنِ هِلَالٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ح. وحَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ وَنُصَيْرُ بْنُ الْفَرَجِ قَالَا حَدَّثَنَا أَبُو أُسَامَةَ عَنْ يَزِيدَ بْنِ زُرَيْعٍ عَنْ يُونُسَ بْنِ عُبَيْدٍ عَنْ حُمَيْدِ بْنِ هِلَالٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُطَرِّفٍ عَنْ أَبِي بَرْزَةَ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَتَغَيَّظَ عَلَى رَجُلٍ فَاشْتَدَّ عَلَيْهِ فَقُلْتُ تَأْذَنُ لِي يَا خَلِيفَةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَضْرِبُ عُنُقَهُ قَالَ فَأَذْهَبَتْ كَلِمَتِي غَضَبَهُ فَقَامَ فَدَخَلَ فَأَرْسَلَ إِلَيَّ فَقَالَ: مَا الَّذِي قُلْتَ آنِفًا قُلْتُ ائْذَنْ لِي أَضْرِبُ عُنُقَهُ قَالَ أَكُنْتَ فَاعِلًا لَوْ أَمَرْتُكَ قُلْتُ نَعَمْ قَالَ لَا وَاللَّهِ مَا كَانَتْ لِبَشَرٍ بَعْدَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا لَفْظُ يَزِيدَ.

قَالَ أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ أَيْ لَمْ يَكُنْ لِأَبِي بَكْرٍ أَنْ يَقْتُلَ رَجُلًا إِلَّا بِإِحْدَى الثَّلَاثِ الَّتِي قَالَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُفْرٌ بَعْدَ إِيمَانٍ أَوْ زِنًا بَعْدَ إِحْصَانٍ أَوْ

[355] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

s.a.v.s., rekao da su opravdani: čovjeka koji se poslije vjerovanja povrati u nevjerstvo, udatu ženu ili oženjenog muškarca koji počine blud i čovjeka koji je bespravno ubio čovjeka. Vjerovjesnik, s.a.v.s., je zbog toga dozvolio ubijanje."

قَتَلَ نَفْسٍ بِغَيْرِ نَفْسٍ وَكَانَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَقْتُلَ.

3. O razbojništvu

٣. بَابُ مَا جَاءَ فِي الْمُحَارَبَةِ

4359. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Harb, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Ejuba, on od Ebu Kilabea, a on od Enesa b. Malika: **"Neki ljudi iz plemena Ukla (ili je kazao: Urejnea) došli su u Medinu, a nisu podnosili njen zrak i vodu, pa su se razboljeli. Allahov Poslanik, s.a.v.s., ih je poslao do deva od zekata, rekavši da piju njihovo mlijeko i mokraću. Oni su otišli i, pošto su ozdravili, ubili su čobana Allahovog Poslanika, s.a.v.s., uzeli deve i odmetnuli se od islama. Do Vjerovjesnika, s.a.v.s., je ta vijest doprla početkom dana. Vjerovjesnik, s.a.v.s., je poslao ljude za njima. Prije podneva su dovedeni Vjerovjesniku, s.a.v.s., on je naredio pa su im ruke i noge unakrst odsječene i oči izvađene, a potom su bačeni u kamenjar. Tražili su vode, ali im nije data."**[356]

٤٣٥٩. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ أَبِي قِلَابَةَ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ قَوْمًا مِنْ عُكْلٍ أَوْ قَالَ مِنْ عُرَيْنَةَ قَدِمُوا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاجْتَوَوُا الْمَدِينَةَ فَأَمَرَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِلِقَاحٍ وَأَمَرَهُمْ أَنْ يَشْرَبُوا مِنْ أَبْوَالِهَا وَأَلْبَانِهَا فَانْطَلَقُوا فَلَمَّا صَحُّوا قَتَلُوا رَاعِيَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاسْتَاقُوا النَّعَمَ فَبَلَغَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَبَرُهُمْ مِنْ أَوَّلِ النَّهَارِ فَأَرْسَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي آثَارِهِمْ فَمَا ارْتَفَعَ النَّهَارُ حَتَّى جِيءَ بِهِمْ فَأَمَرَ بِهِمْ فَقُطِعَتْ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ وَسُمِرَ أَعْيُنُهُمْ وَأُلْقُوا فِي الْحَرَّةِ يَسْتَسْقُونَ فَلَا يُسْقَوْنَ.

[356] Allahov Poslanik, s.a.v.s., je presudio ljudima iz plemena Ukl ili Urejne na osnovu Tevrata, (jer su oni bili jevreji prije nego su prihvatili islam) iz dva razloga:

Ebu Kilabe kaže: “Ovi ljudi su pokrali, opljačkali, pobili i odmetnuli se od islama nakon što su bili vjernici i ustali protiv Allaha i Njegovog Poslanika.”

4360. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Vuhejb, prenijevši od Ejuba – isti hadis sa istim senedom, kazavši: **“Naredio je da se ekseri užare i da se njima oslijepe, te da im se ruke i noge odsijeku, a nije ih opalio.”**[357]

4361. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. es-Sabbah b. Sufjan. A obavijestio nas je i Amr b. Osman, kog je obavijestio El-Velid, prenijevši od El-Evzaija, on od Jahjaa b. Ebu Kesira, on od Ebu Kilabea, a on od Enesa b. Malika – isti hadis, kazavši: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je za njima poslao tragače, te ih dovedoše, te je u vezi toga Allah objavio:** ***Kazna za one koji protiv Allaha i Poslanika Njegovog vojuju i koji nered na Zemlji čine jeste – da budu ubijeni,***

قَالَ أَبُو قِلَابَةَ فَهَؤُلَاءِ قَوْمٌ سَرَقُوا وَقَتَلُوا وَكَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَحَارَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ.

٤٣٦٠. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا وُهَيْبٌ عَنْ أَيُّوبَ بِإِسْنَادِهِ بِهَذَا الْحَدِيثِ قَالَ فِيهِ فَأَمَرَ بِمَسَامِيرَ فَأُحْمِيَتْ فَكَحَلَهُمْ وَقَطَّعَ أَيْدِيَهُمْ وَأَرْجُلَهُمْ وَمَا حَسَمَهُمْ.

٤٣٦١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الصَّبَّاحِ بْنِ سُفْيَانَ قَالَ أَخْبَرَنَا ح. وحَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ عَنْ الْأَوْزَاعِيِّ عَنْ يَحْيَى يَعْنِي ابْنَ أَبِي كَثِيرٍ عَنْ أَبِي قِلَابَةَ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ بِهَذَا الْحَدِيثِ قَالَ فِيهِ فَبَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي طَلَبِهِمْ قَافَةً فَأُتِيَ بِهِمْ قَالَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي ذَلِكَ ﴿ إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ

---

zato što su se već odmetnuli od islama i vratili se u prvobitnu vjeru, te im je presudio po njihovoj Knjizi, i

zato što, kako tvrdi Ibn Sirin, kaznene odredbe u Kur’anu još nisu bile objavljene da bi im po njima presudio.

Naredio je da im se oči izvade zbog toga što su to isto oni uradili čobanu.

[357] Ibn Ishak kaže: “Ovi razbojnici su izmasakrirali čobana: odsjekli mu ruke i noge, u oči mu zaboli trnje; takav je unijet u Medinu.”

ili razapeti, ili da im se unakrst ruke i noge odsijeku, ili da se iz zemlje prognaju. To im je poniženje na ovome svijetu, a na Onom svijetu ih čeka patnja velika. (El-Maide, 33)"

4362. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Sabita, Katadea i Humejda, da je Enes b. Malik kazao: **"Gledao sam kako neki od muke (zbog žeđi) grizu zemlju sve dok ne izdahnu."**[358]

4363. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Beššar, kog je obavijestio Ibn Ebu Adijj, prenijevši od Hišama, on od Katadea, a on od Enesa b. Malika – slično prethodnom hadisu, dodavši: **"Poslije je zabranio odsijecanje ruku i nogu."**, ali nije spomenuo **'unakrst'**.

A prenio ga je i Šu'be od Katadea i Sellama b. Miskina, njih dvojica od Sabita, a on od Enesa: "Nisu spomenuli **'unakrst'**, niti sam našao u hadisu da im je iko odsjekao ruke i noge unakrst, osim u hadisu Hammada b. Selemea."

4364. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Abdullah b. Vehb, prenijevši od Amra, on od Seida b. Ebu Hilala, on od Ebuz-Zinada, on od Abdullaha b. Ubejdullaha – Ahmed kaže da je to Abdullah b. Ubejdullah b.

اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا ﴾ الْآيَةَ

٤٣٦٢. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ أَخْبَرَنَا ثَابِتٌ وَقَتَادَةُ وَحُمَيْدٌ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ذَكَرَ هَذَا الْحَدِيثَ قَالَ أَنَسٌ فَلَقَدْ رَأَيْتُ أَحَدَهُمْ يَكْدِمُ الْأَرْضَ بِفِيهِ عَطَشًا حَتَّى مَاتُوا.

٤٣٦٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَشَّارٍ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي عَدِيٍّ عَنْ هِشَامٍ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ بِهَذَا الْحَدِيثِ نَحْوَهُ زَادَ ثُمَّ نَهَى عَنِ الْمُثْلَةِ وَلَمْ يَذْكُرْ مِنْ خِلَافٍ وَرَوَاهُ شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ وَسَلَّامُ بْنُ مِسْكِينٍ عَنْ ثَابِتٍ جَمِيعًا عَنْ أَنَسٍ لَمْ يَذْكُرَا مِنْ خِلَافٍ وَلَمْ أَجِدْ فِي حَدِيثِ أَحَدٍ قَطَّعَ أَيْدِيَهُمْ وَأَرْجُلَهُمْ مِنْ خِلَافٍ إِلَّا فِي حَدِيثِ حَمَّادِ بْنِ سَلَمَةَ.

٤٣٦٤. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي عَمْرٌو عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي هِلَالٍ عَنْ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ قَالَ أَحْمَدُ هُوَ يَعْنِي

[358] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

Omer b. el-Hattab – a on od Ibn Omera: **"Neki ljudi su, iz zasjede, napali na Vjerovjesnikove, s.a.v.s., kamile, odveli ih sa sobom, odmetnuvši se od islama, a ubili su i čobana Allahovog Poslanika, s.a.v.s., koji je bio musliman. Alahov Poslanik je poslao potjeru za njima. Kada su uhvaćeni, ruke i noge su im odsjekli i izvadili im oči. Tim povodom je objavljen ajet o razbojništvu. To su oni o kojima je Enes b. Malik obavijestio El-Hadžadža."**[359]

عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ نَاسًا أَغَارُوا عَلَى إِبِلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَاقُوهَا وَارْتَدُّوا عَنْ الْإِسْلَامِ وَقَتَلُوا رَاعِيَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُؤْمِنًا فَبَعَثَ فِي آثَارِهِمْ فَأُخِذُوا فَقَطَّعَ أَيْدِيَهُمْ وَأَرْجُلَهُمْ وَسَمَلَ أَعْيُنَهُمْ قَالَ وَنَزَلَتْ فِيهِمْ آيَةُ الْمُحَارَبَةِ وَهُمْ الَّذِينَ أَخْبَرَ عَنْهُمْ أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ الْحَجَّاجَ حِينَ سَأَلَهُ.

4365. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Amr b. es-Serh, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od El-Lejsa b. Sa'da, on od Muhammeda b. Adžlana, a on od Ebuz-Zinada: **"Pošto je Allahov Poslanik, s.a.v.s., odsjekao ruke i noge onima što su oteli deve, i pošto ih je vatrom oslijepio, Allah ga je ukorio zbog toga, pa je objavio:** ***Kazna za one koji protiv Allaha i Poslanika Njegovog vojuju i koji nered na Zemlji čine jeste – da budu ubijeni, ili razapeti, ili da im se unakrst ruke i noge odsijeku, ili da se iz zemlje prognaju. To im je poniženje***

٤٣٦٥. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَمْرِو بْنِ السَّرْحِ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي اللَّيْثُ بْنُ سَعْدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَجْلَانَ عَنْ أَبِي الزِّنَادِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا قَطَعَ الَّذِينَ سَرَقُوا لِقَاحَهُ وَسَمَلَ أَعْيُنَهُمْ بِالنَّارِ عَاتَبَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي ذَلِكَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى ﴿ إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

---

[359] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*. Enes kaže: **"Odmetnuli su se od islama, ubili čobana, oteli kamile, presretali putnike (pljačkali), silovali, pa je Poslanik, s.a.v.s., upitao Džebrila o presudi razbojnicima. Džebril mu je odgovorio: ,Onaj koji ukrade i unese nesigurnost (strah) na putevima, i siluje – razapnite ga!"**

na ovom svijetu, a na Onom svijetu ih čeka patnja velika.”[360]

وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا ﴾ الْآيَةَ

4366. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, a obavijestio nas je i Musa b. Ismail, prenijevši od Hemmama, on od Katadea, da je Muhammed b. Sirin kazao: “**Ovo – tj. Enesov hadis – je bilo prije nego je objavljeno o preciziranim kaznama.**”

٤٣٦٦. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ قَالَ أَخْبَرَنَا ح. وحَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِيرِينَ قَالَ كَانَ هَذَا قَبْلَ أَنْ تَنْزِلَ الْحُدُودُ يَعْنِي حَدِيثَ أَنَسٍ.

4367. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Muhammed b. Sabit, kog je obavijestio Ali b. Husejn, prenijevši od svoga oca, on od Jezida en-Nahvija, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: “*Kazna za one koji protiv Allaha i Poslanika Njegovog vojuju i koji nered na Zemlji čine jeste – da budu ubijeni, ili razapeti, ili da im se unakrst ruke i noge odsijeku, ili da se iz zemlje prognaju. To im je poniženje*

٤٣٦٧. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ ثَابِتٍ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ حُسَيْنٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ يَزِيدَ النَّحْوِيِّ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قال: ﴿ إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ

[360] Ovaj hadis je mursel, a i En-Nesai ga je, u *Sunenu*, zabilježio kao mursel-hadis. Ibn Džafer je prenio da je El-Velid b. Muslim rekao: “Spomenuo sam Lejsu b. Sadu ono što je Poslanik učinio razbojnicima: od vađenja očiju i ostavljanja u takvom halu sve dok nisu umrli, pa mi je rekao: ‘Čuo sam od Muhameda b. Adžlana da je ovaj ajet objavljen Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., kao ukor i primjer kako treba kazniti ljude koji urade sličan zločin: treba im odsjeći ruke i noge i ubiti ih, ili ih protjerati; nikome poslije njih oči nisu vađene. Kada je ovo spomenuto Ibn Omeru, on je negirao da je ovaj ajet objavljen kao ukor – ta kazna je bila odgovarajuća za njih – a da je ajet objavljen zbog kazni onima koji se budu bavili takvim razvratništvom, ali je osljepljivanje, tj. vađenje očiju dokinuto/izuzeto.”

na ovom svijetu, a na Onom svijetu ih čeka patnja velika; ali ne i za one koji se pokaju prije nego što ih se domognete! I znajte da Allah prašta i da je milostiv. (El-Maida, 33-34) **Ovaj ajet je objavljen u vezi idolopoklonika. Ko se od njih pokaje prije nego ga se domognete, to neće biti zapreka da se nad njim izvrši kazna, koju je zaslužio."**[361]

يُنفَوْا مِنَ الْأَرْضِ إِلَى قَوْلِهِ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾ نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ فِي الْمُشْرِكِينَ فَمَنْ تَابَ مِنْهُمْ قَبْلَ أَنْ يُقْدَرَ عَلَيْهِ لَمْ يَمْنَعْهُ ذَلِكَ أَنْ يُقَامَ فِيهِ الْحَدُّ الَّذِي أَصَابَهُ.

4. O zauzimanju u pogledu preciziranih kazni

٤. بَاب فِي الْحَدِّ يُشْفَعُ فِيهِ

4368. ISPRIČAO NAM JE Jezid b. Halid b. Abdullah b. Mevhib el-Hemdani. A obavijestio nas je i Kutejbe b. Seid es-Sekafi, kog je obavijestio El-Lejs, prenijevši od Ibn Šihaba, on od Urvea, a on od Aiše: **"Kurejšije su se zabrinule za ženu iz plemena Benu Mahzum**[362] **koja je ukrala, te su kazali: 'Ko bi se za nju zauzelo kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s?' Rekoše: 'To bi se usudio samo Usama b. Zejd, miljenik Allahovog Poslanika, s.a.v.s.' Usama pokuša o tome razgovarati s njim, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'O,**

٤٣٦٨. حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ خَالِدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَوْهَبٍ الْهَمْدَانِيُّ قَالَ حَدَّثَنِي ح. وحَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ الثَّقَفِيُّ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّه عَنْهَا أَنَّ قُرَيْشًا أَهَمَّهُمْ شَأْنُ الْمَرْأَةِ الْمَخْزُومِيَّةِ الَّتِي سَرَقَتْ فَقَالُوا مَنْ يُكَلِّمُ فِيهَا يَعْنِي رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالُوا وَمَنْ يَجْتَرِئُ إِلَّا أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ حِبُّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكَلَّمَهُ أُسَامَةُ فَقَالَ

---

[361] El-Munziri kaže da je u senedu ovoga hadisa Ali b. Husejn b. Vakid, prenosilac koga su hadiski učenjaci kritizirali.

[362] Benu Mahzum je veliko kurejšijsko pleme iz koga je i Ebu Džehel. A žena koja je ukrala je Fatima, kćerka Esveda b. Abduleseda. Ona je bila kćerka Ebu Seleminog brata.

Usame, zar se zauzimaš za izuzeće kazne koju je Uzvišeni Allah precizno odredio?' Potom ustade i održa govor, rekavši: 'Oni što su prije vas živjeli propali su samo zato što su uglednog između njih, ako ukrade, puštali, a slabašnog kažnjavali. Tako mi Allaha, da je ukrala Fatima, kći Muhammedova, ja bih joj odsjekao ruku.'"[363]

4369. ISPRIČALI SU NAM Abbas b. Abdulazim i Muhammed b. Jahja, njih je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, on od Urvea, a on od Aiše: **"Jedna žena iz plemena Mahzum je pozajmljivala odjeću, a poslije je negirala da ju je uzela. Zbog toga Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredi da joj se odsiječe ruka."** Potom je spomenuo poput El-Lejsovog hadisa, rekavši (na kraju): **"...i Vjerovjesnik, s.a.v.s., joj je odsjekao ruku."**

Ebu Davud kaže: "Ibn Vehb je prenio ovaj hadis od Junusa, on od Ez-Zuhrija, kazavši kao što je rekao El-Lejs: da je žena, u doba Vjerovjesnika, s.a.v.s., za vrijeme Pohoda za oslobođenje Mekke ukrala."

A prenio ga je El-Lejs od Junusa, on od Ibn Šihaba, sa istim senedom, rekavši: **"Žena je pozajmljivala."** A prenio je Mes'ud b. el-Esved od Vjerovjesnika,

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَا أُسَامَةُ أَتَشْفَعُ فِي حَدٍّ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ ثُمَّ قَامَ فَاخْتَطَبَ فَقَالَ: إِنَّمَا هَلَكَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ أَنَّهُمْ كَانُوا إِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الشَّرِيفُ تَرَكُوهُ وَإِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الضَّعِيفُ أَقَامُوا عَلَيْهِ الْحَدَّ وَايْمُ اللَّهِ لَوْ أَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ مُحَمَّدٍ سَرَقَتْ لَقَطَعْتُ يَدَهَا

٤٣٦٩. حَدَّثَنَا عَبَّاسُ بْنُ عَبْدِ الْعَظِيمِ وَمُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى قَالَا حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ كَانَتِ امْرَأَةٌ مَخْزُومِيَّةٌ تَسْتَعِيرُ الْمَتَاعَ وَتَجْحَدُهُ فَأَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقَطْعِ يَدِهَا وَقَصَّ نَحْوَ حَدِيثِ اللَّيْثِ قَالَ فَقَطَعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهَا

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَى ابْنُ وَهْبٍ هَذَا الْحَدِيثَ عَنْ يُونُسَ عَنِ الزُّهْرِيِّ وَقَالَ فِيهِ كَمَا قَالَ اللَّيْثُ إِنَّ امْرَأَةً سَرَقَتْ فِي عَهْدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزْوَةِ الْفَتْحِ

وَرَوَاهُ اللَّيْثُ عَنْ يُونُسَ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ بِإِسْنَادِهِ فَقَالَ: اسْتَعَارَتِ امْرَأَةٌ وَرَوَى مَسْعُودُ بْنُ الْأَسْوَدِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ

[363] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori.

s.a.v.s. – slično prethodnom hadisu, kazavši: **"Ukrala je kadifu (pliš) iz kuće Allahovog Poslanika, s.a.v.s."**

Ebu Davud kaže: "A prenio ga je Ebuz-Zubejr od Džabira: **'Žena je ukrala i zatražila pomoć od Zejnebe, kćerke Allahovog Poslanika, s.a.v.s.'**"

A prenio ga je i Sufjan b. Ujejne od Ejuba b. Musaa, on od Ez-Zuhrija, on od Urvea, a on od Aiše. Razišli su se prenosioci koji su prenijeli od Sufjana. Neki su kazali da je pozajmila, a drugi su kazali da je ukrala. Šuajb je, prenijevši od Ez-Zuhrija, on od Urvea, a on od Aiše, rekao da je pozajmila. A Ismail b. Umejje i Ishak b. Rašid – svi su prenijeli od Ez-Zuhrija da je ukrala iz Vjerovjesnikove, s.a.v.s., kuće, a onda su naveli hadis sličan prethodnom.

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْوَ هَذَا الْخَبَرِ قَالَ سَرَقَتْ قَطِيفَةً مِنْ بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

وَرَوَاهُ أَبُو الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ أَنَّ امْرَأَةً سَرَقَتْ فَعَاذَتْ بِزَيْنَبَ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

4370. ISPRIČALI SU NAM Džafer b. Musafir i Muhammed b. Sulejman el-Enbari, njih je obavijestio Ibn Ebu Fudejk, prenijevši od Abdulmelika b. Zejda, čije je porijeklo Džafer vezao za Seida b. Zejda b. Amra b. Nufejla, on je prenio od Muhammeda b. Ebu Bekra, on od Amre, a ona od Aiše, da je Allahov Poslanik kazao: **"Oprostite dobrim ljudima propuste njihove, osim onih koji iziskuju preciziranu kaznu."**

٤٣٧٠. حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُسَافِرٍ وَمُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْأَنْبَارِيُّ قَالَا أَخْبَرَنَا ابْنُ أَبِي فُدَيْكٍ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ زَيْدٍ نَسَبَهُ جَعْفَرٌ إِلَى سَعِيدِ بْنِ زَيْدِ بْنِ عَمْرِو بْنِ نُفَيْلٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ عَنْ عَمْرَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَقِيلُوا ذَوِي الْهَيْئَاتِ عَثَرَاتِهِمْ إِلَّا الْحُدُودَ.

5. Kazna se može oprostiti dok ne dopre do vladara

٥. بَاب الْعَفْوِ عَنْ الْحُدُودِ مَا لَمْ تَبْلُغْ السُّلْطَانَ

4371. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Davud el-Mehri, kog je obavijesto Ibn Vehb, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, a on od Abdullaha b. Amra b. el-Asa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Praštajte jedni drugima kazne. Kazna koja dopre do mene obavezna je (da se izvrši)."**[364]

٤٣٧١. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْمَهْرِيُّ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ قَالَ سَمِعْتُ ابْنَ جُرَيْجٍ يُحَدِّثُ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ تَعَافُّوا الْحُدُودَ فِيمَا بَيْنَكُمْ فَمَا بَلَغَنِي مِنْ حَدٍّ فَقَدْ وَجَبَ.

6. O prekrivanju onih koji zaslužuju preciziranu kaznu

٦. بَاب فِي السَّتْرِ عَلَى أَهْلِ الْحُدُودِ

4372. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Sufjana, on od Zejda b. Eslema, on od Jezida b. Nuajma, a on od njegovog oca: **"Maiz**[365] **je došao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i četiri puta priznao da je počinio blud. Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredi**

٤٣٧٢. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ سُفْيَانَ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ يَزِيدَ بْنِ نُعَيْمٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ مَاعِزًا أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَقَرَّ عِنْدَهُ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ

---

[364] Ove riječi je Allahov Poslanik, s.a.v.s., uputio običnom svijetu, a ne vođama – imamima. Dakle, praštajte kazne jedni dugima i ne optužujte jedni druge za krađe ili slično. **"Svaka optužba koja zaslužuje kaznu ako bude podignuta meni, ja ću preciziranu kaznu izvršiti."** Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

[365] Maiz b. Malik el-Eslemi je bio Vjerovjesnikov, s.a.v.s., ashab.

da se kamenuje i reče Hezzalu:[366] 'Za tebe bi bilo bolje da si ga prekrio svojom odjećom.'"[367]	فَأَمَرَ بِرَجْمِهِ وَقَالَ لِهَزَّالٍ لَوْ سَتَرْتَهُ بِثَوْبِكَ كَانَ خَيْرًا لَكَ
4373. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ubejd, kog je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Jahjaa, a on od Ibnul-Munkedira: **"Hezzal je naredio Maizu da ode Vjerovjesniku, s.a.v.s., i da ga obavijesti o svom grijehu."**	٤٣٧٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنِ ابْنِ الْمُنْكَدِرِ أَنَّ هَزَّالًا أَمَرَ مَاعِزًا أَنْ يَأْتِيَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيُخْبِرَهُ.
7. O čovjeku koji dođe i prizna da je počinio grijeh koji iziskuje preciziranu kaznu	٧. بَاب فِي صَاحِبِ الْحَدِّ يَجِيءُ فَيُقِرُّ
4374. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, kog je obavijestio El-Firjabi, prenijevši od Israila, on od Simaka b. Harba, ovaj od Alkamea b. Vaila, a on od svoga oca: **"Jedna žena je u Vjerovjesnikovo, s.a.v.s., vrijeme pošla na namaz (u džamiju). Presreo ju je neki čovjek, prekrio je svojom**	٤٣٧٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ حَدَّثَنَا الْفِرْيَابِيُّ حَدَّثَنَا إِسْرَائِيلُ حَدَّثَنَا سِمَاكُ بْنُ حَرْبٍ عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ وَائِلٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ امْرَأَةً خَرَجَتْ عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تُرِيدُ الصَّلَاةَ فَتَلَقَّاهَا رَجُلٌ فَتَجَلَّلَهَا فَقَضَى حَاجَتَهُ مِنْهَا فَصَاحَتْ وَانْطَلَقَ

[366] Hezzal je bio Nuajmov otac. Naredio je Maizu da ode Vjerovjesniku, s.a.v.s., i da mu prizna da je počinio blud. Vjerovjesnik mu je rekao da bi veću nagradu imao da ga je prekrio svojom odjećom i da mu je naredio da sakrije svoj grijeh, a da od Allaha traži oprost.

[367] Iz ovoga hadisa se zaključuje da neko ko počini kakav grijeh za koji ne zna niko, a za koji je predviđena precizirana kazna, i ne otkrije ga imamu, precizirana kazna nad njim neće moći biti izvršena. A ako ga otkrije ili prizna, precizirana kazna se u takvom slučaju nad njim mora izvršiti. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

odjećom i silovao. Kad je zavrištala, on je pobjegao. Pored nje naiđe neki čovjek, a ona reče: 'Taj čovjek mi je učinio to i to.' Potom je prošla pored skupine muhadžira i rekla: 'Taj čovjek mi je uradio to i to.' Oni otiđoše čovjeku za koga je mislila da ju je silovao, uzeše ga i dovedoše pred nju. Ona reče: 'To je taj.' Potom ga odvedoše Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. Kada bi naređeno da se kamenuje, ustade čovjek koji ju je uistinu silovao i reče: 'Allahov Poslaniče, ja sam joj to učinio.' (Čuvši to, Vjerovjesnik, s.a.v.s.) reče ženi: 'Idi, Allah ti je već oprostio.', a čovjeku koji bijaše doveden izvini se."[368]

فَمَرَّ عَلَيْهَا رَجُلٌ فَقَالَتْ إِنَّ ذَاكَ فَعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا وَمَرَّتْ عِصَابَةٌ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ فَقَالَتْ إِنَّ ذَلِكَ الرَّجُلَ فَعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا فَانْطَلَقُوا فَأَخَذُوا الرَّجُلَ الَّذِي ظَنَّتْ أَنَّهُ وَقَعَ عَلَيْهَا فَأَتَوْهَا بِهِ فَقَالَتْ نَعَمْ هُوَ هَذَا فَأَتَوْا بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمَّا أَمَرَ بِهِ قَامَ صَاحِبُهَا الَّذِي وَقَعَ عَلَيْهَا فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنَا صَاحِبُهَا فَقَالَ لَهَا اذْهَبِي فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكِ وَقَالَ لِلرَّجُلِ قَوْلًا حَسَنًا

Ebu Davud kaže: "Tj. čovjeku koji je doveden, a za čovjeka koji ju je silovao reče: 'Kamenujte ga.' (Kad to uradiše) on (za njega) reče: 'On se pokajao takvom tevbom, da kada bi se tako kajali stanovnici Medine, bilo bi im primljeno.'"

قَالَ أَبُو دَاوُد: يَعْنِي الرَّجُلَ الْمَأْخُوذَ وَقَالَ لِلرَّجُلِ الَّذِي وَقَعَ عَلَيْهَا ارْجُمُوهُ فَقَالَ: لَقَدْ تَابَ تَوْبَةً لَوْ تَابَهَا أَهْلُ الْمَدِينَةِ لَقُبِلَ مِنْهُمْ

Ebu Davud kaže: "Također ga je prenio i Esbat b. Nasr od Simaka."

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ أَسْبَاطُ بْنُ نَصْرٍ أَيْضًا عَنْ سِمَاكٍ.

8. O ispitivanju prilikom (odmjeravanja) kazne

٨. بَاب فِي التَّلْقِينِ فِي الْحَدِّ

4375. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad,

٤٣٧٥. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ إِسْحَقَ بْنِ عَبْدِ

[368] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

prenijevši od Ishaka b. Abdullaha b. Ebu Talhe, on od Ebul-Munzira, Ebu Zerrovog štićenika, a on od Ebu Umejjea el-Mahzumija: **"Vjerovjesniku, s.a.v.s., je doveden kradljivac koji je priznao krađu, ali stvari nisu pronađene kod njega. Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu reče: 'Ne mislim da si ti ukrao!' 'Jesam.' – odgovori on. To mu je ponovio dva ili tri puta, i Vjerovjesnik, s.a.v.s., je nakon toga naredio te mu je odsječena ruka. Pošto je doveden pred njega, on mu reče: 'Zatraži oprost od Allaha i pokaj Mu se!' On reče: 'Tražim oprost od Allaha i kajem Mu se.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., tri puta reče: 'Allahu, oprosti mu!'"**[369]

Ebu Davud kaže: "Amr b. Asim ga je prenio od Hemmama, on od Ishaka b. Abdullaha, on od Ebu Umejjea, jednog ensarije, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s."

9. Kad čovjek prizna da je učinio grijeh koji zaslužuje preciziranu kaznu, ali ne kaže koji

4376. ISPRIČAO NAM JE Mahmud b. Halid, kog je obavijestio Omer b. Abdulvahid, prenijevši od El-Evzaija, on od Ebu Ammara, on od Ebu Umamea: **"Neki čovjek je došao Allahovom**

اللَّهِ بْنِ أَبِي طَلْحَةَ عَنْ أَبِي الْمُنْذِرِ مَوْلَى أَبِي ذَرٍّ عَنْ أَبِي أُمَيَّةَ الْمَخْزُومِيِّ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُتِيَ بِلِصٍّ قَدْ اعْتَرَفَ اعْتِرَافًا وَلَمْ يُوجَدْ مَعَهُ مَتَاعٌ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَا إِخَالُكَ سَرَقْتَ قَالَ بَلَى فَأَعَادَ عَلَيْهِ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا فَأَمَرَ بِهِ فَقُطِعَ وَجِيءَ بِهِ فَقَالَ: اسْتَغْفِرْ اللَّهَ وَتُبْ إِلَيْهِ فَقَالَ: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فَقَالَ: اللَّهُمَّ تُبْ عَلَيْهِ ثَلَاثًا

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ عَمْرُو بْنُ عَاصِمٍ عَنْ هَمَّامٍ عَنْ إِسْحَقَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ عَنْ أَبِي أُمَيَّةَ رَجُلٍ مِنْ الْأَنْصَارِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

٩. بَاب فِي الرَّجُلِ يَعْتَرِفُ بِحَدٍّ وَلَا يُسَمِّيهِ

٤٣٧٦. حَدَّثَنَا مَحْمُودُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا عُمَرُ بْنُ عَبْدِ الْوَاحِدِ عَنْ الْأَوْزَاعِيِّ قَالَ حَدَّثَنِي أَبُو عَمَّارٍ حَدَّثَنِي أَبُو أُمَامَةَ أَنَّ رَجُلًا أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي أَصَبْتُ حَدًّا فَأَقِمْهُ عَلَيَّ قَالَ تَوَضَّأْتَ حِينَ

[369] Bilježe ga i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

Poslaniku, s.a.v.s., i rekao: 'Allahov Poslaniče, ja sam počinio grijeh koji iziskuje preciziranu kaznu, pa je izvrši nada mnom.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., ga upita: 'Jesi li uzeo abdest kad si htio ovamo?' 'Jesam.' – odgovorio je. 'A jesi li sa nama klanjao kad smo klanjali?' 'Jesam.' – odgovorio je on. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Idi, Allah ti je oprostio.'"[370]

أَقْبَلْتَ قَالَ نَعَمْ قَالَ هَلْ صَلَّيْتَ مَعَنَا حِينَ صَلَّيْنَا قَالَ نَعَمْ قَالَ اذْهَبْ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ عَفَا عَنْكَ.

10. O ispitivanju kradljivca udaranjem

١٠. بَاب فِي الِامْتِحَانِ بِالضَّرْبِ

4377. ISPRIČAO NAM JE Abdulvehhab b. Nedžde, kog je obavijestio Bekijje, prenijevši od Safvana, on od Ezhera b. Abdullaha el-Harazija: "Ljudima iz plemena El-Kila su pokradene neke stvari, pa su otišli ashabu En-Nu'manu b. Beširu i za to optužili neke tkače ogrtača. En-Nu'man ih uhapsi na nekoliko dana, a onda ih pusti. Oni otiđoše En-Nu'manu i rekoše: 'Pustio si ih bez podvrgavanja ispitivanju i udaranju!?' En-Numan reče: 'Šta želite – da ih udaram? Ako želite, ja ću ih udarati, pa ako vam vrate vaše stvari, onda će biti uredu,

٤٣٧٧. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ بْنُ نَجْدَةَ حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ حَدَّثَنَا صَفْوَانُ حَدَّثَنَا أَزْهَرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْحَرَازِيُّ أَنَّ قَوْمًا مِنَ الْكَلَاعِيِّينَ سُرِقَ لَهُمْ مَتَاعٌ فَاتَّهَمُوا أُنَاسًا مِنَ الْحَاكَةِ فَأَتَوْا النُّعْمَانَ بْنَ بَشِيرٍ صَاحِبَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَحَبَسَهُمْ أَيَّامًا ثُمَّ خَلَّى سَبِيلَهُمْ فَأَتَوْا النُّعْمَانَ فَقَالُوا خَلَّيْتَ سَبِيلَهُمْ بِغَيْرِ ضَرْبٍ وَلَا امْتِحَانٍ فَقَالَ: النُّعْمَانُ مَا شِئْتُمْ إِنْ شِئْتُمْ أَنْ أَضْرِبَهُمْ فَإِنْ خَرَجَ مَتَاعُكُمْ فَذَاكَ وَإِلَّا أَخَذْتُ مِنْ ظُهُورِكُمْ

[370] En-Nevevi i grupa učenjaka smatraju da je on počinio manji grijeh, za koji nije predviđena precizirana kazna. Ovakav zaključak su izvukli iz Vjerovjesnikovih, s.a.v.s., pitanja je li abdestio kad je pošao i je li sa njima klanjao, zato što dobra djela brišu male grijehe.

a ako ne vrate, onda ću iste udarce primijeniti nad vama.' 'Je li to tvoja presuda?' – upitaše oni. On reče: 'Ovo je presuda Allaha i Allahovog Poslanika, s.a.v.s.'"[371]

مِثْلَ مَا أَخَذْتُ مِنْ ظُهُورِهِمْ فَقَالُوا هَذَا حُكْمُكَ فَقَالَ: هَذَا حُكْمُ اللَّهِ وَحُكْمُ رَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

Ebu Davud kaže: "Ovim riječima ih je samo zaplašio, a to znači da nema nikakvog udaranja bez priznanja."

قَالَ أَبُو دَاوُد: إِنَّمَا أَرْهَبَهُمْ بِهَذَا الْقَوْلِ أَيْ لَا يَجِبُ الضَّرْبُ إِلَّا بَعْدَ الِاعْتِرَافِ.

11. Koliki je iznos zbog koga se kradljivcu odsijeca ruka

١١. بَاب مَا يُقْطَعُ فِيهِ السَّارِقُ

4378. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Muhammed b. Hanbel, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ez-Zuhrija, on od Amre, a ona od Aiše: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je (kradljivcu i kradljivici) odsijecao (ruku) zbog krađe (čija je vrijednost iznosila) četvrtinu dinara pa naviše."**[372]

٤٣٧٨. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ الزُّهْرِيِّ قَالَ سَمِعْتُهُ مِنْهُ عَنْ عَمْرَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقْطَعُ فِي رُبُعِ دِينَارٍ فَصَاعِدًا.

4379. ISPRIČALI SU NAM Ahmed b. Salih i Vehb b. Bejan. A obavijestio nas je Ibnus-Serh, prenijevši od Ibn Vehba, on od Junusa, ovaj od Ibn Šihaba, on od Urvea i Amre, njih dvoje od Aiše, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Kradljivcu se odsijeca ruka zbog četvrtine dinara pa naviše."**[373]

٤٣٧٩. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ وَوَهْبُ بْنُ بَيَانٍ قَالَا حَدَّثَنَا ح. وحَدَّثَنَا ابْنُ السَّرْحِ قَالَ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي يُونُسُ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ وَعَمْرَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ تُقْطَعُ يَدُ السَّارِقِ فِي رُبُعِ دِينَارٍ فَصَاعِدًا.

---

[371] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

[372] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori.

[373] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Ibn Madžea.

Ahmed b. Salih kaže: "**Odsijecanje ruke je zbog četvrtine dinara pa naviše.**"

قَالَ أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ الْقَطْعُ فِي رُبُعِ دِينَارٍ فَصَاعِدًا.

4380. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, kog je obavijestio Malik, prenijevši od Nafia, a on od Ibn Omera: "**Vjerovjesnik, s.a.v.s., je (kradljivcu) odsjekao ruku zbog (krađe) štita čija je vrijednost iznosila tri dirhema.**"[374]

٤٣٨٠. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ حَدَّثَنَا مَالِكٌ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَطَعَ فِي مِجَنٍّ ثَمَنُهُ ثَلَاثَةُ دَرَاهِمَ.

4381. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Ismaila b. Umejjea, on od Nafia, štićenika Abdullaha b. Omera, da je Abdullah b. Omer rekao: "**Vjerovjesnik, s.a.v.s., je čovjeku odsjekao ruku zbog toga što je ukrao štit sa mjesta na kome klanjaju žene, a čija je vrijednost iznosila tri dirhema.**"[375]

٤٣٨١. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ أَخْبَرَنِي إِسْمَعِيلُ بْنُ أُمَيَّةَ أَنَّ نَافِعًا مَوْلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ حَدَّثَهُ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ حَدَّثَهُمْ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَطَعَ يَدَ رَجُلٍ سَرَقَ تُرْسًا مِنْ صُفَّةِ النِّسَاءِ ثَمَنُهُ ثَلَاثَةُ دَرَاهِمَ.

4382. ISPRIČALI SU NAM Osman b. Ebu Šejbe i Muhammed b. Ebus-Serij el-Askalani – ovo je njegov tekst i on je potpuniji – on je prenio od Ibn Numejra, ovaj od Muhammeda b. Ishaka, on od Ejuba b. Musaa, on od Ataa, a on od Ibn Abbasa: "**Allahov Poslanik, s.a.v.s., je odsjekao čovjeku ruku (zbog krađe)**

٤٣٨٢. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَمُحَمَّدُ بْنُ أَبِي السَّرِيِّ الْعَسْقَلَانِيُّ وَهَذَا لَفْظُهُ وَهُوَ أَتَمُّ قَالَا حَدَّثَنَا ابْنُ نُمَيْرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ عَنْ أَيُّوبَ بْنِ مُوسَى عَنْ عَطَاءٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَطَعَ رَسُولُ

[374] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[375] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

štita čija je vrijednost iznosila jedan dinar ili deset dirhema.”

Ebu Davud kaže: “Prenijeli su ga i Muhammed b. Seleme i Sa’dan b. Jahja od Ibn Ishaka, sa istim senedom.”

12. Zbog čega se neće odsjeći ruka

4383. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika b. Enesa, on od Jahjaa b. Seida, a on od Muhammeda b. Jahjaa b. Habbana: **“Neki rob je ukrao izdanak palme i posadio ga u vrt svoga vlasnika. Vlasnik izdanka je izišao da traga za izdankom i, pronašavši ga, tog roba je optužio Mervanu b. el-Hakemu, koji je tada bio gradonačelnik Medine. Mervan je uhapsio roba i htjede mu odsjeći ruku, pa je vlasnik roba otišao Rafiu b. Hadidžu da ga pita o tome. On ga obavijesti da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je kazao: ‘Nema odsijecanja ruke za krađu ploda i srčke sa vrha palme.’ Čovjek reče: ‘Mervan je uhapsio mog roba i hoće da mu odsiječe ruku, pa te molim da pođeš sa mnom i da ga obavijestiš o tome što si čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.’ Rafi b. Hadidž je pošao sa njim do Mervana b. el-Hakema i rekao mu: ‘Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je rekao: ‘Nema**

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَ رَجُلٍ فِي مِجَنٍّ قِيمَتُهُ دِينَارٌ أَوْ عَشَرَةُ دَرَاهِمَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ مُحَمَّدُ بْنُ سَلَمَةَ وَسَعْدَانُ بْنُ يَحْيَى عَنِ ابْنِ إِسْحَقَ بِإِسْنَادِهِ.

١٢. بَاب مَا لَا قَطْعَ فِيهِ

٤٣٨٣. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ مَالِكِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى بْنِ حَبَّانَ أَنَّ عَبْدًا سَرَقَ وَدِيًّا مِنْ حَائِطِ رَجُلٍ فَغَرَسَهُ فِي حَائِطِ سَيِّدِهِ فَخَرَجَ صَاحِبُ الْوَدِيِّ يَلْتَمِسُ وَدِيَّهُ فَوَجَدَهُ فَاسْتَعْدَى عَلَى الْعَبْدِ مَرْوَانَ بْنَ الْحَكَمِ وَهُوَ أَمِيرُ الْمَدِينَةِ يَوْمَئِذٍ فَسَجَنَ مَرْوَانُ الْعَبْدَ وَأَرَادَ قَطْعَ يَدِهِ فَانْطَلَقَ سَيِّدُ الْعَبْدِ إِلَى رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ فَسَأَلَهُ عَنْ ذَلِكَ فَأَخْبَرَهُ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: لَا قَطْعَ فِي ثَمَرٍ وَلَا كَثَرٍ فَقَالَ: الرَّجُلُ إِنَّ مَرْوَانَ أَخَذَ غُلَامِي وَهُوَ يُرِيدُ قَطْعَ يَدِهِ وَأَنَا أُحِبُّ أَنْ تَمْشِيَ مَعِي إِلَيْهِ فَتُخْبِرَهُ بِالَّذِي سَمِعْتَ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَمَشَى

odsijecanja ruke za krađu ploda i srčke sa vrha palme.' Čuvši to, Mervan je pustio roba."[376]

Ebu Davud kaže: "El-Keser je srčka sa vrha palme."

مَعَهُ رَافِعُ بْنُ خَدِيجٍ حَتَّى أَتَى مَرْوَانَ بْنَ الْحَكَمِ فَقَالَ لَهُ رَافِعٌ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: لَا قَطْعَ فِي ثَمَرٍ وَلَا كَثَرٍ فَأَمَرَ مَرْوَانُ بِالْعَبْدِ فَأُرْسِلَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: الْكَثَرُ الْجُمَّارُ

4384. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ubejd, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Jahjaa, on od Muhammeda b. Jahjaa b. Habbana ovaj hadis, rekavši: **"Mervan ga je nekoliko puta udario, a onda ga pustio."**

٤٣٨٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى بْنِ حَبَّانَ بِهَذَا الْحَدِيثِ قَالَ فَجَلَدَهُ مَرْوَانُ جَلَدَاتٍ وَخَلَّى سَبِيلَهُ.

4385. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio El-Lejs, prenijevši od Ibn Adžlana, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, on od njegovog djeda Abdullaha b. Amra b. el-Asa:

٤٣٨٥. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ ابْنِ عَجْلَانَ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ

---

[376] Na temelju ovog hadisa, Ebu Hanife smatra da nema kazne odsijecanja ruke onome ko ukrade nešto od svježeg voća, bez obzira da li je bilo čuvano ili nije. Analogno tome, on smatra da nema kazne odsijecanja ruke ni onome ko ukrade nešto od mesa, mlijeka, napitaka i hljeba. Malik i Šafija smatraju da će se za sve navedeno odsijecati ruka ukoliko je to što je ukradeno bilo čuvano i štićeno. Bilježe Ebu Davud i Nesaija, u *Sunenima*, od Amra b. Šuajba, koji je kazao: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je upitan o voću na grani, pa je rekao: 'Ko ubere onoliko koliko može pojesti, ne noseći ništa kući, njega ne sljeduje ništa. Ko ubere toliko da nešto malo odnese i kući, sljeduje ga da ono što je odnio kući plati. A ko ukrade od njega u vrijednosti štita, sljeduje ga kazna odsijecanja ruke.'"** Hadis Rafia b. Hadidža su zabilježili u *El-Kutubus-sitteu* svi, osim Buharija.

"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je upitan o hurmama (voću) na grani, pa je rekao: 'Ko ubere onoliko koliko može pojesti, ne noseći ništa kući, njega ne sljeduje ništa. Ko ubere onoliko da nešto malo odnese i kući, sljeduje ga da za ono što je odnio kući plati duplu vrijednost i kazna. A ko ukrade od njega, nakon što ga je ostavio u sušnicu, u vrijednosti štita, sljeduje ga kazna odsijecanja ruke. A ko ukrade ispod toga, sljeduje ga da plati koliko to duplo vrijedi i kazna.'"[377]

عَنْ جَدِّهِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ سُئِلَ عَنِ الثَّمَرِ الْمُعَلَّقِ فَقَالَ: مَنْ أَصَابَ بِفِيهِ مِنْ ذِي حَاجَةٍ غَيْرَ مُتَّخِذٍ خُبْنَةً فَلَا شَيْءَ عَلَيْهِ وَمَنْ خَرَجَ بِشَيْءٍ مِنْهُ فَعَلَيْهِ غَرَامَةُ مِثْلَيْهِ وَالْعُقُوبَةُ وَمَنْ سَرَقَ مِنْهُ شَيْئًا بَعْدَ أَنْ يُؤْوِيَهُ الْجَرِينُ فَبَلَغَ ثَمَنَ الْمِجَنِّ فَعَلَيْهِ الْقَطْعُ وَمَنْ سَرَقَ دُونَ ذَلِكَ فَعَلَيْهِ غَرَامَةُ مِثْلَيْهِ وَالْعُقُوبَةُ

Ebu Davud kaže: "El-džerin je sušnica."

قَالَ أَبُو دَاوُد: الْجَرِينُ الْجُوخَانُ.

13. O odsijecanju ruke zbog utaje i prijevare

١٣. بَاب الْقَطْعِ فِي الْخُلْسَةِ وَالْخِيَانَةِ

4386. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Ali, kog je obavijestio Muhammed b. Bekr, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Ebuz-Zubejra, on od Džabira b. Abdullaha, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Za otimača nema kazne odsijecanja ruke. Onaj koji nešto javno na silu otme, taj ne pripada nama."**

٤٣٨٦. حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَلِيٍّ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَكْرٍ حَدَّثَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ قَالَ قَالَ أَبُو الزُّبَيْرِ قَالَ جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَيْسَ عَلَى الْمُنْتَهِبِ قَطْعٌ وَمَنِ انْتَهَبَ نُهْبَةً مَشْهُورَةً فَلَيْسَ مِنَّا.

Preneseno je sa ovim senedom i da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Za varalicu nema kazne odsijecanja ruke."**

وَبِهَذَا الْإِسْنَادِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَيْسَ عَلَى الْخَائِنِ قَطْعٌ

[377] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

4387. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Ali, kog je obavijestio Isa b. Junus, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Ebuz-Zubejra, a on od Džabira, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao – slično prethodnom hadisu, s tim što je dodato: **"...niti ima kazne odsijecanja ruke za utajivača."**[378]

Ebu Davud kaže: "Ova dva hadisa Ibn Džurejdž nije čuo od Ebuz-Zubejra. Do mene je doprlo da je Ahmed b. Hanbel kazao da ih je Ibn Džurejdž čuo od Jasina ez-Zejjata. Prenio ih je i El-Mugire b. Muslim od Ebuz-Zubejra, on od Džabira, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s."

٤٣٨٧. حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَلِيٍّ أَخْبَرَنَا عِيسَى بْنُ يُونُسَ عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمِثْلِهِ زَادَ وَلَا عَلَى الْمُخْتَلِسِ قَطْعٌ

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَانِ الْحَدِيثَانِ لَمْ يَسْمَعْهُمَا ابْنُ جُرَيْجٍ مِنْ أَبِي الزُّبَيْرِ وَبَلَغَنِي عَنْ أَحْمَدَ بْنِ حَنْبَلٍ أَنَّهُ قَالَ إِنَّمَا سَمِعَهُمَا ابْنُ جُرَيْجٍ مِنْ يَاسِينَ الزَّيَّاتِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَقَدْ رَوَاهُمَا الْمُغِيرَةُ بْنُ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

14. O onome koji ukrade nešto što je čuvano

١٤. بَاب مَنْ سَرَقَ مِنْ حِرْزٍ

4388. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, kog je obavijestio Amr b. Hammad b. Talha, prenijevši od Esbata, on od Simaka b. Harba, on od Humejda, sina Safvanove sestre, da je Safvan b. Umejje kazao: **"Zaspao sam u džamiji na svom ogrtaču vrijednom trideset dirhema. Neki čovjek je došao i ukrao ga. Odveden je Vjerovjesniku,**

٤٣٨٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ حَمَّادِ بْنِ طَلْحَةَ حَدَّثَنَا أَسْبَاطٌ عَنْ سِمَاكِ بْنِ حَرْبٍ عَنْ حُمَيْدٍ ابْنِ أُخْتِ صَفْوَانَ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ أُمَيَّةَ قَالَ: كُنْتُ نَائِمًا فِي الْمَسْجِدِ عَلَيَّ خَمِيصَةٌ لِي ثَمَنُ ثَلَاثِينَ دِرْهَمًا فَجَاءَ رَجُلٌ فَاخْتَلَسَهَا مِنِّي فَأُخِذَ

---

[378] Na temelju gore spomenutih hadisa, Itre, te učenjaci šafijske i hanefijske pravne škole smatraju da se varalici, utajivaču i otimaču neće odsijecati ruka, ali će se kazniti odgovarajućom diskrecionom kaznom, dok Ahmed, Ishak i Zufer smatraju da svakom od njih trojice za njihovo djelo treba odsjeći ruku.

s.a.v.s., i naređeno je da mu se odsiječe ruka. Ja dođoh i rekoh: 'Zar da mu se odsječe ruka zbog vrijednosti od trideset dirhema!? Prodat ću ga njemu na poček.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'To je moglo prije nego je meni doveden.'"[379]

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je i Zaide od Simaka, on od Džuajda b. Hudžejra, koji je kazao: **'Safvan je zaspao.'** A prenijeli su ga i Tavus i Mudžahid, koji su rekli: **'On je spavao, a došao je kradljivac i ukrao mu ogrtač ispod glave.'** A prenio ga je i Ebu Seleme b. Abdurrahman, kazavši: **'Izvukao mu ga je ispod glave; u tom momentu se probudio i povikao te su ga (kradljivca) uzeli i odveli.'** A prenio ga je i Ez-Zuhri od Safvana b. Abdullaha, koji je kazao: **'Zaspao je u džamiji stavivši svoj ogrtač ispod glave. Došao je kradljivac i uzeo mu ogrtač ispod glave, pa je odveden Vjerovjesniku, s.a.v.s."**

الرَّجُلُ فَأُتِيَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَمَرَ بِهِ لِيُقْطَعَ قَالَ فَأَتَيْتُهُ فَقُلْتُ أَتَقْطَعُهُ مِنْ أَجْلِ ثَلَاثِينَ دِرْهَمًا أَنَا أَبِيعُهُ وَأُنْسِئُهُ ثَمَنَهَا قَالَ فَهَلَّا كَانَ هَذَا قَبْلَ أَنْ تَأْتِيَنِي بِهِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَرَوَاهُ زَائِدَةُ عَنْ سِمَاكٍ عَنْ جُعَيْدِ بْنِ حُجَيْرٍ قَالَ نَامَ صَفْوَانُ وَرَوَاهُ مُجَاهِدٌ وَطَاوُسٌ أَنَّهُ كَانَ نَائِمًا فَجَاءَ سَارِقٌ فَسَرَقَ خَمِيصَةً مِنْ تَحْتِ رَأْسِهِ وَرَوَاهُ أَبُو سَلَمَةَ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ فَاسْتَلَّهُ مِنْ تَحْتِ رَأْسِهِ فَاسْتَيْقَظَ فَصَاحَ بِهِ فَأُخِذَ وَرَوَاهُ الزُّهْرِيُّ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ فَنَامَ فِي الْمَسْجِدِ وَتَوَسَّدَ رِدَاءَهُ فَجَاءَ سَارِقٌ فَأَخَذَ رِدَاءَهُ فَأُخِذَ السَّارِقُ فَجِيءَ بِهِ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

15. O odsijecanju ruke ženi koja je nešto uzela u zajam, a onda to zanijekala

١٥. بَاب فِي الْقَطْعِ فِي الْعَوَرِ إِذَا جُحِدَتْ

4389. ISPRIČALI SU NAM El-Hasan b. Ali i Mahled b. Halid, isti smisao, prenijevši od Abdurrezzaka, on od Ma'mera. Mahled je prenio od Ma'mera,

٤٣٨٩. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ وَمَخْلَدُ بْنُ خَالِدٍ الْمَعْنَى قَالَا حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ قَالَ مَخْلَدٌ عَنْ مَعْمَرٍ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ امْرَأَةً مَخْزُومِيَّةً

[379] Bilježe ga i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

on od Ejuba, on od Nafi'a, a on od Ibn Omera: **"Žena iz plemena Mahzum je pozajmljivala neke stvari, a potom nijekala da ih je uzela, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredio da joj se odsiječe ruka."**[380]

Ebu Davud kaže: "Prenijela ga je Džuvejrija od Nafia, od Ibn Omera, ili od Safije bint Ebu Ubejd, dodavši: **'Vjerovjesnik, s.a.v.s., je ustao i upitao: 'Ima li neka od žena da se želi pokajati Allahu i Njegovom Poslaniku za ono što je učinila?' To je ponovio tri puta. Ta žena je bila prisutna i nije htjela ni ustati ni progovoriti.'"**

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je Ibn Ganedž od Nafia, a on od Safije bint Ebu Ubejd, rekavši: **'Posvjedočio je protiv nje.'"**

4390. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, koje je obavijestio Ebu Salih, prenijevši od El-Lejsa, on od Junusa, ovaj od Ibn Šihaba. Urve je ispričao da je Aiša kazala: **"Jedna žena je preko poznatih ljudi pozajmila nakit od nekoga ko je nije poznavao i prodala ga. Poslije je dovedena Vjerovjesniku, s.a.v.s., i on je naredio da joj se zbog toga odsiječe ruka. To je ona za koju se zauzeo Usame b. Zejd i kome**

كَانَتْ تَسْتَعِيرُ الْمَتَاعَ فَتَجْحَدُهُ فَأَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهَا فَقُطِعَتْ يَدُهَا

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ جُوَيْرِيَةُ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَوْ عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ أَبِي عُبَيْدٍ زَادَ فِيهِ وَأَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَامَ خَطِيبًا فَقَالَ: هَلْ مِنْ امْرَأَةٍ تَائِبَةٍ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَرَسُولِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَتِلْكَ شَاهِدَةٌ فَلَمْ تَقُمْ وَلَمْ تَتَكَلَّمْ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَرَوَاهُ ابْنُ غَنَجٍ عَنْ نَافِعٍ عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ أَبِي عُبَيْدٍ قَالَ فِيهِ فَشَهِدَ عَلَيْهَا.

٤٣٩٠. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ حَدَّثَنَا أَبُو صَالِحٍ عَنْ اللَّيْثِ قَالَ حَدَّثَنِي يُونُسُ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ قَالَ كَانَ عُرْوَةُ يُحَدِّثُ أَنَّ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ اسْتَعَارَتْ امْرَأَةٌ تَعْنِي حُلِيًّا عَلَى أَلْسِنَةِ أُنَاسٍ يُعْرَفُونَ وَلَا تُعْرَفُ هِيَ فَبَاعَتْهُ فَأُخِذَتْ فَأُتِيَ بِهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَمَرَ بِقَطْعِ يَدِهَا وَهِيَ الَّتِي شَفَعَ فِيهَا أُسَامَةُ

[380] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*.

je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao ono što mu je rekao."[381]

4391. ISPRIČALI SU NAM Abbas b. Abdulazim i Muhammed b. Jahja, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, on od Urvea, a on od Aiše: **"Jedna žena iz plemena Mahzum je pozajmila neke stavri, a poslije je to zanijekala. Vjerovjesnik, s.a.v.s., je naredio da joj se odsiječe ruka.'** A onda je ispričao slično Kutejbeovom hadisu koji je prenio od El-Lejsa, a on od Ibn Šihaba, dodavši: **'Pa joj je Vjerovjesnik, s.a.v.s., odsjekao ruku zbog toga.'"**

بْـنُ زَيْدٍ وَقَـالَ فِيهَا رَسُـولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا قَالَ.

٤٣٩١. حَدَّثَنَـا عَبَّـاسُ بْـنُ عَبْـدِ الْعَظِيـمِ وَمُحَمَّـدُ بْـنُ يَحْـيَى قَالَا حَدَّثَنَـا عَبْـدُ الـرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَـا مَعْمَـرٌ عَنِ الزُّهْـرِيِّ عَـنْ عُرْوَةَ عَـنْ عَائِشَـةَ قَالَـتْ كَانَـتْ امْرَأَةٌ مَخْزُومِيَّةٌ تَسْتَعِيرُ الْمَتَاعَ وَتَجْحَدُهُ فَأَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقَطْـعِ يَدِهَا وَقَصَّ نَحْـوَ حَدِيثِ قُتَيْبَةَ عَنْ اللَّيْثِ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ زَادَ فَقَطَعَ النَّـبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهَا.

16. O tome kada luda osoba ukrade ili zasluži preciziranu kaznu

١٦. بَاب فِي الْمَجْنُونِ يَسْرِقُ أَوْ يُصِيبُ حَدًّا

4392. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Jezid b. Harun, prenijevši od Hammada b. Selemea, on od Hammada, on od Ibrahima, on od El-Esveda, a on od Aiše, da joj je Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Pero je podignuto od trojice:**[382] **od spavača dok se ne probudi, od maloumnog**

٤٣٩٢. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَـا يَزِيدُ بْـنُ هَـارُونَ أَخْبَرَنَا حَمَّادُ بْـنُ سَـلَمَةَ عَنْ حَمَّـادٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ الْأَسْـوَدِ عَنْ عَائِشَـةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَـا أَنَّ رَسُـولَ اللَّهِ صَـلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَـلَّمَ قَالَ رُفِعَ

[381] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

[382] Ovdje je riječ o aluziji. Dakle, od tri osobe, spomenute u ovom hadisu, podignuto je pero koje zapisuje dobra i loša djela. Sve dok

(ludog) dok ne ozdravi i od djeteta dok ne poraste."[383]

الْقَلَمُ عَنْ ثَلَاثَةٍ عَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَيْقِظَ وَعَنِ الْمُبْتَلَى حَتَّى يَبْرَأَ وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَكْبُرَ.

4393. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od El-A'meša, on od Ebu Zabjana, a on od Ibn Abbasa: "**Omeru je dovedena umno poremećena žena koja je počinila blud. Omer je u vezi nje konsultirao neke ljude, a onda je naredio da se kamenuje. Provedena je pored Alije, a on je upitao: 'Šta je s ovom?' Rekoše: 'Ona je umno poremećena iz te i te porodice, a počinila je blud, pa je Omer naredio da se kamenuje.' On reče: 'Vratite je.' Zatim je otišao Omeru i rekao: 'Vladaru pravovjernih, zar ti nije poznato da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Pero je podignuto od troje: od umno poremećene osobe dok ne ozdravi, od spavača dok se ne probudi, i od djeteta dok ne postane punoljetno.' 'Jeste.' – reče on. 'Pa zašto onda ovu hoćeš kamenovati?' – upita Alija. 'Neću.' – odgovori Omer. 'Onda je pusti.' – reče Alija. I Omer je pusti, izgovarajući tekbire.**"

٤٣٩٣. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنِ الْأَعْمَشِ عَنْ أَبِي ظَبْيَانَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: أُتِيَ عُمَرُ بِمَجْنُونَةٍ قَدْ زَنَتْ فَاسْتَشَارَ فِيهَا أُنَاسًا فَأَمَرَ بِهَا عُمَرُ أَنْ تُرْجَمَ مُرَّ بِهَا عَلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رِضْوَانُ اللَّهِ عَلَيْهِ فَقَالَ: مَا شَأْنُ هَذِهِ قَالُوا مَجْنُونَةُ بَنِي فُلَانٍ زَنَتْ فَأَمَرَ بِهَا عُمَرُ أَنْ تُرْجَمَ قَالَ فَقَالَ: ارْجِعُوا بِهَا ثُمَّ أَتَاهُ فَقَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ الْقَلَمَ قَدْ رُفِعَ عَنْ ثَلَاثَةٍ عَنِ الْمَجْنُونِ حَتَّى يَبْرَأَ وَعَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَيْقِظَ وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَعْقِلَ قَالَ بَلَى قَالَ فَمَا بَالُ هَذِهِ تُرْجَمُ قَالَ لَا شَيْءَ قَالَ فَأَرْسِلْهَا قَالَ فَأَرْسَلَهَا قَالَ فَجَعَلَ يُكَبِّرُ

---

su u ovakvom stanju, one nemaju nikakve odgovornosti ma šta propustile ili uradile.

[383] U nekim predanjima stoji: "**dok ne postane punoljetno**".

4394. ISPRIČAO NAM JE Jusuf b. Musa, kog je obavijestio Veki, prenijevši od El-A'meša – slično prethodnom hadisu, rekavši: **"...dok ne postane punoljetno."** i: **"...od umno poremećene osobe dok ne ozdravi."** i: **"...pa je Omer počeo izgovarati tekbir."**

٤٣٩٤. حَدَّثَنَا يُوسُفُ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنِ الْأَعْمَشِ نَحْوَهُ وَقَالَ أَيْضًا حَتَّى يَعْقِلَ وَقَالَ وَعَنِ الْمَجْنُونِ حَتَّى يُفِيقَ قَالَ فَجَعَلَ عُمَرُ يُكَبِّرُ.

4395. ISPRIČAO NAM JE Ibnus-Serh, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Džerira b. Hazima, on od Sulejmana b. Mehrana, on od Ebu Zabjana, a on od Ibn Abbasa: **"Pored Alije b. Ebu Taliba je provedena..."**, a onda je spomenut hadis poput Osmanovog u kome je Alija upitao Omera: **"Zar se ne sjećaš da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Pero je podignuto od troje: od umno poremećene osobe dok ne ozdravi, od spavača dok se ne probudi, i od djeteta dok ne postane punoljetno." "Istinu si rekao." – reče Omer i pusti je.**[384]

٤٣٩٥. حَدَّثَنَا ابْنُ السَّرْحِ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي جَرِيرُ بْنُ حَازِمٍ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ مِهْرَانَ عَنْ أَبِي ظَبْيَانَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ مُرَّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بِمَعْنَى عُثْمَانَ قَالَ أَوَ مَا تَذْكُرُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ رُفِعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلَاثَةٍ عَنِ الْمَجْنُونِ الْمَغْلُوبِ عَلَى عَقْلِهِ حَتَّى يُفِيقَ وَعَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَيْقِظَ وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَحْتَلِمَ قَالَ صَدَقْتَ قَالَ فَخَلَّى عَنْهَا سَبِيلَهَا.

4396. ISPRIČAO NAM JE Hennad, prenijevši od Ebul-Ahvesa. A obavijestio nas je Osman b. Ebu Šejbe, prenijevši od Džerira, isti smisao, on od Ataa b. es-Saiba, a on od Ebu Zabjana. Hennad kaže: "El-Dženbi je rekao: **'Omeru je dovedena neka žena koja je počinila blud, pa je naredio da je**

٤٣٩٦. حَدَّثَنَا هَنَّادٌ عَنْ أَبِي الْأَحْوَصِ ح. وَحَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ الْمَعْنَى عَنْ عَطَاءِ بْنِ السَّائِبِ عَنْ أَبِي ظَبْيَانَ قَالَ هَنَّادٌ الْجَنْبِيُّ قَالَ: أُتِيَ عُمَرُ بِامْرَأَةٍ قَدْ فَجَرَتْ فَأَمَرَ بِرَجْمِهَا

---

[384] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

kamenuju. Pored nje je naišao Alija i oslobodio je. Omer ču za to i reče: 'Pozovite mi Aliju!' Alija dođe i reče: 'Vladaru pravovjernih, saznao sam da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Pero je podignuto od troje: od djeteta dok ne postane punoljetno, od spavača dok se ne probudi i od umno poremećene osobe dok ne ozdravi, a ova je umnoporemećena, iz te i te porodice. Možda joj je to što je uradila došlo u ludilu.' 'Ne znam.' – reče Omer. 'Ne znam ni ja.' – reče Alija."[385]

فَمَرَّ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَأَخَذَهَا فَخَلَّى سَبِيلَهَا فَأُخْبِرَ عُمَرُ قَالَ ادْعُوا لِي عَلِيًّا فَجَاءَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ لَقَدْ عَلِمْتَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ رُفِعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلَاثَةٍ عَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَبْلُغَ وَعَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَيْقِظَ وَعَنِ الْمَعْتُوهِ حَتَّى يَبْرَأَ وَإِنَّ هَذِهِ مَعْتُوهَةُ بَنِي فُلَانٍ لَعَلَّ الَّذِي أَتَاهَا وَهِيَ فِي بَلَائِهَا قَالَ فَقَالَ: عُمَرُ لَا أَدْرِي فَقَالَ: عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَام وَأَنَا لَا أَدْرِي.

4397. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Vuhejb, prenijevši od Halida, on od Ebud-Duhaa, on od Alije, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Pero je podignuto od trojice: od spavača dok se ne probudi, od djeteta dok ne postane punoljetno i od maloumnog dok ne ozdravi."**

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je Ibn Džurejdž od El-Kasima b. Jezida, on od Alije, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. U njemu je dodao: **'i slaboumnog'**."

٤٣٩٧. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا وُهَيْبٌ عَنْ خَالِدٍ عَنْ أَبِي الضُّحَى عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَام عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ رُفِعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلَاثَةٍ عَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَيْقِظَ وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَحْتَلِمَ وَعَنِ الْمَجْنُونِ حَتَّى يَعْقِلَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ ابْنُ جُرَيْجٍ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ يَزِيدَ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زَادَ فِيهِ وَالْخَرِفِ.

[385] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

17. O robu koji zasluži preciziranu kaznu

١٧. بَاب فِي الْغُلَامِ يُصِيبُ الْحَدَّ

4398. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Abdulmelika b. Umejra, da je Atijje el-Kurejzi kazao: **"Bijah sužanj iz plemena Benu Kurejza. Gledali su, pa su odrasle, koji su imali dlake na stidnim mjestima pogubili, a oni koji nisu bili odrasli oslobođeni su. Ja nisam imao dlaka, pa me je oslobodio."**[386]

٤٣٩٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ أَخْبَرَنَا عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ عُمَيْرٍ حَدَّثَنِي عَطِيَّةُ الْقُرَظِيُّ قال: كُنْتُ مِنْ سَبْيِ بَنِي قُرَيْظَةَ فَكَانُوا يَنْظُرُونَ فَمَنْ أَنْبَتَ الشَّعْرَ قُتِلَ وَمَنْ لَمْ يُنْبِتْ لَمْ يُقْتَلْ فَكُنْتُ فِيمَنْ لَمْ يُنْبِتْ

4399. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Abdulmelika b. Umejra – isti hadis, rekavši: **"Pogledali su mi stidne dijelove tijela i, pošto su vidjeli da mi dlake nisu nikle, ostavili su me sa zarobljenicima."**

٤٣٩٩. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ عُمَيْرٍ بِهَذَا الْحَدِيثِ قَالَ فَكَشَفُوا عَانَتِي فَوَجَدُوهَا لَمْ تَنْبُتْ فَجَعَلُونِي مِنَ السَّبْيِ.

4400. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Ubejdullaha, on od Nafia, **da se Ibn Omer ponudio Vjerovjesniku**

٤٤٠٠. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ قَالَ أَخْبَرَنِي نَافِعٌ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَرَضَهُ يَوْمَ

[386] Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije ubijao zarobljenike. S odraslim zarobljenicima iz plemena Benu Kurejza postupio je na ovakav način zbog toga što su oni sa muslimanima imali sporazum o nenapadanju, koji su prekršili i priključili se idolopoklonicima na Hendeku u borbi protiv muslimana. Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

za borbu na Uhudu kad je imao četrnaest godina, pa mu nije dozvolio, a ponudio mu se za Bitku na Hendeku kad je imao petnaest godina, pa mu je dozvolio."

أُحُدٍ وَهُوَ ابْنُ أَرْبَعَ عَشْرَةَ سَنَةً فَلَمْ يُجِزْهُ وَعَرَضَهُ يَوْمَ الْخَنْدَقِ وَهُوَ ابْنُ خَمْسَ عَشْرَةَ سَنَةً فَأَجَازَهُ

4401. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Ibn Idris, prenijevši od Ubejdullaha b. Omera, on od Nafia, da je Omeru b. Abdulazizu ispričao ovaj hadis, pa je on rekao: **"Uistinu je to granica između malodobnosti i punoljetnosti."**

٤٤٠١. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا ابْنُ إِدْرِيسَ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ نَافِعٌ حَدَّثْتُ بِهَذَا الْحَدِيثِ عُمَرَ بْنَ عَبْدِ الْعَزِيزِ فَقَالَ: إِنَّ هَذَا الْحَدُّ بَيْنَ الصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ.

18. Hoće li se kradljivcu koji ukrade u ratu odsjeći ruka

١٨. بَاب فِي الرَّجُلِ يَسْرِقُ فِي الْغَزْوِ أَيُقْطَعُ

4402. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Hajvea b. Šurejha, on od Ajjaša b. Abbasa el-Kitbanija, on od Šujejma b. Bejtana[387] i Jezida b. Subha el-Esbehija, da je Džunade b. Ebu Umejje kazao: **"Bili smo sa Busrom b. Ertateom[388] na moru. Doveden mu je čovjek po imenu Misdar, a ukrao je kamilu, i reče: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je rekao: 'Ruke se zbog krađe ne odsi-**

٤٤٠٢. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي حَيْوَةُ بْنُ شُرَيْحٍ عَنْ عَيَّاشِ بْنِ عَبَّاسٍ الْقِتْبَانِيِّ عَنْ شُيَيْمِ بْنِ بَيْتَانَ وَيَزِيدَ بْنِ صُبْحٍ الْأَصْبَحِيِّ عَنْ جُنَادَةَ بْنِ أَبِي أُمَيَّةَ قَالَ: كُنَّا مَعَ بُسْرِ بْنِ أَرْطَاةَ فِي الْبَحْرِ فَأُتِيَ بِسَارِقٍ يُقَالُ لَهُ مِصْدَرٌ قَدْ سَرَقَ بُخْتِيَّةً فَقَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: لَا

---

387 Šujejm b. Bejtan el-Kutbani el-Masri je pouzdan ravija. Pripadao je trećoj generaciji.

388 Busr b. Ertate, a kaže se i Ibn Ebu Ertate, pripada mlađoj generaciji ashaba.

jecaju tokom putovanja. Da nije toga, odsjekao bih mu ruku.'"[389]

تُقْطَعُ الْأَيْدِي فِي السَّفَرِ وَلَوْلَا ذَلِكَ لَقَطَعْتُهُ.

19. O odsijecanju ruke onome koji ukrade nešto sa umrle osobe

١٩. بَاب فِي قَطْعِ النَّبَّاشِ

4403. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Ebu Imrana, on od El-Mušeasa b. Tarifa, on od Abdullaha b. Samita, da je Ebu Zerr kazao: **"Allahov Poslanik mi je rekao: 'O Ebu Zerre!' 'Odazivam ti se i pokoravam, Allahov Poslaniče.' – kazao sam, a on me upita: 'Kako ćeš postupiti kada ljudi budu toliko umirali da će mu sopstvena kuća biti mezar?' Rekao sam: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju. Postupit ću onako kako mi odredi Allah i Njegov Poslanik.' Poslanik reče: 'Na tebi je da budeš strpljiv (ili: Budi strpljiv).'"**

٤٤٠٣. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ أَبِي عِمْرَانَ عَنْ الْمُشَعَّثِ بْنِ طَرِيفٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الصَّامِتِ عَنْ أَبِي ذَرٍّ قال: **قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا أَبَا ذَرٍّ قُلْتُ لَبَّيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَسَعْدَيْكَ فَقَالَ: كَيْفَ أَنْتَ إِذَا أَصَابَ النَّاسَ مَوْتٌ يَكُونُ الْبَيْتُ فِيهِ بِالْوَصِيفِ يَعْنِي الْقَبْرَ قُلْتُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ أَوْ مَا خَارَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ قَالَ عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ أَوْ قَالَ تَصْبِرُ**

Ebu Davud kaže: "Hammad b. Ebu Seleme je rekao: 'Osobi koja sa umrlog ukrade nešto odsijeca se ruka, jer je ušao u kuću umrlog.'"

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ حَمَّادُ بْنُ أَبِي سُلَيْمَانَ يُقْطَعُ النَّبَّاشُ لِأَنَّهُ دَخَلَ عَلَى الْمَيِّتِ بَيْتَهُ.

---

[389] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*. U Et-Tirmizijevom predanju umjesto: *tokom putovanja* stoji: *tokom ratovanja*.

20. O kradljivcu koji ukrade više puta

4404. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Abdullah b. Ubejd b. Ukajl el-Hilali, kog je obavijestio njegov djed, prenijevši od Mus'aba b. Sabita b. Abdullaha b. ez-Zubejra, on od Muhammeda b. el-Munkedira, a on od Džabira b. Abdullaha: **"Vjerovjesniku, s.a.v.s., je doveden neki kradljivac, pa je rekao: 'Ubijte ga!' 'Allahov Poslaniče, on je ukrao.' – rekoše prisutni, a on reče: 'Onda mu odsjecite desnu ruku!' Potom mu je doveden i drugi put, a on reče: 'Ubijte ga!' 'Allahov Poslaniče, on je ukrao.' – rekoše prisutni, a on reče: 'Onda mu odsjecite lijevu nogu!', te su mu odsjekli lijevu nogu. Zatim je doveden i treći put, a on reče: 'Ubijte ga!' 'Allahov Poslaniče, on je ukrao.' – rekoše prisutni, a on kaza: 'Onda mu odsjecite lijevu ruku.' Potom je doveden četvrti put, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: 'Ubijte ga!' 'Allahov Poslaniče, on je ukrao.' – kazaše prisutni, a on reče: 'Onda mu odsjecite (desnu nogu)!' Potom je doveden i peti put, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Ubijte ga!', te smo ga**

٢٠. بَاب فِي السَّارِقِ يَسْرِقُ مِرَارًا

٤٤٠٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُبَيْدِ بْنِ عَقِيلٍ الْهِلَالِيُّ حَدَّثَنَا جَدِّي عَنْ مُصْعَبِ بْنِ ثَابِتِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُنْكَدِرِ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: جِيءَ بِسَارِقٍ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: اقْتُلُوهُ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا سَرَقَ فَقَالَ: اقْطَعُوهُ قَالَ فَقُطِعَ ثُمَّ جِيءَ بِهِ الثَّانِيَةَ فَقَالَ: اقْتُلُوهُ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا سَرَقَ فَقَالَ: اقْطَعُوهُ قَالَ فَقُطِعَ ثُمَّ جِيءَ بِهِ الثَّالِثَةَ فَقَالَ: اقْتُلُوهُ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا سَرَقَ فَقَالَ: اقْطَعُوهُ ثُمَّ أُتِيَ بِهِ الرَّابِعَةَ فَقَالَ: اقْتُلُوهُ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا سَرَقَ قَالَ اقْطَعُوهُ فَأُتِيَ بِهِ الْخَامِسَةَ فَقَالَ: اقْتُلُوهُ قَالَ جَابِرٌ فَانْطَلَقْنَا بِهِ فَقَتَلْنَاهُ ثُمَّ اجْتَرَرْنَاهُ فَأَلْقَيْنَاهُ فِي بِئْرٍ وَرَمَيْنَا عَلَيْهِ الْحِجَارَةَ.

odveli i pogubili, a potom ga bacili u jedan zdenac i na njega nabacali kamenja."[390]

21. O vješanju ruke kradljivca o njegov vrat

4405. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio Omer b. Ali, prenijevši od Hadžadža, prenijevši od Mekhula, da je Abdurrahman b. Muhajriz kazao: **"Pitao sam Fedalea b. Ubejda je li vješanje ruke kradljivcu o vrat sunnet, pa je rekao: 'Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., je doveden kradljivac, pa mu je odsječena ruka. Potom je naređeno, pa mu je obješena o vrat.'"**[391]

٢١. بَاب فِي تَعْلِيقِ يَدِ السَّارِقِ فِي عُنُقِهِ

٤٤٠٥. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا عُمَرُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا الْحَجَّاجُ عَنْ مَكْحُولٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ مُحَيْرِيزٍ قال: سَأَلْنَا فَضَالَةَ بْنَ عُبَيْدٍ عَنْ تَعْلِيقِ الْيَدِ فِي الْعُنُقِ لِلسَّارِقِ أَمِنَ السُّنَّةِ هُوَ قَالَ أُتِيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسَارِقٍ فَقُطِعَتْ يَدُهُ ثُمَّ أَمَرَ بِهَا فَعُلِّقَتْ فِي عُنُقِهِ.

---

[390] Et-Tibbi smatra da način na koji su postupili sa spomenutim kradljivcem nije buo uobičajeni način postupanja sa muslimanom. Musliman i kad pogriješi, nad njim se izvrši fiksna kazna, a onda mu se klanja dženaza i ukopa se onako kako dolikuje. Imajući u vidu da dotičnom kradljivcu nije klanjana dženaza i nije ukopan na doličan način to upućuje na činjenicu da je on bio odmetnik od islama. Zato je tako sa njim postupljeno. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

[391] Ibn Hemmam veli: "Preneseno je od Eš-Šafija i Ahmeda b. Hanbela da su smatrali da je sunnet odsječenu ruku kradljivca ili kradljivice okačiti o njihov vrat i to radi pouke ostalima. Istina je da to Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije uvijek činio."

22. O prodaji roba kada ukrade

4406. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Omera b. Ebu Selemea, on od svoga oca, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ako rob nešto ukrade, prodaj ga, pa makar i po nižoj cijeni."**

23. O kamenovanju

4407. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Muhammed b. Sabit el-Mervezi, kog je obavijestio Ali b. el-Husejn, prenijevši od svoga oca, on od Jezida en-Nahvija, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: ***"Kad neka od žena vaših blud počini, zatražite da to protiv njih četverica od vas posvjedoče, pa ako posvjedoče, držite ih u kućama sve dok ih smrt ne umori ili dok im Allah ne nađe neki izlaz.*** (En-Nisa, 15) **Uzvišeni Allah je spomenuo čovjeka nakon žene, a onda ih je spomenuo skupa, rekavši:** ***A ako dvoje to učine, izgrdite ih; pa ako se pokaju i poprave, onda ih na miru ostavite.*** **(En-Nisa, 16) i to je derogirao ajetom o bičevanju, rekavši:** ***Bludnicu i bludnika izbičujte sa stotinu udara biča, svakom od njih.*** **(En-Nur, 2)"**

٢٢. بَاب فِي بَيْعِ الْمَمْلُوكِ إِذَا سَرَقَ

٤٤٠٦. حَدَّثَنَا مُوسَى يَعْنِي ابْنَ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ عُمَرَ بْنِ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا سَرَقَ الْمَمْلُوكُ فَبِعْهُ وَلَوْ بِنَشٍّ.

٢٣. بَاب فِي الرَّجْمِ

٤٤٠٧. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ ثَابِتٍ الْمَرْوَزِيُّ حَدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ يَزِيدَ النَّحْوِيِّ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: ﴿ وَاللَّاتِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّى يَتَوَفَّاهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ﴾ وَذَكَرَ الرَّجُلَ بَعْدَ الْمَرْأَةِ ثُمَّ جَمَعَهُمَا فَقَالَ: ﴿ وَاللَّذَانِ يَأْتِيَانِهَا مِنْكُمْ فَآذُوهُمَا فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا ﴾ فَنَسَخَ ذَلِكَ بِآيَةِ الْجَلْدِ فَقَالَ: ﴿ الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ ﴾

4408. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Muhammed b. Sabit, kog je obavijestio Musa b. Mes'ud, prenijevši od Šibla, on od Ibn Ebu Nedžiha, da je Mudžahid kazao: **"Izlaz (spomenut u ajetu) je precizirana kazna."** Sufjan kaže: **"Izgrdite ih, tj. momka i djevojku, i držite ih u kućama, tj. udate."**[392]

٤٤٠٨. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ ثَابِتٍ حَدَّثَنَا مُوسَى يَعْنِي ابْنَ مَسْعُودٍ عَنْ شِبْلٍ عَنِ ابْنِ أَبِي نَجِيحٍ عَنْ مُجَاهِدٍ قَالَ السَّبِيلُ الْحَدُّ قَالَ سُفْيَانُ ﴿ فَآذُوهُمَا ﴾ الْبِكْرَانِ ﴿ فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ ﴾ الثَّيِّبَاتُ.

4409. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Seida b. Ebu Arubea, on od Katadea, on od El-Hasana, on od Hittana b. Abdullaha er-Rekašija, a on od Ubadea b. Samita, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Uzmite od mene (propis), uzmite od mene (propis). Allah im je našao izlaz: za udatu i oženjenog koji počine blud – stotinu udaraca bičem i kamenovanje, a za momka i djevojku koji učine blud – stotinu udaraca bičem i progon na godinu dana."**

٤٤٠٩. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ قَتَادَةَ عَنِ الْحَسَنِ عَنْ حِطَّانَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الرَّقَاشِيِّ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: خُذُوا عَنِّي خُذُوا عَنِّي قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا الثَّيِّبُ بِالثَّيِّبِ جَلْدُ مِائَةٍ وَرَمْيٌ بِالْحِجَارَةِ وَالْبِكْرُ بِالْبِكْرِ جَلْدُ مِائَةٍ وَنَفْيُ سَنَةٍ

4410. ISPRIČALI SU NAM Vehb b. Bekijje i Muhammed b. es-Sabbah b. Sufjan, kog je obavijestio Hušejm, prenijevši od Mensura, a on od El-Hasana, sa istim senedom i u istom značenju, kao što je prenio Jahja. Njih dvojica su kazali: **"...stotinu udaraca bičem i kamenovanje."**

٤٤١٠. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ وَمُحَمَّدُ بْنُ الصَّبَّاحِ بْنِ سُفْيَانَ قَالَا حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ عَنْ مَنْصُورٍ عَنِ الْحَسَنِ بِإِسْنَادِ يَحْيَى وَمَعْنَاهُ قَالَ جَلْدُ مِائَةٍ وَالرَّجْمُ.

---

[392] Tj. dok Allah ne nađe izlaz neki, tj. dok ne propiše preciziranu kaznu za njih dvoje.

4411. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Avf et-Tai, kog je obavijestio Er-Rebi b. Revh b. Hulejd, prenijevši od Muhammeda b. Halida el-Vehbia, on od El-Fadla b. Delhema, on od El-Hasana, on od Selemea b. el-Muhabbeka, on od Ubadea b. Samita, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., ovaj hadis: **“Ljudi su Ubadeu rekli: ‘Ebu Sabite, objavljeno je o preciziranim kaznama. Da nekog čovjeka zatekneš sa svojom ženom, kako bi postupio?’ On reče: ‘Udarao bih ih mačem, dok ih ne usmrtim. Zar da idem i da sakupljam četiri svjedoka, a on da završi bludničenje!?’ Ljudi se skupiše kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i rekoše: ‘Šta misliš o Ebu Sabitu, koji je to i to rekao?’ Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘Mač je dovoljan svjedok.’, a zatim reče: ‘Ne, ne, plašim se da slično ne postupi iz srdžbe i iz ljubomore.’”**

Ebu Davud kaže: “Početak hadisa je prenio Veki od El-Fadla b. Delhema, on od El-Hasana, on od Kabisea b. Hurejsa, on od Selemea b. el-Muhabbeka, on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., a ovaj sened je od Ibnul-Muhabbekovog hadisa o tome da je neki čovjek počinio blud sa robinjom svoje supruge. El-Fadl b. Delhem nije hafiz; on je bio mesar u Vasitu.”

٤٤١١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَوْفٍ الطَّائِيُّ حَدَّثَنَا الرَّبِيعُ بْنُ رَوْحِ بْنِ خُلَيْدٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ خَالِدٍ يَعْنِي الْوَهْبِيَّ حَدَّثَنَا الْفَضْلُ بْنُ دَلْهَمٍ عَنِ الْحَسَنِ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْمُحَبَّقِ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهَذَا الْحَدِيثِ فَقَالَ: **نَاسٌ لِسَعْدِ بْنِ عُبَادَةَ يَا أَبَا ثَابِتٍ قَدْ نَزَلَتِ الْحُدُودُ لَوْ أَنَّكَ وَجَدْتَ مَعَ امْرَأَتِكَ رَجُلًا كَيْفَ كُنْتَ صَانِعًا قَالَ كُنْتُ ضَارِبَهُمَا بِالسَّيْفِ حَتَّى يَسْكُتَا أَفَأَنَا أَذْهَبُ فَأَجْمَعُ أَرْبَعَةَ شُهَدَاءٍ فَإِلَى ذَلِكَ قَدْ قَضَى الْحَاجَةَ فَانْطَلَقُوا فَاجْتَمَعُوا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَمْ تَرَ إِلَى أَبِي ثَابِتٍ قَالَ كَذَا وَكَذَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: كَفَى بِالسَّيْفِ شَاهِدًا ثُمَّ قَالَ لَا لَا أَخَافُ أَنْ يَتَتَابَعَ فِيهَا السَّكْرَانُ وَالْغَيْرَانُ**

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَى وَكِيعٌ أَوَّلَ هَذَا الْحَدِيثِ عَنِ الْفَضْلِ بْنِ دَلْهَمٍ عَنِ الْحَسَنِ عَنْ قَبِيصَةَ بْنِ حُرَيْثٍ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْمُحَبَّقِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَإِنَّمَا هَذَا إِسْنَادُ حَدِيثِ ابْنِ الْمُحَبَّقِ أَنَّ رَجُلًا وَقَعَ عَلَى جَارِيَةِ امْرَأَتِهِ. قَالَ أَبُو دَاوُد: الْفَضْلُ بْنُ دَلْهَمٍ لَيْسَ بِالْحَافِظِ كَانَ قَصَّابًا بِوَاسِطَ.

4412. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Muhammed en-Nufejli, kog je obavijestio Hušejm, prenijevši od Ez-Zuhrija, on od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbea, a on od Abdullaha b. Abbasa: **"Jednom prilikom je Omer b. el-Hattab održao govor u kome je između ostalog rekao: 'Allah je s istinom poslao Muhammeda i objavio mu Knjigu. Među onim što mu je objavio bio je i ajet o kamenovanju.**[393] **Allahov Poslanik, s.a.v.s., je sprovodio kaznu kamenovanjem, a sprovodili smo je i mi poslije njega. Plašim se da neki, nakon što prođe jedan period, ne kažu: 'Mi u Allahovoj Knjizi ne nalazimo ništa o kamenovanju.', propuštajući tako obavezu koju je Allah objavio, pa da zalutaju.**[394] **Kamenovanje je za oženjenog ili udatu ukoliko počine blud, pa se to dokaže sa svjedocima, začećem ili priznanjem. Tako mi Allaha, da se ne bojim da će ljudi reći da je Omer dodao Allahovoj Knjizi, taj ajet bih upisao u nju."**[395]

٤٤١٢. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ حَدَّثَنَا الزُّهْرِيُّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ عُمَرَ يَعْنِي ابْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَطَبَ فَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ بَعَثَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْحَقِّ وَأَنْزَلَ عَلَيْهِ الْكِتَابَ فَكَانَ فِيمَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةُ الرَّجْمِ فَقَرَأْنَاهَا وَوَعَيْنَاهَا وَرَجَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرَجَمْنَا مِنْ بَعْدِهِ وَإِنِّي خَشِيتُ إِنْ طَالَ بِالنَّاسِ الزَّمَانُ أَنْ يَقُولَ قَائِلٌ مَا نَجِدُ آيَةَ الرَّجْمِ فِي كِتَابِ اللَّهِ فَيَضِلُّوا بِتَرْكِ فَرِيضَةٍ أَنْزَلَهَا اللَّهُ تَعَالَى فَالرَّجْمُ حَقٌّ عَلَى مَنْ زَنَى مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ إِذَا كَانَ مُحْصَنًا إِذَا قَامَتِ الْبَيِّنَةُ أَوْ كَانَ حَمْلٌ أَوِ اعْتِرَافٌ وَايْمُ اللَّهِ لَوْلَا أَنْ يَقُولَ النَّاسُ زَادَ عُمَرُ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لَكَتَبْتُهَا.

---

[393] Postoji više oblika derogacije. Jedan od njih je da bude derogiran tekst ajeta, a da ostane njegov smisao i dalje važeći. Takav je slučaj, kako tvrdi Omer b. Hattab, i sa ajetom o kamenovanju. Njegov tekst je derogiran, ali je propis sadržan u njemu ostao i dalje važeći.

[394] Ono za šta je Omer strahovao i što je kazao obistinilo se. Većina haridžija i mu'tezila negiraju propis o kamenovanju.

[395] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Ibn Madžea.

24. Kamenovanje Maiza b. Malika

4413. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Sulejman el-Enbari, kog je obavijestio Veki, prenijevši od Hišama b. Sa'ada, on od Jezida b. Nuajma b. Hezzala, on od svoga oca: "Maiz b. Malik je bio siroče. Odrastao je u kući moga oca. Počinio je blud sa robinjom iz plemena El-Hajj. Moj mu otac reče: 'Otiđi Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i obavijesti ga o tome što si učinio. Možda da on za tebe od Allaha zatraži oprost.' Time je želio da se ovaj oslobodi grijeha. On je otišao i rekao: 'Allahov Poslaniče, počinio sam blud, pa izvrši nada mnom kaznu prema Allahovoj Knjizi.' Poslanik se od njega okrenuo. Ovaj je ponovio: 'Allahov Poslaniče, počinio sam blud, pa izvrši nada mnom kaznu prema Allahovoj Knjizi!' Poslanik se ponovo okrenuo od njega. On je ponovio: 'Allahov Poslaniče, počinio sam blud, pa izvrši nada mnom kaznu prema Allahovoj Knjizi!' On se opet okrenuo od njega. Kada je to rekao i četvrti put, Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Četiri puta si to rekao, pa sa kim si počinio blud?' 'Sa tom i tom.' – reče on. 'Jesi li sa njom spavao?' – upita ga Vjerovjesnik, s.a.v.s. 'Jesam.' – odgovorio je. 'A jesi li

٢٤. بَاب رَجْمِ مَاعِزِ بْنِ مَالِكٍ

٤٤١٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْأَنْبَارِيُّ حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ هِشَامِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ حَدَّثَنِي يَزِيدُ بْنُ نُعَيْمِ بْنِ هَزَّالٍ عَنْ أَبِيهِ قال: كَانَ مَاعِزُ بْنُ مَالِكٍ يَتِيمًا فِي حِجْرِ أَبِي فَأَصَابَ جَارِيَةً مِنْ الْحَيِّ فَقَالَ لَهُ أَبِي ائْتِ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْبِرْهُ بِمَا صَنَعْتَ لَعَلَّهُ يَسْتَغْفِرُ لَكَ وَإِنَّمَا يُرِيدُ بِذَلِكَ رَجَاءَ أَنْ يَكُونَ لَهُ مَخْرَجًا فَأَتَاهُ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي زَنَيْتُ فَأَقِمْ عَلَيَّ كِتَابَ اللَّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهُ فَعَادَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي زَنَيْتُ فَأَقِمْ عَلَيَّ كِتَابَ اللَّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهُ فَعَادَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي زَنَيْتُ فَأَقِمْ عَلَيَّ كِتَابَ اللَّهِ حَتَّى قَالَهَا أَرْبَعَ مِرَارٍ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّكَ قَدْ قُلْتَهَا أَرْبَعَ مَرَّاتٍ فَبِمَنْ قَالَ بِفُلَانَةٍ فَقَالَ: هَلْ ضَاجَعْتَهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ هَلْ بَاشَرْتَهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ هَلْ جَامَعْتَهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ فَأَمَرَ بِهِ أَنْ يُرْجَمَ فَأُخْرِجَ بِهِ إِلَى الْحَرَّةِ فَلَمَّا رُجِمَ فَوَجَدَ مَسَّ الْحِجَارَةِ جَزِعَ فَخَرَجَ يَشْتَدُّ

sa njom spolno općio?' – upita ga Vjerovjesnik, s.a.v.s. 'Jesam.' – odgovorio je. 'A jesi li je obljubio?' – upita ga Vjerovjesnik, s.a.v.s. 'Jesam.' – odgovorio je on. Čuvši to, Poslanik naredi da se ovaj kamenuje. Izveden je u kamenjar. Kad osjeti udarce kamenja, on poče bježati. Susrete ga Abdullah b. Unejs, koji uza se imaše vilicu od kamile, pa ga udari njome i usmrti. Zatim otiđe Vjerovjesniku, s.a.v.s., i o tome ga obavijesti, a on reče: 'Da ste ga ostavili, možda bi se pokajao, pa bi mu Allah oprostio.'"

فَلَقِيَهُ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أُنَيْسٍ وَقَدْ عَجَزَ أَصْحَابُهُ فَنَزَعَ لَهُ بِوَظِيفِ بَعِيرٍ فَرَمَاهُ بِهِ فَقَتَلَهُ ثُمَّ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ فَقَالَ: هَلَّا تَرَكْتُمُوهُ لَعَلَّهُ أَنْ يَتُوبَ فَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَيْهِ.

4414. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Omer b. Mejsere, kog je obavijestio Jezid b. Zurej, da je Muhammed b. Ishak kazao: "Spomenuo sam Asimu b. Omeru b. Katadeu priču Maiza b. Malika, pa mi je kazao: 'Ispričao mi je Hasan b. Muhammed b. Ali b. Ebu Talib riječi Allahovog Poslanika, s.a.v.s: 'Da ste ga ostavili...', prenijevši ih od nekih ljudi iz plemena Eslem u koje ne sumnjam, iako taj hadis nisam poznavao." Hasan b. Muhammed kaže: "Otišao sam Džabiru b. Abdullahu i rekao: 'Neki ljudi iz plemena Eslem pričaju da im je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kada su mu spomenuli nestrpljenje Maiza b. Malika na udarce kada su ga kamenovali, rekao: 'Da ste ga ostavili...', a ja

٤٤١٤. حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ بْنِ مَيْسَرَةَ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ زُرَيْعٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ قَالَ ذَكَرْتُ لِعَاصِمِ بْنِ عُمَرَ بْنِ قَتَادَةَ قِصَّةَ مَاعِزِ ابْنِ مَالِكٍ فَقَالَ لِي حَدَّثَنِي حَسَنُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ: حَدَّثَنِي ذَلِكَ مِنْ قَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَهَلَّا تَرَكْتُمُوهُ مَنْ شِئْتُمْ مِنْ رِجَالِ أَسْلَمَ مِمَّنْ لَا أَتَّهِمُ قَالَ وَلَمْ أَعْرِفْ هَذَا الْحَدِيثَ قَالَ فَجِئْتُ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ فَقُلْتُ إِنَّ رِجَالًا مِنْ أَسْلَمَ يُحَدِّثُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَهُمْ حِينَ ذَكَرُوا لَهُ جَزَعَ مَاعِزٍ مِنَ الْحِجَارَةِ حِينَ أَصَابَتْهُ

taj hadis ne znam. Rekao je: 'Bratiću moj, ja najbolje poznajem taj hadis, jer sam bio jedan od onih koji su ga kamenovali. Kad smo ga odveli i počeli kamenovati i kad je osjetio bol od udaraca, počeo je vikati: 'Ljudi, vratite me Allahovom Poslaniku, s.a.v.s! Ljudi iz mog naroda su me ubili i prevarili: rekli su mi da me Allahov Poslanik neće ubiti!' Međutim, nismo ga pustili, već smo ga ubili. Kad smo se vratili Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i obavijestili ga o tome, on je rekao: 'Da ste ga ostavili i doveli mi ga da ga još jedanput ispitam, a što se tiče kazne, ona se ne može zanemariti.'"[396]

Hasan b. Muhammed kaže: "Tako sam saznao oblik hadisa."

أَلَّا تَرَكْتُمُوهُ وَمَا أَعْرِفُ الْحَدِيثَ قَالَ يَا ابْنَ أَخِي أَنَا أَعْلَمُ النَّاسِ بِهَذَا الْحَدِيثِ كُنْتُ فِيمَنْ رَجَمَ الرَّجُلَ إِنَّا لَمَّا خَرَجْنَا بِهِ فَرَجَمْنَاهُ فَوَجَدَ مَسَّ الْحِجَارَةِ صَرَخَ بِنَا يَا قَوْمِ رُدُّونِي إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِنَّ قَوْمِي قَتَلُونِي وَغَرُّونِي مِنْ نَفْسِي وَأَخْبَرُونِي أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَيْرُ قَاتِلِي فَلَمْ نَنْزِعْ عَنْهُ حَتَّى قَتَلْنَاهُ فَلَمَّا رَجَعْنَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَخْبَرْنَاهُ قَالَ فَهَلَّا تَرَكْتُمُوهُ وَجِئْتُمُونِي بِهِ لِيَسْتَثْبِتَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْهُ فَأَمَّا لِتَرْكِ حَدٍّ فَلَا قَالَ فَعَرَفْتُ وَجْهَ الْحَدِيثِ.

4415. ISPRIČAO NAM JE Ebu Kamil, kog je obavijestio Jezid b. Zurej, prenijevši od Halida el-Hazzaija, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: "Maiz b. Malik je otišao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekao mu da je počinio blud, a on se od njega okrenuo. To je ponovio nekoliko puta, a on se (svaki put) od njega okretao. Potom je upitao njegove sunarodnjake: 'Je li on lud?' 'Nije lud.' – odgovorili su mu. On ga nakon toga upita: 'Jesi li to učinio sa njom?'

٤٤١٥. حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ زُرَيْعٍ حَدَّثَنَا خَالِدٌ يَعْنِي الْحَذَّاءَ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ مَاعِزَ بْنَ مَالِكٍ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: إِنَّهُ زَنَى فَأَعْرَضَ عَنْهُ فَأَعَادَ عَلَيْهِ مِرَارًا فَأَعْرَضَ عَنْهُ فَسَأَلَ قَوْمَهُ أَمَجْنُونٌ هُوَ قَالُوا لَيْسَ بِهِ بَأْسٌ قَالَ

[396] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

'Jesam.' – odgovorio je, a Poslanik naredi da se kamenuje. Odveden je i kamenovan, i Poslanik mu nije klanjao dženazu."[397]

4416. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Simaka, da je Džabir b. Semure kazao: "Vidio sam Maiza b. Malika kada je doveden Vjerovjesniku, s.a.v.s. Bijaše onizak i mišićav, na sebi nije imao ogrtača. Posvjedočio je za sebe četiri puta da je počinio blud. Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga je upitao: 'Možda si je samo poljubio?' 'Ne, nisam, nego sam počinio blud.' Poslanik je naredio ga je kamenuju, a onda je održao govor, rekavši: 'Kad god odemo u borbu na Allahovom putu, ostane neko pa mekeće poput jarca koji prevari neku od njih za neznatnu količinu mlijeka. Allah mi je omogućio da svakog koji nešto nečasno uradi kaznim preciziranom kaznom.'"

4417. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna, prenijevši od Muhammeda b. Džafera, on od Šu'bea, a on od Simaka, on od Džabira b. Semurea, ovaj hadis, ali je prvi potpuniji, rekavši: "Vratio ga je dva puta." Simak kaže:

أَفَعَلْتَ بِهَا قَالَ نَعَمْ فَأَمَرَ بِهِ أَنْ يُرْجَمَ فَانْطُلِقَ بِهِ فَرُجِمَ وَلَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ.

٤٤١٦. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ سِمَاكٍ عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ: رَأَيْتُ مَاعِزَ بْنَ مَالِكٍ حِينَ جِيءَ بِهِ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا قَصِيرًا أَعْضَلَ لَيْسَ عَلَيْهِ رِدَاءٌ فَشَهِدَ عَلَى نَفْسِهِ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ أَنَّهُ قَدْ زَنَى فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَلَعَلَّكَ قَبَّلْتَهَا قَالَ لَا وَاللَّهِ إِنَّهُ قَدْ زَنَى الْآخِرُ قَالَ فَرَجَمَهُ ثُمَّ خَطَبَ فَقَالَ: أَلَا كُلَّمَا نَفَرْنَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ خَلَفَ أَحَدُهُمْ لَهُ نَبِيبٌ كَنَبِيبِ التَّيْسِ يَمْنَحُ إِحْدَاهُنَّ الْكُثْبَةَ أَمَا إِنَّ اللَّهَ إِنْ يُمَكِّنِّي مِنْ أَحَدٍ مِنْهُمْ إِلَّا نَكَّلْتُهُ عَنْهُنَّ

٤٤١٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ شُعْبَةَ عَنْ سِمَاكٍ قَالَ سَمِعْتُ جَابِرَ بْنَ سَمُرَةَ بِهَذَا الْحَدِيثِ وَالْأَوَّلُ أَتَمُّ قَالَ فَرَدَّهُ مَرَّتَيْنِ قَالَ سِمَاكٌ فَحَدَّثْتُ

[397] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu* kao mursel-hadis.

"Ispričao sam to Seidu b. Džubejru, pa je rekao: **'Vratio ga je četiri puta.'"**

بِهِ سَعِيدَ بْنَ جُبَيْرٍ فَقَالَ: إِنَّهُ رَدَّهُ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ

4418. ISPRIČAO NAM JE Abdulganijje b. Ebu Akil el-Misri, kog je obavijestio Halid b. Abdurrahman, da je Šu'be rekao: **"Pitao sam Simaka za značenje riječi *el-kusbe*, pa je rekao da ona označava malu količinu mlijeka."**

٤٤١٨. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْغَنِيِّ بْنُ أَبِي عَقِيلٍ الْمِصْرِيُّ حَدَّثَنَا خَالِدٌ يَعْنِي ابْنَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ قَالَ شُعْبَةُ فَسَأَلْتُ سِمَاكًا عَنِ الْكُثْبَةِ فَقَالَ: اللَّبَنُ الْقَلِيلُ.

4419. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Simaka b. Harba, on od Seida b. Džubejra, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao Maizu b. Maliku: **"Je li istina ono što sam čuo o tebi?" "A šta si to čuo?" – upita on. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: "Čuo sam da si počinio blud sa robinjom toga i toga." "Jeste." – reče on. "Posvjedočio je o sebi četiri puta, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredio te je kamenovan."**[398]

٤٤١٩. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ سِمَاكِ بْنِ حَرْبٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لِمَاعِزِ بْنِ مَالِكٍ أَحَقٌّ مَا بَلَغَنِي عَنْكَ قَالَ وَمَا بَلَغَكَ عَنِّي قَالَ بَلَغَنِي عَنْكَ أَنَّكَ وَقَعْتَ عَلَى جَارِيَةِ بَنِي فُلَانٍ قَالَ نَعَمْ فَشَهِدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ فَأَمَرَ بِهِ فَرُجِمَ.

4420. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Ali, kog je obavijestio Ebu Ahmed, prenijevši od Israila, on od Simaka b. Harba, on od Seida b. Džubejra, a on od Ibn Abbasa: **"Maiz b. Malik je došao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i dva puta priznao da je počinio blud, pa ga je Poslanik udaljio. Potom je ponovo došao**

٤٤٢٠. حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَلِيٍّ أَخْبَرَنَا أَبُو أَحْمَدَ أَخْبَرَنَا إِسْرَائِيلُ عَنْ سِمَاكِ بْنِ حَرْبٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: جَاءَ مَاعِزُ بْنُ مَالِكٍ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاعْتَرَفَ بِالزِّنَا مَرَّتَيْنِ

---

398 Bilježi ga i Muslim u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

i još dva puta priznao da je počinio blud. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Svjedočiš protiv sebe četiri puta, odvedite ga i kamenujte ga.'"

فَطَرَدَهُ ثُمَّ جَاءَ فَاعْتَرَفَ بِالزِّنَا مَرَّتَيْنِ فَقَالَ: شَهِدْتَ عَلَى نَفْسِكَ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ اذْهَبُوا بِهِ فَارْجُمُوهُ.

4421. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od Ja'laa, on od Ikrimea, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. A obavijestili su nas i Zuhejr b. Harb i Ukbe b. Mukrem, prenijevši od Vehba b. Džerira, on od svoga oca, on od Ja'laa b. Hakima, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: "Vjerovjesnik, s.a.v.s., je rekao Maizu b. Maliku: 'Možda si je (samo) poljubio, ili rukom opipao, ili gledao?' 'Ne.' – odgovorio je. 'Jesi li sa njom imao spolni odnos?' – upita Vjerovjesnik, s.a.v.s. 'Jesam.' – odgovorio je. Tada je Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredio da se Maiz kamenuje."[399]

Musa nije spomenuo: "od Ibn Abbasa", i ovo je Vehbov tekst.

٤٤٢١. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ حَدَّثَنِي يَعْلَى عَنْ عِكْرِمَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ح حَدَّثَنَا زُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ وَعُقْبَةُ بْنُ مُكْرَمٍ قَالَا حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ جَرِيرٍ حَدَّثَنَا أَبِي قَالَ سَمِعْتُ يَعْلَى يَعْنِي ابْنَ حَكِيمٍ يُحَدِّثُ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِمَاعِزِ بْنِ مَالِكٍ لَعَلَّكَ قَبَّلْتَ أَوْ غَمَزْتَ أَوْ نَظَرْتَ قَالَ لَا قَالَ أَفَنِكْتَهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ فَعِنْدَ ذَلِكَ أَمَرَ بِرَجْمِهِ وَلَمْ يَذْكُرْ مُوسَى عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ وَهَذَا لَفْظُ وَهْبٍ.

4422. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ibn Džurejdža, koga je obavijestio Ebuz-Zubejr, a njega Abdurrahman b. es-Samit, Ebu Hurejreov amidžić, da je Ebu Hurejre kazao: "El-Eslemi je došao Allahovom Vjerovjesniku, s.a.v.s., i posvjedočio

٤٤٢٢. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ قَالَ أَخْبَرَنِي أَبُو الزُّبَيْرِ أَنَّ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ الصَّامِتِ ابْنَ عَمِّ أَبِي هُرَيْرَةَ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا هُرَيْرَةَ يَقُولُ جَاءَ الْأَسْلَمِيُّ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَشَهِدَ عَلَى

[399] Bilježe ga i El-Buhari, u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

protiv sebe četiri puta da je počinio blud. Svaki put kad bi to rekao, Vjerovjesnik, s.a.v.s., se od njega okrenuo. Potom mu se kod petog puta okrenuo i upitao ga: 'Jesi li sa njom imao spolni odnos?' 'Jesam.' – odgovorio je. 'Tvoj ud je ušao u njen spolni organ?' 'Da.' – odgovorio je, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., upita: 'Kao što štapić za surmu nestane u surmedanu, i kao što uže sa kofom nestane u bunaru?' 'Da.' – odgovorio je, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., ga upita: 'A znaš li ti šta je to blud?' 'Znam! Uradio sam sa tom ženom na nedozvoljen način ono što čovjek na dozvoljen način radi sa vlastitom ženom.' 'Šta želiš tim riječima kazati?' – upita ga Vjerovjesnik, s.a.v.s. 'Želim da me očistiš.' – odgovorio je. Poslanik je naredio te je ovaj kamenovan. Nakon toga Vjerovjesnik, s.a.v.s., ču razgovor dvojice ashaba. Jedan od njih reče: 'Pogledaj ovoga, Allah mu je sakrio sramotu, ali mu njegov porok nije dao mira sve dok kao pseto nije kamenovan.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., na to nije reagirao. Nakon izvjesnog vremena je prošao pored leša uginulog magarca, koji je od nadutosti digao noge, i upitao: 'Gdje su taj i taj?' 'Evo nas, Allahov Poslaniče.' – povikaše njih dvojica, a on reče: 'Siđite (sa svojih jahalica)

نَفْسِهِ أَنَّهُ أَصَابَ امْرَأَةً حَرَامًا أَرْبَعَ مَرَّاتٍ كُلُّ ذَلِكَ يُعْرِضُ عَنْهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَقْبَلَ فِي الْخَامِسَةِ فَقَالَ: أَنِكْتَهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ حَتَّى غَابَ ذَلِكَ مِنْكَ فِي ذَلِكَ مِنْهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ كَمَا يَغِيبُ الْمِرْوَدُ فِي الْمُكْحُلَةِ وَالرِّشَاءُ فِي الْبِئْرِ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَهَلْ تَدْرِي مَا الزِّنَا قَالَ نَعَمْ أَتَيْتُ مِنْهَا حَرَامًا مَا يَأْتِي الرَّجُلُ مِنَ امْرَأَتِهِ حَلَالًا قَالَ فَمَا تُرِيدُ بِهَذَا الْقَوْلِ قَالَ أُرِيدُ أَنْ تُطَهِّرَنِي فَأَمَرَ بِهِ فَرُجِمَ فَسَمِعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلَيْنِ مِنْ أَصْحَابِهِ يَقُولُ أَحَدُهُمَا لِصَاحِبِهِ انْظُرْ إِلَى هَذَا الَّذِي سَتَرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فَلَمْ تَدَعْهُ نَفْسُهُ حَتَّى رُجِمَ رَجْمَ الْكَلْبِ فَسَكَتَ عَنْهُمَا ثُمَّ سَارَ سَاعَةً حَتَّى مَرَّ بِجِيفَةِ حِمَارٍ شَائِلٍ بِرِجْلِهِ فَقَالَ: أَيْنَ فُلَانٌ وَفُلَانٌ فَقَالَا نَحْنُ ذَانِ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ انْزِلَا فَكُلَا مِنْ جِيفَةِ هَذَا الْحِمَارِ فَقَالَا يَا نَبِيَّ اللَّهِ مَنْ يَأْكُلُ مِنْ هَذَا قَالَ فَمَا نِلْتُمَا مِنْ عِرْضِ أَخِيكُمَا آنِفًا أَشَدُّ مِنْ أَكْلٍ مِنْهُ وَالَّذِي

i jedite mrtvo tijelo ovog magarca.’ ‘Vjerovjesniče, ko ovo može jesti?’ – rekoše, a on reče: ‘Ono što ste maloprije uradili, kaljajući čast svoga brata, odvratnije je od toga. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, on sada roni u džennetskim rijekama.’”[400]

نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّهُ الْآنَ لَفِي أَنْهَارِ الْجَنَّةِ يَنْقَمِسُ فِيهَا

4423. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Ebu Asim, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Ebuz-Zubejra, ovaj od Ebu Hurejreovog amidžića, a on od Ebu Hurejrea, slično prethodnom hadisu, dodavši: “Razišli su se u prenošenju tog hadisa. Neki su kazali: **‘Naredio je, te je vezan za drvo i kamenovan.’**, a neki su kazali: **‘Postavili su ga da stoji i kamenovali ga.’”**

٤٤٢٣. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا أَبُو عَاصِمٍ حَدَّثَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ قَالَ أَخْبَرَنِي أَبُو الزُّبَيْرِ عَنِ ابْنِ عَمِّ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ بِنَحْوِهِ زَادَ وَاخْتَلَفُوا عَلَيَّ فَقَالَ بَعْضُهُمْ رُبِطَ إِلَى شَجَرَةٍ وَقَالَ بَعْضُهُمْ وُقِفَ.

4424. ISPRIČALI SU NAM Muhammed b. el-Mutevekkil el-Askalani i Hasan b. Ali, njih je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma’mera, on od Ez-Zuhrija, on od Ebu Selemea, a on od Džabira b. Abdullaha: **“Neki čovjek iz plemena Eslem je došao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i priznao da je počinio blud, pa se Poslanik okrenuo od njega. Potom ponovo priznade, a Poslanik se opet okrenu od njega, i**

٤٤٢٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُتَوَكِّلِ الْعَسْقَلَانِيُّ وَالْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ قَالَا حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ رَجُلًا مِنْ أَسْلَمَ جَاءَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاعْتَرَفَ بِالزِّنَا فَأَعْرَضَ عَنْهُ ثُمَّ اعْتَرَفَ فَأَعْرَضَ عَنْهُ حَتَّى شَهِدَ عَلَى نَفْسِهِ أَرْبَعَ

[400] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

sve tako dok nije četiri puta protiv sebe posvjedočio. (Nakon četvrtog iskaza) Vjerovjesnik, s.a.v.s., ga upita: 'Jesi li ti lud?' 'Nisam.' – odgovori on. 'A jesi li oženjen?' – ponovo ga upita. 'Jesam.' – odgovori on. (Čuvši to) Poslanik naredi da ga na musalli kamenuju. Pošto ga pogodiše (prve) kamenice, on pobježe. Međutim, sustigli su ga i kamenovali sve dok nije izdahnuo. Vjerovjesnik, s.a.v.s., o njemu kaza sve najbolje, ali mu nije klanjao dženazu."[401]

شَهَادَاتٍ فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبِكَ جُنُونٌ قَالَ لَا قَالَ أُحْصِنْتَ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَأَمَرَ بِهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرُجِمَ فِي الْمُصَلَّى فَلَمَّا أَذْلَقَتْهُ الْحِجَارَةُ فَرَّ فَأُدْرِكَ فَرُجِمَ حَتَّى مَاتَ فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْرًا وَلَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ.

4425. ISPRIČAO NAM JE Ebu Kamil, kog je obavijestio Jezid b. Zurej. A obavijestio nas je i Ahmed b. Meni, prenijevši od Jahjaa b. Zekerijjaa, i ovo je njegov tekst, on od Davuda, on od Ebu Nadrea, da je Ebu Seid kazao: "Pošto je Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredio da se kamenuje Maiz b. Malik, odveli smo ga u El-Bekiu. Tako mi Allaha, nismo ga ni vezali niti smo mu rov iskopali, nego je sam ispred nas stao. Ebu Kamil kaže da je Ebu Seid rekao: 'Gađali smo ga kostima, tvrdom glinom i koma-

٤٤٢٥. حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا يَزِيدُ يَعْنِي ابْنَ زُرَيْعٍ ح. وحَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مَنِيعٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ زَكَرِيَّا وَهَذَا لَفْظُهُ عَنْ دَاوُدَ عَنْ أَبِي نَضْرَةَ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ: لَمَّا أَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرَجْمِ مَاعِزِ بْنِ مَالِكٍ خَرَجْنَا بِهِ إِلَى الْبَقِيعِ فَوَاللَّهِ مَا أَوْثَقْنَاهُ وَلَا حَفَرْنَا لَهُ وَلَكِنَّهُ قَامَ لَنَا قَالَ أَبُو كَامِلٍ قَالَ فَرَمَيْنَاهُ بِالْعِظَامِ وَالْمَدَرِ وَالْخَزَفِ

[401] U Buharijevom predanju preko Mahmuda b. Gajlana od Abdurrezzaka stoji: "...**i klanjao mu je dženazu.**" Nakon što je zabilježio ovaj hadis u *Sahihu*, Buharija je kazao: "Junus i Ibn Džurejdž, koji su ovaj hadis prenijeli od Ez-Zuhrija nisu kazali: '...**i klanjao mu je dženazu.**'"

dima posuđa od gline. Počeo je bježati. Tjerali smo ga do kamenjara. Tad stade ispred nas i mi ga gađasmo velikim kamenjem dok ne izdahnu. Vjerovjesnik, s.a.v.s., za njega nije tražio oprost, niti ga je grdio.'"[402]

فَاشْتَدَّ وَاشْتَدَدْنَا خَلْفَهُ حَتَّى أَتَى عَرْضَ الْحَرَّةِ فَانْتَصَبَ لَنَا فَرَمَيْنَاهُ بِجَلَامِيدِ الْحَرَّةِ حَتَّى سَكَتَ قَالَ فَمَا اسْتَغْفَرَ لَهُ وَلَا سَبَّهُ

4426. ISPRIČAO NAM JE Muemmel b. Hišam, kog je obavijestio Ismail, prenijevši od El-Džurejrijja, a on od Ebu Nadrea: **"Neki čovjek je došao Vjerovjesniku, s.a.v.s..."**, onda je spomenuo slično prethodnom hadisu, ali ne u potpunosti. Rekao je: **'Neki su ga počeli grditi, ali im je Vjerovjesnik, s.a.v.s., to zabranio. Neki su počeli za njega tražiti oprost, pa je i to zabranio. On je počinio grijeh i Allahu će polagati račun zbog toga.'"**

٤٤٢٦. حَدَّثَنَا مُؤَمَّلُ بْنُ هِشَامٍ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ عَنِ الْجُرَيْرِيِّ عَنْ أَبِي نَضْرَةَ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْوَهُ وَلَيْسَ بِتَمَامِهِ قَالَ ذَهَبُوا يَسُبُّونَهُ فَنَهَاهُمْ قَالَ ذَهَبُوا يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ فَنَهَاهُمْ قَالَ هُوَ رَجُلٌ أَصَابَ ذَنْبًا حَسِيبُهُ اللَّهُ.

4427. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ebu Bekr b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Jahja b. Ja'la b. el-Haris, prenijevši od svog oca, on od Gajlana, on od Alkamea b. Merseda, on od Ibn Burejdea, a on od svoga oca: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je tražio od Maiza da hukne prema njemu."**[403]

٤٤٢٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي بَكْرِ بْنِ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ يَعْلَى بْنِ الْحَارِثِ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ غَيْلَانَ عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ مَرْثَدٍ عَنِ ابْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَنْكَهَ مَاعِزًا.

---

[402] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

[403] Allahov Poslanik, s.a.v.s., je tražio od Maiza b. Malika da prema njemu hukne, da na osnovu zadaha iz njegovih usta vidi da li je pijan,

4428. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Ishak el-Ehvazi, kog je obavijestio Ebu Ahmed, prenijevši od Beširа b. Muhadžira, on od Abdullaha b. Burejdea, on od svoga oca, koji je kazao: **"Mi, ashabi Allahovog Poslanika, s.a.v.s., govorili smo da su se Gamidija i Maiz b. Malik (nakon prvog priznanja) vratili u svoje boravište (odustavši tako od daljih priznanja) ili se nisu vratili u svoje boravište (ali su odustali od daljih priznanja). Vjerovjesnik, s.a.v.s., od njih ne bi tražio da nastave sa priznanjima, niti bi ih kamenovao dok ne bi četiri puta priznali da su počinili blud."**[404]

٤٤٢٨. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِسْحَقَ الْأَهْوَازِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو أَحْمَدَ حَدَّثَنَا بُشَيْرُ بْنُ الْمُهَاجِرِ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: كُنَّا أَصْحَابَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَتَحَدَّثُ أَنَّ الْغَامِدِيَّةَ وَمَاعِزَ بْنَ مَالِكٍ لَوْ رَجَعَا بَعْدَ اعْتِرَافِهِمَا أَوْ قَالَ لَوْ لَمْ يَرْجِعَا بَعْدَ اعْتِرَافِهِمَا لَمْ يَطْلُبْهُمَا وَإِنَّمَا رَجَمَهُمَا عِنْدَ الرَّابِعَةِ.

4429. ISPRIČALI SU NAM Abde b. Abdullah i Muhammed b. Davud b. Subejh, njih je obavijestio Abde, a njega Haremi b. Hafs, prenijevši od Muhammeda b. Abdullaha b. Ulasea, on od Abdulaziza b. Omera b. Abdulaziza, ovaj od Halida b. el-Ledžladža, kog je obavijestio njegov otac El-Ledžladž, koji je radio na pijaci: **"Dok je sjedio, prošla je neka žena noseći u naručju dijete. Ljudi pohitaše za njom, a ja pohitah za ljudima dok ne stigoh Vjerovjesnika, s.a.v.s., koji je pita: 'Ko**

٤٤٢٩. حَدَّثَنَا عَبْدَةُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ وَمُحَمَّدُ بْنُ دَاوُدَ بْنِ صَبِيحٍ قَالَ عَبْدَةُ أَخْبَرَنَا حَرَمِيُّ بْنُ حَفْصٍ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُلَاثَةَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ عُمَرَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ أَنَّ خَالِدَ بْنَ اللَّجْلَاجِ حَدَّثَهُ أَنَّ اللَّجْلَاجَ أَبَاهُ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ كَانَ قَاعِدًا يَعْتَمِلُ فِي السُّوقِ فَمَرَّتِ امْرَأَةٌ تَحْمِلُ صَبِيًّا فَثَارَ النَّاسُ مَعَهَا وَثُرْتُ فِيمَنْ ثَارَ فَانْتَهَيْتُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ يَقُولُ مَنْ أَبُو

---

te da nije nesvjesno četiri puta priznao da je počinio blud znajući da ga čeka kamenovanje.

[404] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

je otac ovoga što nosiš?' Šutjela je, a neki mladić iza nje reče: 'Ja sam mu otac, Allahov Poslaniče!' Vjerovjesnik, s.a.v.s., se okrenu prema njoj i upita: 'Ko je otac ovoga što nosiš?' Mladić reče: 'Ja sam mu otac, Allahov Poslaniče.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., neke ljude oko njega upita za njega, a oni rekoše: 'Mi o njemu znamo samo dobro.' Vjerovjesnik, ga upita: 'A jesi li oženjen?' 'Jesam.' – odgovorio je. Allahov Poslanik, s.a.v.s., tad naredi da se kamenuje. Poveli smo ga, iskopali rov i gađali ga kamenicama dok nije izdahnuo. Tada dođe neki čovjek i poče pitati za kamenovanog. Pošli smo sa njim Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekli: 'Ovaj čovjek je došao i raspituje se o onome što je počinio blud.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., kaza: 'On kod Uzvišenog Allaha ima ugodniji miris od miska.' To je bio njegov otac. Došao je da pomogne oko njegovog kupanja, umotavanja u ćefine i ukopa." Ne znam je li spomenuo klanjanje dženaze ili nije.[405]

Ovo je Abdeov hadis i on je potpuniji.

4430. ISPRIČAO NAM JE Hišam b. Ammar, kog je obavijestio Sadeka b.

هَذَا مَعَكِ فَسَكَتَتْ فَقَالَ: شَابٌّ حَذْوَهَا أَنَا أَبُوهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَأَقْبَلَ عَلَيْهَا فَقَالَ: مَنْ أَبُو هَذَا مَعَكِ قَالَ الْفَتَى أَنَا أَبُوهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَنَظَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى بَعْضِ مَنْ حَوْلَهُ يَسْأَلُهُمْ عَنْهُ فَقَالُوا مَا عَلِمْنَا إِلَّا خَيْرًا فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْصَنْتَ قَالَ نَعَمْ فَأَمَرَ بِهِ فَرُجِمَ قَالَ فَخَرَجْنَا بِهِ فَحَفَرْنَا لَهُ حَتَّى أَمْكَنَّا ثُمَّ رَمَيْنَاهُ بِالْحِجَارَةِ حَتَّى هَدَأَ فَجَاءَ رَجُلٌ يَسْأَلُ عَنِ الْمَرْجُومِ فَانْطَلَقْنَا بِهِ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْنَا هَذَا جَاءَ يَسْأَلُ عَنِ الْخَبِيثِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَهُوَ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ فَإِذَا هُوَ أَبُوهُ فَأَعَنَّاهُ عَلَى غُسْلِهِ وَتَكْفِينِهِ وَدَفْنِهِ وَمَا أَدْرِي قَالَ وَالصَّلَاةِ عَلَيْهِ أَمْ لَا

وَهَذَا حَدِيثُ عَبْدَةَ وَهُوَ أَتَمُّ

٤٤٣٠. حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ عَمَّارٍ حَدَّثَنَا صَدَقَةُ بْنُ خَالِدٍ ح وحَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَاصِمٍ الْأَنْطَاكِيُّ

---

[405] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

Halid. A obavijestio nas je i Nasr b. Asim el-Entaki, prenijevši od El-Velida. Sve ih je obavijestio Muhammed – Hišam kaže: Muhammed b. Abdullah eš-Šuajisi – prenijevši od Meslemea b. Abdullaha el-Džuhenija, on od Halida b. el-Ledžladža, on od svoga oca, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – dio ovoga hadisa.

حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ جَمِيعًا قَالَا حَدَّثَنَا مُحَمَّدٌ وَقَالَ هِشَامٌ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الشُّعَيْثِيُّ عَنْ مَسْلَمَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْجُهَنِيِّ عَنْ خَالِدِ بْنِ اللَّجْلَاجِ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِبَعْضِ هَذَا الْحَدِيثِ.

4431. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Talk b. Gannam, prenijevši od Abdusselama b. Hafsa, on od Ebu Hazima, ovaj od Sehla b. Sa'da, **da je Vjerovjesniku, s.a.v.s., došao neki čovjek i potvrdio mu da je počinio blud sa ženom čije je ime spomenuo. Allahov Poslanik, s.a.v.s., posla po ženu. Kad je došla, on je upita o tome, ali ona ne priznade da je počinila blud i Vjerovjesnik, s.a.v.s., njega izbičeva, a nju pusti.**

٤٤٣١. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا طَلْقُ بْنُ غَنَّامٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ السَّلَامِ بْنُ حَفْصٍ حَدَّثَنَا أَبُو حَازِمٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ رَجُلًا أَتَاهُ فَأَقَرَّ عِنْدَهُ أَنَّهُ زَنَى بِامْرَأَةٍ سَمَّاهَا لَهُ فَبَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى الْمَرْأَةِ فَسَأَلَهَا عَنْ ذَلِكَ فَأَنْكَرَتْ أَنْ تَكُونَ زَنَتْ فَجَلَدَهُ الْحَدَّ وَتَرَكَهَا.

4432. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid. A obavijestio nas je i Ibnus-Serh, prenijevši od Abdullaha b. Vehba, on od Ibn Džurejdža, on od Ebuz-Zubejra, a on od Džabira: **"Neki čovjek je počinio blud sa nekom ženom i Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga je izbičevao. Potom ga je obavijestio da je oženjen i on je naredio da se kamenuje."**

٤٤٣٢. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ قَالَ حَدَّثَنَا ح وحَدَّثَنَا ابْنُ السَّرْحِ الْمَعْنَى قَالَ أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ وَهْبٍ عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ أَنَّ رَجُلًا زَنَى بِامْرَأَةٍ فَأَمَرَ بِهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَجُلِدَ الْحَدَّ ثُمَّ أُخْبِرَ أَنَّهُ مُحْصَنٌ فَأَمَرَ بِهِ فَرُجِمَ

Ebu Davud kaže: "Ovaj hadis je prenio Muhammed b. Bekr el-Bursani od Ibn Džurejdža kao mevkuf-hadis čiji sened doseže samo do Džabira. A prenio ga je i Ebu Asim od Ibn Džurejdža, slično Ibn Vehbovom hadisu, a nije spomenuo Vjerovjesnika, s.a.v.s. On je rekao: **'Neki čovjek je počinio blud, a nije se znalo da li je oženjen, te je samo izbičevan. Pošto se doznalo da je oženjen, kamenovan je.'**"

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَى هَذَا الْحَدِيثَ مُحَمَّدُ بْنُ بَكْرٍ الْبُرْسَانِيُّ عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ مَوْقُوفًا عَلَى جَابِرٍ وَرَوَاهُ أَبُو عَاصِمٍ عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ بِنَحْوِ ابْنِ وَهْبٍ لَمْ يَذْكُرِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ رَجُلًا زَنَى فَلَمْ يُعْلَمْ بِإِحْصَانِهِ فَجُلِدَ ثُمَّ عُلِمَ بِإِحْصَانِهِ فَرُجِمَ.

4433. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Abdurrahim Ebu Jahja el-Bezzaz, kog je obavijestio Ebu Asim, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Ebuz-Zubejra, a on od Džabira: **"Neki čovjek je počinio blud sa nekom ženom, a nije se znalo da je oženjen, pa je samo izbičevan. Potom se saznalo da je oženjen, te je kamenovan."**

٤٤٣٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحِيمِ أَبُو يَحْيَى الْبَزَّازُ أَخْبَرَنَا أَبُو عَاصِمٍ عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ أَنَّ رَجُلًا زَنَى بِامْرَأَةٍ فَلَمْ يَعْلَمْ بِإِحْصَانِهِ فَجُلِدَ ثُمَّ عَلِمَ بِإِحْصَانِهِ فَرُجِمَ.

25. O ženi iz plemena Džuhejne za koju je Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredio da se kamenuje

٢٥. بَاب الْمَرْأَةِ الَّتِي أَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرَجْمِهَا مِنْ جُهَيْنَةَ

4434. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Ibrahim, kog su obavijestili Hišam ed-Destevai i Eban b. Jezid, prenijevši od Jahjaa, on od Ebu Kilabea, on od Ebu Muhelleba, a on od Imrana b. Husajna: **"Neka žena** (u Ebanovom hadisu je rekao: **iz plemena Džuhejne) je došla kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., i rekla da je**

٤٤٣٤. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ أَنَّ هِشَامًا الدَّسْتُوَائِيَّ وَأَبَانَ ابْنَ يَزِيدَ حَدَّثَاهُمُ الْمَعْنَى عَنْ يَحْيَى عَنْ أَبِي قِلَابَةَ عَنْ أَبِي الْمُهَلَّبِ عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ أَنَّ امْرَأَةً قَالَ فِي حَدِيثِ أَبَانَ مِنْ جُهَيْنَةَ أَتَتِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

فَقَالَتْ إِنَّهَا زَنَتْ وَهِيَ حُبْلَى فَدَعَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلِيًّا لَهَا فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْسِنْ إِلَيْهَا فَإِذَا وَضَعَتْ فَجِئْ بِهَا فَلَمَّا أَنْ وَضَعَتْ جَاءَ بِهَا فَأَمَرَ بِهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَشُكَّتْ عَلَيْهَا ثِيَابُهَا ثُمَّ أَمَرَ بِهَا فَرُجِمَتْ ثُمَّ أَمَرَهُمْ فَصَلُّوا عَلَيْهَا فَقَالَ عُمَرُ يَا رَسُولَ اللَّهِ تُصَلِّي عَلَيْهَا وَقَدْ زَنَتْ قَالَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَقَدْ تَابَتْ تَوْبَةً لَوْ قُسِّمَتْ بَيْنَ سَبْعِينَ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ لَوَسِعَتْهُمْ وَهَلْ وَجَدْتَ أَفْضَلَ مِنْ أَنْ جَادَتْ بِنَفْسِهَا

لَمْ يَقُلْ عَنْ أَبَانَ فَشُكَّتْ عَلَيْهَا ثِيَابُهَا

počinila blud, a bijaše trudna. Vjerovjesnik, s.a.v.s., pozva njenog staratelja i reče: 'Lijepo postupaj sa njom, a kad rodi, ti mi je dovedi.' Pošto je rodila, on ju je doveo. Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredi da na njoj pričvrste odjeću[406], a onda naredi te je kamenovaše. Potom im naredi da joj klanjaju dženazu. Omer b. Hattab reče: 'Allahov Poslaniče, klanjaš joj dženazu a ona je počinila blud!' Poslanik mu kaza: 'Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kada bi se njeno pokajanje podijelilo među sedamdeset stanovnika Medine, bilo bi im dovoljno. Zar ti smatraš da ima nešto vrednije od njenog žrtvovanja radi Allaha!?"[407]

Eban nije rekao da je na njoj pričvršćena odjeća.

---

[406] Uradio je to da odjeća s nje tokom udaranja ne bi spala. Većina učenjaka smatra da se žena kamenuje sjedeći, a muškarac stojeći.

[407] Na temelju ovog hadisa većina učenjaka smatra da i imam i ostali ugledni ljudi mogu klanjati dženazu osobi nad kojom je zbog bluda izvršena kazna kamenovanjem. Malik i Ahmed b. Hanbel smatraju da je imamu i ostalim uglednicima mekruh klanjati dženazu takvoj osobi, dok ostalim ljudima nije. Eš-Šafi, pak, smatra da je samo imamu mekruh da takvoj osobi klanja dženazu, dok uglednicima i ostalom svijetu nije. Ez-Zuhri ide toliko daleko da smatra da osobi koja je kamenovana zbog bluda i samoubici ne treba niko klanjati dženazu. Mišljenje većine je ispravnije i argumentiranije.

4435. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Vezir ed-Dimeški, kog je obavijestio El-Velid, prenijevši od El-Evzaija: **"...pa je na njoj pričvršćena odjeća, tj. stegnuta."**

٤٤٣٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْوَزِيرِ الدِّمَشْقِيُّ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ عَنِ الْأَوْزَاعِيِّ قَالَ فَشُكَّتْ عَلَيْهَا ثِيَابُهَا يَعْنِي فَشُدَّتْ.

4436. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. Musa er-Razi, kog je obavijestio Isa b. Junus, prenijevši od Beširа b. el-Muhadžira, on od Abdullaha b. Burejdea, on od svoga oca: **"Vjerovjesniku je došla žena iz Gamida[408] i rekla: 'Počinila sam blud.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Vrati se kući.', i ona se vratila. Sutradan mu dođe i reče: 'Možda si me vratio kao što si vraćao i Maiza b. Malika, ali, tako mi Allaha, ja sam tako zatrudnjela.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., joj reče: 'Vrati se kući.', i ona se vratila. Sutradan mu je ponovo došla, a on joj je rekao: 'Vrati se kući i budi tamo dok ne rodiš.', te se vratila. Kad je rodila, došla je sa djetetom i rekla: 'Ovo sam rodila.' On joj reče: 'Vrati se kući i budi tamo dok ne upotpuniš njegovo dojenje.' Nakon što je upotpunila dojenje, došla je, a u ruci joj je bilo dijete koje je nešto jelo. Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredi da se dijete da nekom od muslimana, potom da se iskopa rov (do naspram njenih prsa) i bi kamenovana. Jedan od onih što su**

٤٤٣٦. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُوسَى الرَّازِيُّ أَخْبَرَنَا عِيسَى بْنُ يُونُسَ عَنْ بُشَيْرِ بْنِ الْمُهَاجِرِ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ امْرَأَةً يَعْنِي مِنْ غَامِدٍ أَتَتِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ إِنِّي قَدْ فَجَرْتُ فَقَالَ: ارْجِعِي فَرَجَعَتْ فَلَمَّا أَنْ كَانَ الْغَدُ أَتَتْهُ فَقَالَتْ لَعَلَّكَ أَنْ تَرُدَّنِي كَمَا رَدَدْتَ مَاعِزَ بْنَ مَالِكٍ فَوَاللَّهِ إِنِّي لَحُبْلَى فَقَالَ لَهَا ارْجِعِي فَرَجَعَتْ فَلَمَّا كَانَ الْغَدُ أَتَتْهُ فَقَالَ لَهَا ارْجِعِي حَتَّى تَلِدِي فَرَجَعَتْ فَلَمَّا وَلَدَتْ أَتَتْهُ بِالصَّبِيِّ فَقَالَتْ هَذَا قَدْ وَلَدْتُهُ فَقَالَ لَهَا ارْجِعِي فَأَرْضِعِيهِ حَتَّى تَفْطِمِيهِ فَجَاءَتْ بِهِ وَقَدْ فَطَمَتْهُ وَفِي يَدِهِ شَيْءٌ يَأْكُلُهُ فَأَمَرَ بِالصَّبِيِّ فَدُفِعَ إِلَى رَجُلٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَأَمَرَ بِهَا فَحُفِرَ لَهَا وَأَمَرَ بِهَا فَرُجِمَتْ وَكَانَ خَالِدٌ فِيمَنْ يَرْجُمُهَا فَرَجَمَهَا

---

[408] Gamid je dolina u Džuhejni.

je kamenovali bio je i Halid. Dok je na nju bacao kamenje, kap njene krvi pade na Halidovo lice i on je poče grditi, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., mu reče: 'Polahko, Halide! Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kada bi se tiranin pokajao njenim pokajanjem, bilo bi mu oprošteno.' Potom je naredio da joj se klanja dženaza, a onda je ukopana."[409]

4437. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Veki b. el-Džerrah, prenijevši od Zekerijjaa Ebu Imrana, on od nekog šejha, ovaj od Ibn Ebu Bekra, a on od svoga oca: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je naredio da se neka žena kamenuje i da se iskopa rov do naspram njenih prsa."**[410]

Ebu Davud kaže: "Objasnio mi ga je (hadis) čovjek koji ga je prenio od Osmana. El-Gassani je kazao: Džuhejna, Gamid i Barik, a to je sve jedno. Ispričano mi je od Abdussameda b. Abdulvarisa, kog je obavijestio Zekerijja b. Sulejm, isti smisao sa istim senedom, dodavši: **'Potom je na nju bacio kamenčić poput leblebije i rekao: 'Bacajte kamenje i pazite na lice.' Pošto je izdahla, izvadili su je i on joj je klanjao dženazu.** O njenom

بِحَجَرٍ فَوَقَعَتْ قَطْرَةٌ مِنْ دَمِهَا عَلَى وَجْنَتِهِ فَسَبَّهَا فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَهْلًا يَا خَالِدُ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَقَدْ تَابَتْ تَوْبَةً لَوْ تَابَهَا صَاحِبُ مَكْسٍ لَغُفِرَ لَهُ وَأَمَرَ بِهَا فَصَلَّى عَلَيْهَا وَدُفِنَتْ.

٤٤٣٧. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا وَكِيعُ بْنُ الْجَرَّاحِ عَنْ زَكَرِيَّا أَبِي عِمْرَانَ قَالَ سَمِعْتُ شَيْخًا يُحَدِّثُ عَنِ ابْنِ أَبِي بَكْرَةَ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجَمَ امْرَأَةً فَحُفِرَ لَهَا إِلَى الثَّنْدُوَةِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: أَفْهَمَنِي رَجُلٌ عَنْ عُثْمَانَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ الْغَسَّانِيُّ جُهَيْنَةُ وَغَامِدٌ وَبَارِقٌ وَاحِدٌ

قَالَ أَبُو دَاوُد: حُدِّثْتُ عَنْ عَبْدِ الصَّمَدِ بْنِ عَبْدِ الْوَارِثِ قَالَ حَدَّثَنَا زَكَرِيَّا بْنُ سُلَيْمٍ بِإِسْنَادِهِ نَحْوَهُ زَادَ ثُمَّ رَمَاهَا بِحَصَاةٍ مِثْلَ الْحِمَّصَةِ ثُمَّ قَالَ ارْمُوا وَاتَّقُوا الْوَجْهَ فَلَمَّا

---

[409] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

[410] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

kajanju je rekao onako kako stoji u Burejdeovom hadisu.'"

4438. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme el-Ka'nebi, prenijevši od Malika, on od Ibn Šihaba, on od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbea b. Mes'uda, a on od Ebu Hurejrea i Zejda b. Halida el-Džuhenija, **da su Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., došla dva čovjeka, međusobno se optužujući. Jedan reče: "Allahov Poslaniče, presudi nam po Allahovoj Knjizi." Drugi, koji je bio učeniji od njega, reče: "Da, Allahov Poslaniče, presudi nam po Allahovoj Knjizi i dozvoli mi da kažem.' On mu reče: "Kaži." "Moj sin je bio najamnik kod ovoga, pa je učinio blud s njegovom ženom. Mene su obavijestili da mog sina (za taj čin) sljeduje kamenovanje, te sam u želji da ga iskupim od toga dao stotinu ovaca i robinju. Nakon toga sam pitao o tome neke učene ljude, koji me obavijestiše da mog sina (sljeduje) stotinu udaraca bičem i progon na godinu dana, a da njegovu ženu sljeduje kamenovanje." (Čuvši to) Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: "Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moj život, presudit ću vam po Allahovoj Knjizi. Stotinu brava i slugu vrati nazad sebi. Tvog sina sljeduje stotinu udaraca bičem i progon." Zadužio je**

طَفِقَتْ أُخْرِجَهَا فَصَلَّى عَلَيْهَا وَقَالَ فِي التَّوْبَةِ نَحْوَ حَدِيثِ بُرَيْدَةَ.

٤٤٣٨. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ الْقَعْنَبِيُّ عَنْ مَالِكٍ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ بْنِ مَسْعُودٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَزَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الْجُهَنِيِّ أَنَّهُمَا أَخْبَرَاهُ أَنَّ رَجُلَيْنِ اخْتَصَمَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: أَحَدُهُمَا يَا رَسُولَ اللَّهِ اقْضِ بَيْنَنَا بِكِتَابِ اللَّهِ وَقَالَ الْآخَرُ وَكَانَ أَفْقَهَهُمَا أَجَلْ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَاقْضِ بَيْنَنَا بِكِتَابِ اللَّهِ وَأْذَنْ لِي أَنْ أَتَكَلَّمَ قَالَ تَكَلَّمْ قَالَ إِنَّ ابْنِي كَانَ عَسِيفًا عَلَى هَذَا وَالْعَسِيفُ الْأَجِيرُ فَزَنَى بِامْرَأَتِهِ فَأَخْبَرُونِي أَنَّ عَلَى ابْنِي الرَّجْمَ فَافْتَدَيْتُ مِنْهُ بِمِائَةِ شَاةٍ وَبِجَارِيَةٍ لِي ثُمَّ إِنِّي سَأَلْتُ أَهْلَ الْعِلْمِ فَأَخْبَرُونِي أَنَّ عَلَى ابْنِي جَلْدَ مِائَةٍ وَتَغْرِيبَ عَامٍ وَإِنَّمَا الرَّجْمُ عَلَى امْرَأَتِهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَمَا وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَأَقْضِيَنَّ بَيْنَكُمَا بِكِتَابِ اللَّهِ أَمَّا غَنَمُكَ وَجَارِيَتُكَ فَرَدٌّ إِلَيْكَ وَجَلَدَ ابْنَهُ مِائَةً وَغَرَّبَهُ عَامًا وَأَمَرَ أُنَيْسًا

Unejsa el-Eslemija da ode do žene ovoga drugog pa ukoliko prizna, kamenovat će je." Žena je priznala, i on ju je kamenovao.[411]

الْأَسْلَمِيَّ أَنْ يَأْتِيَ امْرَأَةَ الْآخَرِ فَإِنْ اعْتَرَفَتْ رَجَمَهَا فَاعْتَرَفَتْ فَرَجَمَهَا.

26. O kamenovanju dvojice jevreja

٢٦. بَاب فِي رَجْمِ الْيَهُودِيَّيْنِ

4439. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, kog je obavijestio Malik b. Enes o onom što je prenio od Nafia, a on od Ibn Omera: "Jevreji su došli Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i spomenuli mu da su čovjek i žena od njih počinili blud. Allahov Poslanik, s.a.v.s., ih upita: 'Šta u vezi bluda nalazite u Tevratu?' Rekoše: 'Da ih osramotimo i da se izbičuju.' Abdullah b. Selam reče: 'Lažete! U njemu je naredba o kamenovanju. Donesite Tevrat!' Donijeli su ga i otvorili, a jedan od njih stavi ruku na citat o kamenovanju i poče čitati ono prije i ono poslije njega. Abdullah b. Selam reče: 'Podigni ruku.' Kada je podiže, ispod bijaše citat o kamenovanju, te kaza: 'Muhammede, istinu je rekao. U njemu je citat o kamenovanju. Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredi te se njih dvoje kamenovaše. Abdullah b. Omer kaže: 'Vidio sam kako se

٤٤٣٩. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ قَالَ قَرَأْتُ عَلَى مَالِكِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّهُ قَالَ: إِنَّ الْيَهُودَ جَاءُوا إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرُوا لَهُ أَنَّ رَجُلًا مِنْهُمْ وَامْرَأَةً زَنَيَا فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا تَجِدُونَ فِي التَّوْرَاةِ فِي شَأْنِ الزِّنَا فَقَالُوا نَفْضَحُهُمْ وَيُجْلَدُونَ فَقَالَ: عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَلَامٍ كَذَبْتُمْ إِنَّ فِيهَا الرَّجْمَ فَأْتَوْا بِالتَّوْرَاةِ فَنَشَرُوهَا فَجَعَلَ أَحَدُهُمْ يَدَهُ عَلَى آيَةِ الرَّجْمِ ثُمَّ جَعَلَ يَقْرَأُ مَا قَبْلَهَا وَمَا بَعْدَهَا فَقَالَ لَهُ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَلَامٍ ارْفَعْ يَدَيْكَ فَرَفَعَهَا فَإِذَا فِيهَا آيَةُ الرَّجْمِ فَقَالُوا صَدَقَ يَا مُحَمَّدُ فِيهَا آيَةُ الرَّجْمِ فَأَمَرَ بِهِمَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرُجِمَا قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ

---

[411] Žena je kamenovana zbog toga što je, kao udata, počinila blud. Ovaj hadis su zabilježili u *El-Kutubus-sitteu* svi autori.

čovjek naginje kako bi ženu zaštitio od kamenica.'"[412]

عُمَـرَ فَرَأَيْـتُ الرَّجُلَ يَحْنِـي عَلَى الْمَرْأَةِ يَقِيهَا الْحِجَارَةَ.

4440. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Abdulvahid b. Zijad, prenijevši od El-A'meša, on od Abdullaha b. Murrea, a on od El-Beraa b. Aziba: "Prošli su pored Allahovog Poslanika, s.a.v.s., vodeći jednog jevreja čije je lice zacrnjeno ugljenom, kojeg su vodili okolo, da ga svijet gleda. Vjerovjesnik, s.a.v.s., ih zakle, rekavši: 'Recite mi, kakva je kazna u vašoj Knjizi propisana za blud?' Oni mu pokazaše na jednog između njih. Vjerovjesnik, s.a.v.s., ga zakle, rekavši: 'Reci mi, kakva je kazna u vašoj Knjizi propisana za blud?' On mu reče: 'Kamenovanje. Međutim, kad se pojavio blud među našim uglednicima (nismo nad njima mogli sprovoditi tu kaznu), a prezirali smo da je sprovodimo samo na ostalima, te smo je izbacili.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., je naredio te je taj kamenovan, a onda je rekao: 'Allahu moj, ja sam prvi koji je oživio ono što su umrtvili u Tvojoj Knjizi.'"

٤٤٤٠. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنُ زِيَادٍ عَنِ الْأَعْمَشِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُرَّةَ عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ: مَرُّوا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِيَهُودِيٍّ قَدْ حُمِّمَ وَجْهُهُ وَهُوَ يُطَافُ بِهِ فَنَاشَدَهُمْ مَا حَدُّ الزَّانِي فِي كِتَابِهِمْ قَالَ فَأَحَالُوهُ عَلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ فَنَشَدَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا حَدُّ الزَّانِي فِي كِتَابِكُمْ فَقَالَ: الرَّجْمُ وَلَكِنْ ظَهَرَ الزِّنَا فِي أَشْرَافِنَا فَكَرِهْنَا أَنْ يُتْرَكَ الشَّرِيفُ وَيُقَامُ عَلَى مَنْ دُونَهُ فَوَضَعْنَا هَذَا عَنَّا فَأَمَرَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرُجِمَ ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَوَّلُ مَنْ أَحْيَا مَا أَمَاتُوا مِنْ كِتَابِكَ.

4441. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Ala, kog je obavijestio Ebu

٤٤٤١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ عَنِ الْأَعْمَشِ

[412] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Ibn Madžea.

Muavija, prenijevši od El-A'meša, on od Abdullaha b. Murrea, a on od El-Beraa b. Aziba, koji je kazao: "Pored Allahovog Poslanika, s.a.v.s., je proveden jevrej koga su ocrnili i izbičevali. On ih zovnu i reče: 'Da li takvu kaznu za blud nalazite (u vašoj Knjizi)?' 'Da.' – odgovoriše jevreji. Vjerovjesnik, s.a.v.s., pozva jednog od njihove uleme i reče mu: 'Zaklinjem te Allahom, Koji je Musau objavio Tevrat, da li vi nalazite takvu kaznu za blud u vašoj Knjizi?' On reče: 'Ne, tako mi Boga. Da me nisi zakleo, ne bih te obavijestio. U našoj Knjizi smo našli da je kazna za blud bila kamenovanje. Međutim, blud se proširio, pa kad bi blud počinio naš uglednik, mi smo ga puštali, a kaznu smo izvršavali samo nad slabašnima. Jednog dana smo rekli: 'Hajde da se složimo na nečemu što ćemo sprovoditi kao kaznu za blud, kako za ugledne tako i za siromašne.' Složili smo se da kazna za blud bude ocrnjenje lica i bičevanje, a izbacili smo kamenovanje.' Čuvši to, Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Allahu, ja sam prvi koji je oživio Tvoju odredbu kada su je umrtvili, i naredio je da se jevrej kamenuje.' U vezi s tim Uzvišeni Allah je objavio: *O Poslaniče, neka te ne zabrinjava to što*

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُرَّةَ عَنْ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ: مُرَّ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِيَهُودِيٍّ مُحَمَّمٍ مَجْلُودٍ فَدَعَاهُمْ فَقَالَ: هَكَذَا تَجِدُونَ حَدَّ الزَّانِي فَقَالُوا نَعَمْ فَدَعَا رَجُلًا مِنْ عُلَمَائِهِمْ قَالَ لَهُ نَشَدْتُكَ بِاللَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ التَّوْرَاةَ عَلَى مُوسَى أَهَكَذَا تَجِدُونَ حَدَّ الزَّانِي فِي كِتَابِكُمْ فَقَالَ: اللَّهُمَّ لَا وَلَوْلَا أَنَّكَ نَشَدْتَنِي بِهَذَا لَمْ أُخْبِرْكَ نَجِدُ حَدَّ الزَّانِي فِي كِتَابِنَا الرَّجْمَ وَلَكِنَّهُ كَثُرَ فِي أَشْرَافِنَا فَكُنَّا إِذَا أَخَذْنَا الرَّجُلَ الشَّرِيفَ تَرَكْنَاهُ وَإِذَا أَخَذْنَا الرَّجُلَ الضَّعِيفَ أَقَمْنَا عَلَيْهِ الْحَدَّ فَقُلْنَا تَعَالَوْا فَنَجْتَمِعُ عَلَى شَيْءٍ نُقِيمُهُ عَلَى الشَّرِيفِ وَالْوَضِيعِ فَاجْتَمَعْنَا عَلَى التَّحْمِيمِ وَالْجَلْدِ وَتَرَكْنَا الرَّجْمَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَوَّلُ مَنْ أَحْيَا أَمْرَكَ إِذْ أَمَاتُوهُ فَأَمَرَ بِهِ فَرُجِمَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ﴿ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِلَى قَوْلِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا إِلَى قَوْلِهِ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ

brzo nevjerovanje ispoljavaju oni koji u ustima svojim govore: 'Vjerujemo!', a srcem ne vjeruju, i Jevreji koji izmišljotine mnogo slušaju i koji tuđe riječi rado prihvaćaju, a tebi ne dolaze, koji smisao riječima s mjesta njihovih izvrću i govore: 'Ako vam se ovako presudi, onda pristanite na to, a ako vam se ne presudi, onda nemojte pristati!' A onoga koga Allah želi u zabludi ostaviti, ti mu Allahovu naklonost ne možeš nikako osigurati. To su oni čija srca Allah ne želi očistiti; njih na ovom svijetu čeka poniženje, a na Onom svijetu patnja golema. Oni mnogo laži slušaju i rado ono što je zabranjeno jedu; pa ako ti dođu, ti im presudi ili se okreni od njih; ako se okreneš od njih, oni ti ne mogu nimalo nauditi. A ako im budeš sudio, sudi im pravo, jer Allah voli pravedne. A otkud to da oni traže od tebe da im sudiš kad imaju Tevrat, u kome su Allahovi propisi? Oni ni poslije presude tvoje ne bi bili zadovoljni, jer nisu nikakvi vjernici. Mi smo objavili Tevrat, u kome je uputstvo i svjetlo. Po njemu su Jevrejima sudili vjerovjesnici, koji su bili Allahu poslušni i čestiti ljudi, i učeni, od kojih je traženo da čuvaju Allahovu Knjigu, i oni su nad njom bdjeli. Zato se, kad budete sudili, ne bojte ljudi, već se bojte Mene, i ne zamjenjujte riječi Moje

فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ فِي الْيَهُودِ إِلَى قَوْلِهِ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ فِي الْيَهُودِ إِلَى قَوْلِهِ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴾

قَالَ هِيَ فِي الْكُفَّارِ كُلُّهَا يَعْنِي هَذِهِ الْآيَةَ.

za nešto što malo vrijedi. A oni koji ne sude prema onome što je Allah objavio, pravi su nevjernici. (El-Maide, 41-44)" Ovaj ajet je u cjelosti o nevjernicima.

٤٤٤٢. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ سَعِيدٍ الْهَمْدَانِيُّ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ حَدَّثَنِي هِشَامُ بْنُ سَعْدٍ أَنَّ زَيْدَ بْنَ أَسْلَمَ حَدَّثَهُ عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: أَتَى نَفَرٌ مِنْ يَهُودٍ فَدَعَوْا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى الْقُفِّ فَأَتَاهُمْ فِي بَيْتِ الْمِدْرَاسِ فَقَالُوا يَا أَبَا الْقَاسِمِ إِنَّ رَجُلًا مِنَّا زَنَى بِامْرَأَةٍ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ فَوَضَعُوا لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وِسَادَةً فَجَلَسَ عَلَيْهَا ثُمَّ قَالَ بِالتَّوْرَاةِ فَأُتِيَ بِهَا فَنَزَعَ الْوِسَادَةَ مِنْ تَحْتِهِ فَوَضَعَ التَّوْرَاةَ عَلَيْهَا ثُمَّ قَالَ آمَنْتُ بِكِ وَبِمَنْ أَنْزَلَكِ ثُمَّ قَالَ ائْتُونِي بِأَعْلَمِكُمْ فَأُتِيَ بِفَتًى شَابٍّ ثُمَّ ذَكَرَ قِصَّةَ الرَّجْمِ نَحْوَ حَدِيثِ مَالِكٍ عَنْ نَافِعٍ.

4442. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Seid el-Hemdani, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Hišama b. Sa'da, on od Zejda b. Eslema, ovaj od Ibn Omera: **"Došla je skupina Jevreja i pozvala Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u Kuffu (jednu od medinskih dolina). On im je došao u kuću koja im je služila za učenje. Rekli su: 'Ebul-Kasime, jedan od nas je počinio blud sa nekom ženom, pa im presudi.' Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., su stavili jastuk na koji je sjeo, a potom rekao: 'Donesite mi Tevrat.', pa je donesen. On ispod sebe izvadi jastuk, na njega stavi Tevrat i reče: 'Ja vjerujem u tebe i u Onoga Koji te je objavio.', a onda reče: 'Dovedite mi najučenijeg između vas.' Doveli su mu jednog mladića..."** – a onda je spomenuo priču o kamenovanju poput one u hadisu koji je prenio Malik od Nafia.

٤٤٤٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ حَدَّثَنَا رَجُلٌ مِنْ مُزَيْنَةَ ح. وحَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ

4443. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, a on od nekog čovjeka iz Muzejne. A obavijestio nas je i Ahmed b. Salih, prenijevši od Anbesea, on od

Junusa, on od Muhammeda b. Muslima, on od jednog čovjeka iz Muzejne koji je poznat po traženju i razumijevanju nauke – a onda su se usaglasili – dok smo bili kod Seida b. el-Musejjeba. Ispričao nam je Ebu Hurejre – a ovo je Ma'merov hadis i on je potpuniji: **"Jevreji, čovjek i žena, počinili su blud. Jedni drugima rekoše: 'Pođite sa nama do ovog Vjerovjesnika, jer je on poslat sa olakšicama, pa ako nam presudi nešto drugo osim kamenovanja, prihvatit ćemo i to će nam biti argument kod Boga. Reći ćemo: 'Tako nam je presudio jedan od Tvojih vjerovjesnika.' Otišli su Vjerovjesniku, s.a.v.s., i zatekli ga kako sa svojim ashabima sjedi u džamiji. Rekoše: 'Ebul-Kasime, šta veliš za čovjeka i ženu koji su počinili blud?' On im ništa ne reče dok ne stiže u kuću u kojoj su stjecali znanje. Tad stade na vrata i reče: 'Zaklinjem vas Allahom, Koji je Musau objavio Tevrat, (kažite mi) šta u vezi oženjenog koji počini blud nalazite u Tevratu?' Nalazimo da ga treba ocrniti, osramotiti i izbičevati. Sramoćenje podrazumijeva da se oboje stave na magarca, tako što će leđa okrenuti jedno drugom, nakon što su im lica namazana u crno i tako se vodaju okolo da ih svijet gleda.' Jedan mladić je šutio. Pošto ga Vjerovjesnik**

حَدَّثَنَا عَنْبَسَةُ حَدَّثَنَا يُونُسُ قَالَ قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ سَمِعْتُ رَجُلًا مِنْ مُزَيْنَةَ مِمَّنْ يَتَّبِعُ الْعِلْمَ وَيَعِيهِ ثُمَّ اتَّفَقَا وَنَحْنُ عِنْدَ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيِّبِ فَحَدَّثَنَا عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَهَذَا حَدِيثُ مَعْمَرٍ وَهُوَ أَتَمُّ قَالَ: زَنَى رَجُلٌ مِنَ الْيَهُودِ وَامْرَأَةٌ فَقَالَ: بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ اذْهَبُوا بِنَا إِلَى هَذَا النَّبِيِّ فَإِنَّهُ نَبِيٌّ بُعِثَ بِالتَّخْفِيفِ فَإِنْ أَفْتَانَا بِفُتْيَا دُونَ الرَّجْمِ قَبِلْنَاهَا وَاحْتَجَجْنَا بِهَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْنَا فُتْيَا نَبِيٍّ مِنْ أَنْبِيَائِكَ قَالَ فَأَتَوُا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ جَالِسٌ فِي الْمَسْجِدِ فِي أَصْحَابِهِ فَقَالُوا يَا أَبَا الْقَاسِمِ مَا تَرَى فِي رَجُلٍ وَامْرَأَةٍ زَنَيَا فَلَمْ يُكَلِّمْهُمْ كَلِمَةً حَتَّى أَتَى بَيْتَ مِدْرَاسِهِمْ فَقَامَ عَلَى الْبَابِ فَقَالَ: أَنْشُدُكُمْ بِاللَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ التَّوْرَاةَ عَلَى مُوسَى مَا تَجِدُونَ فِي التَّوْرَاةِ عَلَى مَنْ زَنَى إِذَا أَحْصَنَ قَالُوا يُحَمَّمُ وَيُجَبَّهُ وَيُجْلَدُ وَالتَّجْبِيهُ أَنْ يُحْمَلَ الزَّانِيَانِ عَلَى حِمَارٍ وَتُقَابَلُ أَقْفِيَتُهُمَا وَيُطَافُ بِهِمَا قَالَ وَسَكَتَ شَابٌّ مِنْهُمْ فَلَمَّا رَآهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَكَتَ أَلَظَّ

vidje da šuti, zakle ga (da mu on kaže istinu). On reče: 'Pošto si nas zakleo, reći ćemo ti istinu. U Tevratu nalazimo kamenovanje.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., ga upita: 'Kad ste prvi put počeli mijenjati i olakšavati Božiju odredbu?' 'Onda kada je blud počinio bliski rođak jednog od naših kraljeva, pa ga nije kamenovao. Potom je neki drugi čovjek, od običnog svijeta, počinio blud, pa su ga htjeli kamenovati, a njegovi ljudi rekoše: 'Nećete kamenovati našeg druga dok ne dovedete i ne kamenujete vašeg.' Onda su se složili da ubuduće kazna za blud bude ovo.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Ja im presuđujem u skladu sa onim što je u Tevratu.', i naredi te se njih dvoje kamenovaše."

بِهِ النِّشْدَةَ فَقَالَ: اللَّهُمَّ إِذْ نَشَدْتَنَا فَإِنَّا نَجِدُ فِي التَّوْرَاةِ الرَّجْمَ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَمَا أَوَّلُ مَا ارْتَخَصْتُمْ أَمْرَ اللَّهِ قَالَ زَنَى ذُو قَرَابَةٍ مِنْ مَلِكٍ مِنْ مُلُوكِنَا فَأَخَّرَ عَنْهُ الرَّجْمَ ثُمَّ زَنَى رَجُلٌ فِي أُسْرَةٍ مِنَ النَّاسِ فَأَرَادَ رَجْمَهُ فَحَالَ قَوْمُهُ دُونَهُ وَقَالُوا لَا يُرْجَمُ صَاحِبُنَا حَتَّى تَجِيءَ بِصَاحِبِكَ فَتَرْجُمَهُ فَاصْطَلَحُوا عَلَى هَذِهِ الْعُقُوبَةِ بَيْنَهُمْ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَإِنِّي أَحْكُمُ بِمَا فِي التَّوْرَاةِ فَأَمَرَ بِهِمَا فَرُجِمَا

Ez-Zuhri kaže: "Do nas je doprlo da je u vezi njih objavljen ovaj ajet: *Mi smo objavili Tevrat, u kome je uputstvo i svjetlo. Po njemu su Jevrejima sudili vjerovjesnici, koji su bili Allahu poslušni i čestiti ljudi...* (El-Maide, 44) Vjerovjesnik, s.a.v.s., je bio jedan od njih (tj. tih vjerovjesnika)."

قَالَ الزُّهْرِيُّ فَبَلَغَنَا أَنَّ هَذِهِ الْآيَةَ نَزَلَتْ فِيهِمْ ﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَاةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا ﴾ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْهُمْ.

4444. ISPRIČAO NAM JE Abdulaziz b. Jahja Ebul-Asbeg el-Harrani, kog je obavijestio Muhammed b. Seleme, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Ez-Zuhrija, on od nekog čovjeka iz Muzejne kako priča Seidu

٤٤٤٤. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ يَحْيَى أَبُو الْأَصْبَغِ الْحَرَّانِيُّ حَدَّثَنِي مُحَمَّدٌ يَعْنِي ابْنَ سَلَمَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ عَنِ الزُّهْرِيِّ قَالَ سَمِعْتُ رَجُلًا مِنْ مُزَيْنَةَ يُحَدِّثُ سَعِيدَ

b. el-Musejjebu, prenoseći od Ebu Hurejrea: "U vrijeme kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., stigao u Medinu, neki čovjek i žena, jevreji, koji su bili oženjeni i udati, počinili su blud. U Tevratu je bilo napisano da za blud (oženjenog i udate) sljeduje kazna kamenovanja. Tu kaznu su odbacili, a uveli su bičevanje užetom smočenim u katran. Potom bi ga stavili na magarca okrenutog licem prema repu magarca (i tako ga vodali da ga svijet gleda). Neki od njihovih svećenika su se sakupili i Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., poslali druge ljude da ga pitaju u vezi kazne za blud.' – a onda je naveo hadis u kome je rekao: 'Ti ljudi nisu bili njegove vjere, pa da im presudi. Njemu je već bila data mogućnost izbora u tom pogledu. Uzvišeni Allah je rekao: *Pa ako ti dođu, ti im ili presudi ili se okreni od njih.* (El-Maide, 42)'"

بْنَ الْمُسَيِّبِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: زَنَى رَجُلٌ وَامْرَأَةٌ مِنَ الْيَهُودِ وَقَدْ أُحْصِنَا حِينَ قَدِمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ وَقَدْ كَانَ الرَّجْمُ مَكْتُوبًا عَلَيْهِمْ فِي التَّوْرَاةِ فَتَرَكُوهُ وَأَخَذُوا بِالتَّجْبِيهِ يُضْرَبُ مِائَةً بِحَبْلٍ مَطْلِيٍّ بِقَارٍ وَيُحْمَلُ عَلَى حِمَارٍ وَجْهُهُ مِمَّا يَلِي دُبُرَ الْحِمَارِ فَاجْتَمَعَ أَحْبَارٌ مِنْ أَحْبَارِهِمْ فَبَعَثُوا قَوْمًا آخَرِينَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا سَلُوهُ عَنْ حَدِّ الزَّانِي وَسَاقَ الْحَدِيثَ فَقَالَ: فِيهِ قَالَ وَلَمْ يَكُونُوا مِنْ أَهْلِ دِينِهِ فَيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ فَخُيِّرَ فِي ذَلِكَ قَالَ: ﴿ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ ﴾.

4445. ISPRIČAO NAM JE Jahja b. Musa el-Belhi, kog je obavijestio Ebu Usama, prenijevši od Mudžalida, on od Amira, a on od Džabira b. Abdullaha: "Jevreji su (Vjerovjesniku, s.a.v.s.) doveli čovjeka i ženu koji su počinili blud. On reče: 'Dovedite mi dvojicu vaših najučenijih ljudi.' Doveli su mu dvojicu Surijinih sinova. On ih zakle da mu kažu šta u vezi ovoga nalaze

٤٤٤٥. حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ مُوسَى الْبَلْخِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو أُسَامَةَ قَالَ مُجَالِدٌ أَخْبَرَنَا عَنْ عَامِرٍ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: جَاءَتِ الْيَهُودُ بِرَجُلٍ وَامْرَأَةٍ مِنْهُمْ زَنَيَا فَقَالَ: ائْتُونِي بِأَعْلَمِ رَجُلَيْنِ مِنْكُمْ فَأَتَوْهُ بِابْنَيْ صُورِيَا فَنَشَدَهُمَا كَيْفَ تَجِدَانِ أَمْرَ هَذَيْنِ فِي التَّوْرَاةِ قَالَا

u Tevratu. Oni rekoše: 'Nalazimo da ako četverica svjedoka posvjedoče da su njegov ud vidjeli u njenoj vagini, poput štapića za navlačenje surme u surmedanu, da ih treba kamenovati.' 'Pa zbog čega ih onda ne kamenujete?' – upita Vjerovjesnik, s.a.v.s. Njih dvojica rekoše: 'Nadvladala nas je želja za vlašću i imovinom na Zemlji, pa smo prezreli ubijanje.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., zatraži da mu dovedu svjedoke. Doveli su četiri svjedoka koji su potvrdili da su vidjeli njegov spolni organ u njenoj vagini, poput štapića kojim se navlači surma u surmedanu, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredio da se njih dvoje kamenuju."

نَجِدُ فِي التَّوْرَاةِ إِذَا شَهِدَ أَرْبَعَةٌ أَنَّهُمْ رَأَوْا ذَكَرَهُ فِي فَرْجِهَا مِثْلَ الْمِيلِ فِي الْمُكْحُلَةِ رُجِمَا قَالَ فَمَا يَمْنَعُكُمَا أَنْ تَرْجُمُوهُمَا قَالَا ذَهَبَ سُلْطَانُنَا فَكَرِهْنَا الْقَتْلَ فَدَعَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالشُّهُودِ فَجَاءُوا بِأَرْبَعَةٍ فَشَهِدُوا أَنَّهُمْ رَأَوْا ذَكَرَهُ فِي فَرْجِهَا مِثْلَ الْمِيلِ فِي الْمُكْحُلَةِ فَأَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرَجْمِهِمَا

4446. ISPRIČAO NAM JE Vehb b. Bekijje, prenijevši od Hušejma, on od Mugirea, on od Ibrahima i Eš-Ša'bija, oni od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – slično prethodnom hadisu, s tim što nije spomenuo: "**...pa je pozvao svjedoke te su posvjedočili.**"

٤٤٤٦. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ عَنْ هُشَيْمٍ عَنْ مُغِيرَةَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ وَالشَّعْبِيِّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْوَهُ لَمْ يَذْكُرْ فَدَعَا بِالشُّهُودِ فَشَهِدُوا

4447. ISPRIČAO NAM JE Vehb b. Bekijje, prenijevši od Hušejma, on od Ibn Šubrumea, a on od Eš-Šabija – slično prethodnom hadisu.

٤٤٤٧. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ عَنْ هُشَيْمٍ عَنِ ابْنِ شُبْرُمَةَ عَنِ الشَّعْبِيِّ بِنَحْوٍ مِنْهُ.

4448. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. el-Hasan el-Messisi, kog je obavijestio

٤٤٤٨. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ حَسَنٍ الْمِصِّيصِيُّ حَدَّثَنَا حَجَّاجُ بْنُ

Hadžadž b. Muhammed, prenijevši od Ibn Džurejdža, ovaj od Ebuz-Zubejra, a on od Džabira b. Abdullaha: "Vjerovjesnik, s.a.v.s., je kamenovao jevreja i jevrejku koji su počinili blud."

مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا الزُّبَيْرِ سَمِعَ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ يَقُولُ رَجَمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا مِنَ الْيَهُودِ وَامْرَأَةً زَنَيَا.

27. O čovjeku koji je počinio blud sa ženom sa kojom se nije mogao vjenčati

٢٧. بَاب فِي الرَّجُلِ يَزْنِي بِحَرِيمِهِ

4449. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Halid b. Abdullah, prenijevši od Mutarifa, on od Ebul-Džehma, da je El-Bera b. Azib kazao: "Dok sam obilazio na devi tražeći devu koja se izgubila, pojavila se skupina jahača (ili: konjanika) sa zastavom. (Kad me ugledaše) beduini me okružiše, poznajući moje mjesto kod Vjerovjesnika, s.a.v.s. Tad priđoše nosiljki i iz nje izvukoše čovjeka te mu odrubiše glavu. Upitah za njega, a oni rekoše da je počinio blud sa maćehom."

٤٤٤٩. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا خَالِدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا مُطَرِّفٌ عَنْ أَبِي الْجَهْمِ عَنْ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ: بَيْنَا أَنَا أَطُوفُ عَلَى إِبِلٍ لِي ضَلَّتْ إِذْ أَقْبَلَ رَكْبٌ أَوْ فَوَارِسُ مَعَهُمْ لِوَاءٌ فَجَعَلَ الْأَعْرَابُ يَطِيفُونَ بِي لِمَنْزِلَتِي مِنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ أَتَوْا قُبَّةً فَاسْتَخْرَجُوا مِنْهَا رَجُلًا فَضَرَبُوا عُنُقَهُ فَسَأَلْتُ عَنْهُ فَذَكَرُوا أَنَّهُ أَعْرَسَ بِامْرَأَةِ أَبِيهِ.

4450. ISPRIČAO NAM JE Amr b. Kusejt er-Rekki, kog je obavijestio Ubejdullah b. Amr, prenijevši od Zejda b. Ebu Unejsea, on od Adijja b. Sabita, on od Jezida b. el-Beraa, da je njegov otac kazao: "Sreo sam svoga amidžu, nosio je bajrak. 'Gdje si pošao?' – upitah ga. On reče: 'Poslao me je Allahov Poslanik, s.a.v.s., do čovjeka koji je poči-

٤٤٥٠. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ قُسَيْطٍ الرَّقِّيُّ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرٍو عَنْ زَيْدِ بْنِ أَبِي أُنَيْسَةَ عَنْ عَدِيِّ بْنِ ثَابِتٍ عَنْ يَزِيدَ بْنِ الْبَرَاءِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: لَقِيتُ عَمِّي وَمَعَهُ رَايَةٌ فَقُلْتُ لَهُ أَيْنَ تُرِيدُ قَالَ بَعَثَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

nio blud sa maćehom da mu odrubim glavu i zaplijenim imovinu.'"[413]

إِلَى رَجُلٍ نَكَحَ امْرَأَةَ أَبِيهِ فَأَمَرَنِي أَنْ أَضْرِبَ عُنُقَهُ وَآخُذَ مَالَهُ.

28. O čovjeku koji je počinio blud sa robinjom svoje supruge

٢٨. بَاب فِي الرَّجُلِ يَزْنِي بِجَارِيَةِ امْرَأَتِهِ

4451. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Eban, prenijevši od Katadea, on od Halida b. Urfutea, a on od Habiba b. Salima: **"Neki čovjek, po imenu Abdurrahman b. Hunejn, imao je spolni odnos s robinjom svoje supruge, pa je optužen kod Nu'mana b. Beširа[414], gradonačelnika Kufe, koji reče: 'Presudit ću ti onako kako je (u sličnim slučajevima) sudio Allahov Poslanik, s.a.v.s. Ukoliko ti (supruga) bude dozvolila da imaš odnos s njom, u tom slučaju ću ti udariti stotinu udaraca bičem,[415] a ukoliko ne bude, onda ću te kamenovati.' Ustanovili su da mu je žena**

٤٤٥١. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا أَبَانُ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنْ خَالِدِ بْنِ عُرْفُطَةَ عَنْ حَبِيبِ بْنِ سَالِمٍ أَنَّ رَجُلًا يُقَالُ لَهُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ حُنَيْنٍ وَقَعَ عَلَى جَارِيَةِ امْرَأَتِهِ فَرُفِعَ إِلَى النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ وَهُوَ أَمِيرٌ عَلَى الْكُوفَةِ فَقَالَ: لَأَقْضِيَنَّ فِيكَ بِقَضِيَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنْ كَانَتْ أَحَلَّتْهَا لَكَ جَلَدْتُكَ مِائَةً وَإِنْ لَمْ تَكُنْ أَحَلَّتْهَا لَكَ رَجَمْتُكَ

[413] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[414] Nu'man b. Bešir el-Ensari el-Hazredži je poznati ashab. Bio je namjesnik u Kufi. Ubijen je u Himsu (današnja Sirija).

[415] Ibnul-Arebi smatra da bi mu u tom slučaju udario stotinu udaraca bičem, kao opomenu, a ne kao kaznu, s ciljem da tako nešto ubuduće ne čini, pošto se u tom slučaju njegov odnos s robinjom ne bi tretirao kao blud, s obzirom da mu je vlasnica robinje to dozvolila. Odnos s robinjom bez dopuštenja vlasnika se tretira kao blud, a s obzirom da je bio oženjen, njega bi slijedila kazna kamenovanja.

dozvolila, pa mu je udario stotinu udaraca bičem.”

بِالْحِجَارَةِ فَوَجَدُوهُ قَدْ أَحَلَّتْهَا لَهُ فَجَلَدَهُ مِائَةً

Katade kaže: “Pisao sam (u vezi ovoga) Habibu b. Salimu, pa mi je napisao ovo.”

قَالَ قَتَادَةُ كَتَبْتُ إِلَى حَبِيبِ بْنِ سَالِمٍ فَكَتَبَ إِلَيَّ بِهَذَا.

4452. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Beššar, kog je obavijestio Muhammed b. Džafer, prenijevši od Šu’bea, on od Ebu Bišra, on od Halida b. Urfutea, on od Habiba b. Salima, on od En-Nu’mana b. Bešira, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., o čovjeku koji je imao spolni odnos sa robinjom svoje supruge rekao: **“Ukoliko mu je dozvolila da sa njom ima odnos, udarit će mu se stotinu udaraca bičem, a ukoliko nije dozvolila, kamenovat će se.”**[416]

٤٤٥٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَشَّارٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ عَنْ شُعْبَةَ عَنْ أَبِي بِشْرٍ عَنْ خَالِدِ بْنِ عُرْفُطَةَ عَنْ حَبِيبِ بْنِ سَالِمٍ عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الرَّجُلِ يَأْتِي جَارِيَةَ امْرَأَتِهِ قَالَ إِنْ كَانَتْ أَحَلَّتْهَا لَهُ جُلِدَ مِائَةً وَإِنْ لَمْ تَكُنْ أَحَلَّتْهَا لَهُ رَجَمْتُهُ.

4453. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma’mera, on od Katadea, on od El-Hasana, on od Kabisea b. Hurejsa, a on od Selemea b. el-Muhabbeka: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je presudio čovjeku koji je imao spolni odnos sa robinjom svoje supruge ovako: Ako ju je na to prisilio, ona će od tog momenta postati slobodna, a on je dužan njenoj vlasnici dati drugu robinju. Međutim, ako bude dobro-**

٤٤٥٣. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنِ الْحَسَنِ عَنْ قَبِيصَةَ بْنِ حُرَيْثٍ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْمُحَبَّقِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَضَى فِي رَجُلٍ وَقَعَ عَلَى جَارِيَةِ امْرَأَتِهِ إِنْ كَانَ اسْتَكْرَهَهَا فَهِيَ حُرَّةٌ وَعَلَيْهِ لِسَيِّدَتِهَا مِثْلُهَا

[416] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami’u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

voljno pristala na taj čin, ona će pripasti njemu, a on će njenoj vlasnici nabaviti drugu robinju."[417]

فَإِنْ كَانَتْ طَاوَعَتْهُ فَهِيَ لَهُ وَعَلَيْهِ لِسَيِّدَتِهَا مِثْلُهَا

Ebu Davud kaže: "Prenijeli su i Junus b. Ubejd, Amr b. Dinar, Mensur b. Zazan i Sellam od El-Hasana – u značenju prethodnog hadisa, s tim što Junus i Mensur nisu spomenuli Kabisea."

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَى يُونُسُ بْنُ عُبَيْدٍ وَعَمْرُو بْنُ دِينَارٍ وَمَنْصُورُ بْنُ زَاذَانَ وَسَلَّامٌ عَنْ الْحَسَنِ هَذَا الْحَدِيثَ بِمَعْنَاهُ لَمْ يَذْكُرْ يُونُسُ وَمَنْصُورٌ قَبِيصَةَ

4454. ISPRIČAO NAM JE Ali b. Husejn ed-Derhemi, kog je obavijestio Abdula'la, prenijevši od Seida, on od Katadea, on od El-Hasana, on od Selemea b. el-Muhabbeka, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – slično prethodnom hadisu, osim što je kazao: **"A ukoliko je dobrovoljno pristala na taj čin, ona i još jedna robinja slična njoj iz njegove imovine pripadaju njenoj vlasnici."**

٤٤٥٤. حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ حُسَيْنٍ الدِّرْهَمِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْأَعْلَى عَنْ سَعِيدٍ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ الْحَسَنِ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْمُحَبَّقِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْوَهُ إِلَّا أَنَّهُ قَالَ وَإِنْ كَانَتْ طَاوَعَتْهُ فَهِيَ وَمِثْلُهَا مِنْ مَالِهِ لِسَيِّدَتِهَا.

29. O kazni za homoseksualce

٢٩. بَاب فِيمَنْ عَمِلَ عَمَلَ قَوْمِ لُوطٍ

4455. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Muhammed b. Ali en-Nufejli, kog je obavijestio Abdulaziz b. Muhammed, prenijevši od Amra b. Ebu Amra, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Za koga saznate da čini ono što je činio**

٤٤٥٥. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ أَبِي عَمْرٍو عَنْ عِكْرِمَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّه عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ وَجَدْتُمُوهُ

---

[417] El-Eš'as kaže: "Ja sam obaviješten da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., u ovom slučaju ovako presudio prije nego su propisane precizirane kazne. Neki smatraju da je ovo derogirano ajetima o preciziranim kaznama."

Lutov narod, ubijte i njega i onog s kim je to učinio."[418]

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je i Sulejman b. Bilal od Amra b. Ebu Amra, u sličnom obliku. A prenio ga je Abbad b. Mensur od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa kao merfu-hadis. A prenio ga je Ibn Džurejdž od Ibrahima, on od Davuda b. el-Husajna, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa kao merfu-hadis.

يَعْمَلُ عَمَلَ قَوْمِ لُوطٍ فَاقْتُلُوا الْفَاعِلَ وَالْمَفْعُولَ بِهِ

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: رَوَاهُ سُلَيْمَانُ بْنُ بِلَالٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ أَبِي عَمْرٍو مِثْلَهُ وَرَوَاهُ عَبَّادُ بْنُ مَنْصُورٍ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَفَعَهُ وَرَوَاهُ ابْنُ جُرَيْجٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ دَاوُدَ بْنِ الْحُصَيْنِ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَفَعَهُ.

4456. ISPRIČAO NAM JE Ishak b. Ibrahim b. Rahevejh, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Ibn Husejma, ovaj od Seida b. Džubejra i Mudžahida, da je Ibn Abbas kazao: **"Ako se neoženjeni**

٤٤٥٦. حَدَّثَنَا إِسْحَقُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ رَاهَوَيْهِ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ أَخْبَرَنِي ابْنُ خُثَيْمٍ قَالَ سَمِعْتُ سَعِيدَ بْنَ جُبَيْرٍ وَمُجَاهِدًا يُحَدِّثَانِ عَنِ ابْنِ

[418] Na temelju ovog hadisa, Malik i Ahmed smatraju da će homoseksualci biti kamenovani (kako onaj koji to čini tako i onaj s kim to čini) bez obzira da li su oženjeni ili nisu. Eš-Šafi, u jednom od svojih stavova, smatra da će biti kamenovani i onaj koji to čini i onaj s kim to čini, svejedno bili oženjeni ili ne. U jednom od svojih stavova smatra, međutim, da će biti kamenovan samo onaj koji to čini, dok će osoba s kojom to radi biti kažnjena sa stotinu udaraca bičem i ona će biti prognana iz mjesta boravka na godinu dana. Es-Sevri, Ebu Jusuf i Muhammed smatraju da nad homoseksualcima treba primjenjivati istu kaznu kao i nad bludnicima i bludnicama. Ako su oženjeni, treba ih kamenovanovati, a ako nisu, udariti im po stotinu udaraca bičem i prognati ih iz mjesta boravka na godinu dana. Ebu Hanife i Eš-Šafi, u jednom od svojih stavova, smatraju da homoseksualce treba samo opomenuti i ukoriti i nad njima ne sprovoditi šerijatsku kaznu. Oni za ovakav stav nemaju valjanog argumenta. Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

zatekne da čini ono što je činio Lutov narod, kamenovat će se."

Ebu Davud kaže: "Asimov[419] hadis čini hadis Amra b. Ebu Amra slabim hadisom."

عَبَّاسٍ فِي الْبِكْرِ يُؤْخَذُ عَلَى اللُّوطِيَّةِ قَالَ يُرْجَمُ

قَالَ أَبُو دَاوُد: حَدِيثُ عَاصِمٍ يُضَعِّفُ حَدِيثَ عَمْرِو بْنِ أَبِي عَمْرٍو.

30. O onome koji opći sa životinjom

٣٠. بَاب فِيمَنْ أَتَى بَهِيمَةً

4457. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Muhammed en-Nufejli, kog je obavijestio Abdulaziz b. Muhammed, prenijevši od Amra b. Ebu Amra, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko bude spolno općio sa životinjom, ubijte i njega i životinju."**

"Upitao sam ga" – veli Ibn Abbas – "a zašto životinju?" Mislim da nije kazao razlog, osim što je pretpostaviti da je prezirao da se poslije toga jede njeno meso, a sa njom je učinjeno to što je učinjeno.

Ebu Davud kaže da ovo nije jak (hadis).

٤٤٥٧. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ مُحَمَّدٍ حَدَّثَنِي عَمْرُو بْنُ أَبِي عَمْرٍو عَنْ عِكْرِمَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ أَتَى بَهِيمَةً فَاقْتُلُوهُ وَاقْتُلُوهَا مَعَهُ قَالَ قُلْتُ لَهُ مَا شَأْنُ الْبَهِيمَةِ قَالَ مَا أُرَاهُ قَالَ ذَلِكَ إِلَّا أَنَّهُ كَرِهَ أَنْ يُؤْكَلَ لَحْمُهَا وَقَدْ عُمِلَ بِهَا ذَلِكَ الْعَمَلُ

قَالَ أَبُو دَاوُد: لَيْسَ هَذَا بِالْقَوِيِّ.

4458. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus, kom je ispričao Šerik, Ebul-Ahves i Ebu Bekr b. Ajjaš prenijevši od Asima, on od Ebu Rezina, a on od Ibn

٤٤٥٨. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ أَنَّ شَرِيكًا وَأَبَا الْأَحْوَصِ وَأَبَا بَكْرِ بْنَ عَيَّاشٍ حَدَّثُوهُمْ عَنْ عَاصِمٍ عَنْ أَبِي رَزِينٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ

[419] Asim b. Ebun-Nedžud b. Behdele el-Kufi je poznati imam u kiraetu.

Abbasa: **"Nema precizirane kazne za onoga koji opći sa životinjom."**[420]

قال: لَيْسَ عَلَى الَّذِي يَأْتِي الْبَهِيمَةَ حَدٌّ

Ebu Davud kaže: "Ovako je rekao Ata. El-Hakem kaže: 'Ja mislim da će se ta osoba izbičevati, ali ne onoliko kao kod precizirane kazne. El-Hasan kaže: "On je na stepenu bludnika." Asimov hadis slabi hadis Amra b. Ebu Amra.[421]

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَكَذَا قَالَ عَطَاءٌ وقَالَ الْحَكَمُ أَرَى أَنْ يُجْلَدَ وَلَا يُبْلَغَ بِهِ الْحَدَّ وقَالَ الْحَسَنُ هُوَ بِمَنْزِلَةِ الزَّانِي

قَالَ أَبُو دَاوُد: حَدِيثُ عَاصِمٍ يُضَعِّفُ حَدِيثَ عَمْرِو بْنِ أَبِي عَمْرٍو.

31. Kada čovjek prizna da je počinio blud sa nekom ženom, a ona ne prizna

٣١. بَاب إِذَا أَقَرَّ الرَّجُلُ بِالزِّنَا وَلَمْ تُقِرَّ الْمَرْأَةُ

4459. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Talk b. Gannam, prenijevši od Abdusselama b. Hafsa, on od Ebu Hazima, ovaj od Sehla b. Sa'da, **da je Vjerovjesniku, s.a.v.s., došao neki čovjek i priznao da je počinio blud sa ženom čije mu je ime spomenuo. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je poslao po ženu i upitao je o tome, pa je negirala da je počinila**

٤٤٥٩. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا طَلْقُ بْنُ غَنَّامٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ السَّلَامِ بْنُ حَفْصٍ حَدَّثَنَا أَبُو حَازِمٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ رَجُلًا أَتَاهُ فَأَقَرَّ عِنْدَهُ أَنَّهُ زَنَى

[420] Et-Tirmizi kaže da su neki učenjaci postupali u skladu sa ovim hadisom i nisu nad osobom koje se uhvatila da je općila sa životinjom primjenjivali nikakvu preciziranu kaznu. Međutim, Ata, El-Hakem b. Utejbe el-Kufi, jedan od poznatih šerijatskih pravnika, i El-Hasan el-Basri smatraju da je općenje sa životinjom na rangu bluda, i nad onim koji to uradi primijenit će se ista kazna kao za blud. Ako je neoženjen ili neudata stotinu bičeva, a ako je oženjen ili udata kamenovanje. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

[421] Zato što je Asimov hadis mevkuf, a hadis Amra b. Amra je merfu, a oba su preneseni od Ibn Abbasa te je nelogično da Ibn Abbas prenesi dva kontradiktorna hadisa.

blud. Vjerovjesnik, s.a.v.s., je njemu udario stotinu udaraca bičem, a nju je pustio.

بِامْرَأَةٍ سَمَّاهَا لَهُ فَبَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى الْمَرْأَةِ
فَسَأَلَهَا عَنْ ذَلِكَ فَأَنْكَرَتْ أَنْ
تَكُونَ زَنَتْ فَجَلَدَهُ الْحَدَّ وَتَرَكَهَا.

4460. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, kog je obavijestio Musa b. Harun el-Burdi, prenijevši od Hišama b. Jusufa, on od El-Kasima b. Fejjada el-Ebnavija (el-Enbarija), on od Hallada b. Abdurrahmana, on od Ibnul-Musejjeba, a on od Ibn Abbasa: **“Neki čovjek iz plemena Bekra b. Lejsa je došao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i četiri puta priznao da je počinio blud sa nekom ženom. Pošto je bio neoženjen, Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu je udario stotinu bičeva. Onda je od žene tražio priznanje da je počinila blud, a ona je rekla: ‘Laže, tako mi Allaha, Allahov Poslaniče.’ Onda mu je Vjerovjesnik, s.a.v.s., udario još osamdeset udaraca bičem za potvoru.”**[422]

٤٤٦٠. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ
فَارِسٍ حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ هَارُونَ
الْبُرْدِيُّ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ يُوسُفَ
عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ فَيَّاضٍ الأَبْنَاوِيِّ
عَنْ خَلَّادِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنِ
ابْنِ الْمُسَيَّبِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ
أَنَّ رَجُلًا مِنْ بَكْرِ بْنِ لَيْثٍ أَتَى
النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَقَرَّ
أَنَّهُ زَنَى بِامْرَأَةٍ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ فَجَلَدَهُ
مِائَةً وَكَانَ بِكْرًا ثُمَّ سَأَلَهُ الْبَيِّنَةَ
عَلَى الْمَرْأَةِ فَقَالَتْ كَذَبَ وَاللَّهِ يَا
رَسُولَ اللَّهِ فَجَلَدَهُ حَدَّ الْفِرْيَةِ
ثَمَانِينَ.

32. O čovjeku koji je sa ženom radio sve osim spolnog odnosa i pokajao se prije nego je priveden imamu

٣٢. بَاب فِي الرَّجُلِ يُصِيبُ مِنَ الْمَرْأَةِ دُونَ الْجِمَاعِ فَيَتُوبُ قَبْلَ أَنْ يَأْخُذَهُ الإِمَامُ

4461. ISPRIČAO NAM JE Musedded b. Muserhed, kog je obavijestio Ebu Ahves, prenijevši od Simaka, on od Ibrahima, on od Alkamea i El-Esveda,

٤٤٦١. حَدَّثَنَا مُسَدَّدُ بْنُ مُسَرْهَدٍ
حَدَّثَنَا أَبُو الأَحْوَصِ حَدَّثَنَا سِمَاكٌ عَنْ
إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَلْقَمَةَ وَالأَسْوَدِ قَالَا قَالَ

[422] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

da je Abdullah kazao: "Neki čovjek dođe Vjerovjesniku, s.a.v.s., i reče: 'Ja sam se zabavljao sa ženom na kraju grada i sa njom sam činio sve osim spolnog odnosa, pa evo, presudi mi kako hoćeš!' Omer mu reče: 'Allah ti je sakrio sramotu, kamo sreće da si je i ti sakrio!' Allahov Poslanik mu ništa ne odgovori i ovaj ode. Ubrzo zatim Allahov Poslanik, s.a.v.s., za njim posla čovjeka koji ga pozva, a onda mu prouči: *I obavljaj namaz početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrđava. To je pouka za one koji pouku žele.* (Hud, 114) Na to će neki čovjek[423]: 'Je li se ovo odnosi samo na njega?' On reče: 'Ne, nego na sve ljude.'"[424]

33. O neudatoj robinji koja počini blud

4462. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Ibn Šihaba, on od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbea, a on od Ebu Hurejrea i Zejda b. Halida el-Džuhenija: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je upitan za neudatu robinju koja počini blud, pa je

عَبْدُ اللَّهِ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: إِنِّي عَالَجْتُ امْرَأَةً مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ فَأَصَبْتُ مِنْهَا مَا دُونَ أَنْ أَمَسَّهَا فَأَنَا هَذَا فَأَقِمْ عَلَيَّ مَا شِئْتَ فَقَالَ: عُمَرُ قَدْ سَتَرَ اللَّهُ عَلَيْكَ لَوْ سَتَرْتَ عَلَى نَفْسِكَ فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيْهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَيْئًا فَانْطَلَقَ الرَّجُلُ فَأَتْبَعَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا فَدَعَاهُ فَتَلَا عَلَيْهِ ﴿ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِنَ اللَّيْلِ ﴾ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ فَقَالَ: رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَهُ خَاصَّةً أَمْ لِلنَّاسِ كَافَّةً فَقَالَ: لِلنَّاسِ كَافَّةً.

٣٣. بَاب فِي الْأَمَةِ تَزْنِي وَلَمْ تُحْصَنْ

٤٤٦٢. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ مَالِكٍ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَزَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الْجُهَنِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُئِلَ عَنِ الْأَمَةِ إِذَا

---

[423] Neki smatraju da je to bio Omer b. Hattab, a neki da je to bio Muaz b. Džebel.

[424] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu*, Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

rekao: 'Ukoliko počini blud, izbičujte je (sa pedeset udaraca). Ako ponovo počini blud, izbičujte je. Ako ponovo počini blud, ponovo je izbičujte. A ako ponovo počini blud, onda je prodajte, pa makar za pleteno uže.'"[425]

Ibn Šihab kaže: "Ne znam da li je to rekao nakon trećeg ili četvrtog puta. *Ed-dafir* je uže."

زَنَتْ وَلَمْ تُحْصَنْ قَالَ إِنْ زَنَتْ فَاجْلِدُوهَا ثُمَّ إِنْ زَنَتْ فَاجْلِدُوهَا ثُمَّ إِنْ زَنَتْ فَاجْلِدُوهَا ثُمَّ إِنْ زَنَتْ فَبِيعُوهَا وَلَوْ بِضَفِيرٍ

قَالَ ابْنُ شِهَابٍ لَا أَدْرِي فِي الثَّالِثَةِ أَوْ الرَّابِعَةِ وَالضَّفِيرُ الْحَبْلُ.

4463. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Ubejdullaha, on od Seida b. Ebu Seida el-Makburija, ovaj od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ako robinja nekog od vas počini blud, neka nad njom izvrši kaznu (bičevanja), do tri puta i neka je ne kori zbog toga. Ako to ponovi i četvrti put, neka joj udari stotinu udaraca bičem i neka je proda, pa makar za konop ili uže od dlake."**[426]

٤٤٦٣. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ حَدَّثَنِي سَعِيدُ بْنُ أَبِي سَعِيدٍ الْمَقْبُرِيُّ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا زَنَتْ أَمَةُ أَحَدِكُمْ فَلْيَحُدَّهَا وَلَا يُعَيِّرْهَا ثَلَاثَ مِرَارٍ فَإِنْ عَادَتْ فِي الرَّابِعَةِ فَلْيَجْلِدْهَا وَلْيَبِعْهَا بِضَفِيرٍ أَوْ بِحَبْلٍ مِنْ شَعَرٍ

4464. ISPRIČAO NAM JE Ibn Nufejl, kog je obavijestio Muhammed b. Seleme, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Seida b. Ebu Seida el-Makburija, on od svoga oca, on od Ebu Hurejrea, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – ovaj hadis. Svaki put je govorio: **"Neka je udari**

٤٤٦٤. حَدَّثَنَا ابْنُ نُفَيْلٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي سَعِيدٍ الْمَقْبُرِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِهَذَا الْحَدِيثِ قَالَ فِي كُلِّ مَرَّةٍ

[425] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Et-Tirmizija.

[426] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

u skladu sa Allahovom Knjigom, ali neka je ne kori." U četvrtom slučaju je rekao: "Ako ovo ponovi, neka je udari u skladu sa Allahovom Knjigom i neka je proda, pa makar za uže od dlake."[427]

فَلْيَضْرِبْهَا كِتَابُ اللَّهِ وَلَا يُثَرِّبْ عَلَيْهَا وَقَالَ فِي الرَّابِعَةِ فَإِنْ عَادَتْ فَلْيَضْرِبْهَا كِتَابُ اللَّهِ ثُمَّ لِيَبِعْهَا وَلَوْ بِحَبْلٍ مِنْ شَعَرٍ

34. O izvršenju kazne nad bolesnim

٣٤. بَاب فِي إِقَامَةِ الْحَدِّ عَلَى الْمَرِيضِ

4465. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Seid el-Hemdani, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Junusa, on od Ibn Šihaba, ovaj od Ebu Umamea b. Sehla b. Hunejfa, kog su obavijestili neki ensarije, ashabi Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da se neki od njih razbolio do te mjere da mu je tijelo bilo samo kost i koža. Kod njega je ušla robinja nekog od njih, koju je on ljubazno dočekao i sa njom obavio spolni čin. Kad su mu došli neki ljudi iz njegovog plemena da ga obiđu, on ih obavijesti o tome i reče: 'Upitajte mi Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u vezi toga što sam stupio u spolni odnos sa robinjom koja je ušla kod mene.' Oni to spomenuše Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekoše: 'Nismo vidjeli da je neko bio toliko bolestan kao on. Ukoliko bismo ga pokušali donijeti do tebe, imamo dojam da bi mu se kosti polomile. Ako

٤٤٦٥. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ سَعِيدٍ الْهَمْدَانِيُّ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي يُونُسُ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ قَالَ أَخْبَرَنِي أَبُو أُمَامَةَ بْنُ سَهْلِ بْنِ حُنَيْفٍ أَنَّهُ أَخْبَرَهُ بَعْضُ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ الْأَنْصَارِ أَنَّهُ اشْتَكَى رَجُلٌ مِنْهُمْ حَتَّى أُضْنِيَ فَعَادَ جِلْدَةً عَلَى عَظْمٍ فَدَخَلَتْ عَلَيْهِ جَارِيَةٌ لِبَعْضِهِمْ فَهَشَّ لَهَا فَوَقَعَ عَلَيْهَا فَلَمَّا دَخَلَ عَلَيْهِ رِجَالُ قَوْمِهِ يَعُودُونَهُ أَخْبَرَهُمْ بِذَلِكَ وَقَالَ اسْتَفْتُوا لِي رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِنِّي قَدْ وَقَعْتُ عَلَى جَارِيَةٍ دَخَلَتْ عَلَيَّ فَذَكَرُوا ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالُوا مَا رَأَيْنَا بِأَحَدٍ مِنْ النَّاسِ مِنْ الضُّرِّ مِثْلَ الَّذِي هُوَ بِهِ لَوْ حَمَلْنَاهُ إِلَيْكَ لَتَفَسَّخَتْ

[427] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai u *Sunenu*.

bismo ga udarli bičem, ti udarci bi bili izravno po kostima.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., im naredi da sastave stotinu palminih grančica i da ga njima udare jedanput."[428]

عِظَامُهُ مَا هُوَ إِلَّا جِلْدٌ عَلَى عَظْمٍ فَأَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَأْخُذُوا لَهُ مِائَةَ شِمْرَاخٍ فَيَضْرِبُوهُ بِهَا ضَرْبَةً وَاحِدَةً.

4466. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Israil, prenijevši od Abdule'laa, on od Ebu Džemilea, a on od Alije: **"Robinja koja je bila vlasništvo porodice Allahovog Poslanika, s.a.v.s., je počinila blud. Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Alija, otiđi i nad njom izvrši kaznu.' Otišao sam. Kad sam stigao do nje, primijetih da joj krv, nakon postporođajnog ciklusa, još teče. Došao sam Poslaniku, a on me upita: 'Alija, jesi li uradio ono što sam ti naredio?' Ja rekoh: 'Kada sam došao do nje, krv joj je još tekla.' Poslanik mu reče: 'Ostavi je dok joj ne prestane krvarenje, pa kad joj prestane krvarenje, izvrši kaznu nad njom.', i dodade: 'Izvršavajte kazne nad onima koji su u vašem vlasništvu.'"**[429]

٤٤٦٦. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا إِسْرَائِيلُ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْأَعْلَى عَنْ أَبِي جَمِيلَةَ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: فَجَرَتْ جَارِيَةٌ لِآلِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا عَلِيُّ انْطَلِقْ فَأَقِمْ عَلَيْهَا الْحَدَّ فَانْطَلَقْتُ فَإِذَا بِهَا دَمٌ يَسِيلُ لَمْ يَنْقَطِعْ فَأَتَيْتُهُ فَقَالَ: يَا عَلِيُّ أَفَرَغْتَ قُلْتُ أَتَيْتُهَا وَدَمُهَا يَسِيلُ فَقَالَ: دَعْهَا حَتَّى يَنْقَطِعَ دَمُهَا ثُمَّ أَقِمْ عَلَيْهَا الْحَدَّ وَأَقِيمُوا الْحُدُودَ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ

Ebu Davud kaže: "Ovako ga je prenio i Ebul-Ahves od Abdula'laa, a prenio ga

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَكَذَلِكَ رَوَاهُ أَبُو الْأَحْوَصِ عَنْ عَبْدِ الْأَعْلَى وَرَوَاهُ شُعْبَةُ عَنْ عَبْدِ

[428] Iz ovoga hadisa se zaključuje, veli Abadi, da će se neoženjeni bolesnik koji je počinio blud, a koji nije u stanju podnijeti stotinu udaraca bičem, udariti samo jedanput snopom koji sadrži stotinu palminih grančica.

[429] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

je i Šu'be od Abdule'laa u kome je (Vjerovjesnik, s.a.v.s.) rekao: **'Ne bičuj je dok ne rodi.'** Prvi hadis je pouzdaniji."

الأَعْلَى فَقَالَ: فِيهِ قَالَ لَا تَضْرِبْهَا حَتَّى تَضَعَ وَالأَوَّلُ أَصَحُّ.

35. O kazni za potvoru (klevetu)

٣٥. بَاب فِي حَدِّ الْقَذْفِ

4467. ISPRIČALI SU NAM Kutejbe b. Seid es-Sekafi i Malik b. Abdulvahid el-Mismei – ovo je njegov tekst – prenijevši od Ibn Ebu Adijja, on od Muhammeda b. Ishaka, on od Abdullaha b. Ebu Bekra, on od Amre, da je Aiša kazala: **"Pošto bi objavljeno o mojoj nevinosti, Vjerovjesnik, s.a.v.s., se pope na minber, to spomenu i prouči Kur'an. Kad je sišao sa minbera, naredi da se nad dvojicom muškaraca i jednom ženom izvrši kazna."**[430]

٤٤٦٧. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ الثَّقَفِيُّ وَمَالِكُ بْنُ عَبْدِ الْوَاحِدِ الْمِسْمَعِيُّ وَهَذَا حَدِيثُهُ أَنَّ ابْنَ أَبِي عَدِيٍّ حَدَّثَهُمْ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ عَنْ عَمْرَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّه عَنْهَا قَالَتْ لَمَّا نَزَلَ عُذْرِي قَامَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الْمِنْبَرِ فَذَكَرَ ذَاكَ وَتَلَا تَعْنِي الْقُرْآنَ فَلَمَّا نَزَلَ مِنْ الْمِنْبَرِ أَمَرَ بِالرَّجُلَيْنِ وَالْمَرْأَةِ فَضُرِبُوا حَدَّهُمْ

4468. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Muhammed (Hammad) b. Seleme, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka – ovaj hadis, s tim što u njemu (En-Nufejli) nije spomenuo Aišine riječi: **"Naredi da se nad dvojicom muškaraca i jednom ženom koji su učestvovali u potvori izvrši kazna: nad Hassanom b. Sabitom i Mistahom b. Usaseom."** En-Nufejli

٤٤٦٨. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ بِهَذَا الْحَدِيثِ لَمْ يَذْكُرْ عَائِشَةَ قَالَ فَأَمَرَ بِرَجُلَيْنِ وَامْرَأَةٍ مِمَّنْ تَكَلَّمَ بِالْفَاحِشَةِ حَسَّانَ بْنِ ثَابِتٍ وَمِسْطَحِ بْنِ أُثَاثَةَ قَالَ

[430] Pošto je Uzvišeni Allah objavio ajet u kome je dokazana Aišina nevinost, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je naredio da se Hassanu b. Sabitu i Mistahu b. Esaseu i Hamni bint Džahš, koji su učestvovali u potvori na Aišu, udari po osamdeset udaraca bičem zbog potvore.

kaže: "Vele da je žena bila Hamna bint Džahš."[431]

36. O kazni za opijanje

4469. ISPRIČALI SU NAM El-Hasan b. Ali i Muhammed b. el-Musenna – ovo je njegov tekst – njih je obavijestio Ebu Asim, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Muhammeda b. Alija b. Rukanea, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: "Vjerovjesnik, s.a.v.s., nije precizno odredio vrijeme izvršenja kazne za opijanje. Neki čovjek se napio do te mjere da nije mogao normalno ići putem. Poveden je Vjerovjesniku, s.a.v.s. Kad je prolazio pored Abbasove kuće, oteo im se i ušao Abbasu, zagrlio ga i tražio od njega da ga zaštiti. To je spomenuto Vjerovjesniku, s.a.v.s., koji se nasmijao i rekao: 'Zar je tako postupio?', i nije ništa naredio."[432]

Ebu Davud kaže: "Ovo je Hasan b. Alijev hadis, koji su prenijeli samo Medinelije."

النُّفَيْلِيُّ وَيَقُولُونَ الْمَرْأَةُ حَمْنَةُ بِنْتُ جَحْشٍ.

٣٦. بَاب الْحَدِّ فِي الْخَمْرِ

٤٤٦٩. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ وَمُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى وَهَذَا حَدِيثُهُ قَالَا حَدَّثَنَا أَبُو عَاصِمٍ عَنْ ابْنِ جُرَيْجٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ رُكَانَةَ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَقِتْ فِي الْخَمْرِ حَدًّا. وَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ شَرِبَ رَجُلٌ فَسَكِرَ فَلُقِيَ يَمِيلُ فِي الْفَجِّ فَانْطُلِقَ بِهِ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمَّا حَاذَى بِدَارِ الْعَبَّاسِ انْفَلَتَ فَدَخَلَ عَلَى الْعَبَّاسِ فَالْتَزَمَهُ فَذُكِرَ ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَضَحِكَ وَقَالَ أَفَعَلَهَا وَلَمْ يَأْمُرْ فِيهِ بِشَيْءٍ

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا مِمَّا تَفَرَّدَ بِهِ أَهْلُ الْمَدِينَةِ حَدِيثُ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ هَذَا.

[431] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[432] Abadi smatra da Allahov Poslanik, s.a.v.s., u ovom slučaju nije primijenio nikakvu kaznu zbog toga što nije dokazano da je dotični čovjek bio pijan. Za to nisu postojali svjedoci niti je on to priznao. To što nije mogao normalno putem hodati je bila samo pretpostavka da je bio pijan.

4470. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio Ebu Damre, prenijevši od Jezida b. el-Hada, on od Muhammeda b. Ibrahima, on od Ebu Selemea, a on od Ebu Hurejrea: **“Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., je doveden čovjek koji je pio alkohol, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: ‘Izbatinajte ga.’ Neki od nas su ga udarali rukama, neki papučom, a neki odjećom. Pošto smo završili udaranje, neko reče: ‘Allah te ponizio!’, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., će na to: ‘Ne govorite tako, nemojte pamagati šejtana protiv njega.’”**[433]

٤٤٧٠. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا أَبُو ضَمْرَةَ عَنْ يَزِيدَ بْنِ الْهَادِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُتِيَ بِرَجُلٍ قَدْ شَرِبَ فَقَالَ: اضْرِبُوهُ قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ فَمِنَّا الضَّارِبُ بِيَدِهِ وَالضَّارِبُ بِنَعْلِهِ وَالضَّارِبُ بِثَوْبِهِ فَلَمَّا انْصَرَفَ قَالَ بَعْضُ الْقَوْمِ أَخْزَاكَ اللَّهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَقُولُوا هَكَذَا لَا تُعِينُوا عَلَيْهِ الشَّيْطَانَ

4471. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Davud b. Ebu Nadžije el-Iskenderani, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Jahjaa b. Ejuba, Hajvea b. Šurejha i Ibn Lehiaa, oni od Ibnul-Hada, sa istim senedom isti smisao, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., nakon udaranja rekao ashabima: **“Izgrdite ga.” Oni su mu prišli, govoreći: “Zar se ne bojiš Allaha!? Zar te nije strah Allaha!? Kako se ne stidiš Allahovog Poslanika, s.a.v.s!?”, a zatim su ga pustili. Poslanik im na kraju reče: “Recite: ‘Allahu,**

٤٤٧١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ دَاوُدَ بْنِ أَبِي نَاجِيَةَ الْإِسْكَنْدَرَانِيُّ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي يَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ وَحَيْوَةُ بْنُ شُرَيْحٍ وَابْنُ لَهِيعَةَ عَنِ ابْنِ الْهَادِ بِإِسْنَادِهِ وَمَعْنَاهُ قَالَ فِيهِ بَعْدَ الضَّرْبِ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَصْحَابِهِ: بَكِّتُوهُ فَأَقْبَلُوا عَلَيْهِ يَقُولُونَ مَا اتَّقَيْتَ اللَّهَ مَا خَشِيتَ اللَّهَ وَمَا اسْتَحْيَيْتَ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى

[433] Iz ovoga hadisa se vidi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredio ashabima da izvrše kaznu nad pijancem, ali im nije rekao sa koliko udaraca, što do tada nije bilo precizno određena kazna za pijanstvo, smatra Abadi.

oprosti mu. Allahu, smiluj mu se.'" Neki su dodali još po neku riječ sličnu tome.

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ أَرْسَلُوهُ وَقَالَ فِي آخِرِهِ وَلَكِنْ قُولُوا اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ اللَّهُمَّ ارْحَمْهُ وَبَعْضُهُمْ يَزِيدُ الْكَلِمَةَ وَنَحْوَهَا.

4472. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Ibrahim, kog je obavijestio Hišam. A obavijestio nas je i Musedded, prenijevši od Jahjaa, on od Hišama, isti smisao, on od Katadea, a on od Enesa b. Malika: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je one koji piju udarao palminom granom ili papučom. Ebu Bekr je (za opijanje) udarao po četrdeset bičeva. Kad je za halifu izabran Omer, pozvao je ljude i rekao im: 'Ljudi su se domogli plodne zemlje,[434] pa šta mislite o kazni za opijanje?' Abdurrahman b. Avf mu reče: 'Smatramo da je trebaš izjednačiti sa najblažom propisanom fiksnom kaznom.'[435], pa je Omer odredio da kazna za opijanje bude osamdeset udaraca."[436]**

٤٤٧٢. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا هِشَامٌ ح. وحَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ هِشَامٍ الْمَعْنَى عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَلَدَ فِي الْخَمْرِ بِالْجَرِيدِ وَالنِّعَالِ وَجَلَدَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَرْبَعِينَ فَلَمَّا وُلِّيَ عُمَرُ دَعَا النَّاسَ فَقَالَ لَهُمْ إِنَّ النَّاسَ قَدْ دَنَوْا مِنَ الرِّيفِ وَقَالَ مُسَدَّدٌ مِنَ الْقُرَى وَالرِّيفِ فَمَا تَرَوْنَ فِي حَدِّ الْخَمْرِ فَقَالَ لَهُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ نَرَى أَنْ تَجْعَلَهُ كَأَخَفِّ الْحُدُودِ فَجَلَدَ فِيهِ ثَمَانِينَ

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je i Ibn Ebu Arube od Katadea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., za opijanje udarao palminom granom ili papučom četrdeset udaraca. A prenio ga je i Šu'be od Katadea, on od

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ ابْنُ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ جَلَدَ

---

[434] Dakle, ljudi su se, nakon što je osvojen Šam, domogli plodnog zemljišta gdje uspijeva i vinova loza, pa su počeli više piti.

[435] A to je kazna za potvoru i klevetu koja iznosi osamdeset udaraca.

[436] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu*, i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

Enesa, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je za opijanje udarao dvjema palminim granama oko četrdeset udaraca."

بِالْجَرِيدِ وَالنِّعَالِ أَرْبَعِينَ وَرَوَاهُ شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ضَرَبَ بِجَرِيدَتَيْنِ نَحْوَ الأَرْبَعِينَ.

4473. ISPRIČALI SU NAM Museded b. Muserhed i Musa b. Ismail, isti smisao, njih je obavijestio Abdulaziz b. el-Muhtar, prenijevši od Abdullaha ed-Danadža, on od Hudajna b. el-Munzira er-Rekkašija, da je Ebu Sasan kazao: **"Bio sam prisutan kada je Osmanu b. Affanu doveden El-Velid b. Ukbe, protiv koga su posvjedočili Humran i još jedan čovjek. Jedan od njih dvojice je posvjedočio da ga je vidio kako pije vino, a drugi da ga je vidio kako ga (vino) povraća. Osman reče: 'Nije ga mogao povratiti ako ga nije popio.', i reče Aliji: 'Izvrši nad njim kaznu.' Alija reče Hasanu: 'Izvrši nad njim kaznu.', a Hasan reče: 'Onaj koji uživa u ljepoti vlasti neka kuša i njenu neugodnost.' Tad Alija reče Abdullahu b. Džaferu: 'Izvrši ti nad njim kaznu.' On uze bič i poče ga udarati, a Alija je brojao. Kad je dostigao četrdeset udaraca, Alija reče: 'Dosta je!' Husajn kaže: 'Vjerovjesnik, s.a.v.s., je za opijanje odabrao četrdeset udaraca.'** – mislim da je kazao da je i Ebu Bekr udarao četrdeset, a Omer osamdeset udaraca, i

٤٤٧٣. حَدَّثَنَا مُسَدَّدُ بْنُ مُسَرْهَدٍ وَمُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ الْمَعْنَى قَالاَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ الْمُخْتَارِ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ الدَّانَاجُ حَدَّثَنِي حُضَيْنُ بْنُ الْمُنْذِرِ الرَّقَاشِيُّ هُوَ أَبُو سَاسَانَ قَالَ: شَهِدْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ وَأُتِيَ بِالْوَلِيدِ بْنِ عُقْبَةَ فَشَهِدَ عَلَيْهِ حُمْرَانُ وَرَجُلٌ آخَرُ فَشَهِدَ أَحَدُهُمَا أَنَّهُ رَآهُ شَرِبَهَا يَعْنِي الْخَمْرَ وَشَهِدَ الآخَرُ أَنَّهُ رَآهُ يَتَقَيَّأُ فَقَالَ: عُثْمَانُ إِنَّهُ لَمْ يَتَقَيَّأْ حَتَّى شَرِبَهَا فَقَالَ لِعَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَقِمْ عَلَيْهِ الْحَدَّ فَقَالَ: عَلِيٌّ لِلْحَسَنِ أَقِمْ عَلَيْهِ الْحَدَّ فَقَالَ: الْحَسَنُ وَلِّ حَارَّهَا مَنْ تَوَلَّى قَارَّهَا فَقَالَ: عَلِيٌّ لِعَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ أَقِمْ عَلَيْهِ الْحَدَّ قَالَ فَأَخَذَ السَّوْطَ فَجَلَدَهُ وَعَلِيٌّ يَعُدُّ فَلَمَّا بَلَغَ أَرْبَعِينَ قَالَ حَسْبُكَ جَلَدَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَرْبَعِينَ أَحْسَبُهُ قَالَ وَجَلَدَ أَبُو بَكْرٍ أَرْبَعِينَ وَعُمَرُ ثَمَانِينَ وَكُلٌّ سُنَّةٌ وَهَذَا أَحَبُّ إِلَيَّ.

sve je od sunneta, ali je ovo (posljednje) meni najdraže."[437]

4474. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Ibn Ebu Arubea, on od Ed-Danadža, on od Hudajna b. el-Munzira, a on od Alije: "**Vjerovjesnik, s.a.v.s., i Ebu Bekr su za opijanje udarali po četrdeset udaraca, pa je Omer upotpunio na osamdeset, a sve je sunnet.**"

Ebu Davud kaže da je El-Esmei rekao: "Onaj koji u njenoj ljepoti uživa, neka kuša i njenu neugodnost, tj. onaj ko kuša njene prijatnosti, neka kuša i njene neprijatnosti. Hudajn b. el-Minzir je bio poglavica svoga plemena."

37. Kada neko ustrajava u pijenju alkohola

4475. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Eban, prenijevši od Asima,[438] on od Ebu Saliha Zekvana, a on od Muavije b. Ebu Sufjana, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ukoliko budu pili alkohol, izbičujte ih. Ukoliko nastave piti, ponovo ih**

٤٤٧٤. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ ابْنِ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ الدَّانَاجِ عَنْ حُضَيْنِ بْنِ الْمُنْذِرِ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: جَلَدَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْخَمْرِ وَأَبُو بَكْرٍ أَرْبَعِينَ وَكَمَّلَهَا عُمَرُ ثَمَانِينَ وَكُلٌّ سُنَّةٌ

قَالَ أَبُو دَاوُد: و قَالَ الْأَصْمَعِيُّ وَلِّ حَارَّهَا مَنْ تَوَلَّى قَارَّهَا وَلِّ شَدِيدَهَا مَنْ تَوَلَّى هَيِّنَهَا

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا كَانَ سَيِّدَ قَوْمِهِ حُضَيْنُ بْنُ الْمُنْذِرِ أَبُو سَاسَانَ.

٣٧. بَاب إِذَا تَتَابَعَ فِي شُرْبِ الْخَمْرِ

٤٤٧٥. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا أَبَانُ عَنْ عَاصِمٍ عَنْ أَبِي صَالِحٍ ذَكْوَانَ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ أَبِي سُفْيَانَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّه عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا شَرِبُوا الْخَمْرَ فَاجْلِدُوهُمْ ثُمَّ إِنْ شَرِبُوا فَاجْلِدُوهُمْ

[437] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i Ibn Madže u *Sunenu*.

[438] Asim b. Behdele b. Ebu Nedžud el-Kufi je poznati imam u kiraetu. Bio je iskren ravija, ali je (prilikom prenošenja) pravio dosta previda.

izbičujte. A ukoliko nastave i dalje piti, ponovo ih izbičujte. Ukoliko i poslije toga nastave piti, onda ih ubijte.”[439]

ثُمَّ إِنْ شَرِبُوا فَاجْلِدُوهُمْ ثُمَّ إِنْ شَرِبُوا فَاقْتُلُوهُمْ

4476. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Humejda b. Jezida, on od Nafia, a on od Ibn Omera, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao – smisao prethodnog hadisa. (Musa b. Ismail) je rekao: “Čini mi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kod petog puta rekao: **‘Ukoliko nastavi piti, ubijte ga.’**”

Ebu Davud kaže: “U Ebu Gutajfovom hadisu, za peti put stoji: **‘ubijte ga’**.”

٤٤٧٦. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ حُمَيْدِ بْنِ يَزِيدَ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ بِهَذَا الْمَعْنَى قَالَ وَأَحْسِبُهُ قَالَ فِي الْخَامِسَةِ إِنْ شَرِبَهَا فَاقْتُلُوهُ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَكَذَا فِي حَدِيثِ أَبِي غُطَيْفٍ فِي الْخَامِسَةِ.

4477. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Asim el-Entaki, kog je obavijestio Jezid b. Harun el-Vasiti, prenijevši od Ibn Ebu Zi’ba, on od El-Harisa b. Abdurrahmana, on od Ebu Selemea, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ukoliko se napije, izbičujte ga. Ukoliko se ponovo napije, izbičujte ga. Ukoliko se ponovo napije, izbičujte ga. A ako se vrati i četvrti put, ubijte ga.”**

Ebu Davud kaže: “Ovako glasi hadis koji je prenio Omer b. Ebu Seleme od

٤٤٧٧. حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَاصِمٍ الْأَنْطَاكِيُّ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ الْوَاسِطِيُّ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي ذِئْبٍ عَنِ الْحَارِثِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا سَكِرَ فَاجْلِدُوهُ ثُمَّ إِنْ سَكِرَ فَاجْلِدُوهُ ثُمَّ إِنْ سَكِرَ فَاجْلِدُوهُ فَإِنْ عَادَ الرَّابِعَةَ فَاقْتُلُوهُ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَكَذَا حَدِيثُ عُمَرَ بْنِ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ

---

[439] Po mišljenju većine učenjaka u početku islama bila je praksa da osoba koja je tri puta zbog pijanstva bičevana, u slučaju četvrtog pokušaja bude ubijena. Kasnije je takva praksa dokinuta. Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u *Džami’u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

svoga oca, on od Ebu Hurejrea, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s: **'Ukoliko neko bude pio alkohol, izbičujte ga. A ako se vrati i četvrti put, ubijte ga.'** I u hadisu koji je prenio Suhejl od Ebu Saliha, on od Ebu Hurejrea, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., stoji: **'A ukoliko ga budu pili i četvrti put, ubijte ih.'"**

Isto glasi i Ibn Ebu Nu'mov hadis prenijet od Ibn Omera, on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. Također i Abdullah b. Amrov hadis od Vjerovjesnika, s.a.v.s. I Eš-Šerid je prenio od Vjerovjesnika, s.a.v.s. U hadisu koji je El-Džedeli prenio od Muavije, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., stoji da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"A ukoliko se povrati treći ili četvrti put, ubijte ga."**

4478. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Abde ed-Dabbijj, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ez-Zuhrija, on od Kabisea b. Zuejba, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ko bude pio alkohol, izbičujte ga, pa ako se nakon toga povrati na to, vi ga ponovo izbičujte, pa ako se i nakon toga povrati alkoholu, vi ga ponovo izbičujte, a ako se vrati i treći ili četvrti put pijenju alkohola, vi ga u tom slučaju ubijte. Poslije mu je doveden čovjek koji je pio alkohol, pa ga je izbičevao. Zatim mu je ponovo doveden i on ga je izbičevao. Zatim mu je ponovo doveden nakon toga i on ga je izbičevao. Zatim mu je i nakon toga**

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا شَرِبَ الْخَمْرَ فَاجْلِدُوهُ فَإِنْ عَادَ الرَّابِعَةَ فَاقْتُلُوهُ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَكَذَا حَدِيثُ سُهَيْلٍ عَنْ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنْ شَرِبُوا الرَّابِعَةَ فَاقْتُلُوهُمْ وَكَذَا حَدِيثُ ابْنِ أَبِي نُعْمٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَذَا حَدِيثُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالشَّرِيدِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَفِي حَدِيثِ الْجَدَلِيِّ عَنْ مُعَاوِيَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَإِنْ عَادَ فِي الثَّالِثَةِ أَوْ الرَّابِعَةِ فَاقْتُلُوهُ.

٤٤٧٨. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَبْدَةَ الضَّبِّيُّ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ قَالَ الزُّهْرِيُّ أَخْبَرَنَا عَنْ قَبِيصَةَ بْنِ ذُؤَيْبٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فَاجْلِدُوهُ فَإِنْ عَادَ فَاجْلِدُوهُ فَإِنْ عَادَ فِي الثَّالِثَةِ أَوْ الرَّابِعَةِ فَاقْتُلُوهُ فَأُتِيَ بِرَجُلٍ قَدْ شَرِبَ فَجَلَدَهُ ثُمَّ أُتِيَ بِهِ فَجَلَدَهُ ثُمَّ أُتِيَ بِهِ فَجَلَدَهُ ثُمَّ أُتِيَ بِهِ فَجَلَدَهُ وَرَفَعَ الْقَتْلَ وَكَانَتْ رُخْصَةً

قَالَ سُفْيَانُ حَدَّثَ الزُّهْرِيُّ بِهَذَا الْحَدِيثِ وَعِنْدَهُ مَنْصُورُ بْنُ الْمُعْتَمِرِ وَمِخْوَلُ بْنُ رَاشِدٍ فَقَالَ لَهُمَا: كُونَا وَافِدَيْ أَهْلِ الْعِرَاقِ بِهَذَا الْحَدِيثِ

doveden i on ga je ponovo izbičevao, a dokinuo je ubistvo u pogledu kog je uslijedila povlastica."

Sufjan kaže: "Ez-Zuhri je ispričao ovaj hadis, a kod njega su bili Mensur b. el-Mutemir i Muhavvel b. Rašid kojima je on rekao: 'Budite moji izaslanici stanovnicima Iraka sa ovim hadisom.'"

Ebu Davud kaže: "Ovaj hadis su prenijeli Eš-Šerid b. Suvejd, Šurahbil b. Evs, Abdullah b. Amr, Abdullah b. Omer, Ebu Gutajf el-Kindi i Ebu Seleme b. Abdurrahman od Ebu Hurejrea."

4479. ISPRIČAO NAM JE Ismail b. Musa el-Fezari, kog je obavijestio Šerik, prenijevši od Ebu Husajna, on od Umejra b. Seida, da je Alija kazao: **"Nisam platio krvarinu za onoga nad kim sam izvršio preciziranu kaznu (pa da je umro od toga), osim za čovjeka koji je pio alkohol, jer Allahov Poslanik nije ništa decidno propisao u vezi njega. Kaznu koju nad njim izvršavamo mi smo sami odredili."**[440]

4480. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Davud el-Mehri el-Misri, bratić Rišdina b. Sa'da, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Usamea b. Zejda, on od

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: رَوَى هَذَا الْحَدِيثَ الشَّرِيدُ بْنُ سُوَيْدٍ وَشُرَحْبِيلُ بْنُ أَوْسٍ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرٍو وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ وَأَبُو غُطَيْفٍ الْكِنْدِيُّ وَأَبُو سَلَمَةَ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.

٤٤٧٩. حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ بْنُ مُوسَى الْفَزَارِيُّ حَدَّثَنَا شَرِيكٌ عَنْ أَبِي حُصَيْنٍ عَنْ عُمَيْرِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: لَا أَدِي أَوْ مَا كُنْتُ لِأَدِيَ مَنْ أَقَمْتُ عَلَيْهِ حَدًّا إِلَّا شَارِبَ الْخَمْرِ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَسُنَّ فِيهِ شَيْئًا إِنَّمَا هُوَ شَيْءٌ قُلْنَاهُ نَحْنُ.

٤٤٨٠. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْمَهْرِيُّ الْمِصْرِيُّ ابْنُ أَخِي رِشْدِينَ بْنِ سَعْدٍ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ أَنَّ ابْنَ شِهَابٍ

---

[440] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i Ibn Madže u *Sunenu*.

Neki smatraju da je ubistvo onog koji pije alkohol dokinuto. (Prim. rec.)

Ibn Šihaba, da je Abdurrahman b. Ezher kazao: **“Kao da sad gledam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako u prebivalištu traži šator Halida b. Velida. I dok je on tako tražio, doveden mu je neki čovjek koji je pio alkohol. Poslanik reče ljudima: ‘Udrite ga.’, pa su ga neki udarali papučama, neki štapom, a neki palminom granom.”** Ibn Vehb kaže: **“...suhom palminom granom. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je potom uzeo zemlje i bacio mu je u lice.”**

حَدَّثَهُ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَزْهَرَ قَالَ: كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْآنَ وَهُوَ فِي الرِّحَالِ يَلْتَمِسُ رَحْلَ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ فَبَيْنَمَا هُوَ كَذَلِكَ إِذْ أُتِيَ بِرَجُلٍ قَدْ شَرِبَ الْخَمْرَ فَقَالَ لِلنَّاسِ اضْرِبُوهُ فَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِالنِّعَالِ وَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِالْعَصَا وَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِالْمِيتَخَةِ قَالَ ابْنُ وَهْبٍ الْجَرِيدَةُ الرَّطْبَةُ ثُمَّ أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تُرَابًا مِنَ الْأَرْضِ فَرَمَى بِهِ فِي وَجْهِهِ.

4481. ISPRIČAO NAM JE Ibnus-Serh da je u knjizi njegovog daidže Abdurrahmana b. Abdulhamida našao da je ovaj prenio od Ukajla, on od Ibn Šihaba, on od Abdullaha b. Abdurrahmana b. el-Ezhera, da je njegov otac kazao: **“Na Hunejnu je Vjerovjesniku, s.a.v.s., doveden čovjek koji je pio alkohol. On mu baci zemlju u lice, a onda naredi svojim drugovima da ga istuku. Tukli su ga papučama i svime što im je bilo pri ruci, sve dotle dok Vjerovjesnik, s.a.v.s., ne reče: ‘Prestanite.’, te oni prestadoše. Nakon smrti Allahovog Poslanika, s.a.v.s., Ebu Bekr je za opijanje udarao četrdeset udaraca, a poslije njega, u samom početku svoje vladavine, i Omer je za pijanstvo udarao četrdeset udaraca, a pred kraj svoje vladavine osamdeset. Potom je Osman**

٤٤٨١. حَدَّثَنَا ابْنُ السَّرْحِ قَالَ وَجَدْتُ فِي كِتَابِ خَالِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ الْحَمِيدِ عَنْ عُقَيْلٍ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ أَخْبَرَهُ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْأَزْهَرِ أَخْبَرَهُ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: أُتِيَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشَارِبٍ وَهُوَ بِحُنَيْنٍ فَحَثَى فِي وَجْهِهِ التُّرَابَ ثُمَّ أَمَرَ أَصْحَابَهُ فَضَرَبُوهُ بِنِعَالِهِمْ وَمَا كَانَ فِي أَيْدِيهِمْ حَتَّى قَالَ لَهُمُ ارْفَعُوا فَرَفَعُوا فَتُوُفِّيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ جَلَدَ أَبُو بَكْرٍ فِي الْخَمْرِ أَرْبَعِينَ ثُمَّ جَلَدَ عُمَرُ

udarao i jedno i drugo: i osamdeset i četrdeset udaraca, da bi Muavija ustanovio kaznu za opijanje od osamdeset udaraca."

4482. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Osman b. Omer, prenijevši od Usamea b. Zejda, on od Ez-Zuhrija, da je Abdurrahman b. Ezher kazao: "Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., na Dan oslobođenja Mekke, ujutru, a bio sam dječak, kako ide između ljudi i pita za boravište (šator) Halida b. Velida. Dovedoše mu čovjeka koji je pio alkohol i on im naredi da ga istuku; udarali su ga svime što im je bilo pri ruci. Neki su ga udarali bičem, neki štapom, neki papučom, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., mu baci zemlju u lice. Kad je Ebu Bekru doveden čovjek koji je pio alkohol, on ih je upitao o tome koliko je udaraca onome koji pije Vjerovjesnik, s.a.v.s., udarao. Rekli su mu da mu je udarao četrdeset udaraca, pa je i Ebu Bekr toliko udario. Kad je za halifu izabran Omer, Halid b. el-Velid mu je pisao da su ljudi ogrezli u alkoholu i da minimiziraju kaznu. 'Kod tebe su' – veli Halid – 'ashabi, prvi muhadžiri, pa ih upitaj o tome.' Upitao ih je i oni su se složili da za opijanje treba udarati osamdeset udaraca. Alija kaže: 'Kada

أَرْبَعِينَ صَدْرًا مِنْ إِمَارَتِهِ ثُمَّ جَلَدَ ثَمَانِينَ فِي آخِرِ خِلَافَتِهِ ثُمَّ جَلَدَ عُثْمَانُ الْحَدَّيْنِ كِلَيْهِمَا ثَمَانِينَ وَأَرْبَعِينَ ثُمَّ أَثْبَتَ مُعَاوِيَةُ الْحَدَّ ثَمَانِينَ.

٤٤٨٢. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَزْهَرَ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَدَاةَ الْفَتْحِ وَأَنَا غُلَامٌ شَابٌّ يَتَخَلَّلُ النَّاسَ يَسْأَلُ عَنْ مَنْزِلِ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ فَأُتِيَ بِشَارِبٍ فَأَمَرَهُمْ فَضَرَبُوهُ بِمَا فِي أَيْدِيهِمْ فَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِالسَّوْطِ وَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِعَصًا وَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِنَعْلِهِ وَحَثَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ التُّرَابَ فَلَمَّا كَانَ أَبُو بَكْرٍ أُتِيَ بِشَارِبٍ فَسَأَلَهُمْ عَنْ ضَرْبِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الَّذِي ضَرَبَهُ فَحَزَرُوهُ أَرْبَعِينَ فَضَرَبَ أَبُو بَكْرٍ أَرْبَعِينَ فَلَمَّا كَانَ عُمَرُ كَتَبَ إِلَيْهِ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ إِنَّ النَّاسَ قَدِ انْهَمَكُوا فِي الشُّرْبِ وَتَحَاقَرُوا الْحَدَّ وَالْعُقُوبَةَ قَالَ هُمْ عِنْدَكَ فَسَلْهُمْ وَعِنْدَهُ الْمُهَاجِرُونَ

pije, čovjek i kleveće, zato smatram da za njega kazna treba biti poput kazne za klevetu.'"

Ebu Davud kaže: "Ukajl b. Halid je u sened ovoga hadisa, između Ez-Zuhrija i Ibnul-Ezhera, ubacio Abdullaha b. Abdurrahmana b. el-Ezhera, koji prenosi od svoga oca."

الْأَوَّلُونَ فَسَأَلَهُمْ فَأَجْمَعُوا عَلَى أَنْ يَضْرِبَ ثَمَانِينَ قَالَ و قَالَ عَلِيٌّ إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا شَرِبَ افْتَرَى فَأَرَى أَنْ يَجْعَلَهُ كَحَدِّ الْفِرْيَةِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: أَدْخَلَ عُقَيْلُ بْنُ خَالِدٍ بَيْنَ الزُّهْرِيِّ وَبَيْنَ ابْنِ الْأَزْهَرِ فِي هَذَا الْحَدِيثِ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْأَزْهَرِ عَنْ أَبِيهِ.

38. O izvršenju kazne u džamiji

٣٨. بَاب فِي إِقَامَةِ الْحَدِّ فِي الْمَسْجِدِ

4483. ISPRIČAO NAM JE Hišam b. Ammar, kog je obavijestio Sadeka b. Halid, prenijevši od Eš-Šuajsija, on od Zufera b. Vesimea, a on od Hakima b. Hizama: "**Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio da se u džamiji traži naredba za pogubljenje ubice zbog ubijenog, da se u njoj citira (neprikladna) poezija i da se u njoj izvršava precizirana kazna.**"

٤٤٨٣. حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ عَمَّارٍ حَدَّثَنَا صَدَقَةُ يَعْنِي ابْنَ خَالِدٍ حَدَّثَنَا الشُّعَيْثِيُّ عَنْ زُفَرَ بْنِ وَثِيمَةَ عَنْ حَكِيمِ بْنِ حِزَامٍ أَنَّهُ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُسْتَقَادَ فِي الْمَسْجِدِ وَأَنْ تُنْشَدَ فِيهِ الْأَشْعَارُ وَأَنْ تُقَامَ فِيهِ الْحُدُودُ.

39. O udaranju po licu prilikom izvršenja kazne

٣٩. بَاب فِي ضَرْبِ الْوَجْهِ فِي الْحَدِّ

4484. ISPRIČAO NAM JE Ebu Kamil, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Omera b. Ebu Selemea, on od svoga oca, on od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "**Kada neko bude udarao (prilikom izvršenja precizirane**

٤٤٨٤. حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ عُمَرَ يَعْنِي ابْنَ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

kazne), neka pripazi da to ne čini po licu."[441]

قَالَ إِذَا ضَرَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَّقِ الْوَجْهَ.

40. O ta'ziru/ublaženoj kazni[442]

٤٠. بَاب فِي التَّعْزِيرِ

4485. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio El-Lejs, prenijevši od Jezida b. Ebu Habiba, on od Bukejra b. Abdullaha b. el-Ešedždža, on od Sulejmana b. Jesara, on od Abdurrahmana b. Džabira b. Abdullaha, a on od Ebu Burdea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Više od deset udaraca se zadaje samo prilikom izvršenja jedne od Allahovih (definiranih) kazni."**[443]

٤٤٨٥. أَخْبَرَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي حَبِيبٍ عَنْ بُكَيْرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْأَشَجِّ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ يَسَارٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ لَا يُجْلَدُ فَوْقَ عَشْرِ جَلَدَاتٍ إِلَّا فِي حَدٍّ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

4486. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Amra, on od Bukejra b. el-

٤٤٨٦. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي عَمْرٌو

---

[441] Bilježi ga i Muslim u *Sahihu*.

[442] Ta'zir je nedefinirana kazna o čijoj visini odlučuje imam, odnosno sudija.

[443] Ovaj hadis je dokaz da je u slučaju prijestupa za koji nije propisana precizna kazna dozvoljeno koristiti i batine, ali, po mišljenju El-Lejsa, Ahmeda b. Hanbela i Ishaka, ne više od deset batina. Više od deset batina se, po njihovom mišljenju, udara samo onim osobama nad kojima se izvršava neka od definiranih šerijatskih kazni, kao što su: kazna za blud, kazna za klevetu i kazna za pijanstvo. Malik, Eš-Šafi, Ebu Jusuf i Muhammed smatraju da se u slučaju prijestupa za koji nije propisana precizna kazna, po potrebi može udariti i više od deset udaraca. Ovaj hadis su u *El-Kutubus-sitteu* zabilježili svi autori, osim Muslima.

Ešedždža, ovaj od Sulejmana b. Jesara, a on od Abdurrahmana b. Džabira, on od svog oca, on od Ebu Burdea el-Ensarija, a on od Allahovog Poslanika, s.a.v.s...” – a onda je spomenuo isti smisao kao u prethodnom hadisu.

4487. ISPRIČAO NAM JE Ebu Kamil, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Omera b. Ebu Selemea, on od svoga oca, on od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **“Kada neko bude udarao (prilikom izvršenja fiksne kazne), neka pripazi da to ne čini po licu.”**

أَنَّ بُكَيْرَ بْنَ الْأَشَجِّ حَدَّثَهُ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ يَسَارٍ قَالَ حَدَّثَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ جَابِرٍ أَنَّ أَبَاهُ حَدَّثَهُ أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا بُرْدَةَ الْأَنْصَارِيَّ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: فَذَكَرَ مَعْنَاهُ.

٤٤٨٧. حدثنا أَبُو كَامِلٍ أخبرنا أَبُو عَوَانَةَ عنْ عُمَرَ يَعْنِي ابنَ أَبِي سَلَمَةَ عنْ أَبِيهِ عنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عن النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ: «إِذَا ضَرَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَّقِ الْوَجْهَ».

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

POGLAVLJA O KRVARINAMA

كِتَاب الدِّيَاتِ

1. O glavi za glavu

١. بَاب النَّفْسِ بِالنَّفْسِ

4488. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Ala, kog je obavijestio Ubejdullah b. Musa, prenijevši od Alija b. Saliha, on od Simaka b. Harba, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: **"Bila su dva (jevrejska plemena): Kurejza i En-Nadir. En-Nadir je bilo uglednije od Kurejze. Kada bi neko iz plemena Kurejza ubio čovjeka iz plemena En-Nadir, bio bi odmazdom pogubljen, a ako bi neko iz plemena En-Nadir ubio nekoga iz plemena Kurejza, bio bi otkupljen stotinom tovara hurmi. Kad je poslat (Posljednji) vjerovjesnik, s.a.v.s., čovjek iz plemena En-Nadir je ubio čovjeka iz plemena Kurejza, pa su ljudi iz plemena Kurejza rekli: 'Predajte nam ubicu da ga pogubimo.' Oni rekoše: 'Neka između vas i nas presudi Vjerovjesnik, s.a.v.s.' Otišli su kod njega, te je tim povodom objavljeno: *A ako im budeš sudio, sudi im pravedno.* (El-Maide, 42), a *pravedno* znači: *glavu za glavu*. Potom je objavljeno: *Zar oni***

٤٤٨٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ مُوسَى عَنْ عَلِيِّ بْنِ صَالِحٍ عَنْ سِمَاكِ بْنِ حَرْبٍ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: كَانَ قُرَيْظَةُ وَالنَّضِيرُ وَكَانَ النَّضِيرُ أَشْرَفَ مِنْ قُرَيْظَةَ فَكَانَ إِذَا قَتَلَ رَجُلٌ مِنْ قُرَيْظَةَ رَجُلًا مِنْ النَّضِيرِ قُتِلَ بِهِ وَإِذَا قَتَلَ رَجُلٌ مِنْ النَّضِيرِ رَجُلًا مِنْ قُرَيْظَةَ فُودِيَ بِمِائَةِ وَسْقٍ مِنْ تَمْرٍ فَلَمَّا بُعِثَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَتَلَ رَجُلٌ مِنْ النَّضِيرِ رَجُلًا مِنْ قُرَيْظَةَ فَقَالُوا ادْفَعُوهُ إِلَيْنَا نَقْتُلْهُ فَقَالُوا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَوْهُ فَنَزَلَتْ ﴿ وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ﴾ وَالْقِسْطُ النَّفْسُ بِالنَّفْسِ ثُمَّ نَزَلَتْ ﴿ أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ﴾

da traže da im se kao u pagansko doba sudi? (El-Maide, 50)"[444]

Ebu Davud kaže: "I Kurejza i En-Nadir su potomci Haruna, a.s."

قَالَ أَبُو دَاوُد: قُرَيْظَةُ وَالنَّضِيرُ جَمِيعًا مِنْ وَلَدِ هَارُونَ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَام.

2. Čovjek neće biti kažnjen za zlodjelo svoga oca ili brata

٢. بَاب لَا يُؤْخَذُ أَحَدٌ بِجَرِيرَةِ أَخِيهِ أَوْ أَبِيهِ

4489. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus, kog je obavijestio Ubejdullah b. Ijad, prenijevši od Ijada, da je Ebu Rimse kazao: **"Otišao sam sa ocem Vjerovjesniku, s.a.v.s., pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., upitao moga oca: 'Je li ti to sin?' 'Jeste, tako mi Gospodara Kabe; govorim istinu i svjedočim da mi je sin.' Ebu Remse kaže: 'Vjerovjesnik, s.a.v.s., se nasmijao zbog moje sličnosti sa ocem, koji se i pored tolike naše sličnosti zakleo, a nije bilo potrebe za tim. Potom reče: 'On neće biti kažnjen za tvoj grijeh, niti ćeš ti biti kažnjen za njegov grijeh.' Potom je Allahov Poslanik, s.a.v.s., proučio:** ***I nijedan griješnik neće grijehove drugog nositi.*** **(Ef-Fatir, 18)"**[445]

٤٤٨٩. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ إِيَادٍ حَدَّثَنَا إِيَادٌ عَنْ أَبِي رِمْثَةَ قَالَ: انْطَلَقْتُ مَعَ أَبِي نَحْوَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِأَبِي ابْنُكَ هَذَا قَالَ إِي وَرَبِّ الْكَعْبَةِ قَالَ حَقًّا قَالَ أَشْهَدُ بِهِ قَالَ فَتَبَسَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ضَاحِكًا مِنْ ثَبْتِ شَبَهِي فِي أَبِي وَمِنْ حَلِفِ أَبِي عَلَيَّ ثُمَّ قَالَ أَمَا إِنَّهُ لَا يَجْنِي عَلَيْكَ وَلَا تَجْنِي عَلَيْهِ وَقَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ﴿ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ﴾.

[444] Ovaj je hadis zabilježio i En-Nesai u *Sunenu*.

[445] Ovaj su hadis zabilježili i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai u *Sunenu*.

3. Imam će kod ubistva preporučiti praštanje

٣. بَاب الْإِمَامِ يَأْمُرُ بِالْعَفْوِ فِي الدَّمِ

4490. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od El-Harisa b. Fudajla, on od Sufjana b. Ebul-Avdžaa, a on od Ebu Šurejha el-Huzaija, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Kome rođak bude ubijen ili ozlijeđen, on ima pravo da izabere jedno od troga: da zahtijeva odmazdu, da mu oprosti, ili da uzme krvarinu. Ukoliko bude tražio četvrto (tj. više od toga), nemojte mu to dati. Ko nakon ovog pojašnjenja bude pretjerivao (tražeći više), njega čeka bolna patnja."**[446]

٤٤٩٠. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْحَقَ عَنْ الْحَارِثِ بْنِ فُضَيْلٍ عَنْ سُفْيَانَ بْنِ أَبِي الْعَوْجَاءِ عَنْ أَبِي شُرَيْحٍ الْخُزَاعِيِّ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أُصِيبَ بِقَتْلٍ أَوْ خَبْلٍ فَإِنَّهُ يَخْتَارُ إِحْدَى ثَلَاثٍ إِمَّا أَنْ يَقْتَصَّ وَإِمَّا أَنْ يَعْفُوَ وَإِمَّا أَنْ يَأْخُذَ الدِّيَةَ فَإِنْ أَرَادَ الرَّابِعَةَ فَخُذُوا عَلَى يَدَيْهِ وَمَنْ اعْتَدَى بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ.

4491. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Abdullah b. Bekr b. Abdullah el-Muzeni, prenijevši od Ataa b. Ebu Mejmune, da je Enes b. Malik kazao: **"Nisam vidio da je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., ikad podignuta optužnica u kojoj je tražena odmazda, a da nije preporučio praštanje."**[447]

٤٤٩١. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بَكْرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْمُزَنِيُّ عَنْ عَطَاءِ بْنِ أَبِي مَيْمُونَةَ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: مَا رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رُفِعَ إِلَيْهِ شَيْءٌ فِيهِ قِصَاصٌ إِلَّا أَمَرَ فِيهِ بِالْعَفْوِ.

[446] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

[447] Bilježi ga En-Nesai u *Sunenu*.

4492. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Ebu Muavija, prenijevši od El-A'meša, on od Ebu Saliha, a on od Ebu Hurejrea: **“U vrijeme Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ubijen je neki čovjek, pa je ubica predat porodici ubijenog. Ubica reče: ‘Allahov Poslaniče, tako mi Allaha, nisam imao namjeru da ga ubijem.’ Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče staratelju ubijenog: ‘Ako je istinu kazao, a ti ga ubiješ, zaista ćeš ući u Džehennem.’ Čovjek ga pusti sa rukama vezanim na leđima. Krenuo je pokušavajući da skine konopac, te ga zbog toga prozvaše Vlasnik konopca.”**[448]

٤٤٩٢. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ أَخْبَرَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ حَدَّثَنَا الْأَعْمَشُ عَنْ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: **قُتِلَ رَجُلٌ عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرُفِعَ ذَلِكَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَدَفَعَهُ إِلَى وَلِيِّ الْمَقْتُولِ فَقَالَ: الْقَاتِلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَاللَّهِ مَا أَرَدْتُ قَتْلَهُ قَالَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لِلْوَلِيِّ أَمَا إِنَّهُ إِنْ كَانَ صَادِقًا ثُمَّ قَتَلْتَهُ دَخَلْتَ النَّارَ قَالَ فَخَلَّى سَبِيلَهُ قَالَ وَكَانَ مَكْتُوفًا بِنِسْعَةٍ فَخَرَجَ يَجُرُّ نِسْعَتَهُ فَسُمِّيَ ذَا النِّسْعَةِ.**

4493. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Omer b. Mejsere el-Džušemi, kog je obavijestio Jahja b. Seid, prenijevši od Avfa, on od Hamze Ebu Omera el-Aizija, on od Alkamea b. Vaila, da je Vail b. Hudžr kazao: **“Bijah kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., kada mu je doveden ubica, a na vratu mu bijaše komad konopca. Vjerovjesnik, s.a.v.s., je pozvao staratelja ubijenog i upitao ga: ‘Hoćeš li mu oprostiti?’ ‘Neću.’ – odgovorio je. Vjerovjesnik, s.a.v.s., ga upita: ‘Hoćeš li uzeti krvarinu?’ ‘Neću.’ – odgovorio**

٤٤٩٣. حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ بْنِ مَيْسَرَةَ الْجُشَمِيُّ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ عَوْفٍ حَدَّثَنَا حَمْزَةُ أَبُو عُمَرَ الْعَائِذِيُّ حَدَّثَنِي عَلْقَمَةُ بْنُ وَائِلٍ حَدَّثَنِي وَائِلُ بْنُ حُجْرٍ قَالَ: **كُنْتُ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ جِيءَ بِرَجُلٍ قَاتِلٍ فِي عُنُقِهِ النِّسْعَةُ قَالَ فَدَعَا وَلِيَّ الْمَقْتُولِ فَقَالَ: أَتَعْفُو قَالَ لَا قَالَ**

---

[448] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

je. 'A hoćeš li da ga ubiješ?' 'Hoću.' – odgovorio je. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Vodi ga!' Pošto pođe, on ga (opet) upita: 'Hoćeš li mu oprostiti?' 'Neću.' – odgovorio je. 'Hoćeš li uzeti krvarinu?' 'Neću.' – odgovorio je. 'A hoćeš li da ga ubiješ?' 'Hoću.' – odgovorio je. 'Vodi ga.' – reče Vjerovjesnik, s.a.v.s. Kada je četvrti put pošao, Vjerovjesnik, s.a.v.s., je rekao: 'Ukoliko mu oprostiš, on će ponijeti i svoj grijeh i grijeh onoga koga je ubio.', te mu je oprostio. 'Ja sam ga' – veli Vail – 'vidio kako skida dio konopca sa vrata.'"[449]

أَفَتَأْخُذُ الدِّيَةَ قَالَ لَا قَالَ أَفَتَقْتُلُ قَالَ نَعَمْ قَالَ اذْهَبْ بِهِ فَلَمَّا وَلَّى قَالَ أَتَعْفُو قَالَ لَا قَالَ أَفَتَأْخُذُ الدِّيَةَ قَالَ لَا قَالَ أَفَتَقْتُلُ قَالَ نَعَمْ قَالَ اذْهَبْ بِهِ فَلَمَّا كَانَ فِي الرَّابِعَةِ قَالَ أَمَا إِنَّكَ إِنْ عَفَوْتَ عَنْهُ يَبُوءُ بِإِثْمِهِ وَإِثْمِ صَاحِبِهِ قَالَ فَعَفَا عَنْهُ قَالَ فَأَنَا رَأَيْتُهُ يَجُرُّ النِّسْعَةَ

4494. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Omer b. Mejsere, kog je obavijestio Jahja b. Seid, prenijevši od Džamia b. Metara, on od Alkamea b. Vaila – sa istim senedom, isti smisao kao u prethodnom hadisu.

٤٤٩٤. حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ بْنِ مَيْسَرَةَ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ قَالَ حَدَّثَنِي جَامِعُ بْنُ مَطَرٍ حَدَّثَنِي عَلْقَمَةُ بْنُ وَائِلٍ بِإِسْنَادِهِ وَمَعْنَاهُ.

4495. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Avf et-Tai, kog je obavijestio Abdulkuddus b. el-Hadžadž, prenijevši od Jezida b. Ataa el-Vasitija, on od Simaka, on od Alkamea b. Vaila, a on od svoga oca: "Neki čovjek je doveo Abesinca Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekao: 'Ovaj je ubio moga bratića.' 'Kako si ga ubio?' – upita Vjerovjesnik,

٤٤٩٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَوْفٍ الطَّائِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْقُدُّوسِ بْنُ الْحَجَّاجِ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ عَطَاءٍ الْوَاسِطِيُّ عَنْ سِمَاكٍ عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ وَائِلٍ عَنْ أَبِيهِ قال: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

[449] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

s.a.v.s. ‘Udario sam ga sjekirom po glavi, ali nisam imao namjeru da ga ubijem.’ ‘Imaš li imovine da možeš platiti krvarinu?’ – upita ga Vjerovjesnik, s.a.v.s. ‘Nemam.’ – odgovori on. ‘A šta kažeš da te pošaljem da od ljudi skupljaš krvarinu za ubijenog?’ ‘Ne.’ – odgovori on. ‘A da li će ti tvoji gospodari dati (novac) da platiš krvarinu?’ ‘Neće.’ – reče on. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče staratelju ubijenog: ‘Uzmi ga!’, te ga je ovaj uzeo i poveo da ga pogubi, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘Ukoliko ga pogubi, bit će isti kao i on.’ Pošto je to čuo, čovjek reče: ‘Evo, ubica je ovdje, pa naredi šta hoćeš!’ Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘Pusti ga neka ponese i grijeh ubijenog i svoj grijeh, i neka bude od stanovnika Džehennema.’ I on ga je pustio.”[450]

بِحَبَشِيٍّ فَقَالَ: إِنَّ هَـٰذَا قَتَلَ ابْنَ أَخِي قَالَ كَيْفَ قَتَلْتَهُ قَالَ ضَرَبْتُ رَأْسَهُ بِالْفَأْسِ وَلَمْ أُرِدْ قَتْلَهُ قَالَ هَلْ لَكَ مَالٌ تُؤَدِّي دِيَتَهُ قَالَ لَا قَالَ أَفَرَأَيْتَ إِنْ أَرْسَلْتُكَ تَسْأَلُ النَّاسَ تَجْمَعُ دِيَتَهُ قَالَ لَا قَالَ فَمَوَالِيكَ يُعْطُونَكَ دِيَتَهُ قَالَ لَا قَالَ لِلرَّجُلِ خُذْهُ فَخَرَجَ بِهِ لِيَقْتُلَهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَمَا إِنَّهُ إِنْ قَتَلَهُ كَانَ مِثْلَهُ فَبَلَغَ بِهِ الرَّجُلَ حَيْثُ يَسْمَعُ قَوْلَهُ فَقَالَ: هُوَ ذَا فَمُرْ فِيهِ مَا شِئْتَ فَقَالَ: رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَرْسِلْهُ وَقَالَ مَرَّةً دَعْهُ يَبُوءُ بِإِثْمِ صَاحِبِهِ وَإِثْمِهِ فَيَكُونُ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ قَالَ فَأَرْسَلَهُ.

4496. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Harb, kog je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Jahjaa b. Seida, da je Ebu Umame b. Sehl kazao: “Bili smo sa Osmanom dok je bio opkoljen u kući. U njoj bijaše jedan ulaz. Ko bi došao do njega, čuo bi razgovor onih što su izvan. Osman je tu ušao. Kad se među nas vratio, bijaše crven u licu i reče: ‘Oni prijete da će me sad ubiti.’,

٤٤٩٦. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ يَحْيَى ابْنِ سَعِيدٍ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ بْنِ سَهْلٍ قال: كُنَّا مَعَ عُثْمَانَ وَهُوَ مَحْصُورٌ فِي الدَّارِ وَكَانَ فِي الدَّارِ مَدْخَلٌ مَنْ دَخَلَهُ سَمِعَ كَلَامَ مَنْ عَلَى الْبَلَاطِ فَدَخَلَهُ عُثْمَانُ فَخَرَجَ إِلَيْنَا وَهُوَ مُتَغَيِّرٌ لَوْنُهُ فَقَالَ: إِنَّهُمْ

[450] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

a mi rekosmo: ‘Dovoljan ti je Allah, Vladaru pravovjernih!’ ‘A radi čega da me ubiju’ – reče on – ‘kad sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je rekao: ‘Nije dozvoljeno proliti krv muslimana, osim u tri slučaja: ako se odmetne od islama, ako nakon ženidbe učini blud ili ako je ubio nevinog. Tako mi Allaha, ja blud nikada nisam počinio, ni u predislamsko doba a ni u islamu, niti sam ikada pomislio da promijenim svoju vjeru otkako me je Allah uputio u islam, niti sam ikada ikoga ubio – pa zbog čega da me ubiju?’”

لَيَتَوَاعَدُونَنِي بِالْقَتْلِ آنِفًا قَالَ قُلْنَا يَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ وَلِمَ يَقْتُلُونَنِي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ كُفْرٌ بَعْدَ إِسْلَامٍ أَوْ زِنًا بَعْدَ إِحْصَانٍ أَوْ قَتْلُ نَفْسٍ بِغَيْرِ نَفْسٍ فَوَاللَّهِ مَا زَنَيْتُ فِي جَاهِلِيَّةٍ وَلَا فِي إِسْلَامٍ قَطُّ وَلَا أَحْبَبْتُ أَنَّ لِي بِدِينِي بَدَلًا مُنْذُ هَدَانِي اللَّهُ وَلَا قَتَلْتُ نَفْسًا فَبِمَ يَقْتُلُونَنِي

Ebu Davud kaže: “Osman i Ebu Bekr nisu pili alkohol ni u predislamsko doba.”

قَالَ أَبُو دَاوُد: عُثْمَانُ وَأَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا تَرَكَا الْخَمْرَ فِي الْجَاهِلِيَّةِ.

4497. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Muhammeda b. Džafera b. ez-Zubejra, ovaj od Zijada b. Dumejra ed-Dumerija. A obavijestili su nas i Vehb b. Bejan i Ahmed b. Seidel-Hemdani, prenijevši od Ibn Vehba, on od Abdurrahmana b. Ebuz-Zinada, on od Abdurrahmana b. el-Harisa, on od Muhammeda b. Džafera, on od Zijada b. Sa’da b. Dumejrea es-Sulemija – ovo je Vehbov hadis i on je potpuniji – on je prenio od Urvea b. ez-Zubejra, on od svoga oca, a on

٤٤٩٧. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْحَقَ فَحَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرِ بْنِ الزُّبَيْرِ قَالَ سَمِعْتُ زِيَادَ بْنَ ضُمَيْرَةَ الضَّمْرِيَّ ح. وأَخْبَرَنَا وَهْبُ بْنُ بَيَانٍ وَأَحْمَدُ بْنُ سَعِيدٍ الْهَمْدَانِيُّ قَالَا حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَارِثِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرٍ أَنَّهُ سَمِعَ زِيَادَ بْنَ سَعْدِ بْنِ ضُمَيْرَةَ السُّلَمِيَّ وَهَذَا حَدِيثُ

od svoga oca i djeda, koji su sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., prisustvovali Bici na Hunejnu – a onda smo se vratili na Vehbov hadis: **“Muhallim b. Džesame el-Lejsi je, kao musliman, ubio čovjeka iz plemena Ešdžea. To je bila prva krvarina koju je Allahov Poslanik, s.a.v.s., presudio. Ujejne je govorio o El-Ešdžeijevom ubistvu zato što je iz plemena Gatafan. Potom je o njegovom ubistvu govorio El-Akre b. Habis od Muhallimove strane iz plemena Hindef. Podigao se ton i počele su brojne prepirke, te Allahov Poslanik, s.a.v.s., upita: ‘O Ujejne, hoćeš li prihvatiti krvarinu?’ Ujejne reče: ‘Ne, tako mi Allaha, hoću da unesem bol i tugu njegovim ženama, onakvu kakvu je on unio mojim.’ Tad se još više podiže ton u povećaše se prepirke i svađe, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘O Ujejne, hoćeš li prihvatiti krvarinu?’ Ujejne reče što je i prije rekao. Tad ustade čovjek iz plemena Benu Lejs, po imenu Mukejtila, na sebi imaše oružje, a u ruci držaše kožni štit, i reče: ‘Allahov Poslaniče, ja ne nalazim u vezi ovoga koji je ubio na početku islama boljeg primjera od primjera brava koji dođu na pojilište pa neko odapne strijelu i ubije prvog, a ostali se razbježe. Za prvo ubistvo primijeni**

وَهْبٍ وَهُوَ أَتَمُّ يُحَدِّثُ عُـرْوَةَ بْنَ الزُّبَـيْرِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ مُوسَى وَجَدِّهِ وَكَانَا شَهِدَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حُنَيْنًا ثُمَّ رَجَعْنَا إِلَى حَدِيثِ وَهْبٍ أَنَّ مُحَلِّمَ بْنَ جَثَّامَةَ اللَّيْثِيَّ قَتَلَ رَجُلًا مِنْ أَشْـجَعَ فِي الْإِسْـلَامِ وَذَلِكَ أَوَّلُ غِيَرٍ قَضَى بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَكَلَّمَ عُيَيْنَةُ فِي قَتْلِ الْأَشْـجَعِيِّ لِأَنَّهُ مِنْ غَطَفَانَ وَتَكَلَّمَ الْأَقْرَعُ بْنُ حَابِـسٍ دُونَ مُحَلِّـمٍ لِأَنَّهُ مِنْ خِنْدِفَ فَارْتَفَعَتْ الْأَصْوَاتُ وَكَثُرَتْ الْخُصُومَةُ وَاللَّغَطُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَـلَّمَ: يَا عُيَيْنَةُ أَلَا تَقْبَلُ الْغِيَرَ فَقَـالَ: عُيَيْنَةُ لَا وَاللَّهِ حَتَّى أُدْخِلَ عَلَى نِسَـائِهِ مِنْ الْحَرْبِ وَالْحُزْنِ مَا أَدْخَلَ عَلَى نِسَائِي قَالَ ثُمَّ ارْتَفَعَتْ الْأَصْوَاتُ وَكَثُرَتْ الْخُصُومَةُ وَاللَّغَطُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَـلَّمَ: يَا عُيَيْنَةُ أَلَا تَقْبَلُ الْغِيَرَ فَقَالَ: عُيَيْنَةُ مِثْلَ ذَلِكَ أَيْضًا إِلَى أَنْ قَامَ رَجُلٌ مِنْ بَنِي لَيْثٍ يُقَالُ لَهُ مُكَيْتِلٌ عَلَيْهِ شِكَّةٌ وَفِي يَدِهِ دَرِقَةٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي لَمْ أَجِـدْ لِمَا فَعَلَ هَذَا فِي غُرَّةِ الْإِسْـلَامِ مَثَـلًا إِلَّا غَنَمًـا وَرَدَتْ فَـرُمِيَ أَوَّلُهَـا فَنَفَرَ آخِرُهَا اسْـنُنْ

odmazdu, a kasnije to možeš preinačiti u krvarinu.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., (Muhallimu) reče: 'Ti ćeš odmah dati pedeset deva, a preostalih pedeset kad se vratimo u Medinu.' To je bilo tokom jednog putovanja. Muhallem je bio visok i smeđ čovjek. Sjedio je na kraju kružoka. Tad se između ljudi progura do Allahovog Poslanika, s.a.v.s., sjede ispred njega i suznih očiju reče: 'Allahov Poslaniče, ja sam učinio to što si čuo. Kajem se Allahu, pa te molim da i ti zamoliš Allaha da mi oprosti.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Ubio si ga svojim oružjem na početku islama. Allahu, nemoj oprostiti Muhallimu!' To je izgovorio visokim tonom." Ebu Seleme je dodao: 'Muhallim je tad ustao i otišao brišući suze ogrtačem.'"[451]

Ibn Ishak kaže: "Ljudi su tvrdili da je Allahov Poslanik poslije molio Allaha da mu oprosti."

Ebu Davud je kazao da je En-Nadr b. Šumejl rekao: "*El-gijer* je krvarina."

الْيَوْمَ وَغَيِّرْ غَدًا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: خَمْسُونَ فِي فَوْرِنَا هَذَا وَخَمْسُونَ إِذَا رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ وَذَلِكَ فِي بَعْضِ أَسْفَارِهِ وَمُحَلِّمٌ رَجُلٌ طَوِيلٌ آدَمُ وَهُوَ فِي طَرَفِ النَّاسِ فَلَمْ يَزَالُوا حَتَّى تَخَلَّصَ فَجَلَسَ بَيْنَ يَدَيْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَيْنَاهُ تَدْمَعَانِ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي قَدْ فَعَلْتُ الَّذِي بَلَغَكَ وَإِنِّي أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لِي يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَقَتَلْتَهُ بِسِلَاحِكَ فِي غُرَّةِ الْإِسْلَامِ اللَّهُمَّ لَا تَغْفِرْ لِمُحَلِّمٍ بِصَوْتٍ عَالٍ زَادَ أَبُو سَلَمَةَ فَقَامَ وَإِنَّهُ لَيَتَلَقَّى دُمُوعَهُ بِطَرَفِ رِدَائِهِ

قَالَ ابْنُ إِسْحَقَ فَزَعَمَ قَوْمُهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَغْفَرَ لَهُ بَعْدَ ذَلِكَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ النَّضْرُ بْنُ شُمَيْلٍ الْغِيَرُ الدِّيَةُ.

4. Staratelj osobe koja je namjerno ubijena može uzeti krvarinu

٤. بَاب وَلِيِّ الْعَمْدِ يَرْضَى بِالدِّيَةِ

4498. ISPRIČAO NAM JE Musedded b. Muserhed, kog je obavijestio Jahja

٤٤٩٨. حَدَّثَنَا مُسَدَّدُ بْنُ مُسَرْهَدٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا ابْنُ

[451] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

b. Seid, prenijevši od Ibn Ebu Zi'ba, on od Seida b. Ebu Seida, ovaj od Ebu Šurejha el-Ka'bija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Vi ste, o skupino (iz plemena) Huzaa, ubili ovog čovjeka iz (plemena) Huzejl. Ja ću za njega dati krvarinu, ali ako nakon ovih mojih riječi bude neko ubijen, (znajte) da njegova rodbina ima pravo na dvoje: da zahtijeva odmazdu nad (ubicom) ili da uzme krvarinu."**[452]

أَبِي ذِئْبٍ قَالَ حَدَّثَنِي سَعِيدُ بْنُ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا شُرَيْحٍ الْكَعْبِيَّ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَلَا إِنَّكُمْ يَا مَعْشَرَ خُزَاعَةَ قَتَلْتُمْ هَذَا الْقَتِيلَ مِنْ هُذَيْلٍ وَإِنِّي عَاقِلُهُ فَمَنْ قُتِلَ لَهُ بَعْدَ مَقَالَتِي هَذِهِ قَتِيلٌ فَأَهْلُهُ بَيْنَ خِيَرَتَيْنِ أَنْ يَأْخُذُوا الْعَقْلَ أَوْ يَقْتُلُوا.

4499. ISPRIČAO NAM JE Abbas b. el-Velid b. Mezjed, kog je obavijestio njegov otac, prenijevši od El-Evzaije, on od Jahjaa. A obavijestio nas je i Ahmed b. Ibrahim, kog je obavijestio Ebu Davud, prenijevši od Harba b. Šeddada, on od Jahjaa b. Ebu Kesira, on od Ebu Selemea b. Abdurrahmana, ovaj od Ebu Hurejrea: **"Pošto je oslobođena Mekka, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je ustao i rekao: 'Kome neko (iz porodice) bude ubijen, taj ima pravo na dvoje: da oprosti (i uzme krvarinu) ili da (za ubicu) zahtijeva odmazdu. Tad ustade neki čovjek iz Jemena po imenu Ebu Šah i reče: 'Allahov Poslaniče, napiši mi to** (Abbas kaže da je rekao: **Napišite mi to).', pa je Allahov**

٤٤٩٩. حَدَّثَنَا عَبَّاسُ بْنُ الْوَلِيدِ بْنِ مَزْيَدٍ أَخْبَرَنِي أَبِي حَدَّثَنَا الْأَوْزَاعِيُّ حَدَّثَنِي يَحْيَى ح. وحَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنِي أَبُو دَاوُدَ حَدَّثَنَا حَرْبُ بْنُ شَدَّادٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ أَبِي كَثِيرٍ حَدَّثَنِي أَبُو سَلَمَةَ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا أَبُو هُرَيْرَةَ قَالَ: لَمَّا فُتِحَتْ مَكَّةُ قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: مَنْ قُتِلَ لَهُ قَتِيلٌ فَهُوَ بِخَيْرِ النَّظَرَيْنِ إِمَّا أَنْ يُودَى أَوْ يُقَادَ فَقَامَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْيَمَنِ يُقَالُ لَهُ أَبُو شَاةٍ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ اكْتُبْ لِي قَالَ الْعَبَّاسُ اكْتُبُوا لِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ

[452] Bilježi ga i Et-Tirmizi u El-*Džami'u*, u nešto dužem obliku. On je za ovaj hadis kazao da je hasenun-sahihun.

Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Napišite Ebu Šahu.'"[453] Ovo je tekst Ahmedovog hadisa.

Ebu Davud je kazao: "*Napišite mi* znači: *Napišite mi Poslanikov govor.*"

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: اكْتُبُوا لِأَبِي شَاةٍ وَهَذَا لَفْظُ حَدِيثِ أَحْمَدَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: اكْتُبُوا لِي يَعْنِي خُطْبَةَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

4500. ISPRIČAO NAM JE Muslim, kog je obavijestio Muhammed b. Rašid, prenijevši od Sulejmana b. Musaa, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, on od njegovog djeda, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Vjernik se neće ubijati zbog nevjernika. Ko hotimično ubije vjernika bit će predat porodici ubijenog, pa neka ga ubiju ili neka uzmu krvarinu."**[454]

٤٥٠٠. حَدَّثَنَا مُسْلِمٌ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ رَاشِدٍ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ مُوسَى عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يُقْتَلُ مُؤْمِنٌ بِكَافِرٍ وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا دُفِعَ إِلَى أَوْلِيَاءِ الْمَقْتُولِ فَإِنْ شَاءُوا قَتَلُوهُ وَإِنْ شَاءُوا أَخَذُوا الدِّيَةَ.

5. Hoće li ubica biti ubijen pošto se uzme krvarina

٥. بَاب مَنْ يَقْتُلُ بَعْدَ أَخْذِ الدِّيَةِ

4501. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Metara el-Verraka, on od El-Hasana, a on od Džabira b. Abdullaha, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ne obogatio se onaj koji ubije nakon što je uzeo krvarinu."**

٤٥٠١. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ أَخْبَرَنَا مَطَرٌ الْوَرَّاقُ وَأَحْسَبُهُ عَنْ الْحَسَنِ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا أُعْفِيَ مَنْ قَتَلَ بَعْدَ أَخْذِهِ الدِّيَةَ.

---

[453] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*, i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[454] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

6. Slijedi li odmazda onome koji nekome da da popije ili pojede otrov

٦. بَاب فِيمَنْ سَقَى رَجُلًا سَمًّا أَوْ أَطْعَمَهُ فَمَاتَ أَيُقَادُ مِنْهُ

4502. ISPRIČAO NAM JE Jahja b. Habib b. Arebi, kog je obavijestio Halid b. el-Haris, prenijevši od Šu'bea, on od Hišama b. Zejda, a on od Enesa b. Malika: "**Jedna je jevrejka donijela otrovanu ovcu Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i on je jeo. Djevojka je dovedena Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i on je upita o tome, a ona reče: 'Htjela sam te ubiti.' On reče: 'Allah ti to nije dopustio (ili: Allah ti nije dozvolio da me ubiješ).' 'Hoćemo li je pogubiti?' – upitaše prisutni. 'Ne.' – odgovorio je Allahov Poslanik, s.a.v.s. Enes kaže: 'Još uvijek primjećujem posljedice toga na grlu Allahovog Poslanika.'**"[455]

٤٥٠٢. حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ حَبِيبِ بْنِ عَرَبِيٍّ حَدَّثَنَا خَالِدُ بْنُ الْحَارِثِ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ هِشَامِ بْنِ زَيْدٍ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ امْرَأَةً يَهُودِيَّةً أَتَتْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشَاةٍ مَسْمُومَةٍ فَأَكَلَ مِنْهَا فَجِيءَ بِهَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَأَلَهَا عَنْ ذَلِكَ فَقَالَتْ أَرَدْتُ لِأَقْتُلَكَ فَقَالَ: مَا كَانَ اللَّهُ لِيُسَلِّطَكِ عَلَى ذَلِكَ أَوْ قَالَ عَلَيَّ فَقَالُوا أَلَا نَقْتُلُهَا قَالَ لَا فَمَا زِلْتُ أَعْرِفُهَا فِي لَهَوَاتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

4503. ISPRIČAO NAM JE Davud b. Rušejd, kog je obavijestio Abbad b. el-Avvam. A obavijestio nas je i Harun b. Abdullah, kog je obavijestio Seid b. Sulejman, prenijevši od Abbada, on od Sufjana b. Husejna, on od Ez-Zuhrija, a on od Seida i Ebu Selemea, njih dvojica od Haruna, a on od Ebu Hurejrea: "**Jedna jevrejka je Vjerovjesniku,**

٤٥٠٣. حَدَّثَنَا دَاوُدُ بْنُ رُشَيْدٍ حَدَّثَنَا عَبَّادُ بْنُ الْعَوَّامِ ح. وحَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ سُلَيْمَانَ حَدَّثَنَا عَبَّادٌ عَنْ سُفْيَانَ ابْنِ حُسَيْنٍ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَعِيدٍ وَأَبِي سَلَمَةَ قَالَ هَارُونُ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ امْرَأَةً مِنَ الْيَهُودِ أَهْدَتْ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

[455] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*.

s.a.v.s., darovala otrovanu ovcu, i ništa joj nije uradio."[456]

Ebu Davud kaže: "Jevrejka koja je pokušala otrovati Vjerovjesnika, s.a.v.s., bila je Merhabova sestra."

وَسَلَّمَ شَاةً مَسْمُومَةً قَالَ فَمَا عَرَضَ لَهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَـٰذِهِ أُخْتُ مَرْحَبٍ الْيَهُودِيَّةُ الَّتِي سَمَّتْ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

4504. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Davud el-Mehri, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Junusa, on od Ibn Šihaba: **"Džabir b. Abdullah je pričao da je neka jevrejka iz Hajbera u pečenu ovcu stavila otrov i potom je darovala Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je uzeo njenu potkoljenicu i jeo. Sa njim je jela i skupina ashaba. U jednom momentu Allahov Poslanik, s.a.v.s., im reče: 'Prestanite jesti.', i posla nekog čovjeka da mu dovede jevrejku. Kad ju je doveo, on je upita: 'Jesi li stavila otrov u meso ove ovce?' 'A ko te je o tome obavijestio?' – upita ona: 'Obavijestila me je ova potkoljenica koju držim u ruci.' – reče on. 'Jesam.' – odgovorila je. 'Šta si time htjela?' – upita je Vjerovjesnik, s.a.v.s. Ona reče: 'Rekla sam: 'Ako je vjerovjesnik, neće mu nauditi, a ako nije, odmorit ćemo se od njega." Allahov Poslanik, s.a.v.s., joj oprosti i ne kazni je. Pošto umrije neki od ashaba koji su**

٤٥٠٤. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْمَهْرِيُّ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ قَالَ أَخْبَرَنِي يُونُسُ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ قَالَ **كَانَ جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ يُحَدِّثُ أَنَّ يَهُودِيَّةً مِنْ أَهْلِ خَيْبَرَ سَمَّتْ شَاةً مَصْلِيَّةً ثُمَّ أَهْدَتْهَا لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الذِّرَاعَ فَأَكَلَ مِنْهَا وَأَكَلَ رَهْطٌ مِنْ أَصْحَابِهِ مَعَهُ ثُمَّ قَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ارْفَعُوا أَيْدِيَكُمْ وَأَرْسَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى الْيَهُودِيَّةِ فَدَعَاهَا فَقَالَ لَهَا أَسَمَمْتِ هَذِهِ الشَّاةَ قَالَتْ الْيَهُودِيَّةُ مَنْ أَخْبَرَكَ قَالَ أَخْبَرَتْنِي هَذِهِ فِي يَدِي لِلذِّرَاعِ قَالَتْ نَعَمْ قَالَ فَمَا أَرَدْتِ إِلَى ذَلِكَ قَالَتْ قُلْتُ إِنْ كَانَ نَبِيًّا فَلَنْ يَضُرَّهُ**

---

[456] Međutim, pošto je nakon jedenja toga mesa umro Bišr b. el-Bera, Vjerovjesnik, s.a.v.s., je nad njom izvršio odmazdu.

jeli meso te ovce,[457] **Allahov Poslanik, s.a.v.s., sebi u gornjem dijelu pleća pusti krv. Krv mu je pomoću roga i oštrice pustio Ebu Hind, štićenik potomaka Bejade el-Ensarija.”**

وَإِنْ لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا اسْتَرَحْنَا مِنْهُ فَعَفَا عَنْهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَمْ يُعَاقِبْهَا وَتُوُفِّيَ بَعْضُ أَصْحَابِهِ الَّذِينَ أَكَلُوا مِنَ الشَّاةِ وَاحْتَجَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى كَاهِلِهِ مِنْ أَجْلِ الَّذِي أَكَلَ مِنَ الشَّاةِ حَجَمَهُ أَبُو هِنْدٍ بِالْقَرْنِ وَالشَّفْرَةِ وَهُوَ مَوْلًى لِبَنِي بَيَاضَةَ مِنَ الْأَنْصَارِ

4505. ISPRIČAO NAM JE Vehb b. Bekijje, kog je obavijestio Halid, prenijevši od Muhammeda b. Amra, a on od Ebu Selemea: **“Allahovom Poslaniku na Hajberu je jedna jevrejka darovala pečenu ovcu.”** – a onda je naveo slično Džabirovom hadisu, rekavši: **“Kada je umro Bišr b. el-Bera b. Ma’rur el-Ensari, Allahov Poslanik, s.a.v.s., posla po nju i upita je: ‘Zbog čega si to uradila?’** – pa je spomenuo slično Džabirovom hadisu u kome stoji: **‘Allahov Poslanik, s.a.v.s., je naredio te je pogubljena.’** – a o puštanju krvi nije ništa spomenuo.”[458]

٤٥٠٥. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ حَدَّثَنَا خَالِدٌ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ أَبِي سَلَمَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَهْدَتْ لَهُ يَهُودِيَّةٌ بِخَيْبَرَ شَاةً مَصْلِيَّةً نَحْوَ حَدِيثِ جَابِرٍ قَالَ فَمَاتَ بِشْرُ بْنُ الْبَرَاءِ بْنِ مَعْرُورٍ الْأَنْصَارِيُّ فَأَرْسَلَ إِلَى الْيَهُودِيَّةِ مَا حَمَلَكِ عَلَى الَّذِي صَنَعْتِ فَذَكَرَ نَحْوَ حَدِيثِ جَابِرٍ فَأَمَرَ بِهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُتِلَتْ وَلَمْ يَذْكُرْ أَمْرَ الْحِجَامَةِ.

---

[457] Allahov Poslanik, s.a.v.s., joj je u početku oprostio i nije je kaznio zbog toga što je uradila. Međutim, pošto je umro ashab Bišr b. el-Bera, naredio je te su je doveli i nad njom izvršili odmazdu.

[458] El-Munziri smatra da je ovaj hadis mursel.

4506. ISPRIČAO NAM JE Vehb b. Bekijje, prenijevši od Halida, on od Muhammeda b. Amra, on od Ebu Selemea, a on od Ebu Hurejrea: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je primao poklone, a nije jeo od zekata."** A Vehb b. Bekijje nas je obavijestio na drugom mjestu, prenijevši od Halida, on od Muhammeda b. Amra, a on od Ebu Selemea, a nije spomenuo Ebu Hurejrea. Ebu Seleme je rekao: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je primao poklone, a nije jeo od zekata."** Dodao je: **"Jedna jevrejka mu je na Hajberu darovala pečenu ovcu u koju je stavila otrov. On i ashabi su jeli. U jednom momentu Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Prestanite da jedete! Obavijestila me je (natkoljenica) da je otrovana.' Od toga je umro Bišr b. el-Bera b. Marur el-Ensari, pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., poslao po jevrejku. Pošto je dovedena, on je upita: 'Zbog čega si to uradila?' Ona reče: 'Ukoliko si vjerovjesnik, s.a.v.s., ono što sam uradila ti neće nauditi, a ako si samo vladar, odmorit ću ljude od tebe.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredi te bi pogubljena. Kad je bio na samrtnoj postelji, Vjerovjesnik, s.a.v.s., je rekao: 'Još uvijek osjećam posljedice onoga što sam jeo na Hajberu i sada je prekinulo moju venu.'"**

٤٥٠٦. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ عَنْ خَالِدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْبَلُ الْهَدِيَّةَ وَلَا يَأْكُلُ الصَّدَقَةَ. وَأَخْبَرَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ فِي مَوْضِعٍ آخَرَ عَنْ خَالِدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ أَبِي سَلَمَةَ وَلَمْ يَذْكُرْ أَبَا هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْبَلُ الْهَدِيَّةَ وَلَا يَأْكُلُ الصَّدَقَةَ زَادَ فَأَهْدَتْ لَهُ يَهُودِيَّةٌ بِخَيْبَرَ شَاةً مَصْلِيَّةً سَمَّتْهَا فَأَكَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْهَا وَأَكَلَ الْقَوْمُ فَقَالَ: ارْفَعُوا أَيْدِيَكُمْ فَإِنَّهَا أَخْبَرَتْنِي أَنَّهَا مَسْمُومَةٌ فَمَاتَ بِشْرُ بْنُ الْبَرَاءِ بْنِ مَعْرُورٍ الْأَنْصَارِيُّ فَأَرْسَلَ إِلَى الْيَهُودِيَّةِ مَا حَمَلَكِ عَلَى الَّذِي صَنَعْتِ قَالَتْ إِنْ كُنْتَ نَبِيًّا لَمْ يَضُرَّكَ الَّذِي صَنَعْتُ وَإِنْ كُنْتَ مَلِكًا أَرَحْتُ النَّاسَ مِنْكَ فَأَمَرَ بِهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُتِلَتْ ثُمَّ قَالَ فِي وَجَعِهِ الَّذِي مَاتَ فِيهِ مَازِلْتُ أَجِدُ مِنَ الْأَكْلَةِ الَّتِي أَكَلْتُ بِخَيْبَرَ فَهَذَا أَوَانُ قَطَعَتْ أَبْهَرِي.

4507. ISPRIČAO NAM JE Mahled b. Halid, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, on od Ibn Ka'ba b. Malika, a on od svoga oca: **"Ummu Mubeššire je Vjerovjesniku, s.a.v.s., u bolesti od koje je umro rekla: 'Na šta sumnjaš, Allahov Poslaniče? Što se tiče (smrti) moga sina, ja samo sumnjam u onu otrovanu ovcu koju je sa tobom jeo na Hajberu.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'I ja, što se tiče (bolesti), samo na to sumnjam. Ovo su posljedice toga.'"**

٤٥٠٧. حَدَّثَنَا مَخْلَدُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنِ ابْنِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ أُمَّ مُبَشِّرٍ قَالَتْ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي مَرَضِهِ الَّذِي مَاتَ فِيهِ مَا يُتَّهَمُ بِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَإِنِّي لَا أَتَّهِمُ بِابْنِي شَيْئًا إِلَّا الشَّاةَ الْمَسْمُومَةَ الَّتِي أَكَلَ مَعَكَ بِخَيْبَرَ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: وَأَنَا لَا أَتَّهِمُ بِنَفْسِي إِلَّا ذَلِكَ فَهَذَا أَوَانُ قَطَعَتْ أَبْهَرِي

Ebu Davud kaže: "Abdurrezzak je prenio od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., ovaj hadis kao mursel, a prenio ga je i od Ez-Zuhrija, on od Abdurrahmana b. Ka'ba b. Malika. Abdurrezzak je spomenuo da bi im Ma'mer hadis ponekad ispričao kao mursel i oni bi ga zapisali, a ponekad, opet, kao musned i oni bi ga zapisali. A sve je, po našem mišljenju, pouzdano. Abdurrezzak kaže: 'Kad je Ma'meru stigao Ibnul-Mubarek, Ma'mer mu je sve hadise koje je do tada prenosio kao mevkuf tada ispričao sa potpunim senedima.'"

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: وَرُبَّمَا حَدَّثَ عَبْدُ الرَّزَّاقِ بِهَذَا الْحَدِيثِ مُرْسَلًا عَنْ مَعْمَرٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرُبَّمَا حَدَّثَ بِهِ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ وَذَكَرَ عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنَّ مَعْمَرًا كَانَ يُحَدِّثُهُمْ بِالْحَدِيثِ مَرَّةً مُرْسَلًا فَيَكْتُبُونَهُ وَيُحَدِّثُهُمْ مَرَّةً بِهِ فَيُسْنِدُهُ فَيَكْتُبُونَهُ وَكُلٌّ صَحِيحٌ عِنْدَنَا قَالَ عَبْدُ الرَّزَّاقِ فَلَمَّا قَدِمَ ابْنُ الْمُبَارَكِ عَلَى مَعْمَرٍ أَسْنَدَ لَهُ مَعْمَرٌ أَحَادِيثَ كَانَ يُوقِفُهَا.

4508. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Ibrahim b. Halid, prenijevši od Rebaha, on od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, on od Abdurrahmana b. Abdullaha b. Ka'ba b. Malika, on od svoje majke Ummu

٤٥٠٨. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا رَبَاحٌ عَنْ مَعْمَرٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ

Mubeššir. Ebu Seid b. el-A'rabi kaže: 'Rekao je: *od njegove majke*, a ispravno je: *od njegovog oca*, a on od Ummu Mubeššir, koja je ušla kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., pa je spomenuo smisao hadisa Mahleda b. Halida poput Džabirovog hadisa.' On je rekao: **"Umro je Bišr b. el-Bera b. Marur, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., poslao po jevrejku. Kad su je doveli, on ju je upitao: 'Zbog čega si to uradila?'** – a onda je spomenuo slično Džabirovom hadisu u kome stoji: **'Pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredio te je pogubljena.'** On nije spominjao hidžamu, puštanje krvi."

كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ عَنْ أُمِّهِ أُمِّ مُبَشِّرٍ قَالَ أَبُو سَعِيدِ بْنُ الأَعْرَابِيِّ كَذَا قَالَ عَنْ أُمِّهِ وَالصَّوَابُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أُمِّ مُبَشِّرٍ دَخَلْتُ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ مَعْنَى حَدِيثِ مَخْلَدِ بْنِ خَالِدٍ نَحْوَ حَدِيثِ جَابِرٍ قَالَ فَمَاتَ بِشْرُ بْنُ الْبَرَاءِ بْنِ مَعْرُورٍ فَأَرْسَلَ إِلَى الْيَهُودِيَّةِ فَقَالَ: مَا حَمَلَكِ عَلَى الَّذِي صَنَعْتِ فَذَكَرَ نَحْوَ حَدِيثِ جَابِرٍ فَأَمَرَ بِهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُتِلَتْ وَلَمْ يَذْكُرِ الْحِجَامَةَ.

7. Hoće li se izvršiti odmazda nad onim koji ubije svoga roba ili ga izmasakrira

٧. بَاب مَنْ قَتَلَ عَبْدَهُ أَوْ مَثَّلَ بِهِ أَيُقَادُ مِنْهُ

4509. ISPRIČAO NAM JE Ali b. el-Dža'd, kog je obavijestio Šu'be. A obavijestio nas je i Musa b. Ismail, prenijevši od Hammada, on od Katadea, on od El-Hasana, a on od Semurea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Ko ubije svoga roba, mi ćemo njega (odmazdom) ubiti. A ko unakazi svoga roba, mi ćemo njega unakaziti."**[459]

٤٥٠٩. حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْجَعْدِ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ ح. وحَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ الْحَسَنِ عَنْ سَمُرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَتَلَ عَبْدَهُ قَتَلْنَاهُ وَمَنْ جَدَعَ عَبْدَهُ جَدَعْنَاهُ

[459] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

4510. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna, kog je obavijestio Muaz b. Hišam, prenijevši od svog oca, on od Katadea, sa istim senedom, slično prethodnom hadisu, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko uškopi svoga roba, mi ćemo njega uškopiti."** Potom je spomenuo slično Šubeovom i Hammadovom hadisu.

Ebu Davud kaže: "A prenio ga je i Ebu Davud et-Tajalisi od Hišama, slično Muazovom hadisu."

٤٥١٠. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ ابْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنَا مُعَاذُ بْنُ هِشَامٍ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ قَتَادَةَ بِإِسْنَادِهِ مِثْلَهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **مَنْ خَصَى عَبْدَهُ خَصَيْنَاهُ** ثُمَّ ذَكَرَ مِثْلَ حَدِيثِ شُعْبَةَ وَحَمَّادٍ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ الطَّيَالِسِيُّ عَنْ هِشَامٍ مِثْلَ حَدِيثِ مُعَاذٍ.

4511. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Seid b. Amir, prenijevši od Ibn Ebu Arubea, on od Katadea, sa Šu'beovim senedom, slično, dodavši: "El-Hasan je potom zaboravio ovaj hadis, pa je govorio: **'Slobodan čovjek se neće ubijati za roba.'"**

٤٥١١. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ عَامِرٍ عَنْ ابْنِ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ قَتَادَةَ بِإِسْنَادِ شُعْبَةَ مِثْلَهُ زَادَ ثُمَّ إِنَّ الْحَسَنَ نَسِيَ هَذَا الْحَدِيثَ فَكَانَ يَقُولُ **لَا يُقْتَلُ حُرٌّ بِعَبْدٍ.**

4512. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Ibrahim, kog je obavijestio Hišam, prenijevši od Katadea, a on od El-Hasana: **'Slobodan čovjek se neće ubijati za roba.'"**

٤٥١٢. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا هِشَامٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ الْحَسَنِ قال: **لَا يُقَادُ الْحُرُّ بِالْعَبْدِ.**

4513. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Hasan b. Tesnim el-Ateki, kog je obavijestio Muhammed b. Bekr, prenijevši od Sevvara Ebu Hamze, on od Amra b. Šuajba, ovaj od svoga oca, a on od njegovog djeda: **"Vjerovjesniku,**

٤٥١٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ تَسْنِيمٍ الْعَتَكِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَكْرٍ أَخْبَرَنَا سَوَّارٌ أَبُو حَمْزَةَ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قال: جَاءَ رَجُلٌ مُسْتَصْرِخٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ

s.a.v.s., je došao neki čovjek koji je dozivao u pomoć rekavši: 'Allahov Poslaniče, zbog robinje (moga gospodara) moj gospodar me je povrijedio.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Šta ti je, jadan ne bio?' On reče: 'Dogodilo se zlo. Rob se zagledao u robinju svoga gospodara i on ga je iz ljubomore kastrirao.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Dovedite mi tog čovjeka.' Tražili su ga, ali ga nisu uspjeli pronaći. Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče robu: 'Idi, od danas si slobodan.' On reče: 'Allahov Poslaniče, ko će mi pomoći?' On reče: 'Bit će ti na pomoći svaki musliman (ili je kazao: svaki vjernik).'"

Ebu Davud kaže: "Rob koji je oslobođen zvao se Revh b. Dinar. Čovjek koji ga je kastrirao zvao se Zinba. Ovaj Zinba Ebu Revh je bio gospodar tog roba."

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: جَارِيَةٌ لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ: وَيْحَكَ مَا لَكَ قَالَ شَرًّا أَبْصَرَ لِسَيِّدِهِ جَارِيَةً لَهُ فَغَارَ فَجَبَّ مَذَاكِيرَهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: عَلَيَّ بِالرَّجُلِ فَطُلِبَ فَلَمْ يُقْدَرْ عَلَيْهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: اذْهَبْ فَأَنْتَ حُرٌّ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَى مَنْ نُصْرَتِي قَالَ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ أَوْ قَالَ كُلِّ مُؤْمِنٍ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: الَّذِي عَتَقَ كَانَ اسْمُهُ رَوْحُ بْنُ دِينَارٍ

قَالَ أَبُو دَاوُد: الَّذِي جَبَّهُ زِنْبَاعٌ

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا زِنْبَاعٌ أَبُو رَوْحٍ كَانَ مَوْلَى الْعَبْدِ.

8. O zakletvi pri traženju odmazde

٨. بَاب بِالْقَسَامَةِ

4514. ISPRIČALI SU NAM Ubejdullah b. Omer b. Mejsere i Muhammed b. Ubejd, isti smisao, prenijevši od Hammada b. Zejda, on od Jahjaa b. Seida, on od Bušejra b. Jesara, a on od Sehla b. Ebu Hasmea i Rafia b. Hadidža: **"Muhajsa b. Mes'ud i Abdullah b. Sehl su se zaputili prema Hajberu. U En-Nahlu se razdvojiše. Abdullah b. Sehl**

٤٥١٤. حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ بْنِ مَيْسَرَةَ وَمُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ الْمَعْنَى قَالَا حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ عَنْ بُشَيْرِ بْنِ يَسَارٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ أَبِي حَثْمَةَ وَرَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ أَنَّ مُحَيِّصَةَ بْنَ مَسْعُودٍ وَعَبْدَ اللَّهِ بْنَ سَهْلٍ انْطَلَقَا قِبَلَ خَيْبَرَ فَتَفَرَّقَا فِي النَّخْلِ فَقُتِلَ

bi ubijen, pa su posumnjali da su ga ubili jevreji. Njegov brat Abdurrahman b. Sehle sa dvojicom svojih amidžića, Huvejjiseom i Muhajseom, dođe Vjerovjesniku, s.a.v.s. Abdurrahman, koji bijaše mlađi od njih dvojice poče govoriti o ubistvu svoga brata, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Neka prvo govori stariji (ili je kazao: Neka sa pričom počne stariji).' Njih dvojica se obratiše Vjerovjesniku, s.a.v.s., u vezi njihovog ubijenog. Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Neka se pedeseterica od vas zakunu da ga je ubio neko od njih (jevreja), i onda ga svezanog predajte porodici ubijenog.' Upitaše: 'Kako će se zakleti o nečemu čemu nisu prisustvovali?' On kaza: 'Onda će jevreji skinuti sa sebe odgovornost ukoliko se pedeseterica od njih zakunu (da to niko od njih nije učinio).' Rekoše: 'Oni su nevjernici i mi ne prihvaćamo njihove zakletve.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., isplati za njega krvarinu. Sehl je kazao: 'Ušao sam u obor među njihove deve, pa me je jedna deva udarila nogom.'" Hammad je rekao ovo ili slično tome.

Ebu Davud kaže: "Prenijeli su ga i Bišr b. el-Mufeddal i Malik od Jahjaa b. Seida, koji je u njemu kazao: 'Hoćete li pružiti pedeset zakletvi, pa da dobijete pravo na odmazdu nad vašim ubicom?'

عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَهْلٍ فَاتَّهَمُوا الْيَهُودَ فَجَاءَ أَخُوهُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ سَهْلٍ وَابْنَا عَمِّهِ حُوَيِّصَةُ وَمُحَيِّصَةُ فَأَتَوُا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَكَلَّمَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ فِي أَمْرِ أَخِيهِ وَهُوَ أَصْغَرُهُمْ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْكُبْرَ الْكُبْرَ أَوْ قَالَ لِيَبْدَأْ الْأَكْبَرُ فَتَكَلَّمَا فِي أَمْرِ صَاحِبِهِمَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يُقْسِمُ خَمْسُونَ مِنْكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ فَيُدْفَعُ بِرُمَّتِهِ قَالُوا أَمْرٌ لَمْ نَشْهَدْهُ كَيْفَ نَحْلِفُ قَالَ فَتُبَرِّئُكُمْ يَهُودُ بِأَيْمَانِ خَمْسِينَ مِنْهُمْ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَوْمٌ كُفَّارٌ قَالَ فَوَدَاهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ قِبَلِهِ قَالَ سَهْلٌ دَخَلْتُ مِرْبَدًا لَهُمْ يَوْمًا فَرَكَضَتْنِي نَاقَةٌ مِنْ تِلْكَ الْإِبِلِ رَكْضَةً بِرِجْلِهَا قَالَ حَمَّادٌ هَذَا أَوْ نَحْوَهُ

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ بِشْرُ بْنُ الْمُفَضَّلِ وَمَالِكٌ عَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ قَالَ فِيهِ أَتَحْلِفُونَ خَمْسِينَ يَمِينًا وَتَسْتَحِقُّونَ دَمَ صَاحِبِكُمْ أَوْ قَاتِلِكُمْ وَلَمْ يَذْكُرْ بِشْرٌ دَمًا وَقَالَ عَبْدَةُ عَنْ يَحْيَى كَمَا قَالَ حَمَّادٌ وَرَوَاهُ ابْنُ عُيَيْنَةَ عَنْ يَحْيَى فَبَدَأَ بِقَوْلِهِ تُبَرِّئُكُمْ

Bišr nije spomenuo odmazdu. Abde je od Jahjaa prenio onako kako je kazao Hammad. A prenio ga je i Ibn Ujejne od Jahjaa počevši riječima: **'Jevreji će skinuti sa sebe odgovornost ako se zakunu pedeseterica od njih.'**, a nije spomenuo njihovo pravo na krvarinu.'

Ebu Davud kaže: "Ovo je previd Ibn Ujejnea."

يَهُودُ بِخَمْسِينَ يَمِينًا يَحْلِفُونَ وَلَمْ يَذْكُرْ الِاسْتِحْقَاقَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَهَذَا وَهْمٌ مِنَ ابْنِ عُيَيْنَةَ.

4515. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Amr b. es-Serh, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Malika, on od Ebu Lejla b. Abdullaha b. Abdurrahmana b. Sehla, a on od Sehla b. Ebu Hasmea i još nekih ljudi iz njegovog naroda, **da su Abdullah b. Sehl i Muhajsa izišli na Hajber zbog nestašice koja ih je snašla. Muhajsa je obaviješten da je Abdullah b. Sehl ubijen i bačen u bunar ili kanal, te je otišao do jevreja i rekao: 'Tako mi Allaha, vi ste ga ubili!' 'Tako nam Allaha, nismo ga mi ubili!' – rekoše oni. Vratio se i obavijestio svoje sunarodnjake šta se desilo, a zatim su on i brat mu Huvejjisa, koji je bio stariji od njega, i Abdurrahman b. Sehl otišli (Vjerovjesniku, s.a.v.s.). Muhajsa je počeo govoriti, a on je taj koji je bio na Hajberu. Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu reče: 'Neka prvo priča stariji.', te je prvo govorio Huvejjisa, a poslije njega i Muhajsa. (Nakon što ih je saslušao) Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Ili**

٤٥١٥. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَمْرِو بْنِ السَّرْحِ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي مَالِكٌ عَنْ أَبِي لَيْلَى بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَهْلٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ أَبِي حَثْمَةَ أَنَّهُ أَخْبَرَهُ هُوَ وَرِجَالٌ مِنْ كُبَرَاءِ قَوْمِهِ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ سَهْلٍ وَمُحَيِّصَةَ خَرَجَا إِلَى خَيْبَرَ مِنْ جَهْدٍ أَصَابَهُمْ فَأُتِيَ مُحَيِّصَةُ فَأُخْبِرَ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ سَهْلٍ قَدْ قُتِلَ وَطُرِحَ فِي فَقِيرٍ أَوْ عَيْنٍ فَأَتَى يَهُودَ فَقَالَ: أَنْتُمْ وَاللَّهِ قَتَلْتُمُوهُ قَالُوا وَاللَّهِ مَا قَتَلْنَاهُ فَأَقْبَلَ حَتَّى قَدِمَ عَلَى قَوْمِهِ فَذَكَرَ لَهُمْ ذَلِكَ ثُمَّ أَقْبَلَ هُوَ وَأَخُوهُ حُوَيِّصَةُ وَهُوَ أَكْبَرُ مِنْهُ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ سَهْلٍ فَذَهَبَ مُحَيِّصَةُ لِيَتَكَلَّمَ وَهُوَ الَّذِي كَانَ بِخَيْبَرَ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَبِّرْ كَبِّرْ يُرِيدُ السِّنَّ فَتَكَلَّمَ حُوَيِّصَةُ ثُمَّ تَكَلَّمَ مُحَيِّصَةُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

će vam za ubijenog platiti krvarinu ili će im biti nagoviješten rat.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., u tom smislu napisa jevrejima, a oni mu odgovoriše: 'Tako nam Boga, nismo ga mi ubili.' Tad Allahov Poslanik, s.a.v.s., upita Huvejjisa, Muhajsa i Abdurrahmana: 'Hoćete li se zakleti, pa da dobijete pravo na odmazdu za vašeg ubijenog?' 'Nećemo.' – odgovoriše. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Neka se onda zakunu jevreji.', a oni kazaše: 'Ali, oni nisu muslimani.' Tada je Allahov Poslanik za ubijenog lično platio krvarinu – poslao im je stotinu deva, pa su uvedene na njihov posjed. Sehl kaže: 'Jedna crvena me je udarila nogom.'"[460]

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِمَّا أَنْ يَدُوا صَاحِبَكُمْ وَإِمَّا أَنْ يُؤْذَنُوا بِحَرْبٍ فَكَتَبَ إِلَيْهِمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِذَلِكَ فَكَتَبُوا إِنَّا وَاللَّهِ مَا قَتَلْنَاهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لِحُوَيِّصَةَ وَمُحَيِّصَةَ وَعَبْدِ الرَّحْمَنِ أَتَحْلِفُونَ وَتَسْتَحِقُّونَ دَمَ صَاحِبِكُمْ قَالُوا لَا قَالَ فَتَحْلِفُ لَكُمْ يَهُودُ قَالُوا لَيْسُوا مُسْلِمِينَ فَوَدَاهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ عِنْدِهِ فَبَعَثَ إِلَيْهِمْ مِائَةَ نَاقَةٍ حَتَّى أُدْخِلَتْ عَلَيْهِمُ الدَّارَ قَالَ سَهْلٌ لَقَدْ رَكَضَتْنِي مِنْهَا نَاقَةٌ حَمْرَاءُ.

4516. ISPRIČALI SU NAM Mahmud b. Halid i Kesir b. Ubejd. A obavijestio nas je i Muhammed b. es-Sabbah b. Sufjan, prenijevši od El-Velida, on od Ebu Amra, on od Amra b. Šuajba, **da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., na osnovu zakletve izvršio odmazdu nad jednim čovjekom iz plemena Benu Nasr b. Malik u mjestu Bahretur-Rugai, na obali rijeke u gradu El-Bahreu.**

٤٥١٦. حَدَّثَنَا مَحْمُودُ بْنُ خَالِدٍ وَكَثِيرُ بْنُ عُبَيْدٍ قَالَا حَدَّثَنَا ح. وحَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الصَّبَّاحِ بْنِ سُفْيَانَ أَخْبَرَنَا الْوَلِيدُ عَنْ أَبِي عَمْرٍو عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَتَلَ بِالْقَسَامَةِ رَجُلًا مِنْ بَنِي نَصْرِ بْنِ مَالِكٍ بِبَحْرَةِ الرُّغَاءِ عَلَى شَطِّ لِيَّةِ

[460] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai u *Sunenu*.

Mahmud b. Halid kaže da su i ubica i ubijeni bili iz plemena između njih.

Ovo je Mahmudov tekst. On se lično uvjerio u sigurnost ovog hadisa na obali rijeke u gradu El-Bahreu.

الْبَحْرَةِ قَالَ الْقَاتِلُ وَالْمَقْتُولُ مِنْهُمْ وَهَذَا لَفْظُ مَحْمُودٍ بِبَحْرَةٍ أَقَامَهُ مَحْمُودٌ وَحْدَهُ عَلَى شَطِّ لِيَّةَ.

9. O neizvršenju odmazde na temelju zakletve

٩. بَاب فِي تَرْكِ الْقَوَدِ بِالْقَسَامَةِ

4517. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Muhammed b. es-Sabbah ez-Za'ferani, prenijevši od Ebu Nuajma, on od Seida b. Ubejda et-Taija, a on od Bušejra b. Jesara: **"Ensarija po imenu Sehl b. Ebu Hasme je ispričao da je jedna skupina iz njegovog plemena otišla do Hajbera. Tamo su se razdvojili, a onda su jednog od svojih našli ubijenog, te su onima kod kojih je on pronađen rekli: 'Ubili ste našeg druga!' 'Niti smo ga mi ubili, niti znamo ko je ubica.' – kazali su. Zatim su se zaputili Allahovom Vjerovjesniku, s.a.v.s., i (o tome ga obavijestili). Upitao ih je: 'Možete li mi donijeti jasne dokaze protiv onoga koji ga je ubio?' 'Mi nemamo dokaza.' – odgovoriše, a on reče: 'Onda neka se oni zakunu.' 'Mi ne prihvaćamo zakletvu jevreja.' – kazaše. Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., se nije sviđalo da krv bude uzaludno prolivena, pa je presudio da se porodici ubijenog**

٤٥١٧. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ الصَّبَّاحِ الزَّعْفَرَانِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو نُعَيْمٍ حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ عُبَيْدٍ الطَّائِيُّ عَنْ بُشَيْرِ بْنِ يَسَارٍ زَعَمَ أَنَّ رَجُلًا مِنْ الْأَنْصَارِ يُقَالُ لَهُ سَهْلُ بْنُ أَبِي حَثْمَةَ أَخْبَرَهُ أَنَّ نَفَرًا مِنْ قَوْمِهِ انْطَلَقُوا إِلَى خَيْبَرَ فَتَفَرَّقُوا فِيهَا فَوَجَدُوا أَحَدَهُمْ قَتِيلًا فَقَالُوا لِلَّذِينَ وَجَدُوهُ عِنْدَهُمْ قَتَلْتُمْ صَاحِبَنَا فَقَالُوا مَا قَتَلْنَاهُ وَلَا عَلِمْنَا قَاتِلًا فَانْطَلَقْنَا إِلَى نَبِيِّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَقَالَ لَهُمْ تَأْتُونِي بِالْبَيِّنَةِ عَلَى مَنْ قَتَلَ هَذَا قَالُوا مَا لَنَا بَيِّنَةٌ قَالَ فَيَحْلِفُونَ لَكُمْ قَالُوا لَا نَرْضَى بِأَيْمَانِ الْيَهُودِ فَكَرِهَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى

na ime krvarine da stotinu deva od zekata."[461]

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُبْطِلَ دَمَهُ فَوَدَاهُ مِائَةً مِنْ إِبِلِ الصَّدَقَةِ.

4518. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali b. Rašid, kog je obavijestio Hušejm, prenijevši od Ebu Hajjana et-Tejmija, on od Abaje b. Rifaa, da je Rafi b. Hadidž kazao: **"Jednog jutra je na Hajberu jedan ensarija nađen ubijen. Njegova porodica je otišla Vjerovjesniku, s.a.v.s., i to mu spomenula. On upita: 'Imate li dva svjedoka da posvjedoče protiv onoga koji je to učinio?' Rekoše: 'Allahov Poslaniče, tamo nije bio prisutan nijedan musliman, bili su samo jevreji, a oni su činili mnogo gore stvari od ovoga.', te Poslanik reče: 'Odaberite od njih pedesetericu da vam se zakunu (da to niko od njih nije uradio).' Oni to odbiše, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., im lično plati krvarinu."**

٤٥١٨. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ رَاشِدٍ أَخْبَرَنَا هُشَيْمٌ عَنْ أَبِي حَيَّانَ التَّيْمِيِّ حَدَّثَنَا عَبَايَةُ بْنُ رِفَاعَةَ عَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ قَالَ: أَصْبَحَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ مَقْتُولًا بِخَيْبَرَ فَانْطَلَقَ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرُوا ذَلِكَ لَهُ فَقَالَ: لَكُمْ شَاهِدَانِ يَشْهَدَانِ عَلَى قَتْلِ صَاحِبِكُمْ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ لَمْ يَكُنْ ثَمَّ أَحَدٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَإِنَّمَا هُمْ يَهُودُ وَقَدْ يَجْتَرِئُونَ عَلَى أَعْظَمَ مِنْ هَذَا قَالَ فَاخْتَارُوا مِنْهُمْ خَمْسِينَ فَاسْتَحْلَفُوهُمْ فَأَبَوْا فَوَدَاهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ عِنْدِهِ.

4519. ISPRIČAO NAM JE Abdulaziz b. Jahja el-Harrani, kog je obavijestio Muhammed b. Seleme, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Muhammeda b. Ibrahima b. el-Harisa, a on od Abdurrahmana b. Budžejda – po njemu, Sehle je učinio previd u hadisu: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je pisao jevrejima: 'Kod vas je pronađen ubijen čovjek,**

٤٥١٩. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ يَحْيَى الْحَرَّانِيُّ حَدَّثَنِي مُحَمَّدٌ يَعْنِي ابْنَ سَلَمَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْحَارِثِ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ بُجَيْدٍ قَالَ: إِنَّ سَهْلًا وَاللَّهِ أَوْهَمَ الْحَدِيثَ إِنَّ

[461] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai u *Sunenu*.

pa platite krvarinu za njega.' Oni su napisali, kunući se Bogom pedeset puta: 'Mi ga nismo ubili, niti znamo ko je ubica.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., je (porodici) na ime krvarine dao stotinu deva."

رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَتَبَ إِلَى يَهُودَ أَنَّهُ قَدْ وُجِدَ بَيْنَ أَظْهُرِكُمْ قَتِيلٌ فَدُوهُ فَكَتَبُوا يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ خَمْسِينَ يَمِينًا مَا قَتَلْنَاهُ وَلَا عَلِمْنَا قَاتِلًا قَالَ فَوَدَاهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ عِنْدِهِ بِمِائَةِ نَاقَةٍ.

4520. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, on od Ebu Selemea b. Abdurrahmana i Sulejmana b. Jesaraa, oni od nekih ensarija (nekog ensarije): "Vjerovjesnik, s.a.v.s., je rekao jevrejima, počevši od njih: 'Neka se zakunu vaših pedesetérica.', pa su odbili. A onda je rekao ensarijama: 'Ako hoćete pravo na odmazdu, vi se zakunite.' Oni rekoše: 'Allahov Poslaniče, kako da se zakunemo na ono što nismo vidjeli?' Tad Allahov Poslanik, s.a.v.s., presudi da jevreji (porodici ubijenog) plate krvarinu s obzirom da je ubijeni kod njih nađen."

٤٥٢٠. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ وَسُلَيْمَانَ بْنِ يَسَارٍ عَنْ رِجَالٍ مِنْ الْأَنْصَارِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِلْيَهُودِ وَبَدَأَ بِهِمْ يَحْلِفُ مِنْكُمْ خَمْسُونَ رَجُلًا فَأَبَوْا فَقَالَ لِلْأَنْصَارِ اسْتَحِقُّوا قَالُوا نَحْلِفُ عَلَى الْغَيْبِ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَجَعَلَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دِيَةً عَلَى يَهُودَ لِأَنَّهُ وُجِدَ بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ.

10. Hoće li se nad ubicom odmazda izvršiti kamenom ili na način kako je ubijeni ubijen

١٠. بَاب يُقَادُ مِنْ الْقَاتِلِ

4521. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Hemmam, prenijevši od Katadea, a on od

٤٥٢١. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا هَمَّامٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ جَارِيَةً وُجِدَتْ قَدْ رُضَّ رَأْسُهَا بَيْنَ حَجَرَيْنِ فَقِيلَ لَهَا مَنْ فَعَلَ

Enesa: **“Nađena je djevojčica sa glavom smrskanom između dva kamena. Upitana je: ‘Ko ti je to uradio? Je li taj, ili je taj?’ Kada je spomenut jevrej, ona je potvrdila glavom. Uhvaćeni jevrej je priznao Vjerovjesniku, s.a.v.s., koji naredi da mu se glava smrska između kamenja.”**[462]

4522. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma’mera, on od Ejuba, on od Ebu Kilabea, a on od Enesa: **“Neki jevrej je ubio ensarijsku djevočicu radi njenog nakita, a zatim ju je bacio u jamu i smrskao joj glavu kamenjem. Uhapšen je i doveden Vjerovjesniku, s.a.v.s., pa je (Poslanik) naredio da se kamenuje sve dok ne izdahne.”**[463]

Ebu Davud kaže: “Prenio ga je i Ibn Džurejdž od Ejuba – slično prethodnom hadisu.”

4523. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Ibn Idris, prenijevši od Šu’bea, on od Hišama b. Zejda, on od svoga djeda Enesa: **“Jedna djevočica je na sebi imala ogrlicu. Jevrej joj je smrskao glavu kamenom. Kod nje uđe Allahov Poslanik, s.a.v.s.,**

بِكِ هَذَا أَفُلَانٌ أَفُلَانٌ حَتَّى سُمِّيَ الْيَهُودِيُّ فَأَوْمَتْ بِرَأْسِهَا فَأُخِذَ الْيَهُودِيُّ فَاعْتَرَفَ فَأَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُرَضَّ رَأْسُهُ بِالْحِجَارَةِ.

٤٥٢٢. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ عَنْ مَعْمَرٍ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ أَبِي قِلَابَةَ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ يَهُودِيًّا قَتَلَ جَارِيَةً مِنَ الْأَنْصَارِ عَلَى حُلِيٍّ لَهَا ثُمَّ أَلْقَاهَا فِي قَلِيبٍ وَرَضَخَ رَأْسَهَا بِالْحِجَارَةِ فَأُخِذَ فَأُتِيَ بِهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَمَرَ بِهِ أَنْ يُرْجَمَ حَتَّى يَمُوتَ فَرُجِمَ حَتَّى مَاتَ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ ابْنُ جُرَيْجٍ عَنْ أَيُّوبَ نَحْوَهُ.

٤٥٢٣. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا ابْنُ إِدْرِيسَ عَنْ شُعْبَةَ عَنْ هِشَامِ بْنِ زَيْدٍ عَنْ جَدِّهِ أَنَسٍ أَنَّ جَارِيَةً كَانَ عَلَيْهَا أَوْضَاحٌ لَهَا فَرَضَخَ رَأْسَهَا يَهُودِيٌّ بِحَجَرٍ فَدَخَلَ عَلَيْهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

---

[462] Bilježe ga i El-Buhari u *Sahihu* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[463] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

a ona već bijaše na izdisaju. 'Ko ti je to uradio?' – upitao ju je – 'Je li te ubio taj?' Ona glavom pokaza da nije. 'Je li te ubio taj?' – upita je, a ona glavom pokaza da nije. 'A je li te ubio taj?' – ponovo je upita, a ona glavom pokaza da jeste. Allahov Poslanik, s.a.v.s., tada naredi te je ubijen tako što mu je glava smrskana između dva kamena."

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبِهَا رَمَقٌ فَقَالَ لَهَا مَنْ قَتَلَكِ فُلَانٌ قَتَلَكِ فَقَالَتْ لَا بِرَأْسِهَا قَالَ مَنْ قَتَلَكِ فُلَانٌ قَتَلَكِ قَالَتْ لَا بِرَأْسِهَا قَالَ فُلَانٌ قَتَلَكِ قَالَتْ نَعَمْ بِرَأْسِهَا فَأَمَرَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُتِلَ بَيْنَ حَجَرَيْنِ.

11. Hoće li se musliman odmazdom ubiti zbog nevjernika

١١. بَاب أَيُقَادُ الْمُسْلِمُ بِالْكَافِرِ

4524. ISPRIČALI SU NAM Ahmed b. Hanbel i Musedded, koje je obavijestio Jahja b. Seid, prenijevši od Seida b. Ebu Arubea, on od Katadea, ovaj od El-Hasana, da je Kajs b. Ubade kazao: "El-Ešter i ja smo otišli do Alije i upitali ga: 'Je li tebi Allahov Poslanik, s.a.v.s., preporučio nešto što nije preporučio ostalom svijetu?' On reče: 'Nije, osim ovoga što je u ovom pismu.'" Musedded je rekao: "Pa je izvadio pismo." Ahmed je rekao: "Izvadio je pismo iz futrole svog mača, a u njemu je stajalo sljedeće: 'Vjernici su jednaki kad je riječ o odmazdi i krvarini. Oni su naspram drugih kao jedna ruka. Njihovo jamstvo će biti poštovano, pa makar ga dao najslabiji među njima. Vjernik se ne ubija (odmazdom) zbog

٤٥٢٤. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ وَمُسَدَّدٌ قَالَا حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ أَخْبَرَنَا سَعِيدُ بْنُ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ الْحَسَنِ عَنْ قَيْسِ بْنِ عُبَادٍ قَالَ: انْطَلَقْتُ أَنَا وَالْأَشْتَرُ إِلَى عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَام فَقُلْنَا هَلْ عَهِدَ إِلَيْكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَيْئًا لَمْ يَعْهَدْهُ إِلَى النَّاسِ عَامَّةً قَالَ لَا إِلَّا مَا فِي كِتَابِي هَذَا قَالَ مُسَدَّدٌ قَالَ فَأَخْرَجَ كِتَابًا وَقَالَ أَحْمَدُ كِتَابًا مِنْ قِرَابِ سَيْفِهِ فَإِذَا فِيهِ الْمُؤْمِنُونَ تَكَافَأُ دِمَاؤُهُمْ وَهُمْ يَدٌ عَلَى مَنْ سِوَاهُمْ وَيَسْعَى بِذِمَّتِهِمْ أَدْنَاهُمْ أَلَا لَا يُقْتَلُ مُؤْمِنٌ بِكَافِرٍ وَلَا ذُو عَهْدٍ فِي عَهْدِهِ مَنْ أَحْدَثَ حَدَثًا فَعَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَحْدَثَ حَدَثًا

nevjernika, čak ni zbog onoga sa kojim je sklopljen ugovor. Ko počini zločin, sam će biti odgovoran za njega, a ko počini zločin ili podstakne na zločin, na njega će pasti Allahovo prokletstvo, prokletstvo meleka i cijelog svijeta."[464]

أَوْ آوَى مُحْدِثًا فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.

Musedded je od Ibn Ebu Arubea prenio da je rekao: "**...pa je izvadio pismo.**"

قَالَ مُسَدَّدٌ عَنِ ابْنِ أَبِي عَرُوبَةَ فَأَخْرَجَ كِتَابًا.

4525. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Omer, kog je obavijestio Hušejm, prenijevši od Jahjaa b. Seida, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, a on od njegovog djeda, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao – spomenuo je slično Alijinom hadisu, dodavši **da će im zaštitu dati oni koji su najdalji i da će snažni i oni koji su izišli u borbu pomagati i štititi slabe i one koji su kod kuće.**[465]

٤٥٢٥. حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ عَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ذَكَرَ نَحْوَ حَدِيثِ عَلِيٍّ زَادَ فِيهِ وَيُجِيرُ عَلَيْهِمْ أَقْصَاهُمْ وَيَرُدُّ مُشِدُّهُمْ عَلَى مُضْعِفِهِمْ وَمُتَسَرِّيهِمْ عَلَى قَاعِدِهِمْ.

12. Ukoliko neko zatekne čovjeka kod svoje žene, hoće li ga ubiti

١٢. بَاب فِي مَنْ وَجَدَ مَعَ أَهْلِهِ رَجُلًا أَيَقْتُلُهُ

4526. ISPRIČALI SU NAM Kutejbe b. Seid i Abdulvehhab b. Nedžde el-Havti, isti smisao, prenijevši od Abdulaziza b. Muhammeda, on od Suhejla, on od svoga oca, a on od Ebu Hurejrea, **da je**

٤٥٢٦. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ وَعَبْدُ الْوَهَّابِ بْنُ نَجْدَةَ الْحَوْطِيُّ الْمَعْنَى وَاحِدٌ قَالَا حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ سُهَيْلٍ عَنْ

[464] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

[465] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

Sa’d b. Ubade rekao: “Allahov Poslaniče, ako neko kod svoje žene zatekne čovjeka, hoće li ga ubiti?” “Neće.” – reče Allahov Poslanik, s.a.v.s. Sa’d je rekao: ‘Hoće, tako mi Onoga Koji te je s Istinom počastio.’, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., na to kaza: ‘Čujte šta govori vaš poglavica.’”[466]

Abdulvehhab je rekao: “**...ono što govori Sa’d.**”

4527. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Suhejla b. Ebu Saliha, on od svoga oca, a on od Ebu Hurejrea: “**Sa’d b. Ubade je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., rekao: ‘Ukoliko kod svoje žene zateknem nekog čovjeka, hoću li ga pustiti dok ne dovedem četiri svjedoka?’ ‘Hoćeš.’ – reče Vjerovjesnik, s.a.v.s.**”[467]

أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ سَعْدَ بْنَ عُبَادَةَ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ الرَّجُلُ يَجِدُ مَعَ امْرَأَتِهِ رَجُلًا أَيَقْتُلُهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا قَالَ سَعْدٌ بَلَى وَالَّذِي أَكْرَمَكَ بِالْحَقِّ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: اسْمَعُوا إِلَى مَا يَقُولُ سَيِّدُكُمْ.

قَالَ عَبْدُ الْوَهَّابِ إِلَى مَا يَقُولُ سَعْدٌ.

٤٥٢٧. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ مَالِكٍ عَنْ سُهَيْلِ بْنِ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ سَعْدَ بْنَ عُبَادَةَ قَالَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَرَأَيْتَ لَوْ وَجَدْتُ مَعَ امْرَأَتِي رَجُلًا أُمْهِلُهُ حَتَّى آتِيَ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ قَالَ نَعَمْ.

---

[466] Abadi smatra da Sa’d ovim riječima nije želio protivurječiti Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., već je htio konstatirati da će se rijetko koji čovjek koji se nađe u takvom stanju moći kontrolirati da ne napravi neki belaj. Ovaj hadis su zabilježili i Muslim u *Sahihu* i Ibn Madže u *Sunenu*.

[467] Bilježe ga i Muslim u *Sahihu* i En-Nesai u *Sunenu*.

13. O ubiraču zekata koji napravi grešku

4528. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Davud b. Sufjan, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, on od Urvea, a on od Aiše: "Vjerovjesnik, s.a.v.s., je poslao Ebu Džehma b. Huzejfea da prikuplja zekat. Neki čovjek se poče sa njim prepirati u vezi svoga zekata i Ebu Džehm ga udari i razbi mu glavu. Njegova porodica dođe Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekoše: 'Tražimo odmazdu, Allahov Poslaniče!' Vjerovjesnik, s.a.v.s. reče: 'Odustanite od odmazde – dobit ćete toliko i toliko.' Oni se ne zadovoljiše time, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Dobit ćete toliko i toliko.' Oni se ni time ne zadovoljiše, pa Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Dobit ćete toliko i toliko.', i oni pristadoše. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Nakon podneva ću razgovarati s tim ljudima i kazati im da ste to prihvatili.' 'Uredu.' – rekoše oni. Allahov Poslanik, s.a.v.s., se obratio (Ebu Džehmovoj porodici) i rekao: 'Ovi iz plemena El-Lejs su došli kod mene i zahtijevali odmazdu, a ja sam im (u zamjenu za odmazdu) ponudio toliko i toliko i oni su pristali, pa da li se vi sa tim slažete?' 'Ne.' – odgovoriše

١٣. بَاب الْعَامِلِ يُصَابُ عَلَى يَدَيْهِ خَطأً

٤٥٢٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ دَاوُدَ بْنِ سُفْيَانَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ أَبَا جَهْمِ بْنَ حُذَيْفَةَ مُصَدِّقًا فَلَاجَّهُ رَجُلٌ فِي صَدَقَتِهِ فَضَرَبَهُ أَبُو جَهْمٍ فَشَجَّهُ فَأَتَوْا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا الْقَوَدَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَكُمْ كَذَا وَكَذَا فَلَمْ يَرْضَوْا فَقَالَ: لَكُمْ كَذَا وَكَذَا فَلَمْ يَرْضَوْا فَقَالَ: لَكُمْ كَذَا وَكَذَا فَرَضُوا فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنِّي خَاطِبٌ الْعَشِيَّةَ عَلَى النَّاسِ وَمُخْبِرُهُمْ بِرِضَاكُمْ فَقَالُوا نَعَمْ فَخَطَبَ رَسُولُ اللَّهِ فَقَالَ: صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ هَؤُلَاءِ اللَّيْثِيِّينَ أَتَوْنِي يُرِيدُونَ الْقَوَدَ فَعَرَضْتُ عَلَيْهِمْ كَذَا وَكَذَا فَرَضُوا أَرَضِيتُمْ قَالُوا لَا فَهَمَّ الْمُهَاجِرُونَ بِهِمْ فَأَمَرَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَكُفُّوا عَنْهُمْ فَكَفُّوا ثُمَّ دَعَاهُمْ

oni. Muhadžiri ih počeše koriti, ali im to Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabrani i oni prestadoše. Potom im Allahov Poslanik, s.a.v.s., dodatno pojasni, a onda ih upita: 'Jeste li sada zadovoljni?' 'Jesmo.' – odgovoriše, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., ih upita: 'Mogu li onda razgovarati sa onima i obavijestiti ih da ste pristali?' 'Možeš.' – rekoše. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je porazgovarao sa njima i upitao ih: 'Jeste li zadovoljni?' 'Jesmo.' – odgovorili su."[468]

فَزَادَهُمْ فَقَالَ: أَرَضِيتُمْ فَقَالُوا نَعَمْ قَالَ إِنِّي خَاطِبٌ عَلَى النَّاسِ وَمُخْبِرُهُمْ بِرِضَاكُمْ قَالُوا نَعَمْ فَخَطَبَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: أَرَضِيتُمْ قَالُوا نَعَمْ.

14. O odmazdi neželjeznim predmetom

١٤. بَاب الْقَوَدِ بِغَيْرِ حَدِيدٍ

4529. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Hemmam, prenijevši od Katadea, a on od Enesa: "Djevojčica je smrskane glave pronađena između dva kamena. Upitana je: 'Ko ti je to uradio? Taj, taj, ili taj?' Kad je spomenuo jevreja, ona je potvrdila glavom da jeste. Jevrej je priveden i, pošto je priznao, Vjerovjesnik, s.a.v.s., je naredio da mu glavu smrskaju između dva kamena."

٤٥٢٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ جَارِيَةً وُجِدَتْ قَدْ رُضَّ رَأْسُهَا بَيْنَ حَجَرَيْنِ فَقِيلَ لَهَا مَنْ فَعَلَ بِكِ هَذَا أَفُلَانٌ أَفُلَانٌ حَتَّى سُمِّيَ الْيَهُودِيُّ فَأَوْمَتْ بِرَأْسِهَا فَأُخِذَ الْيَهُودِيُّ فَاعْتَرَفَ فَأَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُرَضَّ رَأْسُهُ بِالْحِجَارَةِ.

---

[468] Bilježe ga i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

15. Odmazda zbog udarca i emirovo dopuštenje da se nad počiniocem izvrši odmazda

١٥. بَاب الْقَوَدِ مِنْ الضَّرْبَةِ وَقَصِّ الْأَمِيرِ مِنْ نَفْسِهِ

4530. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Amra b. el-Harisa, on od Bukejra b. el-Ešedždža, on od Ubejdea b. Musafia, a on od Ebu Seida el-Hudrija: **“Dok je Allahov Poslanik, s.a.v.s., dijelio (ratni plijen), dođe neki čovjek i unese mu se u lice. Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga udari granom koju je imao u ruci i povrijedi ga po licu. Vidjevši to, Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu reče: ‘Dođi i izvrši odmazdu nada mnom.’ On reče: ‘Praštam ti, Allahov Poslaniče.’”**[469]

٤٥٣٠. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ عَنْ عَمْرٍو يَعْنِي ابْنَ الْحَارِثِ عَنْ بُكَيْرِ بْنِ الْأَشَجِّ عَنْ عُبَيْدَةَ بْنِ مُسَافِعٍ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: بَيْنَمَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْسِمُ قَسْمًا أَقْبَلَ رَجُلٌ فَأَكَبَّ عَلَيْهِ فَطَعَنَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِعُرْجُونٍ كَانَ مَعَهُ فَجُرِحَ بِوَجْهِهِ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَعَالَ فَاسْتَقِدْ فَقَالَ: بَلْ عَفَوْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ.

4531. ISPRIČAO NAM JE Ebu Salih, kog je obavijestio Ebu Ishak el-Fezari, prenijevši od El-Džurejrija, on od Ebu Nadrea, da je Ebu Firas kazao: **“Jednom prilikom nam je Omer b. el-Hattab održao govor, pa je (između ostalog) kazao: ‘Ja ne šaljem moje namjesnike da bi vas tukli niti da bi vam uzimali imetke. Ko vam tako nešto uradi, optužite ga meni i ja ću mu omogućiti da izvrši odmazdu nad njim.’ Na**

٤٥٣١. حَدَّثَنَا أَبُو صَالِحٍ أَخْبَرَنَا أَبُو إِسْحَقَ الْفَزَارِيُّ عَنْ الْجُرَيْرِيِّ عَنْ أَبِي نَضْرَةَ عَنْ أَبِي فِرَاسٍ قَالَ: خَطَبَنَا عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ: إِنِّي لَمْ أَبْعَثْ عُمَّالِي لِيَضْرِبُوا أَبْشَارَكُمْ وَلَا لِيَأْخُذُوا أَمْوَالَكُمْ فَمَنْ فُعِلَ بِهِ ذَلِكَ فَلْيَرْفَعْهُ إِلَيَّ أُقِصُّهُ مِنْهُ قَالَ

---

[469] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

to će Amr b. el-As: 'Ako čovjek vaspitava nekog svoga podanika, hoćeš li i njemu pružiti mogućnost odmazde?' On reče: 'Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, omogućit ću mu odmazdu, jer sam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je dao mogućnost (čovjeku) da nad njim izvrši odmazdu.'"[470]

عَمْرُو بْنُ الْعَاصِ لَوْ أَنَّ رَجُلًا أَدَّبَ بَعْضَ رَعِيَّتِهِ أَتُقِصُّهُ مِنْهُ قَالَ إِي وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ أُقِصُّهُ وَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقَصَّ مِنْ نَفْسِهِ.

16. Praštanje žena za ubistvo

١٦. بَاب عَفْوِ النِّسَاءِ عَنْ الدَّمِ

4532. ISPRIČAO NAM JE Davud b. Rušejd, kog je obavijestio El-Velid, prenijevši od El-Evzaija, on od Hisna, on od Ebu Selemea, on od Aiše, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Porodica ubijenog će odustati od odmazde (a prihvatit će krvarinu) ukoliko (ubici) bilo ko od njih oprosti, pa makar oprostila i žena."**[471]

Ebu Davud kaže: "Jenhadžizu, tj. odustanu od odmazde. Ženama je dozvoljeno da oproste ubistvo ako pripada porodici ubijenog. Do mene je doprlo da je Ebu Ubejd kazao: 'Jenhadžizu znači: odustati od odmazde.'"

٤٥٣٢. حَدَّثَنَا دَاوُدُ بْنُ رُشَيْدٍ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ عَنْ الْأَوْزَاعِيِّ أَنَّهُ سَمِعَ حِصْنًا أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا سَلَمَةَ يُخْبِرُ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ عَلَى الْمُقْتَتِلِينَ أَنْ يَنْحَجِزُوا الْأَوَّلَ فَالْأَوَّلَ وَإِنْ كَانَتْ امْرَأَةً.

قَالَ أَبُو دَاوُد: بَلَغَنِي أَنَّ عَفْوَ النِّسَاءِ فِي الْقَتْلِ جَائِزٌ إِذَا كَانَتْ إِحْدَى الْأَوْلِيَاءِ وَبَلَغَنِي عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ فِي قَوْلِهِ يَنْحَجِزُوا يَكُفُّوا عَنْ الْقَوَدِ.

---

[470] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu.*

[471] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu.*

17. Ko bude ubijen u gužvi

١٧. بَاب مَنْ قُتِلَ فِي عِمِّيَّا بَيْنَ قَوْمٍ

4533. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ubejd, kog je obavijestio Hammad. A obavijestio nas je i Ibnus-Serh, prenijevši od Sufjana – ovo je njegov hadis – on od Amra, a on od Tavusa: **'Ko bude ubijen...'**, Ibn Ubejd kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko bude ubijen u gužvi, kao što su međusobna natjecanja u bacanju kamena, ili natjecanja u udarcima biča ili štapa, to će se smatrati nehotičnim ubistvom i za takvo ubistvo sljeduje krvarina kao za nehotično ubistvo. A ko bude ubijen hotimično, ubicu sljeduje odmazda."** Ibn Ubejd kaže: **"sljeduje ga odmazda"**, onda su se saglasili: **"A ukoliko prođe bez odmazde, na njega će se sručiti Allahovo prokletstvo i srdžba, i od njega neće biti primljen ni obavezni ni dobrovoljni ibadet."** Sufjanov hadis je potpuniji.

٤٥٣٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ ح. وحَدَّثَنَا ابْنُ السَّرْحِ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ وَهَذَا حَدِيثُهُ عَنْ عَمْرٍو عَنْ طَاوُسٍ قال: مَنْ قُتِلَ وَقَالَ ابْنُ عُبَيْدٍ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ قُتِلَ فِي عِمِّيَّا فِي رَمْيٍ يَكُونُ بَيْنَهُمْ بِحِجَارَةٍ أَوْ بِالسِّيَاطِ أَوْ ضَرْبٍ بِعَصًا فَهُوَ خَطَأٌ وَعَقْلُهُ عَقْلُ الْخَطَإِ وَمَنْ قُتِلَ عَمْدًا فَهُوَ قَوَدٌ قَالَ ابْنُ عُبَيْدٍ قَوَدُ يَدٍ ثُمَّ اتَّفَقَا وَمَنْ حَالَ دُونَهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَغَضَبُهُ لَا يُقْبَلُ مِنْهُ صَرْفٌ وَلَا عَدْلٌ وَحَدِيثُ سُفْيَانَ أَتَمُّ.

4534. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Ebu Galib, kog je obavijestio Seid b. Sulejman, prenijevši od Sulejmana b. Kesira, on od Amra b. Dinara, on od Tavusa, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao – a onda je spomenuo smisao sličan Sufjanovom hadisu.

٤٥٣٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي غَالِبٍ حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ سُلَيْمَانَ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ كَثِيرٍ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ دِينَارٍ عَنْ طَاوُسٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَذَكَرَ مَعْنَى حَدِيثِ سُفْيَانَ.

18. Koliko iznosi krvarina

١٨. بَاب الدِّيَةِ كَمْ هِيَ

4535. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Ibrahim, kog je obavijestio Muhammed b. Rašid. A obavijestio nas je i Harun b. Zejd b. Ebuz-Zerka, prenijevši od svog oca, on od Muhammeda b. Rašida, ovaj od Sulejmana b. Musaa, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, a on od svoga djeda: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je za ubistvo počinjeno nehotice odredio krvarinu u iznosu od stotinu kamila: trideset ženskih kamila koje su zašle u drugu godinu, trideset kamila koje su zašle u treću godinu, trideset trogodišnjih kamila i deset muških kamila koje su zašle u treću godinu.”**[472]

٤٥٣٥. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ رَاشِدٍ ح وحَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ زَيْدِ بْنِ أَبِي الزَّرْقَاءِ حَدَّثَنَا أَبِي حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ رَاشِدٍ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ مُوسَى عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَضَى أَنَّ مَنْ قُتِلَ خَطَأً فَدِيَتُهُ مِائَةٌ مِنْ الْإِبِلِ ثَلَاثُونَ بِنْتَ مَخَاضٍ وَثَلَاثُونَ بِنْتَ لَبُونٍ وَثَلَاثُونَ حِقَّةً وَعَشَرَةُ بَنِي لَبُونٍ ذَكَرٍ

4536. ISPRIČAO NAM JE Jahja b. Hakim, kog je obavijestio Abdurrahman b. Osman, prenijevši od Husejna b. el-Muallima, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, a on od svoga djeda: **“Visina krvarine u doba Allahovog Poslanika, s.a.v.s., je iznosila osam stotina dinara i osam hiljada dirhema. Iznos krvarine za sljedbenike ranije objavljenih Knjiga iznosila je tada polovinu od krvarine muslimana. Njegov djed (Muhammed b. Abdullah)**

٤٥٣٦. حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ حَكِيمٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عُثْمَانَ حَدَّثَنَا حُسَيْنٌ الْمُعَلِّمُ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قال: كَانَتْ قِيمَةُ الدِّيَةِ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَمَانَ مِائَةِ دِينَارٍ أَوْ ثَمَانِيَةَ آلَافِ دِرْهَمٍ وَدِيَةُ أَهْلِ الْكِتَابِ يَوْمَئِذٍ النِّصْفُ مِنْ دِيَةِ الْمُسْلِمِينَ قَالَ فَكَانَ ذَلِكَ كَذَلِكَ حَتَّى اسْتُخْلِفَ

[472] Bilježe ga i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

kaže: 'Tako je potrajalo do Omerovog hilafeta. Kada je za halifu izabran Omer, on je održao govor i rekao: 'Kamile su poskupjele.', i tom prilikom odredi da visina krvarine u zlatnicima iznosi hiljadu dinara, a u srebru – dvanaest hiljada dirhema; u kravama – dvije stotine krava; u ovcama – dvije hiljade ovaca, a u ogrtačima – dvije stotine ogrtača. Visinu krvarine za nemuslimane ostavio je na istom nivou kakva je bila u doba Allahovog Poslanika, s.a.v.s."

عُمَرُ رَحِمَهُ اللَّهُ فَقَامَ خَطِيبًا فَقَالَ: أَلَا إِنَّ الْإِبِلَ قَدْ غَلَتْ قَالَ فَفَرَضَهَا عُمَرُ عَلَى أَهْلِ الذَّهَبِ أَلْفَ دِينَارٍ وَعَلَى أَهْلِ الْوَرِقِ اثْنَيْ عَشَرَ أَلْفًا وَعَلَى أَهْلِ الْبَقَرِ مِائَتَيْ بَقَرَةٍ وَعَلَى أَهْلِ الشَّاءِ أَلْفَيْ شَاةٍ وَعَلَى أَهْلِ الْحُلَلِ مِائَتَيْ حُلَّةٍ قَالَ وَتَرَكَ دِيَةَ أَهْلِ الذِّمَّةِ لَمْ يَرْفَعْهَا فِيمَا رَفَعَ مِنَ الدِّيَةِ.

4537. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijesto Hammad, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Ataa b. Ebu Rebaha: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je odredio visinu krvarine vlasnicima kamila – stotinu kamila, vlasnicima krava – dvije stotine, vlasnicima ovaca – dvije hiljade ovaca, vlasnicima ogrtača – dvije stotine ogrtača."** Odredio je njenu visinu i u pšenici, ali je Muhammed (b. Ishak) nije upamtio.

٤٥٣٧. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْحَقَ عَنْ عَطَاءِ بْنِ أَبِي رَبَاحٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَضَى فِي الدِّيَةِ عَلَى أَهْلِ الْإِبِلِ مِائَةً مِنَ الْإِبِلِ وَعَلَى أَهْلِ الْبَقَرِ مِائَتَيْ بَقَرَةٍ وَعَلَى أَهْلِ الشَّاءِ أَلْفَيْ شَاةٍ وَعَلَى أَهْلِ الْحُلَلِ مِائَتَيْ حُلَّةٍ وَعَلَى أَهْلِ الْقَمْحِ شَيْئًا لَمْ يَحْفَظْهُ مُحَمَّدٌ.

Ebu Davud prenosi od Seida b. Jakuba et-Talikanija, koji prenosi od Ebu Tumejle, on od Muhammeda b. Ishaka, on od Ataa, on od Džabira b. Abdullaha, da je Allahov Poslanik za krvarinu propisao – spomenuo je isti hadis kao Musa, dodavši: **"onima koji posjeduju hranu"**, ali ja nisam upamtio šta.

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَرَأْتُ عَلَى سَعِيدِ بْنِ يَعْقُوبَ الطَّالْقَانِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو تُمَيْلَةَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْحَقَ قَالَ ذَكَرَ عَطَاءٌ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ مِثْلَ حَدِيثِ مُوسَى وَقَالَ وَعَلَى أَهْلِ الطَّعَامِ شَيْئًا لَا أَحْفَظُهُ.

4538. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Abdulvahid, prenijevši od El-Hadžadža, on od Zejda b. Džubejra, on od Hišfa b. Malika et-Taija, a on od Abdullaha b. Mes'uda, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Visina krvarine za nehotice počinjeno ubistvo iznosi dvadeset trogodišnjih kamila, dvadeset četverogodišnjih kamila, dvadeset ženskih kamila koje su zašle u drugu godinu, dvadeset kamila koje su zašle u treću godinu i dvadeset muških kamila koje su zašle u drugu godinu."**[473] Ovo su Abdullahove riječi.

٤٥٣٨. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ حَدَّثَنَا الْحَجَّاجُ عَنْ زَيْدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنْ خِشْفِ بْنِ مَالِكٍ الطَّائِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فِي دِيَةِ الْخَطَإِ عِشْرُونَ حِقَّةً وَعِشْرُونَ جَذَعَةً وَعِشْرُونَ بِنْتَ مَخَاضٍ وَعِشْرُونَ بِنْتَ لَبُونٍ وَعِشْرُونَ بَنِي مَخَاضٍ ذُكُرٍ وَهُوَ قَوْلُ عَبْدِ اللَّهِ.

4539. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Sulejman el-Enbari, kog je obavijestio Zejd b. el-Hubab, prenijevši od Muhammeda b. Muslima, on od Amra b. Dinara, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: **"Neki čovjek iz plemena Benu Adij je ubijen pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., za njega odredio krvarinu u iznosu od dvanaest hiljada dirhema."**[474]

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je i Ibn Ujejne od Amra, on od Ikrimea, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., a u njemu nije spomenuo Ibn Abbasa."

٤٥٣٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْأَنْبَارِيُّ حَدَّثَنَا زَيْدُ بْنُ الْحُبَابِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ دِينَارٍ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَجُلًا مِنْ بَنِي عَدِيٍّ قُتِلَ فَجَعَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دِيَتَهُ اثْنَيْ عَشَرَ أَلْفًا.

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ ابْنُ عُيَيْنَةَ عَنْ عَمْرٍو عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَذْكُرِ ابْنَ عَبَّاسٍ.

---

[473] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[474] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

19. O visini krvarine za ubistvo počinjeno nehotice a koje liči na hotimično

4540. ISPRIČALI SU NAM Sulejman b. Harb i Musedded, isti smisao, njih je obavijestio Hammad, prenijevši od Halida, on od El-Kasima b. Rebia, on od Ukbea b. Evsa, a on od Abdullaha b. Amra. Musedded je kazao: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je na Dan oslobođenja Mekke održao govor, potom je tri puta izgovorio tekbir, a onda rekao: 'Samo je Allah Bog, Jedan i Jedini. On je ispunio svoje obećanje i pomogao Svoga roba porazivši vojske sam.'"** "Do ovdje sam (veli Sulejman) zapamtio od Museddeda." – a onda su se saglasili: **"Svako djelo iz predislamskog doba koje se spominje i veliča po lozi i po imetku je pod mojim stopalom, osim pojenja hodočasnika vodom i opsluživanja Kabe. Krvarina za ubistvo počinjeno nehotice, a koje liči na hotimično – bičem ili štapom – iznosi stotinu kamila, od toga četrdeset koje u trbusima nose mladunčad."**

Museddedov hadis je potpuniji.

١٩. بَاب فِي دِيَةِ الْخَطَإِ شِبْهِ الْعَمْدِ

٤٥٤٠. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ وَمُسَدَّدٌ الْمَعْنَى قَالَا حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ خَالِدٍ عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ رَبِيعَةَ عَنْ عُقْبَةَ بْنِ أَوْسٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مُسَدَّدٌ خَطَبَ يَوْمَ الْفَتْحِ بِمَكَّةَ فَكَبَّرَ ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ صَدَقَ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ إِلَى هَاهُنَا حَفِظْتُهُ عَنْ مُسَدَّدٍ ثُمَّ اتَّفَقَا أَلَا إِنَّ كُلَّ مَأْثُرَةٍ كَانَتْ فِي الْجَاهِلِيَّةِ تُذْكَرُ وَتُدْعَى مِنْ دَمٍ أَوْ مَالٍ تَحْتَ قَدَمَيَّ إِلَّا مَا كَانَ مِنْ سِقَايَةِ الْحَاجِّ وَسِدَانَةِ الْبَيْتِ ثُمَّ قَالَ أَلَا إِنَّ دِيَةَ الْخَطَإِ شِبْهِ الْعَمْدِ مَا كَانَ بِالسَّوْطِ وَالْعَصَا مِائَةٌ مِنْ الْإِبِلِ مِنْهَا أَرْبَعُونَ فِي بُطُونِ أَوْلَادِهَا وَحَدِيثُ مُسَدَّدٍ أَتَمُّ.

4541. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Vuhejb, prenijevši od Halida – sa ovim senedom, sličan smisao.

٤٥٤١. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا وُهَيْبٌ عَنْ خَالِدٍ بِهَذَا الْإِسْنَادِ نَحْوَ مَعْنَاهُ.

4542. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Abdulvaris, prenijevši od Alija b. Zejda, on od El-Kasima b. Rebia, on od Ibn Omera, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – sličan smisao, kazavši: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je na Dan oslobođenja (ili: na Dan oslobođenja Mekke) sa stepenice Kuće (ili: Kabe) održao govor."**

Ebu Davud kaže: "Također ga je ovako prenio i Ibn Ujejne od Alija b. Zejda, on od El-Kasima b. Rebia, on od Ibn Omera, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. A prenio ga je i Ejub es-Sahtijani od El-Kasima b. Rebia, a on od Abdullaha b. Amra – slično Halidovom hadisu. A prenio ga je i Hammad b. Seleme od Alija b. Zejda, on od Jakuba es-Sedusija, on od Abdullaha b. Amra, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. Riječi Zejda i Ebu Musaa su slične Vjerovjesnikovom, s.a.v.s., i Omerovom hadisu.

٤٥٤٢. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ زَيْدٍ عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ رَبِيعَةَ عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَعْنَاهُ قَالَ خَطَبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ الْفَتْحِ أَوْ فَتْحِ مَكَّةَ عَلَى دَرَجَةِ الْبَيْتِ أَوْ الْكَعْبَةِ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: كَذَا رَوَاهُ ابْنُ عُيَيْنَةَ أَيْضًا عَنْ عَلِيِّ بْنِ زَيْدٍ عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ رَبِيعَةَ عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَوَاهُ أَيُّوبُ السَّخْتِيَانِيُّ عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ رَبِيعَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو مِثْلَ حَدِيثِ خَالِدٍ وَرَوَاهُ حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ زَيْدٍ عَنْ يَعْقُوبَ السَّدُوسِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَوْلُ زَيْدٍ وَأَبِي مُوسَى مِثْلُ حَدِيثِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَحَدِيثِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ.

4543. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ibn Ebu Nedžiha, a on od Mudžahida: **"Omer je za nenamjerno ubistvo odredio krvarinu u iznosu od trideset trogodišnjih kamila, trideset**

٤٥٤٣. حَدَّثَنَا النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ ابْنِ أَبِي نَجِيحٍ عَنْ مُجَاهِدٍ قَالَ: قَضَى عُمَرُ فِي شِبْهِ الْعَمْدِ ثَلَاثِينَ حِقَّةً وَثَلَاثِينَ

četverogodišnjih kamila i četrdeset šestogodišnjih steonih kamila."[475]

جَذَعَةً وَأَرْبَعِينَ خَلِفَةً مَا بَيْنَ ثَنِيَّةٍ إِلَى بَازِلِ عَامِهَا.

4544. ISPRIČAO NAM JE Hennad, kog je obavijestio Ebul-Ahves, prenijevši od Ebu Ishaka, on od Asima b. Damrea, a on od Alije: **"Krvarina za nenamjerno ubistvo iznosi tri trećine: trideset i tri trogodišnje kamile, trideset i tri četverogodišnje kamile i trideset i četiri šestogodišnje kamile – sve trebaju biti steone."**

٤٥٤٤. حَدَّثَنَا هَنَّادٌ حَدَّثَنَا أَبُو الْأَحْوَصِ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ عَاصِمِ بْنِ ضَمْرَةَ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ فِي شِبْهِ الْعَمْدِ أَثْلَاثٌ ثَلَاثٌ وَثَلَاثُونَ حِقَّةً وَثَلَاثٌ وَثَلَاثُونَ جَذَعَةً وَأَرْبَعٌ وَثَلَاثُونَ ثَنِيَّةً إِلَى بَازِلِ عَامِهَا وَكُلُّهَا خَلِفَةٌ.

4545. ISPRIČAO NAM JE Hennad, kog je obavijestio Ebul-Ahves, prenijevši od Sufjana, on od Ebu Ishaka, on od Asima b. Damrea, a on od Alije: **"Krvarina za ubistvo učinjeno nehotice iznosi, u četvrtinama: dvadeset i pet trogodišnjih kamila, dvadeset i pet četverogodišnjih kamila, dvadeset i pet kamila koje su zašle u treću godinu i dvadeset i pet ženskih kamila koje su zašle u drugu godinu."**

٤٥٤٥. وَبِهِ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ عَلْقَمَةَ وَالْأَسْوَدِ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ فِي شِبْهِ الْعَمْدِ خَمْسٌ وَعِشْرُونَ حِقَّةً وَخَمْسٌ وَعِشْرُونَ جَذَعَةً وَخَمْسٌ وَعِشْرُونَ بَنَاتِ لَبُونٍ وَخَمْسٌ وَعِشْرُونَ بَنَاتِ مَخَاضٍ.

4546. ISPRIČAO NAM JE Hennad, kog je obavijestio Ebul-Ahves, prenijevši od Ebu Ishaka, on od Alkamea i El-Esveda. Abdullah je rekao: **"Krvarina za nenamjerno ubistvo iznosi dvadeset i pet trogodišnjih kamila, dvadeset i pet**

٤٥٤٦. حَدَّثَنَا هَنَّادٌ حَدَّثَنَا أَبُو الْأَحْوَصِ عَنْ سُفْيَانَ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنْ عَاصِمِ بْنِ ضَمْرَةَ قَالَ قَالَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي الْخَطَإِ أَرْبَاعًا خَمْسٌ وَعِشْرُونَ حِقَّةً

[475] Prema El-Munzirijevom mišljenju, ovaj eser je munkati pošto Mudžahid nije slušao hadise od Omera.

četverogodišnjih kamila, dvadeset i pet kamila koje su zašle u treću godinu i dvadeset i pet ženskih kamila koje su ušle u drugu godinu.”

وَخَمْسٌ وَعِشْرُونَ جَذَعَةً وَخَمْسٌ وَعِشْرُونَ بَنَاتِ لَبُونٍ وَخَمْسٌ وَعِشْرُونَ بَنَاتِ مَخَاضٍ.

4547. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna, kog je obavijestio Muhammed b. Abdullah, prenijevši od Seida, on od Katadea, on od Abdurabiha, on od Ebu Ijada, a on od Osmana b. Affana i Zejda b. Sabita: **“Krvarina za nenamjerno ubistvo iznosi: četrdeset četverogodišnjih steonih kamila, trideset trogodišnjih kamila i trideset kamila koje su zašle u treću godinu. A krvarina za ubistvo počinjeno nehotice iznosi: trideset trogodišnjih kamila, trideset kamila koje su zašle u treću godinu, dvadeset muških kamila koje su zašle u treću godinu i dvadeset ženskih kamila koje su zašle u drugu godinu.”**

٤٥٤٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا سَعِيدٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ عَبْدِ رَبِّهِ عَنْ أَبِي عِيَاضٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ وَزَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ فِي الْمُغَلَّظَةِ أَرْبَعُونَ جَذَعَةً خَلِفَةً وَثَلَاثُونَ حِقَّةً وَثَلَاثُونَ بَنَاتِ لَبُونٍ وَفِي الْخَطَإِ ثَلَاثُونَ حِقَّةً وَثَلَاثُونَ بَنَاتِ لَبُونٍ وَعِشْرُونَ بَنُو لَبُونٍ ذُكُورٌ وَعِشْرُونَ بَنَاتِ مَخَاضٍ

4548. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna, kog je obavijestio Muhammed b. Abdullah, prenijevši od Seida, on od Katadea, on od Seida b. el-Musejjeba, a on od Zejda b. Sabita, o iznosu krvarine za nenamjerno ubistvo – pa je spomenuo isto kao u prethodnom hadisu.

٤٥٤٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا سَعِيدٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ فِي الدِّيَةِ الْمُغَلَّظَةِ فَذَكَرَ مِثْلَهُ سَوَاءً.

20. O starosnoj dobi kamila

Ebu Davud kaže: "Ebu Ubejd i drugi su kazali: 'Kada kamila uđe u četvrtu godinu, ona se, ako je muško, zove *hikkun*, a ako je žensko – *hikkatun*, jer se u tim godinama počinju jahati i tovariti. Kada uđe u petu godinu, zove se *džeze'un* ili *džeze'atun*. Kada uđe u šestu godinu i dobije očnjake zube, zove se *senijjun* i *senijjetun*. Kada uđe u sedmu godinu, zove se *rebaun* i *rebaijjetun*. Kada uđe u osmu godinu i dobije zube poslije sjekutića, zove se *sedisun* i *sedesun*. Kada uđe u devetu godinu i dobije zub iza sjekutića, zove se *bazilun*. A kada uđe u desetu godinu, zove se *muhlifun*. Poslije toga više nema posebnih naziva, nego se kaže *bazilun* od godine, *bazilun* od dvije godine, i *muhlif* od godine, *muhlif* od dvije godine i tako redom."

En-Nadr b. Šumejl kaže: "*Bint mehad* se kaže za kamilu koja je od godine, a *bint lebun* za kamilu koja je od dvije godine. *Hikkatun* se kaže za kamilu od tri godine, *džeze'a* za kamilu koja ima četiri godine, *senijj* se kaže za kamilu od pet godina, *ruba'un* za kamilu koja ima šest godina, *sedis* za kamilu koja ima sedam, a *bazilun* za kamilu koja ima osam godina."

Ebu Davud kaže: "Ebu Hatim i El-Esmei su kazali: '*El-džezu'a* znači: *vrijeme*, a ne *godina*." Ebu Hatim kaže da su neki rekli: "Kada kamila dobije sjekutiće, za nju se kaže *rebaun*. Kada dobije očnjake, za nju se kaže *senijjun*."

٢٠. باب أسنان الإبل

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ أَبُو عُبَيْدٍ وَغَيْرُ وَاحِدٍ إِذَا دَخَلَتْ النَّاقَةُ فِي السَّنَةِ الرَّابِعَةِ فَهُوَ حِقٌّ وَالْأُنْثَى حِقَّةٌ لِأَنَّهُ يَسْتَحِقُّ أَنْ يُحْمَلَ عَلَيْهِ وَيُرْكَبَ فَإِذَا دَخَلَ فِي الْخَامِسَةِ فَهُوَ جَذَعٌ وَجَذَعَةٌ فَإِذَا دَخَلَ فِي السَّادِسَةِ وَأَلْقَى ثَنِيَّتَهُ فَهُوَ ثَنِيٌّ وَثَنِيَّةٌ فَإِذَا دَخَلَ فِي السَّابِعَةِ فَهُوَ رَبَاعٌ وَرَبَاعِيَةٌ فَإِذَا دَخَلَ فِي الثَّامِنَةِ وَأَلْقَى السِّنَّ الَّذِي بَعْدَ الرَّبَاعِيَةِ فَهُوَ سَدِيسٌ وَسَدَسٌ فَإِذَا دَخَلَ فِي التَّاسِعَةِ وَفَطَرَ نَابُهُ وَطَلَعَ فَهُوَ بَازِلٌ فَإِذَا دَخَلَ فِي الْعَاشِرَةِ فَهُوَ مُخْلِفٌ ثُمَّ لَيْسَ لَهُ اسْمٌ وَلَكِنْ يُقَالُ بَازِلُ عَامٍ وَبَازِلُ عَامَيْنِ وَمُخْلِفُ عَامٍ وَمُخْلِفُ عَامَيْنِ إِلَى مَا زَادَ.

وَقَالَ النَّضْرُ بْنُ شُمَيْلٍ ابْنَةُ مَخَاضٍ لِسَنَةٍ وَابْنَةُ لَبُونٍ لِسَنَتَيْنِ وَحِقَّةٌ لِثَلَاثٍ وَجَذَعَةٌ لِأَرْبَعٍ وَثَنِيٌّ لِخَمْسٍ وَرَبَاعٌ لِسِتٍّ وَسَدِيسٌ لِسَبْعٍ وَبَازِلٌ لِثَمَانٍ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ أَبُو حَاتِمٍ وَالْأَصْمَعِيُّ وَالْجُذُوعَةُ وَقْتٌ وَلَيْسَ بِسِنٍّ.

قَالَ أَبُو حَاتِمٍ قَالَ بَعْضُهُمْ فَإِذَا أَلْقَى رَبَاعِيَتَهُ فَهُوَ رَبَاعٌ وَإِذَا أَلْقَى ثَنِيَّتَهُ فَهُوَ ثَنِيٌّ.

وَقَالَ أَبُو عُبَيْدٍ إِذَا لَقِحَتْ فَهِيَ خَلِفَةٌ فَلَا تَزَالُ خَلِفَةً إِلَى عَشَرَةِ أَشْهُرٍ فَإِذَا بَلَغَتْ عَشَرَةَ أَشْهُرٍ فَهِيَ عُشَرَاءُ.

Ubejd kaže: "Kada se oplodi, za nju se kaže *hilfetun*. Tako se zove sve do desetog mjeseca. Kad bude u desetom mjesecu trudnoće, za nju se kaže *ušra*." Ebu Hatim kaže: "Kada dobije očnjake, zove se *senijjun*, a kada dobije sjekutiće, za nju se kaže *rebaun*."

قَالَ أَبُو حَاتِمٍ إِذَا أَلْقَى ثَنِيَّتَهُ فَهُوَ ثَنِيٌّ وَإِذَا أَلْقَى رَبَاعِيَتَهُ فَهُوَ رَبَاعٌ.

21. O krvarini za pojedine dijelove tijela

٢١. بَاب دِيَاتِ الْأَعْضَاءِ

4549. ISPRIČAO NAM JE Ishak b. Ismail, kog je obavijestio Abde b. Sulejman, on od Seida b. Ebu Arubea, prenijevši od Galiba et-Temmara, on od Humejda b. Hilala, on od Mesruka b. Evsa, on od Ebu Musaa, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Krvarina za sve prste je ista – deset kamila za svaki prst."**

٤٥٤٩. حَدَّثَنَا إِسْحَقُ بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا عَبْدَةُ يَعْنِي ابْنَ سُلَيْمَانَ حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ غَالِبٍ التَّمَّارِ عَنْ حُمَيْدِ بْنِ هِلَالٍ عَنْ مَسْرُوقِ بْنِ أَوْسٍ عَنْ أَبِي مُوسَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْأَصَابِعُ سَوَاءٌ عَشْرٌ عَشْرٌ مِنْ الْإِبِلِ.

4550. ISPRIČAO NAM JE Ebul-Velid, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od Galiba et-Temmara, on od Mesruka b. Evsa, on od El-Eš'arija, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Krvarina je jednaka za sve prste." Upitah: "Deset kamila za svaki prst?" "Da." – odgovorio je.**[476]

٤٥٥٠. حَدَّثَنَا أَبُو الْوَلِيدِ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ غَالِبٍ التَّمَّارِ عَنْ مَسْرُوقِ بْنِ أَوْسٍ عَنْ الْأَشْعَرِيِّ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْأَصَابِعُ سَوَاءٌ قُلْتُ عَشْرٌ عَشْرٌ قَالَ نَعَمْ

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je i Muhammed b. Džafer od Šu'bea, a on od Galiba, on od Mesruka b. Evsa. A pre-

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ عَنْ شُعْبَةَ عَنْ غَالِبٍ قَالَ سَمِعْتُ مَسْرُوقَ بْنَ أَوْسٍ وَرَوَاهُ إِسْمَعِيلُ قَالَ حَدَّثَنِي غَالِبٌ

[476] Bilježe ga i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

nio ga je i Ismail od Galiba et-Temmara, sa istim senedom od Ebul-Velida. A prenio ga je Hanzala b. Ebu Safijje od Galiba, a on sa istim senedom od Ismaila."

التَّمَّارُ بِإِسْنَادِ أَبِي الْوَلِيدِ وَرَوَاهُ حَنْظَلَةُ بْنُ أَبِي صَفِيَّةَ عَنْ غَالِبٍ بِإِسْنَادِ إِسْمَعِيلَ.

4551. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja; obavijestio nas je i Ibn Muaz, prenijevši od svog oca; a obavijestio nas je i Nasr b. Ali, njemu je prenio Jezid b. Zurej – svi su prenijeli od Šu'bea, on od Katadea, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ovaj i ovaj (tj. mali prst i palac) su jednaki."**[477]

٤٥٥١. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى ح. وحَدَّثَنَا ابْنُ مُعَاذٍ حَدَّثَنَا أَبِي ح. وحَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَلِيٍّ أَخْبَرَنَا يَزِيدُ بْنُ زُرَيْعٍ كُلُّهُمْ عَنْ شُعْبَةَ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قال: **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: هَذِهِ وَهَذِهِ سَوَاءٌ يَعْنِي الْإِبْهَامَ وَالْخِنْصَرَ.**

4552. ISPRIČAO NAM JE Abbas el-Anberi, kog je obavijesto Abdussamed b. Abdulvaris, prenijevši od Šu'bea, on od Katadea, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"U pogledu krvarine, prsti i zubi su jednaki: sjekutić i kutnjak su jednaki, ovaj i ovaj su jednaki."**[478]

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je En-Nadr b. Šumejl od Šu'bea u značenju Abdussamedovog hadisa. A prenio ga je i Ed-Daremi od Nadra."

٤٥٥٢. حَدَّثَنَا عَبَّاسٌ الْعَنْبَرِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ بْنُ عَبْدِ الْوَارِثِ حَدَّثَنِي شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ **الْأَصَابِعُ سَوَاءٌ وَالْأَسْنَانُ سَوَاءٌ الثَّنِيَّةُ وَالضِّرْسُ سَوَاءٌ هَذِهِ وَهَذِهِ سَوَاءٌ**

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَرَوَاهُ النَّضْرُ بْنُ شُمَيْلٍ عَنْ شُعْبَةَ بِمَعْنَى عَبْدِ الصَّمَدِ. قَالَ أَبُو دَاوُد: حَدَّثَنَاه الدَّارِيُّ عَنِ النَّضْرِ.

4553. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Hatim b. Bezia, prenijevši od Alija b. el-Hasana, on od Ebu Hamze, ovaj od Jezida en-Nahvija, on od

٤٥٥٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ حَاتِمِ بْنِ بَزِيعٍ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحَسَنِ أَخْبَرَنَا أَبُو حَمْزَةَ عَنْ يَزِيدَ النَّحْوِيِّ عَنْ

[477] Bilježe ga u *El-Kutubus-sitteu* svi autori, osim Muslima.

[478] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u*.

Ikrimea, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Zubi su (u pogledu krvarine) jednaki, a i prsti su jednaki.”**	عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْأَسْنَانُ سَوَاءٌ وَالْأَصَابِعُ سَوَاءٌ.
4554. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Omer b. Muhammed b. Eban, kog je obavijestio Ebu Tumejle, prenijevši od Husejna el-Muallima, on od Jezida en-Nahvija, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: **“Allahov Poslanik je odredio da krvarina za prste ruku i nogu bude jednaka.”**	٤٥٥٤. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبَانَ حَدَّثَنَا أَبُو تُمَيْلَةَ عَنْ حُسَيْنٍ الْمُعَلِّمِ عَنْ يَزِيدَ النَّحْوِيِّ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: جَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَصَابِعَ الْيَدَيْنِ وَالرِّجْلَيْنِ سَوَاءً.
4555. ISPRIČAO NAM JE Hudbe b. Halid, kog je obavijestio Hemmam, prenijevši od Husejna el-Muallima, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, a on od svoga djeda, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., u svom govoru, leđima naslonjen na zid Kabe, rekao: **“Krvarina za svaki prst iznosi po deset kamila.”**[479]	٤٥٥٥. حَدَّثَنَا هُدْبَةُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ حَدَّثَنَا حُسَيْنٌ الْمُعَلِّمُ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فِي خُطْبَتِهِ وَهُوَ مُسْنِدٌ ظَهْرَهُ إِلَى الْكَعْبَةِ فِي الْأَصَابِعِ عَشْرٌ عَشْرٌ.
4556. ISPRIČAO NAM JE Zuhejr b. Harb Ebu Hajseme, kog je obavijestio Jezid b. Harun, prenijevši od Husejna el-Muallima, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, on od svoga djeda, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **“Krvarina za svaki zub iznosi po pet kamila.”**[480]	٤٥٥٦. حَدَّثَنَا زُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ أَبُو خَيْثَمَةَ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ حَدَّثَنَا حُسَيْنٌ الْمُعَلِّمُ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فِي الْأَسْنَانِ خَمْسٌ خَمْسٌ.

[479] Bilježe ga i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[480] Bilježi ga En-Nesai u *Sunenu*.

Ebu Davud kaže: "Našao sam u mojoj knjizi od Šejbana, a ja od njega nisam slušao. Ispričao nam ga je Ebu Bekr, naš pouzdan drug, prenijevši od Šejbana, on od Muhammeda b. Rašida, on od Sulejmana b. Musaa, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, a on od svoga djeda: 'Allahov **Poslanik, s.a.v.s., je odredio iznos krvarine za ubistvo nehotice stanovnicima sela četiri stotine dinara ili, tom mjerom, u srebru. On ju je uskladio prema cijenama kamila. Kada bi kamile poskupile, podizao je vrijednost krvarine, a kada bi pojeftinile, spuštao bi iznos krvarine. Krvarina u doba Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kretala se između četiri stotine i osam stotina dinara ili, tom mjerom, u srebru do osam hiljada dirhema. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je odredio da krvarina u kravama iznosi dvije stotine krava, a u bravima dvije hiljade brava.' On veli da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Krvarinu nasljeđuju nasljednici ubijenog shodno njihovoj bliskosti sa ubijenim. Što preostane od njih nakon raspodjele pripada ostalim srodnicima.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., je za nos odredio, ako je u potpunosti odsječen, cijelu krvarinu, a ako je odsječen djelimično – pola krvarine. Pola krvarine iznosi pedeset kamila ili ta vrijednost u zlatu ili srebru, ili stotinu krava ili hiljadu ovaca. Za ruku je odredio polovinu krvarine i za nogu polovinu krvarine, za lom lobanje trećinu krvarine, trideset i tri kamile u trećinu od vrijednosti krvarine u zlatu**

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَجَدْتُ فِي كِتَابِي عَنْ شَيْبَانَ وَلَمْ أَسْمَعْهُ مِنْهُ فَحَدَّثَنَاهُ أَبُو بَكْرٍ صَاحِبٌ لَنَا ثِقَةٌ قَالَ حَدَّثَنَا شَيْبَانُ حَدَّثَنَا مُحَمَّدٌ يَعْنِي ابْنَ رَاشِدٍ عَنْ سُلَيْمَانَ يَعْنِي ابْنَ مُوسَى عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قال: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَوِّمُ دِيَةَ الْخَطَإِ عَلَى أَهْلِ الْقُرَى أَرْبَعَ مِائَةِ دِينَارٍ أَوْ عَدْلَهَا مِنْ الْوَرِقِ وَيُقَوِّمُهَا عَلَى أَثْمَانِ الْإِبِلِ فَإِذَا غَلَتْ رَفَعَ فِي قِيمَتِهَا وَإِذَا هَاجَتْ رُخْصًا نَقَصَ مِنْ قِيمَتِهَا وَبَلَغَتْ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا بَيْنَ أَرْبَعِ مِائَةِ دِينَارٍ إِلَى ثَمَانِ مِائَةِ دِينَارٍ وَعَدْلُهَا مِنْ الْوَرِقِ ثَمَانِيَةُ آلَافِ دِرْهَمٍ وَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى أَهْلِ الْبَقَرِ مِائَتَيْ بَقَرَةٍ وَمَنْ كَانَ دِيَةُ عَقْلِهِ فِي الشَّاءِ فَأَلْفَيْ شَاةٍ قَالَ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ الْعَقْلَ مِيرَاثٌ بَيْنَ وَرَثَةِ الْقَتِيلِ عَلَى قَرَابَتِهِمْ فَمَا فَضَلَ فَلِلْعَصَبَةِ قَالَ وَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْأَنْفِ إِذَا جُدِعَ الدِّيَةَ كَامِلَةً وَإِذَا جُدِعَتْ ثَنْدُوَتُهُ فَنِصْفُ الْعَقْلِ خَمْسُونَ مِنْ الْإِبِلِ أَوْ عَدْلُهَا مِنْ الذَّهَبِ أَوْ الْوَرِقِ أَوْ مِائَةُ بَقَرَةٍ أَوْ أَلْفُ شَاةٍ وَفِي الْيَدِ إِذَا قُطِعَتْ نِصْفُ الْعَقْلِ وَفِي الرِّجْلِ نِصْفُ الْعَقْلِ وَفِي الْمَأْمُومَةِ ثُلُثُ الْعَقْلِ ثَلَاثٌ وَثَلَاثُونَ مِنْ الْإِبِلِ وَثُلُثٌ أَوْ قِيمَتُهَا مِنْ الذَّهَبِ أَوْ الْوَرِقِ أَوْ الْبَقَرِ أَوْ الشَّاءِ وَالْجَائِفَةُ مِثْلُ ذَلِكَ وَفِي الْأَصَابِعِ فِي كُلِّ أُصْبُعٍ عَشْرٌ مِنْ الْإِبِلِ وَفِي الْأَسْنَانِ فِي

ili u srebru, ili u kravama, ovcama, i za ozljedu isto tako. Za svaki prst – deset kamila, za svaki izbijeni zub – pet kamila. Nakon što se razdijeli ono što pripada nasljednicima, višak krvarine za ženu će se podijeliti njenoj ostaloj rodbini. Ako bude ubijena, njena krvarina će pripasti njenim nasljednicima ili će ubiti ubicu. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Ubici neće pripasti ništa, a ukoliko ubijeni ne bude imao nasljednika, naslijedit će ga njegovi najbliži rođaci, a ubica od njega neće naslijediti ništa."

Muhammed kaže: "Sve ovo mi je ispričao Sulejman b. Musa, prenijevši od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, on od svoga djeda, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s."

Ebu Davud kaže: "Muhammed b. Rašid je bio stanovnik Damaska. Pobjegao je u Basru da ne bi bio ubijen."

كُلِّ سِنٍّ خَمْسٌ مِنَ الْإِبِلِ وَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ عَقْلَ الْمَرْأَةِ بَيْنَ عَصَبَتِهَا مَنْ كَانُوا لَا يَرِثُونَ مِنْهَا شَيْئًا إِلَّا مَا فَضَلَ عَنْ وَرَثَتِهَا وَإِنْ قُتِلَتْ فَعَقْلُهَا بَيْنَ وَرَثَتِهَا وَهُمْ يَقْتُلُونَ قَاتِلَهُمْ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَيْسَ لِلْقَاتِلِ شَيْءٌ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَارِثٌ فَوَارِثُهُ أَقْرَبُ النَّاسِ إِلَيْهِ وَلَا يَرِثُ الْقَاتِلُ شَيْئًا.

قَالَ مُحَمَّدٌ هَذَا كُلُّهُ حَدَّثَنِي بِهِ سُلَيْمَانُ بْنُ مُوسَى عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

قَالَ أَبُو دَاوُد: مُحَمَّدُ بْنُ رَاشِدٍ مِنْ أَهْلِ دِمَشْقَ هَرَبَ إِلَى الْبَصْرَةِ مِنَ الْقَتْلِ.

4557. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, kog je obavijestio Muhammed b. Bekkar b. Bilal el-Amili, prenijevši od Muhammeda b. Rašida, on od Sulejmana b. Musaa, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, a on od svoga djeda, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Krvarina za nenamjerno ubistvo je poput krvarine za namjerno ubistvo, s tim što ubica kod takvog ubistva neće biti ubijen odmazdom."**

٤٥٥٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَكَّارِ بْنِ بِلَالٍ الْعَامِلِيُّ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدٌ يَعْنِي ابْنَ رَاشِدٍ عَنْ سُلَيْمَانَ يَعْنِي ابْنَ مُوسَى عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ عَقْلُ شِبْهِ الْعَمْدِ مُغَلَّظٌ مِثْلُ عَقْلِ الْعَمْدِ وَلَا يُقْتَلُ صَاحِبُهُ.

Halil nam je dodao, prenijevši od Ibn Rašida: **"To je kad se šejtan umiješa među ljude i izazove ubistva i nered bez neprijateljstva i nošenja oružja."**

قَالَ وَزَادَنَا خَلِيلٌ عَنْ ابْنِ رَاشِدٍ وَذَلِكَ أَنْ يَنْزُوَ الشَّيْطَانُ بَيْنَ النَّاسِ فَتَكُونُ دِمَاءٌ فِي عِمِّيَّا فِي غَيْرِ ضَغِينَةٍ وَلَا حَمْلِ سِلَاحٍ.

4558. ISPRIČAO NAM JE Ebu Kamil Fudajl b. Husejn, kom je ispričao Halid b. el-Haris, prenijevši od Husejna el-Muallima, on od Amra b. Šuajba, ovaj od svog oca, on od Abdullaha b. Amra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Za ranjavanje pri kojem se kost ukaže, krvarina (za svaku ranu) iznosi pet kamila."**[481]

٤٥٥٨. حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ فُضَيْلُ بْنُ حُسَيْنٍ أَنَّ خَالِدَ بْنَ الْحَارِثِ حَدَّثَهُمْ قَالَ أَخْبَرَنَا حُسَيْنٌ يَعْنِي الْمُعَلِّمَ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ أَنَّ أَبَاهُ أَخْبَرَهُ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فِي الْمَوَاضِحِ خَمْسٌ.

4559. ISPRIČAO NAM JE Mahmud b. Halid es-Sulemi, kog je obavijestio Mervan b. Muhammed, prenijevši od El-Hejsema b. Humejda, on od El-Alaa b. el-Harisa, on od Amra b. Šuajba, on od svog oca, a on od svoga djeda: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je odredio da se za izgubljeni vid u jednom oku, ali koje nije izbijeno, daje jedna trećina krvarine."**[482]

٤٥٥٩. حَدَّثَنَا مَحْمُودُ بْنُ خَالِدٍ السُّلَمِيُّ حَدَّثَنَا مَرْوَانُ يَعْنِي ابْنَ مُحَمَّدٍ حَدَّثَنَا الْهَيْثَمُ بْنُ حُمَيْدٍ حَدَّثَنِي الْعَلَاءُ بْنُ الْحَارِثِ حَدَّثَنِي عَمْرُو بْنُ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ: قَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْعَيْنِ الْقَائِمَةِ السَّادَّةِ لِمَكَانِهَا بِثُلُثِ الدِّيَةِ.

---

[481] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

[482] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

22. O krvarini za ubistvo nerođenog djeteta

4560. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Omer en-Nemiri, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od Mensura, on od Ibrahima, on od Ubejda b. Nadlea (Nudajlea), a on od El-Mugirea b. Šu'bea: **"Dvije žene bijahu udate za jednim čovjekom iz plemena Huzejl. Jedna od njih je udarila šatorskim potpornjem ovu drugu i ubila i nju i dijete joj u trbuhu. Podigoše spor Vjerovjesniku, s.a.v.s., a staratelj one koja je ubila upita: 'Kako ćemo platiti krvarinu za ono što nije dalo glasa, niti je jelo niti pilo, a ni zaplakalo?' Vjerovjesnik, s.a.v.s., na to reče: 'Govori rimovano, poput beduina.' Zatim presudi da rodbina (žene ubice) na ime krvarine (rodbini ubijene) da roba ili robinju."**[483]

٢٢. بَاب دِيَةِ الْجَنِينِ

٤٥٦٠. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ النَّمَرِيُّ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عُبَيْدِ بْنِ نَضْلَةَ عَنْ الْمُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ أَنَّ امْرَأَتَيْنِ كَانَتَا تَحْتَ رَجُلٍ مِنْ هُذَيْلٍ فَضَرَبَتْ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى بِعَمُودٍ فَقَتَلَتْهَا وَجَنِينَهَا فَاخْتَصَمُوا إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: أَحَدُ الرَّجُلَيْنِ كَيْفَ نَدِي مَنْ لَا صَاحَ وَلَا أَكَلَ وَلَا شَرِبَ وَلَا اسْتَهَلَّ فَقَالَ: أَسَجْعٌ كَسَجْعِ الْأَعْرَابِ فَقَضَى فِيهِ بِغُرَّةٍ وَجَعَلَهُ عَلَى عَاقِلَةِ الْمَرْأَةِ

---

[483] Iznos krvarine za ubistvo djeteta u majčinoj utrobi, po mišljenju učenjaka, ovisi od toga da li žena pobaci mrtvo ili živo dijete. Ukoliko pobaci mrtvo dijete, u tom slučaju se na ime krvarine daje bijeli rob ili robinja ili bilo kakav rob čija vrijednost iznosi dvadesetinu krvarine koja se daje za ubistvo žive osobe, a to otprilike iznosi oko petsto ili šesto dirhema. Međutim, ukoliko žena zbog udarca pobaci živo dijete i ono podlegne tom udarcu, rodbina osobe koja je izazvala pobačaj dužna je platiti punu krvarinu, a ona iznosi stotinu kamila ili dvanaest hiljada dirhema. Ovaj hadis su u *El-Kutubus-sitteu* zabilježili svi autori, osim El-Buharija.

4561. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od Mensura, sa istim senedom isti smisao, dodavši: **"Vjerovjesnik, a.s., je odredio da rodbini ubijene za ubijeno dijete u njenoj utrobi rodbina po ocu na ime krvarine da roba ili robinju."**

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je i El-Hakem od Mudžahida, a on od El-Mugirea."

٤٥٦١. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنْ مَنْصُورٍ بِإِسْنَادِهِ وَمَعْنَاهُ وَزَادَ فَجَعَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دِيَةَ الْمَقْتُولَةِ عَلَى عَصَبَةِ الْقَاتِلَةِ وَغُرَّةً لِمَا فِي بَطْنِهَا

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَكَذَلِكَ رَوَاهُ الْحَكَمُ عَنْ مُجَاهِدٍ عَنْ الْمُغِيرَةِ.

4562. ISPRIČALI SU NAM Osman b. Ebu Šejbe i Harun b. Abbad el-Ezdi, isti smisao, kog je obavijestio Veki, prenijevši od Hišama, on od Urvea, a on od El-Misvera b. Mahremea: **"Omer je konsultirao ljude u pogledu krvarine za uzrociranje pobačaja kod žene, pa je El-Mugire b. Šu'be kazao: 'Bio sam prisutan kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., presudio da se za to (na ime krvarine) da rob ili robinja.' Omer reče: 'Dovedi mi još nekoga ko će to posvjedočiti.', pa mu je doveo Muhammeda b. Meslemea.'"** Harun je dodao: **"Pa mu je posvjedočio da je neki čovjek udario svoju ženu u stomak."**

Ebu Davud kaže: "Do mene je doprlo od Ubejda da je to nazvano ispadom/pobačajem zbog toga što se dijete rodilo prije vremena. Također, za sve što ispadne iz ruke ili nečega drugog kaže se da je ispalo."

٤٥٦٢. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ وَهَارُونُ بْنُ عَبَّادٍ الْأَزْدِيُّ الْمَعْنَى قَالَا حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ هِشَامٍ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ الْمِسْوَرِ بْنِ مَخْرَمَةَ أَنَّ عُمَرَ اسْتَشَارَ النَّاسَ فِي إِمْلَاصِ الْمَرْأَةِ فَقَالَ: الْمُغِيرَةُ بْنُ شُعْبَةَ شَهِدْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَضَى فِيهَا بِغُرَّةٍ عَبْدٍ أَوْ أَمَةٍ فَقَالَ: ائْتِنِي بِمَنْ يَشْهَدُ مَعَكَ فَأَتَاهُ بِمُحَمَّدِ بْنِ مَسْلَمَةَ زَادَ هَارُونُ فَشَهِدَ لَهُ يَعْنِي ضَرْبَ الرَّجُلِ بَطْنَ امْرَأَتِهِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: بَلَغَنِي عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ إِنَّمَا سُمِّيَ إِمْلَاصًا لِأَنَّ الْمَرْأَةَ تُزْلِقُهُ قَبْلَ وَقْتِ الْوِلَادَةِ وَكَذَلِكَ كُلُّ مَا زَلَقَ مِنْ الْيَدِ وَغَيْرِهِ فَقَدْ مَلِصَ.

4563. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Vuhejb, prenijevši od Hišama, on od svoga oca, on od El-Mugirea, a on od Omera – u istom značenju.

Ebu Davud kaže: "Prenijeli su ga i Hammad b. Zejd i Hammad b. Seleme od Hišama b. Urvea, a on od svoga oca, da je Omer kazao..."

4564. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Mes'ud el-Missisi, kog je obavijestio Ebu Asim, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Amra b. Dinara, ovaj od Tavusa, on od Ibn Abbasa, da je Omer pitao o Vjerovjesnikovoj, s.a.v.s., presudi o tome, pa je ustao Haml b. Malik b. en-Nabiga i kazao: **"Bijah prisutan kada je jedna žena drugu udarila motkom od šatora te je ubila i nju i ono što je nosila u trbuhu. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je presudio da rodbina ubice (rodbini ubijene) na ime krvarine za ubistvo djeteta da roba ili robinju, a da ona bude pogubljena."**[484]

Ebu Davud kaže: "En-Nadr b. Šumejl je rekao da je El-Mistah es-Savbidž."

Ebu Ubejd je rekao: "El-mistan je stub za šator."

4565. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Muhammed ez-Zuhri, kog je

٤٥٦٣. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا وُهَيْبٌ عَنْ هِشَامٍ عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْمُغِيرَةِ عَنْ عُمَرَ بِمَعْنَاهُ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ وَحَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ عُمَرَ قَالَ.

٤٥٦٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مَسْعُودٍ الْمِصِّيصِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو عَاصِمٍ عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ قَالَ أَخْبَرَنِي عَمْرُو بْنُ دِينَارٍ أَنَّهُ سَمِعَ طَاوُسًا عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنْ عُمَرَ أَنَّهُ سَأَلَ عَنْ قَضِيَّةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي ذَلِكَ فَقَامَ حَمَلُ بْنُ مَالِكِ بْنِ النَّابِغَةِ فَقَالَ: **كُنْتُ بَيْنَ امْرَأَتَيْنِ فَضَرَبَتْ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى بِمِسْطَحٍ فَقَتَلَتْهَا وَجَنِينَهَا فَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي جَنِينِهَا بِغُرَّةٍ وَأَنْ تُقْتَلَ.**

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ النَّضْرُ بْنُ شُمَيْلٍ الْمِسْطَحُ هُوَ الصَّوْبَجُ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: و قَالَ أَبُو عُبَيْدٍ الْمِسْطَحُ عُودٌ مِنْ أَعْوَادِ الْخِبَاءِ.

٤٥٦٥. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ الزُّهْرِيُّ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَمْرٍو

[484] Bilježe ga i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*.

obavijestio Sufjan, prenijevši od Amra, a on od Tavusa: **"Omer je na minberu stao..."** – pa je spomenuo smisao prethodnog hadisa, ali nije spomenuo: **"a da ona bude pogubljena."** Sufjan je dodao: **"Za ubistvo djeteta u majčinoj utrobi da dadne roba ili robinju, pa je Omer izgovorio tekbir i rekao: 'Da ovo nisam čuo, drugačije bih presudio.'"**[485]

عَنْ طَاوُسٍ قَالَ قَامَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَلَى الْمِنْبَرِ فَذَكَرَ مَعْنَاهُ لَمْ يَذْكُرْ وَأَنْ تُقْتَلَ زَادَ بِغُرَّةٍ عَبْدٍ أَوْ أَمَةٍ قَالَ فَقَالَ: عُمَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَوْ لَمْ أَسْمَعْ بِهَذَا لَقَضَيْنَا بِغَيْرِ هَذَا.

4566. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Abdurrahman et-Temmar, prenijevši od Amra b. Talha, on od Esbata, on od Simaka, ovaj od Ikrimea, da je Ibn Abbas o priči Hamela b. Malika kazao: **"Pobacila je muško dijete kome je kosa bila izrasla i umrla. (Poslanik) je presudio da ubicina porodica plati krvarinu. Amidža ubijene reče: 'Allahov Vjerovjesniče, ona je pobacila dječaka s kosom.', a otac one koja ju je ubila kaza: 'On laže, tako mi Allaha, ono nije ni proplakalo, niti je pilo niti je jelo, slično ovome je bezvrijedno.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Zar govor predislamskih Arapa i njihovih vračeva!? Za dijete daj roba ili robinju.'"**

Ibn Abbas kaže: "Jednoj je bilo ime Mulejka, a druga se zvala Ummu Gutajf."

٤٥٦٦. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ التَّمَّارُ أَنَّ عَمْرَو بْنَ طَلْحَةَ حَدَّثَهُمْ قَالَ حَدَّثَنَا أَسْبَاطٌ عَنْ سِمَاكٍ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ فِي قِصَّةِ حَمَلِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ فَأَسْقَطَتْ غُلَامًا قَدْ نَبَتَ شَعْرُهُ مَيِّتًا وَمَاتَتِ الْمَرْأَةُ فَقَضَى عَلَى الْعَاقِلَةِ الدِّيَةَ فَقَالَ: عَمُّهَا إِنَّهَا قَدْ أَسْقَطَتْ يَا نَبِيَّ اللَّهِ غُلَامًا قَدْ نَبَتَ شَعْرُهُ فَقَالَ: أَبُو الْقَاتِلَةِ إِنَّهُ كَاذِبٌ إِنَّهُ وَاللَّهِ مَا اسْتَهَلَّ وَلَا شَرِبَ وَلَا أَكَلَ فَمِثْلُهُ يُطَلُّ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَسَجْعَ الْجَاهِلِيَّةِ وَكَهَانَتَهَا أَدِّ فِي الصَّبِيِّ غُرَّةً.

قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ كَانَ اسْمُ إِحْدَاهُمَا مُلَيْكَةَ وَالْأُخْرَى أُمَّ غُطَيْفٍ.

[485] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

4567. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Junus b. Muhammed, prenijevši od Abdulvahida b. Zijada, on od Mudžalida, ovaj od Eš-Ša'bija, a on od Džabira b. Abdullaha: **“Dvije žene iz plemena Huzejl (su se potukle) i jedna je ubila ovu drugu, a obje su imale muža i dijete, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., presudio da ubica da porodici ubijene krvarinu. Muža i dijete je oslobodio od plaćanja krvarine. Rodbina ubijene reče: ‘Njena ostavština pripada nama.’, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘Ne, njena ostavština pripada njenom mužu i njenom djetetu.’”**[486]

٤٥٦٧. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ مُحَمَّدٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنُ زِيَادٍ حَدَّثَنَا مُجَالِدٌ قَالَ حَدَّثَنَا الشَّعْبِيُّ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ امْرَأَتَيْنِ مِنْ هُذَيْلٍ قَتَلَتْ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى وَلِكُلِّ وَاحِدَةٍ مِنْهُمَا زَوْجٌ وَوَلَدٌ فَجَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دِيَةَ الْمَقْتُولَةِ عَلَى عَاقِلَةِ الْقَاتِلَةِ وَبَرَّأَ زَوْجَهَا وَوَلَدَهَا قَالَ فَقَالَ: عَاقِلَةُ الْمَقْتُولَةِ مِيرَاثُهَا لَنَا قَالَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا مِيرَاثُهَا لِزَوْجِهَا وَوَلَدِهَا.

4568. ISPRIČALI SU NAM Vehb b. Bejan i Ibnus-Serh, koje je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Junusa, on od Ibn Šihaba, on od Seida b. el-Musejjeba i Ebu Selemea, a njih dvojica od Ebu Hurejrea: **“Dvije žene iz plemena Huzejl su se potukle. Jedna je ovu drugu pogodila kamenom i ubila je. Podigli su spor Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pa je on presudio da se za ubijenu ženu da krvarina, a za dijete koje je nosila u trbuhu rob ili robinja. Presudio je da krvarinu za ženu i dijete da porodica ubijene, njeni nasljednici**

٤٥٦٨. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَيَانٍ وَابْنُ السَّرْحِ قَالَا حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي يُونُسُ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ وَأَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: اقْتَتَلَتْ امْرَأَتَانِ مِنْ هُذَيْلٍ فَرَمَتْ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى بِحَجَرٍ فَقَتَلَتْهَا فَاخْتَصَمُوا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دِيَةَ جَنِينِهَا غُرَّةً عَبْدٍ أَوْ وَلِيدَةٍ وَقَضَى بِدِيَةِ الْمَرْأَةِ عَلَى عَاقِلَتِهَا وَوَرَّثَهَا

---

[486] Bilježi ga i Ibn Madže u *Sunenu*.

i ostali koje ima. Tada Hemel b. Malik b. en-Nabiga el-Huzeli upita: 'Allahov Poslaniče, kako ćemo dati krvarinu za ono koje nije ni pilo ni jelo, niti je progovorilo niti je proplakalo? Takvo nešto je bezvrijedno.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Prema onome što govori, ovaj bi mogao biti brat vračara.'"[487]

وَلَدَهَا وَمَنْ مَعَهُمْ فَقَالَ: حَمَلُ بْنُ مَالِكِ بْنِ النَّابِغَةِ الْهُذَلِيُّ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ أُغْرَمُ دِيَةَ مَنْ لَا شَرِبَ وَلَا أَكَلَ لَا نَطَقَ وَلَا اسْتَهَلَّ فَمِثْلُ ذَلِكَ يُطَلُّ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّمَا هَذَا مِنْ إِخْوَانِ الْكُهَّانِ مِنْ أَجْلِ سَجْعِهِ الَّذِي سَجَعَ

4569. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio El-Lejs, prenijevši od Ibn Šihaba, on od Ibnul-Musejjeba, a on od Ebu Hurejrea, ovu priču, kazavši: **"Zatim je žena kojoj je presudio da plati krvarinu umrla, pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., presudio da njena ostavština pripadne njenim sinovima, a da krvarinu umjesto nje plati njena rodbina po ocu."**[488]

٤٥٦٩. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ ابْنِ الْمُسَيَّبِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ فِي هَذِهِ الْقِصَّةِ قَالَ ثُمَّ إِنَّ الْمَرْأَةَ الَّتِي قَضَى عَلَيْهَا بِالْغُرَّةِ تُوُفِّيَتْ فَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِأَنَّ مِيرَاثَهَا لِبَنِيهَا وَأَنَّ الْعَقْلَ عَلَى عَصَبَتِهَا.

4570. ISPRIČAO NAM JE Abbas b. Abdulazim, prenijevši od Ubejdullaha b. Musaa, on od Jusufa b. Suhejba, ovaj od Abdullaha b. Burejdea, a on od svoga oca: **"Jedna žena je na drugu bacila (kamen ili štap) te je ova pobacila.**

٤٥٧٠. حَدَّثَنَا عَبَّاسُ بْنُ عَبْدِ الْعَظِيمِ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا يُوسُفُ بْنُ صُهَيْبٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ

---

[487] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai u *Sunenu*.

[488] En-Nevevi ističe da učenjaci misle da se u ovome hadisu radi o previdu. Žena koja je umrla je ona koja je udarena, a ne ubica. To je nedvosmisleno istaknuto u mnogim drugim predanjima.

Sporile su se pred Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., a on je presudio da joj za pobačaj djeteta plati pet stotina ovaca i toga dana je zabranio da se ubuduće bilo šta baca."[489]

أَنَّ امْرَأَةً خَذَفَتْ امْرَأَةً فَأَسْقَطَتْ فَرُفِعَ ذَلِكَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَجَعَلَ فِي وَلَدِهَا خَمْسَ مِائَةِ شَاةٍ وَنَهَى يَوْمَئِذٍ عَنِ الْخَذْفِ

Ebu Davud kaže: "Ovako stoji u ovom hadisu: **'pet stotina ovaca'**, a ispravno je: **'stotinu ovaca'**. Ovako je kazao Abbas, i to je previd."

قَالَ أَبُو دَاوُد: كَذَا الْحَدِيثُ خَمْسَ مِائَةِ شَاةٍ وَالصَّوَابُ مِائَةُ شَاةٍ. قَالَ أَبُو دَاوُد: هَكَذَا قَالَ عَبَّاسٌ وَهُوَ وَهْمٌ.

4571. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. Musa er-Razi, kog je obavijestio Isa, prenijevši od Muhammeda b. Omera, on od Ebu Selemea, a on od Ebu Hurejrea: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je za pobačaj presudio da (ona koja je prouzrocirala pobačaj ženi koja je pobacila ili njenoj porodici) da bijelog roba, robinju, konja ili mazgu."**

٤٥٧١. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُوسَى الرَّازِيُّ حَدَّثَنَا عِيسَى عَنْ مُحَمَّدٍ يَعْنِي ابْنَ عَمْرٍو عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْجَنِينِ بِغُرَّةٍ عَبْدٍ أَوْ أَمَةٍ أَوْ فَرَسٍ أَوْ بَغْلٍ

Ebu Davud kaže: "Ovaj hadis su prenijeli od Muhammeda b. Amra, Hammad b. Seleme i Halid b. Abdullah, ali nisu spomenuli konja i mazgu."

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَى هَذَا الْحَدِيثَ حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ وَخَالِدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو لَمْ يَذْكُرَا أَوْ فَرَسٍ أَوْ بَغْلٍ.

4572. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Sinan el-Avki, kog je obavijestio Šerik, prenijevši od Mugirea, on od Ibrahima i Džabira, a njih dvojica od Eš-Ša'bija: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je presudio da žena koja je prouzrocirala pobačaj ženi koja je pobacila na ime krvarine da pet stotina (dirhema)."**

٤٥٧٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سِنَانٍ الْعَوَقِيُّ حَدَّثَنَا شَرِيكٌ عَنْ مُغِيرَةَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ وَجَابِرٍ عَنِ الشَّعْبِيِّ قَالَ: الْغُرَّةُ خَمْسُ مِائَةِ دِرْهَمٍ

[489] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

Ebu Davud kaže da je Rebia rekao: **"Krvarina (za pobačaj iznosi) pedeset dinara."**

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ رَبِيعَةُ الْغُرَّةُ خَمْسُونَ دِينَارًا.

23. O krvarini za roba koji je imao ugovor o oslobađanju

٢٣. بَاب فِي دِيَةِ الْمُكَاتَبِ

4573. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Ja'la b. Ubejd, prenijevši od Hadžadža es-Savvafa, on od Jahjaa b. Ebu Kesira, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je za roba koji ima ugovor o oslobađanju uz otkup (ukoliko bude ubijen) odredio da se da krvarina kao za slobodnog čovjeka u procentu njegove slobode, a ostatak kao krvarina za roba."**[490]

٤٥٧٣. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ و حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ عَنْ هِشَامٍ و حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا يَعْلَى بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ الصَّوَّافُ جَمِيعًا عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي كَثِيرٍ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قال: قَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي دِيَةِ الْمُكَاتَبِ يُقْتَلُ يُودَى مَا أَدَّى مِنْ مُكَاتَبَتِهِ دِيَةَ الْحُرِّ وَمَا بَقِيَ دِيَةَ الْمَمْلُوكِ.

4574. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad b. Seleme, prenijevši od Ejuba, on od Ikrimea, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ako robu koji ima ugovor o oslobađanju uz otkup pripadne pravo na krvarinu ili nasljedstvo, dat će mu se u omjeru postignutog oslobađanja."**[491]

٤٥٧٤. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا أَصَابَ الْمُكَاتَبُ حَدًّا أَوْ وَرِثَ مِيرَاثًا يَرِثُ عَلَى قَدْرِ مَا عَتَقَ مِنْهُ

---

[490] To znači: ako se rob pedeset posto otkupio, za njega će biti isplaćeno pedeset posto krvarine slobodnog čovjeka i pedeset posto krvarine roba.

[491] Bivalo je slučajeva da robovlasnik ponudi svom robu mogućnost ličnog otkupa na rate. Ukoliko bi rob pristao na cijenu, sklopili bi

Ebu Davud kaže: "Vuhejb ga je prenio od Ejuba, on od Ikrimea, on od Alije, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s. Hammad b. Zejd i Ismail su ga prenijeli od Ejuba, on od Ikrimea, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., kao mursel-hadis. Ismail b. Ulejje smatra da su ovo Ikrimeove riječi."

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ وُهَيْبٌ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنْ عَلِيٍّ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَرْسَلَهُ حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ وَإِسْمَعِيلُ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجَعَلَهُ إِسْمَعِيلُ ابْنُ عُلَيَّةَ قَوْلَ عِكْرِمَةَ.

24. O krvarini za nemuslimana u islamskoj državi

٢٤. بَاب فِي دِيَةِ الذِّمِّيِّ

4575. ISPRIČAO NAM JE Jezid b. Halid b. Mevheb er-Remli, kog je obavijestio Isa b. Junus, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, a on od svoga djeda, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Krvarina za nemuslimana u islamskoj**

٤٥٧٥. حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ خَالِدِ بْنِ مَوْهَبٍ الرَّمْلِيُّ حَدَّثَنَا عِيسَى بْنُ يُونُسَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

---

ugovor. Rob bi, u granicama svojih mogućnosti, otplaćivao rate. Koliko bi rata otplatio, toliko bi bio slobodan. Ukoliko bi uspio otplatiti sav iznos, postao bi potpuno slobodan. Ukoliko otplati npr. 50 posto, on 50 posto biva slobodan. Ovaj detalj je veoma bitan u šerijatskom pravu iz razloga što obaveze slobodnog čovjeka i roba nisu iste. Naprimjer: Ukoliko je rob koji vrijedi stotinu dirhema pristao da se otkupi za hiljadu dirhema, i nakon što je isplatio 500 dirhema bude ubijen, ubica će njegovim nasljednicima isplatiti 500 dirhema na ime krvarine, što odgovara polovini krvarine slobodnog čovjeka, a njegovom gospodaru 50 dirhema, što odgovara polovini njegove vrijednosti, jer je bio napola slobodan. Isti je slučaj i sa nasljedstvom: njegovim nasljednicima pripala bi polovina nasljedstva, jer je on napola slobodan, imajući u vidu da rob nema pravo na nasljedstvo.

državi iznosi polovinu krvarine slobodnog čovjeka (muslimana).”[492]

Ebu Davud kaže: “Prenijeli su ga i Usame b. Zejd el-Lejsi i Abdurrahman b. el-Haris od Amra b. Šuajba – slično prethodnom hadisu.”

وَسَلَّمَ قَالَ دِيَةُ الْمُعَاهِدِ نِصْفُ دِيَةِ الْحُرِّ

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ اللَّيْثِيُّ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ الْحَارِثِ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ مِثْلَهُ.

25. O čovjeku koji se bori protiv drugog čovjeka, pa ga on odgurne od sebe

٢٥. بَاب فِي الرَّجُلِ يُقَاتِلُ الرَّجُلَ فَيَدْفَعُهُ عَنْ نَفْسِهِ

4576. ISPRIČAO NAM JE Mused-ded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Ataa, ovaj od Safvana b. Ja’laa, da je njegov otac kazao: **“Moj najamnik se borio sa nekim čovjekom, pa ga je ovaj ugrizao za ruku. On je istrgao ruku iz njegovih usta i izvadio mu sjekutić. Taj čovjek dođe Vjerovjesniku, s.a.v.s., (i optuži ga za zub) ali Vjerovjesnik, s.a.v.s., ne obrati pažnju na to, nego reče: ‘Šta si htio, da on drži ruku u tvojim ustima da je grizeš poput mužjaka deve?’”**

Ata kaže: “Obavijestio me je Ibn Ebu Mulejke, prenijevši od svoga djeda, da Ebu Bekr nije obratio pažnju na to, nego je rekao: “Neka mu je izbijen zub.”[493]

٤٥٧٦. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ ابْنِ جُرَيْجٍ قَالَ أَخْبَرَنِي عَطَاءٌ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَعْلَى عَنْ أَبِيهِ قال: قَاتَلَ أَجِيرٌ لِي رَجُلًا فَعَضَّ يَدَهُ فَانْتَزَعَهَا فَنَدَرَتْ ثَنِيَّتُهُ فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَهْدَرَهَا وَقَالَ أَتُرِيدُ أَنْ يَضَعَ يَدَهُ فِي فِيكَ تَقْضِمُهَا كَالْفَحْلِ قَالَ وَأَخْبَرَنِي ابْنُ أَبِي مُلَيْكَةَ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَهْدَرَهَا وَقَالَ بَعِدَتْ سِنُّهُ.

[492] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami’u* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima.*

[493] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima*, i En-Nasai, u *Sunenu.*

4577. ISPRIČAO NAM JE Zijad b. Ejub, kog je obavijestio Hušejm, prenijevši od Hadžadža i Abdulmelika, on od Ataa, on od Ja'laa b. Umejjea – ovaj hadis – dodavši: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je onome što ga je ugrizao rekao: 'Ako hoćeš, dopusti i ti njemu da te ugrize za ruku pa je istrgni iz njegovih usta.', i nije mu dosudio krvarinu za zube."**

٤٥٧٧. حَدَّثَنَا زِيَادُ بْنُ أَيُّوبَ أَخْبَرَنَا هُشَيْمٌ حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ وَعَبْدُ الْمَلِكِ عَنْ عَطَاءٍ عَنْ يَعْلَى بْنِ أُمَيَّةَ بِهَذَا زَادَ ثُمَّ قَالَ يَعْنِي النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِلْعَاضِّ إِنْ شِئْتَ أَنْ تُمَكِّنَهُ مِنْ يَدِكَ فَيَعَضَّهَا ثُمَّ تَنْزِعُهَا مِنْ فِيهِ وَأَبْطَلَ دِيَةَ أَسْنَانِهِ.

26. O onome koji se bavi liječenjem/ medicinom, a ne poznaje medicinu

٢٦. بَاب فِيمَنْ تَطَبَّبَ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَأَعْنَتَ

4578. ISPRIČALI SU NAM Nasr b. Asim el-Antaki i Muhammed b. es-Sabbah b. Sufjan, njih je obavijestio El-Velid b. Muslim, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, a on od njegovog djeda, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko se bude bavio liječenjem, a ne bude poznavao medicinu, obezbijedio je (svojoj porodici) davanje krvarine."**

Nasr kaže: "Ispričao mi je Ibn Džurejdž."

Ebu Davud kaže: "Ovo je prenio samo El-Velid, pa ne znam da li je pouzdano ili nije."

٤٥٧٨. حَدَّثَنَا نَصْرُ بْنُ عَاصِمٍ الْأَنْطَاكِيُّ وَمُحَمَّدُ بْنُ الصَّبَّاحِ بْنِ سُفْيَانَ أَنَّ الْوَلِيدَ بْنَ مُسْلِمٍ أَخْبَرَهُمْ عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ تَطَبَّبَ وَلَا يُعْلَمُ مِنْهُ طِبٌّ فَهُوَ ضَامِنٌ.

قَالَ نَصْرٌ قَالَ حَدَّثَنِي ابْنُ جُرَيْجٍ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا لَمْ يَرْوِهِ إِلَّا الْوَلِيدُ لَا نَدْرِي هُوَ صَحِيحٌ أَمْ لَا.

4579. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Ala, kog je obavijestio Hafs, prenijevši od Abdulaziza b. Omera b. Abdulaziza, on od nekog iz izaslanstva

٤٥٧٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ حَدَّثَنَا حَفْصٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ عُمَرَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ حَدَّثَنِي

koji je došao mom ocu, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ko god se bude bavio liječenjem ljudi, a ne bude poznavao medicinu, pa upropasti bolesnika, on je obezbijedio svojoj porodici davanje krvarine.”**

Abdulaziz kaže: **“Ili će mu presjeći venu, ili će nešto rasjeći, ili spaliti kožu.”**

بَعْضُ الْوَفْدِ الَّذِينَ قَدِمُوا عَلَى أَبِي قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّمَا طَبِيبٍ تَطَبَّبَ عَلَى قَوْمٍ لَا يُعْرَفُ لَهُ تَطَبُّبٌ قَبْلَ ذَلِكَ فَأَعْنَتَ فَهُوَ ضَامِنٌ قَالَ عَبْدُ الْعَزِيزِ أَمَا إِنَّهُ لَيْسَ بِالنَّعْتِ إِنَّمَا هُوَ قَطْعُ الْعُرُوقِ وَالْبَطُّ وَالْكَيُّ.

27. O visini krvarine za nehotično ubistvo koje liči na hotimično

٢٧. بَاب فِي دِيَةِ الْخَطَإِ شِبْهِ الْعَمْدِ

4580. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Harb i Musedded, isti smisao, prenijevši od Hammada, on od Halida, on od El-Kasima b. Rebia, on od Ukbea b. Evsa, a on od Abdullaha b. Amra – Museddedov tekst – **da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., na Dan oslobođenja Mekke održao govor,** a onda su se saglasili: **“Svako djelo iz predislamskog doba koje se spominje i veliča po lozi (po krvi) i po imetku je pod mojim stopalom, osim pojenja hodočasnika vodom i opsluživanja Kabe. Krvarina za ubistvo počinjeno nehotice, a koje liči na hotimično – bičem ili štapom – iznosi stotinu kamila, od toga četrdeset steonih.”**

٤٥٨٠. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ وَمُسَدَّدٌ الْمَعْنَى قَالَا حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ خَالِدٍ عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ رَبِيعَةَ عَنْ عُقْبَةَ بْنِ أَوْسٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مُسَدَّدٌ خَطَبَ يَوْمَ الْفَتْحِ ثُمَّ اتَّفَقَا فَقَالَ: أَلَا إِنَّ كُلَّ مَأْثُرَةٍ كَانَتْ فِي الْجَاهِلِيَّةِ مِنْ دَمٍ أَوْ مَالٍ تُذْكَرُ وَتُدْعَى تَحْتَ قَدَمَيَّ إِلَّا مَا كَانَ مِنْ سِقَايَةِ الْحَاجِّ وَسِدَانَةِ الْبَيْتِ ثُمَّ قَالَ أَلَا إِنَّ دِيَةَ الْخَطَإِ شِبْهِ الْعَمْدِ مَا كَانَ بِالسَّوْطِ وَالْعَصَا مِائَةٌ مِنْ الْإِبِلِ مِنْهَا أَرْبَعُونَ فِي بُطُونِهَا أَوْلَادُهَا

4581. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Vuhejb,

prenijevši od Halida – sa ovim senedom, po značenju, slično prethodnom hadisu.

٤٥٨١. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَاعِيلَ حَدَّثَنَا وُهَيْبٌ عَنْ خَالِدٍ بِهَذَا الْإِسْنَادِ نَحْوَ مَعْنَاهُ.

28. O odmazdi za zube

٢٨. باب القصاص من السن

4582. ISPRIČAO NAM JE Museddeed, kog je obavijestio El-Mu'temir, prenijevši od Humejda et-Tavila, a on od Enesa b. Malika: **"Er-Rubej'a, sestra Enesa b. en-Nadra, je razbila sjekutić nekoj ženi. Otišli su Vjerovjesniku s.a.v.s., i on im je, po Allahovoj Knjizi, presudio odmazdu. Enes b. en-Nadr reče: 'Tako mi Onoga Koji te je sa Istinom poslao, danas joj se neće razbiti sjekutić!' Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Enese, odmazda je po Allahovoj Knjizi.' Tad se rodbina žene kojoj je slomljen zub zadovolji uzimanjem krvarine. Allahov Poslanik, s.a.v.s., se time zadivi i reče: 'Ima Allahovih robova koji i kad se zakunu Allahom (za nešto) On ih takve zakletve oslobodi.'"**[494]

Ebu Davud kaže: "Ahmed b. Hanbel je upitan: 'Kako će se izvrišiti odmazda za zub?', a on reče: 'Tako što će se prebiti.'"

٤٥٨٢. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ أخبرنا الْمُعْتَمِرُ عن حُمَيْدٍ الطَّوِيلِ عن أَنَسِ بنِ مَالِكٍ قالَ: «كَسَرَتِ الرُّبَيِّعُ أُخْتُ أَنَسِ بنِ النَّضْرِ ثَنِيَّةَ امْرَأَةٍ، فَأَتَوُا النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم فَقَضَى بِكِتَابِ اللهِ الْقِصَاصَ، فقال أَنَسُ بنُ النَّضْرِ: وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ لا تُكْسَرُ ثَنِيَّتُهَا الْيَوْمَ، قالَ: يَا أَنَسُ كِتَابُ اللهِ الْقِصَاصُ فَرَضُوا بِأَرْشٍ أَخَذُوهُ. فَعَجِبَ نَبِيُّ اللهِ صلى الله عليه وسلم وقالَ إِنَّ مِنْ عِبَادِ اللهِ مَنْ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللهِ لَأَبَرَّهُ».

قال أبو داود: سَمِعْتُ أَحْمَدَ بنَ حَنْبَلٍ قِيلَ لَهُ: كَيْفَ يُقْتَصُّ مِنَ السِّنِّ؟ قالَ: تُبْرَدُ.

---

[494] Bilježe ga i El-Buhari, u *Sahihu* i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenu*.

29. Kada životinja nekoga udari nogom

٢٩. بَاب فِي الدَّابَّةِ تَنْفَحُ بِرِجْلِهَا

4583. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Muhammed b. Jezid, prenijevši od Sufjana b. Husejna, on od Ez-Zuhrija, on od Seida b. el-Musejjeba, on od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Čovjek koga udari životinja nogom nema pravo na odmazdu."**

Ebu Davud kaže: "Životinja ga udari nogom dok jahaše."

٤٥٨٣. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَزِيدَ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ بْنُ حُسَيْنٍ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الرِّجْلُ جُبَارٌ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: الدَّابَّةُ تَضْرِبُ بِرِجْلِهَا وَهُوَ رَاكِبٌ.

30. Nema naknade za ono što uništi životinja, niti krvarine za odštete u rudniku i bunaru

٣٠. بَاب الْعَجْمَاءُ وَالْمَعْدِنُ وَالْبِئْرُ جُبَارٌ

4584. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ez-Zuhrija, on od Seida b. el-Musejjeba i Ebu Selemea, njih dvojica od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Nema nadoknade za ono što uništi životinja,[495] niti ima krvarine onome kome se nešto desi u rudniku**

٤٥٨٤. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ وأَبِي سَلَمَةَ سَمِعَا أَبَا هُرَيْرَةَ يُحَدِّثُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّه عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْعَجْمَاءُ جُرْحُهَا جُبَارٌ وَالْمَعْدِنُ جُبَارٌ وَالْبِئْرُ جُبَارٌ وَفِي الرِّكَازِ الْخُمُسُ.

[495] Ukoliko bi neko danju pustio stoku na ispašu na kojoj se stoka ne čuva, pa ona otišla u nečiju bašču ili njivu i napravila štetu, vlasnik stoke nije obavezan da tu štetu nadoknadi. To bi bio obavezan ukoliko bi stoka bila na ispaši na kojoj se ona obavezno čuva, ili ukoliko bi ona tokom noći napravila nekome štetu, i to zato što bi u tom slučaju šteta nastupila zbog ljudske nepažnje; propustom čobana koji je bio obavezan da je čuva, ili što stoka nije bila dobro

ili bunaru,[496] a od nađenog blaga treba dati petinu."[497]

Ebu Davud kaže: "Pod životinjom za koju nema nadoknade ako nešto uništi misli se na životinju koju niko ne čuva i koja to uradi danju, a ne noću."

31. O vatri koja nanese štetu

4585. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Mutevekkil el-Askalani, kog je obavijestio Abdurrezzak. A obavijestio nas je Džafer b. Musafir et-Tennisi, kog je obavijestio Zejd b. el-Mubarek, prenijevši od Abdulmelika es-San'ania – obojica od Ma'mera – on od Hemmama b. Munebbiha, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

قَالَ أَبُو دَاوُد: الْعَجْمَاءُ الْمُنْفَلِتَةُ الَّتِي لَا يَكُونُ مَعَهَا أَحَدٌ وَتَكُونُ بِالنَّهَارِ لَا تَكُونُ بِاللَّيْلِ.

٣١. بَاب فِي النَّارِ تَعَدَّى

٤٥٨٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُتَوَكِّلِ الْعَسْقَلَانِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ ح. وحَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُسَافِرٍ التِّنِّيسِيُّ حَدَّثَنَا زَيْدُ بْنُ الْمُبَارَكِ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْمَلِكِ الصَّنْعَانِيُّ كِلَاهُمَا عَنْ مَعْمَرٍ عَنْ هَمَّامِ بْنِ مُنَبِّهٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قال: قَالَ

---

zatvorena ili vezana, jer je svaki vlasnik dužan da stoku zatvori noću ili da je veže.

[496] Ukoliko bi neko unajmio radnike da mu rade u rudniku ili da mu kopaju bunar, pa se desi nesreća i neko od njih smrtno strada ili se povrijedi, poslodavac nije obavezan da zbog toga plati krvarinu ili odštetu.

[497] Većina islamskih učenjaka smatra da se samo od nađenog zakopanog blaga koje su zakopali preci, od ukupne njegove količine, daje petina, dok se na sve ostale vrste blaga koje se npr. iskopa iz rudnika, daje uobičajeni procenat zekata kao i na ostalu robu.

Ebu Hanife, pak, smatra da se na svako blago koje se izvadi iz zemlje, bez obzira da li se radilo o zakopanom blagu ili, pak, blagu iz rudnika, daje petina.

“Nema nadoknade za štetu koju nanese vatra.”[498]

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: النَّارُ جُبَارٌ.

32. O zlodjelu koje počini rob siromaha

٣٢. باب جناية العبد يكون للفقراء.

4586. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Muaz b. Hišam, prenijevši od svog oca, on od Katadea, on od Ebu Nadrea, a on od Imrana b. Husajna: **“Rob siromaha je otkinuo uho bogataševom robu. Porodica roba koji je počinio zlodjelo otišla je Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekla: ‘Allahov Poslaniče, mi smo siromasi.’, i Allahov Poslanik, s.a.v.s., protiv njega nije ništa presudio.”**[499]

٤٥٨٦. حدثنا أَحْمَدُ بنُ حَنْبَلٍ أخبرنا مُعَاذُ بنُ هِشَامٍ حدّثني أَبِي عن قَتَادَةَ عن أَبِي نَضْرَةَ عن عِمْرَانَ بنِ حُصَيْنٍ: «أنّ غُلاَماً لأُنَاسٍ فُقَرَاءَ قَطَعَ أُذُنَ غُلاَمٍ لأُنَاسٍ أَغْنِيَاءَ، فَأَتَى أَهْلُهُ النّبِيّ صلى الله عليه وسلم فقالُوا: يَا رَسُولَ الله إنّا نَاسٌ فُقَرَاءُ، فلَمْ يَجْعَلْ عَلَيْهِ شَيْئاً».

33. O onome koji bude ubijen u gužvi

٣٣. بَاب فِيمَنْ قُتِلَ فِي عِمِّيًّا بَيْنَ قَوْمٍ

4587. ISPRIČAO NAM JE Seid b. Sulejman, koji je prenio od Sulejmana b. Kesira, on od Amra b. Dinara, prenijevši od Tavusa, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ko bude ubijen u gužvi ili u međusobnom**

٤٥٨٧. قَالَ أَبُو دَاوُد: حُدِّثْتُ عَنْ سَعِيدِ بْنِ سُلَيْمَانَ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ كَثِيرٍ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ دِينَارٍ عَنْ طَاوُسٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ

[498] Ovo se odnosi na vatru koju neko naloži na svome posjedu pa je vjetar rasprši u tuđi posjed i ona mu nanese štetu. Ovaj hadis su zabilježili i En-Nesai i Ibn Madže u *Sunenima*. U senedu ovoga hadisa je Abdulmelik es-San’ani, prenosilac koga su mnogi hadiski učenjaci smatrali slabim.

[499] Zabilježio ga je i En-Nesai u *Sunenu*.

قال: قَـالَ رَسُـولُ اللَّهِ صَـلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَـلَّمَ: مَنْ قَتَـلَ فِي عِمِّيًّا أَوْ رِمِّيًّـا يَكُونُ بَيْنَهُـمْ بِحَجَرٍ أَوْ بِسَـوْطٍ فَعَقْلُهُ عَقْـلُ خَطَإٍ وَمَنْ قَتَلَ عَمْدًا فَقَوَدُ يَدَيْهِ فَمَنْ حَالَ بَيْنَـهُ وَبَيْنَـهُ فَعَلَيْـهِ لَعْنَـةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.

natjecanju u bacanju kamena ili (udrcima) biča, njega sljeduje plaćanje krvarine kao za nehotično ubistvo. A ko bude ubijen hotimično, ubicu sljeduje odmazda. Ukoliko odbije odmazdu, na njega će se sručiti Allahovo prokletstvo, prokletstvo meleka i cijelog svijeta."[500]

---

[500] Bilježi ga i En-Nesai u *Sunenu*.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

POGLAVLJA O SUNNETU

(Poglavlje o tumačenju sunneta)

4588. ISPRIČAO NAM JE Vehb b. Bekijje, prenijevši od Halida, on od Muhammeda b. Amra, on od Ebu Selemea, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Jevreji su se razjedinili na sedamdeset i jednu (ili: na sedamdeset i dvije grupe); hrišćani su se razdijelili također na sedamdeset i jednu (ili: na sedamdeset i dvije grupe), a moji sljedbenici će se razdijeliti na sedamdeset i tri grupe."**[501]

4589. ISPRIČALI SU NAM Ahmed b. Hanbel i Muhammed b. Jahja, koje je obavijestio Ebul-Mugire, prenijevši od Safvana. A obavijestio nas je Amr b. Osman, kog je obavijestio Bekijje, prenijevši od Safvana – slično, njemu je ispričao Ezher b. Abdullah el-Harazi, prenijevši od Ebu Amira el-Hevzenija, da je Muavija b. Ebu Sufjan ustao i kazao: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كِتَاب السُّنَّةِ

بَاب شَرْحِ السُّنَّةِ

٤٥٨٨. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ عَنْ خَالِدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: افْتَرَقَتْ الْيَهُودُ عَلَى إِحْدَى أَوْ ثِنْتَيْنِ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً وَتَفَرَّقَتْ النَّصَارَى عَلَى إِحْدَى أَوْ ثِنْتَيْنِ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً وَتَفْتَرِقُ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً.

٤٥٨٩. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ وَمُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى قَالَا حَدَّثَنَا أَبُو الْمُغِيرَةِ حَدَّثَنَا صَفْوَانُ ح. وحَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ قَالَ حَدَّثَنِي صَفْوَانُ نَحْوَهُ قَالَ حَدَّثَنِي أَزْهَرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْحَرَازِيُّ عَنْ أَبِي عَامِرٍ الْهَوْزَنِيِّ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ أَبِي سُفْيَانَ أَنَّهُ قَامَ فِينَا فَقَالَ:

[501] Ebu Mensur Abdulkahar b. Tahir et-Temimi je, komentirajući ovaj hadis, napisao cijelu knjigu. U njoj, tvrdi da Allahov Poslanik, s.a.v.s., ovim hadisom nije mislio na grupe koje će se međusobno razići u domenu šerijatsko-pravnih pitanja, nego je mislio na grupe koje će se međusobno razići u domenu apologetike i poimanja Istine.

stao pred nas i održao govor rekavši: ‘Sljedbenici Knjige koji su živjeli prije vas su se razjedinili na sedamdeset i dvije skupine, a moji sljedbenici će se razjediniti na sedamdeset i tri skupine; sedamdeset i dvije će u Džehennem, a samo će jedna u Džennet – to su oni koji će prakticirati Kur’an i sunnet.” Jahja i Amir su dodali: **“Među mojim sljedbenicima će se pojaviti narodi koji će slijediti novotarije kao što pas slijedi svoga gospodara.”** Amr kaže: **“Neće ostati ni jedna vena niti članak (u njemu), a da njome (novotarijom) neće biti obuhvaćeni.”**

1. O zabrani prepirke i slijeđenja manje jasnih ajeta iz Kur’ana

4590. ISPRIČAO NAM JE El-Ka’nebi, kog je obavijestio Jezid b. Ibrahim et-Testuri, prenijevši od Abdullaha b. Ebu Mulejkea, on od El-Kasima b. Muhammeda, da je Aiša kazala: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je proučio ajet:** ***On tebi objavljuje Knjigu, u njoj su ajeti jasni, oni su glavnina Knjige, a drugi su manje jasni. Oni čija su srca pokvarena – željni smutnje i svog tumačenja – slijede one što su manje jasni. A tumačenje njihovo zna samo Allah. Oni koji su dobro u nauku upućeni govore: ‘Mi vjerujemo u njih, sve je od Gospodara našeg!’ – A samo razumom obdareni shvaćaju.*** (Ali Imran, 7)

أَلَا إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَامَ فِينَا فَقَالَ: أَلَا إِنَّ مَنْ قَبْلَكُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ افْتَرَقُوا عَلَى ثِنْتَيْنِ وَسَبْعِينَ مِلَّةً وَإِنَّ هَذِهِ الْمِلَّةَ سَتَفْتَرِقُ عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ ثِنْتَانِ وَسَبْعُونَ فِي النَّارِ وَوَاحِدَةٌ فِي الْجَنَّةِ وَهِيَ الْجَمَاعَةُ زَادَ ابْنُ يَحْيَى وَعَمْرٌو فِي حَدِيثَيْهِمَا وَإِنَّهُ سَيَخْرُجُ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ تَجَارَى بِهِمْ تِلْكَ الْأَهْوَاءُ كَمَا يَتَجَارَى الْكَلْبُ لِصَاحِبِهِ وَقَالَ عَمْرٌو الْكَلْبُ بِصَاحِبِهِ لَا يَبْقَى مِنْهُ عِرْقٌ وَلَا مَفْصِلٌ إِلَّا دَخَلَهُ.

١. بَاب النَّهْيِ عَنْ الْجِدَالِ وَاتِّبَاعِ الْمُتَشَابِهِ مِنْ الْقُرْآنِ

٤٥٩٠. حَدَّثَنَا الْقَعْنَبِيُّ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ التُّسْتُرِيُّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ إِلَى أُولُو الْأَلْبَابِ ﴾ قَالَتْ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَإِذَا رَأَيْتُمْ الَّذِينَ

Aiša kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Kada vidite one koji slijede manje jasne ajete iz Kur’ana, znajte da su to oni koje je Allah (u ovom ajetu) imenovao, pa ih se pripazite.”[502]

2. Izbjegavanje razvratnika i prijezir prema njima

4591. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Halid b. Abdullah, prenijevši od Jezida b. Ebu Zijada, on od Mudžahida, on od nekog čovjeka, a on od Ebu Zerra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“U najbolja djela spadaju ljubav radi Allaha i prijezir radi Allaha.”**[503]

4592. ISPRIČAO NAM JE Ibnus-Serh, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Junusa, on od Ibn Šihaba, ovaj od Abdurrahmana b. Abdullaha b. Ka’ba b. Malika, **da je Abdullah b. Ka’b b. Mailk – a on je Ka’bov sin kojeg je vodio nakon što je oslijepio – kazao: ‘Čuo sam Ka’ba**

يَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ سَمَّى اللَّهُ فَاحْذَرُوهُمْ.

٢. بَاب مُجَانَبَةِ أَهْلِ الْأَهْوَاءِ وَبُغْضِهِمْ

٤٥٩١. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا خَالِدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ أَبِي زِيَادٍ عَنْ مُجَاهِدٍ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي ذَرٍّ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ.

٤٥٩٢. حَدَّثَنَا ابْنُ السَّرْحِ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ قَالَ أَخْبَرَنِي يُونُسُ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ قَالَ أَخْبَرَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ وَكَانَ قَائِدَ كَعْبٍ مِنْ بَنِيهِ حِينَ عَمِيَ قَالَ سَمِعْتُ كَعْبَ بْنَ

[502] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i En-Nesai u *Sunenu*.

[503] Dakle, u najbolja djela spada i to da volimo onoga koji voli Allaha i preziremo onoga koji ne voli Allaha i čini teške grijehe. Ibn Reslan kaže: “Na osnovu ovoga hadisa zaključujemo da je čovjek dužan voljeti one koji vole Allaha i čine dobra dijela, a da prezire one koji ne vole Allaha i koji permanentno griješe prema Njemu i onima koji ga vole.”

b. Malika' – Ibnus-serh je spomenuo slučaj sa njim kada je izostao iz Pohoda na Tebuk – '**kada je rekao: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio muslimanima da sa nama trojicom komuniciraju. To je za mene bilo toliko predugo da sam se popeo na zid Ebu Katadeovog vrta, a on je bio moj amidžić, i nazvao mu selam, ali mi on, tako mi Allaha, ne odgovori.'** Potom je naveo vijest o objavi da mu je oprošteno."

3. O nenazivanju selama razvratnicima

4593. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Ataa el-Hurasanija, on od Jahjaa b. Ja'mera, da je Ammar b. Jasir kazao: "**Došao sam mojoj porodici a ruke mi bijahu ispucale, pa su me namazali šafranom. Ujutru sam otišao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i nazvao mu selam, a on mi ne uzvrati na selam, nego reče: 'Idi i operi to sa sebe.'**"

4594. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijesito Hammad, prenijevši od Sabita el-Bunanija, on od Sumejje, a ona od Aiše: "**Kamila Safijje bint Hujejj se razboljela, a Zejneba je imala viška jahaćih kamila te joj Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Daj**

مَالِكٍ وَذَكَرَ ابْنُ السَّرْحِ قِصَّةَ تَخَلُّفِهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ قَالَ: وَنَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُسْلِمِينَ عَنْ كَلَامِنَا أَيُّهَا الثَّلَاثَةَ حَتَّى إِذَا طَالَ عَلَيَّ تَسَوَّرْتُ جِدَارَ حَائِطِ أَبِي قَتَادَةَ وَهُوَ ابْنُ عَمِّي فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ فَوَاللَّهِ مَا رَدَّ عَلَيَّ السَّلَامَ ثُمَّ سَاقَ خَبَرَ تَنْزِيلِ تَوْبَتِهِ.

٣. بَاب تَرْكِ السَّلَامِ عَلَى أَهْلِ الْأَهْوَاءِ

٤٥٩٣. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ أَخْبَرَنَا عَطَاءٌ الْخُرَاسَانِيُّ عَنْ يَحْيَى بْنِ يَعْمَرَ عَنْ عَمَّارِ بْنِ يَاسِرٍ قَالَ: قَدِمْتُ عَلَى أَهْلِي وَقَدْ تَشَقَّقَتْ يَدَايَ فَخَلَّقُونِي بِزَعْفَرَانٍ فَغَدَوْتُ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيَّ وَقَالَ اذْهَبْ فَاغْسِلْ هَذَا عَنْكَ.

٤٥٩٤. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ ثَابِتٍ الْبُنَانِيِّ عَنْ سُمَيَّةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّهُ اعْتَلَّ بَعِيرٌ لِصَفِيَّةَ بِنْتِ حُيَيٍّ وَعِنْدَ زَيْنَبَ فَضْلُ ظَهْرٍ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لِزَيْنَبَ أَعْطِيهَا بَعِيرًا فَقَالَتْ أَنَا أُعْطِي

joj jednu kamilu!' Ona reče: 'Da je dam toj jevrejki?'[504] Čuvši to, Allahov Poslanik, s.a.v.s., se rasrdi i od nje se razdvoji zul-hidždže, muharrem i jedan dio safera."

تِلْكَ الْيَهُودِيَّةَ فَغَضِبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَهَجَرَهَا ذَا الْحِجَّةِ وَالْمُحَرَّمَ وَبَعْضَ صَفَرٍ.

4. Zabrana polemike o Kur'anu

٤. بَاب النَّهْيِ عَنْ الْجِدَالِ فِي الْقُرْآنِ

4595. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Jezid b. Harun, prenijevši od Muhammeda b. Amra i Ebu Seleme, oni od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Polemika o (istinitosti) Kur'ana je nevjerništvo."**

٤٥٩٥. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا يَزِيدُ يَعْنِي ابْنَ هَارُونَ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَمْرٍو عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْمِرَاءُ فِي الْقُرْآنِ كُفْرٌ.

5. O neophodnosti slijeđenja sunneta

٥. بَاب فِي لُزُومِ السُّنَّةِ

4596. ISPRIČAO NAM JE Abdulvehhab b. Nedžde, kog je obavijestio Ebu Amr b. Kesir b. Dinar, prenijevši od Hariza b. Osmana, on od Abdurrahmana b. Ebu Avfa, on od El-Mikdama b. Madikeriba, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Data mi je Knjiga i uz nju nešto slično njoj. Uskoro bi moglo doći vrijeme kada će se čovjek sit nasloniti na svoj naslonjač i reći:**

٤٥٩٦. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ بْنُ نَجْدَةَ حَدَّثَنَا أَبُو عَمْرِو بْنُ كَثِيرِ بْنِ دِينَارٍ عَنْ حَرِيزِ بْنِ عُثْمَانَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عَوْفٍ عَنْ الْمِقْدَامِ بْنِ مَعْدِي كَرِبَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ أَلَا إِنِّي أُوتِيتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ أَلَا يُوشِكُ رَجُلٌ شَبْعَانُ عَلَى أَرِيكَتِهِ يَقُولُ

---

[504] Zejneba je nazvala Safijju bint Hujjej, a obje su bile supruge Allahovog Poslanika, s.a.v.s., zbog toga što je Safijjino porijeklo išlo od Haruna, a.s, Muasaovog, a.s, brata, a njih dvojica su bili Benu Israilovi vjerovjesnici.

'Držite se ovoga Kur'ana, pa što u njemu nađete da je dozvoljeno vi to držite dozvoljenim, a što u njemu nađete zabranjenim vi to držite zabranjenim. Eto, meso domaćeg magarca vam nije dozvoljeno niti vam je dozvoljeno meso krvoločnih životinja koje imaju očnjake, niti vam je dozvoljena nađena stvar muahida[505], osim u slučaju kad ne treba svom vlasniku, pa je odbaci. Kom god narodu dođe gost dužni su mu ukazati gostoprimstvo; ako mu ne ukažu gostoprimstvo, on će od njih uzeti u visini naknade za jednu noć gostoprimstva."[506]

عَلَيْكُمْ بِهَذَا الْقُرْآنِ فَمَا وَجَدْتُمْ فِيهِ مِنْ حَلَالٍ فَأَحِلُّوهُ وَمَا وَجَدْتُمْ فِيهِ مِنْ حَرَامٍ فَحَرِّمُوهُ أَلَا لَا يَحِلُّ لَكُمْ لَحْمُ الْحِمَارِ الْأَهْلِيِّ وَلَا كُلُّ ذِي نَابٍ مِنَ السَّبُعِ وَلَا لُقَطَةُ مُعَاهِدٍ إِلَّا أَنْ يَسْتَغْنِيَ عَنْهَا صَاحِبُهَا وَمَنْ نَزَلَ بِقَوْمٍ فَعَلَيْهِمْ أَنْ يَقْرُوهُ فَإِنْ لَمْ يَقْرُوهُ فَلَهُ أَنْ يُعْقِبَهُمْ بِمِثْلِ قِرَاهُ.

4597. ISPRIČALI SU NAM Ahmed b. Muhammed b. Hanbel i Abdullah b. Muhammed en-Nufejli, koje je obavijestio Sufjan (a ispričali su nam i Ahmed b. Muhammed b. Hanbel, Abdullah b. Muhammed en-Nufejli i Ibn Kesir, prenijevši od Sufjana) od Ebun-Nadra, on od Ubejdullaha b. Ebu Rafia, on od svoga oca, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: "**Neka nipošto neko od vas, kada do njega dopre nešto od onoga što sam ja naredio ili zabranio, naslonivši se na svoju sjediljku, ne kaže: 'Ma, ne znam, mi ćemo slijediti samo ono što nađemo u Allahovoj Knjizi!'**"[507]

٤٥٩٧. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ حَنْبَلٍ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ قَالَا حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَبِي النَّضْرِ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي رَافِعٍ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا أُلْفِيَنَّ أَحَدَكُمْ مُتَّكِئًا عَلَى أَرِيكَتِهِ يَأْتِيهِ الْأَمْرُ مِنْ أَمْرِي مِمَّا أَمَرْتُ بِهِ أَوْ نَهَيْتُ عَنْهُ فَيَقُولُ لَا نَدْرِي مَا وَجَدْنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ اتَّبَعْنَاهُ.

[505] Muahid je nemusliman koji sa muslimanima ima ugovor o međusobnom nenapadanju.

[506] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

[507] Bilježi ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

4598. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. es-Sabbah el-Bezzaz, kog je obavijestio Ibrahim b. Sa'd. A obavijestio nas je Muhammed b. Isa, prenijevši od Abdullaha b. Džafera el-Mahrenija i Ibrahima b. Sa'da, oni od Sa'da b. Ibrahima, on od El-Kasima b. Muhammeda, a on od Aiše, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko u našu vjeru unese novinu, koja u nju ne spada, ona se odbacuje."**[508]

Ibnu Isa[509] kaže da je Vjerovjsenik, s.a.v.s., rekao: **"Ko bude radio nešto što ne spada u našu vjeru, to se odbacuje."**

٤٥٩٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الصَّبَّاحِ الْبَزَّازُ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ ح. وحَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ الْمَخْرَمِيُّ وَإِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ عَنْ سَعْدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ فَهُوَ رَدٌّ.

قَالَ ابْنُ عِيسَى قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ صَنَعَ أَمْرًا عَلَى غَيْرِ أَمْرِنَا فَهُوَ رَدٌّ.

4599. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio El-Velid b. Muslim, prenijevši od Sevra b. Jezida, on od Halida b. Ma'dana, da se Abdurrahman b. Amr es-Sulemi i Hudžr b. Hudžr kazali: **"Otišli smo El-Irbadu b. Sarijeu, u vezi koga je objavljeno:** ***...ni onima kojima si rekao, kad su ti došli da im daš životinje za jahajnje: 'Ne mogu naći za vas životinje za jahanje.'*** **(Et-Tevbe, 92), nazvali mu selam i rekli: 'Došli smo da te posjetimo, da te obiđemo i da nešto od tebe saznamo.' El-Irbad reče: 'Jednog dana**

٤٥٩٩. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ حَدَّثَنَا ثَوْرُ بْنُ يَزِيدَ قَالَ حَدَّثَنِي خَالِدُ بْنُ مَعْدَانَ قَالَ حَدَّثَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَمْرٍو السُّلَمِيُّ وَحُجْرُ بْنُ حُجْرٍ قَالَا أَتَيْنَا الْعِرْبَاضَ بْنَ سَارِيَةَ وَهُوَ مِمَّنْ نَزَلَ فِيهِ ﴿ وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ ﴾ فَسَلَّمْنَا وَقُلْنَا أَتَيْنَاكَ زَائِرِينَ وَعَائِدِينَ وَمُقْتَبِسِينَ فَقَالَ الْعِرْبَاضُ صَلَّى بِنَا رَسُولُ

---

[508] Bilježe ga i El-Buhari i Muslim u *Sahihima* i Ibn Madže u *Sunenu*.

[509] To je Muhammed b. Isa b. Sevre et-Tirmizi,

Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je klanjao, a onda nam se okrenuo i održao dirljiv govor, od koga su nam suze lile, a srca ustreperila. Na to će neki čovjek: 'Allahov Poslaniče, kao da je ovo oproštajni govor, pa šta nam preporučuješ?' On reče: 'Preporučujem vam bogobojaznost, poslušnost i pokornost, pa makar vam na čelu bio abesinski rob. Zaista, ko od vas bude živio nakon mene vidjet će velika razilaženja, i zato se držite moga puta i puta Hulefair-rašidina-mehdijjina[510]! Držite ga se čvrsto, kutnjacima, a čuvajte se novina, jer je svaka novina novotarija, a svaka novotarija je zabluda!'"[511]

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَيْنَا فَوَعَظَنَا مَوْعِظَةً بَلِيغَةً ذَرَفَتْ مِنْهَا الْعُيُونُ وَوَجِلَتْ مِنْهَا الْقُلُوبُ فَقَالَ: قَائِلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَأَنَّ هَذِهِ مَوْعِظَةُ مُوَدِّعٍ فَمَاذَا تَعْهَدُ إِلَيْنَا فَقَالَ: أُوصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ وَالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ وَإِنْ عَبْدًا حَبَشِيًّا فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ.

4600. ISPRIČAO NAM JE Museded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Ibn Džurejdža, on od Sulejmana b. Atika, ovaj od Talka b. Habiba, on od El-Ahnefa b. Kajsa, on od Abdullaha b. Mes'uda, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Propali su oni koji nekontrolirano govore." To je ponovio tri puta.[512]

٤٦٠٠. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ قَالَ حَدَّثَنِي سُلَيْمَانُ يَعْنِي ابْنَ عَتِيقٍ عَنْ طَلْقِ بْنِ حَبِيبٍ عَنِ الْأَحْنَفِ بْنِ قَيْسٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَلَا هَلَكَ الْمُتَنَطِّعُونَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ.

---

[510] To su, kako ističe Ali el-Kari, u djelu *El-Murekat*, četverica prvih halifa: Ebu Bekr es-Siddik, Omer el-Faruk, Osman b. Affan i Alija b. Ebu Talib.

[511] Bilježe ga i Et-Tirmizi u *Džami'u* i Ibn Madže u *Sunenu*.

[512] Bilježi ga i Muslim u *Sahihu*.

SADRŽAJ

POGLAVLJA O OSLOBAĐANJU ROBOVA

POGLAVLJA O KUPALIŠTU/HAMAMU

POGLAVLJA O OBLAČENJU

POGLAVLJA O DOTJERIVANJU, MAZANJU I ČEŠLJANJU KOSE

POGLAVLJA O PRSTENU

POGLAVLJA O NEREDIMA I RATNIM SUKOBIMA

POGLAVLJA O KRVAVIM SUKOBIMA

POGLAVLJA O PRECIZIRANIM KAZNAMA

POGLAVLJA O KRVARINAMA

POGLAVLJA O SUNNETU